

༡༡། ཁོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་པར་རྒྱ་གཞི་ལྟེ་མེག །

ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་བཅམས།

མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

ཚུམ་བུ་པོ་འུ་པར།

༩ ། ། རྒྱུ་ལྡན་ལྡན་རྒྱུ་ལྡན་ལྡན་གཤེད་མེད་

ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་བཟམས།

མེ་རིགས་དཔེ་ལྷན་ཁང་།

པའི་ཆེད་ལས་དང་དེའི་སྒྲིབ་མ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་ཡིན་པར་སྒྲུལ། བྱང་མཁས་མེད་ན་ཆེད་ཚོམ་དང་ཆེད་དཔེ་བཟང་པོ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་།

ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་བྱུང་ཁྱབ་སྤྱི་ཚབ་དཔྱད་པའི་ནུས་པ་དང་གནས་ཚུལ་གོང་སྒྲིབ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་འདུག་པ་ན། བྱང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲིབ་ཆེན་ལས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལྟེ་ཆེན་ནང་དུ་ན་གཞོན་མཁས་པའི་མཆན་གྲགས་འབར་ཞིང་། སྒྲིབ་བྱ་མང་པོ་རིག་གནས་བཅུད་ཀྱིས་སྒྲིབ་བཞིན་པའི་ཕྱི་དགེ་བ་དགེ་ཆན་བྱུང་བཅུན་ཕུན་ཆོག་ཀྱིས་བྲེལ་བྱེད་ཆེ་བའི་སྒྲིབ་བྲིད་ཀྱི་ཕུན་གསེང་དག་ཏུ་བལ་བ་བྱང་གསོད་དང་སྒྲིབ་ས་པ་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་བོད་པའི་རིག་གནས་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཅའ་《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་པ་རྒྱ་རྒྱུ་གཞི་ལྟེ་མིག་》ཅེས་པ་ཚུ་མཁྱིག་མཛད་ནས་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་དཔེ་སྒྲིབ་ཁང་ལ་པར་དུ་བསྐྱབ་བྱུང་གནང་བའི་བཀའ་བྱིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དགའ་བ་རྒྱུས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལོ་རྒྱུས་གཞུང་ལ་འཇུག་པར་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་རྒྱུས་ལ་མཆོན་ན་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཁོང་ནས་འབྱུར་ཞིང་། འཇུག་པའི་འོད་མདངས་གདོང་ལས་འཕྱོང་ཞིག་ཅིས་མི་འབྱུང་།

དེ་ཡང་འདིར་དཔེ་ཆའི་རིག་གཞུང་གི་གོང་ཐང་ལ་དཔྱད་འཛིག་དང་སྒྲིབ་པ་པོའི་སྒྲིབ་འབྲེན་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་དགོས་དབང་གིས་དེ་བའི་ཕུན་མེན་གྱི་བྱང་ཆོས་དག་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་དགོད་པར་བྱ་བ་ལ།

དང་པོ། ཀྱན་སྒྲིབ་གཙང་མས་བསྐྱེད་ཅིང་། ལྷ་བ་ཡང་དག་གིས་དྲངས་པས་བཅུ་མས་ཆོས་རངས་པོ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་རྒྱ་ཁྱབ་ཡོད་ལ། གདོང་འཛིག་བྱ་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུས་ལ་འང་བདེན་དྲང་གཏམ་གྱིས་ལེགས་པར་བཀོད་པས་སྒྲིགས་རིས་སྤྲོས་བཤད་དང་། འཕྲིག་བཤད་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡང་མེད་པར་སེམས།

གཉིས་པ། ཆོས་འབྱུང་དང་། སྒྲིགས་རེའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་དེ་བཅའ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར། མིག་མི་འཇུག་དང་ལྷ་རྒྱུ་མའི་སྤྱུལ་པ་ལས་བྱུང་བའི་མིའི་འགྲོ་བ་ནས་ད་ལྟར་ཐུག་གི་བར་གྱི་སྒྲིབ་བྱུང་རྒྱུས་གོ་སྒྲིབ་པར་འང་གཞི་བཀོད་པས་ལོ་རྒྱུས་ཁོ་ལྟར་ལྟ་མཁོར་བར་ཆ་ཡོངས་སུ་ཆེད་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཐུན་པའི་ཆོག་སྤྲོད་དང་ས་གནས་སྒྲིགས་རིས་འཐུན་འབྲེན་གྱིས་སྤྲུགས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་སྤྲུག་པ་སྤྲུག་པ་མེད་པས་སྒྲིབ་པའི་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་པེས་ན་ཀྱན་གྱི་སྒྲིབ་འབབ་ཅིང་གང་གིས་བཏུས་ཀྱང་འཐད་པར་མཐོང་བཞིག་ཏུ་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ། ལོ་རྒྱུས་གཙང་པོའི་ཕུགས་ཇི་ལྟར་རིང་ཞིང་གཞུང་ཇི་ལྟར་རྒྱས་ན་ཡང་། འབྲེད་གཞུང་ནི་རྒྱུད་སྒྲིབ་བསྐྱེད་པ་ནང་བཞིན་རྒྱལ་རབས་དང་རྒྱལ་རབས། དུས་སྐབས་དང་དུས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྒྲིབ་རིམ་བྱོན་ལ་འབྲེལ་བའི་ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར། དམག་དོན། ཆོས་ལུགས། རིག་གནས། སྒྲིབ་གསོ། ཆེན་རིག་ལག་རྩལ་སྤྲུགས་འགོད་ཅི་བྱུང་གྱིས་བྲིས་ཡོད་པས་ཆ་ཆེད་མིན་དང་ཞིབ་ཆ་ཡོད་མེད། གོ་རིམ་འབྲིག་མིན། དབྱེ་མཆའ་མས་གསལ་མིན། རྒྱུས་བསྐྱེད་འཆམས་མིན་བཅས་ཀྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན་དེ་བཅའ་གང་ཡིན་གྱིས་འགན་དཀའ་བའི་ལེགས་ཆ་ཐོན་འདུག་སྒྲུལ།

བཞི་པ། ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་ཡིན་ཅན་གྱི་འབྱུང་རྒྱུ་ཆེ་ཞིང་། བྱེ་བྲག་གིས་གསལ་ཆ་བཏོན་ནས་ཐོན་འདུག་སྒྲེ། ལེན་ས་བཅད་དོན་ཆེན་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་ཆེད་ཀྱིས་བཅིངས་ཡོད་ན། དར་གྱི་སྤྲད་བྱས་སྤྲེག་མང་པོ་བཅུར་སྤྲད་དག་ལ་བརྒྱུས་པར་གྱུར་ཀྱང་དོག་པོ་རྒྱུས་ནི་རང་རང་གནས་སུ་མཁའ་ཡིས་གོ་མཆའ་སྤྲེལ་པ་བཞིན།

ལྷ་པ། བར་རྟིང་པ་དང་། བ་སྒྲིབ་ཀྱང་པོ། རྒྱུ་གཤོར་པོ་སྤྲུགས་བཀོལ་ནས་མི་མཛེས་བའི་མཁས་ཀྱགས་བཅུན་མེད་པས་སྒྲིབ་པ་འབྲིང་བ་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱུར་འཛིན་ཆོག་པ་ཞིག་གོ།

དྲུག་པ། ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བྱུང་ཕུན་སུམ་ཆོག་པོ་འཁོད་འདུག་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་མཆའ་ས་མཆའ་ས་སུ་སྒྲིབ་པའི་གཏམ་དང་མཆའ་བའི་རག་གིས་དྲངས་ཡོད་པས་སྒྲིབ་པ་པོའི་ལྷ་འདོད་སྒྲིབ་དེ་རང་གིས་ལུགས་པར་འགྱུར་རོ། །

བདུན་པ། འགའ་ཡིས་གཞན་དག་ལོ་རྒྱུས་འཆད་པའི་ལྷགས་ཡངས་ཐོགས་མེད་སྒྲིབ་པ་ཐོས་ཤིང་མཐོང་བར་གྱུར་ནས། འདིའི་ཐད་རང་ཉིད་ཅི་འདྲའི་དབུ་ལ་ཞིང་ཐོངས་པ་ལ་ཡང་སྒྲུལ་ན། དེ་འདྲའི་སེམས་ཀྱི་ངལ་བ་འཛིན་པ་ཐོངས་ཤིག་དང་། ལྷ་བའི་གོ་སྤྲིད་དེ་བཅའ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་རེ་འདོད་སྒྲིབ་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་ཤིང་གྱི་ལག་དེ་བཅིག་ཏུ་ཅིས་ཀྱང་འབྱུར་རོ། །

བརྒྱད་པ། གང་ན་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆས་ལག་པ་རིང་དུ་ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་རྒྱུས་ནི་རྒྱུ་འདིར་དང་པོར་འཇུག་པའི་ཆོ། སྒྲིབ་བྱུང་ལོ་རྒྱུས་རིན་ཆེན་གན་མཛོད་ཅི་དགར་སྒྲིབ་པ་རང་དབང་འབྱོར་བྱེད་པར་རྒྱག་ལྟེ་མིག་འདི་གོ་ལེགས་པར་སྒྲིམས་ཤིག་དང་། དཔྱད་གཞིའི་ནོར་བུ་མང་དུ་འདུ་ཞིང་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ལེགས་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་དཔྱད་རྒྱུས་པའི་མཆུང་ས་མེད་གསེས་སུ་ཅིས་མི་འབྱུར།

དགུ་པ། སྒྲིབ་ལྷ་ཆེན་མོ་དག་གི་བསྐྱབ་གཞིར་བཞག་ན་འང་ཤིན་ཏུ་རན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ཆེད་འབྲིང་པོར་གནས་པ། ས་བཅད་རྒྱུས་སྒྲིབ་ཕུན་ལ་ལྟོ་འབྲིགས་པར་སྒྱུར་ཆོག་པ་བཅས་ཀྱིས་སྒྲིབ་དེ་བཤད་མཆུང་ས་པར་གྱུབ་འདུག དེའི་ཕྱིར་དགེ་ཆན་རྒྱུས་ལ་མཆོན་ན་བྱུར་ལྟེ་རིན་ཐང་དང་། རིག་གཞུང་གི་གོང་ཐང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་རྒྱུས་ལ་མཆོན་ན་བཀོལ་སྒྲིབ་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་སྒྲུལ་མོ། །

བཅུ་པ། རིག་གཞུང་དམངས་གཙོ་དང་། དཔྱད་སྤྲིང་རང་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུམ་པ་པོས་ལྷ་བ་གསར་པ་མི་ཉུང་བཞིག་སྤེལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལས་འགའ་རེ་ནི་གནམ་ལྷགས་བབས་ཀྱང་གཞིག་པར་དཀའ་སྒྲུལ་ལ། ལ་ལ་དཔྱད་བཟོད་མིན་པས་མེད། བྱང་པར་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་འདི་མང་དུ་སྤྲིང་སྐབས་སྒྲིག་གུར་གྱི་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ལུང་དང་རིགས་པས་དོགས་ན་སྒྲུལ་མོ་ཞེས་དང་འདོད་དོ་ཞེས་པ་དག་གི་ཁོང་དུ་དྲངས་ནས་འཛིག་པ་ལས་ཐབས་གཞན་སྤེལ་ཡོད། །

བཅུ་གཅིག་པ། ཤིན་ཏུ་ལེགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཅའ་གྱི་ཆེད་ལ་གཞིགས་ན། 《པད་རྒྱལ་ལྟེ་མིག་》འདི་ལ་ཞན་ཆ་འགའ་རེ་སྤང་སྟེ། 1 ལུང་འབྲེན་མང་དུགས་པ། 2 ས་བཅད་འགའ་རེ་ལྷག་ཆེ་བ། 3 དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་ཉིང་བཅུད་དུ་དྲངས་ཡིག་ཅིག་བྱུང་མེད་པ། 4 སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱང་དུ་རེ་ཡོད་པ་སྤྲུགས་ཀྱིས་མཆོན་ནོ། །

མདོར་ན་ཚུམ་པ་པོ་དང་ཚུམ་སྤྱིག་པར་ཀྱན་ལ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེ་བཅའ་པར་ལ་ལེགས་པར་སྤྱིག་འདོད་པའི་ཀྱན་སྒྲིབ་གཙང་མ་ཡོད་པ་ལྟེ་ཆོས་སྤྲུག་ལོ་རྒྱུས་སྤྲིང་ཁམས་ཆེན་པོས་བཙོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་དེ། ལོ་རྒྱུས་དེ་བའི་གསར་དུ་བསྐྱེད་མོད་ཀྱི་ཚོངས་པའི་རྒྱུ་དང་ནོངས་པའི་འགྱུར་ཅི་སྟེད་ངེས་པར་སྤྲིད་པས་གཟུར་གནས་མཁས་རྒྱུས་ལ་སྤྲིང་ནས་མཐོལ་ལོ་ཐུགས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། ། ཅིས་གཉའ་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གཅིག་དགུ་དགུ་བཞི་ལོའི་རྒྱུ་པའི་ཆོས་སྤྲུག་ཉིན་བྲིས་པ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག་གོ།

པར་གཞི་བསྐྱར་མའི་དཔེ་སྟེན་གསལ་བཤད།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་པར་རྒྱ་གཞི་ལྟེ་མིག་ཅེས་པ་འདི་ནི་སྐུ་ཞབས་བླ་མ་བསྟན་འཕེལ་ཆོག་པའི་ལག་ཁྱུང་གི་ལོ་
1986ལོན་ས་1996ལོའི་བར་འབད་བཅོན་ཉིད་མེད་ཀྱི་སྐོན་ས་བན་བོན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྒྱུ་ལྡན་པ་གང་རྒྱུ་འཆོལ་སྤྱད་བྱས་པ་མ་ཟད། གནའ་བོའི་རྒྱ་ཡིག་གི་ནང་དུ་འཁོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
དང་། དེང་རབས་སྐོར་གནའ་བོའི་གནའ་རྒྱུ་ལྡན་པའི་དབྱེ་བ་གཞི་ནས་གཞིར་བཟུང་། རྩོག་སྤོང་སྤོང་སྤོང་
ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཞི་སྤྱི་བའི་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ། ཐོག་མའི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐོག་གི་བོད་མའི་འགྲོ་བ་བྱུང་
བའི་ཚུལ་ནས་བཟུང་། མའི་འགྲོ་བ་དང་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དུ་མའི་ཡིས་མའི་དབང་
བསྐྱར་བྱེད་པའི་ལྷག་སྤོང་ཐོག་མའི་བྱུང་བའི་མངའ་མཛད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་རབས་བྱུང་ཚུལ་དང་། ལྷག་པར་དུ་
བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་བྱི་བཅོན་པོ་ནས། དགའ་ལྡན་པོ་བྱུང་གི་དུས་མཇུག་བར་ཐུར་མེད་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་
དང་། སྤྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་ཞིག་ཅོ་མ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་1996ལོར་སྤྱི་མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་
གིས་པར་སྐྱར་ཐེངས་དང་པོ་གནང་བ་རེད།

དེ་བའདི་པར་སྐྱར་བྱས་ཐེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་གི་མཁས་པ་མའི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་དོ་སྣང་དང་། ངོས་ལེན་གནང་བ་མ་
ཟད། སྤྱི་ལོ་2000ལོར་རྒྱལ་ཁབ་མི་རིགས་དོན་གཅོད་ཡུལ་ནས་ལྷན་ཁང་གི་སྤྱི་ཆོག་སྐོར་རིག་གི་གཞི་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་
རིམ་པ་གསུམ་པའི་ཡང་གནང་ཡོད། དེ་བའདི་བསྐྱར་དུ་པར་སྐྱར་བྱས་པ་ལ་ཅོ་མ་པ་པོས་ལོ་ལྷན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་
རིགས་སྤོང་གྲུ་ཆོན་མའི་ཞིབ་འཇུག་སྤོང་མ་རབ་འབྱུངས་པ་རྒྱལ་ལ་སྤོང་བྱིད་བྱས་པའི་ཉམས་སྦྱང་དང་། བོད་ཀྱི་
སྤྱི་ལོ་ཁྱེད་ཀྱི་དགོན་པ་དང་། དཔེ་མཛོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐུར་མའི་དབྱེ་བ་གཞི་ལྟེ་མིག་ཀྱིས་ཐོག་མའི་བྱུང་བ་
རྒྱལ་གཞིར་བཟུང་ནས་དག་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་འབྲི་སྟེན་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལོ་དང་པོ་པར་གཤམ་གསལ་།

༡ བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དབང་བསྐྱར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མངའ་མཛད་བཅུ་གཉིས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བོན་
ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་། ནང་པའི་ཡིག་ཆ་གཉིས་པོ་གོ་རིམ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཐུར་གྱི་པར་ཐེངས་དང་པོའི་
ནང་། ནང་པའི་ཡིག་ཆ་འགོ་རིམ་ལྷན་བཞག་པ་དེ། ཞིབ་དུ་བཞག་ན་བོན་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འགོ་རིམ་ལྷན་འཛོལ་ན་ལོ་རྒྱུས་
འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་དང་མཐུན་ཆེ་བར་མཐོང་བས་ཐེངས་འདིར་བོན་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འགོ་རིམ་ལྷན་བཅས་འདུག།

༢ ཆེས་གནའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བོན་ཀྱི་སྟེན་པ་གཤམ་རབ་ཀྱི་འབྲུངས་དུས་དང་མཛོད་རྒྱུས་ལ་ལེགས་
བཅས་གང་འཆོལ་བྱས་འདུག།

༣ གནའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བོན་ཀྱི་རིག་གནས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཡིག་ཆ་རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྷན་དུ་དངས་པ་རྒྱལ་
དགོས་དོན་ཆེར་མེད་པའི་མང་དུག་སྤོང་དང་། ཉོབ་དུག་སྤོང་རྒྱལ་ལ་ཞིག་ཉུང་དུ་བཏང་བ་དང་། འགའ་
ཞིག་འབྲིས་ནས་མེད་པར་བྱས་འདུག།

༤ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་པོ་གཉའ་བྱི་བཅོན་པོ་ནས་གནའ་བོ་སྤྱི་བཅོན་ཀྱི་བར་རྒྱལ་རབས་སོ་གཉིས་རིང་
གི་རྒྱལ་རབས་འགའ་ཞིག་གི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོག་སྤོང་། སྤྱི་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་བོན་
ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྒྱུ་ལྡན་པ་རྒྱལ་གསལ་དུ་འཁོན་དང་གསལ་བཤད་བྱས་འདུག།

༥ རྒྱལ་པོ་སྤྱི་བཅོན་སྐམ་པོ་ནས་སྤྱི་དང་པོ་མའི་བར་ཀྱི་འབྲུངས་འདས་དང་། བྱི་འཁོད་ཀྱི་དུས་ཆོག་སྤོང་ལ་
མཐའ་དབྱེ་ཆ་ཆང་ཁ་སྟེན་བྱས་འདུག།

༦ བོད་སྤྱི་ལོ་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོ་ལན་ལག་དང་བཅས་པའི་བྲམ་གཅོ་བོ་རྒྱལ་ཀྱིས་
བཏབས་པའི་དགོན་པ་སོ་སོའི་བཏབས་དུས་མཆན་འབྲེལ་དུ་བཀོད་འདུག།

༧ སྤྱི་ལོ་བྱི་རབས་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་དང་། དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་བྱ་ཡུལ་སོག་རྒྱལ་རིང་
ཕྱི་མའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་སྤྱི་མཁན་བྱ་ཆ་གཅོ་བོ་རྒྱལ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་དག་པ་ཞིག་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་
དགོས་པའི་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་དེ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྐྱེད་ཤིག་སོག་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་འཁོད་པ་ལྷན་དཔེ་རིས་
དང་བཅས་ཏེ་འབྲེལ་བཤད་བྱས་འདུག།

༨ དགའ་ལྡན་པོ་བྱུང་གི་དུས་མཇུག་དུ་བོད་དུ་གསར་བཞེད་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཁམས་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཤས་
འགའ་ཞིག་ཁ་སྟེན་བྱས་འདུག།

༩ གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ་དེ་བཅོན་མའི་ནང་དུ་རྒྱལ་རབས་སོ་སོའི་མཇུག་དུ་སྤྱི་སྤྱི་རིམ་བྱུང་གི་དུས་ཆོད་
དང་། དོན་ཆེན་གཅོ་བོར་བཀོད་པ་རྒྱལ་ལ་ དེ་བའདི་ནང་རྒྱ་ཆེ་སྤོང་པ་པོ་རྒྱལ་ལ་བཏུ་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་
རྒྱ་མིག་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ལོ་ལྟེ་མིག་ཀྱི་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་བའདི་མཇུག་དུ་བྱུང་བཀོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱ་མིག་གཅིག་ཁ་སྟེན་
བྱས་འདུག།

དེ་བའདི་ནི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐོག་ནས་དེང་དུས་བར་ཀྱི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་སྟེན་གཅིག་དུ་བཀོད་པའི་དེང་
རབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་གི་འགྲོ་སྤོང་བསྐྱར་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཞི་རིང་ལྷག་སྤོང་སྤོང་སྤོང་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ཐོག་མའི་མང་གཞི་ཅམ་ཡོན། འདི་ལ་བཞེན་ནས་ཀྱི་རབས་གཞི་ནས་རྒྱལ་ཀྱིས་
བྱེ་བྲག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་སོ་སོ་དང་། ཡུལ་གྱི་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆོག་སྤོང་ཤིག་གསལ་བསྐྱར་བྱུང་བའི་འབོད་སྤྱི་
དང་རེ་སྟེན་ཡང་ཡང་ཞུ་བཅས།

མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

སྒྲོན་འགྲོའི་ལྷ་མཆོད།	(1)
ལེའུ་དང་པོ། བསྐྱལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་སྒྲོན།	(1)
ས་བཅད་དང་པོ། བོད་ཀྱི་ས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ།	(1)
ས་བཅད་གཉིས་པ། བསྐྱལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་བོད་མི།	(5)
གཅིག་ མི་ཡི་འགྲོ་བ་བྱུང་ཚུལ།	(5)
གཉིས། ཐུན་མོང་གི་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཚོ་བ་སྦྱོང་ཚུལ།	(7)
གསུམ། བོད་མིའི་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་ཚུལ།	(7)
ས་བཅད་གསུམ་པ། བསྐྱལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་བོད་མིའི་ཤེས་རིག་	(11)
གཅིག་ རྫོ་ཆས་རྫིང་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་རིག་	(11)
གཉིས། རྫོ་ཆས་གསར་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་རིག་	(12)
ས་བཅད་བཞི་པ། གནའ་བོའི་དཔེ་རྫིང་ནང་འཁོད་པའི་ཡ་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་གཅིག་	(15)
 ལེའུ་གཉིས་པ། མངའ་མཛད་བྱུང་བའི་དུས་རབས་སྒྲོན།	(19)
ས་བཅད་དང་པོ། མངའ་མཛད་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ།	(19)
ས་བཅད་གཉིས་པ། མངའ་མཛད་བཅུ་གཉིས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ།	(28)
གཅིག་ དུས་རབས་ཀྱི་ལམ་ལུགས།	(28)
གཉིས། གདོད་མའི་བོན་དང་ཤེས་རིག་	(29)
གསུམ། གཡུང་རྒྱུང་བོན་དང་རིག་གནས།	(31)
 ལེའུ་གསུམ་པ། སྤྱ་རྒྱལ་གྱི་དུས་རབས།	(48)
ས་བཅད་དང་པོ། སྤྱ་རྒྱལ་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ།	(48)
གཅིག་ གནའ་བོའི་བཅོན་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲོན།	(49)
གཉིས། གནའ་བོའི་བཅོན་པ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲོན།	(52)
ས་བཅད་གཉིས་པ། སྤྱ་རྒྱལ་བཅོན་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་གི་བྱུང་ཁུངས།	(54)

གཅིག་ སེངས། (54)

གཉིས། བྱིན་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་བཞི།..... (61)

ས་བཙད་གསུམ་པ། སྤྲུལ་རིམ་བྱོན་གྱི་གདུང་རབས་མདོར་བསྟུས། (63)

གཅིག་ གནམ་གྱི་བྱ་བ་..... (63)

གཉིས། རྩོད་གྱི་ཁྱེད་གཉིས།..... (64)

གསུམ། སེངས་ལོ་གསུམ་..... (65)

བཞི། རྩོད་ཀྱི་བྱ་བ་..... (66)

ལྔ། ཆོག་སེངས་བཙན་ལྔ། (66)

དྲུག་ སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆོག་སེངས་པོ་བྱ་བ་བཞི། (67)

ས་བཙད་བཞི་པ། དེ་གཏམ་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྐོར།..... (73)

གཅིག་ དེ་གཏམ་དང་ཐོན་སྐྱེད་ལག་ཚུལ། (73)

གཉིས། པོན་དར་བྱ་བ་ཀྱི་བྱུང་བ་བཙོན་པ། (78)

ཡེ་འབྲུ་བཞི་པ། ཆོས་ལྷན་རྒྱལ་རབས། (85)

ས་བཙད་དང་པོ། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཙན་སྐྱེད་པོ་སྤྲུལ་སྤྱོད་བཙན་ཁྱེད་པོ་

ཡོངས་གཅིག་གྱུར་མཛད་པ།..... (85)

ས་བཙད་གཉིས་པ། སྤྲུལ་རིམ་བྱོན་ལས་ཆོས་ལྷན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་

གདུང་རབས་མདོར་བསྟུས། (89)

ས་བཙད་གསུམ་པ། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཙན་སྐྱེད་པོ་སྤྲུལ་སྤྱོད་བཙན་ཁྱེད་པོ་

རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། (93)

གཅིག་ ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཙན་སྐྱེད་པོ། (93)

གཉིས། དཔོན་སྐྱེད་པོ་སྤྱོད་པོ་བཙན། (95)

གསུམ། འདུས་སྤྱོད་པོ་..... (97)

ལྔ། བྱིན་པ་ལྷན་པོ། (101)

དྲུག་ སྤྲུལ་བཙན་པོ། (102)

བདུན། སྤྲུལ་བཙན་པོ། (104)

བརྒྱུད། སྤྲུལ་ལོ་གསུམ་མཛད་པོ། (105)

དགུ། བྱིན་པ་ལྷན་པོ་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་པོ་..... (106)

བརྒྱུད། འདུས་བཙན་པོ་སྤྱོད་པོ་..... (106)

ས་བཙད་བཞི་པ། བྱིན་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་བཞི།..... (107)

གཅིག བྱིས་པ་ཡི་ཐོན་ཆོད་སྤྱད་པ་ལོད་སྤྱད་གི་སྒྲིང་། (107)

1. ཐོད་སྤྱད་ལས་བཀའ་ཡི་བྱིས་པ་ཡི་ཐོན་ཆོད་སྤྱད་གི་སྒྲིང་། (107)
2. ཐོད་སྤྱད་ལས་བཀའ་ཁྱོས་ཆོད་སྤྱད་གི་སྒྲིང་། (114)
3. ཐོད་སྤྱད་ལས་ཡི་ཐོན་ཆོད་སྤྱད་གི་སྒྲིང་། (114)
4. ཐོད་སྤྱད་ལས་ཐུག་ཐུག་སྤྱད་གི་སྒྲིང་། (115)
5. ཐོད་སྤྱད་ལས་ཐུན་སྤྱད་གི་སྒྲིང་། (115)
6. ཐོད་སྤྱད་ལས་དཔལ་ཐོན་སྤྱད་གི་སྒྲིང་། (115)

གཉིས། ལས་ཀའི་རྒྱུ་གཞི་གཞི་གཞི་ལ་ཕབ་པ། (116)

1. ཐོད་ལུ་ཐུ་ཆོད་ལུ་ཐུ་ལ། (116)
2. ལུ་ཐུ་དབང་རིས་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལུ་བཅད་པ། (118)
3. ཐོད་ལུ་ཐོད་ཐུག་ཐུ་ཆོད་གཅིག་ལུ་ཐུ་ལ། (119)
4. གཡུང་གི་མི་ཐུ་ཐོད་དང་ཡང་ཐོད་འབྱེད་པ། (121)
5. ཐོད་གསུམ་སྒྲོན་བཅས་དབུས་ལུ་འདུན་ས་འཛིན་པ། (122)
6. དཔལ་ཐུ་གསུམ་གྱིས་མཐའ་ཡི་སོ་ཁ་ཐུང་། (125)

ས་བཅད་ལུ་ཐོན་ཆོད་སྤྱད་པ་ལོད་སྤྱད་གི་སྒྲིང་། (126)

འཕེལ་རྒྱས་གཞི་བཟུང་གི་སྒྲིང་། (126)

གཅིག ཐུ་ཐོན་གསུམ་འབྱེད་པ་བརྒྱ་བརྒྱད་པ། (126)

1. ཐོད་བལ་འབྱེད་པ། (126)
2. ཐོད་ཐང་འབྱེད་པ། (128)
3. ཐོད་འཕགས་འབྱེད་པ། (136)
4. ཐོད་ལི་འབྱེད་པ། (137)

གཉིས། རིག་གནས་སྒྲོབ་གསོའི་སྒྲིང་། (140)

1. ལུ་ཐུ་གཞན་གྱི་རིག་གནས་ལུ་ཐོད་བཅད་སྒྲུང་ས་པ། (140)
2. ཐོད་སྒྲོབ་གྱི་སྒྲོབ་གྱི་བཅད་པ། (144)
3. ཐོད་དང་ཐོད་མོའི་སྒྲིང་། (147)

གསུམ། བཅོ་རིག་ལག་ཆ་ལ་ཐོན་ཆོད་སྤྱད་གི་སྒྲིང་། (149)

1. མཁར་ཐོན་དང་ཐོན་ཐོན་ལག་ཆ་ལ། (149)
2. ཐོན་པ་ཐོན་ཐོན་ཐོན་གྱི་ལག་ཆ་ལ། (154)

ས་བཅད་སྤྱད་པ། གསུང་ཐོན་སྤྱད་པ་ལོད་སྤྱད་གི་སྒྲིང་། (157)

གཅིག ཐོན་ཐོན་པ་དང་མ་འབྲུང་གནས་ལས་བརྒྱད་ཐོན་པ། (158)

གཉིས། ཐོན་ཐོན་པ་དང་མ་འབྲུང་གནས་ལས་བརྒྱད་ཐོན་པ། (159)

ཕྱུ་བརྒྱན་པ།	ཕག་གྲུའི་ཁྱིད་ཁྱིད་བྱས་རབས།	(279)
ས་བཅད་དང་པོ།	ཕྱེ་ཁྱིད་ཕག་མོ་གྲུ་པས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་ལྷུར་བྱས་པ།	(279)
གཅིག	ཁྱད་ས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་བྱང་ཚུལ་དང་དེ་ལ་ཕག་གྲུའི་མིང་ཐོག་ས་ཚུལ།	(279)
གཉིས།	ཕག་གྲུའི་ཁྱིད་པོ་ན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས།	(280)
གསུམ།	ཕག་གྲུའི་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་ལྷུར་བྱས་པ།	(282)
བཞི།	ཕག་གྲུའི་ཕྱེ་ཁྱིད་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས།	(285)
ལྔ།	འབྲུལ་སེལ་གྱི་སྒྲོར།	(292)
ས་བཅད་གཉིས་པ།	ཕག་གྲུ་ཕྱེ་ཁྱིད་སྐབས་ཀྱི་བྱིམ་ས་དང་སྤྱིག་གཞིའི་སྒྲོར།	(296)
གཅིག	ཅ་བྱིམ་ས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ།	(296)
གཉིས།	མི་དོན་སྤྱིག་སྒྲོལ་སྒྲོར།	(303)
གསུམ།	འབྱེད་དང་ཁྲལ་ཆག་སྒྲོར།	(306)
ས་བཅད་གསུམ་པ།	བོད་ཁམས་འཇུག་ས་སྐྱོན་གྱི་སྒྲོར།	(307)
གཅིག	ལྷ་ཁང་དང་ཉེན་གསུམ་གསར་བཞེངས་བྱང་ཚུལ།	(307)
གཉིས།	ཁོར་ཡུག་ལྷག་ས་བཅོས་སྒྲོར།	(309)
གསུམ།	པར་འདེབས་ལག་ཅུལ་དར་སྤེལ་བྱས་པའི་སྒྲོར།	(313)
ས་བཅད་བཞི་པ།	རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་བྱང་ཚུལ།	(314)
གཅིག	ཀམ་པའི་ཆོས་ཆོག་སྐར་ཆེན་འཛམ་གླིང་རྒྱན་ཞེས་པ་བྱང་ཚུལ།	(314)
གཉིས།	བཀའ་གདམས་གསར་མཁེས་གྲགས་པའི་རི་བོ་དགེ་ལྷན་པའི་ གྲུབ་མཐའ་བྱང་ཚུལ།	(322)
གསུམ།	གསོ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་སྒྲོར།	(327)
བཞི།	གནམ་དབྱུང་སྐར་ཅིས་འཕེལ་རྒྱས་སྒྲོར།	(329)
ལྔ།	ལྷ་བཟོའི་ལག་ཅུལ་འཕེལ་རྒྱས་སྒྲོར།	(331)
དྲུག	ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱ་གཞག་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱིན་པ།	(335)
ས་བཅད་ལྔ་པ།	ཕག་གྲུའི་ཁྱིད་དབང་འཕོར་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་པ།	(337)
གཅིག	སྟག་ལོའི་ཕྱེ་གཟར་ཞེས་པས་ཕག་གྲུ་ནང་འགལ་དང་། ཕྱེ་འབྲུག་ རྒྱན་མི་ཆད་པ་བྱུང་བ།	(337)
གཉིས།	དཔོན་ཆབ་ཐེལ་གཏོང་བྱས་པས་རིན་ཐུངས་པའི་དབང་ཤུགས་ རི་ཆེར་ཕྱིན་པ།	(341)
གསུམ།	ཞིང་ཤག་པས་གྱེན་ལོག་བྱས་ཏེ་རིན་ཐུངས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་བཅོམ་པས་ རིམ་བཞིན་ཕག་གྲུའི་ཁྱིད་དབང་མཇུག་འགྲིལ་བ།	(343)

ཆོས་ཀྱི་ལྷན་པ་གསུམ་དང་དགའ་ལྷན་གྱི་པ་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་ (345)

ལེའུ་བརྒྱད་པ། གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་བྱས་རབས། (352)

ས་བཅད་དང་པོ། གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་དངོས་སུ་བཅུགས་པ། (352)

གཅིག གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་མདོར་བསྟུས། (352)

གཉིས། གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་གཞུང་གི་སྒྲིག་གཞི་དང་། ཅ་ཁྲིམས་སྒྲོན། (358)

ས་བཅད་གཉིས་པ། དབྱས་སོག་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གཙང་པ་ལོ་རྒྱུ་བྱེད་པ། (371)

གཅིག དབྱས་པས་སོག་དམག་དང་འབྲེལ་བ་ཐེངས་འགར་བྱས་པ། (371)

གཉིས། རྩ་བའི་ཆེ་བའི་དམག་འབྲུག་གིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་གཏོར་བ། (372)

ལེའུ་དགུ་པ། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་བྱས་རབས། (374)

ས་བཅད་དང་པོ། དབྱས་སོག་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་སྲིད་དབང་
 དངོས་སུ་བཅུགས་པ། (374)

གཅིག ཁོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་
 གྱི་བདག་པོའི་ཁྲིམ་འཁོར་པ། (374)

གཉིས། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་སྲིད་དབང་ཐུ་མཐུད་ནས་སྤྱད་བྱེད་བྱེད་
 བདང་། མངའ་རིས་སྒྲོན་གསུམ་སྒྲོན་ཡང་དབང་བྱ་བྱས་པ། (377)

གསུམ། རྒྱལ་བསྐྱེད་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུས། (380)

བཀའ་སློན་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་ (393)

ས་བཅད་གཉིས་པ། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་སྒྲིག་གཞི་དང་ཅ་ཁྲིམས་སྒྲོན། (400)

གཅིག སྲིད་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས་པ། (400)

འོས་འགན་དང་འོས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་རེའུ་མིག་ (402)

གཉིས། ཁྲིམས་ཡིག་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སྒྲོན། (407)

གསུམ། བོད་ཀྱི་དབྱེད་ལོར་སྒྲོན། (411)

ས་བཅད་གསུམ་པ། རིག་གནས་སྤྱོད་གསོའི་བྱ་གཞག་སྒྲོན། (415)

གཅིག ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་སྤྱོད་གཉེར་དར་ཀློང་བྱེད་བའི་སྒྲོན། (415)

གཉིས། ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་གསོ་དར་སྤེལ་གྱི་སྒྲོན། (417)

ས་བཅད་བཞི་པ། སྲིད་དབང་འཐོབ་ཅོད་ཀྱི་འབྲུག་པ། (419)

གཅིག རྩ་བའི་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་དང་སོག་པོ་ལྷ་བཟང་ཏན་བར་གྱི་
 འབྲུག་པ་སོགས་འབྲུག་ཅོད་འགའ་ཞིག་གི་སྒྲོན། (419)

མང་གཞིའི་ཐོག་ཏུ་གཡུང་བྱུང་བོན་གསར་གཏོད་བྱུང་བ་དང་། དུས་མཚུངས་སུ་གསོ་རིག་དང་། ཕྱིས་རིག ལག་
ཤེས་སོགས་ཀྱི་རིག་གནས་སྐོར་ལ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་ཚུལ་བྱིས་ཡོད།

འདིའི་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཞི་གཙོ་བོ་ནི། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》དང་། 《བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྗོངས་》
《ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་》《མདོ་གཟེར་མིག་》《གསོ་རིག་འབྱུང་བཞི་》《རྒྱུ་རྩེ་གི་གཏེར་ཡིག་》
《ཐུབ་བརྟན་གྱི་མཐུན་པ་མཐུན་པ་》《ཉལ་ཆོས་འབྱུང་》《གཏོ་མདོ་སྐུ་ལུས་སྐུ་ཀྱི་ཆོ་ཁམས་》དང་། གཞན་ཡང་ཉེ་དུས་སུ་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་སྐོར་མཁན་པོ་འདི་《གཟི་ཡི་ཕྱེད་བ་》བཅས་དང་། 《ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་》གི་དུས་
དེབ་ཁག་དང་། 《བོད་རྒྱུང་མཁའ་འབྱུག་》གི་དུས་དེབ་ཁག་བཅས་ཡིན།

3. ལེའུ་གསུམ་པ་སྐུ་རྒྱལ་གྱི་དུས་རབས་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོ་གཉེན་ཁྲི་བཅན་པོ་ནས་གནས་པའི་
སྤྱི་བཅན་བར་གྱི་དུས་སྐབས་དེ་ཡིན་ལ། བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོ་གཉེན་ཁྲི་བཅན་པོའི་འབྱུང་སྐུ་ཡུལ་དང་།
འབྱུང་སྐུ་དུས་བཅས་ལ་ལྷང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་དཔྱད་དེ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེའི་སྤྱི་དབང་
གི་ཁྲུབ་ཁོངས་ལ། གཤུང་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཆོགས་ལ་ཉ་ལམ་ཅམ་གྱིས་ཆོད་དཔག་བཅས་བྱས་ཡོད་པ་དང་།
ཤིང་བཅོད་དང་། རྩོ་བཅོ། ལྷགས་རིགས་མགར་བ། དཀར་ཡོལ་བཅོ་བ་སོགས་ཀྱི་ལག་ཅུལ་དང་། རྩོ་རྩོ་ཕྱེད་
པ། ཞིང་ལ་རྒྱ་འདྲེན་པ་སོགས་ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ལ་ཡར་ཐོན་བྱུང་ཚུལ། ཐོན་ལ་འཕེལ་འབྱེད་བྱུང་བས་ཐོན་ཉེན་
དང་དཔེ་ཆ་རྣམས་གཏོར་དུ་སྐྱས་པ་དང་ཕྱིར་འདོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེད་དར་བ། སྐྱག་གཟིག་གི་ཆོས་ལུགས་ཀྱང་ཅུང་
ཟད་ཅིག་བོད་སྐད་དུ་བརྒྱུར་ནས་བོན་དང་འདྲེས་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་བཅས་བཤད་ཡོད།

དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་གཙོ་བོ་གོང་གསལ་དེ་དག་དང་། 《ལེའུ་ཆོས་འབྱུང་》དང་། 《དཔྱད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་
ཐུ་དབྱངས་》《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་》《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》《བཟུང་ཕྱི་སྐུ་ལྟན་བུས་》བཅས་ཡིན།

4. ལེའུ་བཞི་པ་ཆོས་ལུགས་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་བཅན་སྐུ་པོ་ནས་དར་མཚུ་
དུམ་བཅན་པོའི་བར་གྱི་དུས་སྐབས་དེ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་སྐུ་པོ་ནས་དར་མཚུ་
རིས་མན་དང་མདོ་ཁམས་ཡན་གྱི་བོད་རིགས་མཐུན་པའི་དམག་ཤུགས་ཀྱིས་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཤིང་། རྒྱ་གར་
དང་། རྒྱ་ནག་ བལ་པོ། ལི་ཡུལ་བཅས་མཐུན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་བོད་ཡོངས་ཀྱི་དཔལ་
འཕྱོར་དང་། རིག་གནས་ དམག་དོན་བཅས་ཡར་རྒྱས་སུ་བཏང་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་གི་
དུས་སུ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གནས་ལུགས་དང་། རིག་གནས་དང་ལག་ཅུལ་འཕེལ་སྐྱོད་ཀྱི་སྐོར། རྒྱ་གར་ནས་གདན་
འདྲེན་ཞུས་པའི་པ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བོན་ལ་སྤྱད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབས་
ཤུགས་ཡོངས་རྫོགས་དམ་ཆོས་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱད་པར་མཛད་པས། སྤྱི་དབང་ཤུགས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་ཉམས་ཏེ་མཐར་ཐུག་སྟོན་བར་གྱི་འགལ་བ་དང་། ཉལ་སྟོན་བར་གྱི་འགལ་བ་དང་། སྤྱི་བཅན་བར་གྱི་འགལ་བ་
སོགས་རྣེ་རར་ལྷན་པའི་འགལ་བ་རྗེ་མང་དུ་སྐྱུར་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དབང་ཉམས་སྐྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་པའི་སྐོར་བཅས་
ཡིན།

དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་གོང་གསལ་རྣམས་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཐང་ཡིག་གསར་རྩིང་། 《པར་བཀའ་ཐང་》
《གཡུ་ཐོག་རྣམ་ཐར་》《སྐུ་བཞེད་》《ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁུབ་》《གུ་བཀྱའི་ཆོས་འབྱུང་》《སྤྱི་དབང་གི་བཀའ་འབྱུང་དཀར་

ཆག་》བཅས་ཡིན། དུས་རབས་དེ་དག་གི་རྒྱལ་པོ་སོ་སོའི་འབྱུང་སྐུ་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་སྐོར་ལ། ཐོང་གསལ་གྱི་དཔྱད་
གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་། གཙོ་བོ་རྒྱ་ནག་གི་ཐང་ཡིག་གསར་རྩིང་། 《སྤྱི་དབང་གསལ་མེ་》《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་》
《དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་》བཅས་ལ་ཁྱུང་སྐུ་གཏུགས་ རང་གི་རིགས་པས་བྱུར་བརྒྱན་ནས་ལོ་ཆོགས་རྣམས་གཏན་འཁེལ་
བྱས་ཡོད།

5. ལེའུ་ལྔ་པ་བོད་སྐུ་ལྷན་འཛུགས་བའི་སྐོར་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་སྤྱི་ལོ་841པའི་ལྷགས་བྱ་
ལོར་སྤང་དར་མ་བཀོད་སྟེ་བོད་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་ཐོར་བ་ནས། སྤྱི་ལོ་1265པའི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྒྱ་སྤང་
ལོའི་བར་བོད་ཡོངས་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་བདག་སྐྱོང་བྱེད་པའི་བཅན་པོ་དང་བྲལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
སྐོར་ཡིན། འདི་ལ་དབུགས་ལོ་འབྲུགས་ཤིང་འབངས་ཀྱི་ལོ་གྲུབ་ཏེ་གནའ་རྩ་རྣམས་ལ་གཏོར་བསྐྱག་ཐེབས་ཚུལ་
དང་། དམར་གཡོ་གཅིང་གསུམ་མདོ་སྤྱད་དུ་ཕེབས་ཕྱོད་གནང་བའི་དུས་ཆོགས་ལ་དཔྱད་པ། སྤྱི་གེ་སར་དང་
འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར། བཀའ་གདམས་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་པ། ས་སྐུ་པ། ཞི་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་གྲུབ་མཐུན་
བྱུང་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བཀོད་ཡོད། དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོ་གོང་གསལ་རྣམས་དང་། 《ལ་དྲགས་རྒྱལ་
རབས་》དང་། 《རྒྱང་སྤྱི་ཕུ་ཏི་བསེ་རུ་》《མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་》《བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྱེད་》《བདུད་འཛོམས་
ཆོས་འབྱུང་》《གངས་དཀར་རི་བོ་》བཅས་ཡིན།

6. ལེའུ་དྲུག་པ་ས་སྐུ་པའི་སྤྱི་དབང་འཛིན་དུས་རབས་ཀྱི་སྐོར་ལ། བོད་སྐུ་ལྷན་འཛུགས་བའི་དུས་རབས་ཀྱི་
མཐུག་དེར་ཏོར་དོར་ཉ་ནག་པོའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་འཕྱོར་ཞིང་། ས་པར་ཁྱད་ཐོན་ཏོར་ལུལ་དུ་གདན་དྲངས་
འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱས་ནས་ཆོས་སྤྱི་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དར་
ཚུལ། སྤྱི་རབས་འདིར་དཔུལ་ཆུ་བཅོ་བཀྱ་ཆེན་མོ་ལག་ལེན་དར་ཚུལ། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་སྤྱི་དབང་འཛིན་བྱེད་ཚུལ་
སོགས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མེན་གྱི་རིག་གནས་ལ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་ཚུལ་དང་ས་སྐུ་པའི་སྤྱི་དབང་འཛིན་ཞིག་འགྲོ་ཆེན་
བཅས་ཀྱི་སྐོར་ཡིན། དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ལ་གོང་གསལ་དེ་རྣམས་དང་། 《དཔུལ་ཆུ་བཅོ་བཀྱ་ཆེན་མོའི་ཕྱི་
བྱིས་》《ཆོས་སྤྱི་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྐོར་བཤད་པ་》《སྤྱི་དབང་གི་རྒྱལ་རབས་》《ས་སྐུ་པའི་གཤུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་
མཛོད་》བཅས་ཡིན།

7. ལེའུ་བདུན་པ་པག་མོ་སྤྱི་དབང་འཛིན་དུས་རབས་ཀྱི་སྐོར་ལ། པག་མོའི་སྤྱི་དབང་བཅུགས་ཚུལ།
ཅུ་ཁྲི་མས་གཏན་འབེབས་མཛད་ཚུལ། ཁོར་ལུལ་ལེགས་བཅོས་བྱས་ཚུལ། ཆོས་དང་རིག་གནས་དར་ཚུལ། སྤྱི་
འབྲུག་ནང་དཔེ་བྱུང་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ཡིན།

དཔྱད་གཞི་གཙོ་བོ་གོང་གསལ་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་དང་། 《དེབ་ཐེར་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་》《ཀམ་པ་སྐུ་ཕྱེད་
རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་》《དེབ་དམར་གསར་པ་》《ཁྲི་མས་ཡིག་གཡུ་འབྲུག་སྐོག་པའི་ཞལ་ལྗེ་
བཅོ་ལྔ་》《ཐང་རྒྱལ་རྣམ་ཐར་》《ཏ་སི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞལ་ཆེ་མས་》བཅས་ཡིན།

8. ལེའུ་བརྒྱུད་པ་གཅིང་པ་རྒྱལ་པོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་སྐོར་ལ། པག་མོ་དང་རིན་སྐྱངས་པའི་དཔུང་ཤུགས་
ཉམས་དམས་པར་བྱས་ནས་གཅིང་པ་སྤྱི་དབང་འཛིན་ཀྱིས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པའི་སྤྱི་དབང་བཅུགས་ནས་
གཅིང་པ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་ཚུལ། ཁྲི་མས་ཡིག་གསར་པ་སྤེལ་ཚུལ། དབུས་པའི་དཔོན་རིགས་ཁག་གཅིག་གིས་

སྐད་མཁུ་གྲགས་སུ་བཀྲུག་ཏེ་གཙང་པ་ལ་དཔག་དྲུག་པས་གཙང་སྤྲོད་བསྐྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡིན། དཔྱད་གཞི་ཡིག་ཆ་གོང་གསལ་ལྟར་དང་། 《གཙང་པའི་བྲིམས་ཡིག་ཞལ་ཅེ་བཅུ་དྲུག་》《རྒྱལ་རབས་ཤེས་དཀར་མེ་ལོང་》《གཙང་སྤྲོད་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་》བཅས་ཡིན།

9. ལེའུ་དགུ་པ་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྒྲིབ་པ་དབང་བཅུགས་ཚུལ། རྩེ་སྤྲོད་སངས་རྒྱལ་མཆོས་བྲིམས་ཡིག་གསར་དུ་བཅོས་ཚུལ། བོད་དུ་སྐོར་པའི་དབང་ཤུགས་རེ་ཆེར་ཆགས་ཏེ་མཐར་སྐོར་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་རྩེ་སྤྲོད་སངས་རྒྱལ་མཆོས་བྲིམས་པོ་དེ་ཀྱི་སྤྲོད་དབང་བཟུང་ཚུལ། བོད་གོར་འབྲུག་པ་དང་བོད་དབྱིན་འབྲུག་པ་བྱང་ཚུལ། སྤྲོད་འཛིན་ལས་ཁྲུང་སྤྲོད་སྤྲོད་གཞི་དང་དཔག་དོན་གྱི་སྤྲོད་གཞི་བཅས་ཚུད་ཡོད།

དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་གཙོ་བོ་གོང་གསལ་ལྟར་དང་། 《དུ་ཀྱུ་ལའི་གོས་བཟང་》《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད་》《རྣམ་ཐར་གསེར་གྱི་སྟེམ་མེ་》《རྩོམ་པ་རྩེ་ཏའི་རྣམ་ཐར་》《སྐབ་བརྒྱུད་ཀླུ་ཀུ་ཀུ་ཆོས་འབྱུང་རབ་འབྱམས་ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་》《སེ་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་》སྐད་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་དང་མི་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ཁག་གི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཡིན།

ར་ཆོས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲོད་ཆེན་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི། དེར་དུས་བྱིས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཟེར་སྒྲིབ་པ་བོད་རྒྱ་གང་གི་ཡིག་ཆ་ཡིན་ཡང་། གཙོ་བོ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བཅུམས་པའི་ཡིག་ཆ་རྒྱུང་པ་ཁག་ལ་དཔྱད་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་ལས། གནའ་རབས་བོན་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྒྱུང་པ་དང་། བོན་ལུགས་མི་རྣམས་བྱིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་པ་བཞེན་རྒྱུ་དཔེ་བའི་བཟླ་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སྤྲོད་མེད་དུ་དོར་ཅིང་ཡོད་པ་འདི་ནི་ཆོས་སྤྲོད་བྱུང་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བའི་ཤན་ཞུགས་ཆེ་དྲགས་པའི་སྒྲིབ་དུ་སྤྲོད་བས། སྐབས་འདིར་ཞིབ་འཇུག་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་དཔྱད་དེ་གནང་དགོས་པར་འདུག་སྟེ།

བོན་པོ་ཞེས་པ་དང་། ཆོས་པ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་རིམ་ནང་དུ། དུས་རབས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་མཆོས་ལུགས་ཐུབ་མཐའ་གཉིས་སུ་གཏོགས་པའི་ཁོངས་མི་ཡིན་པ་ལས། ལྷུ་ལྷུ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཀྱན་ལ་གསལ། དེས་ན་ཐུབ་མཐའ་གང་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པས། དེས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་པོའི་ཆབ་བྱས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མི་རུང་བ་ཤེས་དགོས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དངོས་གཙོ་སྤྲོད་པའི་རིགས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་ན། བན་བོན་གཉིས་ཀའི་ཡིག་ཆ་རྒྱུང་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ལྷག་པར་དུ་སྤྲོད་བཅོན་གོང་གི་དུས་རབས་རྣམས་ལ་གཙོ་བོ་བོན་གྱི་དཔེ་རྒྱུ་ཁག་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྤྲོད་བཅོན་རྗེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་རྣམས་ནང་བཞུག་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། བོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དག་གིས་བྱུང་བ་བརྒྱུན་ནས་དཔྱད་པ་དང་ཞིབ་འཇུག་གནང་ན་ད་གཞོན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ།

དཔེར་ན་བོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དག་ལས། སྤྲོད་པོའི་གོང་གི་ལོ་རྩེ་རྒྱུ་ཁག་ལ་ཤས་སྤྲོད་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་བྱོན་ཅིང་། དེས་ཡིག་མཛད་པ་དང་། དེའི་སྐས་དཔྱད་བུ་བྱི་ཤེས་སྐགས་ཀྱིས་སྤྲོད་གཉིས་ལ་བཙོན་པས་གསོ་རིག་དང་། ཕྱིས་རིག་ མི་ཡིག་ མདོ་སྐོན་སྐགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བཟོས་ཡོད་པ་གསལ་བར་མ་ཟད། དེ་དག་གིས་བཅུམས་པར་

གྲགས་པའི་མཐུག་བྱང་དང་བཅས་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་དེར་དུས་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལ་དཔྱད་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་བོན་ལུགས་རྒྱུན་པ་ཡིན་ཅེས་དེ་ལ་བསྐྱགས་བྱེད་ཅིང་བསྐབ་རྒྱུང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་འདི་ནི་ཆོས་སྤྲོད་བྱུང་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བའི་ཤན་ཞུགས་པ་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་དུ་སྤྲོད་བས། གཟུར་གནས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་འདི་རིགས་ལ་ཞིབ་གཟིགས་མཛོད་ཅིག །

གཞན་ལང་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ལ་ཞིབ་དུ་བཞུས་ན། བོད་ལྷུ་ལ་འདིར་རྒྱལ་ཕན་སེལ་མ་བཅུ་གཉིས་སུ་གནས་ཏེ་འབྲུག་ཆོད་ཀྱི་བླ་བཟུངས་གནས་ལ་འཕྱོ་བའི་སྐབས་དེར། གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་པུ་རངས་སུ་བཞུགས་པ་ལ། གོང་པོའི་བདུད་ལྷུ་ལ་ནས་ཡོང་བའི་བདུད་མག་གིས་རྟ་དེད་པའི་ར་མདར་གཤེན་རབ་གོང་ལྷུ་ལ་དུ་ཐེབས་ནས་གོང་པོའི་མི་ཞེས་ཞིབ་ཞིབ་ཐབས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་བཅུགས་པ་དང་། སྤྲོད་པའི་རྒྱལ་ཕན་དགུ་ཙམ་ནས་སྐས་མོ་རྣམས་ཁབ་དུ་བཞེས་ཏེ་གཉེན་གྱི་འབྲེལ་བས་འབྲུག་པ་བསྐྱམས་པ་སྐགས་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་སྤྲོད་དོན་གྱི་ཐབས་རྒྱུས་སྒྲིབ་པ་ལས་ཐོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མཐོང་ཐུབ། དེས་ན་ཁོ་བོས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེ་བཟེར་འདི་ཉིད་འབྲི་བའི་སྐབས་སུ། བོད་ཡིག་གི་དཔྱད་གཞི་རྣམས་ལ་བན་བོན་གྱི་དཔེ་བཞེད་པར། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་ཡིན་པ་རྣམས་སྤྲོད་པ་བསྐྱེད་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་དཔྱད་གཞིར་བཞོད་ནས། དེ་ལ་རང་གི་རིགས་པས་དཔྱད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཤིང་བྱེད་གང་ཐུབ་བྱས་ཡོད། ལོ་ཆེན་སོ་སོའི་མཐུག་དུ་ནང་དོན་སྤྲོད་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲོད་ཆོས་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་འམ་གཉིས་རེ་བཞོད་ཡོད།

སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དེ་བཟེར་འདིའི་པར་སྐྱུན་ལ་མཐུན་ཞུན་ལེགས་པར་སྐྱར་ནས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུན་ལམ་དང་། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གཞོན་ནུ་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སུ་སྤྱད་བྱར་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོ་སྤྲོད་པའི་ལྷ་བ་དང་བཞུན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་གསར་སྤྲོད་དགོས་པའི་བསྐུལ་མ་ཡང་ཡང་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟའི་དེ་བཟེར་འདི་ཉིད་དངོས་སུ་པར་དུ་ཐུབ་པར་སྤྲོད་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

གཞན་ལང་ཕན་ལ་སྤྲོད་སྐབས་གང་ཐད་ནས་ཤེས་རིག་གི་ན་ཕུའི་ཁྱད་པར་དུ་ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་ལ་གཞན་གྱི་བཞུད་ཡམས་དང་། རང་གིས་དཔེ་སྐྱོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་ལས། ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་ལ་ཆེད་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་ལྟེན། སྤྲོད་ཆོས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། གནའ་རྗེས་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་རིག་འགྲོས། ཡིག་ཆ་རྒྱུང་པའི་ལུང་དོན་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤྲོད་དང་ནོར་འབྲུལ་མི་རུང་བ་རེ་ཡོད་སྤྲོད་པས་གཟུར་གནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུན་སྤྲོད་འཆགས་ལ། ལེགས་བྱས་གང་ཡོད་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བཞིན་པ་དང་། གནང་བར་འབྱུར་པའི་མཁས་པ་སྤྲོད་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རང་རིགས་གཞོན་ནུ་རྣམས་ཀྱི་རིག་པའི་ཐུག་གསར་དུ་རྒྱུས་པའི་གསོས་སུ་འབྱུར་བར་སྤོང་། །

ཞེས་པའང་ཁྱད་དཔྱད་མི་རིགས་སྤྲོད་པ་ལྟེན་མའི་བོད་ཡིག་སྤྲོད་དཔྱད་ཁང་གི་
དགེ་མིང་པ་ཐུབ་བཞུན་ཐུན་ཆོགས་ཀྱིས། །
སྤྲོད་1992ལོའི་ཟླ3ཆོས་12ཉིན་ལེ་ཅན་དུ་སྐྱར་བའོ། །

ལེན་དང་པོ། བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་སྐར།

ས་བཅད་དང་པོ། བོད་ཀྱི་ས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ།

ཐུབ་གཉིས་ཐུན་དང་བུལ་བའི་མཁའ་དབྱིངས་སུ། ། མཁའ་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས་པའི་འོད་དཀར་
ཅན། ། མཁའ་གཉིས་ཐུན་པ་བསལ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ། ཀླུ་གཉིས་འགྲོ་བའི་དཔལ་འདིར་ཉག་ཏུ་རྒྱལ། ། སྤང་
པའི་གངས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བོད། ། བསྐལ་པའི་ཐོག་མར་དེ་ལྷན་བྱུང་བའི་གཏམ། ། དྲང་པོའི་རག་ལ་ཆད་
མའི་ལུང་ཐུར་ནས། ། ཅུང་ཟད་བརྗོད་པའི་སྤྲོ་བས་པ་བདག་ལ་སྐྱེས། ། རིང་པོའི་ལྷ་རྒྱས་ཟབ་མའི་ཆོས་དང་
འདྲེས། ། བདེན་པའི་དངོས་པོ་རྒྱན་པའི་སྤྲོ་བས་ཀྱིས་རྟོག། ། མཁའ་པའི་དབྱུང་པ་བཅན་པོའི་བཀའ་ཡིས་
མནན། ། གདོད་མའི་རང་གཤེས་བརྗོད་ལ་སྤྲོ་བའི་ལ། ། རྣམ་རྟོག་འཁྲུག་པས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཉམས། ། འདུ་བ་
འཁྲུག་པས་ལུས་ཀྱི་བྱུངས་བཅུད་ཉམས། ། བན་བོན་འཁྲུག་པས་བོད་ཀྱི་ལྷ་རྒྱས་ཉམས། ། ཉམས་པའི་རྒྱ་ཀྱན་
འཁྲུག་པའི་ལས་ཀྱིས་བྱས། ། གནའ་རབས་མཁའ་པའི་ལུང་ལ་རྒྱབ་བཅོལ་ཅིང་། ། དེར་དུས་ཐོབ་པའི་གནའ་རྩལ་
དཔང་བཅུགས་ནས། ། ལྷ་རྒྱས་དངོས་ལ་ལོག་བཤད་བསལ་བའི་ཆེད། ། ཚུལ་གསུམ་དབྱེད་ལས་དྲངས་པའི་སྐྱེས་
འདི་སྟོན། །

ཐུབ་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཆགས་སྤྱིའི་དེར་དུས་ཀྱི་གོ་ལ་ཕྱི་པོ་འདི་ནིང་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་
གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་འདི་སྐམ་སར་ཐུར་པ་ནས་དབྱུང་བཅུམས་ཏེ་སྟོད་མངའ་རིས་ནས། སྤང་མདོ་ཁམས་
བར་གྱི་སྤྱི་མིང་ལ་བོད་ཡུལ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་འདི་བྱུང་། ཡུལ་འདི་ཐོག་མར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ་ལོ་གངས་དུང་
ཐུར་མང་པོའི་རིང་ས་ཐམས་ཅད་འཕྱར་ཞིང་བརྒྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་བཞིན་གྱུར་དུ་འཕར་ཏེ། དེར་དུས་འཇམ་
མིང་ཡང་ཆེའི་སྐམ་ས་ཆེན་པོ་འདི་ནིང་བྱུང་བ་ནི་ཆོན་རིག་མཁའ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པ་གཅིག་མཐུན་དུ་ངོས་
འཛིན་གནང་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། གནའ་བོའི་ཡིག་ཆར་སྟོང་པ་རྣམས་སུ་དེ་ལྷན་འཁོད་ཡོད་དེ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁའ་
པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། མཚོ་དེ་འཁོར་བ་ཞི་ཞིང་རབ་དུ་བསིལ། ། ཀོང་གི་རྒྱ་བརྒྱག་ཅེས་བྱའི་བོམས་ཕྱེ་བས། །
དུ་བཞེ་རྒྱ་ཡིས་གང་བ་དེ་དུ་བེམ། ། བོད་ཁམས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་པོར་འདོད། ། ཅེས་སོགས་བོད་ཡུལ་འདི་
ཐོག་མར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་རྗེས་སུ་རིམ་བཞིན་མཚོ་བྱིན་སྐམ་ས་བྱུང་བུལ་གསུངས་ཡོད།

གནའ་སྤྱི་མོའི་དུས་སུ་བོད་ཡུལ་བྱང་སྟོགས་ཀྱི་འགྲོག་པའི་ས་ཆ་འདི་དག་ཆ་བཆེ་བའི་རོང་ཁོག་ཅིག་ཡིན་པའི་
ཉག་ས་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་ནི། དེར་སངས་ཁལ་མཐོ་ལ་གནམ་གཤེས་གང་ཤོས་ཀྱི་བྱང་སྟོགས་ནག་རྒྱུའི་ས་ཁུལ་འགའ་
ཞིག་ཏུ་གནའ་སྤྱི་མོར་སྤྱོད་དཀར་གྱི་ཤིང་སྟོང་རྣམས་འབྱེད་ནས་སའོག་དུ་བར་འབྱར་དོར་ཆགས་པ། དེར་སངས་ཡང་
ས་སྟོག་པའི་ཆོ་སྐབས་འགར་སའི་འོག་ནས་ཐོན་ཡོང་བ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་རེད། དེ་ལྷན་ན་བོད་ཡུལ་འདི་སྐམ་
སར་ཐུར་ཏེ། ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་བརྒྱད་འདི་ནིང་མ་སྐྱེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་འདི་ཆ་བཆེ་བའི་རོང་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་

ས་ཐམས་ཅད་གཏིང་ཁྱིམ་གང་པ་སྟེ། གཟི་དང་། ཁ་མན། ལྷང་རྒྱག་ནལ་ལ་སོགས་པ་མི་བཟུ་བའི་
ཁམས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གསེར་དང་། དངུལ་། ཟངས། ལྷགས་ལ་སོགས་བཟུ་བའི་ཁམས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་
དང་། ཁབ་ལེན་དང་། གསེར་རྩོ། དངུལ་རྩོ། ལྷགས་རྩོ་ལ་སོགས་པ་བཟུ་བའི་ཁམས་ཀྱི་རྩོ་རིགས་དང་། རྩལ་
རྒྱབ་དང་། གངས་ཐིག་རྩོ་སོལ། དུགས། རྩང་ཆོར། ལམིང་རྒྱུས་ལ་སོགས་མི་བཟུ་བའི་ཁམས་ཀྱི་རྩོ་རིགས་
སོགས་གཏིང་ཁཆེ་སྤང་བས་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་པོད་ལྟལ་སྟོད་སྤང་བར་གསུམ་ཀྱི་ལྷགས་ཐམས་ཅད་ན་ཐོན་གྱིན་ཡོད།

ལྷོ་བྱུང་གཞིས་ཀྱི་དཀྱིལ་བྱང་པོར་གར་མཐའ་ནས་ལྷུ་བ་མཐའི་བར་གྱི་ཡུལ་གྱུ་དེ་དག་པས་མེར་རྫོང་མའམྲོག་གི་

ས་ཁུལ་ཏེ། ཞིང་ལས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཅུང་ཟད་དེ་ལ། རྒྱལ་ས་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་དེ་ལ། རོང་འབྲོག་གཉིས་ཀའི་ས་
ཆ་ཡོད་པ་སྟེ། རུ་ཐོག་ ཅ་མདའ། ཆབ་མདོ། རྩེ་དག། མི་ཉག་ རྒྱལ་རོང་། བསང་ཁོག། ཆབ་ཆ་སོགས་ཀྱི་
ས་ཁུལ་ན་མས་ཡིན་ལ། ཡུལ་འདི་དག་གསེར་གཞི་གཞུང་དུ་བསྟན་པའི་སྐྱམས་ཆ་གཞུང་ཆེ་བ་མཁྱིས་པའི་ཡུལ་ཞེས་པ་
དེ་ཤས་ཆེ་བ་ཅམ་ཡིན།

དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་དང་ས་མཆོམས། སྟོན་ཆགས་དང་སྐྱེད་ངོས་འབྱུང་ཚུལ་སོགས་གནད་
རབས་མཁས་པ་ན་མས་ཀྱིས་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་དེ། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། མཆོ་དེ་འཁོལ་བ་ཞི་
ཞིང་རབ་དུ་བསེལ། ། ཀོང་གི་ཆུ་བརྒྱུ་ཅེས་བྱའི་ཐོམས་བྱེ་བས། ། རུ་བཞི་ཆུ་ཡིས་གང་བ་དེ་རུ་ཐིམ། ། ཆུ་གཞན་
དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཐིམ་པ་ཡིས། ། བོད་ཁམས་ཡུལ་གྱི་ན་མ་པ་གསལ་པོར་དོད། ། མངའ་རིས་སྐྱོར་གསུམ་ཤ་རྒྱུང་རི་
དུགས་སྒྲིང་། ། བར་གྱི་རུ་བཞི་སྟག་གཟིག་གཅན་གཟན་སྒྲིང་། ། སྤང་གྱི་སྤང་དུག་འདབ་ཆགས་བྱ་ཡི་སྒྲིང་། །
ཞེས་དང་། སྟག་ཆང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོའི་《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་》ལས། ཤར་རྒྱ་ནག་དང་། བྱི་བཙན། རྩོན་རྒྱ་
གར་དང་ཁ་ཆེ། རུ་བཙན་སྟག་སྟེང་གཟིག་འཕན་གཉིས། བྱང་ན་ཁྲོམ་དང་གེ་སར་གཉིས། དབུས་ན་བོད་ཡུལ་
གངས་ཀྱི་ར་བ་དག་ཟེར་ཏེ། འཛམ་བུ་སྤྱིར་གེ་སར་གྱི་ཉེ་བ། བོད་གངས་ཅན་འདི་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། ས་
མཐོ། རི་མང་། གངས་ཆགས་ཆུ་བོ་ཐམས་ཅད་འདི་ནས་ཐྱིའི་མཐའ་ན་མས་ལ་འབབ་པའི་ཐྱིར་འདི་ཉིད་སའི་
དབུས་ཉེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ། འཛམ་བུ་སྤྱིར་ན་སྤྱིར་གྱིས་རྒྱལ་ཁམས་ཆེ་རྒྱུང་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་མིང་ཅེས་ཅན་
གྱི་འཛིན་པ་ལྟ་ནི། རྒྱ་གར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས། རྒྱ་ནག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས། སྟག་གཟིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས།
ཁྲོམ་གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་ཁམས། བོད་ཡུལ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་དང་། རྟོགས་བཞིའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ན། སྤྱིང་པས་བཀོད་པའི་རྩོ་
རིང་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། ཤར་རྒྱ་གསུམ་རྒྱ་ནག་པོ་དང་། བོད་ཀྱི་ས་མཆོམས་ན། ཤར་རྒྱ་གངས་དགའ་རྩེ་ཡུལ་དུ།
འདོན་བུ་དུང་གི་རྩོ་རིང་བཅུ་གསལ་པ་ཡན་ཆད། རྩོ་རྟོགས་རྒྱ་དགའ་པོ་དང་། བོད་ཀྱི་ས་མཆོམས། རྟོགས་མ་བུ་ཁྲུང་
སྤྱི་གྱི་ཡུལ་དུ། མཐིང་ཁྲུང་གཡུའི་རྩོ་རིང་བཅུ་གསལ་པ་ཆུན་ཆད། རུ་བ་རྟོགས་སྟག་གཟིག་དང་། བོད་ཀྱི་ས་
མཆོམས། ཀླང་མ་ཀླང་གཅིག་ཁྲུའི་ཡུལ་དུ། ཤར་དུ་ཡུལ་གྱི་རྩོ་རིང་བཅུ་གསལ་པ་མན་ཆད། བྱང་རྟོགས་ཁྲོམ་གེ་སར་
དང་། བོད་ཀྱི་ས་མཆོམས་ལ་མའི་ཡུལ་སྟག་སྟེང་གྱི་ཡུལ་དུ། ར་རྟན་གསེར་གྱི་རྩོ་རིང་བཅུ་གསལ་པ་ཆུན་ཆད། དེ་ན་མས་
བོད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སྟག་ཉོགས་པའི་ས་ཆད་ཡིན་ཅིང་། རྩོ་རིང་གྱི་དཔངས་ལ། གཞུ་འདོམ་བརྒྱུད་ཅུ་རེ་
དང་ཞིང་རྟོགས་རེ་ལ་གཞུ་འདོམ་ཉི་ཤུ་རེ། རྩོང་ན་རྒྱ་ཕིབས་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ་ཟེར་རོ།

དེར་དུས་སྐབས་རིག་པའི་སྒྲིན་ནས་བཤད་ན། བོད་ཀྱི་ཡུལ་དབུས་རྩེ་ཤར་ཐིག་91དང་བྱང་ཐིག་30ཡི་
འཕྲང་མཆོམས་སྟག་ནས་ཡོད་ཅིང་། ཤར་རུ་བ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དེ་ཤར་ཐིག་78དང་105ཡི་བར་དུ་གནས་པ་དང་།
རྩོ་བྱང་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དེ་བྱང་ཐིག་26ནས་39བར་གནས་ཡོད། ། བོད་ལ་ཡུལ་གྱུ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་ནི། རྩོང་
མངའ་རིས་བསྐྱར་གསུམ། གངས་དང་གཡའི་ར་བ་རྩིང་དང་འདྲ་བ་ལ། ཡུལ་གྱུ་ཆེན་པོ་གཅིག་ སྤང་རྩེ་རྟོགས་
དུག་ བགས་དང་ནའི་རྩོངས། ཞིང་དང་འདྲ་བ་ལ་ཡུལ་གྱུ་ཆེན་པོ་གཅིག་ བར་དུ་དབུས་གཅིང་རུ་བཞི། བྱག་
དང་རྒྱ་འཐབ་ས། ཡུར་བ་འདྲ་ལ་ཡུལ་གྱུ་ཆེན་པོ་གཅིག་སྟེ། དེ་གསུམ་མོ། ། ཞེས་པ་སོགས་པ་ན་མས་དང་།

གཞན་ལང་《ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྤྱིང་པོ་སྤང་ཅི་བཅུད་》ལས། བོད་ཁམས་གསུམ་སྤྱིང་དག་བྱ་བ་ན། རིན་པོ་ཆེ་
འོད་ཀྱི་སྤྱིང་དགར་པོ། རྩོང་ཁམས་གསུམ་གངས་དང་གཡའི་ར་བ་རྩིང་འདྲ་བ་ན། ཤར་བཤང་དགོ་བལ་སོགས་པ་རི་
དུགས་ཀྱི་ཡུལ་འཛིན། རུ་བཞི་སོག་ཁའི་སྤྱིང་སྤང་པ། བར་ཁམས་གསུམ་བྱག་དང་སྤང་གི་གཤོང་ཡུ་བ་འདྲ་བ་ན།
སྤྱིང་དང་བྱག་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་གནས། མཐུ་འོད་ཀྱི་སྤྱིང་སྤང་པ། སྤང་ཁམས་གསུམ་ནགས་ཀྱི་རྩོངས་ཞིང་དང་
འདྲ་བ་ན། སྤང་པོ་ཆེ་དང་འདབ་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལས། འགྲོ་བ་མི་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཅེས་སོགས་དང་།
《དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མའི་སྤྱད་བྱངས་》ལས། རྒྱ་བྱི་བའི་རྩིས་རྩོད་གཡའ་རི་དང་གངས་རི། བར་བྱག་དང་སྤང་རྩོངས།
སྤང་ཅི་ཤིང་ནགས་ཆལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་མང་པོ་གཅིག་མཐུན་དུ་གསུངས་ཡོད་པ་
མ་ཟད། དུས་རབས་དག་པའི་ནང་དུ་ཡ་རབ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱ་ཞབས་ལྷ་སྤྱད་ཏིས་ལགས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་
《གསེར་མདོག་གི་རྩ་ཐང་》ཞེས་པ་ལས། ཡུལ་དེར་ཅི་ཤིང་དང་མེ་རྟོག་གི་རིགས་མི་འདྲ་བ་རྩོ་ཆོགས་ཀྱིས་གང་བ།
མི་ཐམས་ཅད་སྟོ་ཉམས་དང་ལྷན་ཞིང་སྤྱ་གར་ལ་དགའ་བ་ཤ་སྟག་དུ་སྤང་། ཞེས་འཁོད་པ་ལ་བརྟགས་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཐྱི་
ནང་གི་མཁས་པ་ན་མས་རྩ་ཆུལ་དང་བཞེད་ཚུལ་པལ་ཆེར་གཅིག་མཐུན་དུ་བྱང་འདུག

ས་བཅད་གཉིས་པ། བསྐལ་པ་ལ་ཐོག་གི་བོད་མི།

གཅིག མི་ཡི་འགྲོ་བ་བྱུང་ཚུལ།

དེར་སྐབས་འཛིག་རྟོན་འདིར་རྒྱལ་ཁབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁས་པ་ན་མས་ཀྱིས་མི་ཡི་འགྲོ་བ་བྱུང་ནས་ལོ་ངོ་ས་ལ་
གསུམ་ལ་ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད། ཀྱང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཆ་མཆོན་ནས་བཤད་ན་ཡུན་ནན་
ཞིང་ཆེན་གྱི་ཡོན་མའི་ས་ཁུལ་དུ་སྤྱི་མི་བྱུང་ནས་ལོ་ངོ་ས་ལ་གཅིག་དང་བདུན་འབུམ་ལྟ་སྟོན་ཅམ་སོང་བར་བཤད།
འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་1999ལོའི་ཟླ6ཆོས་2ཉིན་ཀྱང་དབྱང་བརྟན་འཕྱིན་ལས་ཁྲུང་ས་ནས་གསལ་བསྟགས་བྱས་པ་ལྟར་ན།
ཀན་སྤུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་ན་མི་རུས་ཀྱི་འབྱུར་རྩོ་ཞིག་ཐོན་པ་དེ་ལ་ལོ་ངོ་ས་ལ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་གཏན་
འབེབས་བྱས་པས་སྤར་གྱི་བཤད་སྟལ་ལས་ལོ་ངོ་འབུམ་གསུམ་ཅམ་རིང་དུ་ཐིམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཅིན་གྱི་སྤྱི་མི་བྱུང་
ནས་ལོ་ངོ་ལྟ་འབུམ་ལྟ་སྟོན་ཅམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་པ་ལྟར། ང་ཆོ་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་འདི་ཡང་དེ་
དག་དང་དུས་མཚུངས་ཅམ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཆོག་སྟེ། སྤྱི་ལོ་1978ལོར་བོད་རྩོངས་ནག་རྒྱ་ས་ཁུལ་གྱི་ཤར་ཆ་རྩོང་
དང་ནག་རྒྱ་རྩོང་སོགས་སྤྱི་སྟོན་ཆགས་རིགས་ཀྱི་འབྱུར་རྩོ་མང་པོ་ཐོན་པ་དེ་དག་ལ་བལྟས་ན་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་སྟོན་
ཆགས་གནས་པ་ནས་ལོ་ངོ་ས་ལ་སྟག་ཅམ་ཐིན་པའི་བདེན་དཔང་བྱུང་ཡོད་པ་ལྟར་ན། འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཀྱང་དེ་
དག་དང་ཉ་ལམ་དུས་མཚུངས་ཅམ་དུ་བྱུང་ཡོད་པར་རྩིས་སྤྱད་པ་གཞུགས། སྤྱི་ལོ་1998ལོར་ཆབ་མདོའི་བྱག་གི་ངོས་
ལ་མའི་རྒྱང་རྩིས་ཐིག་གང་སྟག་ཡོད་པ་ཞིག་རྩོད་པ་དེ་ཆེད་རམས་པ་ཆོས་ལོ་ངོ་དུང་ལྷུང་སྟག་ཐིན་པར་གསུངས་པ་
ལྟར་ན། ཡུལ་འདིར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་བྱུང་ནས་ལོ་དུང་ལྷུང་ཐིན་པར་རྟོགས་བྱུག

བོད་མི་བྱང་ཚུ་ལ་གྲོ་སྐྱོར་ལ་དུས་མཁུ་བཤད་སྤངས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་བྱང་ཡོད་པ་ནི། བོད་རིགས་ནི་ཆང་
 རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སྤྱུག་ཏྲོགས་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་ཁྲི་རུས་སྤྱུག་ཏྲོགས་ཟེར་བ་དེ་རེད། དེ་ནི་དེང་སྐབས་ཀྱི་བོད་
 རིགས་འདི་ནི་ནང་དུ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིགས་རུས་འདྲེས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡིན་པ་
 ལས། བོད་དུ་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཐོག་མར་བྱང་ཚུ་ལ་བཤད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པ་ནི་སྐོ་ལྷན་སྤྱུས་ཀྱང་རྟོགས་སྟེ།
 རིག་འཛིན་སྐོ་གསལ་ལགས་ཀྱིས་བཅུ་མས་པའི་བོད་མིའི་རུས་རྒྱུད་སྐྱོར་དཔྱད་པ། ཞེས་པའི་མཐའ་དཔྱད་《བོད་
 རྒྱུང་སྐབས་འཇུག》གི་དུས་དེབ་དུ་འཁོད་པ་ལས། གནའ་རྒྱུས་ལ་དཔྱད་པ་ལྟར་ན། ཉིང་ཁྱི་ནས་ཐོན་པའི་མི་རུས་
 ཀྱི་དུས་ཚོད་ནི་ཉ་ལ་མ་ཡོད་ལྟ་སྟངས་བརྒྱུད་སྟངས་བར་དང་། ཁ་རུབ་ཀྱི་གནའ་ལྷན་ནི་ཡོད་པའི་བཞི་སྟངས་བརྒྱུ
 ལས་མས་ཤིག་གི་ཡིན་པར་གསལ་བས་འདི་དག་ཆང་མས་བོད་རྒྱུང་ས་ས་མཐོ་འདིར་ལྷན་ནས་བརྒྱུད་འགྲོ་བ་མི་ཡི་
 རིགས་བྱང་ཞིང་རིགས་རྒྱུད་ཆང་མེད་ཐོག་ཁོ་ཆོ་ནི་དེང་སང་གི་བོད་རིགས་འདིའི་མེས་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུད་རྒྱུས་ལྷན་
 བྱས་ཡོད། ད་ལྟར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་གནའ་ལྷན་གཙོ་ཆེ་བའི་གྲས་འགའ་ཞིག་དཔེར་ན་ལྷོ་གདོང་
 དང་། ལྷ་ས། ཉིང་ཁྱི། མེ་ཏྲོག་བཅས་ཀྱི་ས་ཁམས་ཆགས་ཚུ་ལ་ཐད་ནས་བལྟས་ན། དེ་དག་ཆང་མ་ཡར་ལྷུང་
 གཙང་པོའི་རྒྱ་རྒྱུན་འབབ་ལྷུ་ལ་དུ་གནས་ཡོད་པས། ང་ཆོའི་བསམ་པར་གཤམ་ཏེ་ཉི་མོ་གཙང་པོས་གནའ་བོའི་ཡའི་ཅའི་
 མི་རིགས་སྤྱི་དུང་སྤྱི་དུང་བྱུང་བ་དང་། ཡིག་རྩམ་ལ་དེ་དང་དེ་སྤྱི་ལེ་གཙང་པོས་གནའ་བོའི་པ་མིས་ལུན་མི་རིགས་སྤྱི་
 སྤྱི་དུང་བྱུང་བ། རྒྱ་བོ་གང་གྲས་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རིགས་སྤྱི་དུང་སྤྱི་དུང་བྱུང་བ། མ་ཆུས་རྒྱ་ཤ་(རྒྱ་རིགས་)
 མི་རིགས་སྤྱི་དུང་སྤྱི་དུང་བྱུང་བ་བཅས་ཡིན་ན། ཡར་ལྷུང་གཙང་པོས་གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་སྤྱི་དུང་སྤྱི་དུང་མི་
 བྱུང་བ་གང་རེད་དམ།

ང་ཆོས་དེང་སང་གི་བོད་རིགས་དང་གནའ་བོའི་བོད་རིགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བོད་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་
 ནི་བོད་རང་གི་ས་ཆ་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ལས་སྤྱི་སྤྱུགས་ནས་ཡོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུད་གོ་མ་གང་མཁུ་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུང་བར་
 འདོད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་ལ་གནས་པ་ཞིག་རེད།

གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་དང་ཆང་ལྷན་གྱི་ཡིག་ཆང་དག་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན། རྩེ་དུང་བྲག་སྤོན་
 གཉིས་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་མ་རྩེ་དུང་དག་ནི། ཡར་ལྷུང་གཙང་པོའི་ཉེ་འགམ་སྟོ་ཁ་ཅེད་ཐང་ཁྲལ་གྱི་མགོན་པོ་
 རིའི་བྲག་ལྷག་དུ་གནས་བཅས་ཏེ་འཆོ་བ་སྤྱོད་པ་ལས་རིམ་བཞིན་མི་རུ་འཕྱར་ཏེ་དེང་དུས་ཀྱི་བོད་མི་འདི་བྱུང་།

སྐབས་དེའི་མི་རྒྱལ་ལ་དཔོན་གཤམ་གི་གྲལ་རིམ་དང་། ས་ཁོངས་དང་ལྷེ་རིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལུ་རུ་དང་
 གཉིན་ཉིའི་བ་སྟངས། རང་ལྷེ་དང་དག་ལྷེའི་ཆགས་སྟངས། སྤྱོད་དང་ཁྱིམ་ཆང་གི་རྒྱུ་ལ་གང་ཡང་མེད་པར་མི་ཐམས་
 ཅད་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་གི་སྐོ་ནས། བཅུ་ཆོ་ཁ་ཤས་ཁྱེ་ཤོག་རེ་བྱས་ཏེ་རི་བོའི་ཞོ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ།
 བྲགས་ལྷུང་གི་ཁྲོད་སོགས་སུ་ལུ་ལྷེ་དཔྱག་པ་དང་དོ་གྲོ་ཙམ་གྱི་ལག་ཆ་ལ་བཞེན་ནས་རི་དྲགས་རྩོན་པ་དང་། ཤིང་
 འབྲས་ཟེའི་ཤིང་ལོ་གྲོན་པ་སོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་རྩལ་བཞེན་ཡོད་ལ། རྩེ་སྤྱོད་ཤིང་གི་འབྲས་བྱུང་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་སྐོ་
 ཆོད་དག་གིས་འཆོ་བའི་དགོས་མཁོ་སྤོང་མི་བྱུང་པར་བཞེན་ཡར་ལྷུང་གཙང་པོའི་བརྒྱུད་ཀྱི་ཚོད་དང་ས་ཁྲལ་དུ་ས་ཞིང་རྩོ་
 འདེབས་ཀྱི་ལས་ཀའི་འགོ་རྒྱུགས་ཏེ་བུ་ཆ་ཕྱི་མ་རྒྱལ་ལ་སོན་མ་གྱི་ལས་ཀ་བསྐབས་པ་ཡིན་ཏེ། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ངག་
 རྒྱུན་དུ་འང་ལུ་ལ་ལྷུ་བ་ཡར་ལྷུང་། ཞིང་ལ་ལྷུ་བ་ཚོད་དང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས། བྱམ་མོང་གི་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཆོ་བ་སྤྱོད་ཚུལ།

དེ་ལྟར་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་དེ་ལོ་གངས་འབྲུམ་སྐག་མང་པོ་བརྒྱུད་ནས་དུས་ལུན་རིང་པོར་
 དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་ངལ་ཚོ་ལ་བྱས་ཏེ་རང་བྱུང་ཁམས་དང་འཐབ་ཚོད་བྱས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་མང་པོ་ཞིག་བསགས་ཡོད་པར་
 བཞེན། རིམ་བཞིན་ཐབས་ཤེས་དང་ལག་ཙམ་ལ་ཡར་རྒྱས་ཐོབ་ལྷོ་རྩོམས་དང་། ཤིང་གི་ལོ་བྱད་རིགས་མི་འདྲ་བ་
 མཛེས་ཆ་དང་ལྷན་པ་མང་པོ་གསར་བཅོ་ཤེས་པར་མ་ཟད། རུས་གྱི་དང་རུས་ཁབ་སོགས་བཅོས་ནས་རུས་ཆས་བེད་
 སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་བྲག་དལ་དུ་བྱེད་ཡོད།

སྐབས་དེར་ཆང་རྒྱུད་དང་། གངས་ཐན་སོགས་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་ཤིང་གི་སྤྱི་ལ་བཅོ་བ་དང་། བྲག་ལྷག་
 ལག་ནས་བཅའ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལྷན་ཅིག་དུ་འཆོགས་ནས་འཆོ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་ལྟ་ལ། མོ་མོ་དང་ལོ་གངས་ལ་
 བཞེན་ནས་ལས་བཀོས་བྱས་ཏེ། མོ་རྒྱལ་སྤྱོད་མོང་གིས་རི་དྲགས་རྩོན་པ་དང་། མོ་རྒྱལ་སྤྱོད་མོང་གིས་རང་བྱུང་
 གི་སྐོ་ཆོད་འབྱུ་བ། གན་པོ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྩེ་དུང་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྟ་ལ། དེ་ལྟར་རིམ་
 བཞིན་བསམ་སྤྱོད་དང་ལག་ཙམ་འཕེལ་རྒྱས་གསར་པ་ཞིག་གི་དུས་རབས་སུ་སྤྱོད་ཤིང་རྩོམས་འཇམ་བཟར་བྱེད་
 ཅིང་། ལྷ་རེ་དང་། འཛོམ་། རྩེ་དུང་སོགས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་བཅོས་ཏེ། བྲག་པ་ལྷག་ནས་ཤིང་གི་ལུ་བ་སྤྱོད་དེ་བེད་སྤྱོད་
 བྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྟ་ལ། གཙུབས་ཤིང་ལ་བཞེན་ནས་མེ་སྤྱོད་བཅའ་ཆས་རྒྱལ་བཅོ་བཞེག་བྱེད་ཤེས་པ་སོགས་འཆོ་བའི་ཁ་
 ལྷབས་ལ་ཡར་རྒྱས་ཞེ་དྲག་བྱེད་པ་དང་དུས་མཚུངས་མི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སེ་དྲགས་རྩོན་པའི་སྐབས་སུ་རི་དྲགས་འགའ་ཞིག་
 སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱུགས་སུ་བཀྲུག་པ་ཏེ་དང་། ལྷག་ ཐོག་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་དེ་དག་བདག་སྤྱོད་བྱས་པ་ནས་བརྒྱུད་བསྐལ་པ་ཡ་
 ཐོག་གི་འགྲོག་ལས་ཀྱི་འགོ་རྒྱུགས་པ་དང་། སྤྱོད་དོས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ཉིད་རགས་རིམ་ཙམ་རྟོགས་ཤིང་ས་བོན་བཏབ་
 ལྷོ་ལོ་ཏྲོག་སྤྱད་ལེན་བྱེད་ཤེས་པ་ནས་བརྒྱུད་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་ཞིང་ལས་ཀྱི་འགོ་རྒྱུགས། ཞིང་འགྲོག་ལས་སྤྱོད་ར་
 འཕེལ་བྱུང་བ་དང་མི་རྒྱལ་སྤྱོད་འཆོ་བ་ལ་ལེགས་བཅོས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཐོན་རྒྱས་ཀྱི་ལྷག་མ་གསོག་འཛོག་
 བྱས་པས་རིམ་བཞིན་དུ་ལུ་ལྷག་གི་རྒྱུ་ལ་བྱུང་སྐབས། དཔོན་གཤམ་གྱི་དང་གྲལ་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་བྱུང་ལྷོ་རྩོམ་པར་
 བཞེན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆག་དང་གཡུ་ལ་འབྲུག་གི་ཚོད་པ་བྱུང་ལྷོ་རྩོམ་མོང་ཅན་གྱི་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་འཆོ་བ་དེ། ཚོད་ལྷན་གྱི་
 དུས་རབས་ནང་དུ་རྒྱུད་བའི་འགོ་རྒྱུགས།

གསུམ། བོད་མིའི་རུས་ཀྱིས་ཚུལ།

སྤྱུག་ཆང་རྩོད་པ་དཔལ་འབྱོར་བཅའ་པོའི་《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་》དང་། དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་སྤྱོད་བའི་《ཆོས་
 འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》འབྲུ་བཟླ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་《རུས་མཛོད་པད་དཀར་སྤྱོད་ཆལ་》བཅས་དང་། གཞན་
 ཡང་འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱལ་སྤྱོད་འཁོར་པའི་བོད་ཀྱི་རུས་ཚན་གྱིས་ཚུ་ལ་སྐྱོར་གྱི་སྤྱོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་མཛོད་བསྐྱེད་ནས་
 བཤད་ན། བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་སྤྱོད་མོང་གི་འཆོ་བ་སྤྱོད་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་ལ། ཐོན་རྒྱས་ཀྱི་ལྷག་མ་གསོག་འཛོག་
 བྱེད་སྤྱོད་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ལྱིས་མི་རྒྱལ་སྤྱོད་མཛོད་མ་མཁུ་སྤྱོད་པར་ས་ཆ་སོ་སོར་གྱིས་པ་ལས་སྐུ་སྤྱོད་བཞི་ཞེས་པའི་

གངས་གཡང་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་འདིས་མངའ་རིས་མན་དང་། མདོ་ཁམས་ཡན་གྱི་ས་ཁུལ་འདི་དག་ཏུ་བསྐལ་
 པ་ཡ་ཐོག་ནས་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་འཆོ་ཞིང་གནས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཤེས་རིག་དང་ལག་ཅེས་གྱི་རྒྱ་ཚད་ཀྱང་དུས་
 དེར་གཞིགས་ཀྱིས་ལག་པོ་ཡོད་པ་ཤེས་བྱ། ཟ࿳་ལོ་1956ལོར་ནག་ཕྱེད་ས་ཁུལ་དུ་གནའ་བོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཤུལ་ལྟས་
 རྫོམས་རྒྱུད་པ་རིགས་གཉིས་རྒྱུད་པ་དང་། དེ་རྗེས་གཉའ་ལམ་དང་། དིང་རི། བན་ཆེ། སྤུ་ཤེང་། སུམ་མདོ།
 རྒྱལ་གྲིང་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ནས་རྫོམས་རྒྱུད་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་གནའ་རྫས་ནམ་པ་སྣ་ཆོག་ས་ཤིག་རྒྱུད་པར་བཞག་ས་ན་
 བོད་འདིར་ལོ་ངོ་བྱི་སྟག་གི་གོང་དུ་རིང་འབྲོག་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་དུ་མི་རྒྱལ་མང་ཆོ་ཞིང་གནས་པར་ངེས་ཏེ། འདི་ནས་
 ལོ་ངོ་བྱི་སྟག་ཅམ་གྱི་གོང་དུ་འདིག་རྟེན་འདིར་མཆོ་རྒྱ་ཆད་དང་། ལག་ཆ་བཟོ་རྒྱུའི་ལག་ཅེས་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བའི་དུས་
 རབས་ཤིག་ཏུ་སླེབས་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་ཆེད་རམས་པ་རྒྱལ་ཁྱིམ་གྱིས་བཞེད་པ་གཅིག་ཏུ་མཐུན། ཡེ་ལྷེ་བ་ཤུ་ཐེ་
 ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ལོ་ངོ་འབྲུམ་གསུམ་ཅམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པའི་རྫོམས་རྒྱུད་པ་དེ་དག་དང་རཆོ་བོད་ཡུལ་གྱི་རྫོམས་རྒྱུད་
 པ་དེ་དག་བཟོ་དབྱིབས་རྒྱལ་པ་ཀྱང་ཏུ་མཚུངས་པས་དེ་ལྟར་ན་བོད་ཀྱི་རྫོམས་རྒྱུད་པ་དེ་དག་ལའང་ལོ་ངོ་འབྲུམ་
 གཉིས་དང་གསུམ་ཅམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པར་སེམས་སོ། གཞན་ཡང་དེང་དུས་བྱང་ཐང་མི་མེད་ལུང་སྟོང་གི་ས་ཆ་ཁ་
 ཤས་ཀྱི་ས་འོག་ནས་གནའ་རྫས་རྒྱུད་པ་འདི་དག་ལ་དབྱུང་ན། བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་དུས་རབས་རྒྱལ་སྤུ་བོད་
 ཡུལ་བྱང་ཐང་གི་ས་ཁུལ་འདི་དག་དེང་དུས་ཀྱི་གནམ་གཤིས་ལྟར་གང་ལྟགས་ཆེ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། འགྲོ་བ་མི་ཡི་
 རིགས་རྒྱལ་མང་ཆོ་གནས་བྱེད་སའི་རྫོ་ཞིང་འཇམ་ལ་ཡངས་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་བྱ།

གཉིས། རྒྱ་ཆས་གསར་ངའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་ཤིག

རང་རེ་བོད་ཡུལ་གྱི་སྟོང་སྒྲིབ་བར་གསུམ་ནས་རྗེ་ཆས་གསར་པ་འི་གནའ་རྩ་སྐུ་མང་པོ་ཞིག་རྟེན་པ་འདི་དག་གིས་
སྐབས་དེའི་མི་རྒྱལ་ས་ཀྱི་འཆོ་བའི་རྣམ་པ་དང་། བཤམ་རིག་གི་ཁ་སྐབས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་བས་ཡོད་པ་ཚུགས་ཅམ་
རྟོགས་བྱུང་།

[illegible]

ཚོའི་དབུས་སུ་སྐྱེད་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་སོགས་ཀྱི་ཐབ་ཀྱང་ཡོད།

སའོག་ནས་ཐོན་པའི་རྩ་ཆས་ནི་ཁྱད་ཅམ་ཡིན་ཞིང་རྩ་ཆས་གྱི་གསུམ། སྤྱང་བྱ་དང་། ཁབ། ལྷ་མེ།
རྩ་ཆས་ལེགས་ཤིང་ཁ་ཅན། རྩ་ཆས་ཤོགས་དང་། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་རྩ་ཆ་ལང་པོ་ཐོན་པ་དང་། རྩ་ཆས་
ལང་ཆེ་བ་ནི་བཟོ་དབྱིབས་ལགས་ཤིང་ཞིབ་ཆགས་ཆེ། རྩ་ཆ་ཁབ་ལ་ལང་ཡིའི་སྒྲི་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞི་ཅམ་ལས་མེད་ལ་ཁབ་
མིག་གྱུང་སྒྲིན་མེད་དུ་བསྐྱད་ཡོད་པས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཉལ་ས་དགོས་པ་ཡོད།

རྩེ་ཆས་ནི་ཁོག་མ་དང་། སྒྲང་། མོར་པ་སོགས་རིགས་ཉུང་ཙམ་ལས་མེད་ཅུང་། དེ་དག་གི་རིམ་འི་རྣམ་པ་
ནི་ཏ་ཅང་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་ལྟེ། བཞོས་རིས་དང་། ཐག་རིས། ལེབ་ཤད། འཆོར་ཙན། སྒྲུག་གཟེབ་སོགས་
རིགས་ཏ་ཅང་མང་ཞིང་། རྩེ་ཆས་ཀྱི་མགོ་ནི་དམར་པོ་དང་། སེར་པོ། ཐལ་མདོག་ བྱག་པོ་བཅས་ཡོད་ལ་རྩེ་ཆས་
མང་ཆེ་བ་འཇམ་ཤདོད་ལ་སྤྲས་ཀ་དག་པོ་མཆིས།

མཛེས་སྒྲུབ་དངོས་ཆས་ལྷ་སྐྱ་གཟེར་དང་། མོ་ཀོར། རྩ་ལྷང་། སྤེང་རིལ། བཟུལ་སྒྲུབ། ལྷལ་ལྷལ།
འགྲོན་བྱ་སྐུ་སྐུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྐྱ་ཆས་ནི་དོ་དང་། གཡང་ལེ། ལྷལ་པ་སྐུ་སྐུ་ཡོད་པ་མཛེས་ཤིང་སྐྱུ་སྐུ་སྐུ་
དག་ཅིང་རྩ་པ་སྐྱ་སྐུ་ཆོས་སྐུ་ཡོད།

སའོག་ནས་ཐོན་པའི་དངོས་པོ་མང་ཆེ་བ་ནི་རྫོང་ལས་ཐུབ་པའི་ཐོན་སྐྱེད་ལག་ཆ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་རྫོང་ཆས་
ཕྱལོ་དང་། བདར་བཟོས་རྫོང་ཆས་བཅས་རིགས་གསུམ་ཡོད་ལ། ལག་ཆ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ནི་སྤྱག་མ་དང་།
ལྷ་མེ། འཛོར། གཤེལ། བུང་ཆེ། བུང་ཆུང་། འབྲེག་གཏུབ་ཀྱི་ལག་ཆ་དང་། གཙགས་གཙོང་ཀྱི་ལག་ཆ།
འཛོག་རྩྱུང་གི་ལག་ཆ་སོགས་ཁྱིན་བཞེས་ས་རྣམས་ཐུག་སྟངས་བརྒྱུད་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་
འདི་ཡིས་ཆབ་མདོ་ཁོན་ཙམ་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་གནས་པའི་མིའི་ཤེས་རིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མདོ་ཁམས་ཡན་དང་དབུས་
གཙང་མན་ཆད་ཀྱི་པོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་རྣམ་པ་མཚོན་ཐུབ།

[illegible]

ནི་མི་ལོ་འབྲུམ་ཕྱག་མང་པོ་དེ་ལྟར་བྱུང་ཞེས་བཤད།

དུས་རབས་གསུམ་པ། འབྲེ་བོ་ལྷ་ཡི་དུས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་སྐབས་དེར་མིའི་ཤེས་རིག་ལ་ལྷ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཡར་
རྒྱས་ཆེན་པོར་བྱུང་ཡོད་པར་གསལ་སྟེ། ལྷ་ཡིས་ཕན་པ་དང་འདྲེ་ཡིས་གནོད་པའི་བསམ་སྟེ། ལྷ་མཆོད་དང་ལྷ་
བསངས་སོགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྟེ་དང་ཆོ་ག་བྱེད་ཤིང་ཤིས་པ། ཉ་དང་ནོར་སོགས་བདག་ཏུ་བབྱུང་ནས་ཤེད་སྟོང་
ཤིས་པ་བཅས་བྱུང་ཡོད་པར་གསལ་པ། ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་ལྷ་ཡུལ་ན་ར་སེང་སྟོན་ཞེས་ཟེར། བཀའ་ཐང་སྟེ་ལྷ་ཡུལ་གྱི་
ཡི་སྐབས་སྟེ། སྟེ་ཉག་སྟེ་ཁ་བྱུང་ཡོད་པར་བྱུང་། ཞེས་པ་རྒྱ་རྒྱ་བཟོས་ཏེ་ཆུ་ཡུར་དུ་དྲངས་ནས་ཆུའི་རྒྱས་པ་ཤེད་
སྟོང་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས།

དུས་རབས་བཞི་པ། གནོད་སྦྱོན་བཅན་གྱི་དུས་ཟེར་ཞིང་། སྐབས་དེར་འགྲོ་བ་མིའི་བར་ཕན་ཚུན་རྟོགས་
རམ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་ཅེས་བྱ་ཞིང་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་ལྷ་མཆོད་པ་དང་བཅན་མདོས་བཏང་བ་སོགས་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་ཆོ་ག་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། མཆོན་ཆ་མདའ་གཞུ་སོགས་བཟོ་ཤིང་ཤིས་པའི་ཤེས་རིག་དང་
ལག་ཅེས་དཔེ་ཡོད་པར་བཤད། སྟེ་ཉག་སྟེ་ཁ་ཉན་པོ་བཅན་པ་དེ་ནས་བྱུང་། ཞེས་པའི་དོན་ལ་བཟགས་ན། ལྷ་ག་
པར་དུ་བཅན་པོ་དང་གཞིག་པོ་ཞེས་དཔོན་གཞིག་བར་གྱི་དབྱེ་བ་ཆེན་པོར་བྱུང་ཡོད་པ་གསལ་པ། ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་
གནོད་དམར་བཅན་ཡུལ་ཞེས་ཟེར། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་ལས་བཟང་ཡུལ་རྒྱ་མེད་ཅེས་ཟེར།

དུས་རབས་ལྔ་པ། སྟོན་པོས་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་དུས་ཟེར། དུས་དེར་འབྲུག་ཅོད་དང་རྒྱ་རྒྱ་ཐག་མང་
སྐབས་མི་ནམས་བྱག་རི་དང་། བྱགས་ཁྲིད་སོགས་བཅན་ས་བབྱུང་ནས་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། མི་ཆོས་འཆོ་བ་གཙོ་བོ་
སེམས་ཅན་བསང་པའི་ཤ་བྲག་ལ་ལོངས་སྟོང་ཅིང་ཡོད་པས་མི་ཐམས་ཅད་རོ་གནོད་དམར་པོ་ཡོད་པ། མི་བདེ་བ་
དང་གནོད་པ་སོགས་བྱུང་ན་ཡུལ་ལྷ་ལ་ཤ་བྲག་གིས་མཆོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྟོལ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ལུང་རྩོད་དང་མདུང་
སོགས་བཟོ་རྒྱུའི་ལག་ཅེས་བྱུང་ཡོད་པར་བཤད། ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་སྟོན་པོ་ནག་པོའི་ཡུལ་དགུ་ཞེས་ཟེར།

དུས་རབས་དྲུག་པ། བདུད་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་ཟེར། སྐབས་དེར་རྒྱ་ཁང་དང་། ཤིང་ཁང་། རྩོད་
ཁང་བཅས་མི་སྟོད་གནས་ཀྱི་ཁང་པ་རིགས་སྟོ་ཆོགས་བཟོ་བྱུང་པར་བྱུང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆུ་བོ་བཞི་འདྲུས་འགོ་
མཐུག་བར་ཏེ་དེར་དུས་མངའ་རིས་ཡུལ་གྱི་གངས་ཏི་མིའི་ཉེ་སྤྱོད་བར་དམག་དྲངས་ནས་གཤེན་ལ་དོ་བརྩོ་ཞིང་།
དགུ་ལྷ་བཟོས་ཤིང་གཞན་སྟེ་བཅོམ་པར་བཤད། ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་བདུད་ཡུལ་ཁ་རགས་རོང་དགུ་ཟེར། དེར་དུས་
ཀོང་པོའི་ཡུལ་འདི་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། འདི་ཡན་བསྐལ་པའི་དུས་རབས་ཆེན་པོ་དྲུག་ལ་མི་ལོ་འབྲུམ་ཕྱག་མང་པོའི་
ཡན་དུ་གནས་ཞེས་བོན་གྱི་བཟུང་འབྱུང་ལས་གསུངས། ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་བདུད་ཡུལ་ཁ་རགས་རོང་དགུ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
དབང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་དཔོན་པོ་དེའི་རུས་མིང་ཡུལ་ལ་བཏགས་པར་དེས་པ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེ་གནས་དེ་དང་དུས་ཀྱི་
སྟོང་སྟོང་ཆོག་དང་། རྩ་ཡུལ་ མེ་ཏོག་བཅས་ཀྱི་སྟོགས་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པར་དེས་ཏེ། བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནམས་
ལས། བདུད་དམག་གིས་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཆང་གི་རྩོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལ། གཤེན་རབ་ར་མདའ་རྩེས་དེད་པེ་བས་པའི་
ལམ་བར་ཀོང་པོར་སྟེ་བས་པ་དང་། བདུད་ཀྱིས་བདུད་རི་ནག་པོས་ལམ་བཅད་པར་སྟོན་པས་མཐེའུ་རྒྱུང་གཡོན་པས་
སྤངས་ཏེ་སྤང་ཀ་སྤྲུམ་མདོར་བཞག མདུང་ཅེ་འདྲ་བའི་སྤུལ་པའི་རི་ཞིག་སྤུལ་ནས་ལྷ་རི་ཀྱང་ཐོའི་བྱུར་ལ་བཞག་པའི་
མཆོན་ལང་བོན་རི་ཆེན་པོར་བཏགས་ཞེས་དེར་སང་གི་ཀོང་བོན་རི་འདི་ཡིན་པར་གསལ་བ་དང་། ཡང་མར་བྱོན་པ་

ལ་བདུད་མོའི་རིགས་བྱུང་མེད་གཞོན་ཏུ་མཛེས་མ་མང་པོས་གསོལ་ཆས་ལ་དུག་སྐྱར་ཏེ་དྲངས་པ་ལ། སྟོན་པས་ཐལ་
མོ་བརྒྱབ་པས་བདུད་མོ་ནམས་མི་སྟུག་པའི་ཀན་མོ་མོ་མོ་བརྒྱ་རུ་སྤང་བ་ལ་དེར་སང་ཀྱང་སེམས་བོན་ཐང་དུ་གྲགས་པ་
སོགས་གསལ་བ་ལྟར་ན། བདུད་ཡུལ་དེ་ཀོང་བོན་རིའི་ལྷ་ལགས་སུ་ཡོད་དགོས། སྐབས་དེར་བོན་སྦྱིད་ཀྱི་ལག་ཆ་
བོད་སྟོང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཕོན་ཆེ་ཤོས་སྟེ་རེ་(རྩོ་ཡི་སྟེ་རེ་) ཡིན་པར་གསལ་པ།

དུས་རབས་བདུན་པ། འགོང་པོ་སྟོན་དགུས་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་ཡིན་ཟེར། བོན་གྱི་བཟུང་འབྱུང་ལས་
འགོང་པོ་སྟོན་དགུས་དབང་བསྐྱར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱལ་ཁོ་རྩེས་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་གསལ་ཡང་།
འདི་གཉིས་བདུད་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་པར་སེམས།

དུས་རབས་བརྒྱད་པ། རྒྱ་རྒྱལ་ཁོ་རྩེའི་དུས་ཡིན། དུས་དེར་རི་དྲགས་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་མ་ཟད། དམག་
འཐབ་པའི་སྐབས་སུ་དགུ་བོ་ཞགས་པས་འཛིན་པ་དང་། མདུང་ཞགས་འཕེན་སྟོལ་ཡང་དུས་འདི་ཅམ་ནས་དར་ཡོད་
པར་སེམས། བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ལང་རྒྱུའི་གདུང་རབས་ཡིན་པར་ཞང་བོད་ལོ་རྒྱུས་ཏི་མེའི་འོད་ལས་གསལ་པ།

དུས་རབས་དགུ་པ། མ་སངས་རུས་དགུའི་ཡུལ་འདིར་དབང་བྱས་པའི་དུས་ལ་ཟེར། མ་སངས་རུས་དགུ་ནི།
《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། 1 གཉའ་གཡའ་སྤང་སྟེས། 2 གར་ཏིང་ནམ་ཆ། 3 སྤྱི་ངན་ནམ་
ཅང་སྟེས། 4 རུ་ཐོག་རྟེས། 5 ཤེད་ཀེར་ཏིང་ནས། 6 མེ་པད་སྟེས། 7 གསད་གེ་འཕུལ་བོ་ཆེ། 8 དྲང་བ་
དྲངས་མ་མགུར། 9 བཀོད་སྟོར་ནམ་ཆ་བཅས་བྲིས་འདུག ཆིས་ཀྱི་བཟུང་བཅས་པེ་དགར་དུ་དྲངས་པའི་བོན་གྱི་
དཔེ་རྟིང་ཆིས་ཀྱི་འབྱུང་ཁྱད་སྟོན་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ན། ཀོང་ཅེ་འཕུལ་རྒྱལ་མ་བྱོན་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྟོང་ལྷག་
ཅམ་ན། མ་སངས་རུས་དགུ་བྱུང་ཡོད་པར་གསལ་བས་དེ་ལྟར་ན་ཏ་ལམ་སྟེ་ལོའི་སྟོན་གྱི་དུས་རབས་སྟོང་འམ་སྟོང་ལྷག་
ལས་མས་ཅམ་ནས་མ་སངས་རུས་དགུས་ཡུལ་འདིར་དབང་བསྐྱར་བྱས་ཤིང་། བོད་འདིར་ཡོངས་གྲགས་ལ་མ་སངས་
སྟོན་དགུ་འམ་ཐེ་རངས་སྟོན་དགུས་ཤོ་བཟོས་པར་བཤད་པ་བཞིན། དུས་འདིར་ལྷགས་རིགས་རྟེད་ཅིང་ལྷགས་ཆས་
བོད་སྟོང་དར་བ་དང་། དངོས་རྩལ་བཞོ་བཤའི་ཆེད་དུ་ཤོ་རྒྱན་འདེབས་པ་དང་། བྱེད་སྤང་བཅོས་ནས་དངོས་པོ་
ཉེ་ཆོང་གི་ལས་ལ་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་། མཆོན་འགོག་གི་ཆེད་དུ་གོ་ཆ་དང་ལུ་རྒྱུང་བཟོས་ནས་སྟོང་སྟོལ་དར་བ་
དང་། ཉ་ཞོན་ཞིང་རྒྱ་རྒྱུ་འདོགས་པ་སོགས་འཆོ་བའི་སྟོང་རྒྱུ་ལ་སྤུ་ལས་སྟོན་པ་རེ་ཆེ་ཕྱིན་རྒྱུ་ཆོས་བོན་གཉིས་
ཀའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ན། དེར་དུས་གནའ་ཤུལ་ཞིབ་འདུག་དང་བསྐྱར་ན་སྐབས་འདི་ལམ་ཆེར་ཆབ་མདོའི་
ཁ་རོའི་གནའ་ཤུལ་གྱི་དུས་ཅམ་ཡིན་པར་གསལ་པ། སྐབས་འདིར་ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་བོད་ཁམས་གཡའ་དུག་ཟེར། བོད་
ཅེས་པའི་ཡུལ་མིང་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་དུས་ནི་མ་སངས་རུས་དགུ་ནས་ཡིན། དེས་ན་བོད་ཅེས་པའི་ཡུལ་མིང་འདི་ལ་
རྩེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་གི་འབྲེལ་བཤད་གནང་བ་ནི་སྟོང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པར་མཐོང་།

དུས་རབས་བརྒྱུ་པ། ཟ་རམས་སྟེས་དྲུག་གི་དུས་ལ་ཟེར། འབྱུང་ཆིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། ཏ་ལམ་སྟེ་ལོའི་
སྟོན་གྱི་དུས་རབས་ནི་ཤུ་པའི་སྟོང་སྟོང་ཐམས་ཅད་ལ་ཟ་རམས་སྟེས་དྲུག་གི་དུས་ཡིན་པར་འདྲ་སྟེ། སྟེ་ལོའི་སྟོན་གྱི་
2317པའི་ཤིང་སྟེ་ལོར་ཆིས་ཀྱི་སྟོན་དཔོན་ས་བདག་རྒྱུང་རྒྱལ་ཞེས་པར་འབྱུངས་ཤིང་དེས་ལོ་སྟོན་བཅུ་གཉིས་དང་།
འབྱུང་བ་ལྷ་སྐྱར་ནས་ལོ་ཆུ་དྲུག་བཅུའི་བཅི་སྟོལ་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེའི་དུས་ན་རྩོད་དང་ཤིང་བཟོའི་
ལག་ཅེས་བཟང་པོར་བྱུང་ཞིང་། མི་ནམས་སྟུག་རོ་ལོ་ལ་དགའ་བར་བཤད་པ་དང་། ཟ་རམས་སྟེས་དྲུག་སྐབས་

《ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་》ལས། ལོ་ལྷ་ལྷ་པོ་ཤེང་པོ་བྱེ་བའི་ལོ། ཟླ་བའི་དང་པོ་དཔྱིད་ར་བ་མེ
 རྟག་གི་ཟླ་བ། ལག་གི་སྒྲིང་པོ་ཆོས་བཙུག་ལ། རྟེན་ཆོད་ཀྱི་དང་པོ་ནམ་ལངས་པ། སྐར་མའི་དམ་པ་རྒྱལ་གྱི་རྩ་གོང་ལ་
 སྒྱུ་བཅུ་མས། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་བོན་གྱི་ལོ་ཐོ་རྒྱུ་པའི་བཟུང་ཆེས་ཤིག་ལས། ཤིང་བྱི་གཅིག་དཀར་ལྷག་ཟླ་
 བའི། ། ཡར་ཆོས་བཙུག་ལྷན་པའི་དུས་བཟང་ཉིན། ། གཟུགས་སྒྲིའི་མཚན་དཔེ་བཞད་ནས་ལོ། ། ཞེས་སྐུ་གསུངས་
 ཡོད་པ་དང་། མཁས་དབང་ནམ་མཁའ་འོན་པའི་《ཁང་བོད་ལོ་རྒྱུས་ཉི་མའི་འོད་ཟེང་》ལས། སྤྱི་ཕྱི་1917ལོའི་
 ཤིང་བྱི་གཅིག་དཀར་ལ་འབྲུངས་པར་བཞེད།

འབྲུངས་པའི་ཡུལ་ནི་ཕྱོད་ཆོན་པོ་བཞེ་ཡི་མགོ། གངས་ཉི་མའི་མཐུན། མཚོ་མ་པམ་གྱི་འགྲམ། ཁང་ཁྱུང་
 འོ་ལོ་ལྷ་ལྷ་པོ་རིང་ཞེས་པ། དེར་དུས་སྟོན་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་པུ་རངས་གྱི་ཡུལ་འདིར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་
 ཐོན་དཀར་དང་། ཡུམ་རྒྱལ་བཞད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་འབྲུངས་ཡོད་པར་གསལ། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྟོན་དང་
 རིག་པ་གསལ་བ། བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྒྱུ་ཆེ་བ། ཀྱུ་ལ་པན་སེམས་དང་ལྷན་པའི་དམ་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་བྱ་
 ཆོན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། ཆོད་ལྷན་སྒྲིགས་མའི་དུས་ཀྱི་ཟིང་འབྲུག་གི་ཡོ་ལང་སྒྲིན་ནག་ལྷ་འཕྲིགས་པའི་སྒྲིང་དུ།
 དུག་ལྷའི་རང་སྟོབས་རྒྱས་པའི་བྱ་གཞི་གི་བདག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ནམས་ཀྱིས་དུས་རྟག་ཀྱི་པན་ཚུན་རྒྱན་ཐག་དང་
 གཡུལ་འབྲུག་གི་ཆོད་པས་སེམས་ཅན་ནམས་སྒྱག་བཟུལ་གྱི་གནས་ལ་སྦྱར་པའི་ཆོན། གཤེན་རབ་མེ་བོ་ཆེ་ཡིས་སྒྱུ་
 འགྲོ་ནམས་ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་འགོད་པའི་སྒྲིང་སྟོབས་ཀྱི་གོ་ཆ་བཅན་པོ་ནམ་ཡང་ཁྱུ་པ་མེད་པར་བཞོས་ཏེ། འགྲོ་
 བསྐྱེད་དང་ཁྱད་པར་གདུག་ཅིང་རྒྱབ་པའི་ཆོད་པོ་ནམ་ཡང་ཅན་གཏོ་བྱུང་། འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་བཅུན་མོ་འབྲུག་
 ལིང་མ། ང་རྒྱལ་ཅན་ཁྱི་ཤི་དབང་རྒྱལ། སྤག་དོག་ཅན་གྱི་ཉལ་ར་ཅ་དང་གྲུ་མེར་ར་ཅ་སྐུ་ལ་མེ་རྟག་པ་དང་།
 ལས་རྒྱུ་འབྲས། བྱམས་སྒྲིང་རྒྱུ་ཆེ་བྱུང་གྱི་སེམས་སྐྱེས་ཀྱི་བོན་གསུངས་ཏེ་རྒྱན་ཐག་གི་རྒྱན་དང་། དམར་མཚོད་
 ཀྱི་སྒྲིམ་པལ་ཆེར་དུས་དེར་བསྐྱབས་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ནའང་ལོ་གྲངས་སྟོང་སྤག་མང་པོའི་རིང་ལ་དར་བའི་ཡུལ་
 སྒྲིམ་པོ་མས་གཤིས་དེ་དག་མཐའ་གཅིག་ཀྱི་གཏན་ནས་མེ་སྒྲིང་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་བསྐྱབས་གཤིས་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་ལྷན་པའི་
 དམར་མཚོད་ཀྱི་ཡུལ་རྒྱུ་ཆེས་ཅན་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་གི་བར་དུ་ལྷག་ཡོད་ལ། རྒྱན་ཐག་གི་སྒྲིམ་པོ་དེར་དུས་ཀྱང་ས་གནས་
 ཁ་ཤས་ལ་གནས་ཡོད་པ་འདི་རེད།

དེ་ནས་བོན་དང་རིག་ནས་ཀྱི་སྒྲིམ་རྒྱན་འཛིན་པའི་གདུང་རྒྱུད་སྟེ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནམས་དང་
 མཐུན་ལམ་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཆོད་དུ་བྱིས་ཐབ་ཀྱི་ཁབ་བཞེས་པ་ལ་རྟོས་བཟའ་དང་། དཔོ་བཟའ། ལྷ་བཟའ།
 སྒྱ་བཟའ། ཀོང་བཟའ། རྒྱ་བཟའ། ལྷ་བཟའ། གསས་བཟའ། བྱམ་ཟེ་བཟའ་བཅས་ཁབ་ཀྱི་བཞེས་དེ་གདུང་
 རྒྱུད་སྟོང་བའི་རྒྱལ་ནི། ཤར་རྒྱ་བྱུ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛོད་པའི་《ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་》
 ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རོལ་པའི་རྒྱལ་ལས་དཔྱིངས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཉི་སྐུ་བཟུང་དུ་འབྲུངས་ཏེ།
 གང་ཞེ་ན། རྟོས་བཟའ་རྒྱལ་མེད་ལ་སྐུ་གཏོ་བྱུ་འབྲུམ་སངས་དང་། དཔྱད་བྱུ་ཤིས་གཉིས་འབྲུངས། དཔོ་
 བཟའ་ཐང་མོ་ལ་སྐུ་ལྷན་འབྲུངས་དང་། རྒྱུད་འབྲེན་སྒྲིན་མ་གཉིས་འབྲུངས། གསས་བཟའ་ངང་རིང་ལ་སྐུ་
 འོ་ལྷག་ཐང་པོ་འབྲུངས། ལྷ་བཟའ་གྲུང་དུག་ལ་རྒྱལ་བའི་གདུང་སྐུ་ཆོ་ལྷེ་ལྷག་འབྲུངས། ཀོང་བཟའ་ཁྱི་
 ལྷམ་ལ་དམ་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་འཛིན་པའི་རྒྱལ་སྐུ་གཡུང་རྒྱུད་དབང་ལྷན་འབྲུངས། རྒྱ་བཟའ་འབྲུལ་བསྐྱར་ལ་
 རྒྱལ་སྐུ་འབྲུལ་བྱུང་འབྲུངས་སོ། ། དེ་དག་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ལ་དང་པོ་བཀའ་ཁྱིའི་སྒྲིང་སྒྲིང་གི་ཁྱུ་བོ་དང་། བར་དུ་

བཟུན་པའི་གཏེར་འཛིན་ཞིང་། ཐམས་པག་འཛིན་བསྐྱབས་པའི་མཛོད་པ་དང་། རྟོན་པའི་བཟུན་པ་མཛོད་ཀྱི་བར་དུ་
 སྐུ་གསུངས་སྐུ་པ་མ་འགགས་པར་རྟོན་ཅིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛོད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོ། །

གཞན་ཡང་གཤེན་རབ་མེ་བོ་ཆེ་ཡིས་དུས་རྟག་ཀྱི་འབད་བཙོན་ལྟོད་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཞི་བདེའི་ཐབས་སྐུ་
 ལས་འབྲས་དང་། སྒྲིང་རྒྱུ་ཆེ་བའི་རང་གི་ལྷ་བའི་གཞུང་དེ་དག་གི་སྐུ་ལ་དེའི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱོད་ཅིང་ཡོད་
 པ་དང་། རང་ལ་རྒྱན་ཐག་གིས་འཛོམས་བྱུང་ནའང་། དེ་ལ་བཙོད་པ་ཆོན་པའི་གོ་ཆ་བཞོས་ནས་ཞི་བའི་གཏན་དང་
 ཐབས་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱེད་པ་ལས། ཞེ་སྟངས་དང་མཚོན་ཆའི་དཔྱད་གིས་དག་ལན་མེ་སྟེན་ལ་མེ་གཟིགས་པ་ནི།
 གཤེན་རབ་མེ་བོ་ཆེའི་རྒྱུ་ཐང་ཁག་ལ་ཞིབ་དུ་དཔྱད་ན་ཤེས་བྱུང་སྟེ། 《ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་》
 ལས། བདུད་སྐྱུ་ཤོར་བ་རྒྱུ་བདུན་བུ་གཤེན་ཡུལ་དུ་རྒྱུར་བཅར་པས་ཆེབས་པ་འབྲུག་ཏེ་སྐུ་གསུངས་བདུན་བུ་སྐུ་
 ཉེ་གོང་པོར་དེད་ནས་གོང་མཁར་འོག་ཁང་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་རྒྱུ་ལྷ་ལ་འདོམ་དགུ་པའ། དེར་གཤེན་རབ་ཀྱིས་
 མཐུན་ནས་རྒྱལ་ཆགས་པས་མ་ཡིན་ཀྱང་བོད་སྐུ་པའི་རིགས་དབང་དུ་བསྐྱབས་དང་། བདུད་རིགས་འཁོར་དུ་བཅུད་
 པར་དགོངས་ནས་རྒྱུ་ཆེས་སྐུ་རྒྱུ་པ་མཚན་ལྷན་ཁྱེད་བཞེས་བསྐྱར་ནས་བྱོན། སྐུ་གསུངས་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་དགུ་སྐུ་གསུངས་
 བཟུངས་ཏེ་བདུད་ཀྱི་ཁབ་བཞེས་པའི་རྒྱུ་ཆེ་མའི་ཟིང་བཅུངས་པར་ཞུགས་ནས་བྱོན་པས་བདུད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེ་འཛིགས་པས་
 རྟོན་བཙོན་ཆོ་སྒྲིན་པ་གཙོ་འཁོར་ལྷན་རྒྱུ་མཚོའི་དཔྱིལ་དུ་པད་མའི་སྒྲིང་པོར་སྐུ་ལ་ནས་བྱོན་པས་མ་ཆུགས་སོ། །
 ཞེས་དང་། དེར་སྟེན་པས་ཟུར་ཉོར་སྐུ་གྲུ། ཁཆེ་བྱུ་ཤི་བོན་པོ་ནམས་ལ་གསང་སྐུ་གསུངས་ཀྱི་ལུང་ཕྱག་ ཅས་དང་།
 དེ་ནས་སྟེན་པ་བོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆོ་བཞེ་འདུས་མགོར་བྱོན་ཏེ་བོད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་ནམས་དབང་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་བཀའ་ལ་ཉན་པའི་
 ཆད་མདོ་སྐུ་ལ། དེའི་ཆོ་བོད་ཀྱི་རི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ་ཆོ་ཡང་ཡང་ལ་འདུད་པར་རྒྱུར་ཏོ། ། བོད་ཀྱི་བོན་པོ་ནམས་ལ་ལྷ་གསོལ་
 བ་དང་འདྲེ་བཀའ་བ། ཡུགས་སྐུད་པའི་ལུང་ཕྱག་གོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྟོན་པ་གོང་པོ་རོང་ནག་ཀྱི་
 གཤེགས་པ་ལ་བདུད་ཀྱིས་བདུད་རི་ནག་པོ་ལམ་བཅད་པར་རྟོན་པས་མཐེད་རྒྱུ་གཡོན་པས་སྤངས་ཏེ་སྐར་གསུམ་
 མདོར་བཞག་ མདུང་རྩེ་འདྲེ་བའི་སྐུ་པའི་རི་ཞིག་སྐུ་ལ་ནས་ལྷ་རི་གྲུང་ཐོའི་ཟུར་ལ་བཞག་པའི་མཚན་ཡང་བོན་རི་
 ཆོན་པོར་བཅུགས་ཏེ་དུ་གོང་བོན་རི་གྲགས་པ་དེའོ། ། ཡང་མར་བྱོན་པ་དང་བདུད་མའི་རིགས་བྱུད་མེད་གཞོན་
 མཛེས་མང་པོས་གསོལ་ཆས་ལ་དུག་སྐྱར་ནས་དབང་པ་གསོལ་བས་རྟོན་པའི་སྐུ་ལ་མེ་རྟོག་མང་པོ་བཀའ་ལམ་ལམ་བཞད།
 ཐལ་མོ་བརྒྱབས་པས་བདུད་མོ་ནམས་ནི་མེ་སྐུ་པའི་རྒྱན་མོ་སེམས་བཟུ་རྩ་སང་། དེའི་ཆོ་ཁྱབ་པའི་མ་སྐུ་གསུངས་བདུད་
 མའི་རིགས་ནམས་དང་པ་སྐུ་ཉི་བསྐྱབས་པས་ལྷ་ཡི་བྱུ་མོ་བཟུར་ཆོ་འཕྲིན་ནས་གཤེན་རབ་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐུ་སོ། །
 ད་ལྟ་ཡང་ཡུལ་དེར་སེམས་བོན་ཐང་དུ་གྲགས་སོ། ། དེ་ནས་ཡང་ཉིད་རྒྱུ་ཆེས་སྐུ་བྱོན་པ་ལ། བདུད་དམག་དབུས་དང་
 དུགས་པོ་གེ་སར་གོང་པོའི་དམག་ནམས་གཡས་གཡོན་ནས་བསྐྱར་ཏེ་མཚོན་ཆ་སྐྱོ་ཆོགས་ཆར་དུ་པབས་ནས་འཕངས་
 པས་རྟོན་པའི་སྐུ་ལ་ཕྱག་པ་ལྷ་ཅི་བྱུང་དུ་ཉི་བ་ཡང་མ་རུས་སོ། ། དེར་བདུད་དམག་ནམས་ཐང་ཆད་དེ་གཡུང་ཉིང་
 གིས་སང་བའི་ཆོ་སྟེན་པའི་ཞལ་ནས་ངས་འཐབ་ཟླ་བྱས་ན་ཁྱེད་ནམས་ཡུད་ལ་བསད་པར་ངས། ངས་མམ་མ་ངས་ང་
 ལ་འབེན་ཞིག་ཆུགས་གསུངས་པས། བདུད་ཀྱིས་ལྷགས་སྐུ་དགུ་བཅེགས་ནས་བཅུགས་པ་ལ་རྟོན་པས་ལྷགས་ཀྱི་
 མདའ་གཞུ་བཀའ་སྟེ་ཞབས་གཡས་ཀྱི་པ་བོང་ལ་གཏད་ནས་སྐུ་གཡས་ཀྱིས་མདའ་མ་འཕངས་པར་གཡོན་གྱིས་
 འཕངས་པས་ལྷགས་སྐུ་དགུ་གཤེན་ཐུང་དུ་སྐུ་ནས་པ་རིའི་བྲག་ལ་བྲག་པ་གོང་རྒྱུ་མོ་གོང་བཟའ་ཁྱི་ལྷམ་གྱིས་

བཅན་གོང་ན་བོད་དུ་ཡིག་འབྲི་སྒྲིལ་མེད་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་ཀྱི་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་མཛད་འཕྲིན་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ལྟར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་དྲིལ་བསྐྱགས་ཀྱི་ལས་ཀ་དེ་ལོ་ངོ་བཟུ་སྐྱུ་མང་པོ་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་ཡོད་པས། ཟླ་ལྷན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཡིན་པར་སྒྲོམ་ནས་དེའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དཔྱད་པར་འབྲང་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཤུགས་ལ་སྤྱོད་བཅན་གོང་དུ་བོད་ལ་ཡིག་འབྲི་པར་འདོད་པའི་ཆོག་མང་པོ་ལོ་རྒྱུས་ དེབ་ཐེར་རྒྱུ་ལྷན་གྱིས་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷགས་གཉིས་མཁུན་པའི་སྤྱན་དུས་རབ་དུ་ཡངས་པའི་ཕྱི་སྤྱོད་ སངས་རྒྱལ་ཀྱི་མཆོས་《གསོ་རིག་སྤྱན་གྱི་ཁོག་འབྲུབས་》ལས།

ཟླ་རྒྱ་སྟོ་ལ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ལ་བྱ་རེ་གཉིས་ལས་པ་ལ་ཆེ་བ་མི་རིགས་ཡིན་ནོ་ཅོག་ལ་རང་རང་གི་ཡིག་རེ་ཡོད་པར་ གྲགས་ཤིང་། མཛོན་སྤྱུ་དུ་འང་སྤྱང་ལ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱ་འགྲེལ་དྲི་མེད་འོད་ལ་སྐྱེས་པར་ཡང་དེ་ བཞིན་དུ་བཤད་མོད། འོན་ཀྱང་བོད་ཡུལ་འདིར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་པོ་ཡབ་གནས་རེ་སྤྱོད་བཅན་ཡན་དུ་ཡིག་མེད་པར་ འདོད་པ་ལྟར་ན། ཞེས་ཡིག་མེད་པའི་ལྷགས་ལ་མ་རངས་པའི་ཆོག་དང་བཅས་པས་གསུངས་ཡོད་པ་དང་། ཉར་ རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྲུང་《མེ་ཏོག་སྟེང་པོའི་སྤྱང་ཕྱི་བཅུད་》ལས། བོད་ཀྱི་ཡིག་ཡང་ཁྲི་སྤྱོད་ བྱད་བཅན་པོའི་དུས་ནས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། ། ཞེས་དང་། རྩེ་དགེའི་ཤིང་པར་གྱི་《མ་ཉི་བཀའ་ འབྲུམ་》ལས། རྒྱ་ལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོའི་རིང་ལ་པང་གོང་ཕྱག་རྒྱ་པ་དང་། མདོ་ཕྱི་ཟེ་མ་ཏོག་བཅས་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱ་བྱུང་། ཞེས་སྐྱེས་པས་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱོད་བཅན་གོང་དུ་བོད་ཡིག་ཡོད་པར་སྤྱན་བྱེད་ཀྱི་ནང་པའི་ལྷང་གི་ཆོད་མ་ཡིན་ ལ། རིགས་པས་བརྟགས་ན་འང་ཡོད་པར་གསལ་ཏེ། གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ནས་གནས་རེ་སྤྱོད་བཅན་བར་གྱི་རྒྱ་ལ་ རབས་སྐྱེས་པས་ཆོས་རྒྱ་ལ་རང་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་རྒྱུས་ཀྱི་མཆོན་བྱང་དང་མཛད་རྒྱུ་ལས་རིམ་ཡིག་ཐོག་དུ་ འཁོད་ཡོད་པར་མ་ཟད། 《ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》དང་། ཏུང་ཉོང་གི་ཡིག་རྟེང་དེ་དག་ལས། གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོའི་གོང་གི་རྒྱ་ལ་ཕན་སེམས་མ་བཅུ་གཉིས་དང་། སེམས་མ་བཞི་བཅུ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཕན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ས་ དང་། རྒྱ་ལ་སྤྱོད་སེམས་མཆོན་བྱང་བཅས་གསལ་ལྟར་དེར་འཁོད་ཡོད་པ་འདི་ཁོ་ན་ལ་བསམས་ཆོ། ཆོས་རྒྱ་ལ་སྤྱོད་ བཅན་གོང་ལ་བོད་དུ་ཡིག་བཟུང་བྱས་ཡོད་པར་ཤེས་ལྟན་སྤྲིན་ལ་ཐེ་ཆོས་སྟེ། མི་ལོ་སྤྱོད་སྐྱུ་སྤྱན་གྱི་རྒྱ་ལ་ སྤྱོད་སེམས་མཆོན་བྱང་དེ་དག་བོད་དུ་ཡིག་དར་བ་ན་གཞོན་འབྲི་ཆོག་ཆོག་ཅིག་སྤྲིན་ལ་ཐེ་ཆོས་ཀྱིས་བཤད་བྱུང་བམ། འོན་ ཀྱང་ལྷ་ཚུགས་ཅན་རྒྱུས་ལ་ལྷང་རིགས་བཟུན་པའི་ངལ་བ་མི་བྱའོ། །

བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་གོང་དུ་བོད་ལ་ཡིག་འབྲི་སྒྲིལ་ཡོད་མེད་བཤད་དཀའ་ན་འདྲ། དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཡི་ ག་ཆ་ཆང་བཞིག་འབྲི་བའི་སྒྲིལ་དེ་བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་ཡོད་པ་གསལ་ཏེ། 《ཁང་བོད་གནའ་ རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནོར་བུ་མེ་ལོང་》ལས། གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་མ་ཕྱོན་པའི་གོང་དེར། ཁང་ཁྱུང་གི་ཡུལ་དུ་མི་རབས་ ཆེས་མང་བཞིག་བྱུང་སྟེང་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་པའི་མི་བོ་ལུ་ལུ་ནས་གཤེན་རབ་ཀྱི་ཡབ་རྒྱ་ལ་བོན་ཐོད་དཀའ་ཀྱི་བར་ དམ་རྒྱ་ལ་གྱི་གདུང་རབས་བཅུ་དྲུག་ཕྱོན་ཡོད་ཚུལ། ཡ་ཐོག་ཁང་ཁྱུང་གི་བོན་བྱུང་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་གསལ་བར་བཀོད་ ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱུང་ཅིང་། གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེའི་སྟོན་དུ་བྱུང་བའི་གནའ་མི་དེ་དག་གིས་ཡིག་འགའ་ཞིག་ བཟུང་བྱས་ཡོད་དམ་མེད་པ་དེ་ནི་ཆོས་རིང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་དེ་རིགས་ཀྱི་ཁྱུང་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ དཔེ་ཤིན་དུ་མཐོང་དཀའ་བ་བཅས་ལ་བརྟེན། ད་ལྟའི་དུས་འདིར་ཤེས་རྟོགས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་ཤིག་དུ་

ཆགས་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་འང་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་ཕྱོན་ནས་ཁོང་གིས་ཡིག་སྒྲིལ་གསར་པ་ཞིག་བཏོད་པར་མཛད་པའི་ ཚུལ་ནི་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་ལས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེའི་དུས་ནས་བཟུང་། ཡ་ ཐོག་ཁང་ཁྱུང་གི་ཡིག་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་དེས་པར་དུ་བཤད་བྱུང་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་བྲགས་ཤིན་ཏུ་བདེན།

གཞན་ཡང་གཅིག་དགུ་ཤོ་བཞི་ལོའི་སྐབས་ཀྱིས་པའི་《མཆོ་སྟོན་བོད་ཡིག་གསར་འགྱུར་》ཐོག་འཁོད་པའི་《བོད་ རྒྱུང་སྐད་སྐད་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་སྟོན་གྱི་གནའ་བོའི་ཡིག་ཞིག་རྟེན་》ཅེས་པའི་གསར་འགྱུར་བྱུང་དུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གཤམ་ གསལ་ལྟར་བཀོད་ཡོད་དེ།

ཉེ་ཆར་བོད་རང་སྤྱོད་རྒྱུང་སྐད་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བྲིས་སྟོན་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་བོད་རྒྱུང་སྐད་ཀྱི་ཁ་རྒྱུན་ དུ་ལྷགས་ པའི་《སྤྱར་ཡིག་》གི་འབྲུང་གནས་གནའ་བོའི་ཁང་ཁྱུང་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་སྟེ་ད་ལྟའི་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་ནས་བྲག་ ངས་རེ་མོའི་ནང་དུ་《སྤྱར་ཡིག་》གི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་རྟེན་བྱུང་། བྲག་ངས་ཀྱི་རེ་མོ་དེ་དག་ནང་གི་ལ་ལ་ནི་སྤྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་མི་ལོ་ ཆོག་སྤྱོད་ཡར་སྟོན་གྱི་རེ་མོ་རེད། གསར་རྟེན་འདིས་བོད་ཀྱི་ཡིག་བྱུང་ལོ་དེ་མི་ལོ་སྟོན་ཆོག་ཉིས་ཅམ་སྤྱར་བྱས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་ལོ་བ་ལྟར་ན། བོད་ཡིག་ནི་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པའི་སྐབས་སུ་གནའ་དུས་ལེགས་སྤྱར་གྱི་ཡིག་ར་དཔེར་ བཟུངས་ནས་གསར་སྤྱོད་བྱས་པ་དང་། ད་ལྟའི་བར་ལོ་ངོ་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱུ་བཟུ་ལག་འགོར་ཡོད་པར་གསུངས་ཡོད། ཡིན་ན་འང་བོད་རྒྱུང་སྐད་བོན་པོའི་དེབ་ཐེར་ནང་དུ་བོད་ཡིག་འདིའི་ཁྱུང་སྐད་དེད་ན་ད་ལྟའི་བར་དུ་མི་ལོ་བདུན་སྟོན་ ནས་བརྒྱུད་སྟོན་ཡན་ཡིན་པ་དང་། དེའི་སྐབས་སུ་མི་རྒྱུས་ཀྱིས་བཀོལ་བའི་ཡིག་ལ་“སྤྱར་ཡིག་”ཟེར་བ་རེད་ཅེས་ བྲིས་ཡོད། ཉེ་ཆར་རྟེན་པའི་ཡིག་དེར་བཟུངས་ན་“སྤྱར་ཡིག་”དེ་ངོ་མ་གནས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེས་བོད་ཀྱི་ཡིག་འབྲི་བའི་སྒྲིལ་བཏོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། 《ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ མཛོད་》དུ་བྱངས་པའི་བོན་གྱི་མདོ་ལྷང་ཞིག་ཡོད་པ་ན། བོད་ཀྱི་ཡིག་ནི་དང་པོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མཛད་དེ། མདོ་ ལས། ཡིག་སྤྱུ་མུས་བོན་གྱི་ཁོག་ཡང་སྤྱབ། ། མགོ་ཡིས་ལམ་དུང་ཤད་ཀྱིས་མདོར་ཡང་བཅད། ། ཆོག་གིས་བར་ ཕྱེ་མི་འབྲུགས་གསལ་བར་སྟོམས། ། གྲག་འགྲེང་ན་རོ་ཞབས་ཀྱི་ཡ་སྟོ་ཡིས། ། སྐབས་སྤྱིར་དོན་དུ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་ བཏགས། ། ཞེས་པ་དེ་རེད། འདི་ནི་ད་ལྟའི་བོད་ཡིག་འདིའི་མཆོན་ཉིད་ཇི་བཞིན་བཤད་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། མགོ་ ཆོག་ཤད་གསུམ་དང་། འཕུལ་རྟེན་བཅེགས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་གཞག་བཅས་ནི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་བོད་ཡིག་གི་བྱང་ཆོས་ ཤིག་ཡིན་ལ། གཞན་པའི་ཡིག་རིགས་གང་ལ་འང་མི་སྤྱང་། རང་རེའི་ཡིག་འདི་ཁྱུང་སྐད་ཀྱི་སྤྱོད་སྐད་ཀྱི་ལྷ་མར་རྒྱུས་ལ་འང་། དབྱངས་གསལ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་བཞེབས་ནས་སྤྱིར་སྟོན་བྱེད་པ་ཅམ་ལས། འཕུལ་ རྟེན་བཅེགས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་གཞག་གང་ཡང་མི་འདུག། སྤྱགས་ཡིག་རྒྱུས་ལས་བཅེགས་མ་བྱུང་བ་འདི་དག་ནི། གསལ་བྱེད་ དབྱངས་མེད་དམ་སྟོན་མེད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུས་ལ་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་སྤྱོད་གདངས་འདོན་བྱེད་མེད་པས། དབྱངས་ལྟན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཡིག་འདི་སྟེང་དུ་བཅེགས་ནས་སྤྱོད་གདངས་རིང་ཅམ་ཞིག་བྱས་ཏེ་སྟོན་པ་ལས། བོད་ཡིག་ཇི་ བཞིན་གྱི་བཅེགས་འདོགས་ཀྱི་རྒྱལ་གཞག་མེད་དེ་སྟོན་འདུག་དང་མགོ་འདོགས་བཅེགས་ཡིག་འདིག་རྟེན་འདིར་བོད་ ཡིག་གི་བྱན་མོན་གྱི་བྱང་ཆོས་ཤིག་རེད།

དེ་ལྟར་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེས་གསར་གཏོད་གནང་བའི་ཡིག་དེ་ལ་ཙ་བའི་ཡིག་སྤྱུ་མུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བུ་ གང་ནས་ཚུགས་པའི་རྟགས་སུ་ཡིག་མགོ་ཡོད་པ་དང་། ཡིག་འབྲུ་ཕན་ཚུན་མི་འབྲུགས་པའི་ཆེད་དུ་ཆོག་ཡོད་པ།

སྐྱུ་མཁའ་ཞེས་བྲིས་པ་དེར་སངས་གཙང་གི་རྒྱལ་ཅེའི་ས་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་འདི་རེད།

རྟ་ཇི་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་ཅམ་ལ་བསམས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཉེར་འཁོར་ཞིག་ཏུ་སྤྲོད་ཅིང་ཉིན་ཉིན་པར་རྟ་ཇི་ལ་འགྲོ་བའི་མི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་སེམས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྟ་པ་དང་། འོར་མ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་འཕྲོག་ལས་ཐོན་སྤྱོད་ཕྱིན་པའི་སྤྲོ་ཤོག་གི་མིང་ཡིན་ལ། རྟ་དཔོན་དང་། འོར་དཔོན་ཞེས་པ་ཡུལ་གྱུ་དེ་དག་གི་མགོ་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པ་ལས་འོར་ཕྱགས་ཁོན་ལ་འཆོ་ཇི་ཕྱིན་པའི་མི་ཞིག་གི་མིང་མ་ཡིན་པ་ནི་དེར་དུས་ཞལ་བཞུགས་པའི་གནའ་མི་ཆུན་པོ་འདི་དག་ལ་དྲིས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ།

དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟོབས་འབྱོར་དང་མངའ་ཐང་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཕྱན་གཞན་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་ནི། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ལོང་མ་གྱིས་གྲུ་མ་བཅན་པོ་བཀོངས་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་འཕྲོག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཕྱན་གསུམ་པོ་རང་གི་མངའ་འོག་གི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཕྱན་ཆུང་མ་གྱི་ནང་དུ་བྲོས་ནས་བཅན་ས་བཟུང་ཡོད་པའི་ཚུལ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། ལྟ་སྐྱེས་མཆོད་གསུམ་ཡབ་ཀྱི་དཀོར་མཛོད་ནས། ། ལྟ་ཡི་སྤང་བུ་ཅེ་ཏུ་དཀར་ཞེས། ། འཕྱར་ཤེས་ཞོན་ནས་ཀོང་པོའི་ཡུལ་དུ་བྲོས། ། གཅེན་པོ་ཤ་ཁྲིས་ཀོང་གི་རྩེ་པོ་མཛད། ། འབྲིང་པོ་བྱ་ཁྲིས་པོ་པོའི་མངའ་དབང་མཛད། ། རྒྱུང་བ་ཉ་ཁྲིས་ཉང་པོའི་རྩེ་མཛད་སྟེ། ། ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་འདི་དག་ལ་གཞིགས་ན། ཀོང་པོའི་ཡུལ་དེ་སྤྱི་རྒྱལ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོའི་འབྲུངས་ཡུལ་ཡིན་སྟབས་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོས་བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བཞུར་བྱས་པའི་རྩེས་སྟུ། སྤྱོད་པའི་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་དབང་དེ་སྤྱི་རྒྱལ་རང་གི་གཉེན་ཆོན་ཞིག་གིས་བཟུང་ཡོད་པ་ནི་སྤྱི་མི་དགོས། དེས་ན་སྐུ་ཕྱན་གསུམ་པོ་ཡུལ་དེ་དག་ཏུ་བྲོས་ཕྱིན་པས་ཐག་ཏུ་ཡུལ་དེའི་རྩེ་པོར་བཀྱར་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དོན་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་དེའི་དཔལ་འབྱོར་དང་དམག་ཤུགས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཕྱན་ལོང་མ་ལས་མི་དམན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་གནས་ཚུལ་གོང་སྟེས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ར་འཕྲོད་བྱུང་འདུག།

གྲུ་མ་བཅན་པོས་བོན་བཞུབས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེའང་བོན་གྱི་སྤྱི་གཤེན་ཆུང་མ་གྱིས་སྤྱི་ལ་རྒྱས་གཏོགས་ཕྱིན་དུགས་པས་ཡིན་པར་གསལ་ཏེ། 《ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་》ལས། རྒྱུ་ལི་བཞུགས་བྱུང་ལས། ཆེ་གསུམ་དབང་གིས་མེ་འབར་བ། ། རྒྱུང་གསུམ་སྤུ་མའི་ཤིང་བཞུན་ནས། ། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོ་ནི་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པས། མངའ་ཐང་གིས་དྲེགས་ཆེ་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་མེ་འབར། སྟོན་པོ་ནི་སྤྱི་དྲེགས་ཆེ་སྤྱི་སྤྱོད་གོ་གནས་མེ་འབར་ཞིང་། རྒྱུང་གསུམ་ནི་སྟོན་པོ་ལ་སྤྲོས་པས་སྤུ་མ་སྤྱི་ལ་བདར་། རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ལ་གདོན་ཞུགས་པ་དང་། བོད་འབངས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོས་རྒྱ་པོ་མཆོད་པ་སྤྱི་གསུམ་པོ་མའི་སྤྱོད་དུ་ཤིང་བཞུན་པ་ལྟར་གྱུར་ནས་གཡུང་དུང་གི་བོན་རུབ་པོ། ། དེ་ཡང་སྤུ་མ་ཇི་ལྟར་བཅུག་པ་ནི། སྟོན་པོ་ལི་བཅན་བཞེར་ན་པེ། རྩེ་རྒྱལ་ལགས། བོན་པོ་མགོ་མཐོན་རྩེའི་མངའ་ཐང་ཁྲིར། ཞེས་པ་ལ་སྤྲོས་དང་། སྟོན་པོ་ཐིང་པ་རྟ་ན་བྱ་བ་ན་པེ། རྩེ་ལགས། གཤེན་པོ་ཆུང་མ་མཐའ་དུ་སྤྱི་གསུམ་པའི་བཀའ་འཆོད་གསུངས་པ་ཞུ། ཞེས་སྤྲོས་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱང་པོ་རྒྱལ་ཁམས་སུ་འབྱུངས་པ་རྟ་ན་མིང་ཉི་བྱ་བ་ཞིག་ཀྱང་ད་ལྟ་རྒྱལ་གཤེན་དང་དོ་མཉམ་པ་ཅམ་གདའ་སྟེ། སྐུ་ཕྱན་པོ་ཆུང་མ་གྱི་སྤྱི་རིང་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་བོན་པོས་ཁྲིར་བར་མཆོད། ། ཞེས་སྤྲོས་ཀྱི་སྤུ་མ་རྒྱལ་གཤེན་གྱི་བར་དུ་བཅུག་གོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེར་རྒྱལ་པོས་གཤེན་པོ་ཆུང་མ་བསགས་ཏེ་གསུངས་པ། སྤྱི་གཤེན་ཆུང་མ་གསོན་དང་། ར་ཡི་རྒྱལ་སྤྱི་དང་། ཁྲིན་གྱི་བོན་སྤྱི་གཉིས་ཅམ་མངའ་རིས་འདི་དུ་མི་ཤོང་བ་འདྲ་བས། ལྟ་བོན་སྟོན་བཞེད་དང་། གོ་ཁོང་ཐིས་འཕེན་དང་།

གཙོ་གྱི་མ་ཁུ་ལན་ཆོན་མས་བདག་གི་སྤྱི་སྤྱང་དུ་བཞག་འཆོལ། ཕྱི་མ་ཆུང་མ་བོད་དུ་བཞེ་ལས་འདས་པར་གཤེགས་ཤིག།

ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་དང་། བོན་བཞུབས་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་གཙང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་གསལ་ཏེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་གིས་གཙང་དུ་རུབ་ལ་དབུས་སུ་མ་རུབ་བཤད། ཁ་ཅིག་གིས་བོད་ཁོན་རུབ་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ཡུང་གཏན་ཆོགས་ཆེ་བས་ཡུང་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ན། བཞུགས་བྱུང་ལས། དེ་གཙང་དུ་རུབ་པ་ལས་དབུས་མན་ཆད་དུ་མ་རུབ། ཅེས་དང་། འབྲེལ་པ་ལས། དབུས་ཀྱི་སྟོར་དུ་བོན་མ་རུབ་པར་སྟོན། ཅེས་དང་། དབང་ཆེན་ལས། བོད་ཀྱི་སྟོར་དུ་སྤྱི་པའི་བོན་ཐང་ཅིག་རུབ། ཅེས་པའི་ཡུང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཙང་དུ་རུབ་པར་བཤད་ཅིང་། ཕྱི་མས་ནི་བོད་ཀྱི་སྟོར་དུ་འབྲས་བུའི་བོན་རུབ་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྟུ། ཞེས་སྤྲོས་ཀྱིས་འདུག་དེས་ན་གཙང་གི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཕྱན་ལོང་མ་གྱིས་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ལས་འདའ་བའི་ཐབས་རྒྱས་བཤམས་ཆོ། བོན་གྱི་སྤྱི་གཤེན་ཆུང་མ་གྱིས་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཕྱན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱི་ལ་ཁྲུངས་བཅོལ་ནས། དོན་དེ་ལ་རྒྱལ་སྟོར་གནང་བའི་གསུངས་དང་མཛད་སྟོན་སྤྱི་གསུམ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་གསུམ་གྱི་གུ་མ་བཅན་པོས་བོན་སྤྱི་ལ་མགོ་གཏོན་དང་། ཕྱི་བྲག་གཙང་སྤྱི་གསུམ་གྱི་བོན་པོ་དག་བཞུབས་ཏེ། ཉ་ཟིག་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་པའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་བོད་དུ་བཞུར་ནས་དེ་ལ་མཆོད་པའི་སྤྱི་ལ་དར་བ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་འདུག། ཕྱིས་སྤྱི་བོན་པོ་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཁྲུངས་བཅོལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དེ་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཞི་བཟུང་ཡོད་པ་འདྲ།

ལོང་མ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བཀོངས་པའི་སྟོར་ལ་བྱིས་པ་དགའ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ཞིག་བཤད་སྤྱི་ལ་བྱུང་འདུག་ཀྱང་དོན་དུ་གོང་གསལ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་ཡུང་ལྟར། གྲུ་མ་བཅན་པོས་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དང་གཡུལ་སྤྱི་ནས་རྒྱལ་ཁོབ་ལྟེ་ཕྱིར་ལོག་པའི་ལམ་བར་གཙང་ཐུང་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་སུ་པ་དང་། སྟོན་པོ་ལོང་མ་གྱིས་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱོབ་བྱས་ཏེ་བཀོངས་ཡོད་པ་གསལ་ཏེ། 《ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་》ལས། དེའི་ཆོས་ལོང་མ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁྱུ་ལྷིག་ཡུལ་ཏེ་འོ་སྤྱི་གཉིས་ལ་རྩེ་འབངས་ཀྱི་ཁྲུང་འདུག་པས་སྟོན་དུ་རང་སྤྱི་ལ་བསྐྱོབ་བཞིག་བཞི། དེའི་རྩེས་གང་གསུངས་ཀྱི་སྤྱི་སངས་བཞི་པོ། ། ཞེས་སྤྱོད་སུ་པས། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཁོས་ཐེར་བ་བདེན་གསུངས་ནས། འོ་སྤྱི་གཉིས་མི་མཉམ་པས་ཁྲིན་གྱིས་དང་པོར་ལ་བསྐྱོབ་བཞིག་ཤིག་དང་དེ་ནས་འབྲུག་པ་ཡང་བྱ་དགོས་ཐེར་རོ། ། དེར་ལོང་མ་གྱིས་སྤྱི་དང་རོལ་མོས་བསྐྱོབ་བྱས། ཞེས་སྤྲོས་ཀྱི་ཁོང་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡིག་ཆར་ཉིང་པ་ཆུང་མ་སྤྱི་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་ཆུང་མ་མདོ་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས་བཤད་ན། སྤྱི་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོས་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཕྱན་པོ་ལ་མ་བཞེ་བཅུ་དེ་དག་གཅིག་གྱུར་བྱས་ནས། རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཕྱན་པོ་བར་པ་ཆུང་མ་ཆོད་སྤྱི་དང་དམག་འབྲུག་གི་མཁུག་བསྐྱེད་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བསྐྱོབ་པ་དབུན་ཅམ་གྱི་རིང་ལ་སྤྱི་རྒྱལ་བཅན་པོའི་བཀའ་འོག་ཏུ་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་དཔལ་འབྱོར་དང་དམག་ཤུགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཡོད་སྟེ། མངའ་འོག་གི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཕྱན་དེ་དག་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོར་ཆགས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་གྲུ་མ་བཅན་པོའི་སྐབས་སུ་གཙང་གི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཕྱན་ལོང་མ་གྱིས་སྤྱི་རྒྱལ་བཅན་པོའི་མངའ་ཁོངས་ལས་ཟུར་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གཟུགས་རྒྱུའི་ཐབས་རྒྱས་བཤམས་ཆོ། གཙང་སྤྱི་གསུམ་གྱི་བོན་གཤེན་ཆུང་མ་གྱིས་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡིག་ཆར་དག་ལ་ཁྲུངས་བཅོལ་ནས་ལོང་མ་གྱི་སྤྱི་གསུམ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་གཉིས་ཅམ་མངའ་རིས་འདི་དུ་མི་ཤོང་བ་འདྲ་བས། ལྟ་བོན་སྟོན་བཞེད་དང་། གོ་ཁོང་ཐིས་འཕེན་དང་།

བཏང་། མཐའ་ཐེངས་མ་དགུ་ལ་བསྐྱུལ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་ལྟར་ནི།

1. ལས་ཀའི་སྒྲིག་གཞིའི་སྐོར། སྤྱི་ཉི་ཤུས་གཞི་འགོད་པའི་སྒྲིག་གཞི་མཐོ་ཤོས་ལ་གསང་གྲོས་ནམ་གསུམ་ཟེར། དེའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར་། དམག་དོན། ཆོས་ལུགས། རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་འབྱུར་བ་གཤམ་ཆེན་བྱུང་ཆོ། དེ་ལ་དབྱེད་པ་དང་གྲོས་མོལ་གནང་ནས་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་ཐབ་སྒྲིལ་ནང་གི་དམིགས་ཤུ། དེའང་གནད་དོན་གྱི་དོ་བོ་གཤམ་ཆེ་ཆུང་དང་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་དབྱེ་བས་གསང་གྲོས་ལས་ཁྲུངས་ལའང་མཐོ་དམན་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བྱེས་ཡོད་པ་ལ་གསང་གྲོས་ནམ་གསུམ་ཟེར།

ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་འདུ་འགོད་བྱེད་ཡུལ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཟེར། དེ་ལ་གཙོ་བོར་བོན་གཞུང་ལྟ་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། ལྟ་སྟོན་ལ་བདད་། གཡང་སྐྱབ་པ། གཏོ་འཕེན་པ། ཡས་བརྒྱུད་པ་བཅས་བོན་གྱི་བྱེད་སྒྲུབ་ཆོགས་བྱེད། རྩར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་གཏམ་རྒྱུད་ཅི་རིགས་བཤད་པའི་སྐབས་། མི་རྒྱུས་ཀྱི་རིག་པའི་ཙམ་སྤྱོད་ཞིང་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲོ་འབྱེད་པའི་ལྟེ་མིག་ལྟ་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། མདོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་ཀྱི་གསུགས་སུ་གསལ་བའི་རྒྱལ་པོ་གཏེའ་ཁྱི་བཙན་པོའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་ཆབ་སྲིད་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ལྟེ་བོན་གསུམ་ཞེས་པ་དེ་དག་དར་སྤེལ་བྱེད་ཡུལ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཟེར། གཞན་ཡང་ཆད་གཉིས་དང་བཞེད་ལྟ་བཅས་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྒྲིག་གཞི་དང་། ཡིག་ཚང་རྒྱུ་དགུ་དང་དཔའ་མཚན་རྒྱུ་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་འབེབས་པའི་དམག་དོན་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྒྲིག་གཞི། མཐའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་ལས་དབྱ་སྒྱུད་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྒྲིག་གཞི་བཅས་ཡོད།

2. ཁྲིམས་ཀྱི་སྐོར་ལ། གཙུག་ལག་གི་ཐང་ཁྲིམས་ནི་ལྟེ་མིག་ཞེས་པ་རྩར་གཡུང་དུང་བོན་གྱི་སྐབས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ལུགས་རྒྱུས་དེ་གར་རང་གཏན་འཛགས་བྱས།

མི་ལ་ཆད་རྒྱུ་གཉིས་དང་བཞེད་རྒྱུ་ཁྲིམས་བཅས་ཞེས་པའི་ཆད་ནི་བཙན་པོའི་དོན་ཡིན་པས་དེས་ན་བཀའ་ཡིས་བཙན་པ་གནང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བཟང་ལ་མོར་གྱི་དཔའ་དར་དང་བསྐྱོད་པའི་བསྐྱུགས་བརྒྱུད་བཞིན་པའི་བཀའི་བཙན་པ་དང་། ཉེས་ཅན་དང་ངན་པར་ལུས་ལ་གཙོད་བརྒྱུད་དང་དོར་ལ་འཕྱོག་ལེན་སོགས་བྱེད་རྒྱུའི་བཀའི་བཙན་པ་ཤི། ཙ་བའི་ཁྲིམས་སྤེལ་གཉིས་པོ་དེའི་ཉིང་དུ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་བཞེད་ལའམ་ལུགས་སྤེལ་ལའི་ཁྲིམས་ལུགས་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་འདི་དག་གི་མིང་ཙམ་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་ད་ཕན་ལག་ཏུ་མ་སོན་སྐབས་རེ་ཞིག་གསལ་བཤད་བྱེད་མ་ཐུས་སོ།

ཡིག་ཚང་ལྟེ་དགུ་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཙན་སྐམ་པོའི་སྐབས་སུ་སྒྲོན་པོ་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་དང་བསྐྱེད་པའི་ཡིག་ཚང་གནང་བ་ཤི། གསེར་ཡིག་ གཡུ་ཡིག་ དངུལ་ཡིག་ སྤམ་ན་གྱི་ཡིག་ ཟངས་ཡིག་ ལྷགས་ཡིག་ རྒྱག་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་རེ་དབྱེ་བས་བཅུ་གཉིས་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་གཞི་འཛིན་ས་ཡིག་ཚང་ལྟེ་དགུ་འདི་ཡིན་པར་ངས།

དཔའ་མཚན་རྒྱུ་བརྒྱུད་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཙན་སྐམ་པོའི་སྐབས་སུ། དགུ་འདུལ་གྱི་དཔའ་བོ་རྒྱལ་ལ་དཔའ་ཉམས་ཀྱི་ཆེ་བའི་མཚན་མར་སྟག་སྟོད་སྟག་སྟོད་གཉིས། ཟེ་ཆེན་དང་ཟེ་ཆུང་གཉིས། གམ་རས་དང་སྟག་སྟོན་གཉིས་སྟེ་དཔའ་མཚན་རྒྱུ་བྱུང་ཡོད་པ་འདི་དག་དང་དོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད། དེ་དག་ཀྱང་གཞི་འདི་ལ་བཟུང་ནས་བཙན་བཙོས་དང་འཕྲི་སྒྲོན་བྱས་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག

ས་བཙན་གསུམ་ལ། ཐུ་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་གྱི་གདུང་རབས་མདོར་བསྐྱུས།

ཐུ་རྒྱལ་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་བསྐངས་ཚུལ་སྐོར་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་རྒྱུས་ལས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་བྱུང་འདུག་ཤི། ཏུན་ཏོང་གི་གཏེར་ཡིག་ནང་དུ་རྒྱལ་རབས་སོ་སོའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཚན་དང་བཅས་པ་གསལ་བོར་འཁོད་ཡོད་པ་འདི་ནི་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》གྱིས་རྒྱལ་རབས་བསྐངས་ཚུལ་སྐོར་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དོན་གཞན་རྒྱུས་ལས་ཆེར་གཅིག་མཐུན་དུ་འདུག དེ་བས་འདིར་ཐུ་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རབས་རྒྱུས་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལ་གཞི་བཟུང་ནས་རྒྱལ་རབས་སོ་སོའི་མཚན་དང་གོ་རིམ་རྒྱུས་འཁོད་དོ།

གཅིག གནམ་གྱི་བྱི་བྱུན།

སྤྱི་ལྷོ་གི་དུས་ཆེད་སྤྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་360ནས་སྤྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་84ལོ་བར།

1. ཐུ་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཏོར་བྱི་བཙན་པོ་ནི། སྤྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་417ལོའི་ཤིང་བྱི་ལོར། ཐུ་བོའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཐེ་རང་མང་སྐུ་ལེར་དང་། ཡུམ་མོ་བཙན་བྱ་བ་གཉིས་ལ་སྐས་དགུ་འབྲུངས་པའི་ཐ་ཆུང་དེ་ཡིན་ལ། སྐར་ནར་སོན་པ་དང་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱིང་ཞིང་སྟོབས་ཙམ་ཆེ་སྟོབས་ཡུལ་དཔོན་དང་འཐབ་འཛིང་བྱས། མཐར་སྐྱོ་བོ་ནས་ཡུལ་བྱང་དེ་བོད་དུ་བྱོན། ལམ་བར་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕན་གྱི་གཏོར་གཞོན་ལོག་ནས་བྱོལ་བྱས་དེ་མགོན་དང་དབྱུང་གཉིན་བཙལ་བའི་བོད་མི་ཁག་གཅིག་དང་འཕད་པ་དེ་དག་དང་བསྐྱངས་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་བྱོན། ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕན་དེ་ཉིད་དབང་དུ་བསྐྱུས། སྤྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་360ལོར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་གྱུར། སྐུ་མཁར་ཡུམ་བྱ་སྒྲ་སྒྲ་བཅིགས། དེ་ནས་ཞང་ཁྱུང་ཕྱང་པའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཕལ་མོ་ཆེ་དབང་དུ་བྱས། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་སྟོན་ཐོག་མར་བཞེས། མཚན་ཞེབས་ཀྱི་སྒྲོན་ཆེན་ལ་སྟོད་ལྷགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱས། བོན་པོ་མཆོ་མི་སྤྱི་རྒྱལ་དང་། ཙ་མི་ཐུག་གར་གཉིས་སྐྱ་གཤེན་དུ་བསྟེན། ཕྱིང་བ་སྟག་ཅེར་ཕེབས་ཏེ་ཁྲིམས་དང་ལས་ཀའི་སྒྲིག་གཞི་བཟོས། གནམ་ཐུག་ཐུག་གམ་ཐུ་ཆོ་བཟའ་བྱ་བ་ཁབ་དུ་བཞེས། སྐས་ཐུ་ཁྱི་བཙན་པོ་འབྲུངས་སྐབས་དེར་སྐར་བགྲེས་པོར་སྟེབས་སྟོབས་སྟོབས་སྐས་ཀྱིས་ཆིབས་ཁ་བྱུང་བཙན་སྤྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་345པའི་ཤིང་ཕག་ལོར་སྐྱ་གཤེགས་སོ།

2. ཐུ་རྒྱལ་གཉིས་པ་ཐུ་ཁྱི་བཙན་པོ་ནི། ཡབ་གཏོར་བྱི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་ཐུ་ཆོ་བཟའ་འམ་གནམ་ཐུག་ཐུག་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སྤྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་355པའི་མེ་ཁྱག་ལོར་སྐྱུ་འབྲུངས། སྐྱ་གཤེན་གཙོ་ལན་ཆོས་མཛད། གསལ་ཁང་ཁོ་མ་ནི་ཆུང་བཞེངས། བོན་གཤེན་ནམ་མཁའ་སྤང་བའི་མདོག་ཙན་ལས་ཁྱོ་བོ་དབང་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་ལྷས། ལྟ་རི་ཀྱང་ཐོ་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱས། ཞང་ཁྱུང་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ཙམ་བརྒྱུད་གདན་དྲངས། བོད་དུ་བོན་གྱི་འདུ་གནས་ཆེན་པོ་སུམ་ཙམ་བདུན་བཅུ་གས། བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལ་ལེགས་བཅོས་ཐེངས་དང་པོ་བྱས། སྤྱི་སྟོན་272པའི་ས་སྤྱང་ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

3. ཐུ་རྒྱལ་གསུམ་པ་དིང་བྱི་བཙན་པོ་ནི། ཡབ་ཐུ་ཁྱི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་ས་བཟའ་དིང་དིང་མ་གཉིས་ཀྱི་

ਮਕੀ, ਭੀ.ਪੰ.ਮਕੀ,

ཡིད་ལྷན་གི་རྣམ་ཆོད་སྤྱི་ལོ་142ནས་སྤྱི་ལོ་341བར།

1. རྒྱ་རྒྱལ་བཅུ་དྲུག་པ་ཟེ་ནམ་ཟིན་ལྟེ་ནི། ཡལ་ཨིཤོ་ལེགས་དང་། ཡུམ་ལྷ་ལྷ་མ་མང་ལེགས་གནིས་ཀྱི་སྤྱས་སྤྱུལ་འབྲུངས། རྒྱ་གཤེན་ཤོན་ཤོག་ཡུང་རྒྱལ་པོས་མཛད། མཆོ་སྤོན་བྲི་དཀར་ཁབ་ཏུ་བཞེས།
2. རྒྱ་རྒྱལ་བཅུ་བདུན་པ་འབྲུལ་ནམ་གཞུང་བཅན་ལྟེ་ནི། ཡལ་ཟེ་ནམ་ཟིན་ལྟེ་དང་། ཡུམ་མཆོ་སྤོན་བྲི་དཀར་གནིས་ཀྱི་སྤྱས་སྤྱུལ་འབྲུངས། རྒྱ་གཤེན་ཁང་ཞུང་མཆོ་མི་ཀྱུན་སྤང་གིས་མཛད། སེག་ཉན་མེར་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས།
3. རྒྱ་རྒྱལ་བཅོ་བརྒྱད་པ་སེ་རྩོལ་གནམ་ལྟེ་ནི། ཡལ་འབྲུལ་ནམ་གཞུང་བཅན་ལྟེ་དང་། ཡུམ་སེག་ཉན་མེར་མོ་གནིས་ཀྱི་སྤྱས་སྤྱུལ་འབྲུངས། རྒྱ་མོ་མེར་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས།
4. རྒྱ་རྒྱལ་བཅུ་དྲུག་པ་སེ་རྩོལ་པོ་ལྟེ་ནི། ཡལ་སེ་རྩོལ་གནམ་ལྟེ་དང་། ཡུམ་རྒྱ་མོ་མེར་མོ་གནིས་ཀྱི་སྤྱས་སྤྱུལ་འབྲུངས། རྒྱ་གཤེན་ཁང་ཞུང་ཨ་མོ་གཙུག་ཡུད་ཀྱིས་མཛད། འོ་བཟའ་ཉེ་མོ་མཆོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས།
5. རྒྱ་རྒྱལ་ཉི་ཤུ་པ་ལྟེ་རྩོལ་ནམ་ནི། ཡལ་རྒྱལ་པོ་སེ་རྩོལ་པོ་ལྟེ་དང་། ཡུམ་འོ་བཟའ་ཉེ་མོ་མཆོ་གནིས་ཀྱི་སྤྱས་སྤྱུལ་འབྲུངས། རྒྱ་གཤེན་ཁང་ཞུང་ཨ་མ་དན་ཅིས་མཛད། བྲི་སྤོན་རྩི་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས།
6. རྒྱ་རྒྱལ་ཉེར་གཅིག་པ་ལྟེ་རྩོལ་པོ་ནི། ཡལ་རྒྱལ་པོ་ལྟེ་རྩོལ་ནམ་དང་། ཡུམ་བྲི་སྤོན་རྩི་མོ་གནིས་ཀྱི་སྤྱས་སྤྱུལ་འབྲུངས། རྒྱ་གཤེན་ཁང་ཞུང་དར་མ་རྟ་རིས་མཛད། བྲི་སེ་བཅུན་གཉན་མོ་ཞེས་པ་ཁབ་ཏུ་བཞེས།
7. རྒྱ་རྒྱལ་ཉེར་གཉིས་པ་ལྟེ་རྒྱལ་པོ་ནི། ཡལ་ལྟེ་རྩོལ་པོ་དང་། ཡུམ་བྲི་སེ་བཅུན་གཉན་མོ་གནིས་ཀྱི་སྤྱས་སྤྱུལ་འབྲུངས། རྒྱ་གཤེན་ཁང་ཞུང་དར་མ་རྟ་རིས་མཛད། སྤོན་བཅུན་ཡུག་སྒྲིང་ཁབ་ཏུ་བཞེས།
8. རྒྱ་རྒྱལ་ཉེར་གསུམ་པ་ལྟེ་སྤྱིན་བཅན་ནི། ཡལ་ལྟེ་རྩོལ་པོ་དང་། ཡུམ་སྤོན་བཅུན་ཡུག་སྒྲིང་གནིས་ཀྱི་སྤྱས་སྤྱུལ་འབྲུངས། རྒྱ་གཤེན་ཁང་ཞུང་ལུམ་མ་རྟོས་མཛད། གཉན་བཅུན་མང་མོ་རྩི་ཁབ་ཏུ་བཞེས། ། འདི་དག་གི་བང་མོ་རྒྱ་པོའི་གཞུང་དུ་བཏབ་པ་ས་རྒྱལ་ལྟེ་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས་སོ། །

ཁེ། མིག་ལ་ལ་བཅས་ཏེ།

ཡིད་ཕྱོད་གི་རྩ་ས་ཆོད་ཤི་ལྔ་341ན་ས་ཤི་ལྔ་493བར།

1. སྤྱུལ་ཉེར་བཞི་པ་རྒྱལ་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་བཅས་ནི། ཡལ་ལྷེ་མཇུག་བཅས་དང་། ཡུལ་གཉན་བཅུན་མང་མོ་
 རྗེ་གཉིས་ཀྱི་གྲས་སྤྱུལ་འབྲུང་སྤྱུལ་གཤེན་ལཱ་ཁྲུང་རྩ་ལ་ཉེས་མཛད། མོན་མི་འབྲིང་པོ་རྒྱལ་ལྷུང་སྤྱུལ་ལྷུང་དང་།
 རྩོད་འདར་རྗེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་པོ་བྱས། འོ་མ་ལྷེ་བཟའ་བྲི་བཅས་བྱང་མ་ཁལ་དུ་བཞེས། བཅས་པོ་འདི་དེ་གཙུང་པོ་
 ལྷུང་བཞག་ཅེས་པ་ཐང་མཚམས་སྤྱུལ་བ། དེ་དེ་རྒྱུད་ལ་ཁང་ལྷེ་གཙུང་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །
2. སྤྱུལ་ཉེར་ལྷུང་པ་བྲི་བཅས་ནམ་ནི། ཡལ་རྒྱལ་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་བཅས་དང་། ཡུལ་འོ་མ་ལྷེ་བཟའ་བྲི་བཅས་

ཕྱང་མ་གཤིས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ལྷུང་སྤངས། སྤྱི་ཤེན་ཞེད་ལྷུང་ལ་ཏུ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད། ལྷུང་སྤངས་གཉིས་དོར་གཙུག་དང་།
སྐུ་ལ་ལྷུང་སྤངས་ཞེས་ཀྱི་ཐོབ་པོ་ཕྱུགས། ལྷུང་པ་བླུང་བྱིད་ཀྱང་ཁ་ལ་ཏུ་ལཱ་ལྷུང་སྤངས།

- [illegible]

ཡུག་ལྷན་ལྷན་ཆོག་པ་པའི་པོ་ལྷ་སྐྱུ་པ་པའི།

ཡིད་ལྷོད་གི་རྩ་ས་ཚོད་ལྷི་ལེ་493ནས་ལྷི་ལེ་629བར།

1. སྤྱུལ་ཞེས་དགུ་པ་ཁྱི་གཉེན་གཟུང་བཅན་ནི། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་མོ་རི་གཉན་བཅན་དང་། ཡུམ་མོ་
བཟའ་མང་དགའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སྤུལ་ཐུང་སྤུང་སྤུང་། སྤྱུ་གཤེན་ཁང་ཁྱུང་ཆ་ལ་ཞེས་པས་མཛད། སྲས་སྤུང་གཞིར་ལྷ་བཅན་
དང་། མགར་ཁྱི་འབྲིང་གཉིས་ཀྱིས་སློན་པོ་བྱས། སྤྱི་ལོ་493པའི་རྒྱ་བྱ་ལོར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། རྒྱལ་པོས་རང་
གི་མའི་མིང་པོ་ལ་ཁང་ཞེས་བོས་པས་དེའི་ཕྱི་ཆད་དུ་མ་ཡི་མིང་པོ་ལ་ཁང་དུ་འབོད་པའི་སྲིད་ཐུང་ཞིང་། དེའི་ཡན་
ཀྱི་དུས་སྤུལ་ཁང་ལ་རྩོད་ཞེས་འབོད་སྲིད་ཡོད། འཕྲོ་བཟའ་མོ་དུང་ཡང་གཞིར་ཁབ་དུ་བཞེས། སྤྱི་ལོ་516པའི་མེ་
ཁྲེལ་ལོར་སྤྱུ་གཤེགས། སྤྱུ་གཤེགས་པའི་དུས་སྤུལ་རང་སོ་དོན་མཁར་མང་ལ་དུ་བཞིགས་ཤིང་དེ་ཡང་ཡུལ་མེད་ས་སྤུང་
བརྒྱལ་པ་འདྲ་བཞིག་ཡོད་དོ། །

དུ་དངས། ཅོང་སྐྱེ་ལྷན་འགྲོ་བཤམས། ཅོང་སྐྱེ་ཆེག་ལའ་སྐྱེས་ཏེ། ཆབ་ཆབ་ནི་པ་རོལ་ན། ཡར་ཆབ་ནི་པ་རོལ་ན། མྱེ་བུ་ནི་མྱེ་བུ་སྟེ། ལྷ་ཡི་ནི་སྐྱེས་པ་བཞུགས། རྩེ་བདེན་གྱིས་ནི་བཀོལ་དུ་དགལ། སྐ་བདེན་གྱིས་ནི་བཟང་དུ་དགལ། (དོན་ནི། རྩེ་བུ་ལོ་པ་འགྲམ་ན། ། ཡར་ཆབ་གཙང་པོ་པ་འགྲམ་ན། ། མི་ནི་མི་ཡི་ཡི་ཡི་ན། ཡང་། ། དོན་ལ་ལྷ་ཡི་སྐྱེས་པ་བཞུགས། ། བདེན་པའི་རྒྱལ་པོས་གཡོག་དུ་བཀོལ་ན་དགལ། ། བདེན་པའི་སྐ་ནི་རྒྱལ་དུ་བཟང་ན་དགལ། ། ཞེས་པའོ) ཞེས་སྟོང་ལ་ཤར་བ་ཁ་ནས་ཤོར་བཤམས། དབྱི་ཆབ་མཐུན་ན་འགྲོ་བའི་ན་བས་ལྷང་ངར་ཐོས་ཏེ། ཆོག་དེ་ཏོག་གེ་སྤངས་ནས། ཅོང་སྐྱེ་ཁྱོད་ལས་བདེན་པ་མེད། ཁོ་བོ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་དང་མེད་པའི་ཞེས་མཐུན་པོར་རོ། ། དེར་ལྷང་དང་དབང་གཉིས་ཀྱི་ཐིང་རྩེ་ལ་སེམས་ལོག་སྟེ། མཁའ་མུང་བ་སྟག་ཅེར་བཅན་པོ་སྐྱེ་རྒྱལ་སྟག་བྱ་གཉན་གཟིགས་ལ་སྟོ་བ་ཉེ་བར་བྱས་ཏེ། མན་ལ་ཐོ་ཡང་ཆེར་བཅད་དོ། ། (སྟོ་བ་ཉེ་བ་ནི་སྟོང་ཉེ་བ་སྟེ་ཤ་ཆ་བའི་དོན་ནོ) དེའི་འོག་དུ་དབང་དབྱི་ཆབ་ཀྱིས་ཁོང་པོ་མཐོན་བཟང་ཏོ་རེ་སྟོན་སྟོ་ལ་བཏགས་ཏེ། (སྟོང་གྲགས་སྐྱེས་པའི་དོན་ནོ) གན་ལ་ཐོ་བཅད་པ་ལས། བཟང་ཏོ་རེ་ཤི་ནས་དེའི་བྱ་པ་རྩེ་ལ་འགྲོན་པོ་ཐིང་པོ་རྩེའི་ནང་འཁོར་བྱེད་པ་ལས་སྟོ་ལ་བཏགས་ཏེ་མན་ལ་ཐོར་རོ། ། ལྷང་སྟོན་ཏོ་རེས་ནི་(འདི་དང་ཅོང་སྐྱེ་གཉིས་མི་གཟིགས་མིང་དུ་སྟངས་) ཆེས་པོ་ནགས་སེང་སྟོ་ལ་བཏགས་ཏེ་མན་ལ་བཅད་དོ། ། དེ་ནས་ཁོང་ནམས་ཀྱིས། ཆེས་པོ་ནགས་སེང་ལ་འཕྱིན་བཀྱིས་ཏེ། སྐྱེ་རྒྱལ་སྟག་བྱའི་སྟན་དུ་དོན་དེ་གསེལ་བར། བཅན་པོའི་ཞལ་སྟེན་ནས། འདི་སྟངས་ཆོག་ཞིག་ཀྱང་ཐིང་པོ་རྩེའི་གདན་དུ་འདུག་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཐིང་བ་བཞིན་བྱའི་ཞེས་བཀའ་སྟེན་ནས། པང་གསུམ་འགྲོན་པོ་དང་། ལྷང་དང་། དབང་གསུམ་པོ་སྟེ་ལེན་དུ། མཁའ་མུང་བར་མཆིས་ནས། ཉིན་མོ་ཕག་ཆལ་གྱི་ཤིང་ཁུང་ན་སྐྱེས་ཏེ་སྐྱེགས་ནས་སྟོང་ཅིང་། མཆན་རེ་ཞིང་མུང་བར་མཆིས་ཏེ། བཅན་པོ་དང་དབྱུ་སྟངས་ཐོ་མན་ལ་གཙོད་པའི་ཆོ། འབངས་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་མཐོང་ནས་སྐྱེས་པ་ལ། མི་བཟང་ནི་ཏོ་བཟང་ཞིག་ཉིན་ཞིང་ནི་ཕག་ཆལ་ན། མཆན་ཞིང་ནི་མུང་བར་མཆིས། དག་འམ་ནི་ཐུན་ཅི་ཡང་། (དོན་ནི། མི་མཆོས་ལ་ཏོ་ཡང་བཟང་བ་ཞིག ། ཉིན་རེ་བཞིན་ཕག་ཆལ་ནགས་ན་སྟོང་། ། མཆན་རེ་བཞིན་མུང་བའི་མཁའ་དུ་འགྲོ། དག་དང་གྲགས་གང་ཡིན་ཆ་མའཆལ་) ཞེས་སྤངས་སོ། །

འོན་ཀྱང་མི་རིང་བར། ཐིང་པོ་རྩེ་ལ་དག་ལན་མ་སྟན་པར་རྒྱལ་སྟག་བྱ་དགུང་དུ་གཤེགས་སོ། ། སྐྱེ་རྒྱལ་སྟག་བྱའི་སྟན་དུ་འཕྱིན་ཆེས་པོ་ནགས་སེང་གིས་བཀྱིས་པ་ལས། དེ་ཆུན་ཆད་ནགས་སེང་གི་བྲན། ། སྐྱེ་རྒྱལ་བྱུང་མང་བྱས་བཀྱིས་སོ། ། གྱི་མ་བྱུང་མང་བྱས། གཉིད་ལོག་པ་ན་ཁོང་ཅག་གི་གྲོས་གཏམ་གཉིད་གཏམ་དུ་བཅོལ་གྱིས་དོགས་ནས། ཁྱོ་མོ་དང་མི་ཉལ་བར་རི་ལ་ཉལ་ཞིང་། ལུབ་རེ་ལ་ཉལ་སའམོའོ། ། ཁྱོ་མོ་ལ། ང་ལ་མཆོར་གྱི་ཡི་དུགས་ཤིག་ཞུགས་འདུག་པས། སྐུ་ལ་ཡང་མ་སྐྱེ་ཞིག་སྟེས་སོ། ། རི་ཞིག་ན་རྒྱང་མ་དང་ཁོ་གཉིས་འབབ་པར། རྒྱང་མས། ཁྱོད་ལྟོ་བོ་ཆེ་ལ། ཡི་དུགས་མ་བབས་ཀྱི། ལྟོ་སྒྱུར་དུ་ངེས་སོ། ། (ལྟོ་ལ་སྒྱུར་དང་ཁྱེད་ཀྱི་མིང་དོ) སྐྱེས་པས། ཁོ་སྟོན་ཏེ། དེའི་ལུབ་མོ་ནས་མོ་ལ་མཛུང་བར་བྱས་ཏེ། འག་གཉིས་གསུམ་ལྟར་ཅིག་ཉལ་བ་ལྟར་བྱས་ནས། ཁྱོ་མོའི་ལྟེ་ལ་སོ་བཏབ་སྟེ། དམུར་དམུར་ཏེ་བཅད་ནས་ཁྱོ་མོ་ཡང་ཤིའོ། ། འོན་ཀྱང་ཁོང་ནམས་དུང་ཐིང་པོ་རྩེ་ལ་དག་བྱེད་མ་རྒྱས་པར་ཡོད་སྐབས། གྱི་མ་བྱུང་མང་བྱུང་དུ་གྱིས་བཏབ་སྟེ་རབས་ཆད་ནས་ཤིའོ། ། དེར་རྒྱལ་སྟག་བྱ་སྟོ་གཟིགས་ཀྱི་སྐྱེས། བཅན་པོ་སྟོན་བཅན་(འདི་གན་མ་རི་ཡིན) དང་། སྟོན་ཀོལ་མཆོད་གཉིས་ཀྱིས། ལྷང་ཅོང་སྐྱེ་

དང་། དབང་དབྱི་ཆབ། དབང་ལྷུས་སྟངས། དབང་བྱུ་ཆབ། མཐོན་འགྲོན་པོ། ཆེས་པོ་ནགས་སེང་དུག་ལ་སྟོ་སྐུ་ལ་བའི་ཆོག་ནི། དེང་པན་ཆད་ཐིང་པོ་རྩེ་རྒྱལ་དུ་མི་འདོར་རེ། སྐྱེ་རྒྱལ་པང་དུ་མི་ལེན་རེ། སེམ་ཉེ་མི་བཀྱིད་རེ། བརྒྱལ་མོད་པ་མི་འཆལ་རེ། སྟག་སྟོང་སེམ་འཆལ་རེ། བཅན་པོ་སྟོན་བཅན་གྱིས་བཀའ་རི་སྐུ་ལ་བ་བཞིན་མི་མཉན་རེ། གཞན་སྐྱེས་བསྐྱེས་ཀྱང་མཉན་རེ། ཞེས་སྟོ་སྟེ་ལ་ཏེ། ལྷང་ཅོང་སྐྱེ་སྟགས་མི་དུག་པོ་དེ་སྟོ་ལ་བཏགས་སོ། །

དེ་ནས་དུས་ཆད་བྱས་ནས་སྤངས་མཆིས་ཏེ། གཙུང་སྟོན་ཀོལ་དང་། དུམ་སྟོང་བཅན་གཉིས་ལ་ཡུལ་གྱི་གཉིས་ཁབ་ཅོལ་ནས། བཅན་པོ་སྟོན་བཅན་རང་ཉིད་ཞབས་ཀྱིས་བཅུགས་ཏེ། དམག་ཁྲི་དང་བཅས་ཏེ་གཤེགས་སོ། ། ལྷང་ཅོང་སྐྱེ་དང་། མཐོན་འགྲོན་པོ་གཉིས་ནི། སྟག་པ་ཤ་རུ་ལ་ཆུན་ཆད་ལ། བྱ་གཙོད་ཅིང་ཉན་ནར་བཀྱིས་སོ། ། (བྱ་གཙོད་པ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དོན་ནོ) དབྱི་ཆབ་དང་ནགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས། བཅན་པོ་སྟོན་དུངས་ཏེ། རྩེ་བོ་རི་བུ་བཏོད་དོ། ། དུ་ལ་ནི་དབྱི་རུ་བཏང་དོ། ། མཁའ་ཡུ་སྟོན་པ་ལ། དགུ་གྱི་ཐིང་པོ་རྩེ་ནི་བཀུ་མམ། ། མང་པོ་རྩེ་སྐུ་ལ་བྱ་གྱུ་ལྷུ་ལ་དུ་བྱོས་སོ། ། ཕག་གི་ཡང་བ་མན་ཆད། རྟོད་སྟོ་སྟེ་ལན་ཆད་བཅན་པོའི་བྱ་གཙུ་སོན་ཏོ། ། བཅན་པོ་སྟོན་བཅན་གྱིས་བཀའ་སྟེན་ཏེ། ཡུལ་ངས་པོ་བྱ་བ་ལས། འཕན་ཡུལ་དུ་མིང་སྟོས་སོ། ། དེ་ནས་ངས་པོའི་འབངས། དབང་དབྱི་ཆབ་ལ་སྟགས་པས། བཅན་པོའི་མཆན་གསེལ་བ། ཆབ་སྟོང་ནི་གན་མ་ལས་མཐོ། དབྱུ་ཆོག་ནི་རི་བས་བཅན་ཏེ། གན་མ་རི་སྟོན་བཅན་དུ་བཏགས་སོ། ། དེ་ལྟར་ལྷང་དབང་མཐོན་དང་གསུམ་གྱིས་ཐིང་པོ་རྩེའི་སྟེང་། བཅན་པོ་སྐྱེ་རྒྱལ་གྱི་སྟག་བྱ་དང་རོ། ། (དང་ར་དང་བསྟར་བྱ་བ་དོན་གཟིགས་ཀོ) དེ་ནས་གན་མ་རི་སྟོན་བཅན་གྱིས་སྟག་བྱ་གིས་དུས་ཏེ། དབང་དབྱི་ཆབ་ཀྱི་བྱ་དགལ། ཟ་གང་གཤེན་གྱི་ཡུལ་ས་དང་། མལ་དུ་སྟགས་ནས་བྲན་བྱིམ་སྟོང་ལ་བརྒྱ་སྟེ་ཏོ། ། ལྷང་ཅོང་སྐྱེ་བྱ་དགལ། གཉན་འཛི་བྱང་གི་མཁའ་སྟོ་བདང་། བྲན་བྱིམ་སྟོང་ལ་བརྒྱ་སྟེ་ཏོ། ། ཆེས་པོ་ནགས་སེང་གི་བྱ་དགལ། འོན་གྱི་སྟོན་མཁའ་གྱི་བྲན་བྱིམ་སྟུམ་བརྒྱ། མཐོན་འགྲོན་པོའི་བྱ་དགལ། ཁོ་ནའི་ཕུ་རུ་པོ་གཞོན་ལ་སྟགས་བྲན་བྱིམ་སྟོང་ལ་བརྒྱ་སྟེ་ཏོ། ། ལྷང་དབང་མཐོན་དང་གསུམ། ཆེས་པོ་དང་བཞི། བཅན་པོའི་སྟོན་པོར་བཅུག་སྟེ། བྲན་བྱིམ་མང་པོ་དང་། ཡུལ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཏོ། །

རྒྱལ་པོ་འདིའི་རིང་ལ། ལྷང་པོ་སྤངས་སང་བྱེ་ཅས་གཙང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མར་ཐུན་མགོ་བཅད་དེ། གཙང་བོད་བྱིམ་ཉི་ཤི་བཅན་པོའི་བྱ་གཙུ་ཡུལ་བར། བཅན་པོ་དབྱེས་ནས་གཙང་བྱིམ་ཉི་ཤི་བྱེ་ཅེ་ལ་བྱ་དགལ་སྟེ་ཏོ། ། (བྱེ་ཅེ་འདི་སྟོང་བཅན་གྱི་སྟོན་ཡང་བྱས་པ་འོག་དུ་གསལ་པོ) དེའི་འོག་དུ། བཅན་པོ་མཆོད་གཉིས་ལ། མོང་སྟོན་པོ་སྟོ་བའིངས་པར། བྱེ་ཅས་ཁོས་(བཅན་པོ་བཀོངས་བའི) གཤམ་ཤོམས་བྱེད་པ་ཆོར་སྟེ། བཅན་པོ་མཆོད་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བཅོལ་ཐུས་པར་མོང་སྟོན་པོ་བཀུ་མམ།

དེའི་རྩེས་སྐྱེ་དུགས་པོ་འབངས་སྐུ་མང་འབལ་སངས་ལོག་པ་ལ། རྩེ་སྟོན་ནམས་འདུས་ཏེ། དུགས་པོ་ཕབ་པར་སྐུ་སངས་ཐོགས་པ་དམག་དཔོན་བཀྱིད་དགོས་ཞེས་བཀའ་བསྟོས་པས་ན། སེང་མགོ་བྱེ་ཆེན་གྱིས། ཁོ་བོས་རྩེ་ཐོགས་ཞེས་ཁས་སྤངས་སོ། དེ་ལ་ལྷང་པོ་བྱེ་ཅེན་རེ། ཁྱོད་ལྟ་བུས་དམག་དཔོན་འོང་ངམ། མི་མཛངས་པ་བྱ་བདེ། སྐུ་ནང་དུ་སྐྱུང་བྱ་བཅུག་པ་དང་མཆོངས་པར་ཅེ་མོ་མུར་འཐོན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་སྟེས། ཁྱོད་བཅན་པོའི་སྟུང་བྱེ་(བ་སྟེ་ཞབས་འཕྱིང) བར་བཀའ་སྟེན་ནས་ལོ་དུ་མ་ཞིག་ལོན་ན། སེང་མགོ་བྱེ་ཆེན་མཛངས་ལ་རྩེ་ཐོག་གོ་ཞེས་མི་གཟིག

ཀྱུ་པ་པོ་གཉེན་པོ་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་གནས་པོ་འོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིབ་པ་ལྟར་གྲགས་ཆེ་ཤོས་བོན་ཤེས་པ་
 ཅན་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ནི། 1 མགོན་ཤེས་ལྷ་བོན། 2 གཡང་ཤེས་ལྷ་བོན། 3 འགྲོ་ཤེས་ལྷ་
 གཏོང། 4 འབྲུར་ཤེས་ལྷ་གཤེན། 5 གཙང་ཤེས་ལེལ་འདེབས། 6 འགྲོ་ལ་ཤེས་གཏད་བྱས། 7 བན་ཤེས་སྒྲན་
 དཔུང། 8 སྒྲོ་ཤེས་ཅིས་མཁན། 9 སྒྲ་ཤེས་གཏོང་གྲུ། 10 རྩེང་ཤེས་ཤ་བ། 11 འབྲུར་ཤེས་ཐུ་བྱིག། 12 སྒྲོ་ལ་
 ཤེས་འབྲུལ་བོན་བཅས་བྱུང་བ་དེ་དག་ནི་བོན་དང་རིག་གནས་གཉིས་ཀའི་ཤེས་རིག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བོད་མི་
 རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ནང་དུ་ཤུགས་སྒྲན་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོར་ཡོད་པའི་ཤེས་རིག་ཤ་སྒྲག་ཡིན།

དང་པོ་མགོན་ཤེས་ལྷ་བོན་ཞེས་པ་ལྷ་ཡར་གསོལ་བས་མི་ལ་མགོན་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཤེས་རིག་གཉིས་པ་
 གཡང་ཤེས་ལྷ་བོན་ཞེས་པ་གཡང་ཚུར་བྱངས་པས་ནོར་ཕྱགས་འཕེལ་བར་སྟོན་པའི་ཤེས་རིག་གསུམ་པ་འགྲོ་ཤེས་
 ལྷ་གཏོང་ཞེས་པ་ལྷ་གཏོང་པས་འདྲེ་ཆོམས་ཏེ་ལོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་བཤད་པའི་ཤེས་རིག་བཞི་པ་
 འབྲུར་ཤེས་ལྷ་གཤེན་ཞེས་པ་ཤི་བའི་སྒྲ་འབྲུར་བས་བདེ་འགྲོ་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པའི་ཤེས་རིག་ལྷ་པ་གཙང་ཤེས་
 ལེལ་བྱེད་ཅེས་པ་གཙང་སྒྲེ་ལྷ་ལྷེ་བཅོག་ཐམས་ཅད་ལེལ་བའི་ཐབས་སུ་བྱུང་བས་ཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
 ལྷ་སྒྲུང་རྣམས་བསྐྱངས་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཤེས་རིག་དུག་པ་འགྲོ་ཤེས་གཏད་བྱེད་ཅེས་པ་པ་རྩོལ་དག་ཕྱོགས་ཀྱིས་
 བཏང་བའི་མཐུ་བྱེད་ཀྱི་གཏད་ཀྱི་བྱུང་བ་དེ་དག་དགྲོལ་ནས་དག་བཞེགས་ཀྱི་གནོད་འཆེ་སེལ་བའི་ཚུལ་བཤད་པའི་
 ཤེས་རིག་བདུན་པ་པན་ཤེས་སྒྲན་དཔུང་ཅེས་པ་འབྲུང་ཁམས་འབྱུགས་པའི་ནད་རིགས་ལེལ་བྱེད་དེ་ཆེ་ཡི་བར་
 ཆད་བསལ་བའི་ཐབས་བཤད་པའི་ཤེས་རིག་བརྒྱུད་པ་སྒྲོ་ཤེས་ཅིས་མཁན་ཞེས་པ་ལྷ་བྱེད་གི་དངོས་པོའི་ཁམས་
 ལ་དཔུང་ནས་ལྷ་ལྷེའི་ལྷས་བཟུང་བའི་རིག་པ། དགྲུ་པ་སྒྲ་ཤེས་གཏོང་གྲུ་ཞེས་པ་ཁམས་སའི་སྒྲུང་བསྐྱོས་པས་འདྲེ་
 ལ་ཤུགས་འདེབས་པའི་ཤེས་རིག་བཅུ་པ་ལྷེང་ཤེས་ཤ་བ་ཞེས་པ་བག་ཕྱེ་ཡིས་ཤ་བ་བཅོས་ནས་བཏང་བ་ཅམ་གྱིས་
 ཡུལ་དུ་འབྲུར་ཚུལ་བཤད་པའི་ལག་ཙལ་གྱི་ཤེས་རིག་བཅུ་གཅིག་པ་འབྲུར་ཤེས་ཐུ་བྱིག་ཅེས་པ་ལོ་ལྷ་བདར་ཏེ་
 ཐབས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟགས་ནས་ལེགས་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་བཤད་པའི་ཤེས་རིག་བཅུ་གཉིས་
 པ་སྒྲོ་ཤེས་འབྲུལ་བོན་ཞེས་པ་ཅི་ཤིང་བན་བྱུན་བསྐྱོས་པས་ལྷ་འདྲེའི་གནོད་པ་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རིག་
 རྟེན་མཁུ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་གཉེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིབ་རྣམས་ལྷེ་ཆེན་དུ་དབྱེ་བའི་ལམ་
 སྒྲོལ་བྱུང་བ་དེ་རེད། དེ་ནས་ཀྱུ་པ་རབས་རིམ་བྱུང་གི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལག་ཙལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡར་ཀྱས་དང་
 གསར་གཏོད་བྱུང་བའི་སྐར་ལ།

1. གསོ་བ་རིག་པ་ནི། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེའི་གདམས་ངག་རྣམས་རང་གི་སྤྱོད་དཔུང་བྱེད་ཤེས་
 བརྒྱུད་ནས་སྒྲན་གྱི་མདོ་དགྲུ་འབྲུམ་བཞི་ལ་སོགས་པ་རིམ་བཞིན་དར་ཀྱས་བྱུང་བ་དེ་དག་གཉེན་པོའི་སྐབས་
 སུ་ཆེད་གཉེན་གྱི་ལྷེ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཏེ་པན་ཤེས་སྒྲན་དཔུང་ཅེས་པའི་ལྷེ་ཆེན་དེ་བྱུང་ཡོད།
 སྒྲན་དཔུང་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་མི་ལ་སྒྲན་པ་དང་། ལྷ་ཆེ་ཞེས་ཟེར་ཅིང་། དེའི་དོན་ནི་སྐབས་དེར་སྒྲན་པ་ལ་
 སྒྲི་ཆོགས་ཐོག་བཅི་མཐོང་ཆེལ། ཀྱུ་པ་རྣམས་ལ་མིང་གཞན་ལྷ་ཞེས་འབོད་སྒྲོལ་ཡོད་ལ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲན་
 བཞེན་ཞིང་ཆེ་བོར་བཀྱར་བའི་ཕྱིར་ལྷ་ཆེ་ཞེས་བྱ་ཞེ། 《བཤད་རྒྱུད་》ལས། དེ་ཡང་ངེས་ཆོག་ལྷས་ལ་པན་ཕྱིར་
 སྒྲན། །ནད་སྤྱིང་དཔུང་དཔེའ་འགྲོ་ལ་པ་ལྷ་རྒྱུ་བ། །ཀྱུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་དུ་འབྲུར་བ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས་པ་
 བཞིན་ནོ། །དོན་དེས་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་རིན་ཐང་ཡང་མཆོན་ཀྱས་པ་ཡིན།

གཞན་ཡང་ས་ཡི་ལེགས་དུག་གི་སྐབས་སུ་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ཞེས་པའི་ལྷེ་ཆེན་བྱེད་པའི་སྒྲོལ་བྱུང་ཞིང་དེའི་སྐབས་
 སུ་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་ལྷེ་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞག་ཡོད་པ་བོན་གྱི་དཔེ་རྟེན་《ལུང་གི་སྒྲིང་པོ་》ལས། བོད་ཀྱིས་
 གཏུང་བསྒྲན་གྱིས་གསོ། །གདོན་གྱིས་གཙོས་པ་སྤགས་ཀྱིས་བཅོམ། །ཀས་རྒྱུད་འཆི་འཕོ་ཅིས་ཀྱིས་བཏུལ། །
 པས་ཀྱི་ཆོལ་བ་སྒྲས་ཆར་གཙོད། །ཐར་པའི་ལམ་སྒྲ་བོན་གྱིས་སྟོན། །ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཀྱུ་པ་
 རབས་རིམ་བྱུང་གི་སྐབས་སུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་རྒྱུན་འཛིན་དང་འཕེལ་ཀྱས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ཀྱུ་པ་རྩེ་ལ་བོན་གྱི་སྒྲི་
 གཤེན་རེ་ཡོད་པ་འདི་དག་ཀྱང་མཆོད་གནས་དང་སྒྲ་སྒྲན་གཅིག་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ངས། སྐུ་ཀྱུ་པ་གཏུང་རབས་སོ་
 གཅིག་པ་སྤག་རི་གཉན་གཟིགས་དཔུས་ལོང་མ་བཅོས་པར་ཡོད་པའི་སྐབས། འ་ཞའི་ཡུལ་ནས་སྒྲན་པ་པོས་ཏེ་མིག་
 རྩེས་པའི་ལྷ་ཀྱུས་ཡོད་པ་ལ་གཞིགས་ན། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལག་ཙལ་དེ་ཆད་མཐོན་པོ་ཞིག་ཏུ་
 སྒྲིབས་ཡོད་ལ། ཡུལ་གྱི་སོ་སོའི་སྒྲན་པ་རྣམས་ལ་བྱུན་མེན་གྱི་ལག་ཙལ་བྱུང་ཆོས་རེ་ཡོད་པ་འདྲ་ཤེས་བྱུང་།

སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ལ་ཀྱུས་མེད་པའི་རྟོག་གི་པ་འགའ་ཞིག་གིས། འོ་ན་སྐུ་ཀྱུ་པ་
 གཏུང་རབས་སྤུམ་ཅུ་པ་འབྲོང་གཉན་ཞེ་ཏུ་མཛེ་ནད་ཀྱིས་ཟིན་སྐབས་སྒྲན་བཅོས་མི་བྱེད་པ་ཡུལ་མི་རྣམས་དང་གསོན་
 བལ་བྱས་ཏེ་དུར་ས་སྤོང་གནས་བཅིགས་ཏེ་བཞུགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་སྤྱད་ཀྱང་། མཛེ་ནད་
 ཀྱིས་ཟིན་པའི་ནད་པ་རྣམས་ལ་བཅོས་པའི་ཐབས་ཀྱི་དུགས་ཏེ། ཡུལ་མི་དང་གཉེན་ཏེ་གཞན་ལ་མི་འགོས་པའི་སྒྲན་
 འགོག་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དུར་ས་འཕྲ། ལུང་སྤོང་གི་ནད་དུ་ཁང་པ་བཅིགས་ཏེ། དེར་ནད་པ་སྤོང་དུ་བཅུག་སྟེ་
 ལུང་བརྒྱུད་དེ་འཆོ་བའི་ཉེར་སྤྱད་སྐར་ཉིན་ལྷ་རྒྱུད་པའི་སྒྲོལ་དེ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱུན་མཆད་པར་བྱུང་ལ། ཁོ་
 བོའི་མཐོང་ཐོས་སུ་བྱུར་པ་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་ནད་པ་ཁ་ཤས་བྱུང་སོང་། དེས་ན་གནད་དོན་འདི་ལ་སྒྲི་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་
 ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་དཔུང་གཞིའི་རིན་ཐང་སྐུ་ཆེ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །

2. ཅིས་ཀྱི་རིག་པ་ནི། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེས་རང་གི་སྤྱོད་འབྲུལ་བྱུང་སོགས་ལ་མན་ངག་ཏུ་
 བཞུན་པའི་ཕྱི་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་གྱི་གོ་ལའི་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་བཞིའི་འབྲུར་སྤྱོད་སོགས་གནས་གཤིས་དུས་
 ཉུགས་ལ་དཔུང་པའི་སྐར་ཅིས་དང་། བང་འབྲུང་བཞིའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་འགྲོའི་ལྷས་ཁམས་བདེ་ཐང་སྐར་
 ལ་དཔུང་པའི་འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་རིག་པ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་རྒྱུན་འཛིན་དང་འཕེལ་ཀྱས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན། ཀྱུ་པ་པོ་གཉེན་
 བོའི་བཅོན་པོའི་སྐབས་སུ་བོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་དབྱེ་བའི་ནད་དུ་སྒྲོ་ཤེས་ཅིས་མཁན་ཞེས་པ། ཅིས་ཀྱི་རིག་པ་
 གཙོ་གཉེན་བྱེད་པའི་ལྷེ་ཆེན་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་དེས། གནམ་གྱི་སྐར་མ་བརྟགས་པ་དང་། བར་སྒྲང་གི་སྒྲིན་དང་རྒྱུང་
 ལ་བརྟགས་པ། ས་གཞིའི་ཅི་ཤིང་ལ་བརྟགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སོ་ནམ་ལས་ཀའི་སྒྲན་བརྟེན་གཏོང་བ་དང་། འབྲུང་
 ཁམས་འཕྲོད་སྐྱོར་གྱི་རུས་པ་ལ་བརྟགས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆར་རྒྱུང་དང་། བང་གི་ལྷས་ཁམས་ཀྱི་ནད་རིགས་ལ་སྒྲན་
 འགོག་བྱེད་ཆུའི་བརྟེན་གཏོང་བྱུང་གིན་ཡོད། དེ་ལྟར་ཀྱུ་པ་རབས་རིམ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིག་པ་འདི་ལ་མཐོང་
 རྒྱང་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་ཆེ་དུ་ཕྱིན་ཏེ། དུས་རྒྱུན་གྱི་འཆོ་བ་དང་ལས་ཀའི་ནད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་བརྟགས་པ་དང་།
 གཟུང་སྐར་བརྟགས་པ་སོགས་ཀྱི་རིག་པ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ནི། གཙང་གི་ཀྱུ་པ་པན་སྒྲོན་པོ་ལོང་མ་གྱིས་སྐུ་
 ཀྱུ་པ་གྱི་གུམ་བཅོན་པོ་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་གདན་དུངས་ཏེ་བཀོངས་པའི་སྐབས་སུ་ཅིས་ཀྱི་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ།
 《ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། སྐར་མ་ས་རི་དང་ས་གཤམ་འཐབ་པའི་དུས་བཏང་བཅས་དང་། ས་རི་ས་
 གཞུང་སྐར་དུ་སོང་བས་རྒྱུང་དམར་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞེས་སོགས་འཁོད་ཡོད་པ་ལྟར་རོ། །

ལ་གཞལ་བྱེད་བྱེད་དང་། སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་གཞི་གསར་དུ་བརྩོས་ཏེ་འབྲུ་རིགས་བྱེ་ལ་འཇལ་ཞིང་། མར་སྤང་ལ་
བཏེགས་ཏེ་གཉིས་མཐུན་དགའ་བཞེབས་ཀྱི་ཆོང་ལས་ཀྱི་འགོ་ལམ་གསར་པ་ཞིག་དུ་བསྐྱེད་པའི་དབུ་བརྟེན་ཡོད་པ་
《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། འདི་དུས་བྱི་རོར་སྤང་བརྩན་མོང་གི་དུས། ། བྱེ་སྤུལ་སྤང་བཅས་འབྲུ་
མར་ཆོད་ཀྱིས་བཅལ། ། དགའ་གཉིས་ཆོང་བྱས་མཐུན་གཉིས་ལ་སྤང་བཞེབས། ། དེ་གོང་བོད་ན་ཆོང་དང་བྱེ་སྤང་
མེད། ། དེ་ཕྱིར་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་གསུམ་པར་གྲགས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཉུང་འོ། །

དེ་ལྟར་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷགས་ཀྱི་དངོས་རྩིས་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་པ་དང་། གེ་སྒྲར་གི་ཚད་གཞི་བཟོས་པ་
བཅས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཚོང་ལས་ལ་ཡར་རྒྱས་འགོ་བའི་སྐུལ་འདེད་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་དེ། གསེར་དངུལ་སྐོག་ཀྱིས་
དངོས་རྩིས་ཀྱི་རིན་ཐང་འཇལ་བའི་ཚད་གཞི་བྱེད་ཅིང་། གེ་དང་སྒྲར་སྐོག་ཀྱིས་དངོས་པོའི་གྲངས་དང་ཁྲིད་ཚད་
བཅས་ཉེ་ཉོ་ཚོང་དྲང་བདེན་གྱི་འགོ་ལམ་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་སླེབས།

གཅིས། རྩོམ་པ་ལྟེན་པ་བརྒྱུད་པ་བརྒྱུད་པ།

[illegible]

ལས་དང་པོ་བ་ནམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འཕྲེང་སྟེ། ལུས་ཀྱི་སྦྱོང་ལམ། ངག་གི་བཟླས་བརྗོད་སྟགས་ཀྱི་ཚད་གཞི་སྟོན་པའི་
 ཚོས་བྲིམས་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས་ཀྱང་། འདིར་འདུལ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་མཚུངས་པ་ལ་བཞེན་ནས་སྟོན་པ་སངས་
 རྒྱས་ཤུག་བྱུང་པའི་བཀའ་ཡིས་བཅད་པའི་འདུལ་བྲིམས་དང་གཅིག་ཏུ་སེམས་པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། སྟོན་པ་
 བ་དད་པའི་བྱུང་བ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱུང་།

གསང་ཐགས་ཀྱི་སྐོར་ལ། སྤྱུག་པ་གདུང་རབས་གཉིས་པ་ལྷ་ཁྱི་བཅན་པོས་གཤེན་ནས་མཁའ་སྤྲང་བའི་མདོག་
 ཅན་ལ་ཁྱོའོ་དབང་ཆེན་གྱི་རྒྱད་གཞུང་ཆ་ཆར་བྱས་ནས། ལྷ་རི་གུང་ཐོ་ལ་བསྐྱབ་པ་རྟགས་ཐོན་གནང་ཡོད་པ་དང་།
 གཞན་ཡང་སྐབས་དེར་ཁང་ཁུང་གི་ཡུལ་ནས་མཁའ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ཙུང་བརྒྱད་གདན་དྲངས་ནས་ཐོད་དུ་བོན་གྱི་འདུ་
 གནས་ཆེན་པོ་ལུ་མ་ཙུ་ཙུ་བདུན་བཅུགས་ཡོད་པ་དེ་དག་གང་དང་གང་ལ་ཡོད་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམ་དང་། འདུ་
 གནས་དེ་དག་རྒྱུང་བའི་གཤེན་པོ་དུག་ཙུ་ཙུ་བདུན་ལྷུང་ཡོད་པ་ནི། སྤྱབ་པ་ཐོབ་པའི་གཤེན་དགུ། མཁའ་པ་མི་དགུ།
 མཐུ་པོ་ཆེ་མི་དགུ། ཐོན་ཆེན་པའི་བཅུ་རྩ་མས་སོ། །

དེ་ལས་དང་པོ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ནི་གསེན་དབྱ་ནི། 1 ལྷ་ཁྲི་བཅན་པོ། 2 ཏ་ར་ཅི་པ། 3 ལྷག་མེར་ལེ་མེར།
4 ལ་རྒྱ་འབྲག་ཐག 5 སད་ནི་གཟུ། 6 ཟིངས་པ་མཐུ་ཆེན། 7 སྟེ་བོན་ཐོག་འབྲུལ། 8 སྟེ་བོན་ཐོག་མེ།
9 ཐད་མི་ཐད་ཀེ་བཅས་སོ། །

མཁས་པ་མི་དགུ་ནི། 1 རྒྱ་ལུང་མན་རག་ལ་མཁས་པ་མེ་ཤ་རི། 2 རྒྱ་ས་ཀྱི་གབ་གསང་ལ་མཁས་པ་ལྷེ་
གྱི་མ་ཚ། 3 རྒྱ་ས་ཀྱི་བཅད་པ་འི་མདོ་ལྷེ་ལ་མཁས་པ་མེ་ཉག་མཁར་བྱ། 4 འབྲུམ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་ལ་མཁས་པ་མཁའ་
བཞི་བྱམ་བྱ་ཚེངས། 5 རིགས་བཞེལ་མཁས་པ་ལྷེ་པོ་ན་གཏོ་རྒྱལ། 6 དཀྱིལ་འཁོར་མྱི་ནང་གསང་གསུམ་ལ་མཁས་
པ་རྒྱ་པོ་ན་འབྲི་བ་རྩེ་པ། 7 རྒྱ་རྒྱུ་ལྷེ་བྱག་ལ་མཁས་པ་དཔུ་གཤེན་ཉིང་ལྷེ། 8 རྒྱ་བཟུའི་དོན་ལ་མཁས་པ་འཕྱོ་
མགོན་ཉ་དཔལ་ལྷུ་རིང་། 9 རྒྱ་མཁྱུད་པ་ལ་མཁས་པ་བྱུང་པོ་གྱུར་རྒྱ་མེད་རྣམས་སོ། །

མཐུ་ཤོ་ཆེ་མི་དགའ་ནི། 1 གངས་རི་སོར་སྐོས་འདེགས་པའི་མི་ཤོན་ལུ་ཆོ། 2 ཆི་ཤིང་རང་སྤྱད་ཁྱེད་པའི་གཙོ་གྱིམ་ཁྱེད་ལོ། 3 གནམ་སྐོ་བསྐྱོག་ལུས་པའི་ཁྱེད་ལུ་ཆོ། 4 ཁྱེད་ཆོ་བལ་འདྲ་བས་ལ་སྤྱད་པའི་སྐུ་པ་ལུ་ཆོ། 5 ཏམ་པོ་རི་མེའི་ཞགས་པས་བཅོངས་པའི་ཁྱེད་ལོ། 6 བདུད་སྤྱོད་དངོས་ལུ་བཀྱག་པའི་ཞང་ཁྱེད་ལོ། 7 ཡར་ཆབ་ཁྱེད་ལུ་བསྐྱོག་པའི་ལྷ་ཆ་འཕེན་སྤྱད། 8 རི་རབ་མཚུབ་ཆེས་གསོར་བའི་འཆང་ཤོན་འཕེན་སྤྱད། 9 རྒྱུ་གཙང་གོ་མས་པས་འཆལ་བའི་ཁྱེད་ལུ་གསུམ་དགའ་བཅས་སོ། །

པོ་མེད་པའི་པུ་ཅ་གཉིས་ནི། རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་འཛོལ་པའི་གཤེན་པུ། རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་འཛོལ་པའི་གཤེན་པུ། རྒྱ་
པོད་གྱི་མཐའ་རྒྱ་འཛོལ་པའི་གཤེན་པུ། ལུ་མ་པ་སྟོང་ལྗེ་རྒྱ་འཛོལ་པའི་གཤེན་པུ། བཟུ་ཤིས་གཡང་ལེན་ར་སྟོང་
གཉིས་ཏེ་པའི་པུ་ཅ་གཉིས་སོ། །

རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ལ། 《ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་》ལས། སྤྱིར་རྫོགས་ཆེན་བོན་སྒྲོལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བུང་། བསྐྱུ་ན་བཀའ་རྒྱུད་སྒྲིབ་བཞིན་དང་། བསྐྱུགས་པ་སྒྲིབ་གསུམ་དང་། མེམས་སྦྱང་ཐེངས་ལྔ་སྟོགས་ལ་འདུས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞུང་དེ་དག་གི་བཛོད་བྱེད་དོན་དང་། བརྒྱད་པའི་རིམ་པ། ཉམས་ལེན་གྱི་འབྲས་བྱུང་ཐུགས་འགྲུབ་ཚུལ་སྟོགས་དང་། གཞན་ཡང་བོན་གྱི་གསང་སྟགས་ལ་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱས་

དག་ལ་བཞེད་དོ། ། སེམས་སྒྲིགས་ལྟར་ན་ཁྱུ་ལས་གསུངས་པའི་མིང་ནི་ལྷ་ཉིད། ལུ་མ་པ་དབུ་དཀར། ལྷངས་
 ཆེན་མ་མེར་དང་གསུམ་བཞུག་པས་བཅུ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནས་རྒྱལ་ཐོ་རིམ་བཅན་ཡན་ཆད་བར་
 གྱི་བཅན་ལཱ་འི་རིང་ལ་གཡུང་དུང་བོན་གྱི་བཞུག་པའི་ཉི་མ་ཤར། ལམས་པའི་ལོ་པ་མ་གྱི་འོད་ཟེར་བཞེས། གཏུལ་བྱ་
 འགྲོ་བའི་སྒོ་ལྷན་བསལ་བསལ་འཛམ་བྱ་སྤྱི་གི་རྒྱན་ཆེན་པོ་དུ་གཅེས་བྱ་བ། ལྷག་གཟིག་གི་ལམས་པ་དམུ་ཅ་ཏེ་པེ་ནི་
 རིག་གནས་ལྷ་ཀ་ལ་ལམས། རྒྱ་གར་གྱི་ལམས་པ་ལྷ་བདག་ལྷགས་དྲོ་ནི་ནང་རིག་པ་ལ་ལམས། རྒྱ་ནག་གི་ལམས་པ་
 ལེགས་བཏང་ཆུང་པོ་ནི་ཕྱི་རིག་པ་ལ་ལམས། སྒོ་མ་གྱི་ལམས་པ་གསེར་ཐོག་ལྷེ་འབྲམས་ནི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ལམས།
 འང་ཁྱེད་གི་ལམས་པ་ཙོ་མེན་གྱིར་རྒྱུང་ནི་སྤྱི་རིག་པ་ལ་ལམས། བོད་དང་མི་ཉག་གི་ལམས་པ་ནམ་ར་ཙོ་སྤྱི་ནིད་
 པའི་རྒྱུད་ལ་ལམས། ཞེས་《བྱམས་མ་》ལས་གསུངས་སོ། ། དེ་དག་ནི་རིག་པའི་གནས་གང་ལའང་ལམས་ཤིང་ཐེག་
 པ་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ། སྤྱི་རིགས་སུ་མ་བརྒྱུག་ཏུ་བརྒྱུར་ཤེས་པ། རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་འབས་དང་ལྷན་པ་ཤ་
 ལྷག་གོ། རྒྱ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བོད་དུ་བྱོན་པ་མི་གསལ་ཀྱང་དེ་རྒྱ་ལ་གཏུགས་པའི་ལམས་པ་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །
 ཞེས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྤྱོད་བཅན་ཡན་དུ་དར་བའི་བོན་གྱི་བྱུང་བ་རགས་རིམ་ཙམ་སོ། །

གཞན་ཡང་བོན་གྱི་སྒོན་པ་གཤེན་རབ་ནས་བཟུང་རིམ་བཞེད་དར་བའི་ཙོ་མ་རིག་སྐྱུ་ཅལ་དང་། མཆོན་ཉིད་
 རིག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོར་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གཞུང་ཁག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།

- སྤྱི་པ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་བོད་ལྷ་པ་ནས་བྱོན། །
 - བོན་གྱི་ཤེས་རིག་སྤྱི་ལྷ་ན་བཀྱར། །
 - བོད་མིའི་འགྲོ་ལ་ཞི་བདེའི་བྱིམས་སྒོལ་བསྐྱུགས། །
 - བོན་གྱི་འདུ་གནས་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་བཞེངས། །
 - རྒྱ་ཡི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡི་རང་འཐག་བསྐྱོར། །
 - མེ་ཡི་ཆ་བས་གསེར་དུལ་ཟངས་ལྷགས་བཞུས། །
 - དགུ་ཟེའི་མཆོན་དང་དཀར་ཡོལ་སྒོད་སོགས་བསྐྱུན། །
 - ཐོན་སྐྱེད་ལས་རིགས་འཕེལ་བའི་དུས་རབས་ཉིད། །
- ཅས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ལེའུ་བཞི་པ། ཆོས་ལྷན་རྒྱལ་རབས།

629—841

ས་བཅད་དང་པོ། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོས་རྒྱལ་སྤྱིད་ བཟུང་ཞིང་བོད་ཡོངས་གཅིག་གྱུར་མཛད་པ།

ལུགས་གཉིས་གསེར་གྱི་ཁྲི་ལ་འཛེགས་ཤིང་སྤྱིད་གསུམ་ཁྱོན་ལ་སྐྱན་པས་བྱབ་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་
 ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོས། མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ་མན་དང་མདོ་ཁམས་ཡན་གྱི་བོད་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་
 རྩེ་མཐའ་དག་གཅིག་གྱུར་བྱས་ནས་ཆེན་པོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལ། བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་
 བ་ཐུན་ཆོགས་བྱུང་བ་དག་ལ་རེ་ཞིག་དགག་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དོར། ཆད་མར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུ་《ཆོས་
 འབྲུང་ལམས་པའི་དགའ་སྒྲོན་》དང་། 《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་》《དེབ་ཐེར་སྒྲོན་པོ་》《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་》《ཏུན་
 ཉོང་གཏེར་ཡིག་》སོགས་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཆར་《ཐང་ཡིག་གསར་རྒྱུད་》(新唐书)དང་།
 《དབྱུང་སྤྱོད་མེ་ལོང་》(资治通鉴)བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་འཁོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་དབྱུང་གཞི་ཁག་
 གི་དོན་གྱི་ཉིད་པོ་བསྐྱུས་ནས་ཞུ་བ་ལ།

དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་ནི་སྤྱི་ལོ་617པའི་མེ་སྤང་ལོར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྤྱོད་བཅན་དང་།
 ཡུམ་འབྲེལ་བཟའ་ཐོད་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྤྱུ་འབྲུངས། སྐབས་དེར་ཡབ་གནམ་རི་སྤྱོད་བཅན་གྱིས། མེས་ལྷག་རི་
 གཉན་གཟིགས་ཀྱི་སྐབས་བན་པ་རྗེ་དང་། བྲང་གར་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ཐུན་འགའ་ཞིག་དབང་དུ་བསྐྱུ་བའི་འགོ་
 ཚུགས་པའི་ཆུང་གཞིའི་ཐོག་ དབུས་སྒྲིགས་ཀྱི་ཟིང་པོ་རྗེ་དང་། གཙང་གི་རྒྱལ་པོ་མར་ལུན། དུགས་པོ་ས་ཁུལ་
 སོགས་མངའ་ཁོངས་སུ་བཅུག་ཏུ་ཡབ་མེས་གོང་མ་གཉེན་ཀྱི་བཅན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཐུན་
 རྣམས་སྤར་ཡང་གཅིག་གྱུར་གྱིས་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞི་གཤིང་བ་དང་། ས་ཐག་རིང་བའི་སྒྲིགས་ནས་ཐད་ཀར་ཁ་
 གཏད་དུ་ཡངས་ནས་རོ་ཆོལ་བྱས་པར་མ་ཟད། རང་སྒྲོར་གྱི་ཡབ་འབངས་དང་། ཡུམ་འབངས་བཅས་ཀྱིས་གྱེན་
 ལོག་བྱས་ཏེ་མཐར་དག་གཉན་ལག་འབྲེལ་གྱིས་དབང་ནས་སྤྱི་ལོ་629པའི་ས་སྤང་ལོར་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྤྱོད་
 བཅན་བཀྲོངས།

སྐབས་དེར་སྤྱིད་ཀྱི་དབང་ཤུགས་སུ་བཞུག་དུ་གཏོང་བ་དང་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་གོ་རིམ་གྱི་ནང་དུ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་
 སྒྲིགས་ནས་རོ་ལོག་དང་ཟིང་འབྲུག་གི་རྣམ་པ་ཏ་ཅང་ཆབས་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་འོག་ དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སྤྱི་བས་
 མ་ཐག་པའི་བཅན་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་དེ་སྒོན་ཆེན་མུང་མང་པོ་རྗེ་ཞེས་སྤྱོད་དང་། མགར་མང་ཞུམ་སྤང་དང་།
 ཁྱུང་པོ་སྤང་སད་བྱ་ཅེ། དབང་དུ་ཕྱི་ཆབ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབས་ནས་བཏེགས་ཏེ་བཅན་པོའི་ཁྲི་ལ་མངའ་
 གསོལ། ཏ་ཅང་ཇ་དག་ཆེ་བའི་ཆབ་སྤྱིད་དང་དམག་དོན་གྱི་ཡོ་ལང་ནང་དུ། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་ཡང་ཞུམ་པ་མེད་

དང་། སྤྱི་འཛིན་དང་དམག་དོན་གྱི་སྒྲིག་གཞི། སློན་པོ་སྐོས་པ་དཔོན་རིགས་ཀྱི་གོ་གནས་དང་ལས་འགན། ཞིང་འབྲོག་གི་དབང་རིམ། འཇལ་གཤེར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི། རྩི་སློན་གྱི་སྤྱང་དོར་རིམ་པ་སྐོས་པ་གྱི་བྲིམ་སྤྱོད་དང་། མི་ཡི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་གཏོགས་པའི་གནད་དོན་རྣམས་ཡིན་ནོ།

(1) བྲིམ་སྤྱོད་ཆེ་འབྲུང་གཞིར་གྱི་བྲིམ་སྤྱོད་ནི། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་རྩ་ཆེན་ལྟ་སྟེ། ། ཡུལ་གྱི་དབང་རིམ་རྣམས་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཅད། ། རྒྱུ་གྱི་སྤྱང་སྟེ་དྲུག་ཅུ་ཆ་གཅིག་སྟེ། ། གཡུང་གི་མི་སྟེ་ཁེང་དང་ཡང་ཁེང་འབྱེད། ། ཁང་གསུམ་སློན་བཅས་དབྱུས་ཀྱི་འདུན་ས་འཛིན། ། དཔལ་ལྷན་གསུམ་གྱི་མཐའ་ཡི་སྐོས་ཁ་སྤྱང་། ། དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ཁོད་དྲུག་ཅེས་སྟེ་གསུམ་གསུམ། ། བྲིམ་སྤྱོད་འདིའི་ནང་དོན་གཅི་བོ་ནི། ལས་སྟེ་ཁག་དང་ས་ཁུལ་ཁག་གི་སྟེ་ཆོན་དཔྱེ་སྤྱང་ས་དང་། སློན་པོ་དང་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱི་གོ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སོ་སོའི་ལས་འགན། དམག་ཤོག་སོ་སོའི་རྩ་ཉ་དང་། རྩ་དར་མི་འདྲ་བ་རྣམས་གཏན་འབེབས་བྱེད་ཚུལ་སྐོས་པ་དམག་གི་སྒྲིག་གཞིའི་སྟོར་དང་། ས་མཆོམས་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྟོར་རྣམས་ཡིན་ལ། ཞིབ་པ་འོག་རྩ་ལས་ཀའི་སྒྲིག་གཞི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་བྱའོ། །

(2) འབྲུང་གཞིར་ཐོག་ཤ་བ་ཅན་གྱི་བྲིམ་སྤྱོད་ནི། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། བྱེ་སྤྱང་ཕུལ་ཁྱོར་ཞོ་ནམ་སེ་སྟན་སྐགས། ། བཀའ་ལ་བཏག་པའི་བྲིམ་སྤྱོད་གཉིས་པ་སྟེ། ། འབྲུང་གྱི་གསེར་ཐོག་ཤ་བ་ཅན་ཞེས་གསུམ། ། ཞེས་གསུམ་པ་དེའི་དོན་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ་《གཡུ་ཡི་ཕྱིང་བ་》ལས།

འོ་ན་སྐབས་དེའི་འཇལ་གཤེར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་དེ་ཡང་སྤྱི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མཐོང་། དེ་ཡོད་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆར་གཞིགས་ཏེ་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོད་སྟེ་མ་གནང་བ་ལྟར་ན། སྤྱང་བཅོན་སྟེ་མ་པོ་ནས་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱི་བར་བཅོན་པོའི་རྩལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་ཆོད་ནི་འབྲུ་རིགས་ཡ་ཁྱོར་ནི་ཤུ་ཆ་གཅིག་ལ་བྱེ་གང་དུ་ཆི་བ་དང་དེ་ཡང་ཡ་ཁྱོར་གསུམ་དང་བྱེད་ཀ་ལ་ཕུལ་གང་དུ་ཆི་བའི་ཕུལ་དྲུག་ལ་བྱེ་གང་དང་། བྱེ་ནི་ཤུ་ལ་ཁལ་གཅིག་ཆི་བའི་ཕུགས་གཅིག་དང་། ཡང་ཡ་ཁྱོར་གསུམ་ལ་ཕུལ་གང་དང་། ཕུལ་བདུན་ལ་བྱེ་གང་། བྱེ་ནི་ཤུ་ལ་ཁལ་གཅིག་ཆི་བའི་ཕུགས་གཉིས་ཡོད་རུང་། གང་ལྟར་ཡ་ཁྱོར་ནི་ཤུ་ཆ་གཅིག་ལ་བྱེ་གང་ཆི་བར་བྱུང་པར་མེད་པ་དེ་ན་སྐབས་དེའི་འབྲུ་རིགས་གཤེར་འཇལ་གྱི་ཁལ་དང་བྱེའི་ཆོད་གཞི་ཡིན་ལ་བྱེ་ནི་ཤེད་བྱེ་ཡིན། ཤ་མར་སྐོས་པ་འདེགས་བྱེད་སྤྱང་གི་ཆོད་གཞི་ནི། ལས་དོན་ཆེ་བ་གཉིས་དང་། འབྲིང་བ་གཉིས། རྒྱུང་བ་གཉིས་བཅས་ནས་འབྲུ་ཆེ་ཆུང་དྲུག་གི་ཆེད་ཆོད་ལ་སེབ་གང་། སེབ་ནི་ཤུའི་ཆེད་ལ་ཞོ་གང་། ཞོ་བཅུའི་ཆེད་ལ་སྤྱང་གང་། སྤྱང་བཞི་འམ་སྤྱིར་བཞི་ལ་ཉག་གང་། ཉག་ནི་ཤུ་སྟེ་སྤྱང་བརྒྱད་ཅུ་ཐམས་པ་ལ་ཁལ་གཅིག་ཆི་བ་ནི་སྐབས་དེའི་འདེགས་འཇལ་གྱི་སྤྱང་ཆོད་ཡིན། འདེགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་ནི་ཤེད་སྤྱང་ཡིན་པར་གསུམ། གསེར་དཔྱལ་སྐོས་པ་ཀྱི་འདེགས་ཆོད་ནི་སྟན་བདུན་ལ་ནམ་གཅིག་ནམ་བདུན་ལ་ཞོ་གང་། ཞོ་བཅུ་ལ་སྤྱང་གང་ཡིན་པར་གསུམ། སྐབས་དེའི་རིང་བྱང་འཇལ་ཆོད་ཅི་འདྲ་ཡིན་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ལམ་ན་འཁོད་པ་མ་མཐོང་རུང་། སོར་བཅུ་གཉིས་ལ་མཐོང་གང་། མཐོང་དོ་ལ་བྱུ་གང་། བྱུ་བཞི་ལ་འདོམ་རེ་ཆི་བའི་སྟེ་རབས་བར་རྒྱུན་ཆགས་སྟེ་གནས་ཡོད་པ་ལྟར་བོད་སྤྱང་རབས་པའི་རིང་བྱང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་གཞི་ཡང་དེ་རང་མིན་ནམ་སྟེ་མ་པ་དཔྱད་གཞི་བཅས་དེ་ལྟར་སྤྱང་བཅོན་སྟེ་མ་པོའི་སྤྱང་སྟེ་མ་པོར་འདེགས་ཀྱི་འཇལ་ཆོད་བྱེ། སྤྱང་། ཕུལ། ཁྱོར། ཞོ། ལམ། སྟན་སྐོས་པ་བཀའ་ལ་བཏགས་པ་སྟེ་བཅོན་པོའི་བཀས་བཅད་པ་ནི་བྲིམ་སྤྱོད་གཉིས་པ་འབྲུང་གསེར་ཐོག་ཤ་བ་ཅན་གྱི་བྲིམ་སྤྱོད་སྟེ། །

(3) རྩལ་ཁམས་དཔེར་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་བྲིམ་སྤྱོད་ནི། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། གསུམ་པ་རྩལ་ཁམས་དཔེར་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་བྲིམ་སྤྱོད་ཞེས་པ། ། བྱ་བར་འོས་དང་མི་འོས་སྟོན་པ་སྟེ། ། ཞེས་པའི་དོན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་འདི་ལ་ནང་གསེས་དཔྱེ་ན་རྩལ་བྲིམ་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་དང་། བྲིམ་སྤྱོད་བདུན། མི་ཆོས་གཅིང་མ་བཅུ་དྲུག་བཅས་བཅོ་ལྔ་མས་བྲིམ་སྤྱོད་སྟེ་མ་པོ་སྤྱོད་བརྒྱད་བསྟུས་ཡོད།

༡. རྩལ་བྲིམ་སྤྱོད་བཅོ་ལྔའི་སྟོན་།

༡ མཇུག་པ་གསུམ་ནི། དག་བདུལ་རྩལ་ཁམས་བདེ་བར་མཛད། ། ལྷ་གི་ཆོས་མཛད་འབངས་འཁོར་སྤྱོད། ། བྱི་མ་པན་ཕྱིར་དམ་ཆོས་བྱ། ། ཞེས་འབྱུང་བ་བྱི་ཡི་དག་བདུལ་ནས་རྩལ་ཁམས་བདེ་འཇགས་སུ་བཞོད་པ་དང་གཅིག་ ལྷ་གི་ཆབ་སྤྱིད་ལེགས་པར་སྤྱོད་ཞིང་རང་གི་ཆབ་འོག་འཁོར་འབངས་དང་བཅས་པ་བདེ་བར་སྤྱོད་བ་དང་གཉིས། ཆོ་ཕྱི་མར་པན་པའི་ཆོད་དུ་ལྟ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་ལྷག་བསྟར་མཛད་པ་དང་གསུམ་ནི་རྩལ་པོ་རང་གི་ཕྱག་ལེན་གནང་དགོས་པའི་བྲིམ་སྤྱོད་མཛམ་སྤྱིད་ཀྱི་སྟེ་ལ་རྒྱུན་བཟང་པོ་གསུམ་ཡིན།

༢ མི་མཇུག་པ་གསུམ་ནི། ཡར་བས་རྒྱ་ཁྱེན་ལྟ་ཆོས་ནི། ། སྤྱོད་མིན་ཁེང་པོ་ལ་མི་བཤད། ། གསང་སྟགས་རྒྱུས་འཆང་བྱ་བའི་རྒྱ། ། རྟོར་དུ་མི་བཅོང་སྤྱིང་ལ་འཆང་། ། ངན་ལ་བསྟོད་ན་གཉིས་ཀ་སྤྱང་། ། དེ་བས་ཁེང་པོ་རྩེར་མི་དབྱུང་། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དད་པ་མེད་པའི་མི་པལ་པ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་བཤད་པ་དང་གཅིག་ གསང་སྟགས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་ནོར་གྱི་ཕྱིར་དུ་མི་བཅོང་བ་སྟེ་འབྲུལ་རྟེན་ལ་བསྟུས་ནས་དམ་ཆོག་དང་མི་ལྟན་པ་ལ་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་མི་འཆང་པ་དང་གཉིས། ཁེང་པོ་སྟེ་བྱན་གཡོག་རྩེ་དཔོན་དུ་མི་བསྟོན་བ་དང་གསུམ་བཅས་རྩལ་པོས་ཕྱག་ལེན་མི་འོས་པ་གསུམ་ཡིན།

༣ བསྟོད་པ་གསུམ་ནི། དཔལ་ལ་སྟག་གིས་མ་བསྟོད་ན། ། དཔལ་རར་བྱས་པའི་རུ་མ་མེད། ། མཛོངས་ལ་ཡིག་ཆང་མ་བསྟོད་ན། ། ཕྱིན་ཆད་མཛོངས་རན་ཤོན་མི་ཕྱིད། ། ལེགས་ལ་བྱ་དགས་མ་བསྟོད་ན། ། སྤྱང་ཆད་ལེགས་པར་སྟེ་ཡིས་བྱེད། ། ཅེས་འབྱུང་བ་ནི། གཡུལ་དོར་དག་པོ་ལས་རྣམས་པར་རྩལ་བའི་དཔལ་པོ་བྱས་རྩིས་ཅན་ལ་སྟག་སྟོག་གི་གོས་སྐོས་སྤྱོད་དགའ་བྱིན་ནས་བསྟོད་དགོས་པ་རྣམས་མ་བསྟོད་ན། ཕྱིན་ཆད་དཔལ་པོ་ཐོན་པའི་རུ་མ་སྟེ་གཞི་རྟེན་མེད་པར་འཇུར་བས་ངེས་པར་དཔལ་ཉགས་ཀྱིས་བསྟོད་དགོས་པ་དང་གཅིག་ ལྷ་གི་སྤྱོད་ལ་མཁས་ཤིང་མཛོངས་པའི་སྤྱོན་པོ་དང་མི་སྟེ་བྱས་རྩིས་ཅན་ལ་གཡུ་དང་། གསེར་སྐོས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡིག་ཆང་གིས་མ་བསྟོད་ན། ཕྱིན་ཆད་མཛོངས་པའི་མི་དང་ངན་པའི་མི་ཤོན་མི་འབྱེད་པས་ངེས་པར་དུ་མཁས་ཤིང་མཛོངས་པའི་མི་རྣམས་ཡིག་ཆང་གིས་བསྟོད་དགོས་པ་དང་གཉིས། རྩི་འབངས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟག་བསམ་གྱིས་ལས་ཀ་ལེགས་པོ་བྱེད་མཁན་མི་ཕུལ་བྱུང་རྣམས་ལ་བྱ་དགས་ཆོམ་པར་བྱས་ནས་མ་བསྟོད་ན་སྤྱང་ཕྱིན་རྩུར་བཅོན་སྟེ་བསམ་དང་ལྟན་པའི་མི་སྟེ་ཐོན་མི་སྤྱོད་པས་ངེས་པར་དུ་དངོས་པོའི་བྱ་དགས་བསྟོད་དགོས་པ་དང་གསུམ་ནི་དམག་སྤྱོད་འབངས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཐོན་པའི་སྤྱོད་པོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་གཞིངས་སུ་བསྟོད་དགོས་པའི་སྟོར་ཡིན།

༤ དམན་པ་གསུམ་ནི། ལྷ་མ་མ་ཁྱུས་མ་དམན་ན། ། དཔལ་དང་སྤར་མ་ཤོན་མི་ཕྱིད། ། ངན་ལ་ནན་དུར་མ་བྱས་ན། ། ལྷ་མ་ཡང་དུན་ཤེས་རེ་མི་འཇུར། ། ཞེས་ལ་ཆད་པ་མ་བཅད་ན། ། ཕྱི་ནས་ཉེས་བྱེད་རྒྱུན་མི་ཆད། ། ཅེས་འབྱུང་སྟེ། འགག་ཅར་ཕྱག་སྐབས་དག་པོར་མགོ་སྤྱར་བའམ་ཕྱིར་བཤོལ་བ་ལ་སྐོས་པ་མི་སྤར་མ་སྤྱང་།

མེད་ནམས་ལ་མ་མེད་ཀྱི་མཁོ་ལ་བསྐྱོན་ནས་དམད་པ་སྟེ་དམའ་མ་པ་བྱ། དཔལ་བོ་དང་སྤར་མའི་དབྱེ་བ་མི་
 ཐུང་པས་ངེས་པར་དུ་མ་ལྷན་དམད་དགོས་པ་དང་གཅིག་ མི་དཔལ་ལྷན་པས་དང་བསྐྱོན་པའི་ནམ་དུར་ཏེ་བཅན་མ་
 བཅུགས་ན། བན་པ་ལང་ཤོར་གྱིས་ནམ་ཡང་དུན་ཤེས་བཞེན་མི་སྲིད་པས་ངེས་པར་དུ་གཉའ་ནས་གཞོན་དགོས་པ་
 དང་གཉིས། བྱིས་པ་ལྷན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་ནག་ཉེས་ཅན་ལ་བྱིས་པ་ཆད་ནན་པོ་མ་བཅད་ན། སྤྲད་ཐུན་ཉེས་
 གསོག་བྱེད་མཁན་རྒྱན་མི་འཆད་པས་ངེས་པར་དུ་ཉེས་ཆད་ནན་པོ་གཅོད་དགོས་པ་དང་གསུམ་ནི་སྤྲོ་བོ་མ་རབས་
 རྣམས་ལ་འཛིན་དགོས་པའི་སྤྲོ་སྤྲོ་ལོ།

༥ མི་མནར་བ་གསུམ་ནི། ལུས་སྦྱིད་པ་མ་མནར་བ་ན། ། འཕྲལ་ཕུགས་གཉིས་ཀྱི་ལོ་ལྷན་ཤིག་རང་
 གི་མཆན་གྱི་བྱ་མནར་ན། ། བྱི་རོ་ལ་དགས་ཀྱང་ཞེ་ཁ་འབྱེད། ། བཟའ་ཤོགས་མནར་ན་བྱི་ནང་གི། ། རྒྱས་དང་སོ་
 རྣམ་ལལ་བར་འཆོར། ། ཞེས་འབྱུང་སྟེ། རང་ལུས་སྦྱིད་པའི་པ་མར་དྲིན་ལན་མི་གཞོ་བར་སྤྲུག་གི་མནར་གཅོད་
 བཏང་བ་ན། འཕྲལ་དུ་རང་ལ་མི་ཀྱན་གྱི་དཔེ་སྤྲུག་པོ་ལ་འབྱེད་པ་དང་གཅིག་ ལུས་སྦྱིད་པའི་ལོ་ལྷན་པའི་རྒྱར་
 འཕྲོ་བས་ངེས་པར་དུ་པ་མ་ལ་བཀྱར་བཞི་བྱེད་པ་ལས་བརྒྱས་བཅོས་ཆ་བ་ནས་མི་བྱེད་པ་དང་གཅིག་ རང་གི་མཆན་
 འོག་གི་བྱ་སྤྲུག་རྣམས་བུམས་བཅེས་མི་སྦྱོར་བར་མནར་གཅོད་བཏང་ན། ལུས་སྦྱིད་པ་མར་ཞེན་པ་ལོག་པར་མ་བཟད།
 བྱི་རོ་ལ་གྱི་དག་བོས་ཀྱང་འབྲས་སྦྱོར་དང་འབྱེད་པ་བྱེད་སྲིད་པས་ངེས་པར་དུ་བྱ་སྤྲུག་བཅེ་ཞེན་གྱིས་སྦྱོར་བ་ལས། ལུག་
 གཅོད་གྱིས་མི་མནར་བ་དང་གཉིས། རང་གི་བཟའ་ཆང་ལ་སྦྱོར་མཁས་མ་བྱས་པར་ཞེ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མནར་གཅོད་
 བཏང་ན་རང་བྱིས་གྱི་བྱ་བ་དང་། སོ་ནམ་སོགས་འབྲས་ཤོར་དུ་འབྱུར་པས་ན་ངེས་པར་དུ་བཟའ་ཆང་པན་ཚུན་
 མཛེས་གཏུགས་འཆམ་མཐུན་ཡོང་བ་བྱེད་པ་ལས་མནར་གཅོད་མི་བྱེད་པ་དང་བཅས་གསུམ་ནི་ཆད་མས་བྱེད་དགོས་
 པའི་བྱིས་པ་མ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་སྦྱོར་གསུམ་མོ། ། གོང་གསལ་མཛེད་པ་གསུམ། མི་མཛེད་པ་གསུམ། བསྟོད་པ་གསུམ།
 དམད་པ་གསུམ། མི་མནར་བ་གསུམ་བཅས་ལ་རྒྱལ་བྱིས་པ་བཅོ་ལྷན་གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་བྱིས་པ་སྦྱོར་བའི་
 སྐབས་ངེས་པར་དོ་སྤྲོད་དགོས་པའི་བྱིས་པ་ལྷན་དང་། སྤྲོ་སྤྲོ་གྱི་སྤྲོ་བ་བཟའ་པོ་དང་སྤྲོ་བ་གཉོང་དགོས་པའི་
 དོན་ཆེན་རྣམས་ལགས་སོ། །

ཁ. བྱིས་པ་ཆེན་བཅུན་ནི། ༡ སྤྲོ་བ་མི་གཅོད་པའི་བྱིས་པ། གཤེན་སྦྱོར་དང་གསོན་སྦྱོར། མིའི་
 སྤྲོ་བ་མི་གཅོད་པའི་བྱིས་པ་ཉེ་མི་བསད་ནས་གྱི་ཉེས་བྱིས་པ་སྦྱོར་གཤེན་སྦྱོར་དང་གསོན་སྦྱོར་གཉིས་ལས། གཤེན་སྦྱོར་
 བྱིས་པ་ཆུན་པོ་ལ་འབྲལ་ཆོད་དམ་འབྲུག་འཛིང་བྱང་ནས་མི་བསད་པ་ལས་ཆུན་གཤེན་དག་ལ་བཞེན་ནས་མི་ཆུན་
 འདས་ཀྱང་རིགས་ལ་གཤེན་སྦྱོར་ཞེས་འདས་པོ་དེའི་རྒྱུ་ལ་འདས་མཆོད་དང་དུར་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་འཕྲོ་ཤོན་དང་།
 འདས་པོའི་སྤྲོ་བ་སྦྱོར་དུ་དངོས་པོའི་བྱ་གསལ་སྦྱོར་དགོས་པ་དང་། གསོན་སྦྱོར་ནི་འབྲལ་ཆོད་དམ། འབྲུག་འཛིང་
 གི་ནང་དུ་མས་སྦྱོན་བྱང་བའམ་ཡང་ན་ཆུན་གཤེན་དག་ལ་བཞེན་ནས་མས་སྦྱོན་བྱང་བའི་རིགས་ལ་མས་སྦྱོན་བཅོ་
 མཁན་གྱིས་མས་སྦྱོན་བྱང་བའི་མི་ལ་ནད་བཅོས་སྤྲོ་བ་གསོ་ཡི་བྱ་གསལ་སྦྱོར་དགོས་པ་དེ་ཡིན། གཤེན་སྦྱོར་དང་།
 གསོན་སྦྱོར་འཇལ་སྐབས་ཤི་མས་བྱང་ཡུལ་རིམ་གསལ་མཐོ་དམའ་ལ་གཞིགས་པའི་གསོན་གཤེན་གྱི་སྦྱོར་འཇལ་སྦྱོར་
 བྱེད་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་རགས་རིམ་གཏན་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུ་བཅན་པོ་བྱིས་པ་སྤྲོ་བ་ཆུན་གྱི་སྐབས་སྤྲོ་བ་
 པོ་འགོས་ཁྱི་བཟང་ཡབ་ལྷག་གིས་ལྷན་པས་ཀྱང་ཞིབ་ཆགས་དང་ཆ་ཆང་བའི་བཅོས་སྤྲོ་བ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ལས།

སྦྱོར་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མའི་གཤེན་གསོན་སྦྱོར་འབབ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་གྲངས་ཆད་སོགས་འཁོད་པའི་ཡིག་ལམ་མ་
 མཐོང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་འགོས་ཁྱི་བཟང་ཡབ་ལྷག་གིས་གཏན་ལ་པལ་པའི་སྦྱོར་འབབ་སྦྱོར་འཇལ་གྱི་གཞི་འཛིན་ས་
 ཐོག་མའི་བྱིས་པ་ཡིག་ལ་བྱས་ཡོད་པ་ནི་སྤྲོ་བ་མ་དགོས་པ་ལགས་སོ། །

བཅན་པོའི་སྐབས་མི་སྦྱོར་སྐབས་འཇལ་སྦྱོར་གྱི་བྱིས་པ་ཡིག་ལ་འགྲུབ་ཏུ་རྒྱ་ལྷན་གྱི་གཏན་འབེབས་ཐོག་ཐོག་
 དྲིལ་དུ་འཁོད་པའི་ནང་དེ་དུགས་རྩོན་དུས་མདའ་པོ་སྤྲོ་བ་མི་བསད་པ་དང་། གཡལ་དང་འབྲིས་བཞིས་ཏེ་མི་བསད་
 པ། བྱི་བད་ནས་མི་བསད་པ་བཅས་ཀྱི་ལེ་འབྲི་དེ་དུགས་རྩོན་མཁན་ནམ། འབྲི་གཡལ་དང་བྱི་བད་གཤེན་པོ་ཡིས་མི་
 སྦྱོར་འཇལ་ལྷགས་སྦྱོར་མི་ཤི་བའི་གནས་ཚུལ་དང་། གཤེན་པོའི་རིམ་གསལ་མཐོ་དམའ་སོགས་ལ་གཞིགས་ཏེ་མི་སྦྱོར་
 འཇལ་དགོས་དང་མི་དགོས། འཇལ་ཆེ་ཆུང་། མི་སྦྱོར་དེའི་ཐོག་ནས་འདས་པོའི་ནང་མི་དང་། ཉེས་དོན་དེ་གོང་ལ་
 ལུ་མཁན་ལ་གཞིགས་བཅོས་ལྷན་བྱ་ཐོབ་ཆ་རི་ལྷན་སྦྱོར་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པའི་
 བྱིས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱོར་བཅན་གྱི་སྦྱ་དུས་སམ་ཡང་ན་དེ་ལས་ཅུང་ཕྱི་ཅམ་སྤྲོ་བ་ལྷན་བཅན་པོའི་དུས་ཀྱི་བྱིས་པ་
 ལྷགས་ཡིན། སྦྱོར་ཐང་གསོས་ཐང་ནི་གསེར་དུལ་སྤྲུག་ཐོག་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏུང་། དངོས་གཞི་
 སྤྲུབ་འཇལ་སྐབས་དུལ་དངོས་གང་བདེས་འཇལ་སྤྲུབ་ཆོག་པ་དཔེར་ན། ཤིན་ཅང་(ལེ་ཡུལ་)ནས་ཐོན་པའི་བྲམ་
 བྱང་ནང་། སྦྱོར་བོང་སྤྲུམ་གཅིག་ལ་སྤང་བཞི། སྤོ་བོང་གཅིག་ལ་སྤང་གསུམ། དཔྱེའུ་བོང་(བོང་སྤྲུག་)གཅིག་ལ་
 སྤང་གཉིས། སྤྲོ་བ་འཕྲལ་ཞག་ཏུ་ཐོགས་པ་ལས་ཉེན་དེའི་བྱེ་དེའི་ཐང་དུ་དུད་ཀྱལ་ལས་བཀྲལ་ཏེ་སྤྲུལ་ཏེ། ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལྷན་ལགས།

༢ མ་བྱིན་པ་མི་ལེན་པའི་བྱིས་པ། དཀོན་མཆོག་གི་ནོར་བུས་ན་བུ་འཇལ། ། རྒྱལ་པོའི་ནོར་ལ་
 བུ་ཆུད་ཅུ་འཇལ། ། འབངས་ཀྱི་ནོར་ལ་བུ་ཆུད་འཇལ་དུ་བཅས། ། མ་བྱིན་ལེན་འགོག་པའི་བྱིས་པ་ཉེ་མི་བསད་ཀྱི་
 ཉེས་བྱིས་པ་སྦྱོར། ལྷ་ཁང་ལས་ཉེན་གསུམ་བཅས་ཀྱི་ནོར་རྒྱས་བུས་ན་དེའི་ཉེས་ཆད་ལ་བུ་ཆུད་འཇལ་ཞེས་བུས་པའི་
 ནོར་རོ་མ་བྱིན་སྦྱོར་བྱས་པའི་ཐོག་འཇལ་ཐོབ་བུས་དངོས་ཀྱི་ལྷ་བུ་ཆུ། རྒྱལ་སྤོན་གྱི་ནོར་བུས་ན་བུ་ཆུད་ཅུ་འཇལ་
 ཞེས་བུས་དངོས་ཀྱི་ལྷ་བུ་ཆུད་ཅུ། འབངས་མའི་ནོར་བུས་ན་བུ་ཆུད་འཇལ་དོ་དང་དགུ་ཞེས་བུས་དངོས་ཀྱི་
 ལྷ་བུ་ཆུད་འཇལ་དགོས།

གཞན་ཡང་མི་དཔུང་གྲ་སྤེབས་ཀྱིས་གཞན་དངོས་ཀྱི་འཕྲོག་བྱས་པའི་གཏེ་པོ་ལ་སྤྲོ་བ་ཆད་གཅོད་པ་ལས། ཡང་
 བུ་ཆུད་འབྱུང་གཏོང་བ། དེ་བཞིན་ལེ་འབྲི་གཞན་ཆོར་ཉེས་ཆད་ཆེ་ཆུང་རི་ལྷན་ཐོབ་པ་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རིམ་པ་མཐོ་
 དམའ་དང་། བུ་ཆུད་རྒྱས་ཀྱི་གྲངས་འཁོར་སོགས་ཉེས་དོན་ལྷན་པས་བཅས་ལ་གཞིགས་པའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྤངས་ཀྱི་
 ལལ་ལྟེ་ཏུ་རྒྱ་ལྷན་གྱི་གཏན་འབེབས་ཐོག་ཐོག་དྲིལ་ནང་ཞིབ་སྤྲོད་འདུག་པ་ཡང་སྦྱོར་བཅན་གྱི་སྦྱ་དུས་སམ།
 ཡང་ན་དེ་ལས་ཅུང་ཕྱི་བའི་དུས་སྤྲུབ་བཅས་པར་སེམས་ཏེ་གང་ལྷན་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བྱིས་པ་ལྷགས་ལགས་སོ། །

༣ ལོག་པར་མི་གཡེམ་པའི་བྱིས་པ། སྤྲོ་བ་འཇལ་དང་བྱི་ཆད། ཅེས་པ་ལོག་གཡེམ་འགོག་པའི་བྱིས་པ་ཉེ་
 ལོག་གཡེམ་ནི། མིའི་ལུས་ལ་གནོད་འཆེ་གཏོང་བའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་རྩི་ཞིང་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བྱིས་པ་ཡིག་ཏུ་བྱི་
 བྱས་པའི་ཡན་ལག་གི་བྲན་བཅད་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་སྤྲུགས་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་སོགས་རིམ་གསལ་མཐོ་བའི་བྱང་
 མེད་ལ་ལོག་གཡེམ་བྱས་པའི་ཉེས་ཆད་དུ་ཡན་ལག་གཅོད་འབྲེག་(ལྡུ་ཆོས་འབྱུང་ནང་། བྱི་འཇལ་སྤྲུབ་པ་

དང་། མིག་དབྱུང་བཞེས་གསལ་། གིས་ལུས་མཐར་སྐྱབས་པ་སྟེ་རྒྱུ་འབྱུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཐ་ན་སྟོག་གི་ཉེས་ཆད་གཅོད་ཀྱིན་ཡོད་པ། དཔེར་ན་ཤིན་ཏུ་ཅང་ནས་ཐོན་པའི་ཁྲམ་ཡིག་ནང་། ཕྱི་པོ་བཀྲིས་པ་བྲིམས་ཆེན་ལ་བྱུག་པ། དམག་དཔོན་དང་། རྩུན་གྱིས་དབྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་གསལ་གསལ་(སོང་) ཅིག་ ཅེས་པའི་དོན་ནི། གཞན་གྱི་རྒྱུ་མར་ལོག་གཡེམ་བྱས་པ་དེ་ནི་བྲིམས་ཆེན་པོ་ལ་བྱུག་པས་དམག་དཔོན་དང་རྩུན་པས་སྟེ་ཐག་བཞུགས་ཏེ་དབྱེད་ནས་སོང་ ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ལགས་ཤིང་། གཞན་ཡང་བོད་གནད་རབས་པའི་ལུགས་ལ་རྒྱུ་འབྱུང་གཏོང་བ་ཁོངས་ཀྱི་མཐའ་ མཆོམས་དང་། ཐ་ན་རང་གི་ས་མཆོམས་བཞུགས་ནས་གཞན་ལུས་དུ་རྒྱུ་འབྱུང་གཏོང་སྟེ་སྟོན་ཡོད། དེ་ནི་ཉེས་ཅན་ རང་ལུས་དུ་བཞག་ནས་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཕན་པ་ཡོང་རྒྱུ་ཕར་ཞོག བྲིམས་འགལ་ལུགས་དཀྱིལ་གིས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བདེ་ འཇགས་དང་། ལུས་ལྷུང་གི་བདེ་སྤྱིང་ལ་གཞོན་པས་མི་དེའི་གསལ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཙམ་ནས་མེད་པར་ བཅོས་ཏེ་གཞན་ལུས་དུ་བསྐྱེད་པས་ཉེས་ཅན་དེར་སྟོན་ན་སྟོགས་མེད་ཁེར་རྒྱུ་འདྲིལ་པ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ལ་སྟོན་ ན་ཉེས་ཅན་དེའི་རིགས་རང་གི་ལུས་དུ་མ་སྟག་པ་ཞིག་བྱེད་པའི་དོན་དུ་ཡིན། དེ་ལྟར་ལོག་གཡེམ་གྱི་ཉེས་གསལ་ནི་ བྲིམས་ཆེན་ལ་གཏོགས་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་ཅི་བ་དེ་ལ་ཡང་། བདག་པོ་ཡོད་པའི་བྱུང་མེད་ལ་སྤྱིས་པས་བཅོན་ཤིང་ ལོག་གཡེམ་བྱས་པའམ། བྱུང་མེད་ཅན་གྱི་སྤྱིས་པ་གཞན་བཅོལ་ཏེ་ཕོ་མོའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་ན་བདག་པོར་བྱི་ཆད་ཅེས་ གུན་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱོད་དགོས་པའི་ཐོག་བྲིམས་སར་སྤྱད་འཇལ་གྱི་ཉེས་པ་ཡང་གསོན་ཐང་མཐོ་དམའི་བབ་ལ་ བཞུགས་ཏེ་འཇལ་དགོས།

༡ རྩུན་སྤྱོད་གི་བྲིམས། ལྟ་སྲུང་དཔང་དུ་བྱས་པ་མནའ་སྟོབ་པ། རྩུན་འཁོག་པའི་བྲིམས་ནི། གཙོ་བོ་ ཉེས་ཅན་ནམ། སྤྱོད་གཞི་བྱུང་སྐབས་སྤྱོད་ཡས་ཕན་ཚུན་ལ་བྲིམས་སར་རྒྱ་སྐྱོན་གང་ཡིན་ཇི་མཇི་བཞིན་འཆད་དགོས་ པ་ལས་ནག་ཉེས་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཏམ་བསྟོན་གྱིས་བྲིམས་ལས་ཐར་ཐབས་ཀྱི་རིགས་བྱས་ན་རང་རང་ སོ་སོའི་ལྟ་སྲུང་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་མནའ་སྟེལ་དུ་འབྱུག་དགོས་པ་དེ་ལ་དུས་མཁུ་བསྟོན་ཏམ་གནད་དག་གི་ཞལ་ཕྱེ་ ཞེས་པ་དེའོ། །

༥ ཆང་ལ་ཆོད་འཛིན་དགོས་པའི་བྲིམས། ཆང་བག་མེད་པར་བརྟུང་བ་འཁོག་པ་ནི། གཙོ་བོ་སངས་ རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་སུ་ཆང་ནི་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་ཙམ་ཡིན་ཞེས་སྤངས་བྱར་གསུངས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བཀག་རྒྱ་གནད་ བཅོམ་ཞིག་ལས། ཆང་ཆོད་ལས་བཞུགས་བ་བརྟུང་བའི་ཉེས་པ་འདི་ཡིན་རང་མེད་པར་གཙོ་བོར་ཆང་མས་དོན་འདིར་ བག་ཡོད་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྟངས་།

གོང་གསལ་བྲིམས་ཆེན་ལུ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཏན་བྲིམས་ཙམ་བ་བཞི་དང་། ཆང་བཅས་དག་གི་ བྱར་གསུངས་པར་དཔེ་མཛད་ནས་བྲིམས་ཆེན་ལུ་གསལ་གྲང་། བྱར་གསུངས་དབྱེ་ན། མི་གསོད་ཀྱི་ཉེས་བྲིམས། རྒྱུན་མའི་ཉེས་བྲིམས། ལོག་གཡེམ་གྱི་ཉེས་བྲིམས་བཅས་ནི་བྲིམས་ལུགས་དངོས་ཡིན་ལ། རྩུན་སྤྱོད་བའི་བྲིམས་ བདེན་རྩུན་མནའ་དག་གི་ཞལ་ཕྱེ་ནི་ཉེས་དོན་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ལས། དེ་ནི་ཉེས་བྲིམས་ཞིག་ ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་མི་རུང་བ་དང་། ཆང་ནི་བག་མེད་དུ་སྤྱོད་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ཙམ་ལགས་སོ། །

༦ ཁེང་མི་རྟོག་པའི་བྲིམས། ཁེང་མི་རྟོག་པ་ནི་འབངས་ཀྱི་ལོག་མི་བྱེད་པའི་བྲིམས་ཏེ་འབངས་དང་ བྱན་གཡོག་སོགས་ཀྱིས་རང་རང་སོ་སོའི་རྗེ་དཔོན་གྱི་དབང་སྐུར་ལ་བཅི་སྤྱད་དང་། ཁྲལ་བྲིམས་སྤྱར་ལེན་བྱེད་དགོས་

པ་ལས་རྒྱལ་གཏོང་དང་། གཏོང་གཏུགས་ཀྱི་ཁྱེན་ལོག་སོགས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་དེ་ལ་ཟེར།

༧ བང་སོ་མི་འབྱུང་བའི་བྲིམས། བང་སོ་མི་འབྱུང་བའི་བྲིམས་ནི་གཤེན་པོའི་ཆོད་དུ་བཅིགས་པའི་བང་སོའི་ བང་གི་རྒྱ་ལོར་བཟུ་བར་འདྲོད་ནས་བང་སོ་སྟག་འབྱུང་བྱེད་མི་ཆོག་པ་དེ་ཡིན།

དེ་ལྟར་བྲིམས་ཆེན་བདུན་ཟེར་བ་དེ་ལ་ཆེར་ནི་བྲིམས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་། འགའ་ཞིག་ནི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ གནད་དོན་བཅས་སྐབས་སོ་སོར་སྤྱོད་བ་ལྟར་ལགས་སོ། །

ག. མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་བྱུག

དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཁྲེང་བའི་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས།

སྤྱིར་མི་དག་བ་བཅུ་སྟོང་བའི་སྟོང་དུ་མ་ལ་མར་འཛིན་པ། ས་ལ་མར་འཛིན་པ། དག་སྤྱོད་དང་བྲམ་ཟེར་འཛིན་པ། རིགས་ཀྱི་ཆན་རབས་བཀུར་བ། བྱས་པ་དྲིན་དུ་གཟོ་བ། གཞན་ལ་ངན་གཡོ་ སྤྱོད་བཞེ་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་བྱུག་བྲིམས་སུ་བཅས། གཞན་ཡང་།

དཀོན་མཆོག་སྐུ་བས་བབྱུང་དད་ཅིང་གུས་པས་མཆོད། ། ས་དང་མ་ལ་དྲིན་གཟོ་བཀུར་བཞི་བྱ། ། དྲིན་ཅན་ ཡིད་མི་གཙོད་ཅིང་བཟང་ལན་འཇལ། ། མཐོན་པོ་ནམས་ལ་མི་ཆོས་སྤྱོད་ན་ཉན། ། ལས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་རབས་ རྗེས་སུ་འབྱང། ། ཆོས་དང་ཡིག་སྟོན་འབྱུག་དོན་ཤེས་བྱ། ། རྒྱ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་སྤྱིག་པའི་ལས་ལ་འཛེམ། ། གཞན་ ལ་བསམ་ངན་མི་བྱ་ཕན་པ་གདགས། ། ཅི་བྱེད་རང་སེམས་དཔང་བཞག་དྲང་པོར་བྱ། ། ཟས་དང་ཆང་ལ་ཆོད་ཟིན་ ཁྲེལ་འཛེམ་བྱེད། ། སྤྱིན་པ་བྱུ་ལོན་ལ་སོགས་དུས་སུ་གཞལ། ། བྱེ་སྤངས་སོགས་ལ་གཡོ་ཐོལ་སྤངས་བར་བྱ། ། མ་ བཅོལ་ལས་ལ་དོན་མེད་ཁ་གཏོགས་སྤངས། ། རང་རྟོགས་བབྱུང་ནས་བསྐྱར་ཁ་ཕྱི་བར་བྱ། ། མནའ་དང་དམ་བཞག་ སྟོག་ལྟར་གཅེས་པར་འཛིན། ། དེ་ལ་སོགས་པ་བཀའ་ཡི་དྲིལ་བསྐྱགས་ཏེ། ། ལ་རབས་བཟང་པོའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་ བཅོས་དང་། ། ཕྱི་མར་ཕན་བདེའི་གོ་འཕང་དམ་པ་ལ། ། བོད་འབངས་ཐམས་ཅད་བཀོད་དེ་བདེ་ཞིང་སྤྱོད། ། ཅེས་པ་ལྟར་རོ།

(4) མདོ་ལོན་ལྷ་བཅད་ཀྱི་བྲིམས། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། ཁ་དྲག་ནམས་ལ་མ་ སྤྱོངས་ཅམ་དུ་བཅད། ། ཅེས་དང་། ཁ་དྲག་ཞན་གཉིས་ཆོད་ན་བདེན་རྩུན་བཏགས་པའི་མཐར་ཁ་དྲག་པ་མ་སྤྱོངས་ ཤིང་ཞན་པ་ཡི་མི་འཆད་པར་གཙོད་པ་མདོ་ལོན་ལྷ་ཆད་ཀྱི་བྲིམས་ཡིག་ཅེས་སོ། ། འདི་ནི་བྲིམས་སར་ལྷ་གཏུག་བྱེད་ མཁན་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་དོན་ལ་བདེན་རྩུན་བཏགས་པའི་མཐར་ཁ་དྲག་པའི་མི་ཁ་སྤྱོངས་ཅམ་དང་། ཉམ་རྒྱུང་ནམས་ སྟོན་པ་མཐའ་མཁུ་སྟོན་ནས་བྲིམས་ཐག་གཙོད་དགོས་པ་ལ་ཟེར།

(5) དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་བྲིམས་ནི། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། གཉིས་ཀས་ ལན་ལ་དབྱུག་པ་ཅན་བཞིན་དང་། ། ཞེས་པར། གཉིས་ཀས་ལན་པ་ལ་བྲམ་ཟེ་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་བྲིམ་བདག་གི་ སྤངས་གཡར་ནས་གཏད་དུ་སྤྱིན་པས་སྤངས་བྲིམ་བདག་གི་ར་བར་བཏང་ནས་ཅི་ཡང་མ་སྤྱོད་པར་ལོག བྲིམ་བདག་གིས་ སྤངས་དེད་བྱུང་བ་མཐོང་ཡང་མ་བཏགས་པར་བཞག་པས་སྤངས་སྤུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཐོན་ཏེ་སྟོར་བ་རྒྱལ་པོ་མེ་ལོང་གཏོང་ལ་ ཞལ་ཕྱེ་ལྷས་པས། བྲམ་ཟེས་སྤངས་བཏང་ཡོད་དོ་ཞེས་མ་སྤྱོད་པས་སྟེ་ཆོད། བྲིམ་བདག་གིས་མཐོང་ཡང་མ་བཏགས་ པས་ལག་པ་བྲེགས་ཞེས་ཞལ་ཕྱེ་བཅད་པ་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་ཆད་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་གཙོད་པ་དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་བྲི་ བྲིམས། ཞེས་བྲམ་ཟེ་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་སྤྱོད་གཉིས་ལ་ལན་པ་ཡོད་ན་བྲིམས་བཅད་གང་

འདྲ་བྱེད་ཚུལ་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་ཞིག་རེད།

(6) ཁབ་སྐྱོན་པའི་བྱིས་པ་ནི། 《ཆོས་འབྱུང་མཁའ་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། གཉིས་ཀ་བདེན་ན་རིགས་གཉིས་པ་ལྟར་བཅད། ། ཅེས་དང་། གཉིས་ཀ་བདེན་ན་ཁྱིམ་བདག་ཞིག་གི་བུ་སྟེ་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་ཉ་ཞིག་གིས་མིང་པ། རིའི་འོག་ན་གནས་པའི་བྱིས་པ་དག་གཞན་ཞིག་གིས་ཉ་དེ་བཞིན་ནས་བཤས་པས་བྱེད་ཞིག་མ་གཤིས་བརྒྱུ་བ་བྱིས་པ་དག་དེས་བྱུར་གསོས་པ་བྱིས་པ་དག་གི་མས་སྐྱོན་ནས་བཅད་དེ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞལ་ཕྱེ་ཞུས་པས། གཉིས་ཀས་བྱེད་ཅེས་སོས་སྟག་སོས་ལ་བྱུང་མེད་རེ་རེ་ཡོང་། བྱེད་ན་བྱིས་པ་དག་སོས་སྟག་ཅིག་ཅེས་བྱུང་ནས་བྱེད་རིགས་གཉིས་པར་མིང་ཆགས། བྱེད་རེ་སོས་སྟག་ཅིག་ཅིག་ཅེས་བྱུང་ནས་བྱེད་རིགས་པ་དེ་ལ་དཔེ་བླངས་ནས་གཉིས་བདེན་དང་དགའ་གསུམ་དུ་གཅོད་པ་ཁབ་སྐྱོན་པའི་བྱིས་པ་ཞིག་ཏུ་གྲགས་སྐད། ཅེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་དཔེ་བླངས་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་དོན་ཡོད་ན་དེ་ལྟགས་ཀྱི་བྱིས་པ་གཅོད་ཚུལ་གཏན་འཁེབས་པ་ཞིག་རེད།

2. ཁོད་སྐྱོན་ལས་བཀའ་བྱིས་ཆེན་པོ་བྱུག་ནི། རྒྱལ་པོར་སྤྱི་ཞུ་རྒྱུ་ལྟར་བྱ་བ་ལ་སྟགས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་ལྟགས་སྟོན་ཡིན་ཏེ།

(1) རྒྱུ་འཆོ་ཞིང་ཞེ་ག་སྐར་དབུ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོར་སྤྱི་ཞུ་འཆོ་བའི་སྤྱི་ཞུ་སྟོན་པོ་ནམས་ཀྱིས་འབད་བཅོམ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། འབངས་མི་མེད་ནམས་ཀྱིས་རང་རང་བདག་གཉེར་ཐོན་སྟེ་བྱེད་པའི་ས་ཞིང་དང་། རྒྱལ་ས་རིགས་སྟགས་ལ་འབྲི་བའི་དབྱ་ཁྲལ་ནམས་དུས་སྟོན་ཁྲལ་དབུ་ལ་སྟེ་གོང་དུ་རྒྱལ་པོར་འབུལ་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

(2) རྒྱུ་ཞུ་གཏུ་མཚན་ཞིང་། ཡང་ཁེང་གི་རྒྱུ་བཟེན་པ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོར་བཀའ་བྱིས་པ་ནམས་ལ་མི་བཅོམ་ཞིང་མི་དཔུང་དང་རྒྱ་སྟོབས་ཆེ་བའི་མི་རྒྱུད་གཏུ་མ་བནས་གཞོན་ཞིང་། ཡང་ཁེང་གི་འབངས་ཀྱི་ཐ་མ་ཉམ་རྒྱུང་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་བཟེན་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཞུ་བཟེན་བཅོས་བྱེད་མི་ཆོག་པར་སྤྱོད་དང་གཟིགས་སྤྱོད་གནང་དགོས་པའི་དོན་ཡིན།

(3) ཁེང་རྒྱུ་མི་གཏུ་ཞིང་། མི་བཟུན་བཀའ་ལ་མི་གདགས་ཞེས་པ་ནི། འབངས་མི་རྒྱུ་ལ་འཆོར་དུ་མི་འཇུག་པའམ་བཟན་གཡོག་དམག་དཔུང་ནང་མི་འཇུག་ཅིང་། བྱུང་མེད་ནམས་གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་ལ་ཐེ་བྱས་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་ལ་ཟེར།

(4) སྐ་མཆམས་སྤྱང་ཞིང་། འབངས་ཀྱི་ཆལ་ཞིང་རྟ་དཔུས་ཀྱིས་མི་གཅད་ཅེས་པ་ནི། མཐའ་བཞིའི་སྐ་མཆམས་བཟན་པོར་སྤྱང་དགོས་ཤིང་། འབངས་ཀྱིས་བཟབ་པའི་ས་ཞིང་ཁར་རྟ་དཔུས་བཤར་བསྐྱོད་སྟགས་ཞིང་ནང་རྟ་ལམ་གཏད་མི་ཆོག་པ་སྟེ་འབངས་ཀྱི་ཞིང་ལས་སོན་སྟེ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་མི་ཆོག་པ་དེ་ཡིན།

(5) དག་འབུལ་ཞིང་། འབངས་བསྐྱུངས་ཞེས་པ་ནི། ཕྱིའི་དག་པོ་ནམས་མ་ལུས་པར་འདུལ་དགོས་པ་དང་། རང་དུ་འབངས་ཀྱི་འཆོ་ཆོས་ལ་རྟ་སྤྱོད་སྟགས་འབངས་ནམས་བདེ་བར་སྤྱོད་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

(6) དག་བཟུ་སྤྱང་ཅིང་། མི་དག་བཟུ་སྤྱང་ཞེས་པ་ནི། རྒྱུ་འབངས་ནམས་ཀྱིས་དུས་རྒྱུ་དུ་དག་བཟུ་དང་དུ་མེན་ཅིང་། མི་དག་བཟུ་སྤྱོད་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

3. ཁོད་སྐྱོན་ལས་ཡིག་ཆ་བྱུག་ནི། (1) གསེར་ཡིག (2) གཡུ་ཡིག (3) དཔུལ་ཡིག

(4) སྐ་མཚན་གྱི་ཡིག། (5) ཟངས་ཡིག (6) ལྷགས་ཡིག་སྟེ་བྱུག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་《ཆོས་འབྱུང་མཁའ་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས།

ཡིག་ཆ་རྒྱུ་རབ་གསེར་གཡུ་གཉིས། འབྲིང་དཔུལ་དང་སྐ་མཚན་གཉིས། ཐ་མ་ཟངས་ཡིག་ལྷགས་ཡིག་སྟེ་བྱུག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་རེ་དབྱེ་བས་བཅུ་གཉིས་སོ། །

དེ་ཡང་གུང་སྟོན་ཆེན་མོ་ལ་གཡུ་ཡིག་ཆེན་མོ་གནང་། གུང་སྟོན་འབྲིང་དང་ནང་སྟོན་ཆེན་མོ་ལ་གཡུ་ཡིག་ཆུང་ཅ། གུང་སྟོན་ཐ་ཆུང་དང་ནང་སྟོན་འབྲིང་པོ། བཀའ་ཡིག་ལ་འཆོས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་གསེར་ཡིག་ཆེན་པོ། རང་སྟོན་ཐ་ཆུང་དང་བཀའ་སྟོན་འབྲིང་ལ་གསེར་ཡིག་ཆུང་ཅ། བཀའ་སྟོན་ཐ་ཆུང་ལ་སྐ་མཚན་གྱི་ཡིག་གནང་། གཞན་ཡང་ཆོས་ལུན་སྟོན་དཔོན། སྤྱིའི་ལྷགས་མཁའ། རྟོད་སྤྱད་ཀྱི་དབང་སྟོན་ནམས་ལ་དཔུལ་གྱི་ཡིག་ཆེན་པོ་བྱིན། སྤྱི་འཆོ་བའི་པོ་པོ། གཟིམ་མལ་བཅིགས་ཁབ། བྱང་ཐང་གི་ས་མཁའ། མཐའི་སྐ་ཁ་སྤྱང་བ་དང་། སྤྱི་མཁའ་གྱི་ཆེ་སྤྱང་སྟགས་ལ་དཔུལ་ཡིག་ཆུང་བ། ཡང་འབངས་རུས་བྱུག་སྟགས་ལ་འཁར་བའི་ཡིག། རྟོད་དཔོན་རུ་དཔོན་སྟགས་ལ་ཟངས་ཡིག་གཡུལ་དུ་དཔའ་བ་ལ་ལྷགས་ཡིག་ཡང་ཐ་ཤིང་སྤྱོད་རིས་ཀྱི་ཡིག་འབངས་མལ་པ་ལ་གནང་སྟེ།

4. ཁོད་སྐྱོན་ལས་ཕྱག་རྒྱ་བྱུག་ནི། (1) སྟོན་བྲ། (2) རུ་མཚོན། (3) སྤྱི་མཁའ། (4) ལྷ་ཁར། (5) ལྷག་སྟོན། (6) ཡིག་ཆ་སྟེ་བྱུག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་《ཆོས་འབྱུང་མཁའ་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས།

བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟོན་བྲ། ཁྱིམ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རུ་མཚོན། ཡུལ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྤྱི་མཁའ། ཆོས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་ཁར། དཔའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྷག་སྟོན། མཇངས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིག་ཆ་སྟེ་བྱུག་པོ་བཅད་དོ། ། ཞེས་གསལ་བ་འདི་དག་ནི་གོང་གསལ་སྟེ་ཆོན་ཁག་གི་ཕྱག་དམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རི་མ་ཡིན་པར་ངེས།

5. ཁོད་སྐྱོན་ལས་སྟེན་བྱུག་ནི། (1) གུང་དང་སྟག (2) ཐ་ཞུ (3) ལྷ་ཆོས། (4) ཐགས་དང་པོན། (5) ཡིག་ཆ་སྟེ། (6) རྒྱུ་མ་བཅས་བྱུག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་《ཆོས་འབྱུང་མཁའ་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། དཔའ་བའི་སྟེན་དུ་གུང་དང་སྟག་སྐར་མའི་སྟེན་དུ་ཐ་ཞུ་ཡང་བས་ཀྱི་སྟེན་དུ་ལྷ་ཆོས། གཡུང་བའི་སྟེན་དུ་ཐགས་དང་པོན། མཇངས་པའི་སྟེན་དུ་ཡིག་ཆ་སྟེ། རང་པའི་སྟེན་དུ་རྒྱུ་མའོ། ། ཞེས་གསལ་བ་འདི་ནི་ལས་ཆོན་སོ་སོའི་མི་རྩེ་ནམས་ལ་བཟང་བཅུ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པའི་རྟགས་སུ་དངོས་པོ་དང་མིང་གི་སྟོན་ནས་མཚོན་རྟགས་རེ་གནང་སྟེ་བཟང་ལ་བསྟོད་བསྟགས་དང་། རང་ལ་དམའ་འཁེབས་བྱེད་པའི་སྟེན་ལྟགས་ཤིག་ཡིན།

6. ཁོད་སྐྱོན་ལས་དཔའ་མཚན་བྱུག་ནི། (1) ལྷག་སྟོན། (2) ལྷག་སྤྱད། (3) ཟེར་ཆེན། (4) ཟེར་རྒྱུང་། (5) གམ་རས། (6) ལྷག་སྟོན་བཅས་བྱུག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། གཙོ་བོར་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་། མཐའ་མཆམས་བཟན་སྤྱང་སྟགས་དམག་དོན་གྱི་བྱ་བར་ལག་རྒྱུ་ཡོད་པའི་བྱུག་པོ་གཡུལ་གྱི་དཔའ་པོ་གཟེངས་སུ་བསྟོད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་སྟེ་དེ་ཡང་དཔའ་ཆེ་ཆུང་དང་། བྱས་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ཏེ་བྱུང་པར་བྱུག་ལ་དབྱེ་ཡོད་པ་《ཆོས་འབྱུང་མཁའ་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། དཔའ་མཚན་བྱུག་ནི་ལྷག་སྟོན་ལྷག་སྤྱད་གཉིས། ཟེར་ཆེན་ཟེར་རྒྱུང་གཉིས། གམ་རས་ལྷག་སྟོན་གཉིས་དང་བྱུག་སོ། ཞེས་གསལ་བ་འདི་ནི་དཔའ་པོ་ཆེ་ཆུང་གི་ཐོབ་ཐང་རིམ་པ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར་སྟེ།

ཁོད་སྐྱོན་ནང་དུ་བསྐྱས་པའམ། གསལ་ཁ་ཆེར་མེད་པའི་བྱིས་པ་སྤྱན་འགའ་ཞིག་གི་སྟོར། མཁའ་པ་

(6) བཀའ་བྱུང་མཛད་ཀྱི་རྩོད་རྒྱུ་ལྟེན་གྱི་ བོད་དང་ཕུགས་པའི་མཆོམས་ན་གཤམ་ཅོག་པ་གཞིས། ལྷིག་ཅན་ཡང་གཅན་གཞིས། ཅི་དེ་རྩོད་འཁྱུང་རྩོད་ཀྱི་གཅིག་པ་ཅས་ལྷ་ལྷེ་བཞུགས་པ་མ་ལའང་བྱུང་རྩོད་ཀྱི་བཅུ་ལྔ། །

(7) ལུས་པ་རྒྱུ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་གཅིག་གི། ཅེ་མཐོན་པོ་མཐོན་གཞིས། མོད་མོད་སྒྲོད་མཐོན་གཞིས། འཛོད་སྒྲོད་
འཛོད་མཐོན་གཞིས། དྲེ་སྒྲོད་དྲེ་མཐོན་གཞིས། ཁ་ཤོད་ཁ་ཟངས་གཞིས།
བཅས་སྒྲོད་སྒྲུབ་པུ་དང་། བཀའ་ཤོད་སྒྲོད་བུ་ཆུང་སྒྲོད་སྒྲུབ་པའི་གཅིག་
བཅས་བསྐྱེམས་པས་སྒྲོད་སྒྲུབ་པའི་གཅིག་ལ་ལུས་པ་འདི་རྒྱ་སྒྲོད་བྱུང་བ་ལྟ་
ལྟ་བུ་སྒྲོད་སྒྲུབ་པའི་གཅིག་ཟེར། དེ་རྒྱལ་ས་ལ་མོད་ཀྱི་སྒྲོད་སྒྲུབ་པུ་
ཅ་གཅིག་ཟེར་ཏེ། མོད་ནི་འབངས་རབ་ཚན་དཔག་གི་ལས་ལྟེན་པའི་
མིང་སྟེ། དེ་རྒྱལ་ས་ལ་སྒྲོད་དཔོན་ལང་རྒྱལ་ལྟེན་ཅ་གཅིག་གོ།

སྤྱི་ཐེང་དག་ནམས་ནི་རྒྱན་བཅུགས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་དམག་དཔུང་ལྟ་བུ་ཡིན་མི་སྲིད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུ་གྲང་
འཕྲོག་ཁྱུ་ལ་དུ་ས་སྤྱང་དང་། དམག་ཆོ་ཞེས་པ་རྒྱན་གཏན་འཕྲོག་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ནང་ཁྱགས་པ་དང་། ཡུལ་དེར་
དམག་ཇག་སོགས་སྣགས་དུས་ཇག་འདུལ་ལ་འགོ་དཔོན་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་དམག་དཔུང་ཡང་རྒྱན་
གཏན་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཁམ་བྱལ་བའི་དམག་དཔུང་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན་མིན་ཅང་ནས་ཐོན་པའི་བཅན་པོའི་དུས་ཀྱི་
ཁྱམ་བྱང་ནང་།

འཁྱུ་བཤམས་གཞི་མཁའ་ཇི་མཆིས་པ་མོས་ན་མཆིས་ན་སྔོན་པོའི་གྲངས་ཆོད་དེ་ཐོངས་ཤིག། ཅེས་པའི་དོན་ནི།
 འཁྱུ་དྲུང་ཆང་ན་མས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུན་སྒྲིབ་དྲུང་ཆང་ག་ཆོད་ཡོད་པར་གཞིགས་ནས་སྔོན་པོའི་མི་གྲངས་ཐག་གཅོད་བྱས་
 བས་ཐོངས་ཤིག་ཟེར་བ་དང་། ཡང་། སོ་བབ་རྒྱ་(དྲུང་ཆང་རམ་རྟ་པ་)ནི་ཤུ་རྩ་བདུན་མཆིས། ཞེས་དང་། འོ་ཆོ་
 པག་ལྷེ་འོ་རུ་ཕྱི་ཆབ། སོ་ལ་བདུས་པ་ལས་ཤོ་འཆལ་ནས། སོ་ལ་མཆི་བའི་རྩ་མོགས་ནས་ཀོ་ན་སྒྲིབ་ལྷེ་ནང་དུ་སྒྱ་
 ཤུར་སྒྲིག་ཏ་དང་། སོ་ལ་ཕྱི་ལྷེ་བཞེས་ཏེ། སྒྲིག་ཏ་རེས་ཕྱི་ཆབ་མཆི་བར་བཀྱིས། ཞེས་པའི་དོན། འོ་ཆོ་པག་གི་ལྷེ་འོ་
 ཁོངས་མི་མིང་ལ་འོ་རུ་ཕྱི་ཆབ་ཞེས་པ་སོད་མག་ཁོངས་པ་བསྐྱས་པ་ལུས་ལ་ན་ཆ་བྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སོ་ལ་འགྲོ་མི་བྱུང་བ་
 ལྟར་འཐེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་བས། སྒྲིབ་ལྷེ་འོ་ནང་དུ་སྒྱ་ཤུར་སྒྲིག་ཏ་ཞེས་པ་དང་། སོ་རེས་ཤུ་རྩེད་བཞེས་ནས་སྒྲིག་ཏ་
 སོ་རེས་འཁལ་ཆབ་རྩེ་འོ་རུ་ཕྱི་ཆབ་འགྲོ་རྒྱ་བྱས་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་དག་ལས་མཐའ་མཆམས་ཀྱི་སོ་རྩ་བྱ་རྒྱ་ནི་ས་ཁུལ་སོ་
 སོའི་དྲུང་ཆང་མི་བབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། སོ་ལ་བབ་པའི་དྲུང་ཆང་ག་ཆོད་ཡོད་པ། སོ་པ་འགྲོ་རེས་
 གྲུབས་ནད་མནར་བྱུང་ཆེ་སོ་རེས་གཞན་དང་བཞེ་ཆོག་པ་བཅས་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པས་སྐབས་དེའི་དམག་མི་ནི་
 རྒྱུན་གཏན་ཞིང་འགྲོག་ཐོན་རྒྱུད་བྱེད་མཁན་ཡིན་ལ། དམག་དོན་གྱི་ལས་འགན་རྒྱབ་སྐབས་དམག་མི་ཡང་ཡིན་པ་
 གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ལྷ་མ་མཁུ་དམག་མིའི་འཁོར་གྲངས་ཅི་ཡོད་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་མཁུ་ལམ་ནང་འཁོར་པ་ནི། བཀའ་ཐང་ཕྱི་
མའི་ནང་། རུ་བཞིའི་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ལྷ་མ་མཁུ་སོ་རྒྱལ་སོ་ནང་དམག་མིའི་སྤྱི་མ་བརྒྱ་བརྒྱ་མེད་བཞི་ཡོད་ལྷགས་དང་། ཕྱི་ཆོས་
འབྱུང་ནང་ཁབ་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ལྷ་མ་བརྒྱ་རྒྱལ་བརྒྱ་དམག་དང་ལྷ་ཕྱི་ཅེས་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ལྷ་མ་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ལྷ་མ་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ལྷ་མ་
བཞག་ན། དམག་འཁོར་མི་གྲངས་ཀྱི་སྤྱི་མ་མཁུ་སོ་རྒྱལ་ཟིན་པ་སོགས་ལ་དཔག་ན། བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་ལ་

ལས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ཚུད་པའི་ཡིག་ལམ་མང་པོར་དབྱེད་གཞིར་བབྱུང་ནི་སྤོང་ཆོག་གནང་བར་སྟོང་སྟེ་བྱུག་ཚུ་ཅ་གཅིག་ཅི་དམག་མེ་བྱི་རེ་ཡོད་པའི་དམག་སྟེ་ཡིན་དགོས་པས་དེས་ན་དམག་འཁོར་བྱི་བྱུག་ཚུ་རེ་གཅིག་ཡོད་དེས་གསུངས་པ་སོགས་དབྱེད་པར་བྱའོ།

[illegible]

4. གཡུང་གི་མི་ལྟེ་ཁེང་དང་ཡང་ཁེང་འབྱེད་པ། གཡུང་གི་མི་ལྟེ་ཁེང་དང་ཡང་ཁེང་འབྱེད་པ་ཞེས་པའི་
 རོན་ནི་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། གཡུང་གི་མི་ལྟེ་འབྱེད་པ་ནི་གཡུང་ངམ་ཁེང་ཞེས་པ་འབངས་
 ལས་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཡིན་ལ། ཡང་ཁེང་ཞེས་པ་ཡང་བྲན་དང་ཉིང་གཤོག་གི་མིང་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། 《གཡུའི་ཕྱིར་
 བ་》ལས། གཡུང་གི་མི་ལྟེ་ཁེང་དང་ཡང་ཁེང་འབྱེད་ཅེས་པ་ནི། བཅོན་པོའི་ཆབ་འོག་དུ་གཏོགས་པའི་འབངས་ལ་
 རྟོན་དང་། གཡུང་ཞེས་རིགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྟོན་ནི་དུག་པོ་གཡུལ་གྱི་ལས་སྐབ་མཁན་ཏེ་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་
 དང་། གཡུང་ཞེས་པ་ནི་རྟོན་པའི་ཕྱོག་སྒྲུ་བློང་བའམ་བཟན་པའི་རོན་ཡིན། སྐབས་འདིར་ཁི་བའི་བྱ་ལས་སྐབ་
 པའི་འབངས་ཀྱི་སྒྱི་མིང་ལ་གོ་དགོས། དེ་ལའང་ནང་གསེས་རྩིས་དང་། ཁེང་དང་། ཡང་ཁེང་སོགས་རབ་འབྱིང་
 བའི་དབྱེ་བ་ཡོད། གཡུང་གི་ཁོངས་སུ་རྩིས་དང་མི་པ་ལྟེ་བའི་དགའ་ནི། རང་འོག་ལ་བདག་གཉིས་བྱེད་པའི་དབང་
 རིས་ཆེ་ཆུང་སྟེ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་། བཅོན་པོ་ལ་དབྱ་དང་སྐྱེས་སམ། ལས་ཁྲལ་རྒྱགས་དགོས་པས་འབངས་སུ་
 གཏོགས་པ་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཟེང་ནང་གསལ་བ་ཞིབ་དུ་དབྱེ་ན། རྩི་དགྲ། རྩི་བདུན། མཁན་དུག་ཆོང་ལྟེ་ཞེས་
 པ་རྣམས་ནི་རྩིས་དང་དེ་མིན་ལས་རིགས་སྟེ་གཞུང་ཚུགས་ཀྱི་སྐྱགས་རིགས་སོགས་ལ་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་
 བམ། ཡང་ན་ལས་རིགས་དེ་དང་དེ་ལ་དོ་དམ་གྱི་གཞུང་ལས་སྐབ་མཁན་རྣམས་ཀྱང་གཡུང་འབངས་རྣམས་ལ་ཁེང་དང་།

ཉིང་གཡོག་ན་མས་ལ་ཡང་ཁེང་བྱེད།

ཆེ་བླ་རིམ་པ་ལྟ་ཡོད་པ་ནི། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། དེ་ཡང་སྤྱབས་རྗེ་སྤྱི་པ་ལ་སོགས་རྗེ་དགའ་ལོང་མ་རྟ་རྩེ་ལ་སོགས་རྗེ་བདུན། ག་རོད་སྤྱ་མཁན་ལ་སོགས་མཁན་དུག རྒྱ་རྩེ་ཆོང་པ་ལ་སོགས་ཆོང་པ་ལྟ། གདགས་སྤྱ་འཛིན་ལ་སོགས་འཛིན་གསུམ་སྟེ་འདི་རྣམས་ཁེང་དང་། ཡང་ཁེང་དང་། ཉིང་ཁེང་དུ་བྱེད་བས་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱབ་ལ། ཉམ་པ་ལྟེ་རྒྱལ། བལ་པོ་ལྟེ་རྒྱལ། སུམ་པ་ལྟེ་རྒྱལ། མོན་ཅེ་རྒྱལ་ཞེས་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞིས་དཔུ་བསྟུས་ནས་འབྲུལ་བས་འབངས་ལ་གཏོགས་སོ། །

(1) ཆེ་དགའ་ནི། རྒྱལ་པོའི་འབངས་སྤྱ་གཏོགས་ཀྱང་རང་རང་ལ་ས་ཞིང་ནོར་སྤྱགས་གཡོག་འཁོར་སོགས་འོས་འཛམ་དབང་ཞིང་། བཅན་པོས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་བྱིམས་ལུགས་ལ་བཅི་སྤྱང་ལྟ་བ་དང་། ལོ་རེའི་དཔུ་ཁྲལ་གཏན་འབེབས་ལྟར་འབྲུལ་བ་ལས་རང་རང་གི་ཁོངས་སྤྱ་གཏོགས་པའི་དབང་རིས་བདག་བཟུང་ཆོག་པའི་ཆེ་བླ་ན་མ། རྒྱལ་པོ་དགའ་ཡོད་པ་ནི། སྤྱབས་རྗེ་སྤྱི་པ། རྟ་རྩེ་སྤྱང་པ། རྟ་རྩེ་སྤྱིང་པ། མཆིམས་སྤྱང་པ། ཉག་སྤྱི་སྤྱག་པ། བྱང་རྟ་སྤྱི་པ། སྤྱི་ལྟེ་སྤྱི་པ། རྟེན་འཆང་པ། སོ་སྤྱི་པ་རྣམས་སོ། །

(2) ཆེ་བདུན་ནི། བཅན་པོ་ལ་ཐད་ཀར་གཏོགས་པའམ། ཡང་ན་གཞུང་སྟོགས་ཀྱི་གཉེར་སྤྱོད་ཕྱི་པའི་གཞུང་བདག་སྤྱགས་རིགས་དོད་མ་ཕྱི་པ་མཁན་ཆེ་བའི་མིང་ཐོབ་པ་ཁག་བདུན་ཡོད་པ་ནི། ལོང་མ་རྟ་རྩེ། ཉམ་པ་འབྲི་རྩེ། ར་ག་ར་རྩེ། འཁར་པ་ལྟག་རྩེ། འགོས་པོང་རྩེ། བྱ་བྱི་རྩེ། རོག་པག་རྩེ་བཅས་སོ། །

(3) མཁན་དུག་ནི། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་དོད་མ་ཕྱི་པའི་འགོ་འཛིན་མཁན་ཁག་དུག་ཡིན་པ་སྟེ། ཀར་ཡོ་མགར་མཁན། ག་རུ་སྤྱ་མཁན། སྤྱག་གཞུ་མཁན། ར་ཤག་མདའ་མཁན། བྱ་པ་ཁྲབ་མཁན། ཆོང་ཅི་ལྟ་མཁན་བཅས་སོ། །

(4) ཆོང་ལྟ་ནི། ཐོན་ཐོག་མི་འདྲ་བའི་ས་གནས་ཁག་གི་བཞེ་ཆོང་གི་ལས་སྤྱབ་པ་ཁག་ལྟ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་གཡུ་ཆོང་། འ་ཞུ་ཆོང་། ལྟ་མ་དར་ཆོང་། སྤྱན་ལྟ་ཆོང་བཅས་སོ། །

(5) འཛིན་གསུམ་ནི། དམིགས་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་འཛིན་ལྟ་ཡོད་པ་སྟེ། གདགས་སྤྱ་འཛིན། བྱང་པོ་ལྟགས་འཛིན། སྤྱི་པ་འཛིན་བཅས་སོ། །

(6) རྒྱལ་བཞི་ནི། བཅན་པོའི་ཆབ་འོག་དུ་གཏོགས་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། ལོ་དུས་ཀྱི་དཔུ་ཁྲལ་འབྲུལ་དགོས་པ་ལས། བྱང་ཁྲལ་གྱི་ཆེ་བླ་ན་མས་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ས་ཐག་རིང་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞི་ཡོད་པ་ནི། ཉམ་པ་ལྟེ་རྒྱལ། (ཁང་ཁྲལ་) བལ་པོ་ལྟེ་རྒྱལ། (བལ་པོ་) སུམ་པ་ལྟེ་རྒྱལ། (མཆོ་སྤྱན་དང་བར་ཁམས་ས་ཁྲལ།) མོན་ཅེ་རྒྱལ། (མོན་པ་རུས་རྒྱུད་ཆོཔ་) བཅས་སོ། །

5. ཁང་གསུམ་སྤྱོན་བཅས་དབྱུས་ཀྱི་འདུན་ས་འཛིན་པ། འདི་ལ་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། རྟ་རྩེ་འགྲོ། སྤྱང་ན་མཆིམས། བར་ན་སྤྱ་ན་མ། སྤྱོན་པོ་སྤྱས་རྣམས་ལ་ཁང་གསུམ་སྤྱོན་དང་བཞི་ཞེས་སྤྱ་ཁང་དང་སྤྱོན་ཆེན་གྱི་བྱ་བ་ཕྱི་དོ། ། ཞེས་དང་། 《གཡུ་ཡི་ཐོང་བ་》ལས། ཁང་གསུམ་སྤྱོན་བཅས་དབྱུས་ཀྱི་འདུན་ས་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་བཅན་པོའི་འོག་དུ་ཡབ་མེས་ལུས་རྒྱུད་ཀྱི་ཁང་པོ་གསུམ་དང་། སྤྱོན་ཆེན་པོ་བཅས་ཀྱི་

སྤྱི་དོན་གལ་ཆེ་གྲོས་མོལ་ཕྱིན་པའི་ཁང་སྤྱོན་ལྟར་འཛིན་པ་ཀྱི་མིང་ཡིན། སྤྱིར་སྤྱོད་བཅན་སྤྱོད་པོས་རྒྱལ་ཁྲིལ་སྤྱི་པ་དབང་རྒྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱ་བ་གལ་ཆེན་རྣམས་བཅན་པོས་བརྒྱལ་བ་གཅིག་ཆོད་མི་གནང་བར་ཁང་སྤྱོན་མཉམ་ཆོགས་གྲོས་བསྟར་གྱི་སྟོན་སྟེན་གཏན་འབེབས་དང་ཐག་གཅོད་གནང་བར་མཛོད། མཛོད་སྟོགས་དེ་ནི་སྤྱབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཡིན་པའི་མཆོན་ཕྱིན་དུ་མ་བྱུ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། རྒྱ་བལ་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོན་ཀྱི་ཀྱེན་གདན་འདྲེན་པ་དང་། རྒྱ་བལ་བཟའ་གཉིས་ཁབ་དུ་བསྟུ་བའི་སྟོར་གྱི་བཀའ་སྟོན་ཆེན་པོ་གནང་སྐབས། བཅན་པོས་དགུང་སྤྱོན་ཆེན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན་ལུལ་སྤྱང་དང་། སྤྱ་མི་སམ་སྟོ་ར་གཉིས་ལ་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཁྱེར་གཅོ་ཆེ་བ་བདུན་ནས་གཅོ་བོ་མི་བདུན་དང་བཅས་པ་མཉམ་དུ་ཆོགས་ཏེ་གྲོས་གཏན་འཁེལ་རྒྱུར་ཁ་འཆམས། དེའི་སངས་ཉིན་འཆོག་སྟེན་རེ་ཁྱེར་ལ་འོ་ཐང་གི་མཆོ་འགམ་(གཙུག་ལག་ཁང་བསྐྱེད་ལུལ་) དུ་ཞེ་གསེང་དང་། སྤྱ་བའི་ཆལ་ལྟར་ཁོང་སྤྱོད་པའི་ཅར་བསྟུས་ཤིག་ཅེས་འཕྲིན་བསྤྲིངས་པ་ལྟར་འཛིན་སྤྱོན་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་། གཅོ་བོ་མི་བདུན་གྱི་ཆོགས་ཆས་བསྟུས་པས་གཤིག་མ་ཉམས་པ་གཅིག་བྱུང་བར། སྤྱ་མིས་འདུན་མ་འདུན་སྟེན་གྱིས་བཅད་པ་བྱ་བ་ཡིན་པས་ད་རེས་འདུན་སྟེན་ཤིན་ཏུ་ཆ་ཆང་བས་བཀྲ་ཤིས་ཅི་བསམ་འགྲུབ་པས་འདུན་མ་རྒྱ་མ་རྒྱུང་བ་མཛོད་ཅེས་སྤྱོད་ཞིང་འདུན་མ་རྒྱ་ཆེར་བྱ་རྒྱུར་སྟོན་འཆམས། དེ་ནས་རྒྱལ་སྤྱོན་བཀའ་སྟོན་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཉིན་གཉིས་དང་། བཅན་པོ་གཉིས་སྤྱོན་འདྲེན་པའི་གྲོས་ཐག་བཅད་ལུགས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་དུ་མར་གསལ་ཡོད་པ་ལས་མཐོང་བྱུང།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱ་བ་གལ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཀོད་འོག་དགུང་སྤྱོན་དང་། ཁང་སྤྱོན་ལ་སོགས་པ་སྤྱོན་པོ་ཆོས་སྤྱབ་ཅིང་། ཁང་སྤྱོན་ནི་བཅན་པོ་རང་གི་འབྲུངས་ལུལ་གྱི་རུས་ཆོའི་འགོ་གཅོད་དང་། བཅན་པོའི་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོའི་འབྲུང་དུ་གཏོགས་པའི་རིགས་རུས་ཀྱི་འགོ་གཅོད་ལ་ཁང་སྤྱོན་ཞེས་ལས་གནས་འདྲ་བའི་སྤྱོན་པོ་ལས་མིང་གི་ཐོབ་ཐང་ཆེ་བ་ཅན་ཡིན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཟེན་ནས་དུ་དགུང་སྤྱོན་དང་། བྱང་སྤྱོན་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁང་སྤྱོན་གྱི་མིང་ཅན་རྩེ་སྟེང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པས། ཁང་སྤྱོན་སོ་སོའི་འཛིན་ཐང་ལ་གཞིགས་པའི་དགུང་སྤྱོན་དང་། བྱང་སྤྱོན་སོགས་ཀྱི་འགན་དབང་སྤྱོད་བྱུང་བ་ལས། ཁང་སྤྱོན་གྱི་མིང་ཐོབ་རང་ལ་སྟོས་ན་དམིགས་གསལ་གྱི་འགན་དབང་ཞིག་མེད་པར་མཛོད། དཔེར་ན། སྤྱོད་བཅན་སྤྱོད་རུས་སྤྱོད་ཁང་གསུམ་སྤྱོན་བཅས་དབྱུས་ཀྱི་འདུན་ས་འཛིན་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཁང་གསུམ་ནི་སྤྱོད་ན་འགྲོ་(རྒྱལ་མཆོན་མིང་གི་) སྤྱང་ན་མཆིམས་(སྤྱོད་བཟའ་སྤྱག་སྤྱ) བར་ན་སྤྱ་ན་མ་(སྤྱ་ན་མ་རྒྱལ་ཀན་) སྤྱོན་པོ་སྤྱས་(སྤྱོད་བཟའ་སྤྱག་སྤྱ) རྣམས་ལ་ཁང་གསུམ་སྤྱོན་བཞི་བཟེན་བ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་གསལ་བ་དང་། ཡང་ཐེན་ཆོས་འབྱུང་ནང་། ཁང་གསུམ་སྤྱོན་བཞིས་དབྱུས་ཀྱི་འདུན་ས་འཛིན། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཁང་གསུམ་ནི། སྤྱ་ན་མ། མཆིམས། འགྲོ། སྤྱོན་བཞི་ནི། སྤྱང་དང་། མགར། སྤྱས། འགོས་བཅས་ཡིན་པར་གྲགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་དབྱུས་ཀྱི་འདུན་ས་སྟེ་གྲོས་ཆོགས་གོང་མའི་གྲུབ་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད། ཁང་གསུམ་སྤྱོན་བཅས་ཞེས་པའི་སྤྱོན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཅོ་བའི་འགན་དབང་ནི་རུ་ཆེན་ཁག་ལ་བཀོད་འདོམས་ཕྱིན་ཀྱི་ཡོད་པར་སྤྱང་། སྤྱོད་བཅན་གྱི་རུས་སྤྱོན་པོ་ཆེ་དགུ་ཞེས་ལས་འགན་མི་འདྲ་བའི་འགོ་གཅོད་སྤྱོན་པོའི་དཔེ་བ་དགུ་ཡོད་པ་ནི། དགུང་སྤྱོན་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ། བྱང་སྤྱོན་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ། བཀའ་ཡོ་གལ་འཆོས་པ་སྟེ། བཀའ་སྤྱོན་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་བཅས་ཡིན་པར་གྲགས་སོ།

(1) དགུང་སྤྱོན་ནི། ལས་ཐབས་ཁྱོད་དང་འདྲ་བར་ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་ཀྱིས་གཅོད་ཅེས་དགུང་སྤྱོན་གྱི་ལས་འགན་ནི། ཕྱི་སྟོགས་ལས་འགན་གྱི་གཅོད་འགན་ཕྱིན་པ་དཔེར་ན། སྟོགས་བཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་སངས་མཛོད་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་

མཆིས་དྲུ་འཆལ་བ་སྐད་དུ། བསྐྱར་བཏགས་ནས་འཆལ་དེ། བུ་དུ་བཀྱིས་པ་ཡང་མང། རྒྱལ་འབངས་
 ལས་སྤྱུ་ཐབས་ཀྱིས་གསོ་ཡང་དེ། འདི་འདྲ་བར་འཕྱོག་པ་ཅམ་ཞིག་མཐོང་བྱ་བ་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ལྟ། གཞན་དུ་གཉེན་
 འཆལ་དུ་མྱེ་གནང་བ་དང་སྤྱར་ཞིང་། ཁྱི་ཕྱེད་ནང་དུ་དགའ་གཉེན་འཆལ་བར། གཏད་དུ་ཅི་གནང་ཞེས་གསོ་
 ལོ། ། དུ་བཟངས་ལྟ་བུ་ཕྱག་རྒྱ་དང་གཏད་ཐོགས་དེ། སྤྱུས་འཛིན་དུ་ནི་མྱེ་གནང་། དགའ་གཉེན་འཆལ་བར་
 གནང་སྟེ། ཕྱག་རྒྱ་འཆང་དུ་སྤྱུ་ལ་བལ། ཞེས་པའོ། །

(མཆན་གཉིས་པ) དེ་ལ་བྱ་སྤྱོད་ནི་བྱ་མོ་སྤྱོད་མོ་བྱ་བ་སྟེ། མཆོ་སྤྱོད་པོའི་ཕལ་སྐད་དུ་བྱང་མེད་སྤྱིའི་མིང་
 ལ་བྱ་སྤྱོད་མར་འཛོད། དུ་བཟངས་བྱ་བ་ནི། ཡམེད་དམ་ཁྱེལ་མེད་ལ་ཟེར། གཏད་ནི་བཀའ་གཏད་བྱ་བ་སྟེ་བཀའ་
 ཐོག་གནང་བའི་དོན་ནོ། །

དེས་ན་དོན་འདི་ལྟར། མདུན་ས་ཡོང་ཅུ་ནས། སྤྱོད་ཆེན་པོས་ཕག་ལོའི་དབྱིད་ལ་གནང་བའི་བཀའ་རྒྱ་ཕབ་
 པ། རྒྱ་ཕྱེ་གཉིས་ཀྱི་དཔོན་རྣམས་དག་གིས་ཁྱེ་འབུལ་དུ། སྤྱུས་ཐོད་སྤྱུ་མ་དང་། འང་སྤྱོད་ལ་ལ་གཉིས་ནས། རྒྱ་ཤ་ཅུ་
 པའི་བྱ་མོ་རྣམས། རྒྱང་མར་ལེན་སྐད་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བཏགས་དེ་འཕྱར་ཅིང་། དོན་ལ་གཤིག་མོར་བྱས་པ་ཡང་
 མང་དུ་བྱུང་། རྒྱལ་པོའི་འབངས་ལས་བཅན་ཐབས་ཀྱིས་འཕྱར་དེ། འདི་ལྟར་འཕྱོག་པ་ནི་སྤྱོད་མེད་པ་ཅམ་ལགས་
 བ། ད་ཕན་ཆད་མཐོང་བྱ་བ་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་མ་འདྲ་ཡིན་ཕྱིན། གཞན་ལ་བག་མར་མི་གཏོང་བའི་ཁྱིམས་སྤྱར་ཞིང་།
 མཐོང་བྱ་བ་ཁྱི་ཕྱེད་ནང་དུ་རང་མོས་བཞེན་དགའ་གཉེན་བྱས་ཆོག་པའི་བཀའ་གཏད་གནང་བར་ཁྱུས་པ་བཞེན།
 ཐོང་གི་བཀའ་རྒྱ་དང་བཀའ་ཐོག་བཟུང་སྟེ། ཁྱེལ་མེད་ལྟར་བྱས་ནས། བྱང་མེད་བདམས་དེ་འཛིན་མི་ཆོག་པ་དང་།
 དགའ་གཉེན་བྱས་ཆོག་པའི་བཀའ་རྒྱ་འཛིན་དུ་གནང་ངོ། ། ཞེས་པའོ། ། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཐོགས་ནས་ཁྱེལ་མེད་
 དུ་བྱས་བྱ་བ། འང་སྤྱོད་ལ་ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱེད་ཆུལ་ལྟར་མི་ཆོག་པའི་དོན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ལི་ཡུལ་དེ་ཁྱི་སྤྱོད་གི་དུས་སུ་
 འབངས་རྣམས་མར་བཀྱག་ཅིང་། མཐོང་བྱ་བ་ཁྱི་ཕྱེད་བ་བཅུགས་དེ། སྤྱོད་ཁམས་གཅིག་གིས་གསར་དུ་བསྐྱེད་དོ་
 ཞེས་འོག་གི་རྒྱལ་འབངས་ལ་ཡང་གསལ་པོ། །

གཞན་ཡང་སྤྱག་གཟིག་དང་ཨོ་རྒྱུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱོད་རྣམས་དང་དཔལ་འབྱོར་བཞེ་ལེན་དང་། རིག་གནས་
 སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་བྱུང་ཡོད་པའི་ཆུལ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེའི་ཐེར་ཁག་ན་གསལ་བ་ལྟར་དང་།
 ལྟག་པར་དུ་ཨོ་རྒྱུན་གྱི་མཁན་པོ་པད་མ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་གནང་འདྲེན་ཁྱུས་དེ། གསར་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་མང་
 པོའི་དབང་ཁྱིམ་མན་འགྲུག་དང་བཅས་པའི་རྒྱུན་རྒྱུ་ཆེན་པོས་བརྒྱུས་དེའི་གི་བར་དུ་སྤྱོད་རྒྱུན་མ་རྒྱུ་པར་བཞུགས་པ་
 འདི་དག་གི་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བ་བཅུགས་པའི་ཨོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་ཅམ་ལོ། །

གཉིས། རིག་གནས་སྤྱོད་གསའི་སྐད།

1. ཡུལ་གཞན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་སྒྲུབ་པ། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ནི་གདོད་མ་ཉིད་ནས་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་འཆོལ་བའི་གོམས་གཤེས་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ལོ་རྒྱུང་ལྟག་
 མང་པོ་གོང་ནས་ལྟ་མཆོད་པ་དང་། འདྲེ་བཀའ་བ། ཉེན་འབྲེལ་ལ་ཉེར་བཞགས་པ་བཅས་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་ཆུང་གཞི་
 ཡོད་པ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་རིམ་བཞེན་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་རྒྱས་པ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་དེ་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་

པའི་བསམ་སྤྱོད་གོ་རྟོགས་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ། མིག་སྤར་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བའི་དབྱང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་
 སྤྱོད་ལོ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུང་སྤྱོད་ལྟག་གཉིས་ཅམ་གྱི་ཐོང་ནས་གནམ་གྱི་སྤར་མ་ལ་བཞགས་པ་དང་། བར་སྤར་གི་སྤྱོད་
 དང་བྱ་ལ་བཞག་པ། ས་གཞིའི་ཆུ་བོ་དང་ཆེ་ཤིང་ལ་བཞག་པ་བཅས་ཀྱི་སྤོ་ནས་དུས་བཞི་དོས་འཛིན་པ་དང་། སོ་
 བམ་གྱི་ལས་བྱེད་པ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འབྱུང་བཞི་དང་སྤྱར་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་སྤྱོད་དུ་
 བཀོལ་དེ་ཡུས་ཀྱི་ནད་རྣམས་བཅས་སྤྱབ་པར་བྱུང་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཉམས་སྤོང་རྣམས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པའི་
 གཞུང་ལྷགས་ཀྱང་བྱུང་ཡོད།

མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གནས་དེ་རང་སྐད་དུ་བསྒྱུར་དེ་རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་གསོས་སུ་བཏབ་པའི་སྤྱོད་ནི་སྤྱོད་
 ལོ་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་ཅམ་ནས་བྱུང་བཞིག་སྟེ། དུས་དེར་རྒྱལ་པོ་གི་གྲུ་བཅན་པོས་སྤྱག་གཟིག་
 གི་གྲུ་མ་ཏ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནས་སྤྱག་གཟིག་གི་ཆོས་ལྷགས་བོད་དུ་བསྒྱུར་ནས་འཆད་མཉན་བྱས་ཡོད་པ་གསལ།

ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྤྱུ་པོའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལྷགས་དང་རིག་གནས་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་དེ་
 བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡར་རྒྱས་དང་། དར་སྤེལ་དུ་བཏང་བའི་ཆུལ། དེའང་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྤྱུ་པོས་བོད་
 ཡོངས་གཅིག་གྱུར་བྱས་དེ་ཐབས་དུ་མའི་སྤོ་ནས་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་ལམ་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་བའི་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ཡུལ་
 ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གནས་རྣམས་བོད་དུ་དར་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ལོ་633པའི་ཆུ་རྒྱལ་ལོར་བྱ་མི་སམ་རྩོ་ཏ་ལ་སྤྱོད་
 པའི་བོད་ཀྱི་སྤོ་ནས་པོའི་བྱ་རིག་པ་རྣེ་བ་བཅུ་དྲུག་ལ་གསེར་གྱི་རྩྭ་ལ་བཅུང་བཅས་རྒྱ་གར་དུ་ཡིག་སྤྱོད་དུ་བཏང་ཡང་།
 ལ་ལ་ལམ་བསྐྱོད་པ་དགའ་བ་ལ་འཇིགས་ནས་འགྲོ་མ་རུས། ལ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱོད་པས་ཀྱང་ཆད་པས་ཤི། ལ་ལ་རྒྱ་སྐད་
 ཤེས་མ་ཐུབ་པར་བྱེད་ལོག་པ་བཅས་བྱུང་། བྱ་མི་སམ་རྩོ་ཏ་ནི་སྤོ་ནས་གྲུར་དང་། ཅུ་གར་། ཅན་དན་སྤོ་ནས་བཞེན་
 པས་ཆད་པས་མ་གཞོད། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་ཆེན་ཕྱིན་པ་ན་ལྟ་ཆེན་ཞེས་པ་ལ་སྤྱོད་དང་བཅས་པས་མངལ་ཁ་
 རུས། རྒྱ་གར་རྩོ་སྤྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བཟའ་ཟེར་ལི་བྱེན་ཀ་ར་ལས་སྤྱི་ཉིའི་སྐད་ཡིག་སྤོ་ནས་བསྐྱབས་ནས་
 མཁས་པར་གྱུར། པ་རྩོ་ཏ་ལྟ་རིག་པའི་མེད་གོ་ལས་སྤྱོད་ཀ་ཅན་དབྱངས་གསུམ་སྤོ་ནས་ལོགས་སྤྱོད་ཀྱི་བརྒྱ་སྤོ་ནས་པའི་
 གཞུང་རྣམས་ལ་ལོ་རྒྱུག་གི་བར་དུ་འབད་བཅོན་ཆེན་པོས་གསར་སྤོང་གནང་བས་མཁས་པའི་ཆེར་སོན།

དེ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཁར་སྤྱོད་རིག་པ་ཁག་གི་རྒྱ་དཔེ་དང་། འདུས་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཉོག་ མདོ་ཟ་མ་ཉོག་
 བཀོད་པ། ཐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་ དགེ་བ་བཅུའི་མདོ་ལ་སྤོ་ནས་པའི་རྒྱ་དཔེ་རྣམས་ཀྱང་
 ཆབས་ཅིག་བསྐྱམས་ནས་ཕེབས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤོང་བཅན་སྤྱུ་པོས་སྤྱགས་དབྱེས་ཆོར་ཆེན་པོས་བསྐྱབས་གནང་།
 ལྟ་སའི་སྤྱོད་མཁས་མ་རུ་ཞེས་པ་དེར་སང་པ་བོང་ཁ་བྱ་བའི་ཡུལ་འདིར་བྱ་མི་བཞུགས་གནས་བཅས། ཡུལ་དེར་རྒྱལ་པོ་
 རང་ཉིད་བྱ་མི་སྤོ་ནས་པོ་དུ་བཞེན་ནས་ལོ་བཞིའི་བར་དུ་སྤྱོད་མཆོམས་བཅད་ནས་ལོགས་སྤྱོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བསྐྱབས།
 སྐབས་དེར་བྱ་མི་སམ་བོད་ཡིག་གསར་བཅོ་བྱས་ཞེས་པའི་ཡིག་དེ་ནི་དེར་དུས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྤྱགས་ཡིག་ཅེས་པ་འདི་
 ཉིད་ཡིན་པས་དེ། སྤྱོད་འཇིག་ཉེན་འདིར་མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་སྐད་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤོ་བ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ན།
 མི་རིགས་དེའི་སྐད་དང་ཡིག་བཅུད་ནས་སྤོ་བ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས། ཡིན་ནའང་བོད་དུ་བྱུང་བའི་ལོགས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་རིག་
 པའི་གཞུང་ཀ་ཅན་དབྱངས་གསུམ་སྤོ་ནས་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་བོད་དུ་འབྲེལ་བཤད་བྲིས་ཡོད་པར་མ་ཟད།
 ལོགས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིག་ལྟ་གདངས་ཤི་ཤི་བཞེན་བོད་ཡིག་གི་སྤོ་ཆབ་བྲིས་དེ། དེ་ལ་ལོགས་སྤྱོད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་འགྲོས་དང་།

བསྐྱུར། རྒྱ་གར་ནས་བར་རྒྱ་ཇ། རྒྱ་གར་ནས་ཉན་མང་ཉང་། ༡་ཟིག་ནས་གཤེལ་ཕྱི་ལོ་ལྷན་པ་གསུམ་
 གྲུབ་དང་། 《འབྲུ་ཤག་མ་བུ་ཆེ་ཆུང་》དང་། 《རྒྱ་དཔུང་ཐོར་བུ་》《མགོ་སྐྱོན་བསྐྱེད་པ་》སོགས་བསྐྱུར། གྲུབ་པ་
 གསུམ་བསྐྱོས་ནས་མི་འཛིག་ས་པའི་མཆོད་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་ལུགས་ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་དུ་གྲགས་པ་བྱས། གཤེལ་ཕྱི་ལོ་
 འཛོལ་ཞེས་སྐྱོན་པའི་རིགས་རྒྱུད་བྱུང་། མེས་ཨག་ཆོས་ཀྱི་དུས་རྒྱུ་མོ་བཟའ་བྱིས་ཤིང་ཀོང་ཆོས་ཁྱེད་པའི་སྐྱོན་ཅིས་གྱི་
 གཞུང་ལུགས་རྒྱུ་མས་ཉ་ཤང་མ་རྒྱུ་ལོ་འདུལ། ཁྱུང་པོ་ཅོ་ཅོ་དང་། ཁྱུང་པོ་དོ་ཆུགས། རྒྱ་ལུག་གར་མཁའ་ཅག་ལ་
 སྐྱོན་འབར་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུར། ཁྱོམ་གྱི་ཡུལ་ནས་བེ་ཆེ་ཅན་པ་ཤེ་ལ་ཉ་བྱ་བའི་སྐྱོན་པ་མཁའ་པ་བཀྲལ་ནས་ལྷ་རྩེར་
 བཀྲར་ཉེ་མ་གསུམ་བྱ་བཅུ་བཞི། ཐུན་མོང་མེན་པའི་གསང་བའི་བྱ་བཞི་སྟེ་རྒྱུས་པའི་སྐྱོར་དང་། བེ་བྱམ་སྐྱུག་པོ་ཉི་ཀ་
 ཡང་ཉི་ཀ་སྟེ་འབྲིང་པོ། བསྐྱེད་པ་ཡི་གེ་དམར་ཆུང་སོགས་བཅུ་མས། གཞན་ཡང་ཆོས་རྒྱུད་སོགས་མང་དུ་བྱུང་བར་
 གྲགས་ཤིང་དེའི་བྱ་རྒྱུད་ལ་བེ་ཆེ་ཞེས་པའི་སྐྱོན་པ་རྒྱུ་མས་བྱུང་། ལྷ་ཤང་དང་ཁྱུང་པོ་སོགས་མཁའ་པ་མང་པོ་བསྐྱོས་
 བསྐྱེད་པ་ཉེ་མ་གསུམ་འབྲུར་རྒྱུ་མས་གྱི་དོན་སྟེང་པོ་སྒྲངས་པ་སོ་མ་རྒྱ་ཇ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་ཆེན་བཅུ་མས། རྒྱ་ལྷོ་དེ་
 དག་སྟེགས་གཅིག་དུ་བཟའ་གཤིས་སྐྱོན་པའི་བཞུགས་པ་ལ་སྒྲུབ་དཔུང་གྱི་གཞུང་འཆོལ་པའི་མདོ་ཞེས་གྲགས་སོ། ཞེས་དང་།

ཡང་། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱིམ་སྤུངས་ལྷོ་བཅོན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་དོན་ཐོག་མར་སྐྱོང་བའི་དུས་སྤྱི། རྒྱ་གར་ནས་རྒྱ་མ་རྒྱུ་ཇ། རྒྱ་
 གར་ནས་མ་རྒྱུ་ལོ་འདུལ། ༡་ཟིག་གམ་ཁྱོམ་ནས་ཅན་པ་ཤེ་ལ་ཉ་སྟེ་སྐྱོན་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་འཛོལ་པ་ལ་སྐྱུལ་པའི་
 སྤྱུལ་གསུམ་གྲགས། དེ་གསུམ་བསྐྱོས་ནས་རྒྱལ་ཁམས་སོ་སོའི་ལུགས་དང་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་པ་དཔུང་གྱི་བསྐྱེད་པ་བཅས་
 རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཅན་པ་ཉི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་འབྲེལ་པ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་བྱས། ཅན་པ་
 ཤེ་ལ་ཉ་རང་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཁར་སྤྱུལ་པ་གདམས་པའི་སྐྱོར་ལ་བེ་ཆེའི་བྱ་སྟེ་ཁ་མེར་དང་། དེ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤུལ་བས་རྒྱལ་
 པའི་སྤྱི་ཡིག་འོད་འབར་དུ་གྲགས། ལྷ་ཤང་མ་རྒྱུ་ཅོ་ཉས་རྒྱལ་སྐྱོན་དམངས་གསུམ་བསྐྱེད་པས་ཅན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་
 མཛོད་ལ། ཡན་ལག་མཛོད་ཆེ་འབྲིང་། སྤྱི་དོན་འབྲེལ་པ་སྟེ་ལྷ་ཤང་དམངས། བྱང་ལྷ་སྐྱོན་པོ། གསང་བ་རྒྱལ་པོ་
 ལ་གདམས་པའི་སྐྱོར་གྲགས་སེལ་དང་བཅས་པ་བསྐྱུར། ཅས་སོགས་གསུངས་པ་ལྷ་ཤང་རོ།

དེ་ནས་མངའ་བདག་ཁྱིམ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སྤྱི་རྒྱ་གར་ནས་པ་ཉི་ལྷ་ཇོ་མོ་ག་མེ་ཤ་དང་། ཤིན་ལེན་བོ་སྟོན་ ༥་
 བ་ཤི་ལ་གསུམ་སྐྱུན་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ལྷན་པ་ལོ་ལྷན་པ་ལོ་ལྷན་པ་སོགས་པ་རྒྱུ་མས་དང་ལྷན་དུ། རྒྱ་ཡུལ་མེས་རྒྱུ་མས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱུར་གནང་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྒྱུ་མས་བསམ་ཡས་གཅུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་རྒྱུ་མས་
 དང་། བོད་ཀྱི་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དཔེ་མ་ལུས་པ་སྐྱུན་དང་ས་ནས། སྤྱི་མཐུན་ཅན་རྒྱ་གར་གྱི་འབྲུར་དུ་
 བཅོས། སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཆོས་ལུགས་བཟང་པོར་མཛད། ཐན་པོ་དང་། སྤང་དང་། ཞོ་
 ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་གར་དང་བསྐྱུར།

2. ཆེད་སྦྱོང་གི་སྦྱོང་བྱ་བ་ཐུགས་པ། སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་སྦྱོང་སྦྱོང་བྱེད་ཡུལ་
 གཅོད་ནི། བོན་གྱི་འདུ་གནས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་རྒྱུ་མས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་གཅུག་ལག་ཁང་ཞེས་པའི་
 རྒྱ་མཆོད་ཡང་དེ་ཡིན། དེས་ན་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་ནང་དུ་སོ་སོའི་མོས་འདུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོང་གཉེན་བྱས་ཉེ་
 ཆོས་དང་རིག་གནས་ལ་སྤྱངས་པ་མཐའ་ཕྱིན་པའི་མཁའ་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཐད་ཀར་
 བདག་སྦྱོང་གནང་བའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་སྦྱོང་བྱ་བ་ཐུགས་པའི་ཐོག་མ་དེ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱིམ་སྤུངས་ལྷོ་བཅོན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་
 བ་ཡིན།

(1) གསོ་རིག་སྦྱོང་བྱ། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་སྦྱོང་བྱ་ནི། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དགྲའ་ལོ་ལྷ་བཅུང་ལྷ་
 པ། རྒྱ་ལྷན་སྟེ་སྤྱི་ལོ་762པའི་ལོ་དེར་ཀོང་པོ་སྐྱོན་ལུང་དུ་བཅུགས། སྐབས་དེར་སྦྱོང་མ་སྤུམ་བཟུ་ཅམ་བསྐྱེད་ཤིང་
 སྦྱོང་གྱི་དཔུང་འཛིན་དང་། སྦྱོང་དཔོན་གཉིས་ཀ་གཡུ་ཐོག་པས་གཅིག་སྟེགས་གནང་། བོན་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་
 གསོ་རིག་འབྲམ་བཞི་མདོ་དགྲུ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱེད་ནས་མགོ་མཛུགས་ཅི་མ་རྒྱུ་མས་
 གསར་དུ་བརྟེན་ཤིང་ཆོག་གི་སྤེལ་སྦྱོར་ལ་ལེགས་བཅས་མཛད་དེ་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་པའི་མཆོད་གསོལ་ནས་
 གཞུང་དེ་ཉིད་ལ་འཆད་ཉན་མཛད། སྦྱོང་སྦྱོང་གི་ཡུན་ཆད་ལོ་བཅུ་དེ་གཏན་འབེབས་གནང་སྟེ་སྐྱོན་པ་གསར་ཐོན་
 རྒྱུ་མས་ལ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆད་གཞི་དང་བསྐྱེད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གི་མིང་དུ་འབྲམ་རབས་པ་དང་།
 རབ་འབྲམ་པ། དཀའ་བཅུ་པ། བསྐྱེད་པ་བཅས་རིམ་པ་བཞིར་བྱས།

གཞན་ཡང་《རྒྱུད་བཞིའི་》ཆ་ལག་དེ་ཅམ་ཐོན་པ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་སྦྱོང་བྱ་བ་རྒྱུ་མས་ལ་སྤྱུག་པ་སྟོལ་བ་དང་། གཡུ་
 ཐོག་པའི་བང་ཆེན་རྒྱུགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་བསྐྱེད་དགོས་པར་སྤྱང་། དུས་དེར་སྐྱོན་པ་འབྲམ་རམས་པ་ལྷ་བཅུ་
 སྐྱོན་པ་རབ་འབྲམ་པ་ལྷ་བཅུ་ སྐྱོན་པ་དཀའ་བཅུ་པ་བཟུ་ཅམ་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་སྦྱོང་བྱའི་སྤྱུགས་འགན་གཅོད་
 བཞེས་ཤིང་། དགྲའ་ལོ་ལྷ་པའི་སྐབས་སུ་རྟེན་གཡུ་ཐོག་པ་ཉིད་མདོ་ཁམས་དར་ཅེ་མདོ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་གར་སོགས་ལ་
 ཕེབས་ནས་འགོ་བཙན་པ་མང་པོའི་དོན་མཛད། སྤྱིར་ཀོང་པོ་སྐྱོན་གྱི་ཕེབས་ཉེ་སྟེགས་མཐའ་དག་ནས་འོངས་པའི་
 གསོ་རིག་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་པ་སྦྱོང་སྤྱུག་ཅམ་བྱུང་བ་དེ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་ཞབས་ཞུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོན་པ་སྦྱོང་བྱའི་
 འདུལ་ལྷ་ལྷན་སྟེ་ཕེས་པ་བཏབ། སྐྱོན་གྱི་དཀའ་བཅུ་གནད་སྐྱོར་ལ་བསྟོན་མཛད་དེ་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་མདུད་རྒྱ་རྒྱུ་མས་དེ་དེ་
 བཞིན་བཀོལ། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་པ་ཞེས་སྐྱོན་པའི་གྲགས་པ་སྟེགས་མཐའ་དག་ན་བྱུང་། ལྷན་པར་དུ་དབུལ་
 མོངས་ཀྱི་ནད་པ་རྒྱུ་མས་ལ་སྤྱང་མེད་པའི་བཅོད་བཞེད་པའི་གཟིགས་སྦྱོང་ཐོབ་པས་མཆོག་དམན་སྟེ་བོ་ཀྱན་གྱིས་བཀྲར་
 བསྟེད་དང་བསྐྱེད་པ་ཆོད་ཐོབ། རྟེན་གཡུ་ཐོག་པས། གསོ་རིག་པའི་རྒྱུ་མས་ཀྱི་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་མས་ལ་གདམས་པ།

ཁྱེད་རྒྱུ་མས་རང་འདོད་ཁོག་འགྲས་སེར་སྤྱང་ན་གཡོ་བོར་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞི་བཟུང་། འགོ་བཙན་
 པའི་དོན་དུ་གཉེར། མཐོག་སྟེགས་དང་ཁེ་ཆོང་མ་བྱེད། དན་སྦྱོང་མཐའ་ནས་སྦྱོངས། མིང་ཟས་ངོར་མི་ལྷ་བར་ནད་
 པ་ལ་ཕན་པའི་སྐྱོན་པ་དཔུང་མཛོད། སྟེགས་ཆ་ཉེ་རིང་སྦྱངས་ལ་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་སྐྱོན་པ་མཛོད། བདག་བཟུང་གི་
 གནས་མ་བརྟེན་པར་རྒྱལ་ཁམས་སྟེགས་མེད་འབྲེལ་པ་ནད་པ་སྟེགས་མེད་སྟོས། ཆེ་བཅུན་གྱི་སྤྱི་སྐྱོན་མ་བྱེད་པར་
 སྤྱང་ལོང་བཅོད་བས་སྦྱོངས། བཀའ་ཆོས་སྟེགས་སྤུམ་འདོད་པར་དཀར་གསུམ་སྟོལ་བསྟེན། ཉ་བྱེ་ཞོན་པ་སྦྱོངས་ལ་
 བྱད་པའི་བྱ་བ་དུ་རྒྱགས། མི་ཤེས་ཤེས་པར་མ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་སྦྱོང་གཉེན་མཛོད། མི་སྦྱོག་ལ་ཆོད་ལེན་མ་བྱེད་མི་
 ཤེས་པ་ངོས་འཛིངས། སྦྱོག་སྤུམ་ཆོས་ལ་འདུལ་ལ་བྱེ་མའི་ལམ་སྤྱུངས། ཞེས་སོགས་སྐྱོན་པའི་ཀུན་སྦྱོང་གྱི་སྐྱོར་ལ་
 བསྐྱེད་བྱ་ལེགས་པོར་གནང་། དེ་ལྷན་གསོ་རིག་སྦྱོང་གཉེན་པ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་སྤྱང་བའི་སྤྱི་གཟིམས། སྦྱོང་སྦྱོང་གི་ཡུན་
 ཆད། རང་གི་ཡོན་ཆད་དང་བསྐྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་གི་མིང་སོགས་གཏན་འབེབས་མཛད་དེ་ཐུན་མོང་སྤྱིའི་ཆ་འཛུགས་
 ཅན་གྱི་སྦྱོང་བྱ་ཞིག་དུ་ཆགས།

(2) རྒྱ་ལྷན་གྱི་སྦྱོང་བྱ་འམ་ལོ་རྒྱུ་ལོ་སྦྱོང་བྱ། སྤྱིར་བོད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་སྦྱོང་བཅོན་སྐམ་པའི་དུས་ནས་སྤྱི་
 མི་སམ་རྩོལ་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ནས་ལེགས་སྤྱི་སྤྱང་དང་ཡི་གེ་ལ་མཁའ་པར་བྱས། ཕྱིས་སྤྱི་བོད་ཕེབས་ཉེ་རྒྱ་གཞུང་
 མང་པོ་བོད་སྤྱི་དུ་བསྐྱུར། ལོ་རྒྱུ་བཀའ་པར་གསོ་སྦྱོང་གནང་བ་ནས་བཟུང་། རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་གི་དུས་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་

བདུན་གྱི་སྐྱབས་བཅུ་བཞེད་ལ། སེང་ལྷེ་སྒྲོ་མོའི་ནང་གཡུག་པོ་ལྟོ་སྐྱབས་ཁང་གཉིས་སོ་སོར་གནོད་སྐྱོན་དང་སྒྲུ་ཡི་
རྒྱལ་པོའི་གཞུགས་བཅུ་ལག་གཅིག་བཞེད་ས་པ་དང་མདོར་ན་སྤྱོད་བཅུ་གྱི་སྐྱབས་སྐྱུ་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་ཁྱོན་
བསྐོས་སྒྲུ་ཁང་བཅུ་དང་། ཤར་སྒྲོའི་བྱུང་ཚུགས་ལྟ་བུ་ལྟོ་མོའི་རྟོན་མཁའ་ཞིག་བཅས་བཞེད་ས་ཡོད།

ར་མོ་ཆེའི་སྤྱ་ཁང་ནི། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཆོས་གཙོ་གཉེར་གནང་སྟེ་རྒྱ་བོད་བལ་པོ་སོགས་ཀྱི་ལས་བཅོ་པས་
བསྐྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱ་ཁང་གཙོ་བོ་དག་ལས་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འབྲུལ་སྤང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་གྲུབ་
པའི་རྗེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ཅིང་། སོག་མར་གཙང་ཁང་སྟེ་བར་ཆོ་བོ་ཤུག་ལུ་མེ་ལ་འཁོར་ཉེ་བའི་སྐས་ཆེན་བཅུ་གྱིས་སྒྲོར་
བསོགས་བཞེད་ས་པ་དང་། སྤྱ་ཁང་གི་དབྱིབས་ཀྱང་རྒྱུ་ལྷགས་སྤར་བཞེད་ས་པའི་ཡང་སོག་ཀྱི་གཡུ་ཆེའི་རྒྱ་ལིབས་
རྒྱ་པར་བཀྱ་བ་རྒྱ་ལྷག་གནས་ལ་འཕྱོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྒྲོན་པས། མཆན་ཡང་རྒྱ་ལྷག་ར་མོ་ཆེ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ཟེར།
ཆོ་བོ་ཤུག་ལུ་མེ་སོག་མར་འདིར་བཞུགས་ཤིང་རྗེས་སྐྱབས་སྤང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་པ་ནས་བཟུང་།
སྤྱ་ཁང་འདིའི་རྟོན་གཙོ་བོ་ཆོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྗེ་རྗེ་བཞུགས་པ་ཡིན། བྱིས་ཁྱོད་གི་སྐབས་སྐྱུ་རྒྱུ་ལྷག་པོ་ཤར་ཡུན་རིང་འདིར་
བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བཅུ་གྱི་བཅུ་མོ་ཞང་ཁྱུང་བཟའ་ལི་ཐིག་སྐྱོན་གྱིས་ཐེམ་བུ་སྒྲོག་གི་སྤྱ་ཁང་དང་། མི་
ཉག་གི་རུ་ཡོང་བཟུང་བྱས་སྤྱོད་མཁོན་པོའི་སྤྱ་ཁང་། མོང་བཟའ་ཁྱི་ལྷུ་མཁའ་གྱིས་བྲག་ཡོར་བའི་སྤྱ་ཁང་སོགས་ཀྱང་
བཅུ་པོ་ལ་ཁྱུ་ནས་བོད་འབངས་ལས་ལ་བསྐྱལ་ཉེ་སོ་སོར་བཞེད་ས་པར་གྲགས། ཞང་ཁྱུང་བཟུང་བཞེད་ས་པའི་
ཐེམ་བུ་སྒྲོག་གི་སྤྱ་ཁང་ནི་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་ཤས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་སྤྱ་ཁང་ཡིན་པར་བཤད་
འདུག་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་དག་ན་སྤྱ་ཁང་དེའི་མིང་ཅམ་ལས་རྟོན་གྱི་དཀར་ཆག་དང་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཅི་
ཡང་མི་གསལ་བའི་ཁར། སྤོ་མོ་ཉིད་ནས་ཤུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་སོགས་ལ་དཔགས་ན་བོན་གྱི་སྤྱ་ཁང་ཡིན་སྟེ་དེ་དོན་
ལ་གནས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བས། ཕལ་ཆེར་བྱིས་པ་ལ་སྐྱུ་ལྷག་གི་སྐྱབས་ཅམ་ལ་བོན་བསྐྱབས་སྐབས་སྤྱ་ཁང་དེ་ཡང་ཆོར་
ཞིག་ཀྱི་སྤྱོད་བཅུ་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ཡིན་པ་ལྟོ་མ།

གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་ས་དབྱུང་དུ་བསྐྱོན་པའི་ཉེ་བའི་ས་དག་བཅུ་འགྲོག་བཅོས་བྱས་པ་ནི། ཤར་ན་བལ་མ་
ཐུམ་པ་རི་(སྤྱ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་)རྒྱ་སྤྱོད་དེུ་ཁར་སོན་པ་འདྲ་བལ་དྲུང་དཀར་བསྐྱོན། ཤར་སྒྲོ་བྱ་སྤྱོད་སེ་ཐུག་
(སྤྱ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་)སྤྱོད་མོ་འདུམས་བཟེད་པ་འདྲ་བལ་དྲུང་བྱུག་ཆེན་པོའི་རྟོན་བསྐྱོན། རྩོམ་པ་ལྷག་མའི་ཤར་
རི་ལ་ཐིག་པ་ནག་པོ་གཟན་ལ་རུབ་པ་འདྲ་བལ་བྱ་ཁྱུང་ག་རུ་ཁ་བསྐྱོན། རུབ་ན་ཤུན་གྱི་བྲག་བདུད་ནག་པོ་བྱ་ར་བྱེད་
པ་ལྟ་བུ་དང་རི་སྤྱོད་མོ་རལ་པ་གཟིང་བལ་འདྲ་བལ་རྗེའི་མཆོད་རྟོན་བསྐྱོན། བྱང་ན་ཉང་བྲན་དང་དོག་ཐེའི་དབྱུས་རི་
སྤང་ཆེན་གཡུལ་དུ་ཞུགས་པ་འདྲ་བལ་རྗེའི་སེང་གི་བསྐྱོན་ཅེས་སོགས་ཆོས་འབྱུང་ཁག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། ས་དག་
བསྐྱོག་ཐབས་ཀྱི་རྗེ་བཞོས་གཞུགས་བཅུ་དེ་དག་གཙུག་ལག་ཁང་སྟེ་བའི་སོག་སོ་གཉིས་པའི་སྐྱུགས་དང་སྐྱུགས་
མཆོམས་སོ་སོའི་བྱི་ཆིག་གི་ལྷེབས་སྐྱུ་དུ་ལྟོང་གསལ་པོ་བསྐྱུ་ཡོད་པ་ནི་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་རྗེ་བཞོས་ལག་ཆལ་ལ་
དབྱུང་གཞི་བྱེད་པའི་རིག་དངོས་ཆ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དུས་མཆུང་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་གི་སྒྲོ་དང་ཀ་གདུང་སོགས་ཀྱི་
ཤིང་བཞོས་རི་མོ་དང་། སྒྲོ་སྤྱོད་སྤྱ་ཁང་གཉིས་ཀྱི་ལྷེབས་རིས་སོགས་སྐབས་དེའི་མཛོས་ཆལ་གྱི་ལག་རིས་ཁག་གཅིག་
གི་སོག་ནས། རྒྱ་དཀར་ནག་དང་བལ་པོ་སོགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ལག་ཆལ་ཐད་ལ་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང་།

གཞན་ཡང་མཐའ་འདུལ་དང་ཡང་འདུལ་གྱི་སྤྱ་ཁང་བཅུ་གཉིས་ནི། སྤྱོད་མོའི་དབྱུང་འགྲོག་པོ་ལྟོ་མ་ལྟོ་མ་ལ་
ཡར་ཐུང་ཁ་འབྲུག་བྱམས་པ་མི་འབྲུར་བའི་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་(སྤྱོད་མོ་རྫོང་ཁོངས་) སྤྱོད་མོའི་དབྱུང་འགྲོག་པོ་ལྟོ་མ་
གནོན་པ་ལ་དབྱུང་ཀ་ཆལ་གྱི་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་(མལ་གྲོ་གྲུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་) སྤྱོད་མོའི་དབྱུང་འགྲོག་པོ་ལྟོ་མ་གནོན་
པ་ལ་གཡུས་རུར་གཙང་འགྲམ་གྱི་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་(རྒྱ་མཁྱིའ་རྫོང་ཁོངས་) དབྱུང་འགྲོག་པོ་ལྟོ་མ་གནོན་པ་ལ་རུ་ལག་ཀྱི་
སྐྱམ་པ་རྒྱུང་གི་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་(སྤྱོད་མོ་རྫོང་ཁོངས་) དེ་དག་ནི་མཐའ་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེད་ས་ལོ། ། དེ་
ནས་སྤྱོད་མོའི་སྤྱོད་མོ་གཡུས་པ་གནོན་པ་ལ་ཀོང་པོ་བྱ་རྒྱུང་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་(ཉིང་ཁྱི་རྫོང་ཁོངས་) སྤྱོད་མོ་གཡུས་པ་
གནོན་པ་ལ་སྤྱོད་མོ་ཁྱོད་ཁྱོད་ཁྱོད་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་(སྤྱོད་མོ་རྫོང་ཁོངས་) སྤྱོད་མོའི་དབྱུང་མོ་གཡུས་པ་གནོན་པ་ལ་མང་ཡུལ་
བྱམས་སྤྱོད་དགེ་རྒྱུས་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་(སྤྱོད་མོ་རྫོང་ཁོངས་) དུས་མོ་གཡུས་པ་གནོན་པ་ལ་བྱང་པ་དུན་ཅེའི་སྤྱ་ཁང་
བཞེད་ས་(འབྲོང་པ་རྫོང་ཁོངས་) དེ་རྒྱམས་ནི་ཡང་འདུལ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེད་ས་ལོ། །

སྤྱོད་མོའི་ལག་མཐུལ་གཡུས་པ་གནོན་པ་ལ་ཁམས་སྤྱོད་ཐང་སྤྱོད་མ་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་(ཁམས་སྤྱོད་ཐང་ཁོངས་)
ལག་མཐུལ་གཡུས་པ་གནོན་པ་ལ་མོན་སྤྱོད་ཐང་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་(སྤྱོད་མོ་རྫོང་ཁོངས་) སྤྱོད་མོའི་རྒྱུང་མཐུལ་གཡུས་
པ་གནོན་པ་ལ་མཆལ་རིགས་སྤྱོད་མ་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་(མང་འ་རིས་ས་ཁུལ་) རྒྱུང་མཐུལ་གཡུས་པ་གནོན་པ་ལ་ཆངས་པ་
རྒྱུང་གནོན་གྱི་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་(བལ་ཡུལ་ཁོངས་) དེ་དག་ལ་རུ་གནོན་གྱི་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་ལོ། །

དེ་དབྱུང་ཆོས་འབྱུང་འགྲུལ་ཞིག་ནང་མཐའ་འདུལ་གཙུག་ལག་ཁང་སོ་སོར་ཡན་ལག་གི་སྤྱ་ཁང་དང་། འཕྲོང་
གི་སྤྱ་ཁང་བཞེད་ས་ཆུལ་དང་། སྐྱུགས་བཞེད་མཆོམས་བཅུ་དུ་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུང་སོགས་འབྱུང་བའི་ཁ་གནོན་སྤྱ་ཁང་དག་
བཞེད་ས་པར་བཤད་ཅིང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གཙོ་ཆེ་བའི་གོང་གསལ་དེ་རྒྱམས་ལགས་སོ། །

སྤྱ་ཁང་དེ་དག་ཆགས་ཡུལ་ཐད་སྤྱོད་མོ་ཉལ་གཞུགས་ཀྱི་ལུས་གནད་ལྟར་བཤད་པ་ནི་སྐྱུགས་གཅིག་ན་སྐབས་
དེའི་ཆོས་སྐྱུགས་ཀྱི་རོས་འཛིན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འདྲ་བྱེད་ཅིང་། དོན་དངོས་སོག་བཅུ་པོ་སྤྱོད་བཅུ་སྐྱམ་པོས་བོད་
ཁམས་གཅིག་གྱུར་དུ་མཛད་རྗེས། འབངས་རྒྱལ་མར་གཉོགས་པ་རྒྱམས་གང་དུ་གནས་ཤིང་འདུ་བའི་ས་དེར་སངས་
རྒྱུ་ཆོས་ལྷགས་དར་སྟེལ་གཉོང་བའི་རྟོན་གཞི་རེ་སྟོང་སྟོང་སྤྱོད་མཐའ་དབྱུས་རྒྱ་བྱུང་འཕྲོགས་གནང་མཛད་པ་
གསལ་པོར་མཐོང་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དཀར་ཡོལ་བཟོ་བའི་ལག་ཆལ། སྤྱིར་བོད་དུ་དཀར་ཡོལ་བཟོ་བའི་ལག་ཆལ་དེ་སྤྱིར་རྒྱལ་བཅུ་པོའི་དུས་
ནས་བྱུང་ཡོད་པའི་ཆུལ་གོང་དུ་བསྐྱོན་ཐིག་ཞིང་། སྐབས་དེར་དཀར་ཡོལ་བཟོ་བའི་ལག་ཆལ་ལ་སྤར་ལས་ཡར་རྒྱས་
ཐིག་པའི་ཆུལ་ལ་《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་ཆེན་མོ་》ལས། དེའི་རྟོན་ལ་རྒྱུང་ནམ་འབྲུལ་རྒྱལ་དུས། ། མཁམས་པའི་བཟོ་བོས་
སོག་ནག་ཐང་པོ་ཆེར། ། འཆིང་བྱའི་རྒྱལ་རྒྱ་ཐོས་དཔེ་བྱས་ནས། ། སྤྱམ་ཅུ་ཆ་གཉིས་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་
སྟོན། ། རབ་དང་འབྲིང་དཀར་ཐ་མ་རྩོ་ཤས་ཆེ། ། བོད་ཡུལ་དབྱུས་གཙང་མཐུལ་ན་ནོར་བྱུལས། ། སྤྱུབ་པའི་
འབྲུག་རྒྱུབ་གྲགས་པ་དེ་ཆལ་ལོ། ། འདི་ལ་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ལྟོན། ། སྤྱལ་ལྷན་རྒྱམས་ཀྱིས་འདི་བྱུངས་ཤིག །
དེ་ལ་རྒྱ་བོ་གསུམ་ཡོད་དར་ཅེ་དང་། ། འདོལ་ལ་བྱང་སྤྱོད་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་ཡིན། ། དེ་རྒྱམས་བོད་དུ་བྱུང་བའི་
དཀར་ཡོལ་ཡིན། ། ཞེས་པ་ལྟར་ནོ། །

བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ནི། སྤྱི་ལོ་761པའི་ལྷགས་སྤང་ལོར་ས་བཅུ་ཉེ་མང་བཞིང་། རྒྱ་ལྷག་ནས་

བྱེད་དམ་མི་བྱེད་བཅག་དབྱེད་མཛད་དགོས་པར་ཁྱུས་པས། མཆིམས་མེ་ལྟ་དང་། སེང་མགོ་ལྟ་ལྟ་གཟིགས།
 སངས་ཤི་བཅས་རྟོག་དབྱེད་བྱེད་དུ་བཏང་བ་ལྟར་བཅགས་པ་བཟང་པོར་ཤེས་ཏེ་ཐུགས་དྲིལ་གནང་དགོས་པ་མ་
 མཆིས་ཞེས་གསེལ་ཞིང་། བཅན་པོ་དང་མཛུལ། དེ་ནས་པོ་བྱང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལུ་ཆེ་ལ་ནན་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་ལྟེ་དགོ་
 བ་བཅུ་དང་། བྱིམས་བཅོ་བཅུ་དང་། རྟོན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཤད་དེ་རྒྱ་བཤད་ཤས་སོང་བ་ན།
 པོ་བྱང་འཕང་ཐང་རྒྱུས་ཁྱེད་བཤད་། དམར་པོ་རི་ལ་ཐོག་བཅུ་བ། མི་ནད་དང་ཐུགས་ནད། ལོ་ཉེས་སོགས་བྱུང་
 བས་བོད་འབངས་ཐམས་ཅད་ཁོལ་གནས་བཅན་པོས་ཆོས་བྱས་པས་ལན། ལའོ་ལྟ་ཡར་རྒྱུགས་ཤིག་ཟེར་ཏེ་ཆོས་བྱེད་
 དུ་མ་བཅུག དེ་ནས་བཅན་པོས་མཁན་པོ་ལ་གསེར་མང་པོར་ལྷུ་ནས་བདག་སྐལ་པ་རྒྱུ་ལ་བོད་ནག་པོ་ལ་ཞེན་
 པས་དེ་ལས་རྟོག་པར་དཀའ། ཐབས་མི་མཁས་ན་ལྟ་ཆོས་མི་འབྱུང་བར་ཤེས། དེ་ཞིག་མཁན་པོ་ཕྱིར་ཕེབས་ལ་བལ་
 ལུ་ལྟ་བུ་གསེག སྤང་ཐབས་བཞིས་ཏེ་ཆ་རྟེན་འཛེམས་མ་ཐག་ཏུ་སྤྱན་འདྲེན་གཏོང་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁྱུས།
 མཁན་པོས་བོད་ཀྱི་ལྟ་སྤྱུ་གདུག་པ་ཅན་ནམས་མ་བཏུལ་ན་ལྟ་ཆོས་སྤེལ་མི་ཐུབ་པས་ཡོ་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་པོན་པད་མ་
 འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པ་དེ་བདག་གིས་སྤྱན་དྲངས་ལ་ཡོང་། སྤྱང་ཕྱིན་རྒྱལ་པོའི་དགོངས་པ་འབྱུང་ཅིང་
 བོད་ཁམས་སྤྱངས་སྤྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་སྤྱང་ནས་རྗེས་སུ་བསྐྱོན་པར་འཁྱུར་བས་དེ་བཞིན་པར་དམ་བཅའ་མཛད། ལ་
 ཅུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་བྱས་ནས་ཡར་བཞུགས་པར་གྱུགས་སོ། །

དེ་ནས་བཅན་པོས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞེར་སོགས་ལོ་རྒྱུ་བ་བཞི་ལ་གསེར་མང་པོ་བསྐྱར་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཉི་མ་སེང་
 གེའི་མདུན་དུ་བཏང་ནས་སྤྱོད་པོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་གཏང་བར་ཁྱུས་པར་དེ་བཞིན་གནང་ཞེ་སྤྱོད་
 དཔོན་བོད་དུ་བྱོན། དེ་ནས་སྤྱོད་པོན་པད་མས། བོད་འབངས་ནམས་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གཞོན་སྤྱོད་ལས་
 རྟོར་བསྐྱངས་ཏེ། འཛམ་བུ་གླིང་གི་རྟོར་ཁྱུང་ཡོད་ཆོད་བོད་དུ་ཡོད་པར་བྱ། ངམ་ཤོད་སོགས་རྒྱ་དཀོན་པ་ནམས་སྤྱི
 རྒྱ་བཏོན་ནས་ཁམས་པ་ཐམས་ཅད་ཞིང་དུ་བསྐྱར་ནས་ཞིང་གིས་བོད་ཀྱི་འཛོལ་བར་བྱ། གཅོང་རྒྱ་རྒྱུ་བས་སྤྱི་འབྱུག་པ་
 དང་། བྱེ་མ་ཐམས་ཅད་ནགས་ཆལ་དང་ནེུ་གསིང་ཐང་དུ་བསྐྱར། བོད་ལུ་འབྱུག་པ་ཀྱུན་བཟང་པོར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པར་འདུན་ས་རྒྱུང་དུ་རྗེ་སྤོན་བཀའ་གྲོས་མཛད་ནས་འབྱུང་དང་མི་འབྱུང་ཉམས་སད་པ་ན། སྤྱོད་
 དཔོན་གྱིས་རྒྱ་འབྱུག་པོ་མཛོར་ཅན་མང་པོ་བསྐྱར་པས། སྤོན་པོ་དག་ནི། བོད་ལུ་འབྱུག་པོར་བྱེད་པའི་ཐུགས་
 མཁན་གྱི་མཐུ་དང་སྤྱོད་པོ་མཐར་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་རྒྱ་གར་གྱིས་འཕྲོག་ཞེ་འཕྲོག་ཞེས་མདུན་ས་རྒྱུང་དུ་གྲོས་བྱས་ནས་
 འཕྲོ་འབྱུག་པར་ཆད། དེ་སྤྱོད་པོན་གྱིས་ད་ནི་ཞིང་བྱའོ་གསུངས་པས་ཞིང་ཡར་ལྱུང་གྱིས་ཆོག་ཟེར་ཏེ་ཐུགས་མཁན་
 ལ་ཐུག་བྱས་ཏེ་བྱ་དག་འཆོན་པོ་ལུ་ནས་སྤྱོད་པོ་བཞུགས་དུ་བཞུགས་པར་ལྟ་བུ་ལྟུང་བས། རྒྱལ་པོ་མ་དབྱེས་ནས་གསེར་གྱི་
 འབྱུག་ཆེན་ལུ་ཆུ་ལ་དང་། སྤྱོད་པོན་གྱིས་ཐུག་དམར་འོམ་བུ་ཆལ་དུ་རྗེ་འབངས་ནི་བྱ་ཅ་གཅིག་ལ་《མན་ངག་ལྟ་
 བའི་ཕྱང་བ》གསུངས་ཤིང་། གསང་ཐུགས་ཟབ་མོའི་དམ་ཆོས་ཀྱི་དཔེ་མང་པོ་གཏེར་དུ་སྤྱོད། བཅན་པོ་ལ་ཞལ་
 གདམས་དུ་མ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ལྷ་གནང་། 《སྤྱར་བུ་འབྱུག་ཕྱེ》གསུངས་ནས་སྤོན་ལམ་
 འོག་མིན་གྱི་གནས་སྤྱུ་གདུག་པ་གསུངས། སྤོན་ཐེག་གི་འཕྲོ་མ་ཐུབ་པར་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་ཆུང་སོགས་ཀྱི་འགལ་བ་བྱུང་ཆུང་
 རྒྱུས་པ་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དག་འཕྲོན་》དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྤྱངས་པའི་རྒྱ་གར་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་བོད་དུ་ཁྱེད་ནས་ཐོན་ཀྱང་།

ཆོས་ལ་བཀག་སྡོམ་བྱེད་པའི་དུས་དང་འཁེལ་ཏེ། རྒྱ་ནས་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཆོས་དཔེ་རྣམས་དེ་ཞིག་རྩ་གསེབ་ཏུ་
 ཐུས་པ་དང་། བེ་རོ་ཅ་ན་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་བསྐྱབ་པར་བཏང་ཞིང་། མཁས་པར་ཁྱུར་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་པའི་ཆེ་རྒྱ་གར་
 ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུམ་བཅུག་པའི་རྒྱུ་ལ་བཞེན་ནས་ཁམས་སྤྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཆ་བའི་རོང་དུ་སྤྱུགས། སྐབས་
 དེར་བེ་རོ་བཞུགས་སའི་སྤྱོད་པོན་ཀྱི་དེང་སང་རྒྱལ་རོང་ལུ་ལྟུ་གྱི་འབར་ཁམས་སྤྱོད། གནད་དོན་འདི་དག་ལ་བལྟས་
 བ་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་མདུན་སྤོན་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཆ་དེ་བཅན་པོའི་སྤྱོད་དབང་ལས་བཞུལ་ཡོད་པ་དང་། བོད་དང་
 ཆོས་ཀྱི་ཐུབ་མཐུ་གཉིས་པོ་དེ་མདུན་སྤོན་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཆ་འཕྲོག་ཆོད་བྱེད་པའི་ལག་ཆ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད་པ་
 ཤེས་ཐུབ།

སྤྱོད་པོན་བེ་རོ་ཅ་ན་རྒྱལ་མོ་ཆ་བའི་རོང་དུ་ལུ་ལྟུ་གྱི་པའི་སྤོན་ཏུ་བཟང་གསལ་བ་ཞིག་《པད་མ་བཀའ་ཐང་》
 དུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་ཐོར་བྱ་འག་འཁྱེད་འདྲེན་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ནས་གསེར་དུལ་ཐུག་མང་ལུ་ནས་ཁྱུས། ། རྣམ་གྱི་གྲུང་ལ་གསང་ཐུགས་ཆོས་རྣམས་གསུངས། ། རྟོན་
 བར་དུས་སྤྱི་མདོ་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱར། ། བར་སྐབས་མན་ངག་ཟབ་དགྱེའི་ཆོས་རྣམས་གསུངས། ། དེ་ཡང་མན་ངག་
 ཆོས་རྣམས་གོས་དཔེར་བྱངས། ། རྣམ་མཁའ་ཆེན་ལེགས་པའི་སྤོན་གྲུང་ལ། ། ལུ་ལ་རྣམས་ཀྱི་ལ་འབྱུག་པའི་ཤམ་
 ཏུ་བཏགས། ། རྒྱ་བུག་དང་ནི་ཆལ་ཆེན་ཕུང་དུང་ལ། ། བྱང་སེམས་དོན་ཐུབ་གོང་བས་བཅུན་ནས་བཤད། ། རྒྱུང་
 ལྷ་ཆོས་ལ་གཤེན་རྗེའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་། ། རིན་ཅན་འོད་རྒྱུད་དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད། ། རྣམ་མཁའ་ཆེ་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དང་། ། མདྲ་དུ་བྱུང་བ་ཀྱུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་དང་། ། མདོ་བཅུ་དང་ནི་རྒྱ་མཆོའི་སྤོན་རྣམས་
 བསྐྱར། ། བར་ཐུགས་ཏན་ཏན་ཐེན་པོ་བཅོ་བཅུད་སོགས། ། མ་ཏེ་ལོ་གཞི་རྒྱུད་ཐེ་བཅུ་དུག་བསྐྱར། ། བེ་རོ་ཅ་ན་ཉིད་
 ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས། ། སྤོན་བཅུད་ཐུགས་ཀྱི་ཉིང་ཁྱུ་སོགས་གསུངས། ། དེ་ལྟར་ཆོས་གསུང་འདུག་པ་རྒྱ་གར་
 ཐོས། ། རྒྱ་གར་པ་རྗེ་ཏེ་ཡིས་ཐུག་དོག་བྱས། ། བོད་ལ་ཐེ་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་ངན་སྤྱོད་བཏང་། ། བོད་ཀྱི་བན་དེས་
 དམ་ཆོས་མ་རྟོན་པ། ། ཁྱོ་རྒྱ་ཐུ་མན་ངག་ཐུགས་མང་པོ་ཁྱེད། ། བོད་ཕུང་འགྲོ་བས་བཀའ་བྲིམས་སྤྱོད་ཅིག་
 ཟེར། ། བོད་རྣམས་ཐུམ་ཐུ་བཅན་དག་ལ་བཤད། ། རྒྱལ་པོའི་སྤོན་ཕྱེད་བོན་སྤོན་ཡིན་པ་དང་། ། བོན་ཆོས་
 གཉིས་པོ་ཆགས་སྤང་ཆེ་བ་ཡིས། ། རྒྱལ་པོས་བོན་ཐུགས་ཆོས་ཀྱི་ཁ་བཟུང་བས། ། བོན་གྱི་སྤོན་པོ་ལེ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་
 དང་། ། བོན་སྤོན་ཆེ་བའི་ཐེ་ཁྱེད་ཡིས། ། སྤོན་པོ་བསྐྱར་ནས་རྗེ་ལ་གྲོས་བཏབ་བྱས། ། པ་གོར་གན་ཐག་ཐང་ཏ་བྱ་
 བའདིས། ། འཛོལ་དུ་བཏང་བའི་ཆོས་ནི་མ་རྟོན་པར། ། མི་གཉིས་བཏང་བས་ལེགས་ཐུབ་ལམ་དུ་བསད། ། བོད་
 ལུ་ལྟུ་ཕུང་པའི་ངན་ཐུགས་འཁྱེད་སྤྱོད་པས། ། རྒྱལ་པོ་པོ་བྱང་བཞུགས་ལ་དག་མེད་། ། བསྐྱེད་པ་མཁན་གྱི་ནག་
 ཉེས་ཅན་འདི་སོང་། ། མེ་རྒྱུ་རྒྱུ་གྱི་བྲིམས་ཀྱིས་ཆར་གཅོད་ཞུ། ། རྒྱལ་པོས་མི་བདེན་ཐུག་དོག་ཡིན་བཟོད་པས། །
 བོད་སྤོན་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་ནས་ཡང་གདུགས་ཏེ། ། རྒྱལ་པོས་རྒྱུ་ལ་བསྐྱར་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ། གཡོར་སྤྱོད་ཐུགས་ག་
 བའི་ཕྱེད་པ་ཞིག་བཟུང་། ། བེ་རོ་ཅ་ན་ཉི་ལྟ་གོས་ལྟུ་བསྐྱོན་ནས། ། འཕྲལ་ལ་དགོས་པའི་ཟས་སྐྱོམ་འཆོ་བ་
 བསྐྱར། ། བསམ་ལས་རྒྱ་རྒྱུའི་འོག་ནས་རྗེ་ཡིས་བོས། ། ཀྱེད། ། ང་ཡི་བོད་འབངས་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུས་ཤིག་
 དེ་སྤྱོད་བཟོད་པས་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་དང་། ། ཐུ་མན་ངག་ཐུགས་མཁན་པོ་གསོད་བྱས་ཏེ། ། རྒྱལ་བསྐྱར་བ་
 འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ་གསུངས། ། དམངས་རྣམས་དྲུང་དུ་ཉེ་བར་མ་ཁྱུར་གོང་། ། ཟངས་གཉིས་ཁ་སྐྱར་ནང་དུ་སྤྱང་པོ་

བཅུག ། ཁ་ལ་ལྷགས་གཟེར་བཏབ་ནས་ཕྱུ་ལ་བསྐྱར། ། དེ་ནས་རྩེ་འབངས་ཡིད་གཉིས་ཐེཾ་མ་ནས། ། བེ་རོ་མིན་
 རེ་དབྱ་སྒྱུར་བཞེས་དགོས་ཟེར། ། དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱོད་ལྟུང་བཅན་གྱིས། ། མི་དེ་ཕེ་རོ་མིན་རེ་བྲག་བཅན་
 དཔང། ། དེ་ནས་སྒྲོན་པོ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ཐག་ཆད། ། མཁས་པ་ཕེ་རོ་མིན་ལྷགས་དགོངས་ལ། ། ང་ཡི་སྤྱད་དུ་སྤྱ
 ཉོ་སྤྱག་གི་སོང། ། སྤྱིང་རྩེས་མ་བཟོད་སྒྲོན་ལམ་རྒྱ་ཆེར་བཏབ། ། ཅེས་སྤྱགས་ཕེ་རོ་མིན་ཆོས་གསུངས་པའི་
 སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་ནས་ཕྱམ་བཅུག་ཉེ་རྒྱལ་སྒྲོན་བར་དུ་ཆོད་པ་བྱུང་ཚུལ་དང།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱི་སྤྱོད་ལྟུང་བཅན་གྱིས། ། ཕེ་རོ་མིན་གཞན་གྱིས་མཐོང་དོགས་ནས། །
 རྒྱལ་པོ་ཉི་མ་བསྐོ་བའི་གདུགས་ཁང་གི། ། བྱ་ཁང་ཀ་བའི་ལོགས་ལ་ཆོལ་བྱས་ཏེ། ། དེ་ལ་སྤྱགས་བཞེར་ཀ་བ་བཞི་
 བཅུགས་ནས། ། དེ་ཡི་ནང་དུ་ཕེ་རོ་མིན་བཞུགས། ། དེ་ནས་འབངས་ལ་མར་ནག་ཁུལ་བཀལ་ནས། ། མཆོལ་མོ་
 གསང་སྤགས་རྩོ་རྩེ་ཐེག་པ་བསྐྱར། ། ཉིན་པར་མཆོལ་ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་དུ་བཅུག། ། དེ་ཡི་དུས་ན་མངའ་
 བདག་རྒྱལ་པོ་ཉིད། ། ལུབ་གྱིས་རེས་ལ་གར་སོང་ཆ་མེད་ནས། ། རོ་མོ་ཆེ་སྤྱོད་བཟའ་མ་དམར་རྒྱན་གྱིས། ། མིག་
 སེར་ཆེ་བས་བྱུང་མེད་གཞན་ཡོད་བསམ། ། རྒྱལ་པོ་ཉིད་འབངས་གང་དུ་གཤེགས་བཞུགས་པས། ། སྤྱོ་འབྱར་ནང་
 དུ་སྤྱོད་པོ་མོ་ཆོ་དོ་དངས། ། ལྷ་ཐོད་ཕྱད་ནས་བཀྱར་བཞི་བྱེད་པ་མཐོང། ། ཕེ་རོ་མིན་མཛོ་སྤགས་གསུང་པ་
 ཐོས། ། བཅུན་མོས་བཞུས་དང་རྒྱལ་པོས་སྤྱན་རྒྱུར་འདྲེས། ། བཅུན་མོས་སྤྱོན་འབངས་ཀྱང་ལ་བཤད་གྱིས་
 དོགས། ། རྒྱལ་པོས་བཞུས་བྱས་བདས་པས་མོ་མ་ཟེན། ། དེ་དུས་དམག་ལ་འགྲོ་ན་ཟངས་དུང་འབྱུང། ། ཆོ་དོའི་
 དུས་སུ་དུང་དཀར་འབྱུང་པ་དང། ། གཏེ་བརྒྱུད་ན་ཆོས་ལ་སྤྱོན་ཟེར་ཡིན། ། ར་ཐོ་ཆེ་བརྒྱུད་འབྱུན་མར་
 འདུས་ཤིག་ཟེར། ། དམར་རྒྱན་ར་ཐོ་ཆེ་ལ་བརྒྱུད་པ་ཡིས། ། བྱི་སྤྱོན་ནང་སྤྱོན་གྱིས་དབང་ཐམས་ཅད་འདུས། །
 འདུས་པ་རྒྱམས་ལ་རོ་མོས་འདི་སྐད་བཞོད། ། རྒྱལ་བསྐྱར་དེ་སྤྱོད་པོ་ཡིན་འདུག་པས། ། ངན་ཐབས་མཁན་དེ་
 ཕུགས་ན་སྤྱོད་ཏེ་འདུག། ། བོད་ཕུང་མི་དགའ་རྩེ་ལ་གྱིས་ཐོབ་སོང། ། དེ་སྐད་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཆོལ་དམར་རྒྱན་
 གྱིས། ། ཕེ་རོ་མིན་ན་ཏར་མཆོར་དུགས་པས། ། རོ་མོས་དུས་བཏབ་སྤྱོད་པོ་མ་ཕྱོན་ནས། ། དེ་ཡི་སྤྱིང་ནང་
 བྱས་པ་ཡིན་ནོ་སྐད། ། དེ་ནས་བྱི་སྤྱོན་ནང་སྤྱོན་བཅུ་བཞི་ཡིས། ། གྱིས་ལ་དབང་བའི་མདུན་གྱིས་མཁན་ཆོ་
 བསགས། ། འབངས་འཁོར་ཡོངས་ནི་རོ་མོ་བདེན་ཞེས་ཟེར། ། མངའ་བདག་དུང་དུ་ལྷ་བཟང་ལྷ་དཔལ་
 བཏང། ། འབངས་རྒྱམས་ཡོ་འཕོག་ལྷ་མེའི་ཐང་ལ་འཆོགས། ། རྩེ་ལ་ལྷ་བཟོད་ཀ་པས་སྤྱོད་བསྐྱོད་ལྷས། ། དེ་ནས་
 རྒྱལ་པོས་འབངས་ཀྱི་གསེབ་དུ་བྱོན། ། འབངས་རྒྱམས་རྩེ་ལ་ལྷ་བཟོད་ཀ་པས་སྤྱོད་བསྐྱོད་ལྷས། ། མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་ཉིད་
 ལས་ཅོལ་རྒྱུང་བ། ། ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཟེར་མི་ཆོ་སྤྱག་དུ་བཅུག། ། ཆོས་བསྐྱར་ཟེར་ནས་ངན་སྤགས་དུག་སྤྱོར་
 སྤྱོད། ། སྤྱོ་མ་ཡིན་ཟེར་འབངས་ལ་ལྷ་སྤྱག་འཆོལ། ། འཕན་གདུགས་མཛད་ཟེར་དར་ཟབ་དུ་མ་བྱུར་གདུགས། །
 ཆོས་མཛད་ཟེར་ནས་སྤྱོད་པོ་རྒྱལ་བསྐྱར། ། གདུགས་ཁང་ཡིན་ཟེར་བོད་ཕུང་སྤྱོད་པ་བྱེད། ། ཆོས་དང་ཅིའི་ཆོས་ད་
 དུང་བན་དེ་སོང། ། དེ་སྐད་གསེལ་པས་རྒྱལ་པོ་མ་དུགས་ཏེ། ། རྒྱ་བོད་ལོ་རྒྱུ་མཁས་པ་གཅིག་ཕུ་འདི། ། སྤྱོན་
 འབངས་ཀྱང་གྱིས་གསོད་དགོས་ཁང་ཐོན་པ། ། ཞེས་གསུངས་ས་ན་བཞོ་ན་བཞོ་ཐམ་མོ་བན་བས། ། ཐུགས་བརྒྱུད་ས་
 ལལ་དུ་ས་འགམས་སྤྱོ་སྤྱགས་པོས། ། སྤྱོད་པལ་ལ་སྤྱགས་གྱིས་དབང་གྱིས་བྱས་ནས། ། བོད་ཕུང་འབྱུག་པའི་བན་དེ་
 མིགས་དཀ། ། རྒྱལ་པོར་ཡོ་ལོག་བཏང་ནས་འདོན་པར་བྱས། ། སྤྱོ་འབྱར་ནང་ནས་ཕེ་རོ་སྤྱོད་ཕུང་ལྟེ། ། རྒྱལ་

པོས་སྤྱོད་པོ་མོ་ཕྱག་ལ་འབྱུག་ནས་བཤུམས། ། ཞེས་སྤྱགས་རྒྱལ་པོས་ཕེ་རོ་མིན་སྤྱོད་ཕུང་པ་དེ་སྤྱོན་འབངས་
 རྒྱམས་ཀྱིས་ཤེས་རྩུ་མཐུད་དེ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལ་བྱེན་སྤྱོད་ཕྱག་ནས་ཕེ་རོ་མིན་འབྱུག་བཟུང་བྱས་པ་དང། སྐབས་
 དེར་ཕེ་རོ་མིན་དཀར་བ་བཅུ་དྲུག་བཅད་པའི་མཁུར་གསུངས་པ་ལ། སྤྱོད་པལ་རྒྱལ་པོས་སྤྱོན་འབངས་རྒྱམས་ལ་
 བསྐོ་བ།

བསད་པས་མི་འོང་མཐའ་ལ་སྤྱགས་ཀྱི་ཟེར། ། སྤྱོད་པོ་མོ་ཆོབས་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་བསྐྱོན། ། གསེར་
 དུལ་ཟས་བཀའ་ཆོབས་གོང་གཤེགས་སྤྱོད་པས་དངས། ། སྤྱོད་པོ་མོ་གང་ལ་འབྱོན་པར་དུགས་ལྷས་པས། ། སྤྱོད་
 པོ་མོ་ལ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཆོ་བའི་རོང་། ། ཆོ་རབས་ལྷ་མའི་ལས་འགྲོ་ཞིག་ཡོད་པས། ། རྒྱལ་པོ་ཆོ་བའི་རོང་དུ་འགྲོ་
 བར་བྱ། ། ར་ཡིས་ག་བྱར་ལ་སྤྱགས་བསེལ་སྤྱོན་བསྐྱར། ། རྒྱལ་སྤྱོན་འཁོར་བཅས་ཀྱང་གྱིས་སྤྱོད་པས་བྱེན། ། ཞེས་
 གསུངས་ཡོད་པ་འདི་དག་གིས་བཅན་པོ་བྱི་སྤྱོད་ལྟུང་བཅན་ནི་བྱམས་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེ་ཆེང་། ཞི་བདེ་ལ་དགའ་བ།
 སྤྱོན་འབངས་རྒྱམས་ཀྱི་འདོད་སྤྱོད་དང་བསྐྱུན་ནས་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་བྱ་གཞག་རྒྱམས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་ལས། རང་སྤྱོ་
 ཐེར་གཅོད་བྱེད་པའི་དྲག་ཤུལ་དང་གདུག་རྒྱུ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་མིན་པ་རྟོགས་བྱུང།

གཉིས། བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་འཛིག་པའི་སྐོར།

བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆོལ་གཙོ་བོ་མཛོད་བསྐྱར་ན། ཆོས་ལ་དོ་སྣང་ཆེ་དུགས་པས་བོན་བན་
 གྱི་བྱུབ་མཐའ་ལ་ཆོད་པ་བྱུང་བ་དང། དམག་དང་སྤྱིད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འབྱས་ཤོར་བྱུང་དུགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡིན་ཏེ།
 ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱོད་ལྟུང་བཅན་གྱིས་སྤྱོ་ཆོ་དེའི་ལུས་ཤིག་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་
 བཏོན་ཏེ་སྤྱག་ལས་གནང་བས། བྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་ཤན་གྱིས་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ལ་སྤྱོ་ཁ་
 སྤྱགས་ཆེ་བ་དང། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་ལས་ཀ་དེ་དག་རྒྱལ་སྤྱིད་དངོས་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ལྷ་
 དུ་ཞིག་གནང་ཡོད་པས། སྤྱོན་པོ་རྒྱམས་ཀྱི་དབང་ཆེ་ཆེར་སོང་སྟེ། སོ་སོའི་འདོད་སྤྱོད་དང་མི་མཐུན་པའི་དོན་རྒྱུན་
 བྱུང་ཆེ་བཅན་པོའི་སྤྱོ་སྤྱག་ལ་འདོད་ལྷན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པས་ཕྱེས་ནས། མཐའ་བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་རྒྱམས་
 ཀྱི་སྤྱོ་སྤྱག་དང་བཅས་པ་སྤྱོན་པོ་རྒྱམས་ཀྱི་ལག་དུ་ཤོར་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་ཐོར་ཞིག་དུ་བྱེན་པའི་དོན་རྒྱུན་བྱུང།

བཅན་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྤྱོད་པོས་སྤྱོད་པས་ཤིང་སྤྱོད་པས་གཅིག་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོན་ནས་དམག་དོན་གྱི་ལས་ཀ་གཙོ་
 གཉེར་བྱས་སྤྱོད་པས། བོད་ནང་ཁུལ་དུ་ཆོ་ཁུལ་བར་གྱི་ཟིང་འབྱུག་རྒྱམས་སྤྱིང་འཛགས་སུ་བཏང་ནས། སྤྱོད་མངའ་
 དེས་མན་དང་མདོ་ཁམས་ཡན་གྱི་སྤྱོད་པས་ཐམས་ཅད་གཅིག་གྱུར་བྱས་པར་མ་ཟད། མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁམས་རྒྱམས་ལ་
 དམག་གིས་དཔུང་འབྱུག་བྱས་ཏེ་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཡོད་པ་དང། བཅན་པོ་མང་སྤྱོད་མང་བཅན་གྱི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པས་
 ལུ་ལ་ཆོ་ཁུལ་ཉེར་ལྷ་སྤྱགས་མཐའ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་མང་པོ་དབང་དུ་བསྐྱུས་པར་མ་ཟད། ཐང་གི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་འང་
 དཔུང་འབྱུག་ཐེངས་ཁ་ཤས་བྱས། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་སྤྱོད་མང་རྩེའི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་ཀྱི་བཅན་པོ་གོང་མ་རྒྱམས་ཀྱིས་
 དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་མངའ་ཁོངས་སྤྱོད་པས་བཅན་གྱི་མང་གཞིའི་ཐོག་དུ་འཛུགས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ལུ་ལ་དུ་
 དཔུང་འབྱུག་བྱས་པ་དང། མངའ་འོག་ནང་ཁུལ་གྱི་ཟིང་ཟིང་དང། བཅན་པོའི་བཀའ་ལ་མི་བཅི་བའི་སྤྱོན་འབངས་
 རྒྱམས་ལ་བཀའ་བྱིམས་བཅན་པོའི་དམ་འོག་ལས་འདའ་བ་མེད་པའི་བྱིམས་ཆད་ནན་པོར་བཅད་པའི་རྒྱལ་ཁོང་དུ་

སྐུ་མཉམ་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་ན།

དེ་ལྟར་ལྟ་ལྟར་དཔལ་གྱི་དྲོ་རྒྱུས་རང་དོན་ཁོ་ན་ལ་བསམ་ནས་བྱི་དར་མ་བཞོངས་པས་བོད་ཀྱི་ལ་གོད་ཆག་ཆེན་
པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་དེ། སོ་ནམ་གྱི་ཞིང་པ་དང་། གནག་ཕྱགས་གྱི་རྩི་བོ་ཡན་གྱིས་སྒྲོས་ཞིབ་མོར་དབྱེད་ན་ཤེས་གསལ་
ལྟར། མངའ་རིས་མན་དང་མདོ་ཁམས་ཡན་གྱི་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ཅིང་། ཡེ་ཤེ་ཡའི་སྤྱིང་བྱེད་ཅམ་ལ་
ཡང་ཐེངས་བྱེད་བྱུང་པའི་ཆེན་པོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཞེས་པ་དེ། སྐུ་མཉམ་པོ་ལྟར་ཐག་ཆད་པ་ཅི་བཞིན་སེལ་བྱུར་འཛོར་
ནས། མོ་ལོ་བདུན་ཅུ་ལྟ་ཅམ་གྱི་རིང་ལ་རྒྱ་ཆད་མེད་པའི་ཟིང་ཆ་དང་འབྲུག་ཅོད་ལངས་ཏེ། བན་བོན་གཉིས་
ཀའི་བསྟན་པ་མེད་གི་ལྟ་ཅམ་ཅམ་དུ་བྱུར་ཅིང་། མོ་ལོ་བསྟན་ཕྱག་དུ་མའི་རིང་ལ། མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་དེ་
འཆོལ་སྤྱད་དང་གསོག་འཛོག་བྱས་པའི་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གནའ་ཉེན་དང་། གསུང་རབ་རྣམས་འབྱུང་བཞིན་
ཐུང་དུ་རྒྱས་བཏབ་པའི་ཁྱོད་གྲུ་ཆེན་པོ་དེ་བྱུང་བ་མ་ཟད། དེ་ནས་བརྒྱུད་བོད་ཅེས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་
ཆུང་སྤྱུས་ཀྱང་བརྟམ་བཅོས་བྱེད་ཆོག་ཆོག་ཅན་གྱི་ལུང་པ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། ཐབས་སྤྱུག་པ་ཞིག་ལ་ལྟ་ལྟར་དཔལ་
རྟོག་ལ་སྤྱིད་དོན་གྱི་དམིགས་ལྷུ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལྟ་སྤྱིད་འཛོར་བའི་དོན་རྒྱུན་དེ་བྱུང་འདུག གལ་སྤྱིད་ལྟ་ལྟར་
དཔལ་རྟོག་གིས་རང་ལ་སྤྱིད་དབང་འཛོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱང་དར་མ་བསད་པ་ཡིན་ན་བོད་ལ་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་དེ་ཡོང་
མི་སྤྱིད།

སྤྱུས་པ།

- བཅན་པོའི་བཀའ་ཡིས་བོད་ཁམས་གཅིག་དུ་བྲིལ།
- དྲག་པོའི་དབྱང་གིས་མཐའ་བཞི་དབང་དུ་བསྐྱུས།
- སྐམ་པོའི་བྱགས་ཀྱིས་ཆོས་དང་རིག་གནས་སྤྲེལ།
- མེས་པོའི་དབྱུས་ན་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ་བཞིད།
- ཞི་བའི་ཐབས་ལ་མཁན་སྤྱོད་རྣམ་གཉིས་མཁས།
- དང་བའི་དད་པ་བྲི་སྤྱང་བྱགས་ལ་འབྲུངས།
- རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བོད་དུ་རྒྱས་བྱུར་ཀྱང་།
- བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་བྲིལ།

ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱབ་ཅད་པ་ལོ།

ལེབ་ལྟ་པ། བོད་ཁམས་སེལ་བྱུར་འཛོར་བའི་དུས་སྐབས།

(841 - 1265)

ས་བཅད་དང་པོ། བོད་ཁམས་སེལ་བྱུར་འཛོར་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུར་།

གཅིག བཅན་པོ་བཞོངས་ཤིང་དབྱེ་གཡོ་འབྲུག་པ།

དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་841པའི་ལྷགས་བྱ་ལོར་བཅན་པོ་དར་མས་སྤྱིད་སྤྱོད་ལ་མ་ལུགས་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས་ཏེ་ལྷ་བཅུན་
རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བ་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ལྟར་བསྐྱགས་རྒྱུས། དེ་དག་ཡི་མ་རང་ནས་མཐར་ལྟ་ལྟར་
དཔལ་གྱི་དྲོ་རྒྱུས་སྤྱིད་མདའ་འཕངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བཞོངས། སྤྱི་ལོ་842པའི་རྒྱ་བྱ་ལོར་བཅན་པོ་ཆུང་བ་ཆེ་སྤྱང་བཟའ་
ལ་སྤྱུས་གནམ་མེ་འོད་སྤྱངས་འབྲུངས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་སར་བཞོངས། མོ་ལོ་རང་ལ་བཅུན་མོ་ཆེ་བ་སྤྲེལ་བཟའ་ལ་སྤྱུས་
ལྷུ་མེད་འབྲུངས། དེའི་རྒྱུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིད་ལྷུ་མེད་ལ་འཛོབ་པའི་རེ་བ་བཅོལ།

སྐབས་དེར་གོང་གི་རྒྱལ་སྤྱིད་ལ་མི་མཐུན་པའི་འབྲུག་ཅོད་དང་། འོག་གི་འབངས་ལ་ལྷ་གེ་དང་། བན་
ཡམས་སྐགས་མི་འདོད་པ་སྤྲེལ་གསུམ་གྱིས་གང་བས། བོད་ཁམས་སྤྱི་ལ་སྤྱུག་བསྐྱུས་ལྟར་པ་ལྟར་འབྲིགས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་
《ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྤྱོད་》ལས། དེའི་ཆེ་ལྷ་གེ་དང་། བན་ཡམས་བྱུང་། ཆོས་བཞིགས་པའི་སྤྱོད་པོ་
རྣམས་ཀྱང་བཀའ་ཆད་མི་འདྲ་བ་མང་པོས་གྲུ་པར་བཞེན་ཆོས་བཞིགས་པས་ལན་པར་ཁ་འཆམ་ནས་རྩོ་བོ་མཆོད་
གཉིས་བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་རྣམས་བྲི་སྤྱང་དུ་སྤྱུན་དངས་ནས་མཆོད་པ་བྱས། ཉགས་རང་གིས་སྤྱངས་ན་ཤམ་ཐབས་
གོང་བ་ཅན་གོན། སྤྱེ་གཞན་བྲེགས་གཅུག་སྤྱད་བཞག་པ་དབྱར་སྤྱེ་གསུམ་དབྱར་གནས་བྱེད་ཟེར་ནས་གཅུག་ལག་
ཁང་དུ་བསྐྱེད་ནས་བྲིམས་ལྟ་སྤྱང་། དེ་ནས་དགག་དབྱེ་བྱེད་ཟེར་ཏེ་སྤྱང་དུ་བྲིམ་ཐབ་བྱེད། མིང་དག་བཅོམ་གཅུག་
སྤྱད་ཅན་ཟེར་བ་མང་པོ་བྱུང་ནས་སྤྱོད་པོ་མཆོད་གནས་བྱེད། མིང་ར་མ་ཤིན་འབྲུམ། གཞོན་པ་ལ་ཉི་ཁྲི། ཁྲིས་པ་
ལ་བརྒྱད་སྟོང་པ་འདོན། སྤྱོག་མཁན་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་འགའ་བྱུང་གིས་ཀྱི་བསྐྱུགས་ནས་དམར་པོ་འདི་དོན་བསྐྱུས་པ་
དེ་ཡིན་པ་འདུག བན་པོ་འདིས་དེ་རྒྱུས་སྤྱིད་ཆད་པར་འདུག ཡིག་ཆུང་འདིས་དེ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པར་འདུག།
ཟེར་ནས་ཆུ་ལ་བཞད་བྱེད་པ་བག་རེ་བྱུང་། སྤྱུགས་པ་ཕལ་ཆེར་སྤྱབ་ཐབས་འཆད་པ་དང་སྤྱོད་པ་མེད་པར་བོན་པོའི་
ཆོག་ལ་མིག་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་སྤྱབ། གཞུང་ངག་འདོན་དུ་བྱེད་ནས་སྤྱོད་ཆོག་འབྲིམ། སྤྱོད་དགོལ་དང་བམ་སྤྱབ་དར་
བས་མི་ལ་གསོན་དགོལ་བྱེད་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནས་བཅུན་མོ་གཉིས་མོ་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་འབངས་ཐ་དད་ཀྱིས་བསྐྱུང་
སྤྱོད་ལྷུ་མེད་ཀྱིས་དབྱུ་ཏུ། འོད་སྤྱངས་ཀྱིས་གཡོ་དུ་བསྐྱུང་ནས་དབྱེ་གཡོ་འབྲུག་པ་བྱས། དེའི་རྒྱུགས་བོད་ལྷུ་
ཕལ་ཆེར་ལ་བྱུང་སྤྱོད་ལྷུ་མེད་པའི་ཡང་ཆེ་སྤྱིད་རྒྱུང་སྤྱིད། མང་ཆན་རྒྱང་ཆན། གསེར་པ། གཡུ་པ། ཤ་བཅན་ཅམ་

བྱེ་རྒྱུ་ལྟ་སྟོན། གུང་ལྡེ། འི་ཐོག་ཐག་གསུམ་གྱི་གདུང་རྒྱུ་ཆད།
 ཟླ་བའི་རྒྱུ་རྟ་ཤགས་པ་དང་པ་རྩ་པ་ལོ། །
 བཞེངས་ཅན་འབར་གྱི་རྒྱུ་མོན་མཁར་པ། ཞང་མདའ་པ། སྤྱན་བདུན་ཐང་པ།
 ལྟ་སྟོན་དཀར་མོའི་རྒྱུ་བྱེ་རྒྱུ་བལོ། །
 གཙང་ཆ་དྲུག་གི་ཕྱི་མ་བཞི་ལས་ཁྲ་འབྲུག་བྱིང་བྱར་གྱི་བཙན་པོ་རྣམས་འཕེལ་ལོ། །
 གཡུ་སྤྱན་གར་མི་ཡོན་ཏན་ལ་སྤྲས་ཆོད་གའ་འབྲུངས།
 ཆོད་གའ་ལ་སྤྲས་གསུམ་བྱུང་སྟེ་བྱ་ས་ལྟ་ཆེན་དང་། འི་དར་མ། ལྟ་ཞིབ་བཙས་སོ། །
 སྤྲས་ཆེ་བ་བྱ་ས་ལྟ་ཆེན་གྱིས་བྱ་སའི་ལྟ་ཁང་སོ་མ་བཞེངས། རྒྱ་མའི་དཔོན་ལྟོན་གྱིས་རབ་གནས་མཛད།
 དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་སྤྲམ་ར་བཞེན།
 སྤྲས་རྒྱུང་བཞི་བ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལོ་མོ་སྟོན་ཁང་ཏུ་བཞུགས།
 སྤྲས་འབྲིང་བཞི་དར་མ་ལ་སྤྲས་བཞི་བྱུང་སྟེ། གཙུག་ལྡེ། འི་གཙུག་ལྡེ། རྟལ་འཕྱོར། སྟོན་ལམ་བཙས་
 བཞིལོ། །
 དེ་ལས་འི་གཙུག་ལྡེས་བྱ་ས་དང་དོ་སྟོན་སོགས་བཟུང་སྟེ་ཡར་མདའི་བཙན་པོ་རྣམས་བྱུང་།
 སྤྲས་སྟོན་ལམ། རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བྱ་གུ་དེའི་གཟིམ་ཁང་དཀར་པོ་བཙོགས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་དང་བཏུན་པའི་བྱ་བ་
 དུ་མ་མཛད།
 སྤྲས་རྟལ་འཕྱོར། འདིས་འབངས་བཙོགས་སུ་རྒྱལ་ས་བཟུངས་ཏེ་མཆོད་འདི་རྣམས་གྱིས་རྟེ་སྤྱན་སྤྲུ་པ་དང་
 རྒྱལ་བ་ཐོག་རྒྱགས་པའི་སྤྱིན་བདག་བྱས། སྤྲས་ཡོ་འབག་དང་། ལྟ་ཆེན་པོ། ལྟ་ངམ་ཤོད་པ་དང་གསུམ་བྱུང་།
 འདི་དག་ལས་སྤྲས་འབྲིང་བ་ལྟ་ཆེན་པོ་འམ། ལྟ་ཡུང་གི་དབང་རྒྱུག་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཕྱི་ལ་བུའི་གདན་ས་
 མཛད།
 སྤྲས་རྒྱུང་བ་ལྟ་ངམ་ཤོད་པ་ནི་འབྲི་ཁྲུང་གཙུང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྟ་བཙུན་མཛད།
 སྤྲས་ཆེ་བ་རྩོམ་འབག་གིས་རྒྱལ་ས་བཟུང་། སྤྲས་ཤུག་མགོན་དང་། ལྟ་འཕྱོ་མགོན། ལྟ་པོ། ལྟ་རྒྱུང་། རྩོམ་
 རྒྱལ་བཙས་སྤྲུང་།
 དེ་ལས་སྤྲས་དང་པོ་ཤུག་མགོན་གྱིས་པོ་བྲང་གནས་རྒྱུང་བཏབ། ས་སྤྲུ་པ་རྟེ་ཏའི་སྤྱིན་བདག་བྱས། དེ་ལས་སྤྲས་
 ཤུག་བྲུ་ཤིས་འབྲུངས། དེས་པོ་བྲང་རྩིང་མ་བཏབ། སྤྲས་ཕྱི་ལ་བུའི་ལྟ་བྲག་ཁབ་དང་། གྲགས་པ་རིན་ཆེན་གཉིས་
 འབྲུངས། དེ་ལས་རྒྱུང་བ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་རྒྱལ་བ་ཐོག་རྒྱགས་པའི་ཉེ་གནས་མཛད། ཕྱིས་སྤྲུ་མ་འཕགས་
 པའི་ཉེ་གནས་མཛད། སེ་ཆེན་གྱི་དམ་ཁ་སྤངས་ཏེ་པོ་བྲང་བྲག་ཁ་སོགས་བཏབ། སྤྲུ་གསུང་བྲགས་རྟེན་འགའ་
 བཞེངས། རྩོམ་ཆོགས་པའི་ཆོས་བཞི་གཏན་དུ་འདེགས་པའི་སྟོན་མཛད། སྤྲས་བཞི་འབྲུངས་པའི་དང་པོ་ཕྱི་ལ་བུ་
 རྩོམ་སྟོན་འོད་ཡིན། གཉིས་པ་ཤུག་མགོན་པོ་ལ་ཡབ་དཔུང་ཡོང་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱིད་རྒྱུང་དུ་བསྐྱོས། ཡར་ཁྲུང་
 ཡོ་རྩེ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་བཞེན། པོ་བྲང་ཡུམ་བུ་སྤྲུ་ཁང་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ཆོས་འཁོར་དུ་མའི་སྤྱིན་
 བདག་མཛད་ནས་བཏུན་པ་ལ་ཕན་པར་མཛད། གསུམ་པ་ལྟ་བཙུན་རྒྱལ་འཁོར་བཟང་པོ་ནི། ཕག་མོ་གྲུ་པ་ལས་

[illegible][illegible][illegible]

༡. ཆེ་བ་རིག་པ་མཁོན་གྱིས་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དང་། འབངས་གཞུན་ག་བཅན། མར་རུ་ཐོག་གམེར་
 ཁལོག་ལ་ད་གྱི་བདེ་མཆོག་དཀར་པོ། མཆོམས་གྱི་ར་བ་དམར་པོ། ལྷ་མ་ལེ་ཡི་མིག་གི་པ་ཐོང་གལ་ག་ལྷེར་རྩོད་ལྟག་པ་
 ཅན་ཡན་ཆད། ཟུང་གམེར་ཁ་འགོག་པོ། ཟུབ་ཁ་ཆེ་ལ་བཅས་ལ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

རིག་པ་མགོན་ལ་སྤྲུལ་འགྲོ་མགོན་དང་། ཆོས་དགོན་གཉིས་བྱུང་། འགྲོ་མགོན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆེན་གྲགས་པ་ལྟེ་
 སྐུ་ཆེན་གྲགས་པ་ལྟེ་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱུང་།
 སྐུ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་ཆེན་ཀྱུ་པོ་བྱུང་།
 འདི་དེ་དུས་སྤྲུལ་གྱི་ལ་དགོན་པ་བཏབ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཅུགས། གངས་རི་མཆོག་གསུམ་དུ་མང་དུས་
 སྤྲུལ་པ་པོ་ལྟེ་བརྒྱ་ཅམ་དང་། ཉུང་དུས་བརྒྱ་ཅམ་རེ་བཞུགས་པ་ལ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་སྤྲུང་།
 སྐུ་ཆེན་ཀྱུ་པོ་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་ཆེན་ལྷ་ཉ་པ་ལ་བྱུང་། དེའི་སྐབས་ལ་དུགས་སྟོང་གསལ་གཉིས་ཀྱི་དམག་དྲངས་ནས་
 ཉུང་ཉི་ལ་གཡུལ་བཤམས་པས་ཉུང་ཉི་ཀྱུ་པོ་པམ་ནས་གངས་ཉི་སེན་མ་ཁྱུ་དང་། མཆོ་མ་པམ་ནས་སྐམ་བར་ཉི་ཇི་
 སྟོང་བར་མཛོ་དང་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱ་དང་ཁྲུལ་འབྲུལ་བའི་མནའ་བསྐྱགས་ཚུལ་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་
 འདི་ཡིག་དྲུང་རྒྱུད་ཞིབ་མོ་ནི་ལ་དུགས་ཀྱུ་པ་རབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁ. བར་པ་བཟྱ་ཤིས་མགོན་གྱིས་སྤྲུངས་ཀྱི་ཚུགས་བརྒྱུད་།

ག. རྒྱུད་བཟྱ་གཙུག་མགོན་གྱིས་ཁང་ཁྱུང་བརྒྱུད་ཞེས་པ་སྐར་དང་གྲུ་གེའི་ཚུགས་ནམས་བརྒྱུད་། དེ་ལ་སྤྲུལ་
 སྤྱིང་དེ་དང་ཁོ་རེ་གཉིས་བྱུང་། སྤྱིང་དེ་ནི་སྤྱི་ལོ་965པའི་ཤིང་སྤང་ལོར་འབྱུངས། སྤྱི་ལོ་996པའི་མེ་སྤུལ་ལོར་
 མངའ་རིས་གྲུ་གེ་མཐོ་ལྟེ་གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། སྤྲུལ་ན་གར་རྩ་ཆ་དང་། དེ་བ་རྩ་ཆ་གཉིས་འབྱུངས། རྩུས་
 ཡབ་མེས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་གཟིགས་པས་བྱགས་སྒྲི་ནས་རབ་བྱུང་མཛད་པས་མཆོན་ལྷ་སྤྲུལ་ཡེ་ཤེས་འོད་དུ་གྲགས། རྩུ་
 སྟོན་བཟྱ་གཙུག་གི་ལྷ་ཁང་པས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟུང་པོ་དང་། ལོ་རྒྱུད་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་གཉིས་
 རྩུར་འཁོར་ཉི་བཞུན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་པ་བྱུང་། པར་ཉི་མང་པོ་སྤྲུལ་དྲངས་ནས་འདུལ་བའི་སྐར་འཆད་ཉན་གྱིས་
 སྤུལ་བལ་སྟོང་འདུལ་དུ་གྲགས། དེའི་སྐབས་སུ་བོད་ཡུལ་སྟོང་སྤྲུལ་གཉིས་ནས་འདུལ་བའི་བཞུན་པ་དར་ཉི་དབུས་
 གཙང་དུ་འང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཚུགས་པ་སོགས་བྱུང་ཡང་། བར་སྐབས་ཡུན་རིང་ཅམ་ལ་བཞུན་པ་ཉམས་པའི་རྒྱུ་
 གྱིས་ལྷ་སྟོང་ནམ་དག་འཛོལ་པ་ཉུང་ཞིང་། ཆོས་ལོག་སྟོང་པ་མང་པོ་བྱུང་བར་ལྷ་སྤུལ་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་ཆོས་ལོག་སྟོང་
 འབྱུལ་པའི་ཆེད་དུ་ཀྱུ་པ་བཙོན་འགྲུལ་སེང་གེ་ལ་གསེར་མང་པོ་བསྐྱར་ནས་རྩོ་བོ་རྩོ་བོ་དུ་གདན་དྲངས་དུ་བཏབ་ཡང་
 རེ་ཞིག་མ་འདྲོངས། དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་སྤུལ་མཐུན་ནས་རྩོ་བོ་གདན་དྲངས་ཁྱུ་ལ་འབད་བཙོན་གནང་བཞིན་པའི་
 སྐབས་དེར། གར་ལོག་དང་། གྲུ་གེ་གཉིས་གཡུལ་འབྲུག་པས་ཁོང་གིས་དམག་སྡེ་བྱིད་དེ་འཐབ་ཀྱང་མཐར་གར་
 ལོག་གིས་བརྒྱུད་ནས་བཙོན་ཁང་དུ་འདས་སོ། །

གཙུང་ཁོ་རེ་ལ་སྤྲུལ་ལྟེ་འབྱུངས། ཁ་ཆར་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས།
 ལྷ་ལྟེ་ལ་སྤྲུལ་གསུམ་སྟེ་འོད་ལྟེ་དང་། པོ་བྱང་ཞི་བའོད། བཙོན་པ་བྱང་ཆུབ་འོད་བཅས་སོ།
 འོད་ལྟེ་ལ་སྤྲུལ་ཆེ་ལྟེ་འབྱུངས།
 ཆེ་ལྟེ་ལ་སྤྲུལ་འབར་ལྟེ་དང་། བཟྱ་ཤིས་ལྟེ། ལྷ་ལྟེ། བཟྱ་དེ་བ་བཅས་བཞི་འབྱུངས།
 བཟྱ་དེ་བ་ལ་སྤྲུལ་བཙོན་ལྷུག་ལྟེ་འབྱུངས།
 བཙོན་ལྷུག་ལྟེ་ལ་ཚེའི་མངའ་བདག་མཛད། སྤྲུལ་བཟྱ་ཤིས་ལྟེ་འབྱུངས།
 བཟྱ་ཤིས་ལྟེ་ལ་སྤྲུལ་གྲགས་བཙོན་ལྟེ་འབྱུངས།

གྲགས་བཙོན་ལྟེ་ལ་སྤྲུལ་གྲགས་པ་ལྟེ་འབྱུངས།
 གྲགས་པ་ལྟེ་སེམས་བྱེ་བདུན་ཅུ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། དདུལ་བྱེ་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བྱམས་
 པ་སོགས་དང་། གསེར་དདུལ་གར་སྤྲུགས་དང་ལྷང་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་དང་མཆོད་རྟེན་དུ་མ་བཞེངས། སྤྲུལ་
 སོག་ལྟེ་འབྱུངས།
 ལ་སོག་ལྟེ་སྤྲུལ་གར་རྩོ་རྩོ་གདན་དུ་ཆོས་ཀྱུ་པ་ལྷ་ལྷ་མེད་ཀྱིས་ཕུལ་བའི་གྲོང་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་བར་སྐབས་
 སོག་པོས་བརྒྱུད་བ་ནམས་སྤྲུལ་ནས་རྩོ་རྩོ་གདན་རང་ལ་ཕུལ། སྤྲུལ་འཛོ་ཐར་སྤུལ་དང་། ལ་ནན་སྤུལ་གཉིས་
 འབྱུངས།
 འཛོ་ཐར་སྤུལ་གྱིས་དདུལ་གྱི་དཔྱེས་རྩོར་བཞེངས། ལ་ནན་སྤུལ་གྱིས་རྩོ་རྩོ་གདན་གསོས། འདི་ཡན་འབྲི་
 གྲུང་པའི་སྤྱིན་བདག་ཡིན།
 འཛོ་ཐར་སྤུལ་ལ་སྤྲུལ་ལ་འཛོ་རྩོ་ལྟེ་འབྱུངས།
 ལ་འཛོ་རྩོ་ལྟེ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལྷ་བཙོན་བྱས། རྩུས་ཀྱུ་པ་སར་འཁོད་ཅིང་གདུང་རབས་གཉིས་ནས་ཡུའི་རྒྱུ་
 རྒྱུད་ཆད། སྤྲུངས་ནས་བསོད་ནམས་ལྟེ་སྤྲུལ་དྲངས། དེ་ལ་སྤུ་ཁ་སྤུལ་དུ་གྲགས། དེའི་སྤྲུལ་བྱི་སྤུལ་དང་།
 སྟོན་པོ་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པས་སྤྲུའི་ཆོས་བྱི་དང་། ལྷ་སར་བཅུ་གཅིག་ཞེས་ལ་གསེར་སོག་ཕུལ།
 ལ་སོག་ལྟེ་སྤྲུལ་རྒྱུད་བལ་ནན་སྤུལ་ལ་སྤྲུལ་རེ་ལྟེ་སྤུལ་འབྱུངས།
 རེ་ལྟེ་སྤུལ་གྱིས་ཀྱག་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཐམས་མང་པོ་བདག་པོར་བྱས། དདུལ་ལས་བདེ་གཤེགས་བརྒྱུད་བཞེངས། ལྷ་
 སར་གཙང་ཁང་དབུས་མའི་གསེར་སོག་བྱས། འདི་ཡན་འོད་སྤྲུངས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་འཛོར་ཞིག་སོང་བའི་སྐར་རགས་
 རིམ་ཅམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས། བྱི་ལྟེ་ཕུམ་བཙོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་སྟོང་།

ཀྱུ་པོ་དར་མའི་གདུང་སྤྲུལ་བྱི་ལྟེ་ཕུམ་བཙོན་ནི་ཡབ་འདས་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་ལོ་842པའི་ཆུ་བྱི་ལོར་གཙུག་འོད་
 སྤྲུངས་འབྱུངས་རྗེས་སུ་སྤྲུལ་ལྷ་མས། ཀྱུ་ལྟེ་ལ་ཆོད་ཅིང་དབྱག་ཡོ་འབྲུག་པ་སོགས་མི་འདོད་པ་མང་པོ་བྱུང་བའི་
 ཚུལ་ནམས་གོང་དུ་སོང་མཁུང་པ་ལྷ་རྟེན་ལ། བཙོན་པོ་འདི་ཡིས་སྤྲུལ་ཆབ་བཟུང་བཟྱ་ཤིས་མཆོག་ཁབ་དུ་བཞེས་པ་ལ་
 སྤྲུལ་བྱི་ལྟེ་མགོན་གཉིས་འབྱུངས། སྤྱི་ལོ་882པའི་ཆུ་ལོ་སོར་གཤེགས་སོ། །
 བྱི་ལྟེ་མགོན་གཉིས་ལ་སྤྲུལ་བྱི་ལྟེ་རིག་པ་མགོན་དང་། ཉི་མ་མགོན་གཉིས་འབྱུངས།
 བྱི་ལྟེ་རིག་པ་མགོན་གྱི་རྒྱུད།
 རིག་པ་མགོན་ལ་སྤྲུལ་ལྟེ་པོ་དང་། རྩོ་རྩོ་འབར་གཉིས་འབྱུངས།
 ལྷ་ལྟེ་ལ་སྤྲུལ་ལྷ་བྱག་པ་ཅན་དང་། ཐང་བྱག་པ་གཉིས་འབྱུངས།
 རྩོ་རྩོ་འབར་གྱི་སྤྲུལ་བྱི་དབང་ལྷུག་བཙོན།
 བྱི་དབང་ལྷུག་བཙོན་ལ་སྤྲུལ་ཆོ་ལྟེ་ཤེས་ཀྱུ་པ་མཆོན་འབྱུངས།
 ཆོན་ལ་སྤྲུལ་མངའ་བདག་བྱི་པ་འབྱུངས། འདི་ཡབ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཞབས་ཏྱིག་མཛད།

དེའི་དུས་དབུས་གཙང་གི་མི་བཅུ་མདོ་ཁམས་ནས་བྱོན་ནི། །

ཁྱིམ་ལ་སྐྱུ་མཚན་དང་། དགེ་སྦྱོང་། ལྷ་མ་བོ་རྩི་རྩེ་གསུམ་འབྲུངས།

ཡུ་ཅན་འདི་རྒྱ་དཔ་ཕྱེད་པོ་དང་། རྩེ་རྒྱུ་པ། སྐྱག་པ་ལམ་པ། འབྲོང་པ། རྩི་ཐང་པ། ལྷ་མ་པ་བཅད་
པོ་བཅས་སྤྱུག་གས།

དགེ་སྦྱོང་གི་རྒྱུ་དཔ་སྤེལ་བཞི་པ།

བོ་རྩི་རྩེ་རྩི་རྩི་ཉག་ས་ལམ་པ། འབྲི་གྲང་པ། འོན། རྩི། ཆབ་ཐང་། བསམ་ལམ་བཅད་པོ་སྐྱག་ས་མང་
དུ་འཕེལ་བ་བཅས་སོ། །

ཉི་མ་མགོན་ལ་སྐྱེས་ཉི་འོད་དཔལ་མགོན་འབྲུངས། དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་མོད་འཕམ་ཡུལ་མདོ་རྩི་ན་མང་དོ། །

ཞེས་པ་འདི་དག་ནི་《ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》དུ་གསལ་བ་བཞིན་བཞོད་ཅི། འོ་རྒྱུ་ཡིག་ཆར་
གཞན་དུ་འདི་དག་མི་འདྲ་བ་འདུག་པས་དབྱེད་པར་འོས།

གསུམ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་འཛོམས་ཆེས་ཀྱི་གདུང་རབས་རེ་བུ་མིག་

རེ་བུ་མིག་དང་པོ། འོད་སྤྱང་གི་རྒྱུ་དཔ།

གཡོ་རུའི་རྒྱལ་རྒྱུ། (གཙང་གི་ཡུལ་) (རྟ་ལམ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དབུ་པའི་དཀྱིལ་ཅམ་ནས་དུས་རབས་10བར་)

རྒྱལ་པོའི་མཆན།	འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ།	གསལ་བཤད།
འོད་སྤྱངས།	842—885	
མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན།	865—895	
གཅན་བཟ་ཤེས་བཅེགས་པ།		བཟ་ཤེས་བཅེགས་པ་སྐྱེས་སྤྱི་ལོ་དེ་གསུམ་ཞེས་པ། ཆེ་བ་ དཔལ་ལྷོ། འཕྱིར་བཞོན་ལྷོ། རྒྱུ་བཟྱེད་ལྷོ་གསུམ་འབྲུངས།
གཙུང་རྒྱུ་དེ་ཉིད་མ་མགོན།		སྐྱེས་སྤྱི་ལོ་མགོན་གསུམ་ཞེས་པ། ཆེ་བ་རིག་པ་མགོན། འཕྱིར་བ་བཟ་ཤེས་མགོན། རྒྱུ་བ་ལྷོ་གཙུང་མགོན་བཅས་ གསུམ་འབྲུངས།

1. སྤྱང་གི་ལྷ་སྐྱེས་

(1) གྲང་ཐང་རྒྱལ་རབས། (སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་ཅམ་ནས་1280བར་)

རྒྱལ་པོའི་མཆན།	གསལ་བཤད།
གཅན་དཔལ་ལྷོ། འོད་ཟེར་ལྷོ། དབང་པོ་ལྷོ། དུང་དཀར་ལྷོ། བཅན་ལྷོ།	འདིའི་རྒྱུ་དཔས་གྲང་ཐང་དང་། ལུ་རྒྱལ་པ། ལྷི་པ་ལྷ་ཅེ་པ། ལྷང་ལུང་ བ་རྩམས་དབང་དུ་བྱས་ཡོད། འདི་ལས་བརྒྱུད་པའི་གྲང་ཐང་བཅད་ པའི་གདུང་རབས་ཐ་མ་གྱི་བསྐྱེད་ནམས་དབང་རྒྱག་དེ་སྤྱི་ལོ་1477— 1648བར་གནས་ཡོད།

(2) འོད་ལྷེའི་རྒྱུ་དཔ། (རྟ་ལམ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་10དཀྱིལ་ཅམ་ནས་11ཅམ་བར་)

རྒྱལ་པོའི་མཆན།	གསལ་བཤད།
ཕ་བ་དེ་མེ། དར་མ་བཅན་པོ། ཁྱིམ་འབར། བཟ་ཤེས་ལྷོ། བཅན་སྤྱིང་། བཅན་པོ་ལྷོ་འབར།	འོད་ལྷེའི་སྐྱེས་ཆེ་བ་ཕ་བ་དེ་མེ། འདི་ནམས་ཀྱིས་གཙང་རྩེ་དང་། ལྷུ་མས་ཡུལ། གཡལ་ལྷོ། ཉང་སྟོད། སྐྱག་ཆལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་ནམས་བཟུང་།

ཙང་ཁའི་རྒྱལ་རབས། (རྟ་ལམ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་10པའི་དཀྱིལ་ཅམ་ནས་)

རྒྱལ་པོའི་མཆན།	གསལ་བཤད།
ཁྱི་ལྷོ། (མདོ་སྤྱང་ཙང་ཁའི་རྒྱལ་རྒྱུ་དཔ་) ལྷ་རྒྱལ་པ། དར་ལྷོ། དར་མ་ལྷོ།	སྐྱེས་འཕྱིར་བ་ཁྱི་ལྷོའི་བརྒྱུད་པ་འདི་མདོ་ཁམས་སྤྱི་ལོ་ཉི་ཙང་ཁ་ཡུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ སྐྱག་པ་མདོ་སྤྱང་པལ་ཆེན་ལ་མངའ་མཛད། དེར་མཆོ་སྟོན་དང་ཀན་སུའི་ས་ཆ།

པ་འི་ས་ཏཱ་མེ་ཁྱིའི་958ལོར་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་འབྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྐུ་ན་གཞོན་དུས་ནས་ཁ་ཆེར་བྱོན། རྒྱལ་ས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་གསན་སྦྱོར་གནང་། རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་པོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་པས་གསང་རྒྱལ་ས་གསར་མ་ཞེས་པའི་དབུ་བརྟེས། སྐྱ་ཆེན་དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པའི་ཤིང་གྲང་མེ་ཁྱིའི་965ལོར་རྩ་བུ་ཤེས་འདྲ་འབྲུངས། ཁྱིའི་975པའི་ཤིང་ཕག་ལོར་སྐྱ་ཆེན་དགུང་ལོ་གུ་བཞི་པར་སྐུ་གསེགས། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པའི་ཚུ་ཀྱི་མེ་ཁྱིའི་1012ལོར་རྩ་བུར་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་ལྷོ་ལྷས་འབྲུངས། ཁྱིའི་1027པའི་མེ་ཤེས་ལོར་རབ་བྱུང་དང་པོའི་འགོ་ཚུགས།

གཉིས། དམར་གཏོ་གཙང་གཟུང་དབུས་ནས་གནས་
ཁྱོད་ལ་ཐེབས་པའི་དུས་མེགས།

ལོ་རྒྱུས་དེ་བཟེང་པ་ལ་ཆེར་ལས་བཅན་པོ་དང་མས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཟུང་པ་བཟུང་བ་པའི་སྐབས་སྟེ། དམར་གཡོག་ཅང་གསུམ་མང་འདིས་བརྒྱད་ནས་བྱང་ལམ་ཁྱགས་ཏེ་རྟོར་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེའི་རྗེས་མདོ་ཁམས་སྤངས་ཀྱི་ཆ་མ་ཡུང་རྫོང་མེད་པ་དང་། ཡན་ཚུང་གནས་རྫོང་། དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས། སྒྲུ་ཁིང་བཞུགས་པའི་ཆོ། སྤྱི་ཆོད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་འཕྲད་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཟུང་པའི་མེ་རོ་མདོ་སྤངས་ནས་གསོས་ཤིང་། དབུས་གཙང་གི་མི་བཅུ་མདོ་སྤངས་དུ་ཡོང་སྟེ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འང་ཁལ་བཞུགས་ཡོད་པར་བཤད། དེ་ལྟར་དམར་གཡོག་ཅང་གསུམ་པོ་དང་མའི་སྐབས་སུ་གནས་ཕྱོད་མཛད་པ་ཡིན་ན་སྐབས་དེར་མ་ཐའང་དགྲའ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་ཟིན་དགོས་ཏེ། ཁོང་ལྷ་པ་གསུམ་ཉེན་དག་སྤོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ནས་སྤྱི་ཆོད་འཁྲུངས་པའི་བར་ལོ་ངོར་གཉིས། སྤྱི་ཆོད་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལ་ལོ་བཅོ་ལྔ། བཟློན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ལོ་ལྔ། དེའི་རྗེས་དབུས་གཙང་གི་བཅུ་རབ་དུ་བྱུང་སྐབས་སྤྱི་ཆོད་བཟློན་རྫོགས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅས་བཟློན་པས་ལོ་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་ལ་ཟིན་ལྟར་ལ། དམར་གཡོག་ཅང་གསུམ་པོ་ལོ་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་དུ་བཞུགས་ཡོད་དགོས་པས་དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱུ་བ་དེ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དམར་གཡོག་ཅང་གསུམ་དབུས་ནས་གནས་ཕྱོད་མཛད་པའི་དུས་ཚིགས་དེ་འབངས་ཀྱི་ལོ་གསུང་བའི་ས་སྤངས་ལོ་ལོ་ལས་མས་ཀྱི་དུས་ཤིག་ཡིན་པར་ངས་ཏེ། སྐབས་དེར་བོད་ཡུལ་དུ་དུས་ཟིང་གི་ཡོ་ལང་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ལྟར་ལ། ཡུལ་སྤེད་དགོན་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཡུལ་ཕྱོད་དུ་འགྲོད་གོས་བྱུང་བ་དེ་བཟེང་ཁག་ན་གསལ་ཏེ། དཔེར་ན། 《ལྗེ་ཆོས་འབྱུང་》ལས། དབུ་གཡོ་འཁྲུག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉམས། ཆོས་ཁྲིམས་ཞིག་ལྟ་རིས་དང་དགོན་སྤེལ་ནས་གཏོར། སེར་མོ་བ་རྣམས་སྟོགས་མཐའ་དག་དུ་བྱོས་ཕྱོད་ཕྱིན་རྒྱུ་ལ་གསལ་བ་ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་》སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འབངས་ཀྱི་ལོ་གཤིག་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་ཉམས་ནས་སྒྲོམ་པ་འདོག་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དེ་དུས་ནས་ཆད་རྒྱུ་ལ་གསལ་བར་བཟུང་ཡོད། དེས་ན་དམར་གཡོག་ཅང་གསུམ་ཡང་སྐབས་དེ་ཤིང་ན་དགྲའ་ལོ་སུམ་ཅུ་ལས་མས་ཅམ་ཞིག་དབུས་ནས་གནས་ཕྱོད་མཛད་ཅིང་མང་འདིས་བརྒྱད་དེ་རིམ་བཞིན་རྟོར་ཡུལ་སོགས་སུ་ཕེབས། སྤྱི་ཆོད་སྤངས་ལ་མདོ་སྤངས་དུ་ཕྱོད་ནས་སྤྱི་ཆོད་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་སྟེ། སྤྱི་ཆོད་ཉིད་རབ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དབུས་གཙང་གི་བཅུ་མདོ་

མཛད་ཏུ་འཁོར་སྐབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཟིན་ཡོད་པས་དོན་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལྷགས་དང་ཡང་
མཐུན། འོན་དེ་གསུམ་དར་མ་བཀོངས་རྗེས་སུ་རབ་རྒྱུང་བར་འདོད་དམ་ཞེན། བོད་ཏུ་དར་མ་བཀོངས་རྗེས་སུ
རབ་རྒྱུང་བའི་ཕྱི་གསར་རྒྱུང་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནམས་སྤྱགས་ལ་ཉེ། དར་མ་བཀོངས་རྗེས་ལྷམ་བརྟན་
དང་འོད་སྤངས་གཉིས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་མཆོད་ཅིང་དགོན་ཕྱི་བརྒྱན་ཚུལ་གསལ་བ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་《མཁས་
པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། བོད་ཏུ་བྱངས་པའི་ལྷང་ལྷང་། རྒྱལ་པོ་དར་མ་འདས་རྗེས་ཆོས་མཆོད་ཅིང་། རྟགས་རང་
གིས་སྤངས་པ། དབྱར་གནས་པ། གཏན་ཁྲིམས་སྤང་ཚུལ་སོགས་གསལ་བས་འདི་ནམས་གསུམ་པོ་ཡང་དེའི་སྐབས་
སུ་རབ་རྒྱུང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མི་འགྲིག་པ་ཅི་ཡོད་དམ།

ས་བཅད་བཞི་པ། བོད་ཁམས་སིལ་བྱར་གནས་རྟུང་ས།

གཅིག དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ན་མཆོད་ཀྱང་ཉམས་པུ་འཁྲུག་

[illegible]

སམོ་ཐུང་ལ་ཁོང་ལོག་ཐུང་། མེ་མོ་བྱ་ལ་བར་སོ་ནམས་བཤེགས། རྩེ་འབངས་ཀྱི། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཞིག་ ཆོས་
ཁྲིམས་ཉམས། ཕྱི་འོག་ཤོར། བོད་ནང་འབྲུགས། ཐུང་དང་མས་རྒྱ་མོ་མག་ལ། བཟུལ་པ་བཟུབས་པའི་མགོ་
ཚུགས་ནས། ལྷགས་མོ་རྟ་ལ། དབྱུག་གཙང་གི་མི་དྲུག་གམ་བཅུས། མདོ་སྐྱེད་དྲུང་བུ་ཐུང་ནས། བསམ་ཡས་སྟུ་
བོད་རྒྱལ་ཆོ་ལ་ན་ཡབ་སྟེན་གྱིས་ཐུན་ཐུང་སྟེན་བས་པ་ཡིན། འོ་དྲུག་ཚུ་བཟུང་གི་བར་ལ། རྒྱུང་བོད་དང་། ཆོས་
དབྱུག་གཙང་དྲུང་བཞིར། སངས་རྒྱལ་གྱི་བཟུལ་པའི་སྐ་མི་ཤུགས་པ་ཐུང་ཞེ། རྩེ་པ་འབོག་ཡོན་གྱི་དཀའ་ཆད།
གཙུག་ལག་ཁང་ནམས་སྟུ་ བཟྱའི་ཆང་བཅོས། ཆེར་ཕུང་སྟེས། བཤམ་ར་ཕུད་ཁང་བྱས། རྩེར་སོ་ལ། ཐུང་
པའི་སྐ་རྩོམ་སྟུ་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཐབས་སྐྱ་ཆོགས་ཐུང་། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གིས་འབངས་ཀྱི་ལོག་གི་
རྩེས་སྟུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཞིག་པ་དང་། ཆོས་ཁྲིམས་ཉམས་པས་ཕྱུལ་འདི་དག་སྟོང་བར་གྱུར་པ་གསལ་པོར་བཟུལ་ཅིང་།
གཙུག་ལག་ཁང་ནམས་སྟུ་བཟྱའི་ཆང་བཅོས་པ་དང་། ཆེར་ཕུང་སྟེས་པ་སོགས་ནི་བཟུལ་དགོན་ཉམས་རྒྱུད་སོང་ནས་
ས་སྟོང་དྲུ་གྱུར་ཏེ། བ་ཐུང་ཡང་མོར་བཅུ་ཤུག་ཙམ་ལ་བདག་དྲུང་རིན་མཁན་མེད་པའི་རྟགས་ལས། རྒྱ་ཤམ་དང་མོར་
ཙམ་ལ་ས་སྟོང་དྲུ་གྱུར་ཀྱང་ཆེར་ཕུང་སྟེ་བདད། བཟྱའི་སོགས་ཀྱིས་ཆང་མི་བཅའ་བཞི་སྟེས་ཀྱང་ཤེས་སྟུ།

དེ་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་མང་པོའི་རིང་ལ་ཡུལ་གྱི་སྤོ་སྤོ་མ་འཛུགས་ཀྱི་དཔུང་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་ལ་བརྟེན་ནས་པན་
 ཚུན་འཕྱོག་བཅོམ་དང་། དབང་རྒྱུར་གྱིས་ཉི་མ་བསྐྱེད་པའི་མཐུན་། སྤར་ཡང་ཕྱེ་ཤོག་རེ་ལ་དཔོན་མགོ་རེ་ཆགས་ཏེ་
 བཅོན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་བཟོས་པའི་ཡུལ་གྱི་རེ་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་
 དེ་བཅའ་ནམས་ལས། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅོན་གྱི་སྤྱི་ཕྱི་ཕྱེ་ཉི་མ་མགོན་ལ་སྤར་སྤྱོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་དུ་
 གྲགས་པ་བྱུང་། སྤར་ཆེ་བ་རིག་པ་མགོན་གྱིས་མར་ཡུལ་བཟུང་། བར་པ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་གྱིས་ཕུ་རངས་ཀྱི་ཚྭ་གས་
 བཟུང་། ཆུང་བ་ཕྱེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་ཁང་ཁྱེ་སྤར་དང་གྲུ་གཤིས་ཚྭ་གས་ནམས་བཟུང་བ་ལ་སྤྱོད་དུ་རྒྱུ་ཁྲིམས་ལྟ་
 ཅམ་ཆགས་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་།

ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ་ལ་སྤར་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱེ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་དབང་རྒྱུར་བྱས་པའི་
 སྤར་ལ་《ཆོས་འབྱུང་མཁའ་པའི་དགའ་སྟོན་》ལས། དཔལ་འཁོར་བཅོན་གྱི་སྤྱི་ཕྱི་ཕྱེ་གསུམ་པ་དཔལ་ལ་
 སྤར་དཔལ་ཕྱེ་དང་། འོད་ལྷེ། སྤྱི་ཕྱེ་ཕྱེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱེ་གསུམ་དུ་གྲགས། དཔལ་ཕྱེའི་རྒྱུད་སྟོན་པོ་ཆོན་པོར་ཐུག་ཏེ་
 ཁབ་གུང་ཐང་པ། ལྷ་རྒྱལ་པ། སྤྱི་པ་ལྷ་ཅེ་བ། སྤར་ཡུང་ཅན་སྤར་ལ་སྤོགས་ཡིན་ནོ། ། གཙུང་སྤྱི་ཕྱེ་འཛད་ཏེ་
 བཀྲ་ཏུ་ཕོག་སྤར་དུག་ལས་ཐུང་དུ་གཤེགས་ཏེ་གཡས་དུ་དང་དུ་ལག་གི་བཅོན་པོ་ནམས་ཡིན། འཕྲིང་པོ་འོད་ལྷེ་
 ལ་སྤར་བཞི་ལས་པ་བ་དེ་སའི་རྒྱུད་གཙང་རོང་རྒྱབས་ཡུལ་དང་། ཉང་སྤྱོད་སྤོགས་ན་ཡོད། གཉིས་པ་ཁྲི་ཕྱེ་མདོ་
 ཁམས་སྤྱོད་ཏེ་ཅོང་ཁ་ཡུལ་ཆེན་བཅུ་ལ་སྤོགས་མདོ་སྤྱོད་པལ་ཆེར་ལ་མངའ་མཛད་པས་སྤྱོད་དུ་རྒྱུ་ཁྲིམས་
 ལྷ་མ་ཅམ་ཆགས་ཞེས་གྲགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་དོན་རྒྱུད་ལ་སྤོགས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུད་བྱུང་། གསུམ་པ་ཉག་ལྷེའི་རྒྱུད་གཡས་དུ་འི་
 སྤྱི་མཁར་བཅོན་པོ་ལ་ཐུག་བཞི་པ་ཁྲི་རྒྱུད་གིས་ཡར་ཡུང་སྤྱོད་པ། ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་བོད་བཅོན་པོའི་རྒྱུ་རྒྱུད་
 སྤྱོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་དུ་གྲགས་པས་གྲུ་གཤིས་དང་། ལ་དུགས། གུང་ཐང་སྤོགས་སྤྱོད་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ནམས་བཟུང་
 བས། ཡུལ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་རྒྱུད་ནམས་བྱུང་།

སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱེ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་དབུས་གཙང་གི་ཡུལ་པལ་ཆེར་དང་། ལྷག་པར་དུ་འོད་ལྷེའི་སྤར་གཉིས་པ་ཁྲི་
 བཅོན་པོའི་བཅོན་པོ་སྤྱོད་པོ་995པའི་ཤིང་ལྷག་ལོར་འཕན་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་འབྱུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྤོང་དུ་མདོ་
 སྤྱོད་དུ་གདན་འདྲེན་བྱས། ཐོག་མར་རྒྱ་ཡར་མི་ཐང་དང་། དེའི་རྒྱུས་སྤོང་ཁལ་གྱིས་ཐང་གི་ཅོང་ཁའི་མཁར་ལ་
 སྤྱོད་དུངས། མཁར་དེ་ད་ལྷེའི་ཟེ་ལིང་གི་ཉེ་འདབས་འདི་ཡིན་པར་གྲགས། ས་འདིའི་མིང་ལ་གནའ་རབས་བོད་
 རྒྱུ་མེས་དཔོན་ནམ་གསུམ་ཀྱི་རིང་ལ་ཅོང་ཁ་བདེ་ཁམས་སྤྱོད་གྲགས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་རྒྱལ་ཏེ་སྤྱོད་པོ་
 1065ལོར་སྤྱོད་གཤེགས་ཞེས་གསལ། །

གཞན་ཡང་ས་གནས་སོ་སོའི་འབངས་ཕྱེ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་མི་དཔུང་དང་། དཔལ་འཁོར་གྱི་སྤྱོད་པས་ཤུགས་གང་
 ཆེ་བ་དེ་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་མགོ་དཔོན་དུ་བྱུར་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་པལ་ཆེར་གླིང་ཆང་གི་དཔོན་རྒྱུད་
 ཀྱིས་བཟུང་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དེ། དེ་ལྟར་ཕྱེ་ཤོག་ཆེ་བས་ཆུང་བ་ལས་ཁྲལ་སྤྱོད་པ་དང་། མི་ཆང་ཆུང་བ་ནམས་མི་ཆང་
 ཆེ་བའི་གཡོག་ལ་རྒྱགས་པ་སྤོགས་སྤར་ཡང་ཐན་དང་གཡོག་གི་ཆིངས་རྒྱུའི་ནང་དུ་སྤྱོད་པའི་མགོ་རྒྱུགས།

སྤོངས་དེར་མི་ནམས་ཀྱིས་བཅི་བཀྲར་དང་དང་ཞེན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མི་སྤྱོད་ནམས་ཡིན་ཞིང་།
 མི་ལ་ན་ཆོག་དུ་སྤོངས་བྱུང་ན་ལྷ་གསལ་བ་དང་། གཏོ་འཕེན་པ། ཡས་རྫོང་པ། སྤྱོད་འཕོར་བ་སྤོགས་ཀྱི་རིམ་

གྲོ་བྱེད་རྒྱུ་ལ་དགའ་བས། མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་པའི་མི་ཆང་ནམས་ཀྱིས་རང་གི་བུ་རྒྱུད་ནམས་ལ་ཆོས་དང་རིག་གནས་
 སྤོང་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལ་སྤྱུལ་ཞིང་། གསེར་སྤོགས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་མང་པོ་སྤྱོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་གཏོང་བ་དང་། བོད་དུ་སྤྱོད་
 སྤོངས་རྒྱུས་དཔོན་ཕྱེ་གསུམ་དུ་བཏབ་ནས་སྤོང་ཆོགས་སྤྱོད་པའི་ལས་གཤེ་བོད་ཡུལ་ཀྱན་ཏུ་པན་རྒྱུན་དོ་འགན་པ་ལྟ་
 བུའི་དང་ཁྲལ་ཆེན་པོར་བྱུང་། སྤོངས་འགར་རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྒྱུ་ཏ་ནམས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ། དུང་ཆང་ཆེ་ཁག་
 ནམས་ཀྱིས་སྤྱོད་བདག་བྱས་ནས་དམ་ཆོས་ལ་སྤོགས་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་དཔེར་ན། ལྷ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་འོད་ཀྱིས་རྒྱ་
 བཅོན་འབྲུས་སེང་གེ་ལ་གསེར་མང་པོ་བསྐྱར་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཛོ་བོ་རྒྱེ་གདན་འདྲེན་ལ་བཏང་ཡང་སྤྱོད་མ་འདྲོངས། ལྷ་
 སྤྱོད་པའི་ཤེས་འོད་ཀྱིས་འདྲེན་འཁོར་ཞེས་ཆོས་ལྷན། ལྷ་བཅོན་བྱུང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་ནག་ཆོས་ལྷ་བཅུ་ལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་
 རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་སྤོང་ཏུ་མངགས་པ་སྤར་རང་ཡུལ་དུ་འཁོར་བ་དང་ཛོ་བོ་རྒྱེ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་བྱེད་གོས་པའི་སྤོང་
 ནམས་གསུངས་ཏེ་སྤར་ཡང་གསེར་མང་པོ་དང་བཅས་རྒྱ་གར་དུ་མངགས། སྤོངས་དེར་བྱ་མ་ཤེས་པའི་གཙུག་ལག་
 ཁང་དུ་རྒྱ་བཅོན་འབྲུས་སེང་གེ་ཆོས་ལ་སྤོང་གཉིས་མཛད་བཞིན་པ་དང་མཛའ་ཏེ་ཁོང་གཉིས་གོས་མོ་ལ་བྱས་ཏེ་མཐུར་
 སྤྱོད་1042པའི་རྒྱ་ཏེ་ལོར་བལ་ཡུལ་བཟུང་དེ་མངའ་རིས་གྲུ་གཤིས་ཀྱི་སྤོང་འདྲེན་བྱས། ཛོ་བོས་སོར་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་
 ལ་གཙོ་བོ་མཛད་དེ་འཆད་ཉན་སྤོང་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱེ་ལ། སྤོངས་དེར་ལྷ་ལྷ་བཅོན་ཆེན་བཟུང་པོས་གསང་སྤོངས་ཀྱི་
 ཆོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ནས་དར་སྤོང་བྱས། མངའ་བདག་མར་པའི་ལྷ་ལྷ་བཅུ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་ན་
 རོ་པ་ལ་སྤོགས་པའི་མཁའ་པ་མང་པོ་ལ་ལོ་བཅུ་དུག་གི་བར་དུ་བསྤེན་ནས་སོས་བསམ་མཐུན་སྤོང་པ་གནང་ཞིང་སྤོང་
 བོད་དུ་ཕེབས་པ་དང་བདེ་དེམས་གསང་གསུམ་སྤོངས་གསང་སྤོངས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པ་ལ་གསང་
 སྤོངས་གསང་མ་ཞེས་ཡོངས་སྤྱོད་གསལ་བ་འདི་བྱུང་།

དེ་ལྟར་མདོ་ཁམས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་པལ་ཆེར་ལ་དབང་རྒྱུར་བྱེད་པའི་གླིང་གི་དཔོན་རྒྱུད་དེ་དེར་དུས་ཀྱི་ཡུལ་
 གང་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེར་དུས་མདོ་ཁམས་ཕྱེ་དགའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་འདི་དག་ལྷེ། ཡུལ་འདིར་སྤོང་ཆོས་རྒྱལ་
 མེས་དཔོན་ནམ་གསུམ་ཀྱི་སྤོངས་སྤྱོད་འཕྱི་རྒྱུའི་སྤོང་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ནམས་ལ་ཁམས་སྤོང་ཐང་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 དེ་བཅའ་ནམས་ལས། ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅོན་སྤོང་པོས་བོད་ཀྱི་ས་དག་འདུལ་བའི་གཉིན་པོར་མཐའ་འདུལ་དང་།
 ཡང་འདུལ། ཏུ་གནོན་གྱི་ལྷ་ཁང་བཅུ་གཉིས་བཞེངས་པའི་ཏུ་གནོན་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེད་ནང་ཆོན་ཁམས་སྤོང་ཐང་སྤོང་
 མ་ལྷ་ཁང་ཞེས་པ་དེ་དེར་དུས་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་ཕྱེ་དགའི་འདན་ཁོག་ཏུ་བཞུགས་ཡོད། འཕྱི་རྒྱུའི་སྤོང་སྤོངས་ཀྱི་ས་ཆ་
 འདི་དག་ལ་ཡར་བོད་ཞེས་ཟེར་བ་སེ་ཏུའི་ནམ་ཐར་ན་གསལ། བོད་ཁམས་སེལ་བྱུང་འཛོར་བའི་སྤོངས་སྤྱོད་ཡུལ་
 འདིར་གླིང་ཆང་དཔོན་རྒྱུད་ཀྱིས་དབང་དུ་བསྐྱར། དཔོན་ཆང་དེའི་དབང་ཆད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གླིང་ཡུལ་ཞེས་འབོད་སྤོང་
 བྱུང་། དེའི་རྒྱུས་སྤོང་པོ་མགར་རིག་པ་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་པ་མདོ་ཁམས་སྤོང་ནས་བཞུགས་པའི་མགར་ཆེན་པོ་ཤེས་
 བཟང་པོ་ལྷེ། སྤོང་པོ་མགར་རིག་པ་ཅན་ནས་བཟངས་པའི་མི་རབས་ཉེ་ལྷུ་བཟུང་པ་དེ་ལ་སྤོང་བསྐྱོད་ནམས་རིན་
 ཆེན་ཞེས་བྱུང་བ་དེ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་ཞབས་སྤོང་རྟོར་ཡུལ་དུ་ཕེབས། སེ་ཆེན་གན་གྱིས་ཐམ་ཀ་དང་འཇའ་ས་
 སྤོངས་སྤོང་ཏེ་མདོ་ཁམས་སྤོང་ཕྱེ་བཅོ་བཟུང་ཀྱི་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པ་དང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ཕྱེ་བཞི་དག་
 བཅུའི་དཔལ་གྱིས་ཐུག་པའི་སྤོང་པོ་ཞེས་བསྐྱོད་བསྤོངས་མཛད་པས་ཕྱེ་དགའི་བསྐྱོད་ནམས་རིན་ཆེན་དུ་གྲགས།
 དེ་ནས་མི་རབས་དུག་པ་བདེ་ཆེན་བསྐྱོད་ནམས་བཟང་པོའི་སྤོངས་སྤོང་པོ་དཔོན་དེས་དབང་རྒྱུར་བྱས་པའི་ཡུལ་ལ་ཕྱེ་དགའི་

ཐུགས་ཀྱི་ལྷ་བདད་སྦྱོང་པ་ཐུགས་མ་ཆེས་ནས་དེ་དག་བཀག་འགོག་བྱེད་ཆེད་བཀའ་ཤོག་བྲིས་ནས་བཏང་བར་མཛད།
བཀའ་ཤོག་དེའི་ཆོག་འགའ་ཤས་འདི་ལྟར་འདུག་པ་སྟེ།

“ད་ལྟ་ལས་ཟད་རྒྱལ་པོའི་བྲིམས་ཉམས་པས། |
རྩོགས་ཆེན་མིང་བཏགས་ཆོས་ལོག་བོད་དུ་དར། |
ལྷ་བཟུན་ཅི་ལོག་གི་སར་སྟགས་པ། |
ཆོས་པར་མིང་བཏགས་ཐུགས་ལོག་བོད་དུ་དར། |
དེ་ཡིས་རྒྱལ་ཁབ་ས་ཡུང་སྟེ་འདི་ལྟར་གྱུར། |
སྦྱོལ་བ་དར་བས་ར་ལྷག་ཉལ་ཐག་བཅད། |
སྦྱར་བ་དར་བས་མི་རིགས་འཆོལ་བ་འདྲེས། |
ཐུན་སྦྱབ་དར་བས་ནད་པས་གསོ་སྦྱོར་ཆད། |
བམ་སྦྱབ་དར་བས་དུར་སའི་མཆོད་པ་སྟོང། |
མཆོད་སྦྱབ་དར་བས་མི་ལ་གསོན་སྦྱོལ་བྱུང། |
སྤྱི་པོ་ཤ་བཟུང་པས་མི་ནད་ཐུགས་ནད་བྱུང། |
མི་བསྐྱར་དུད་པ་བཏང་བས་ཡུལ་གྱི་ལྷ་སྤྱུ་འཕངས། |
དེ་ལྟར་སྦྱོང་པ་ཐེག་ཆེན་ཡིན་ནམ་ཅི། |
ཁྱེད་ཅག་གོང་གི་མཁན་པོ་ཐུགས་པའི་སྦྱོང་རྒྱུ་འདི། |
རྒྱལ་ཁབ་ས་གཞན་དུ་སྟོན་ན་གཞན་དག་འོ་མཛར་རྒྱ། |
དེད་ཅག་སངས་རྒྱལ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བའི་སྦྱོང་པ་ནི། . |
ལས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་བས་ནི་སྟོང་རྩེ་རྒྱུང། |
ཁ་དང་སྦྱང་ཀྱུ་བས་ནི་ཤ་དད་ཆེ། |
པོང་རེང་སྦྱང་རེང་བས་ནི་འདོད་ཆགས་ཆེ། |
ཁང་རུལ་སྦྱར་ཁོག་^①བས་ནི་སྦྱར་དད་ཆེ། |
ཁྱེད་ཅག་པ་བས་ནི་གཙང་ཙོག་རྒྱུང། |
གཙང་མ་ལྟེ་རིགས་ལ་དྲི་ཆེན་དང། |
དྲི་རྒྱུ་ཁྱེད་ཅག་གིས་མཆོད་འདུལ་བས། |
རོ་སྦྱག་འདམ་དུ་སྦྱོང་བ་སྟོང་རེ་རྩེ། |
ཕྱི་སྦྱོང་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལ་བསྐྱར་བཏང་པས། |
མནར་མེད་དུ་ཡུལ་བར་སྦྱོང་བ་སྟོང་རེ་རྩེ། |
སྦྱོལ་བས་སྟོག་ཆགས་བསད་པས་ནམ་སྟོན་གྱིས། |

① ཐུ་ཁོག་ཅེས་འབྲུག་གི་པོ་དྲི་རན་ཅན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། |

ལས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་བར་སྦྱོང་བ་སྟོང་རེ་རྩེ། |
སྦྱར་བས་འདོད་ཆགས་དར་བས་ནམ་སྟོན་གྱིས། |
མངལ་གྱི་སྤྱི་པོ་འབྱར་སྦྱོང་བ་སྟོང་རེ་རྩེ། |
ཤ་ཁྱེད་གཅིག་གྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཆོད་ཅིང། |
ཐེམ་དགོངས་མི་ཤེས་དུང་ཐད་ཆོས་སྦྱོང་པ། |
གཞོད་སྦྱོང་སྤྱི་པོ་བར་སྦྱོང་བ་ཐེག་ཆེན་པ། |
དེ་ལྟར་སྦྱོང་པའི་སངས་རྒྱལ་ཡེ་མཛར། | ”

ཞེས་སོ། |

དུས་དེར་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྤྱུ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས། བོད་ཀྱི་བཟུན་པ་གནས་རྒྱལ་དེ་ལྟར་གྱུར་པར་
ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པས་རྒྱ་གར་ནས་པ་རྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་བཟུན་པ་ལ་ཆོད་མར་གྱུར་པ་ཞིག་གདན་དྲངས་ནས་དག་ཐེར་
མཛད་པ་ལས་པན་ཐབས་གཞན་མེད་པར་དགོངས་ནས། རྒྱ་བཙོན་འགྲུལ་སེང་གེ་ལ་གསེར་མང་པོ་བསྐྱར་ནས་ཡུ་རྟི་
ཤ་གདན་འདྲེན་པར་བཏང་ཡང་སྦྱར་མ་འདྲོངས། ད་དུང་གསེར་མང་པོ་བཙལ་ནས་སྦྱར་འདྲེན་པར་མངགས་
དགོངས་ནས་གསེར་འཆོལ་དུ་ཕེབས་པ་གར་ལོག་གི་རྒྱལ་པོས་བཟུང་ནས་མ་བཏང་། ཡེ་ཤེས་འོད་གྱི་ཆ་བོ་བྱང་རྒྱལ་
འོད་གྱིས་གསེར་མང་པོ་བཙལ་ནས་ཁྱེད་པོ་སྦྱོང་བར་སྦྱོང་ཀྱང་མ་བཏང་། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་འོད་གར་ལོག་གིས་བཏོངས།
ཁོང་གིས་ཁལ་ཏ་བཞེན་བྱང་རྒྱལ་འོད་གྱིས་ནག་ཆོ་ལོ་ཙུ་བ་རྒྱལ་བྲིམས་རྒྱལ་བ་གསེར་མང་པོ་དང་བཙས་པ་རྩེ་ཏ་སྦྱོང་
འདྲེན་པར་རྒྱ་གར་དུ་མངགས། ནག་ཆོད་དང་རྒྱ་བཙོན་སེང་གཉིས་འཛོམས་ནས་ཡུ་རྟི་ཤ་ལ་བོད་ཀྱི་བཟུན་པའི་གནས་
རྒྱལ་དང་། ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་དཀའ་སྦྱང་བྱས་རྒྱལ་རྩམས་ཞིབ་དུ་ཞུས་ཏེ་བོད་དུ་འབྱོན་པར་གསོལ་བ་བཏབ། རྩམ་
ནས་རྩོམ་པོ་ལ་བོད་དུ་འབྱོན་དགོས་པའི་ཡུང་བཟུན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཅུབ་ཡང་བསྐྱར་གྱིས་རྩེ་བཙོན་སྦྱོལ་མ་ལ་
གསོལ་བ་བཏང་བཞག་པ་མཛད་པར་མཁའ་འགྲོ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་དྲིས་གསུངས་པ་བཞེན་དྲིས་པས། བོད་དུ་
བྱོན་ན་བཟུན་པ་ལ་པན་སྟོགས་ཤིང་ཁྱེད་པར་ཡུ་པུ་སི་ཀ་^①གཅིག་ལ་བཞེན་ནས་པན་སྟོགས་པའི་ཡུང་བཟུན་བྱུང་སྟེ་
བོད་དུ་འབྱོན་པའི་ཞལ་བཞེས་མཛད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རབ་བྱུང་དང་པོའི་རྒྱ་ཏ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་1042ལོར་རྩོམ་པོ་རྩེ་
བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་དེ་མངའ་རིས་སུ་བྱོན། དབྱུ་མའི་ལྷ་བདད་པ་འདུལ་བའི་སྦྱོང་པ་གཙོ་བོར་སྦྱོན་པའི་གཞུང་ལུགས་
གདམས་ངག་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྦྱོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོང་བྱས་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
པའི་བཟུན་བཙོན་མཛད་ནས་འཆད་ཉན་གནང་།

ཆོས་བརྒྱུད་དེའི་འཕྲིན་ལས་སྟེལ་བའི་སྦྱོང་མའི་ཆོགས་རྩམས་ལས་ནག་ཆོ་ལོ་ཙུ་བ་རྒྱལ་བྲིམས་རྒྱལ་བ་(སྟེ་ལོ་
1010ལྷགས་པག་ལོར་འབྲངས་)ནི། རྩོམ་པོ་རྩེ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་པ་པོ་ཡིན་ལ། རྩེ་སྟེ་སྟེ་པ་བཙུང་གྱུ་ཙམ་རྩོམ་
པོ་རྩེ་ལ་བཞེན་ནས་གདམས་ངག་པལ་ཆེར་ཞུས་ཏེ་རིམ་བཞེན་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་སྟེལ་བལ་ནག་ཆོ་བཀའ་བརྒྱུད་དུ་
གྲགས་ཤིང་། རྩོམ་པ་ཐུག་སོར་བས་ཀྱང་ནག་ཆོ་ལོ་ཙུ་བ་ལས་ཐུགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས། ནག་ཆོའི་བཀའ་
ཡུང་བཞེན་རྩོམ་པ་ལག་སོར་དུ་དགོན་པ་བཏབ། བྱ་འདུལ་བ་འཛོན་པ་སྟོགས་རྩོམ་པའི་བྱ་བཞེན་གྲགས་པ་རྩམས་གསོ་

① བོད་སྐད་དུ་དགེ་སྦྱང་ཟེས།

གདམས་ངག་ནི། བདེན་པ་ལཱི་གདམས་ངག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཏེ། ལྷན་སྒྲུབ་བྱིས་པ་ལའང་གྱི་
སྒྲིབ་པ་བྱ་ཡུལ་པ་སྟགས་ལས་ལྷན་སྒྲུབ་པ་ཀའ་བརྒྱད་ཅེས་བྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པ་ཁོན་ཅིང་ལྷན་བརྒྱད་གཙོ་པོར་

མར་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཞེས་པ་ནི། བཀའ་བཅའ་བཞི་འདུག་མཁའ་ལ་ཡོངས་རྫོགས་མར་པ་ཚོས་ཀྱི་སློབ་ཀྱིས་ནས་

ཀྱི་སྒྲོ་བས་ཤུགས་ཁག་ནི་གཅིག་འོག་ལ་མི་འདུས་པའི་ཁ་ཐོར་དགུ་ཐོར་ཡིན་པར་བརྟེན། ཆོས་ལུགས་ཆོག་པ་ཁག་གིས་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་སྒྲོ་བས་ཤུགས་ཐོར་འཕེལ་དང་སྤྱོད་བཟོ་གཞིར་དཔོན་པོ་དེས་པར་བྱ་རུ་འདོད་ཀྱི་ཐུག་ཆེན་བཅོལ་སའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྒྲོ་བས་ཤུགས་དེ་ཡང་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར་། དམག་དོན་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྒྲོ་བས་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་གཅིག་གྱུར་ཆེ་ཅམ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་ཐུ་དེ་ཁ་ཐོར་གོས་གཏུགས་ཡིན་པར་མཐོང་ནས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་པག་(ཡོན་ཏྲུ་རབས་ཀྱི་མོ་དན་ཏྲུ་པའི་ཁྱི་ལོ་རྒྱུག་པ་) སྤྱི་ལོ་1239ལོར། ས་སྐྱ་པ་དང་། སག་མོ་གྲུ་པ། འབྲི་གུང་པ། ཆམ་པ། སྐག་ལུང་པ། གཡལ་བཟང་པ་བཅས་ཀྱིས་སོག་ཡུལ་དུ་མི་སྣ་མངགས་ཏེ་ས་སྐྱ་བས་ཨོག་ཏེ་ཏྲུ་པའི་མཐོ་བཟོགས་ཁྱུས་ཤིང་། དེ་དང་འདྲ་བར་སག་མོ་གྲུ་པ་དང་། གཡལ་བཟང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཏྲུ་པའི་ཏྲུ་པ་མཐོ་བཟོགས་ཁྱུས་པ་དང་། འབྲི་གུང་པ་དང་། གཙང་མགུར་མོ་པས་ཏྲུ་པ་སྐྱུ་སེ་ཆེན་ཏན་ལ་མཐོ་བཟོགས་ཁྱུས། སྐག་ལུང་པས་ཏྲུ་པ་སྐྱུ་སེ་ཆེན་ཏན་ལ་མཐོ་བཟོགས་ཁྱུས་ཆེས་ཁོ་ཆོར་ཏྲུ་པའི་དང་ཏྲུ་པ་སྐྱུ་སེ་ཆེན་ཏན་ལ་མཐོ་བཟོགས་ཁྱུས་ཏེ་ས་གནས་ཁག་ནས་ཐུག་ཏུ་ཏྲུ་པའི་མཐོང་གཞིས་སྤྱད་པ་རེད། སག་མོ་གྲུ་པ་ལ་ཏྲུ་པའི་ཏྲུ་པ་སྤྱད་པའི་མཐོང་གཞིས་མི་སེར་ཐེམ་གྲངས་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་སྟུང་མ་ཅུ་སྟུང་། འབྲི་གུང་པ་ལ་མོང་གོ་ལ་ཏན་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་མཐོང་གཞིས་མི་སེར་ཐེམ་གྲངས་སྟུང་སྟོང་དུག་བརྒྱ་སྟུང་། ཆམ་པ་ལ་སེ་ཆེན་ཏན་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་མཐོང་གཞིས་མི་སེར་ཐེམ་གྲངས་སྟུང་སྟོང་བཅུ་གཡལ་བཟང་པ་ལ་ཏྲུ་པའི་ཏྲུ་པ་སྤྱད་པའི་མཐོང་གཞིས་མི་སེར་ཐེམ་གྲངས་སྟུང་སྟོང་། སྐག་ལུང་པ་ལ་ཨ་རི་བོ་གས་སྤྱད་པའི་མཐོང་གཞིས་མི་སེར་ཐེམ་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ། ས་སྐྱ་པ་ལ་མོ་དན་ཏྲུ་པའི་མངའ་རིས་སྐྱོར་གསུམ་ལུང་པའི་ལ་སྟོང་སྟོང་བཟོགས་དང་། གྲུར་མོ་ཆུ་མིག་ཤངས། ལྷ་ལྷ། ཡར་འབྲོག་བཅས་ཁྱི་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ཆ་དང་། མི་སེར་ཐེམ་གྲངས་ཆིག་ཁྱི་སྟོང་མེད་བརྒྱད་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་ལྟ་སྤྱད་ཡོད་པ་རེད། ཅེས་འཁོད་པ་དང་། དགོན་པ་སོ་སོའི་འགོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཏྲུ་པ་ཆེན་བཅོལ་ནས་རང་ལ་དབང་བའི་མངའ་འབངས་དང་ཡུལ་གྱི་ཏྲུ་པ་ལྟ་བུ་སྐྱུ་སེ་ཆེན་ཏན་ལ་གསལ་བར་བཀོད་ཡོད་པ་འདི་ནི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དར་བའི་ཐོན་འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

འོན་ཀྱང་གོང་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བར་སྐྱག་ཆོང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་མཇེད་པའི་《ཏྲུ་བོད་ཡིག་ཆོང་》ལས། རིང་གི་སི་ལ་སྐྱས། རྩོམ་དང་། ཆག་ཏེ། ཨོག་ཏེ། ཨོལ་ནོ་ལ་སོགས་དགུ་ཡོད། ཏྲུ་པའི་རང་ཡོད་དུས་སྐུ་ཆེ་བ་གཉིས་པོས་ཏྲུ་པ་སལ་མི་ཚོད་པའི་ཡིག་བཅུག་ནས། གཡལ་ཏུ། གཡོན་རུའི་ཆན་པ་ལ་བསྐྱོས། ཏུ་བོ་ཆེ་བ་ཨོག་ཏེ་ཡིས་ཏྲུ་པ་སལ་དུག་མཇེད།

རྩོམ་ལ་བརྒྱུད་དང་། ཆག་ཏེ་ལ་བུ་དགུ་ཡོད། ཨོག་ཏེ་སྐུ་ཆེ་བ་གོ་ཡུག་ཏྲུ་པའི་ཏྲུ་པ་སྐྱུ་སེ་ཆེན་ཏན་ལ་མཇེད། དེའི་ཏུ་བོ་གོ་དན་ལ་སོགས་བཅུ་ཡོད། གོ་ཡུག་ལ་བུ་གསུམ་ཡོད།

ཐོལ་ནོ་ཡོན་གྱིས། སུར་ཡིག་མ་ཤོར་བས། ཏྲུ་པ་སལ་མི་ཚོད་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དང་བཅུན་མོ། ཟ་ཡིན་ཨོལ་ཚོ་རྒྱ་ཏེ་བུ་ཆེ་བ། མོང་གོ་གན་^①གྱིས། ཏྲུ་པ་སལ་དགུ་མཇེད། སྐུ་གཉིས་པ། སེ་ཆེན་གོ་དན་^②། གསུམ་པ་གུ་བེ་ལ་ཤི་སེ་ཆེན་གན་^③ཤིང་མོ་པག་ལོ་ལ་འབྲུངས། ཏྲུ་པ་སལ་སྐུ་ཆེན་ཏན་མཇེད། བཞི་པ་ཨ་རི་སྟོག་^④ལ་ཏྲུ་པ་

① འབྲི་གུང་པ་དང་ཡོན་ཏྲུ་པའི་ཁྱི་ལོ་
 ② ཆེས་པོ་ཆོང་འབྲེལ་
 ③ ཐོན་པ་ཏྲུང་ཐང་པ་དང་འབྲེལ་
 ④ གཞུ་པ་དང་འབྲེལ་

ཏུ་^①འདི་སྐྱག་པའི་ཏྲུ་པ་པོ་ཡིན་ཟེར་ནས། ཏྲུ་པ་ཁམས་ཆོས་བ་ལ། སྟོང་དུ་བཏང་བས། དེ་ནས་སྟོང་ཏྲུ་ཤུགས་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་འདི་དང་སོག་ཡིག་ནང་དུ་བྲིས་པའི་སོག་པོའི་ཏྲུ་པ་རབས་དང་གཅིག་མཐུན་བྱུང་འདུག བོད་ཀྱི་སྐྱམ་ན་མས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་སོག་ཏྲུ་པ་འདི་དག་གི་གནས་ཚུལ་འོག་གི་པར་རིས་དང་། རེ་བྱ་མིག་དག་ལས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག

ས་སྐྱ་པའི་སྤྱི་དུས་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་སོག་པོའི་ཏྲུ་པ་རབས་ཀྱི་རེ་བྱ་མིག

GENGHIS རིང་གི་སི། (ཏྲུ་བོད་ཀྱི་ཏྲུ་པ་པོ།) 1162 - 1227			
JOCHI རྩོམ་ 1179 - 1225	CHACHATAL ཆག་ཐེ། 1183 - 1242	OGODEI ཨོག་ཏེ། 1186 - 1241 རིང་གི་ཏྲུ་པ་པོའི་ཁྱི་ལོ་འཛིན།	TOLUI ཐོ་ལུ། 1193 - 1232
		GUYUK གུ་ཡུག་ 1206 - 1248 ཨོག་ཏེ་ཁྱི་ འཛིན། འདི་ལ་ སྐུ་ཆེན་ཏན་ལ་ སྐུ་ཆེན་ཏན་ལ་ སྐུ་ཆེན་ཏན་ལ་	GODEN གོ་དན། ཏྲུ་པ་ལྟ་འདིས་ ས་པ་ཏ་གདན་ འདྲེན་ཏུ་མཁན་ ཡིན།
		BATU བ་ཏུ། 1209 - 1256 སྐུ་གཉིས་པ་ཡིན།	BERKE བེར་ཁེ། སྐུ་གསུམ་པ་ཡིན།
MONGKE མོང་ཁེ། 1208 - 1259 ཐོ་ལུའི་སྐུ་ཆེན་ཏན་པོ་ ཡིན། གུ་ཡུག་ཁྱི་ཐོང་ས་ཆེས་ སོག་ཏྲུ་པ་བཞི་པར་ཐུར།	KUBLAL ཏུ་པེ་ལའེ། 1215 - 1294 ཐོ་ལུའི་སྐུ་གཉིས་པ་ སོག་ཏྲུ་པ་ལྔ་པ་ཡིན།	HULAGU ཏུ་ལ་གུ། 1219 - 1265 སྟོང་ཏྲུ་པ་པོ་ཡིན། Persia	ARIGH BOKE ཨ་རིག་ཐོ་ཁེ། ? - 1266

སོག་པོའི་ཏྲུ་པ་རབས་ཀྱི་དཔེ་རིས་འདི་ནི་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བྲིས་པའི་སོག་པོའི་ཏྲུ་པ་རབས་ལས་བཤུས་པ་ཡིན།

① འབྲི་གུང་པ་དང་འབྲེལ་

ལྷོ་བོད་ཀྱི་གདུང་རབས་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་ཚང་ལ་མ་ནོར་བར་བཞུགས་པ་《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་དོ་མཆར་བར་མཛོད་》
 དང་། 《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་དོ་མཆར་བར་མཛོད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་》དང་། 《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་དོ་མཆར་རིན་ཆེན་
 ཀྱན་འཕེལ་》ཅེས་པ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་དང་། སེཾ་ཁོ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱུ་ཕྱིར་པར་དུ་
 བཏབ་པའི་དེབ་གསུམ་ཡོད་པ་དེར་བཏུ་བར་བྱ་ལ། གདུང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཅམ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་
 འདིར་《དེབ་ཐེར་ཀྱན་གསལ་ཐེཾ་ལོང་》དུ་འཁོད་པ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་ཅམ་དགོད་དོ། ། དེ་ཡང་《དཔལ་ལྷན་ས་
 སྐྱའི་གདུང་རབས་འདོད་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོ་》ལས། རུས་ནི་བོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་བཞི་དང་། མིའུ་རུས་དྲུག་སོགས་ལས་ཆད་
 པ་ཡིན་ཞེས་གྲགས། གདུང་རུས་གཅོད་མ་ལྟ་ལས་བབས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤོན་གནམ་སྤྱི་རིང་། གཡུ་རིང་། གཡུ་སེ་སྤེ་
 མཆེད་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་མི་ཡུལ་དུ་བབས་པ་ལ་མིའི་རྗེ་ཞུས་པས། རྒྱུང་བས་མིའི་རྗེ་མཛོད་། ཅེས་འཁོད་ཡོད།
 རྒྱུང་བ་གཡུ་སེས་མིའི་རྗེ་མཛོད་པས། དེ་ལ་བྱེ་ལེ་སོགས་སྲས་སྤྱན་བཞི་འབྲུངས། དེ་དག་གིས་རྒྱུང་རུས་ཆེན་བཅོ་
 བརྒྱད་བཏུ་ལ་ཏེ་བྲན་དུ་བཀོ་ལ། གཡུ་རིང་གིས་རྒྱའི་བྱ་མོ་དཔྱ་ས་ཐེཾ་ཁབ་དུ་བཞེས་པར་སྲས་མ་སངས་སྤྱན་བཏུན་
 བྱུང་། སྲས་ཆེ་བ་དྲུག་དང་ཡབ་རྗེ་ལྟ་ཡུལ་དུ་གཤེགས། སྲས་བཏུན་པ་ཐོག་ལྟོ་འདྲ་ཅན་གྱི་བྱ་མོ་ཐོག་ལྟ་ལྟར་མོ་
 ཁབ་དུ་བཞེས་པ་ལ་སྲས་ཐོག་ཆེད་པའ་ལོ་སྤྱུ་འབྲུངས། སྲས་དེས་རྒྱའི་བྱ་མོ་སྤྱུ་ལྟ་ལྟ་མ་ཁབ་དུ་བཞེས་པའི་སྲས་སྤྱུ་
 ཆ་ཏྲ་སོ་འདྲ་ཆེན་འབྲུངས། དེ་ཡན་ཆད་བར་སྤང་དུ་བཞུགས་ཟེར་སྤྱད། སྤྱུ་ཆ་ཏྲ་སོ་འདྲ་ཆེན་གྱིས་མོན་བཟའ་མཆོ་
 མོ་ཁབ་དུ་བཞེས་པ་ལ། སྲས་ཤིག་གཡལ་དང་སྤང་གི་མཆོམས་སྤྱེས། མཆོན་ལ་གཡལ་སྤང་སྤྱེས་ཞེས་བཏགས།
 ཡུལ་དེར་གནས་པའི་རིག་ཡུལ་དུ་ཤངས་ཀྱི་རྒྱབ་བྱང་ན་བྱང་རི་ཀྱན་ལས་མཐོ་བ་མཛོས་ཤིང་ལྟ་ལྟ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་
 དེར་གཡལ་སྤང་ཞེས་གྲགས། རུས་དེར་སྤྱན་པོ་སྤྱུ་རེངས་ཁྲག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱུང་མ་གཡལ་ལྟ་མ་བཅུ་མ་ཞེས་པ་
 མཐོང་ཅམ་གྱིས་ཡིད་དབང་འཕྱོག་པ་ཞིག་ཡོད་པས། གཡལ་སྤང་སྤྱེས་ཀྱིས་སྤྱན་པོ་སྤྱུ་རེངས་ཁྲག་མེད་དང་འཐབ་
 བས་སྤྱན་པོ་བསད། རྒྱུང་མ་གཡལ་ལྟ་མ་བཅུ་མ་ཁབ་དུ་སྤངས་ནས་སྲས་ཤིག་འབྲུངས་པ་ལ། འདི་ནི་ལྟ་སྤྱན་
 འཁོན་པའི་བར་དུ་འབྲུངས་སྤྱབས་མཆོན་ལ་གཡལ་སྤྱུག་འཁོན་བར་སྤྱེས་སྤྱབས་ལྟ་གས། འཁོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཟེར་བ་
 དེ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་གྲགས།

དེ་ནས་གཡལ་སྤྱུག་འཁོན་བར་སྤྱེས་ཀྱིས་བཅོན་བཟའ་ལྟ་ལྟ་སྤྱན་ཁབ་དུ་བཞེས་པ་ལ། སྲས་གཅིག་འབྲུངས།
 དེ་ནི་མཐུ་སྤྱབས་དང་རྒྱ་འབྱུང་ཆེ་བ། སྤྱོད་དང་རིག་པ་ལྷན་པ། གཟུགས་དང་ལང་ཆོ་འཛོམས་པ། ཀྱན་གྱི་ཡིད་
 དབང་འཕྱོག་པ་ཞིག་ཡོད་པས་སྲས་འདི་འདྲ་མིའི་ཡུལ་དུ་འབྱུང་བ་དགོན་པས་མཆོན་དུ་འང་དགོན་པ་རྗེ་གྲང་སྤྱུག་དུ་
 བཏགས་སོ། ། སྲས་འདི་སྤྱན་ནར་སོན་པའི་སྤྱབས་སྤྱུ་ཡབ་རྗེས་ཡུལ་གང་བཟའ་དུ་བཏང་བས། བས་མ་ཡས་ལ་ཡུལ་གྱི་
 དགེ་མཆོན་བཏུ་ལྷན་ཡང་བཅོན་པོ་ཁྱི་སྤོང་ལྟེ་བཅོན་གྱིས་བཟུང་ཆར་ལ། སྤྱོད་གཉན་གྱི་ཐར་མ་ཡན་ཆད་ལ་ཡུལ་
 གྱི་དགེ་བཏུ་ཆར་བར་གཟིགས། དགོན་པ་རྗེས་མངའ་བདག་ཁྱི་སྤོང་ལྟེ་བཅོན་གྱི་ནང་སྤོན་མཛོད། རྗེ་འདི་དཔལ་
 འབྱོར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར་པས་མཆོན་དུ་འང་འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེ་ཞེས་ཐོགས། དེ་ནས་བཟུང་འཁོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་
 མཆོན་སྤྱན་ཀྱན་ལ་གྲགས། འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེས་སྤང་ཁམས་པ་ལོ་རྩ་པའི་སྲས་མོ་སྤང་བཟའ་ཞེའུ་རྒྱུང་མ་ཁབ་དུ་
 བཞེས་པ་ལ། སྲས་གཉིས་འབྲུངས། ཆེ་བ་འཁོན་ལོ་རྩ་བ་སྤྱུ་ཡིད་དབང་པོ་བསྤུང་བ་དང་། རྒྱུང་བ་མཁན་པོ་རྗེ་རྗེ་
 རིན་ཆེན་ཟེར། སྲས་ཆེ་བ་འཁོན་ལོ་རྩ་བ་སྤྱུ་ཡིད་དབང་པོ་བསྤུང་བ་ནི། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཁོར་སྤྱབས་སྤྱུ་བྱུང་བའི་

བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གི་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དག་ལས་སད་མི་མི་བཏུན་གྱི་དྲུག་པ་ཡིན། རྒྱུང་བ་རྗེ་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱིས་གྲང་སྤྱོད་
 དཔོན་པ་སྤྱའི་དུང་ནས་གསང་སྤྱུགས་རྒྱུང་མའི་ཆོས་སྤྱོད་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་། ཡབ་ཡུལ་དུ་འབྱོད་གྲུ་འདུལ་གྱི་བྱ་མོ་
 འབྱོབ་ཐུག་ལམ་ལེན་སྤྱེད་ཁབ་དུ་བཞེས་པ་ལ་སྲས་བཏུན་འབྲུངས། ཁབ་པོ་བོད་ཀྱི་གྲང་པའི་རྒྱུད་པ་ཡིན་པས་ཁབ་
 པའི་རིགས་རྒྱུད་ནམས་སྤྱུ་ཆལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་། དེའི་ཆེ་འབྱོག་ཉན་ཅེ་ལ་སྤྱན་མོ་ཉན་གསུམ་བཏུན། སྲས་བཏུན་
 པོས་ཏྲ་དང་ལུས་ཆས་ཉན་རེ་བཞེན་བཞེས། ཉན་དང་པོར་ཏྲ་དཀར་བེར་དཀར། ཉན་གཉིས་པར་ཏྲ་དམར་བེར་
 དམར། ཉན་གསུམ་པར་ཏྲ་ནག་བེར་ནག་བྱས་ཏེ་ཏྲ་ཆལ་འགན་པས་ཡུལ་དེར་སྤྱད་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་། དེར་
 བཞེན་ཁབ་པོ་སྤྱུག་དོག་སྤྱེས་ཏེ་འཐབ་དགོས་ཟེར། སྲས་ནམས་ཀྱིས་ཆེ་ཆེ་ཁབ་པོ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཡུལ་རིང་དུ་
 འབྱོགས་པའི་བྱིམ་མཆོས་གྲང་ཡིན་སྤྱབས་འཐབ་མོ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་མེད། དེ་བས་ཡུལ་ཁམས་ཡངས་པོ་ལ་འབྱོབ་
 དགའ་ཟེར་ནས། སྲས་ཆེ་བ་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་བྱོན། དེའི་འོག་མ་མངའ་རིས་གྲང་ཐང་། དེའི་འོག་མ་གཉལ་
 མོ་རོ། དེའི་འོག་མ་ཉང་ཤབ་བཅས་ཡུལ་སོ་སོར་བྱོན། དེ་ནམས་ལས་གྱིས་པའི་འཁོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་མང་པོ་འཕེལ་
 ཡང་གྲགས་ཆེ་བ་མ་བྱུང་། སྲས་རྒྱུང་བས་རང་ཡུལ་དུ་བཞུགས་ཏེ་འབྱོད་དང་འཐབ་མོ་བྱས། སྲས་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་
 ཡོན་ཏན་ཐོམ་པ་གཡལ་ལྟ་དུ་བཞུགས། དེ་ལ་སྲས་ཚུལ་ཁྱིམས་རྒྱལ་པོ་དང་། ཁབ་སོ་གཉིས་འབྲུངས། རྒྱུང་བ་
 ཁབ་སོ་ཡུལ་སྤྱུག་ཐོག་དུ་བྱོན་པའི་རྒྱུད་པ་ལ་སྤྱོད་བྱང་གི་འཁོན་ཆོ་ནམས་ཡིན། ཆེ་བ་ཚུལ་ཁྱིམས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྲས་
 གསུམ་འབྲུངས་པའི་བར་པ་ཡུལ་བཅའ་ཆར་དུ་བྱོན། ཆེ་བ་གཏུག་ཏྲོར་ཤེས་རབ་དང་། རྒྱུང་བ་གཉིས་གཡལ་ལྟ་
 དུ་བཞུགས། གཏུག་ཏྲོར་ཤེས་རབ་ལ་སྲས་བཏུན་འབྲུངས། སྲས་བཏུན་དང་རྒྱ་བོད་དང་བརྒྱུད་ལས་གྱིས་པའི་རིགས་
 རྒྱུད་ལ་འཁོན་ཆོ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས། སྲས་སྤྱན་མཆོད་བཏུན་གྱི་ལྟ་པ་འཁོན་དགེ་སྤྱབས་སྤྱེས་ཤབ་དུ་བྱོན། དེ་ལ་
 སྲས་གཉིས་བྱུང་བའི་རྒྱུང་བའི་རྒྱུད་པ་ཤབ་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོན་མི་ནམས་ཡིན། ཆེ་བ་དགེ་མཐོང་ལ་སྲས་འཁོན་སྤྱན་བལ་
 པོ་འབྲུངས། སྤྱུགས་རུས་ཆེ་བས་བཏན་མ་བཏུ་གཉིས་བྲན་དུ་བཀོ་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་བྱུང་བར་གྲགས། དེ་ལ་སྲས་ཤུག་
 སྤྱོད་སྤྱུང་འབྲུངས། འདིས་བྱ་རུ་ལུང་པ་དང་ཤབ་སྤྱོད་སྤང་བཟུང་ཁོང་མཛོད་འཕྱིན་སྤྱུག་པར་ཆེ། སྤྱུ་ཆེའི་སྤྱུད་ལ་
 ཡབ་མེས་ཀྱི་ཡུལ་གཡལ་ལྟ་མཁར་སྤྱབས་བཟུང་། དེ་ལ་སྲས་འཁོན་རོག་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྱིམས་དང་དགོན་མཆོག་
 རྒྱལ་པོ་གཉིས་འབྲུངས། ཆེ་བ་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྱིམས་ནི་གཞོན་རུའི་དུས་ནས་ཁྱེན་བཙོན་འབྲས་ཀྱི་དུང་དུ་གོ་མི་
 དགེ་བཞེན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཞུས། ཆར་ས་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་བཅུན་པས་སྲས་མེད།

རྒྱུང་བ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་ནི་འཁོན་ས་སྐྱའི་པར་གྲགས་པའི་ཐོག་མ་རང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རབ་བྱུང་དང་པོའི་
 ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ་1034ལོར་སྤྱུ་འབྲུངས། གསང་སྤྱུགས་གསར་མའི་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་འབྱོག་མི་དང་། བ་རི་ལོ་རྩ་བ་
 མང་ལོ་རྩ་བ་། སྤྱུ་རྒྱུང་ལོ་རྩ་བ་། གནམ་ཁུའུ་པ་སྤྱུ་མཆོད་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་དུ་བཞེན་ནས་གསང་སྤྱུགས་གསར་
 རྒྱུང་ཆར་མར་ཤིན་ཏུ་ལམས་པར་གྱུར། བ་པོ་ལུང་བ་རུ་དགོན་པ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་བཏབ་ནས་ལོ་ཤས་བཞུགས་པས་
 དགོན་དེར་ས་སྐྱའི་གོ་མོ་པོར་གྲགས་ཤིང་། རུས་དེར་སྤྱོད་དཔོན་ནམས་སྤྱོ་སངས་ལ་ཕེབས་པའི་སྤྱབས་སྤྱུ་རི་ཁན་ས་
 གཟིགས་པས་དཔོན་པོ་རི་སྤང་པོ་ཆེ་ཉལ་བ་འདྲ་བའི་མཁས་ཁྱུད་གཡས་པའི་ཐད་ན་ས་དཀར་ཁོང་སྤྱུ་མ་པ། རྒྱ་
 གཡས་སྤྱུ་འབབ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུ་ཤེས་པའི་དགེ་མཆོན་དུ་མ་ཡོད་པར་གཟིགས་ཏེ། དེར་དགོན་པ་ཞིག་བཏབ་ན་
 ལེགས་སྤྱུ་ཡུལ་སྤྱིའི་དཔོན་པོ་རྗེ་པོ་གདོང་ནག་པ་ཟེར་བ་དེ་ལ་ས་དེ་གནང་བར་ཞུས་པས་དེ་བཞིན་དུ་གནང་།

རྒྱལ་པོ་ལ་ནི། རབ་བྱུང་ལ་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་1268ལོར་འགྲོ་མགོན་ཐུག་ནའི་རྩོམ་ཆུང་བ་མཁའ་འགྲོ་
 འབྲུམ་ལ་ཡབ་གཤེགས་ནས་རྒྱ་བ་དྲུག་བེན་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་དགུ་པར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ས་སྐྱར་
 ཐེབས་པ་དང་མཇལ། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་པར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་འདས་ནས་གདན་སའི་ཁྲར་བཞེས། དེའི་
 སྤྱི་ལོར་རྟོར་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་གོང་མ་སེཾ་ཆེན་དང་མཇལ་པས་བྱགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས། ལོ་ལྔ་ཙམ་རིང་མེ་རྟོག་ར་བར་
 བཞུགས་ཤིང་བླ་མ་འཕགས་པའི་གདུང་རྟེན་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་གནང་།
 དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞེས་པ་མེལ་གསྤྱི་ལོ་1287ལོར་བོད་ལ་ཕྱིར་ཐེབས་པའི་ལམ་བར་མདོ་ཁམས་ཏེ་མརྒྱལ་ཞེས་པའི་ས་
 ཆར་བས་དྲུག་གིས་སྐྱ་གཤེགས། ཁོང་ལ་རྟོར་རྒྱལ་ལོ་ངེ་བྱག་ཐེ་ལུར་གྱི་སྤྲས་མོད་དཔལ་ལྷན་ཞེས་པ་གནང་ཡང་སྤྲས་མ་
 བྱུང་། རྩོམ་རྟག་འབྲུམ་ལ་སྤྲས་གཅིག་འབྱུངས་ཀྱང་ཆུང་དུ་འདྲི་དུས་སྤྱི་ལོར་ས་པ་བཅས་སྐབས་དེར་ཡོངས་གྲགས་གྱི་ས་
 སྐྱའི་གདུང་རྟེན་ཐེད་པ་རྣམས་ལྟུང་། དེར་བརྟེན་སྐབས་ཤིག་རིང་ཤར་པ་འཇམ་དབྱུངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་པས་
 ས་སྐྱའི་གདན་ས་ལོ་བརྒྱ་དགུ་ཙམ་བསྐྱུངས།

ཟངས་ཆ་བསོད་རྒྱ་གྱི་སྤྲུལ་གསུམ་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་གྲི་སྟེ་ལོ་1238ལོར་སྐྱེ་
འབྱུངས། ཡོན་གྱི་རྒྱལ་སར་ཕེབས་ཏེ་གོང་མའི་སློབ་དཔོན་མཛད། ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་གནམ་རྒྱ་མཆོད་ཆ།
ཐེག་ཁ་ལ་ཡོག་འི་དཀྱིལ་འཁོར་གྲངས་མེད་བཞེངས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེན་གྱི་དབུ་འདོན་མཛད།
དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་ལྷ་སྟེ་ལོ་1283ལོར་ཤིང་ཀུན་ཏུ་དམོངས་པ་རྒྱུགས།

ཟངས་ཆའི་སྐས་བཞི་པ་ཡི་ཤེས་འབྱུང་གནས་ནི། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་སཁྱིའི་1238ལོར་སྐྱེ་འབྱུང་ས། དེ་
ཡང་ཡོན་ཤོང་མའི་བྱུང་བྱུང་། རོ་མོ་རིན་ཆེན་སྒྱིད་ཁབ་ཏུ་བཞེས། སྐས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འབྱུང་ས། དཔྱང་ལོ་
སོ་བྱུག་བཞེས་པའི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱ་སྒྱིའི་1273ལོར་མདོ་ཁམས་སེལ་སྐྱར་སྐྱེ་གཤེགས།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་ནི། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཁྱིམ་སྟེ་1262ལོར་ཡབ་ཡེ་ཤེས་འབྲུང་གནས་
དང་། ཡུམ་རྩོམ་རིན་ཆེན་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་དང་ཨེར་གཤམ་པ་ད་ཉེའི་རྩ་ཅེ་རྩོང་ཁོངས་སུ་སྤྱུ་འབྲུངས།
དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ས་སྐྱར་མེབས། དེའི་མདུན་ནས་དབང་ཕྱུང་མན་རག་དང་
ཕྱིན་པ་གི་རིག་གནས་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པོ་ནས་སྐབས་འཕགས་པ་སྐྱ་གཤེགས་པ་དང་། ཕྱག་ན་རྩོ་
རྩེའི་རྩོམ་དང་སྐྱ་མཆོད་རྣམས་དབང་ཕྱགས་ཆེ་བས་སྲས་རྒྱ་མཁུ་ལྷ་ལ་གདན་སར་བསྐྱོས། ཡོན་ཤོང་མ་ལ་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་དཔལ་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་མིན་རྩལ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོན་པ་སྤྱུལ་བར་བརྟེན། ཤོང་མས་དེ་ཞིག་བརྟག་དགོས་པས་
ཐུན་ཅེའི་ཡུལ་དུ་སྐྱུག་གསུངས་པ་ཉར་ཐུན་ཅེ་ཉེ་ད་ཉེ་ཅང་སུའུ་དང་ཀའི་ཅང་གི་བརྒྱུད་དུ་རྒྱ་མཆོའི་འགམ་ཞིག་ན་
སུའུ་ཀྱོའུ་ཟེར་བའི་མཁར་མིག་ཆེན་པོར་དེ་ཞིག་བཞུགས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཡུང་གིས་འཇའ་ལམ་བདུན་བཤོད་པ་ན་
ཉར་ཀྱོའུ་ཞེས་པའི་ཤོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དེར་བཞུགས། དེ་ནས་འཇའ་ལམ་བཅུར་བཤོད་པ་ན་རི་པོ་པོ་ཉ་ལ་ཟེར་བ་ཡོད་
པ་དེར་སྲས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྩལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་རྒྱ་མོ་ཞིག་དང་བཤོས་པར་སྲས་ཤིག་འབྲུངས། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་
ཆད་ཡོང་བར་དོགས་ནས་ཉེན་ཉར་རྩོལ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་བཞུགས་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལོ་
མེབས་སྐབས་སུ་ཕྱག་ནའི་སྲས་རྒྱ་མཁུ་ལྷ་ལ་སྐྱ་གཤེགས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཤར་
པ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་པས་བསྐྱུངས་ནས་འཁོར་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་ཉག་སྤབ་ཅམ་བྱུང་བའི་དུས་སུ་ཡར་འགྲོག་

གོང་པོ་ན་ཆེན་ཡག་ལེན་དང་། ཁམས་པ་དཔོན་ནག་སྐྱེས་ཀྱིས་འབད་བཅོམ་དང་དོ་ཁྱར་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་ས་སྐྱེའི་
བཀའ་བཤོས་པ་ན་མས་གྲོས་བསྐྱེས་སོགས། གོང་མ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གདན་དྲངས་ཆོག་པའི་སྐབ་ཁྱུ་ལུ་ཀྱང་དོན་
སྤྱོད་མ་གསེལ། དེ་ནས་བད་མི་རིམ་པར་མངགས་ཏེ་གོང་མར་ཁྱུ་བ་ཡང་ཡང་བྱས་མཐར་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་
1297ལོར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དགྲང་ལོ་སོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པའི་སྐབས་དེར་སྐབ་ཆེ་ནས་གོང་མའི་དྲང་དྲུག་དན་དྲངས།
ཡོན་གོང་མས་གནང་སྤྱོད་གང་ལེགས་གནང་། འཕགས་པ་ཏི་ཤིའི་དཔོན་པོ་ཡིན་པེས་པས་གདུང་རྒྱུད་སྤེལ་ཆོག་པའི་
ལུང་གནང་། ལམ་སངས་ས་སྐྱར་བསྐྱོད་དེ་གདན་ས་བསྐྱུང་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ། དགྲང་ལོ་སོ་བདུན་ཕེབས་པ་
རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱི་ལོར་ས་སྐྱར་ཕེབས། དེ་ཞིག་རྣམས་སྤྱང་དྲུག་ལ་བཞུགས་ནས་གསན་བསམ་མཛད། དགྲང་ལོ་
ཞེ་ལྔ་པ་ལ་གདན་སའི་ཁྱར་ཆེན་པོ་བཞེས། ཡོན་གོང་མས་གོ་ཤིའི་འཇའ་ས་གནང་ནས་གཞི་སོག་གི་ཁྱི་ལ་བསྐོས།
གདུང་རྒྱུད་སྤེལ་བའི་ཆེད་དྲུག་སྐབ་ཆེའི་ལུ་ལ་གྱི་རྒྱ་མོ་དེ་མ་བཅིས་པའི་བཅུན་མོ་དྲུག་ཁབ་དྲུག་བཞེས་པ་ནི། གོང་
མས་གནང་བའི་རྩོམ་ཏྲུ་མོ་དང་། ཡར་འབྲོག་དཔོན་ཆེན་ཡག་ལེན་གྱིས་ལུ་ལ་པའི་རྩོམ་མང་མཁར་ཀྱན་དགའ་
འབུམ། གཞན་ཡང་ཀྱན་དགའ་ན་མ་མཁའ་རྒྱུ། ན་མ་མཁའ་རྒྱལ་མོ། དེ་མངའ་མ་ཉི་མ་རིན་ཆེན། ལལ་ལུ་མ་
གཞོན་ལུ་འབུམ་ན་མས་སོ། ། དགྲང་ལོ་ང་གཉིས་པར་རབ་བྱུང་གི་རྩོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཆོད་དུ་ཡུ་མོ་རྣམས་ཞེས་
གསེལ། ས་སྐྱར་རྣམས་ཆེ་མོའི་ལྷགས་རི་ཆེན་མོར་བཞེངས། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀ་འདིའི་དུས་སུ་ཏྲ་ཅང་རྒྱས་
པར་བྱུང་། དགྲང་ལོ་དེ་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤེང་བྱི་སྤྱི་ལོ་1324ལོར་གཞི་སོག་གཞིམ་ཁང་དུ་སྐྱ་
གཤེགས།

བཅུན་མོ་དང་པོ། རོ་མོ་རྟེན་མོ་ལ་སྤྲུལ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་སྤྲུལ་མོ་གཅིག་བཅས་འབྲུངས། གེ་གན་
 རྒྱལ་པོ་འི་སྤྲུལ་སྤྱོད་ན་གཞོན་པ་འི་དྲུས་སྤྱུབ་དོས་སྤྱུག་འི་གྲང་མཛད། གེ་གན་རྒྱལ་པོས་སྤང་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་འི་མཚན་
 གསེལ། སྤྲུལ་མོ་ལྷ་དེ་ན་ག་གནད། དེར་སྤྲུལ་རྩ་མི་བྱ་བ་འབྲུངས། ཡབ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་ཁམས་སྤྱ
 གཤེགས། སྤྲུལ་རྒྱ་ནག་ཏུ་འདས། དེ་ནས་གདུང་རྒྱུད་གྲགས་ཆེ་བ་མ་གྲུང་།

བཙུན་མོ་གཉིས་པ། མང་མཁར་མ་ཀུན་དགའ་འབྲུལ་ལ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་པག་སྟེ་ལོ་1299ལོར་སྐས་ཀུན་
དགའ་སྟོན་ས་འབྲུང་ས། སྐར་ར་སོན་པ་དང་རྟོར་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་བུ་ཡན་རྒྱལ་པོ་དང་། གི་གན་རྒྱལ་པོ། ཡེ་སུན་
ཐེ་མུར་བཅས་ཀྱི་རིང་ལ་ཉི་མེ་ཉེ་གོང་མའི་དབུ་སྤྲེད་དང་སྟོབ་དཔོན་མཛད། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་གདན་ས་ཆེ་བ་
ས་སྐྱ་དང་། བེང་ཀུན། མེ་རྟོག་ར་བ། བར་པ་རྩུ་མིག་ མདོ་ཁམས་ན་གཙོ་མདོ། བསམ་འབྲུག། རི་འབྲས།
གཉའ་མོ། རྒྱ་ཡུལ་བྱང་རོས་ན་མིང་རྩ་ཆེར་ཁབ་སྟེ་དུག་ གཞན་ཡང་ཆོས་སྟེ་དུ་མའི་བདག་པོར་བྱུར་ཅིང་།
མཛད་འཕྲིན་ཕུན་སུམ་ཆོག་ས་པར་བྱུང་། དཔྱང་ལོ་ཉིད་དབུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དུག་པའི་མེ་ལོས་སྟེ་ལོ་1327ལོར་
མེ་རྟོག་ར་བར་འདས། འདི་ལ་གདུང་རྒྱུད་སྐས་མེད་དོ། །

བཅུན་མོ་གསུམ་པ། གུན་དགའ་ནམ་མཁའ་རྒྱན་ལ་སྤྲས་གསུམ་པ་ལས། ཆེ་བ་གུན་དགའ་ལྷགས་འབྱུང་ནི་
 རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྤེལ་གྱི་ལོ་1308ལོར་འབྱུང་ས། རྒྱལ་པོར་ཡན་གྱི་ཉི་ཤེས་པ་དག་གིས་ཉེར་དགུ་བཞེས་པ་
 རབ་བྱུང་རྒྱག་པའི་མེ་བྱི་ལོར་མེ་ཉོག་ར་བར་སྤྲུག་ཤེས་ས། དེར་གཏུང་རྒྱུད་མ་བྱུང་ངོ་། ། སྤྲས་འབྱེང་བ་གུན་དགའ་
 རྒྱལ་བ་ནི། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་གྱི་ལོ་1310ལོར་སྤྲུང་འབྱུང་ས། རྒྱལ་པོར་ཡན་དང་། རིན་ཆེན་དཔལ་

ཆོ་རིང་གནམ་གྱི་ཤེད་མོང་ལ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་དཔལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱལ་པོ་དེད་ཀྱི་ལྷང་། ས་སྐྱ་པ་རྩེ་ཉ་
 ཀྱན་དགའ་ཀྱལ་མཆོད་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་གཏམ། དེད་པ་མ་དང་གནམ་སའི་དྲིན་ལན་འཇལ་བའི་
 ཟླར། ལམ་གྱི་སྤང་དོར་མ་ཞོར་བར་སྟོན་ཤེས་པའི་སྤྲུལ་དམ་པ་བརྟག་པ་བྱས་དུས་ཁྱོད་དུ་འདུག་པས། ལམ་གྱི་
 དཀའ་ཆོག་སལ་མ་བཟུང་པར་ཡོང་དགོས། གལ་ཏེ་ན་སོ་ཆས་ཟེར་ན་སྟོན་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 དུ་ལུས་གང་སེམས་ལྟོན་པར་གཏོང་བ་ཅི་ཅམ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་གོ་བའི་དམ་བཅའ་དང་ཡེ་འགལ། ངས་མཐའི་ཁྱིམ་སར་
 སྤངས་དམག་དཔུང་ཆེན་པོས་བདའ་འདེད་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་མི་སྤྲག་པ་ཡི་ཡིན། དེས་ན་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཟུན་པ་དང་སེམས་ཅན་མང་པོ་སེམས་ལ་ཁྱོད་མཁྱེད་ཀྱིས་པར་ཤོག ཉི་མ་རུབ་སྟོགས་ཀྱི་བརྩེ་ཆམས་ལ་
 ཁྱོད་ཤེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན། གནང་སྟོན་ལ་དཔུལ་བྱེ་ཆེན་ལ། གོས་ཆེན་གྱི་ཆོས་གོས་ལྟ་ཏིག་གི་ཆོམ་བྱ་ཅན་ལ་ལྟ་ཏིག་
 སྟོང་ཕྱག་དུག་དང་ཉིས་བརྒྱ། གོས་ལྟ་ཏིག་གི་རིང་འགག་ལྷམ་འབོང་དང་བཅས་པ། ཁ་ཏི་ཁ་ཆང་མ་ལུག་གཉིས།
 ཐོན་ཏི་ཁ་ཆང་མ་ལུག་གཉིས། གོས་ཆེན་སྤུ་ལྷག་ཉི་ཤུ་ཆམས་ཡོད། འདིའི་ལོན་མ་རྩོམ་སྤུ་མཐོན་དང་། དཔོན་
 རྩོད་ར་མ་གཉིས་བཏང་བ་ཡིན། འབྲུག་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྒྱད་པའི་གནམ་གང་ལ་བྱིས། ཞེས་འཁོད་པ་བཅས་གནང་།
 སྐབས་དེར་ཆོས་རྒྱུ་མཐོང་པ་ཤུག་ལོ་རྒྱུ་མཐོང་པ་ཤུག་ལོ་ཤེས་པ་ཞིན་ནའང་རྟོར་དམག་བཀག་ནས་བོད་ལུ་འདིར་དུས་བདེ་
 ཞོད་འཇགས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་མཉེས་ལ་མ་བཟོས་པར་རྟོར་ལུ་འདིར་ཤེས་པ་ཞིན་ལྟུང་ཞེས་ཀྱིས་བཞེས། ས་སྐྱ་དགོན་པའི་
 འགོ་འཛིན་དུ་སྤྲུལ་པའི་ལྷག་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་དང་། ཤར་པ་ཤེས་རབ་འབྲུང་གནས་གཉིས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་།
 ཞིང་། གདན་ས་སྤྱིའི་འགན་འཛིན་པ་ནང་གཉིས་པ་ཤོམ་པ་ཤུག་བཟང་པོ་བསྐྱོ་བཞག་གནང་། ཆོ་བོ་འགྲོ་མཐོན་
 འཕགས་པ་དགའ་ལོ་བཅུ་དང་། ཕྱག་ན་རྩོ་རྩོ་དགའ་ལོ་དུག་ལ་སོན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཁྱོད་གནང་ནས། རབ་བྱུང་
 བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་1244ལོར་ས་སྐྱ་ནས་ཆེབ་སྐྱུར་གནང་། དུས་དེར་ས་སྐྱ་པ་རྩེ་ཉ་རྟོར་ལུ་འདིར་ཤེས་པའི་
 ཐུགས་འདུན་གཙོ་བོ་ནི་བོད་ལུ་འདིར་ཞི་བདེ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ནམ་
 མཁའ་འབྲུལ་གྱིས་རྟོར་འདི་ལ་ཁྱོད་ཕྱོན་པས་ཕན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོང་དོག ཅེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། རྟོར་འདིས་དེད་
 ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་མཆོད་གནས་ལ་ཤོག མི་འོང་ན་དམག་འོང་བེར་བས། དམག་བྱུང་ན་བོད་ལ་གཞོད་ཀྱིས་དོགས་
 བས་འགྲོ་བ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་དུ་རེ་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་མ་གཏོགས་པ་ཕན་དེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་མ་མཆིས། ལར་
 སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ན་རང་གི་ལུས་སྟོག་གཏོང་བ་ལ་མི་ཤོད་རྒྱ་མི་བདོག་ཅམ་ཤེས་པ་གདའ། ཞེས་པ་ལ་དཔྱད་ན་
 ལེགས་པར་ཤེས་ཐུབ། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཤེས་པ་དང་འབྲི་གུང་པ་དང་། ཆམ་པ། སྤྲག་ལུང་པ་ལ་སོགས་ཆེ་རྒྱ་
 རྒྱུ་མས་ཀྱིས་མཇལ་འཕྲད་ཞུས་ཤིང་ཆེ་ཁག་ཆང་མས་རྩོད་སྐྱེས་དང་འབྲུལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏོགས་ནས་བོད་ཀྱི་བཟུན་
 པ་དང་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་རྟོར་ལུ་འདིར་ཤེས་པ་ཉེ་ཆོས་ཀྱི་མཛད་པ་སྤྱོད་དགོས་པའི་རེ་བཙུལ་ཞུས། གཙུག་
 ལག་ཁང་གི་རྩོ་བོའི་མཛུན་དུ་འགྲོ་མཐོན་འཕགས་པས་རབ་བྱུང་གི་ཕྱེས་པ་སྤངས། མཆོན་འཕགས་པ་སྤྱོ་སྤྱོས་ཀྱལ་
 མཆོན་ཞེས་གསོ། དེ་ནས་ཆོ་བོ་གཉིས་ཐད་ཀར་ལེའང་གྲོ་འདུ་བཞུད་དེ་རྟོར་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་། གཤེས་ལུགས་
 རྒྱུ་མས་ལེགས་པར་སྤྱངས། འཕགས་པ་སྤྱོ་སྤྱོས་ཀྱལ་མཆོན་ནི་སྐྱེ་ན་རྒྱུང་ཡང་། སྐྱུ་བྱད་ལེགས་པ། སྤྱོ་རིག་བྱུ་བ།
 ཐུགས་རྒྱུད་འཇམ་པ་ཞིག་ཡོད་པས་རྟོར་གོ་དན་ཀྱལ་པོས་ཐུགས་ཤིན་དུ་མཉེས་པར་གནང་། ས་སྐྱ་པ་རྩེ་ཉ་ནི་ལམ་
 བར་གྱི་ལུ་ལྷོ་སྤྱོ་སྤྱོས་སྤྱོ་བར་དགོན་ཁག་དང་། སེར་རྒྱ་མི་དམངས་འདུས་ཕྱོད་ཀྱི་ས་ལུ་འདིར་ཤེས་པ་ཉེ་མཇལ་འཕྲད་

དང་དབང་ཆོས་སོགས་གནང་ནས་ལོ་གཉིས་ཅམ་འགོར། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཆ་སྤྱི་ལོ་1246ལོའི་རྒྱ་བ་བརྒྱད་
 པར་ལེའང་གྲོ་འདུ་འབྱོར། སྐབས་དེར་སེ་ཆེན་གོ་དན་ཀྱལ་པོ་རྟོར་ལུ་འདིར་ཤེས་པ་ཉེ་མཇལ་འཕྲད་ཀྱི་མཛད་
 སྤྱོ་ཤེས་ནས་མི་བཞུགས་ཀྱང་། ཀྱལ་པོའི་སྐྱེ་མཆོད་དང་སྤྱོ་མཆོད་འབངས་རྒྱུ་མཇལ་ནས་སྤྱོ་མཆོད་དང་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེན་མཛད་
 དེའི་སྤྱོ་མཆོད་དང་པོར་གོ་དན་ཀྱལ་པོ་ལེའང་གྲོ་འདུ་མཇལ་པ་དང་ཕན་ཚུན་མཇལ་འཕྲད་མཛད། གོ་དན་ཤིན་
 ཏུ་མཉེས་ནས་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་གསུང་སྤྱོད་མང་དུ་མཛད། གོ་བཟུ་མི་འཕྲོད་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་གྱུར་གྱི་
 དགེ་བཤེས་མཁས་པ་ཆོས་སྐྱ་བཟུར་ནས་གོ་བར་བྱས་པས་ཀྱལ་པོ་རབ་བྱུད་གྱིས་ཉེ། དུས་དེར་རིང་ནས་བརྒྱུད་ཡོག་
 ལུན་དང་། ལྷ་པ་ཆོ་བན་དེའི་གལ་མགོར་བསྐྱད་མི་ཆོག ཐམས་ཅད་ཀྱི་གལ་མགོར་སྤྲུལ་པ་བཞུགས་ལ།
 སྤྱོན་ལམ་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་དུས་སུ་འདུ་མཆོད་ལ་བན་དེ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་གསོལ་འདེབས་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་གནང་།
 དེ་ནས་བརྒྱུད་རྟོར་གྱི་ཀྱལ་ཁམས་སུ་རབ་བྱུང་བའི་དབུ་འཕང་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བར་ལྷུང་། དུས་དེར་རྟོར་གོ་དན་ཀྱལ་
 པོས་ཤུའི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་སྤྱོན་བཙོས་གཞན་གྱིས་མ་ཕན་པར་ཆོས་རྒྱུ་མཐོང་པ་ཤུག་དང་ནས་བཙོས་ཐུབ་པ་
 བྱུང་བར་ཐུར་བས་མཆོད་སྟོན་ཀྱས། དེ་ནས་བརྒྱུད་སོག་ལུ་འདུ་ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་ཁབ་དུ་ཕྱིན། ས་པར་སྐྱ་
 འཁོར་རྒྱུ་མས་དུན་ཞིའི་རི་བོ་ཆེ་ལྷར་ཤེས་ནས་ཆོས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་དང་། ལྷ་གྱུར། མི་ཉག་ལ་སོགས་པའི་
 ལུ་ལྷ་གྱུར་མང་པོ་ནས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ལེའང་གྲོ་འདུ་འདུས་ནས་བཀའ་ཆོས་ལྷ་བ་སོགས་ཀྱིས་
 མཆོད་སྟོན་དང་མཛད་འཕྲིན་ཀྱས་པ་བྱུང་། དུས་མཚུངས་སུ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྤྱོ་ནས་རྟོར་ཀྱལ་གྱི་བསམ་སྤྱོད་དང་།
 དམག་དོན་སྟོབས་ཤུགས། སྤྱི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞི་སོགས་ལ་ཞིབ་དུ་བརྟགས་ནས་བོད་ཁམས་བདེ་འཇགས་ཡོང་
 བའི་ཐབས་ལ་ཐུགས་བསམ་ཞིབ་ཐུབ་ཞེས་ཆོས་རྒྱུ་མཐོང་པ་ཤུག་ཀྱི་རྟོར་ལུ་འདུ་བཞུགས་རྒྱུར་ཐུགས་ཐག་བཅད། བོད་
 དབུས་གཙང་མང་འུམ་དང་བཅས་པའི་སེར་རྒྱ་མཐའ་དག་ལ་གནང་བའི་ས་པར་སྤྱོད་ས་ཡིག་ཅེས་པ་སྐབས་དེའི་སྤྱོ་
 བར་གི་རྒྱུ་གཞི་མཐའ་དག་ལ་དཔགས་ནས་བཏང་བའི་ཐུག་འཕྲིན་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར་རོ། །

ལོ་སྤྱི་ལྷོ། སྤྲུལ་དམ་པ་མཐོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཐུག་འཆམ་ལོ། ། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་པ་རྩེ་ཉ་སྤྱི་
 དབུས་གཙང་མང་འུམ་དང་བཅས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡོན་མཆོད་རྒྱུ་མས་ལ་སྤྱོད་ས་པ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 བཟུན་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་སྤྱོ་བོད་སྐད་སྤྱོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་བསམས་ནས་རྟོར་ནང་དུ་འོང་།
 དེད་འབོད་མཁན་ལ་ཡོན་བདག་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་དགེས། འཕགས་པ་སྤྱོན་འདི་འདྲ་བའི་རྒྱུང་བ་ནས་ཁྱོད་ནས་འཁོར་
 དང་བཅས་པ་འོང་བ་དེ་དེད་ལ་བསམ་པ་ཡིན། ཁྱོད་མགོ་སྤོ་བཟུང་པ་ཡིན། གཞན་ཆོ་རྒྱུང་པས་རོ་བཟུང་པ་ཡིན།
 ཁྱོད་ངས་བོས་པ་ཡིན། གཞན་ཆོ་རྒྱུ་ནས་འོངས་པ་ཡིན། དེ་ངས་མི་ཤེས་པ་ཡིན། འཕགས་པ་སྤྱོན་གྱིས་ཐུར་
 ཡང་བོད་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཤེས་པར་འདུག ད་དུང་ཡང་འཕགས་པར་བོད་ཆོས་སྤྱོད། ཐུག་ན་རྩོ་རྩོ་སྤྱོད་དང་རྟོར་
 སྐད་སྤྱོད། ངས་མི་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུངས། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷ་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་ན་ཤུག་ལྟ་ཞེས་བཟུན་པ་ཡང་ཕྱིའི་རྒྱ་མཆོད་
 མཐའ་ཚུན་ཆད་ཁྱབ་པར་མི་འགྲོ་བ་ཡིན་གསུངས་སོ། ། ཀྱལ་པོ་བྱུང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་འདི་སྤྱོར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 བཟུན་པ་དང་། སྤྱོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤིན་ཏུ་གྱུས། ཁྱིམ་ལུགས་བཟང་པོས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་
 སྤྱོད་ཞིང་། ཁྱོད་པར་དུ་ཡང་དེད་ལ་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་ཐུགས་ལ་འདོགས་པ་བྱུང་། ཁོང་གི་ཞལ་ནས་ཁྱོད་རང་སྤྱོ་
 བདེ་བར་ཆོས་ཤོད། ཁྱོད་ལ་གང་དགོས་ངས་སྤྱོད་པ་ཡིན། ཁྱོད་བཟང་པོ་གཏོང་བ་ངས་ཤེས། ངས་བཟང་པོར་ཡོ་

གཏོང་གནས་ཤེས་གསུངས། བྱད་པར་འཕགས་པ་སྤྱན་ལ་བྱགས་འདྲིམས་ཆེ་བར་འདུག རང་ཤེས་ཁྱིམ་སྤྱུགས་འཁྱུར་ཤེས་ན་ཁྱུ་ལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་བྱ་སྟེ་ཕའི་བྱགས་དགོངས་བཟང་པོ་ཞིག་འདུག སྒྲིམ་ཁྱོད་རང་གི་མི་ཕྱི་དོན་ཆུམས་ལ་ཁྱིམ་སྤྱུགས་ལེགས་པར་སྒྲིབས། སྤྱིད་ཏུ་འདུག་པ་རང་ཤེས་གསུངས་པ་དང་། ཁྱུ་ལ་ཕོ་དང་ཁྱུ་ལ་བརྒྱན་ཆུམས་ཆེ་རིང་བའི་སྤྱན་ལ་མ་རིམ་གྱི་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱ། སྐབས་དོན་རྟོག་འདིའི་དམག་ཕྱེ་གངས་ལས་འདས། འཛམ་བུ་གླིང་ཐམས་ཅད་ཁོང་གི་མངའ་རིས་སུ་འདུག་སྟེ་ཕའི་བསམ་པ་ཞིག་འདུག ཁོང་རང་དང་མཐུན་པ་ཆོ་སྤྱིད་སྤྱག་ཁོང་རང་དང་མཉམ་པར་བྱེད། ཁོང་ལ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་གང་ཟེར་ལ་མ་ཉན་ན་རོ་བཏུས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་མིང་གིས་མི་ཆོག་པ། ཉིང་བརྒྱག་པར་བྱེད་པ་ཞིག་འདུག དུ་གུར་གྱི་ཁྱུ་ལ་ཁམས་འདི་ཡང་མ་བརྒྱག་པར་གོང་ཕན། མི་ཚོར་ཆུམས་ཁོང་གིས་བླངས་ནས་ཡིག་མཁན། རྟོག་ཉེར་པ། བྱད་གཤམ་ཐམས་ཅད་ཁོང་གིས་བྱེད། ཁྱུ་མི་ཉག་སྐག་པོ་ལ་སྐགས་པ་མ་བརྒྱགས་གོང་དུ་རྟོག་འདྲ་གཏོང་ཡང་ཅི་ཟེར་མ་ཉན་པས། བརྒྱགས་པའི་ཉིང་ལ་འགྲོ་སམ་རྟེན་པ་རོ་བཏུས་དགོས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་དེ་ཉིང་ཅི་ཟེར་ཉན་པས་ད་ལྟ་ཐད་ཐད་སོ་སོ་ན་བྱད་གཤམ་ཉེར་གཉེར། དམག་དཔོན། མི་ཆེན་ལ་སྐགས་པ་ཁོང་གི་མི་ཆེན་རེ་བསྐྱོས་པ་མང་། འོ་སྐྱོ་མི་ཕྱེ་རན་ལ་གྱོང་པས་ཐབས་སྒྲོལ་གྱི་སྒྲོན་པ་ཐོས་པས་ཐར་དུ་རེ། ཐག་རིང་བས་མི་ཡོང་དུ་རེ། འཐབ་ཐོབ་དུ་རེ་ནས། གཡོ་སྒྱུ་ཐོལ་གསུམ་བྱས་པས་བརྒྱག་གྱུང་བརྒྱག་ཐད་ཐད་སོ་སོ་ནས་རོ་བཏུས་པའི་ཆོ་མང་། བོད་རན་ལ་གྱོང་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བྱན་དང་གཡོག་གི་བྱེ་བྱག་མ་གཏོགས་པ། དཔོན་པོར་བསྐྱོས་པ་བརྒྱལ་ལ་རེ་འགའ་ཙམ་ལས་མ་མཐོང་། བོད་རོ་བཏུས་པ་མང་ཡང་འདབ་ཅོར་ཉུང་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་མི་ཆེན་ཆོ་ཉིང་ནས་མ་མགྱུ་བའི་གནད་གཅིག་གདུ། ཅི་ཞིང་ཅི་ཡོ་འགའ་ལ་སྤྱོད་དུ་དམག་སོང་བ་མེད། རས་བའི་རི་ཁྲོད་ནས་རོ་བཏུས། འདིར་ཤིན་ཏུ་རོ་བཏུ་ལེགས་པས། སྤྱོད་མངའ་རིས། དབྱས་གཙང་པ་རྒྱམས་ལ་རོ་བཏུས། བའི་ཐ་དད་ཆོ་ཡང་རོ་བཏུ་བར་ཡོད་བྱས་པས། ད་བར་ལ་དམག་མ་སོང་བ་དེས་ཕན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ཀྱི་མི་རྒྱམས་དེ་ཆོ་མི་ཤེས་ཏེ་མཆིས། དེ་སྐབས་སུ་འདི་ན་མར་རོ་བཏུས་པ་ཡིན་གྱུང་འདབ་ཅོར་ལེགས་པོ་མ་བྱས་པ་དང་། སྒྲོ་མ་གཏད་པ་ཀྱན་ལ་དམག་བརྒྱབ་ནས་མི་ཚོར་ཐམས་ཅད་གཏོར་བ་དེ་ཁྱོད་རྒྱམས་ཀྱིས་ཐོས་ཏེ་མཆིས། དམག་བརྒྱབ་པ་དེ་ཆོ་ཡུལ་བཙན། མི་དཔལ། དམག་མང་། གོ་ཆ་སྤྱིང་མདའ་མཁས་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་བྱབ་དུ་རེ་བྱས་པས་བརྒྱགས་འདུག མི་རྒྱམས་ཀྱིས་བསམ་པ་ལ། རྟོག་ཁོང་འུ་ལག་དང་དམག་ཁྲལ་ཆུང་། གཞན་ཆོ་འུ་ལག་དང་དམག་ཁྲལ་ཆེ་བས་མ་སྟེ་གཞན་ཆོ་བས་རྟོག་རང་འུ་ལག་དང་དམག་ཁྲལ་ཆེ། དེ་དང་སྒྱུར་ན་གཞན་ཆོ་ཆུང་བར་གདུ། ད་དུང་ཡང་ཅི་ཟེར་གྱི་རག་ལ་ཉན་ཁྱོད་རྒྱམས་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱོགས་ཀྱི་མི་ཕྱེ། སོ་སོའི་དཔོན་དང་ཡོད་པ་དེ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས། ས་སྒྱུ་པའི་གསེར་ཡིག་པ་དང་དུལ་ཡིག་པ་བོས་ལ་དེད་ཀྱི་ད་ར་ཁ་ཆེ་འདི་བསྐྱོས་ན་འཐད་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་རོ་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་ཕར་འགྲོ་ཆུར་འགྲོའི་བང་ཆེན་པ་གོ་ཆོད་པ་ཆུང་། དེ་ནས་དཔོན་གྱི་མིང་། མི་ཕྱེའི་གངས། འདབ་ཅོར་གྱི་ཆོད་ཡིག་ལེགས་པོ་གསུམ་གྱིས་ལ། གཅིག་དེད་ལ་སྒྱུར། གཅིག་སྒྱུར་ཞོག གཅིག་རང་རང་དཔོན་གྱིས་བྱུངས། ཡང་རོ་བཏུས་པ་འདི་ཡིན། མ་བཏུས་པ་འདི་ཡིན་ཟེར་བའི་ས་རིས་ལེགས་པོ་གྱིས། ཤན་མ་ཐུས་ན་རོ་མ་བཏུས་པའི་ཞོར་ལ་བཏུས་པ་ཆོ་ཡང་བརྒྱག་དོགས་ཡོད། ས་སྒྱུ་པའི་གསེར་ཡིག་པས་ཡུལ་གང་ཡིན་པའི་དཔོན་དང་གྲོས་གྱིས་ལ། སེམས་ཅན་ལ་ཡང་ཕན་པར་གྱིས་ལ་རང་ཆོད་དབང་ཆེ་མ་བྱེད། ཡུལ་དཔོན་གྱིས་གྱུང་ས་སྒྱུ་པའི་གསེར་ཡིག་པ་དང་གྲོས་མ་བྱས་པ་རང་ཆོད་མ་བྱེད། གྲོས་མ་

བྱས་པ་རང་ཆོད་བྱེད་པ་ཁྱིམ་སྤྱུགས་ལེད། ཉེས་པ་ལ་བྱག་ན་འདི་ལ་ཁུ་བ་དགལ། དེར་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་མཐུན་པར་གྱིས། རྟོག་གྱི་ཁྱིམ་སྤྱུགས་བྱས་ན་ལེགས་པོ་འོང་། གསེར་ཡིག་པ་བསྐྱུལ་དང་ཐབས་ཏྲིག་ལེགས་པོར་གྱིས། འདི་ཡང་གསེར་ཡིག་པ་ཡོང་བ་ཀྱན་ལ་གཞན་འདི་བའི་སྤྱན་ལ་མ་ཐོས་སམ་འཐབ་བམ། གསེར་ཡིག་པ་ཆོ་ཉ་ར་ལེགས་པོར་བྱས་སམ། འུ་ལག་བྱུང་རམ། རོ་བཏུས་པ་རྒྱམས་བརྒན་ནས་བྱས་པ་དེ་ཆོ་སྤྱན་ལ་འདི་བར་འདུག གསེར་ཡིག་པ་དེ་མ་མགྱུན་གཞོན་བྱབ་པའི་གཏམ་གཏོང་བར་དེས། མགྱུན་ཕན་ཐོགས་ནས་པ་གཅིག་གདུ། གསེར་ཡིག་པའི་རག་ལ་མ་ཉན་ན་བྱས་གྱུང་དགའ་བར་མཐོང་། འདིར་མི་དྲག་པ་དང་འདབ་ཅོར་བྱིར་ནས་འོང་བ་ཆོ་བཟང་པོར་གཏོང་བར་གདུ། རང་རེ་ཆོ་ཡང་བཟང་པོ་བྱ་སྟེ་ཕའི་བསམ་པ་ཡོད་ན། དེད་རང་གི་དཔོན་པོ་ཀྱན་འདབ་ཅོར་བཟང་པོ་བཟུང་ལ་ས་སྒྱུ་པའི་མི་དང་འགྲོགས་ལ་བྱོན། འདབ་ཅོར་འདི་ཙམ་གཅིག་འདབ་ཟེར་བའི་གྲོས་གྱིས། འདིར་རས་གྱུང་གྲོས་བྱེད། དེ་ནས་རང་འོངས་ན་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་འོང་། སྤྱིར་རས་གྱུང་ན་ནིང་ནས་མི་བཏང་ནས་འདི་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་བྱས་ནས་གྲོས་བསྐྱོན་པ། ཁྱོད་རང་རྒྱམས་ཀྱིས་གྱུང་དེ་བཞིན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་མེད་པ་འདུག བརྒྱགས་པའི་རྗེས་ལ་ཁྱོད་ཐ་དད་ཆོ་ཅི་ཟེར་ཉན་པ་ཞིག་འདྲོད་པ་ཡིན་ནམ། ཅི་ཟེར་བ་ཡིན་ཡང་མགོ་བྱས་ས་སྒྱུ་པ་རྟོག་གསེབ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ་དེད་ལ་མ་ཕན་ཟེར་བ་དེ་མི་གསུང་བ་བྱ། རས་བདག་བསག་ཞན་གཅེས་པའི་བསམ་པ་བྱས་ནས། བོད་སྐད་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་བྱིར་དུ་རྟོག་གསེབ་དུ་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། རས་ཅི་ཟེར་ལ་ཉན་ན་ཕན་པར་འདུག ཁྱོད་རྒྱམས་ཀྱིས་འདིའི་སྤྱང་ཚུལ་མ་མཐོང་། ཐོས་པ་རྒྱམས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཤིན་ཏུ་དགལ། དེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ད་དུང་བདུབ་པར་འོང་སྟེ་སྟེ། བདེ་བའི་འཕྲོ་ལ་སྒྲོ་བུར་དུ་འདྲིས་མནན་པ་ལྟ་བུའི་འཐིབ་གནོན་ཅིག་བྱུང་ནས་དབྱས་གཙང་གི་བྱུ་ཆ་དང་མི་ལ་སྐགས་པ་རྟོག་གསེབ་དུ་སོང་གིས་དོགས། དེད་ནི་ལེགས་ཉེས་ཅི་བྱུང་ར་ལ་འགྱོད་པ་མེད། སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་གི་བཀའ་དྲིན་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་ད་དུང་ལེགས་པོར་འོང་བའང་སྤྱིད། ཁྱོད་རང་རྒྱམས་གྱུང་དགོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ། ཁྱུ་ལ་པོས་དེད་ལ་སྤྱད་པ་ཡང་མི་འདྲ་བའི་བྱགས་ལ་བཏགས། དེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཁྱུ་བོད། དུ་གུར། མི་ཉག་ལ་སྐགས་དགེ་བཤེས་མི་ཆེན། ཡུལ་མི་གཅིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རོ་མཆར་ཆེ་སྟེ་མ་ནས་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ཀུས་པ་ཆེ་བ་འདུག དེད་འདིར་འོངས་པ་རྒྱམས་ལ་རྟོག་གྱིས་ཅི་འདྲ་བྱེད་སྟེ་སྟེ་ཕའི་དོགས་པ་མི་དགོས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱགས་ལ་བཏགས་ནས་བཟང་པོ་ཡོད་པས། དེད་ཀྱི་སྤྱོགས་ནས་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་བདེ་བར་བཞུགས་པས་ཆོག འདབ་ཅོར་ལ་གསེར། དུལ། སྤང་པོ་ཆེའི་མཆེ་བ། ལྷ་ཏིག་དྲོག་པོ་ཆེ་བ། མཆོལ། བཙོད། ཏུ་རྟ། གི་མང། སྤྱག་གཟིག་གྱུང་གསུམ། སྤམ། བོད་སྟེ། དབྱས་སྤྱུག་བཟང་པོ། འདི་ན་དེ་ཆོ་ལ་དགའ་བར་འདུག སྤྱིར་རྟོག་ལ་འདིར་གཅིག་སྤྱང་ཡང་རང་རང་གི་ཡུལ་ན་གང་བཟང་གི་རྟོག་རྗེས་ཡོང་བས་ཆོག་པ་ཡིན། གསེར་ཡོད་ན་གང་འདྲོད་འོང་བར་འདུག་པས་དགོངས་མཐོང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱན་པ་སྤྱོགས་མཐའ་དག་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག། མཆོལ། ཞེས་སོ། །

དེ་ནས་བོད་ཀྱི་དཔོན་འབངས་རྒྱམས་ཀྱིས་བང་མི་མངགས་ཏེ་ས་སྒྱུ་པ་རྟེན་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་བྱས་གྱུང་། དེད་ཡར་ལོག་པ་ལས་འདིར་བཞུད་ཆེ་ཕན་པ་ཆེ་ཟེར་ནས་མ་བྱོན། ཁྱུ་ལ་ཕོ་དོན་བྱགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཏེ་མེའང་གྲོ་ལ་ཁོངས་སུ་ཡུལ་རྒྱུང་ས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཏུ་དགོན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་བཏབ་ནས་ས་ཁ་བཞུགས་གནས་སུ་ཡུལ་བ་ལ་མེའང་གྲོ་ལ་ཕྱེ་བཞིའི་སྤྱུ་ཁང་ཟེར། ཕྱེ་བཞི་ནི་ཤར་སྤྱུ་ལ་པའི་ཕྱེ། སྤྱོད་བང་འདུས་ཕྱེ། ལུབ་པད་མའི་ཕྱེ།

པར་མི་བྱེད་པ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཆ་བཡིན་པས། ཆོས་ཀྱི་ལྷགས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཤོད།
གཞོན་པ་སྟོབ་ཅན་པ་ནམས་ཀྱིས་སྟོབ། ཆོས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། འཆད་ཉན་མི་རུས་པ་ནམས་ཀྱིས་
ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོམས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ཅོད། དེ་དཔེ་བདག་གི་ཆོགས་རྒྱུ་གས་
པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་འབས་ཉོག་བྱས་པ་ཡང་དོན་ཡོད་པ་ཡིན། བྱོད་དགེ་འདུན་པ་ནམས་ཆོས་འཆད་
པ་དང་། ཉན་པ་དང་། བསྟུབ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པ་བྱ་བ་དེ་གང་ཡིན། སངས་རྒྱུ་
ཀྱིས་ཀྱང་། ར་ཡི་བསྟན་པ་འདི་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མེད་གོ་དང་འདྲ། རང་གི་ལྷས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞོད་པ་མ་བྱུང་ན་
ཕྱི་རོལ་གང་གིས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་རུས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཅོད། དེ་དཔེ་མཆོན་པོ་ལ་བསྟན་ནས། དེ་དཀྱི་ལྷ་
གི་ལྷགས་བཞིན་བསྟུབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་བྱུང་ན་ཚུགས་རིས་མེད་པར་བཀྱར་བསྟེ་དང་འབས་
ཉོག་ལེགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ལྷགས་བཞིན་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་ནམས་ལ་གཞན་དམག་དཔོན་དང་།
དམག་མི། མཁར་དཔོན། ད་ར་ཁ་ཆེ། གསེར་ཡིག་པ་ལ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་རེ་རྒྱ་མ་བྱེད། དམག་ཁྲལ་
ལས་གསུམ་གང་ཡང་མ་བཀོད་པར། རྒྱུ་ལུ་ཞེ་རི་ལྷགས་ལས་ལོག་པ་མི་བྱེད་ཅིང་གནམ་མཆོད་པ་དང་། དེ་དཀྱི་
སྟོན་ལམ་འདེབས་ཀྱི་ནོད་ཚུག འདས་ནས་འཛིན་རྒྱུ་འཇམ་ས་བྱིན་པ་ཡིན། དགེ་འདུན་ནམས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དང་
ཁང་པར་གསེར་ཡིག་པ་མ་བབས་སུ་རྒྱུག ཟ་མ་ལུ་ལག་མ་ལེན་དུ་རྒྱུག ལྷ་ཁང་ལ་གཏོགས་པའི་ས་ཆ་དང་། རྒྱ་
དང་། རྒྱ་འཐག་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མ་འཕྲོག་མ་འཐེན་རྒྱུག ལྷགས་མེད་ཀྱི་ཤེད་མཆོང་རྒྱུག དགེ་
འདུན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཇམ་ས་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་རྒྱུ་ལུ་ཞེ་རི་ལྷགས་ལས་ལོག་པ་བྱེད་པར་གར་འཐག། དེ་དཀྱི་
ལྷགས་ཀྱི་བྱི་བའི་དཔུང་རྒྱ་འབྲིང་པོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་གཤོང་ཐོར་བྱིས། ཞེས་པའི་ལྷ་དང་བཅས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཞི་
པའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་1265ལོར་སེ་ཆེན་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བོད་དུ་ཆེབས་ཁ་
བསྟུར། དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་གདན་སར་འབས་སོར་འཁོད་པ་དང་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིང་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་འགན་གཅིག་
ཚུགས་སུ་བཞེས་ཏེ་ཆོས་སྤྱིང་བྱུང་འབྲེལ་ལམ་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱིང་དབང་དངོས་སུ་འགོ་རྒྱུགས་སོ། །

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཆོས་སྤྱིང་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྤྱིང་ འཛིན་སྤྱིག་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས་པ།

གཅིག རྟེན་ཁག་སྤྱི་མཐོང་ཆ་འཇུགས་ཀྱི་སྤྱིག་གཞི།

1. བོད་ལུ་ལྷ་གི་ཆོས་སྤྱིང་གཉིས་ཀའི་བདག་པོ་ནི་ས་སྤྱི་ཁྱི་ཐོག་རིམ་བྱོན་ནམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་འཁོན་
ས་སྤྱི་གདུང་རུས་མ་ནོར་བ། ཆོས་སྤྱིང་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྟོར་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་མཁས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། ས་
སྤྱི་ཁྱི་ཐོག་དང་པོ་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ཞིང་། རྟོར་གོང་མ་སེ་ཆེན་གྱིས་སྤྱི་མར་བཀྱར་ནས་
གསང་སྟགས་ཀྱི་དབང་ཞུས། བོད་ཆོས་ཁག་སུ་མ་གྱི་ས་གནས་ལ་ཆོས་སྤྱིང་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་བྱེད་ཆོག་པའི་ལྷ་
དང་ཐམ་ག་གནང་ཞེ་སྤྱི་ལོ་1265ལོར་བོད་དུ་ཐེབས། བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིང་གྱི་བྱ་བ་ཆེ་རིགས་ཆང་མ་འགྲོ་མགོན་

འཕགས་པ་བརྒྱུད་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པས། སྤྱི་མར་སྤྱིང་གྱི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་བཞེས་པའི་ལམ་ལྷགས་ཀྱང་
འདི་ནས་དར་བ་ཡིན། རྩེ་འདི་ལོས་སྤྱི་ལོ་1265ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་1280ལོའི་བར་ས་སྤྱི་ཁྱི་ཐོག་འཛིན་གནང་། སྤྱི་ལོ་
1267ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་1275ལོའི་བར་སེ་ཆེན་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོ། རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ས་སྤྱི་ཁྱི་ཐོག་འཛིན་ཆབ་མ་
གནང་།

2. ཆོས་རྩེ་ས་སྤྱི་པའི་ཁྱི་ཐོག་གི་བདག་ཀྱི་འོག་བོད་ཀྱི་སྤྱིང་དོན་ལས་ཀ་ནམས་ལག་བསྟར་གནང་མཁན་
གཙོ་བོ་ནི་ས་སྤྱི་ཁྱི་ཐོག་ཆེན་རིམ་བྱུང་ནམས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་དཔོན་ཆེན་ཐོག་མ་ནི་ཤོ་མ་པ་རྒྱུ་བཟང་པོ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་མིང་འདོན་གནང་ནས། གོང་མ་སེ་ཆེན་ཉན་གྱིས། དབུས་གཙང་
གི་ཟམ་སྤྱུ་གུན་མིན་དབང་ཏུ། ཞེས་པའི་མིང་དང་དབུས་ཀྱི་ཐམ་ག་གནང་ཞེ་ལྷ་གིས་བསྟོས་པ་ཡིན།

3. དེའི་འོག་ཏུ་ཆེན་པོར་འོས་པའི་ལས་ཆོན་བཅུ་གསུམ་ཞེས་པ་གསར་དུ་བཅུགས་པ་ནི། གསོལ་གཟིམ་
མཆོད་གསུམ། མཇུག་མཆོད་གསུམ། ཐབ་འདྲེན་གདན་གསུམ་བཅས་གསུམ་མཆོད་གསུམ་དང་། རྒྱ་རྟ་གཉིས།
མཛོ་བྱི་གཉིས་ཏེ་གཉིས་ཆོན་གཉིས་བསྟོམས་པས་ལས་ཆོན་བཅུ་གསུམ་བཅུགས། དེ་ཡང་གསོལ་གཟིམ་མཆོད་
གསུམ་ཞེས་པའི་གསོལ་དཔོན་ནི། སྤྱི་མར་གསོལ་ཆ་རིགས་ལ་ཞིབ་བཤེར་དང་། འབུལ་བསྟར་ཞུ་བའི་འགན་འཁུར་
མཁན་དང་། གཟིམ་དཔོན་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་མར་གཟིམ་གཡོག་དང་ན་བཟའ་སྟོན་ཆས། དེ་མིན་སྤྱི་ཏེར་སྤྱད་ཅན་
ཆིག་སོགས་བདག་གཉེར་འབས་ཞུའི་འགན་འཁུར་མཁན་ཡིན། མཆོད་དཔོན་ནི་མཆོད་པ་གཤོམ་སྤྱིག་དང་།
མཆོད་ཆས་དོད་མ་སྤྱིག་གཤོམ་སོགས་ཆོས་ཚུགས་ཀྱི་མཛོད་སྟོའི་འབས་ཞུའི་འགན་འཁུར་མཁན་ཡིན།

མཇུག་མཆོད་གསུམ་ཞེས་པའི་མཇུག་ནི། མགོན་གཉེར་ཏེ་སྤྱི་མ་མཇུག་ཁག་ཏོང་བ་དང་། མཇུག་
མགོན་ལ་སྟེ་ལེན། ཡར་ཞུ་མ་གནང་གི་བརྒྱུད་ཆབ་འབས་ཞུའི་འགན་འཁུར་མཁན་ཡིན། ཡིག་མཁན་ནི་དབུ་ཡིག་
ཞེ་སྤྱི་མར་བཀའ་ཤོག་དང་བཀའ་ལན་ལྷགས་ཚུ་མོ་སོགས་ཡི་གེ་འབྲི་རྒྱུའི་འབས་ཞུའི་འགན་འཁུར་མཁན་ཡིན།
མཛོད་པ་ནི་སྤྱི་བྱུང་གཞུང་གི་སྤྱི་རྒྱ་སྟག་རྩེས་བསྟུ་གཏོང་གི་འགན་འཁུར་མཁན་བཅས་སོ། །

ཐབ་འདྲེན་གདན་གསུམ་གྱི་ཐབ་ནི། གསོལ་ཐབ་པ་ཞེ་སྤྱི་མར་གསོལ་ཀ་དང་གསོལ་ཆས་སོགས་བཟོ་བའི་
འགན་འཁུར་མཁན་ཡིན། འདྲེན་པ་ནི་མཛོད་སྟོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་དཀའ་སྟོ་བྱེད་འདྲེན་དང་། གནང་སྤྱིན་སྟོ་
བསྟར་སོགས་ལག་ལེན་གྱི་འགན་འཁུར་མཁན་ཡིན། གདན་གཉེར་ནི་སྤྱི་མར་བཞུགས་ཁྱི་དང་། མཇུག་མགོན་
དཔོན་རིགས་སོགས་ལ་གོ་བབ་ཀྱི་གདན་སྤྱིག་སྤྱིག་གཤོམ་དང་བདག་གཉེར་བཅས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མཁན་ཡིན། རྒྱ་
རྟ་གཉིས་དང་། མཛོ་བྱི་གཉིས་ཞེས་པའི་སྤྱི་དཔོན་ནི་སྤྱི་མར་ཆེབ་སྟོ་སྐབས་ཆེབ་སར་གསུ་ཆེབ་སར་
ར་སྟག་སོགས་གལ་སྟར་སྤྱིག་བཀོད་ཀྱི་འགན་འཁུར་མཁན་ཡིན། རྟ་དཔོན་ནི་སྤྱི་མར་ཆེབ་སར་དཔོན་ཆེན་པོ་དང་།
གཟིམ་དེལ་སོགས་གཞུང་ཚུགས་ཀྱི་རྟ་དེལ་གསོ་ཆོགས་བདག་གཉེར་བྱེད་པའི་འགན་འཁུར་མཁན་ཡིན། མཛོ་
དཔོན་ནི་གཞུང་ཚུགས་མཛོ་གཡག་འབྲེ་སོགས་འབྲོག་ལས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མཁན་ཡིན། བྱི་དཔོན་ནི་གཟིམ་བྱི་གསོ་
ཆོགས་དང་འབྲེལ་གཙོ་བོ་ལེལ་ཆེ་བའི་འགན་འཁུར་མཁན་བཅས་ཡིན། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱི་སྟོར་སྤྱི་ཏེ་དཔོན་དུ་བྱི་
དཔོན་ཞེས་པ་བསྟོ་བཞག་གནང་ཞིང་། དེ་དག་གི་འོག་ཏུ་ཡང་འོས་འཆོམ་གྱི་ལས་ཆོན་རེ་ཡོད་པ་གསལ།

དུད་1220ཅམ་བཅས་ཡོད་ཅེས་གསལ་བ་དེ་དག་ཞིབ་པར་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་ན་གསལ། ཡང་། བྲི་སྐྱོར་སོ་སོས་
འཇའ་མོ་གང་དང་གང་འགན་འཁུར་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་ཀྱང་གསལ་པོར་བྱས་འདུག་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། གཙང་
ཚུགས་སུ་འཇམ་ཆེན་བཞེས་པ་ནི།

(1) ལ་སྟོང་སྟོང་བྲི་སྐྱོར་གཉིས་དང་། མངའ་རིས་སྐྱོར་བཅས་ཀྱིས་དཔལ་ལྷན་སྐྱུའི་འཇམ་ཆེན་མཉམ་
འཛིན་ཐོག་ ལ་སྟོང་སྟོང་པས་མར་ལ་ཐང་དུ་འཇམ་རྒྱུ་གཅིག་ མངའ་རིས་ཀྱི་མི་ཕྱེས་ཞབས་ཁར་འཇམ་རྒྱུ་དང་།
གུམ་རིང་གི་འཇམ་རྒྱུ་། སྤྱང་ལེན་གྱི་དམག་འཇམ་བཅས་འཛིན་རྒྱ། མ་ཐང་གི་འཇམ་རྒྱུ་སྤྱང་པས་འཛིན་རྒྱ།
མེད་ཀྱི་སེ་རུར་འཇམ་རྒྱུ་གཅིག་གྱ་གོ་སྟོང་བྲི་སྐྱོར་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་གཏན་འབེབས་བྱས་འདུག་
མངའ་རིས་སུ་འཇམ་རྒྱུ་དེ་དག་ནི་གཙོ་བོ་བོད་ཀྱི་སྤྱང་རྟོན་དམག་གི་སྤྱེལ་འདྲེན་དང་མཁོ་ཆས་འདོན་སྤྱོད་
བྱེད་བདེ་བའི་ཆེད་གསར་དུ་བཅུགས་པར་མངོན། (2) དེ་བཞིན་དར་ལུང་གི་འཇམ་རྒྱུ་ནི་ཆུ་མིག་བྲི་སྐྱོར་གྱི་
འཛིན་རྒྱུ་དང་། (3) ཆོང་འདུས་ཀྱི་འཇམ་ཆེན་ནི་ལ་ཕྱུ་བྲི་སྐྱོར་ཐེམ་དུད་3892ཁོངས་སུ་བྱ་རྒྱུ་ཆོང་པ་ཐེམ་དུད་
832ཟུར་དུ་ཕུད་འཕྲོས་ཐེམ་དུད་3060ཐམ་པས་འཛིན་རྒྱ། (4) རྟག་གྲུའི་འཇམ་ཆེན་ནི་གོང་གསལ་བྱ་རྒྱུ་
ཆོང་པ་དང་། ཡར་འབྲོག་བྲི་སྐྱོར། བུང་ས་ཀྱི་ཆུ་ཚུགས་རྟ་མགོ་བཅུ་གཅིག་བཅས་ཀྱིས་མཉམ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དང་།
ཡར་སྤོང་གྱི་འཇམ་རྒྱུ་དེ་ཡར་འབྲོག་པས་འཛིན་རྒྱུ་བཅས་གཏན་ལ་ཐབ་འདུག

དབུས་ཚུགས་འཇམ་ཆེན་བདུན་ནི། (1) གོ་སྤེལ་འཇམ་ཆེན་ནི་འབྲི་གྲང་བྲི་སྐྱོར་གྱིས་འཛིན་རྒྱུ་དང་།
(2) གར་འཇམ་ཆེན་ནི་བྱ་ལུ་བྲི་སྐྱོར་ཐོག་ཆལ་པའི་ཁོངས་ནས་རེ་ཅ་ཐེ་བའི་ཐེམ་དུད་350བསྟན་པས་འཛིན་རྒྱ།
(3) སོག་འཇམ་ཆེན་ནི་རྒྱ་མ་པའི་བྲི་སྐྱོར་ཐོག་ཆལ་པའི་ཁོངས་ནས་ཟུར་མཁར་ཐེམ་དུད་350བསྟན་པས་འཛིན་རྒྱ།
(4) ཅི་དབར་འཇམ་ཆེན་ནི་མག་གྲུའི་བྲི་སྐྱོར་ཐོག་ རྟག་ལུང་པའི་ཐེམ་དུད་500དང་ལྷ་པའི་ཐེམ་དུད་
600བཅས་ཀྱིས་མཉམ་འཛིན་བྱ་རྒྱ། (5) བུ་ཐོ་འཇམ་ཆེན་ནི་གྲུ་གྲུ་སྒྲིང་པ་དང་ཁ་རག་ འབྲུག་པ། གུ་མ་ཐང་
པ། འོ་ལ་ཁ་པ་སོགས་བྲི་སྐྱོར་ལ་མ་གཏོགས་པའི་མི་ཕྱེད་དེ་དག་གིས་མཉམ་འཛིན་བྱ་རྒྱ། (6) ཀོང་འཇམ་ཆེན་ནི་
གཡའ་བཟང་པའི་བྲི་སྐྱོར་གྱིས་འཛིན་རྒྱ། (7) དགོན་གསར་འཇམ་ཆེན་ནི་ཆལ་པའི་བྲི་སྐྱོར་གྱིས་འཛིན་རྒྱུ་བཅས་
གཏན་འབེབས་བྱས་འདུག

གསུམ། ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་རིས་དབྱེ་བ་དང་།
འཇའ་མོ་བཅུགས་པ།

ཡོན་གོང་མས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་དབང་ཡོན་བར་པ་ལ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་སྤུལ་པ་དང་།
བོད་དུ་འཇའ་མོ་བཅུགས་པའི་སྐོར་ལ། 《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་》ལས། དབང་ཡོན་བར་པ་ལ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་སྤུལ་
པའི་ས་མཆོམས་ནི། དུམ་མངའ་རིས་གྲང་མང་མན། སོག་ལ་སྤྱོད་ཡན། དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ། སོག་ལ་སྤྱོད་
མན། མ་རྒྱུ་ཁྲག་པ་ཡན། མགོ་ནག་མའི་ཆོལ་ཁ། མ་རྒྱུ་ཁྲག་པ་ཡན། རྒྱ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཡན། དུད་
འགྲོ་རྟེན་ཆོལ་ཁ་དང་གསུམ་པོ་དེ། མི་རྒྱ་ཆོས་གསུམ་གྱི་འབྲུལ་བའི་ལྷགས་སུ་བྱས་ནས་སྤུལ་པར་འདུག་ཅིང་། ཆོལ་

ཁ་རེ་རེ་ལ། དཔོན་ཆེན་རེ་རེ་རྒྱལ་པོ་ཡོན་མཆོད་བཀའ་བཞུགས་སུ་མཇུག་ནས་བསྐོས་འདུག་ ཅེས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་
ས་རིས་གསལ་པོར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཆོལ་ཁ་རེ་རེ་ལ་དཔོན་ཆེན་རེ་རེ་བསྐོས་བཞག་གནང་ཡོད་པའི་ཆུལ་བཤད་ཡོད་
པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། དཔོན་ཆེན་རེ་རེ་འོག་གི་ལས་ཆན་དང་། སྤེ་ཤོག་སོ་སོའི་དཔོན་རིགས། ས་ཆ་ལུལ་གྱི་
དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྐོར་ལ་ལུ་མཐུད་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྟེ།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྟོན་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་རང་ལུང་གིས། མི་ཆེན་དཔལ་སྤྲུལ་ལ་བཀའ་བསྟུལ་པ། དཔལ་སྤྲུལ་
ཁྱོད་ཉོན་ཅིག་ བོད་འདིར། མི་ཕྱེས་ཡོད་པར་འདུག་ སྤོན་བོད་རྒྱལ་པོ་ཡོད་པའི་དུས། ཐང་ཐེའི་རྒྱུད་རྒྱལ་པོའི་
རིང་ལ། རེ་བོ་ཅེ་ལྷ་བར། བོད་དམག་མང་པོར་ཡོང་། བཏ་དིང་རུའི་སར། བཀའ་མ་ལོག་ཟེར་བའི་དམག་ཆན་
ཆེན་སྤྱོད་པར་བྱས་འདུག་ ད་ལྟ་བོད་ལ་རྒྱལ་པོ་མེད། ཇིང་གི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་པོ་ལས། རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་དབང་
དུ་བསྟུས། ས་སྐྱུ་སྤྱུ་མཁའ་རང་རེའི་སྤྱུ་མཆོད་དུ་ཁྲག་པ་འདི་ཡིན། སྤྱུ་མ་འཕགས་པ་ཁྲ་དབོན་འདི་པ། དུམ་གྱི་
རྒྱལ་པོ་ཡིན་ན། ཁོང་ཤེས་རབ་ཆེ་བས་རང་རེས་མི་ཕྱབ། ད་ལྟ་རང་རེའི་འོག་དུ་ཆུག་པ་འདི་ཡིན། དཔལ་སྤྲུལ་ཁྱོད།
སྤྱོད་པ་བཟང་པོ་ཡོད་པས། ས་སྐྱུ་བར་ཐེངས་གཅིག་སོང་ཞིག་ བོད་བྱིངས་པོ་སེ་ཆེན་གོ་པའི་ལའི་འོག་དུ་ཆུག་ནས་མི་
ཆེན་དཔལ་སྤྲུལ་ཡང་། ས་སྐྱུ་ན་སྤེལ་ས་ཡོད་པར་འདུག་ཟེར། གཏམ་སྟན་པོ་ཐོས་པ་ཡིན་གསུངས། དཔལ་སྤྲུལ་གྱིས་
ཁུས་པ། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་བཞེན་འགྲོ་བར་བྱ། དེ་ལྟ་ནའང་། བོད་བྱ་བ། མི་ཕྱེས་པ་འདུག་པ་དང་། ཁོང་
རང་གི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཞིག་ རྒྱ་རྟོན་གྱི་ཁྲིམས་ཇི་བཞེན་མ་འཇགས། སོ་ཁ་རྣམས་ཀྱང་མ་རྒྱུགས་པར་ཡོད་འདུག་པས།
ཡར་ཕྱིན་གྱི་མཐུན་ཁྱེན་སྤྱོད་བ་དང་། བྱ་བ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོང་ཡིན་ཟེར། ཡང་རྒྱལ་པོའི་ལུང་གིས། རང་
རེ་ལ། བོད་བྱིངས་པོར་འོག་དུ་ཆུག་ཡོད་པར་འདུག་ཟེར་བའི་གཏམ་སྟན་ཐོབ་པ་དེས་ཆོག་ ཆས་ཁ་ཆ་ཁྱེན་གང་
དགོས་མཐུངས་པ་གནང་པས་བསྐྱར། ས་སྐྱུ་མན་ལ། འཇའ་མོ་ཆེ་རྒྱུད་དེས། ས་འཇམ་རྒྱུ་བ། མི་ཕྱེད་རྒྱུད།
རྒྱ་འཇམ་ལ་དཔེས་ལོངས་ནས་རྒྱུགས་ཤོག་ སྤྱུ་མ་འཕགས་པ་ཡར་ཐེབས་དུས། འབྱོན་ལམ་བདེ་དགོས་པ་ཡིན།
ཡང་དོན་གཅིག་ལ། ཁྱོད་སོན་ཇིང་དཔོན་དུ་བསྐོས་པ་ལ། བོད་ཀྱི་གནས་ལྷགས་རྣམས་ཞིབ་པར་གོ་ན། གན་པའི་
བྱ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། མི་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་ཡིན་པས་སོང་ཞིག་གསུངས་ནས། སྤྱུ་མའི་བཀའ་ཤོག་དང་། རྒྱལ་
པོའི་འཇའ་ས་དགོས་པ་རྣམས་གནང་། དཔལ་སྤྲུལ་འཁོར་མང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཡར་ཕྱིན་གྱིས་ཆས། བོད་ཀྱི་བན་
སྤྱུ་གན་མགོ་དྲག་རིམ། སྤྱིར་དགོས་ལ་གནང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ཁྱེན་བཟང་པོ་དང་བཅས་པ། གན་མཇོད་ཆེ་རྒྱུད་ནས་
བསྐྱར་ཉེ་ཡར་འོང་།

ཐོག་མར་བོད་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ཆོས་བྱང་ས་ཡིན་པས། མདོ་སྤྱད་ཀྱི་ས་དན་ཉིག་ཤེལ་གྱི་ལྟ་ཁང་དང་།
མདོ་སྤྱད་གཙོ་མདོ་བསམ་འགྲུབ། གཙང་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱུ་རྣམས་ལ་རིམ་པར། མི་མང་པོར་བསགས། གང་ལ་
གང་འོས་ཀྱི་གནང་སྤྱོད་སྤྱད། བཀའ་ལུང་རྣམས་བསྟགས་ཤིང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་སོ་མཆོམས་ནས། ས་སྐྱུ་མན་ལ་འཇམ་
ཆེན་གྲུན་དུལ་བ་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་བཅུགས། སོ་སོར་བྱེད་ན། མདོ་སྤྱད་པ་འཇམ་པས། འཇའ་མོ་བདུན། མདོ་སྤྱད་
ལ་འཇའ་མོ་དགྲ་ དབུས་གཙང་ལ་འཇའ་མོ་བཅུ་གཅིག་ དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དབུས་པ་འཇའ་མོ་འཛིན་དགོས་པ་ལ་
ཤག་ ཅི་བ། བུ་ཐོ། ཀོང་། དགོན་གསར། བྱ་བ་དང་བདུན། གཙང་པས་འཛིན་དགོས་ལ། རྟག་ ཆོང་
འདུས། དར་ལུང་། གྲུ་མཁའ་རོང་དང་བཞི་བཅུགས། སོ་སོའི་བྲི་སྐྱོར་རྣམས་ཀྱིས། འཇམ་སྐྱོར་འདབ་པའི་

བཀོད་པ་བྱས། བོད་བྱིངས་པོ་ལ། རྒྱལ་པོ་ཡོན་མཚོད་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་འབྲོད། ས་སྐྱ་འཁོར། བོད་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུག་ནས། རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད། རྒྱ་མཚན་ནམས་ཁྱུས་པས། བོ་ཚོད་འདུག་
 གསུངས། གསོལ་རས་དང་། གནང་སྤྱོད་བཟང་པོ་བྱིན། སོན་བྱིང་དཔེ་བྱི་བྱིམས་དང་། ཚ་བའི་དཔོན་ཆེན་ལ་
 བསྐྱོས། བོད་ཀྱི་འཇའ་མོ་ནམས་གསར་བཅུགས་ཡིན་པས། འཇགས་པར་བྱེད་པའི་མི་གཅིག་དགོས་པར་ཡོད་ཁྱུས་
 པས། མི་ཆེན་མི་ཇི་ལགས་ཟེར་བ་ལ། བོད་འཇམ་ཤེས་པའི་འཇའ་པ་ཡིན། མོང་ཇིའི་ལས་ཁ་བྱིན་ནས་ཡར་ལ་
 བཏང་། དེ་ནས་བཟུང་ཞེ། ཉོར་ས་སྐྱ་པ་ཡོན་དུ་ཇི་ཅམ་འབྲེལ་གྱི་བར་ལ། བོད་འཇམ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཏུན་པོ་བདེ་མོར་
 འཇགས་པས། སྤྲུལ་དཔོན་ཆེན། བོད་ཉོར་གྱི་གསེར་ཡིག་པ་ནམས། འབྲོན་ལམ་བདེ་ཁོང་། བོད་འབངས་
 བྱིངས་པོ་སྤྱོད་པོར་བྱུང་སྐད། འདི་ནི་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས། ས་སྐྱར་གསེར་ཡིག་པ་མངགས་པའི་སྤྱོད་མ་ཡིན་ཅིང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། ས་སྐྱ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་པའི་མི་དཔོན་བཟང་པོ་གཅིག་བྱུང་འདུག་པས། རྣམ་ཐར་
 ཟུར་ཅམ་བྱིས་པ་ཡིན། མོང་ཇི་མི་ཇི་ལགས་ཀྱིས། བོད་འཇམ་ཐོག་ཏུ་མ་སྤྱོད་པས་གོང་དུ། ཉོར་རྒྱལ་པོས། ལྷུང་ཡུལ་
 ལ་དམག་ཐོག་བྱོན་དུས། མདོ་སྤྱད་ཀྱི་འཇའ་མོ་གཉིས། རྒྱ་འཇམ་གྱི་ཁོར་ལ། མར་བསྐྱུས་པའི་རིམ་ཤུགས་རྒྱབ་
 པས། མདོ་སྤྱད་ག་རེ་གོ་པའི་འཇའ་མོ་གཉིས། དཔུས་གཙང་ལ་དྲིན་ཆེ་བར་བྱུང་གདའ་ལོ། ། ཉོར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་
 པོའི་དུས། བོད་ཁམས་ཆེན་པོ་ལ། མི་ཅེས་དུང་བཟང་བྱུང་བའི་དུས། མདོ་སྤྱད་ནས་པར་ཅིས་པར་འདུག་པས།
 གཙུ་རབ་ཁ་ན། རང་སོ་ལ་གཏོག་པའི་གཞིས་དང་། བྱང་གཉི་ཙ་ན། སྤྲུལ་མཁའ་དང་། དེའི་འོག་ན། དམ་
 ཁང་གཞིས་བྱ་བ་ཡོད་པ། དེ་ནམས་སྤྲུལ་འཕགས་པ་ལ། ས་སྤྱད་དང་། ལྷུང་གིས་སྤུལ་ནས། གན་འཇམ་ལ་
 སོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཁྲལ་དུང་གང་ཡང་མི་འབྲི་བ་གཙང་མར་ཡོད་པ་ལ། ཉོར་སོན་ལྷ་བརྒྱའི་ས་ཡིན་པར་འདུག་

ཅེས་གསལ་བ་འདི་ནི་ཉོར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་གཟིགས་སྤྱོད་འོག་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་བོད་ཡོངས་
 ལ་དབང་རྒྱུར་བྱེད་བྱུང་བར་བྱུང་བ་དང་། ས་ཁྲལ་སོ་སོར་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ལས་ཆོན་གསར་འཇུགས་བྱེད་བྱུང་བར་
 བྱུང་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་ཅམ་ཤེས་བྱུང་།

**བཞི། སྤྱོད་པོ་མགར་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ལ་མདོ་ཁམས་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་དབང་
 བསྐྱར་པར་སྤྱོད་གཉི་རྒྱལ་རབས་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་བ།**

དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་གཉིས་པ་ལྷ་ཁུ་མདོ་ཁམས་སྤྱོད་གཉི་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་
 ཡུལ་འདིར་སྤར་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྤྱོད་པོའི་སྐབས་སུ་ཁམས་སྤྱོད་ཐང་གི་ཡུལ་ཟེར་ཁོང་། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྤོང་ཕྱེ་
 བཅན་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་འབངས་ཉེར་ལྗེའི་ནང་ཆོན་ལྷན་མ་ཙེ་མང་གི་འབྲུངས་ཡུལ་ཡང་འདི་རུ་ཡིན་ལ། ཡུལ་འདི་
 སྤོང་ཆེན་པོས་བདག་ཏུ་བཟུང་ཡོད་སྐབས་དུས་དེར་སྤོང་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་དེར་སང་སྤྱོད་གཉི་སྤོང་ཆོན་ཞེས་སྤྱོད་
 མིང་བྱེ་བྲག་ལ་ཐོགས། བོད་སིལ་བྱར་འཐོར་བའི་སྐབས་སུ་སྤོན་པོ་དམ་པ་མགར་རིག་པ་ཅན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ལས་
 ཁམས་སྤྱོད་སུ་མཆོད་པ་ནམས་ཀྱིས་འབྲི་ཆུའི་ཤར་རུ་བ་ནམས་ལ་དབང་རྒྱུར་བྱས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་
 1267ལོར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སྤར་ཡང་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་པའི་ལས་ཆོན་བཅུག་སུ་མཆོད་པའི་སྤྱོད་འཁོར་

གསར་འཇུགས་གནང་། མགར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོའི་སྤྱས་གཉིས་པ་མགར་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་འགྲོ་མགོན་
 འཕགས་པའི་གསོལ་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་བཞེས་ཏེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས། བོང་མ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་ཆེན་པོར་འོས་པའི་
 ཐོབ་དང་ཐམ་ཀ་གནང་། དེའི་གཅེན་རྒྱ་རྒྱ་ལ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་ས་དམར་སྤོང་དཔོན་གྱི་མཆོན་
 དང་གོ་གནས་གནང་བས་དཔུལ་སྤོང་དཔོན་ཞེས་པར་གྲགས། དེ་ནས་མི་རབས་དུག་པ་བདེ་ཆེན་བསོད་ནམས་
 བཟང་པོའི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་གཉི་ཞེས་པའི་མཆོན་ཆགས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་དཔོན་གྱི་མིང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་ཏེ་སྤྱོད་གཉི་
 ཡུལ་ཁམས་ཞེས་པ་བྱུང་། སྤྱོད་གཉི་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་གིས་དབང་རྒྱུར་བྱེད་ཡུལ་གཙོ་བོ་འབྲི་ཆུ་ཤར་རུ་བ་གཉིས་
 ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཁམས་སྤྱོད་སུ་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཡིན་ལ། རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་གི་དབང་ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་དེས་པའི་
 འཕོ་འཁྱར་སྤྱོད་ཆོགས་བྱུང་འདུག དེ་ལྟར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་ཁམས་སྤྱོད་སྤྱོད་
 སྤོང་དཔོན་རིགས་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱོ་བཞག་གནང་ཡོད་པར་དེས་ལ། དེ་ལས་ད་ལྟའི་བར་མ་ཉམས་དར་རྒྱས་བྱུང་
 ཡོད་པ་ནི་མགར་རིག་པ་ཅན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་གཉི་རྒྱལ་རབས་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཁོང་། འདིའི་
 ལོ་རྒྱུས་སྤོར་མདོར་བསྐྱུས་ཤིག་《གཏུག་འདེའི་ཆོས་འབྱུང་》ལྟར་དགོད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་བོད་འདིར་མི་ཡི་འགྲོ་བ་
 ཆགས་ནས་རིང་ཞིག་ན། ཤར་མི་ཉག་བཞག་ར་དཀར་པོའི་རི་ཆེ་ལ་སྤྱོད་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་ཞིག་གནམ་ནས་བབས་པ་
 ལས་མི་ནམས་ཀྱིས་གནམ་ནས་བབས་པས་མཆོན་མགར་གནམ་ཆོ་འབྲུག་ཅེས་བཏགས་པས། དེའི་བརྒྱུད་པ་མགར་
 སྤྱོད་ཆེན་པོ། དེའི་སྤྱས་མགར་སྤོང་མེས་ཁྱི་ཆགས། དེའི་སྤྱས་མགར་སྤོང་བཅན་ཡུལ་བཟུང་བམ་ཆོས་སྤོན་རིག་
 པ་ཅན་དུ་གྲགས་པ་སྤྱོད། འཕགས་པ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་རྒྱལ་པོའི་ཆུ་པ་སྤྱོད་པ་སྤོང་བཅན་སྤྱོད་པོའི་དུས་མེད་ཐབས་
 མེད་པའི་སྤོན་པོ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ལྟག་ན་རྩོ་ཇེའི་སྤྱུལ་པ་འཕྱུལ་སྤོན་རིག་པ་ཅན་འདི་དང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་
 སྤྱུལ་པ་ཐོན་མི་སམ་རྩོ་ཤ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བལ་ནས་འཕགས་མ་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱུལ་པ་དང་། རྩོ་བོ་རྣམས་གཉིས་སོགས་
 སྤྱོད་དུངས་ནས་བོད་ཁམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལམ་ལ་བཀོད་པས་དུས་དེར་འཕགས་མཆོག་རིགས་
 གསུམ་མགོན་པོ་གཙོ་བོར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བའི་སྤྱས་དང་བཅས་པ་མང་པོ་དངོས་སུ་ཞལ་འཛོམས་པའི་དུས་ཡིན་ཁོང་།

- (1) ཆོས་སྤོན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བལ་སོགས་སུ་རིག་པའི་འཕྱུལ་ལ་མཆོན་པ་མཛད་པའི་ཆུ་པ་ཀྱན་ལ་དང་སང་གི་བར་
 དུ་གཏམ་རྒྱུད་དུ་གནས་པ་འདི་དག་བྱུང་ཁོང་། འདིའི་སྤྱས་(2)བཅན་པོ་ཡོན་ཏན་རྒྱལ། (3) ལྷ་གཅིག་སྤྱོད་
 ལམ་བུ། (4) ཁྱི་བྱངས་དུམ་པ། (5) འདི་ལ་སྤྱས་གཉིས་ཀྱི་མགར་ཡ་ཁྱེས་དགེ་བ་དཔལ་ནི་འོག་ནས་འཆང་
 འཁྱར་གྱི་སྤྱོད་གཉི་གདུང་རབས་ཀྱི་ཐོག་མའི་གྲུ་མཆོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཆོད་པའི་ཞེས་པ་མཆོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཆོད་པའི་
 པར་བརྒྱུད་པ་ནི་ཆོས་པ་ཁྱི་དཔོན་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། མགར་ཡ་ཁྱེས་དགེ་བ་
 དཔལ་གྱི་སྤྱས་(6) ལྷ་ཇེ་བྱམས་པ་དཔལ་ཏེ་འདི་ཉིད་ཕྱིས་སུ་ཁམས་ལ་ཕེབས་ཏེ་འདན་གྱི་བྲག་ར་སྤོང་ཆེན་དུ་གདན་
 ས་ཆགས་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་གདུང་རྒྱུད་ཁམས་སྤྱོད་སུ་ཆགས་པ་ཡིན། (7) དེའི་སྤྱས་མགར་དཔལ་གྱི་ཡོན་
 ཏན། (8) དེའི་སྤྱས་མགར་དཔལ་གྱི་ཕུར་བུ། (9) དེའི་སྤྱས་མགར་དཔལ་གྱི་འབྱུང་གནས། (10) དེའི་སྤྱས་
 མགར་དཔལ་གྱི་ཤེས་རབ། (11) དེའི་སྤྱས་མགར་དཔལ་གྱི་བཟླ་ཤེས། (12) དེའི་སྤྱས་མགར་དཔལ་གྱི་སྤྱོད་ལ།
 (13) དེའི་སྤྱས་མགར་དཔལ་གྱི་ཤེས་སྤྱོད། (14) དེའི་སྤྱས་མགར་ཡོན་ཏན་སྤྱོད། (15) དེའི་སྤྱས་མགར་
 ཤེས་རབ་སྤྱོད། (16) དེའི་སྤྱས་མགར་བྱང་རྒྱུ་སྤྱོད། (17) དེའི་སྤྱས་མགར་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན།

ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་མཆོད་པའི་དབུ་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་རིུ་མིག

ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་མཆོད་པའི་མཆན།	མཆན་ཐོབ་པའི་ཏུས།	མཆན་གནང་བ་པོ།
1 འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ།	མི་ལོ་1253ལོར།	ཏུ་བི་ལེ།(世祖)
2 རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན།	མི་ལོ་1274ལོར།	ཏུ་བི་ལེ།(世祖)
3 རྒྱ་མ་ཕུ་ལ་རྒྱུ་ཏ།	མི་ལོ་1279ལོར།	ཏུ་བི་ལེ།(世祖)
4 ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན།	མི་ལོ་1286ལོར།	ཏུ་བི་ལེ།(世祖)
5 གཤམ་པ་འོད་ཟེར།	མི་ལོ་1291ལོར།	ཕུན་ཅེ་པང་།(成宗)
6 རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན།	མི་ལོ་1304ལོར།	ཕུན་ཅེ་པང་།(成宗)
7 སངས་རྒྱལ་དཔལ།	མི་ལོ་1305ལོར།	ཕུན་ཅེ་པང་།(成宗) ཆུ་ལུ་ལུ།(武宗) ཅིན་ཡོན་པང་།(仁宗)
8 གུན་དགའ་སྒོ་ཤོས་རྒྱལ་མཆན།	མི་ལོ་1315ལོར།	ཅིན་ཡོན་པང་།(仁宗) གེ་ཅན།(英宗)
9 དབང་ཕྱག་རྒྱལ་མཆན།	མི་ལོ་1323ལོར།	ཐེ་ཉིང་ཉི།(秦定帝)
10 གུན་དགའ་ལེགས་པའི་སྒོ་ཤོས།	མི་ལོ་1325ལོར།	ཐེ་ཉིང་ཉི།(秦定帝)
11 རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས།	མི་ལོ་1329ལོར།	ཐང་ཟན་ཉི།(天顺帝)
12 གུན་དགའ་རྒྱལ་མཆན།	མི་ལོ་1333ལོར།	ཐོ་གན་ཐེ་ཕུར།(顺帝)
13 སྒྲ་ཆེན་བསོད་ནམས་སྒོ་ཤོས།	མི་ལོ་1358ལོར།	ཐོ་གན་ཐེ་ཕུར།(顺帝)
14 རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་།	མི་ལོ་1362ལོར།	ཐོ་གན་ཐེ་ཕུར།(顺帝)

ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རིུ་མིག

ཁྱི་རིམ།	མཆན།	ཁྱི་རིམ།	མཆན།
1	ཐུ་བཟང་པོ།	12	འོད་ཟེར་སངས་ལྷེ།
2	ནང་གཉེར་བ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ།	13	ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན།
3	ཞང་བཙུན།	14	དོན་ཡོད་དཔལ།
4	ཐུག་པོ་སྒྲུང་དཀར་པ།	15	ཡོན་བཙུན།
5	བྱང་རིན།	16	འོད་ཟེར་སངས་ལྷེ།
6	ཀུན་གཞོན།	17	རྒྱལ་བ་བཟང་པོ།
7	གཞོན་དབང་།	18	དབང་ཕྱག་དཔལ།
8	བྱང་རྫོང་།	19	བསོད་ནམས་དཔལ།
9	ཨག་ལེན།	20	རྒྱལ་བ་བཟང་པོ།(བསྐྱུར་མ།)
10	ལེགས་པ་དཔལ།	21	དབང་བཙུན།
11	སངས་ལྷེ་དཔལ།	22	ནམ་མཁའ་བསྐྱུན་པ།

བདེཾཆོད་ཉིང་ས་སྤྲོཾས་ཆེ་ཆོད་ཆང་པའི་བྱང་དུ་བྱོན་པས། དགོན་པར་སྤྱེབས་པ་ཙམ་གྱིས་རོ་གཅིག་གི་རྟོགས་པ་
འབྲུངས། ཆོས་རྗེའི་བྱང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐྱོར་དང་གདམས་ངག་མཐའ་དག་གསན་པས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
ཐུགས་སྤྲུལ་བྱས། སྐབས་དེ་ཤིང་དུ་བྱུང་བཅོན་ཨོ་ཀྱན་པའི་ཐུགས་ལ་བདག་ཤམ་རྩ་ལར་སང་ནས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
དཀའ་གནད་དེ་དག་སྒྲོལ་དོགས་གཙང་སྦྲུམ་པའི་འདུན་པ་ཞིག་ཤར་བཅོས་རྗེ་ལ་ཞུས་པས། ཁྱོད་ཤམ་རྩ་ལར་ལས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད། ལས་འབྲེལ་ཨོ་ཀྱན་ཡུལ་དུ་ཡོད་པས་དེར་སང་། དཀའ་ཐེངས་བདེ་བ་གང་འདྲ་འདུག་གསུངས་
པར། འདི་འདྲ་ཡོད་བྱས་ནས་འགའ་ཞིག་ཞུས་པས། དེ་དག་གི་ལན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་གསུངས་བྱུང་། དེར་ཨོ་ཀྱན་པ་
ཉལ་ལས་ཉེ། ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དུས་འཁོར་ནི་མ་གསན། འདི་འདྲ་བར་དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་ལ་མ་ཁས་པའི་དོན་ཅི་
ལགས་ཞུས་པས། ཆོས་རྗེའི་ཞལ་ནས། བདག་གི་རིར་བསྐྱེད་དུས་བྱུང་མེད་དམར་མོ་གཅིག་གིས་པོ་ཉི་གཅིག་བྱིན།
དེ་མེད་པའི་སྤང་བ་བྱུང་བས་བོད་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ལ་མི་ཤེས་པ་མེད་པར་བྱུང་ཞུས་གསུངས་སྐད། དེ་རྗེས་ཨོ་ཀྱན་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བར་ཞུས་པས་དང་པོར་བྱང་མི་མེད་ཀྱི་རི་ལ་བརྒྱབ་པ་ལ་བྱོན། ཐུགས་དམ་ཤིན་དུ་འཕེལ་པས་སྤར་གྱི་
ཆོས་བརྗེད་པ་ཐམས་ཅད་སོས། དེ་ནས་གངས་ཉི་མེར་བརྒྱུད་དེ་ཨོ་ཀྱན་ཡུལ་དུ་འབྱོན་པའི་ལམ་བར་མི་དང་མི་མིན་
ཀྱི་འཆོ་བ་མང་པོ་ལས་བརྒྱལ་ཉེ་ཨོ་ཀྱན་རྩུ་མ་ཐལ་པའི་སྤང་དུ་སྤྱེབས། དེར་རྗེ་རྗེ་ལ་འཁྱོར་མ་སྤྲད་འཆོང་མའི་བྲ་མོའི་
གཟུགས་སྤྲུབ་བྱས་པ་གཅིག་གིས་ཆོད་མ་མོར་གང་བྱིན་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་ལས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ལྷག་མ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་ཟད། རྗེ་རྗེ་གསུམ་གྱི་དོན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཐུགས་ལ་འབྲུངས། རྗེ་རྗེ་ལ་འཁྱོར་མ་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱར་བསྐྱན་ནས་ཞལ་གྱིས་གདམས་པ་ཡང་གནད་བཙོ་ཀྱན་པའི་རྩམ་ཐར་དུ་གསལ། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་བརྒྱུད་དེ་ཐིམ་
བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་དུ་ཁ་ཆེ་རྒྱལ་པོའི་གསོད་མི་སུམ་ཅུ་ཙམ་མངགས་པ་དང་འབྲད་ཀྱང་སྒོགས་མཆོད་གཉིས་ཀར་
ཅི་ཡང་མ་ཉེས་པར་ཐར། བོད་དུ་སྤྱེབས་པ་དང་ཆོས་རྗེ་ཆོད་ཆང་པ་སྤྲུག་ཤིགས་ཟིན་ཅིང་རྟེན་ལ་སོགས་པ་མི་
བཞེངས་པའི་བཀའ་གནད་འདུག་པ་ལ། ང་ནི་དེའི་བཀའ་ཁོངས་སྤྲེལ་མེད་གསུངས་ཉེ་རྟེན་བཞེངས་འགའ་ཞིག་
མཛད། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་བཅུ་ལྔ་ལོ་1261ལོར་དཔོན་སྒྲོབ་མང་པོ་དང་བཅས་རྒྱ་གར་རྗེ་རྗེའི་གདན་དུ་བྱོན།
དེར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་མཐོང་བ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཙོས་མ་མཁུན་པ་ཐུགས་ལ་འབྲུངས་པར། སྤར་
ཆོས་རྗེ་ཆོད་ཆང་པས་ད་ལྟེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ན་ཁྱོད་ལ་དགེ་སྦྱར་གཤའ་མ་ཞིག་སྤྲེལ་གསུངས་པ་དེ་འདི་ཡིན་པ་འདུག་
བསམ་པ་ཞིག་བྱུང་གསུངས། བསམ་བའི་ཆལ་དུ་བཞུགས་པར་སྟོག་པའི་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། སྤངས་པ་གིས་
བཅད་དེ་བོར། དེ་ནས་ཉིན་མཆོད་བསྐྱེད་མར་ཙ་རྒྱུང་འབྲལ་འཁོར་མཛད་ནས་བཞུགས་པས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་
བར་ཟླ་ཁ་སོས། ཐིམ་བོད་དུ་ཕེབས་པ་དང་དབྱུག་ཡོར་གཉིས། གཉལ་ལོ་རྩེ་ མཆོ་སྤྲོ་སོགས་སྤྱོད་ཉེ་ཆོས་དང་
རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱན་སྤེལ་ཅིང་འགྲོ་དོན་མང་དུ་བསྐྱུངས། རབ་བྱུང་ལ་པའི་ཆུ་འབྲུག་ལྔ་ལྔ་ལོ་1292ལོར་ཡོན་གོང་མ་དུ་
པའི་སེཾཆོད་ཉན་གྱིས་རྟོར་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས། རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱུར། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་ཆོན་དུ་བྱུར་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་དོར།
མཁྱོགས་པོར་བོད་དུ་འབྱོན་ཅིས་མཛད་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་ཡི་ཆད་ཀྱི་ཞུ་བ་སྤུལ་བས། ང་སྤྱོད་པོ་དོང་རིན་ཅེ་ལས་བཅད།
གསོལ་བ་རྗོད་ཆང་པ་ལ་འདེབས། ལྟེ་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་མདུན་དུ་བྱུང་ཡང་ཐོང་བ་བཀས་ནས་སྤྲད་པ་ལྷག་སྦྲུམ་
པ་ལས་མེད་ཅེས་པའི་གསུང་གིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱན་ཆབ་མང་པོར་བྱུང་། རྒ

གཟུང་བ་ཁབ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁྱིར་ཁྱོན། དཔྱད་མོ་བསྐྱད་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མ་བུ་ཁྱི་མོ་1309མོར་སྤྱ

གསེགས།

གུ་བཅོན་ཨོ་ཁུ་ན་པ་ལས་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་བསྟེན་སྒྲུབ་ལྷན་པའི་སློབ་མའི་གཙོ་པོ་ནམས་བརྟན་པའི་ཚུལ་ནི།
 《ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱུང་》ལས། མཁར་ཚུ་པ་དང་རྒྱ་མེད་སྤྱོད་པ། ། ཟུར་ཕྱག་སྟེ་མདོ་སྟེ་མཆོད་སྟོལ་མང་ལས། ། རྒྱལ་
 བགཉིས་པ་རང་བྱུང་ཆོས་རྩེ་ཡིས། ། རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་བསྟོལ་གདམས་པའི་ལམ་བཟང་གསལ། ། རིན་པོ་ཆེ་མཁར་ཚུ་
 པས་དམིགས་རྒྱུ་རེ་ལ་གསེར་ཞོ་རེའི་མཚུལ་ཕྱལ་ནས་ལྷན་ཤིང་བརྟེན་མོ་བསྟེན་པ་འདྲ་མཛད། བྲིད་གཉིས་པ་
 རྟོགས་ལྡན་རྒྱ་བམེད་གསལ་མན་རག་ནམས་སྟེགས་བམ་དུ་བསྟོལས། ལྷིས་ཀྱང་བྲིད་ལྷགས་འདི་ལ་གཙོ་རྟེན་དུ་
 ཞིང་ལ་གོ་ལྷང་པ་གཞོན་ལྷ་དཔལ་གྱིས་དེ་བུ་ལྷན་པས་ལན་འདེབས་གནང་བཞིན་གིས་ཡིག་བཟང་བཟང་པ་དང་། ལྷ་པོ་
 པ་མཁའ་བསྟན་བསྟན་ནམས་འོད་ཟེར་བ་ལ་ཡིག་ཆ་གསལ་བ་མ་ཆོས་ཤིང་། ཟུར་ཕྱག་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་པས་
 མཛད་པའི་ཁྱིམ་ཆེན་དང་། མཁའ་པ་ཤངས་སྟོན་དང་། སྟེ་མདོ་ཀུན་དགའ་དོན་གྱུ་བ་པས་དོ་རྩེ་ཆོག་རྒྱུ་ཆེན་གི་ནམ་
 བཤད་མཛད་པ་བཞི་ལ་འགྲེལ་ཆེན་བཞི་ཟེར་ཞིང་། བསྟན་འོད་ལས་ཆོས་རྩེ་གངས་པ་བརྟེན་དཔལ་ལྡན་སྒྲུལ་བསྟན་
 ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བར་དུ་བྱུང་བ་དང་། སྟེ་མདོ་སྟེ་མཆོད་ལས་ཀྱང་བརྟེན་པ་འཕེལ་པ་སྟེགས་སྟོལ་མང་དུ་བྱུང་བ་
 ལས། རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཀུན་མཐུན་རང་བྱུང་ཆོས་རྩེས་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་ཁུ་ན་དཔལ་ལས་གདམས་རག་རྩོགས་པར་གསལ་
 ཏེ་དོ་རྩེ་ཆོག་གི་མདུད་དཔྱོད་དང་གདམས་རག་གི་གནད་གཞན་ལས་ལྷན་པར་འཕགས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་གསལ་
 བར་མཛད་ཅིང་། རྩོམ་པའི་དོ་རྩེ་སྟེགས་སྟེ་བཞི་པ་ནི་རིན་ཆེན་པོ་བརྟེན་དང་བཅས་པས་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་བར་མཛད་
 དོ། ། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། ། དེར་གི་དུས་སྟེ་བཀའ་སྟོལ་འདིའི་གདམས་རག་གི་རྒྱན་ནི་ཀམ་ཀི་ཆོང་གི་གྲུབ་
 མཐའ་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱི་བྲིད་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ལྷགས་སྟོལ་འདི་ཞིང་གཙོ་སྟོང་གནང་བའི་རང་རྒྱ་ལྷུ་པའི་དཔོན་
 རྩོ་ནི་ལྟར་ནས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་མེད་པར་སྟངས།

3. ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་

ལྷུལ་སྐྱུའི་ཡང་མི་དང་སྐོས་འཛིན་ཚུལ་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ། དེ་ཡང་ལྷུལ་སྐྱུ་ཞེས་པ་ནི་དེ་པོ་སངས་རྒྱུས་སྐྱུ་གསུམ་
 གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ། རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་གཟུགས་སུ་ལྷུལ་ནས་གདུལ་བྱའི་དོར་སྐལ་དང་བརྒྱན་པའི་ཆོས་བརྒྱན་
 ཅིང་ཕན་བདེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཛད་པོ་ཞིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་བྱུན་
 མོང་དང་བྱུན་མིན་གྱི་བཞེད་སྟེལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཡོངས་གྲགས་ཐོག་པ་བྱུན་མོང་བའི་ལུགས་སྟར་ན། རང་
 བཞིན་ལྷུལ་སྐྱུ་དང་། འགོ་འདུལ་ལྷུལ་སྐྱུ། སྣ་ཚོགས་ལྷུལ་སྐྱུ་ཞེས་རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་དོས་འཛིན་ཅིང་། དེ་
 ཡང་རང་བཞིན་ལྷུལ་སྐྱུ་ཞེས་པ་དེ་ནི། དབྱིངས་སྤང་མོངས་སྐྱ་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་དྲངས་ཤེལ་ལས་
 གཟུགས་བརྒྱན་འཆར་བ་བཞིན་དུ་རིགས་སྟེལ་ཞིང་ན་ས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོར་རིགས་སྟེལ་
 སངས་རྒྱུས་དང་། ཞིབ་དང་ཞེལ། ཁྱོ་བོ་དང་ཁྱོ་མོའི་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྤང་བས་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་རང་བཞིན་
 གྱི་ལྷུལ་པའི་སྐྱུ་ཡིན་ཚུལ་《ཆུད་ཉི་ཟླ་ཁ་སྟེར་》ལས། འགོ་འདུལ་ལྷུལ་སྐྱུ་ཞེས་པ་ནི། ཐབས་མཁས་ལ་བྱགས་རྗེ་དང་
 སྟོན་པའི་སངས་རྒྱུས་དེས་གཞན་དོན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཚུགས་

ཆུས་པ་རྟོར་གཞོན་ལྷ་བཟང་པོ་གཞིར་པ་བསྐྱོ་བཞག་བྱས། རང་ཉིད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་གཞིས་ཀ་རྣམས་ཉམས་གསོ་
 དང་། ཡུལ་སོ་སོར་སྤོང་བྱ་བཅུགས་ནས་སྤྱི་ཚལ་བཟོ་བ་དང་། སྤུང་ཆུ་ཉིང་ལ་ཟམ་ཆེན་འཇུགས་པ། མཁར་
 རྫོང་རྫོང་པའི་ཉམས་གསོ་བ་དང་སྤྱི་གདོང་ཅེ་འོ་པོ་བྱང་ཆུ་བསྐྱེད་བཅས་བྱས། དུས་མཚུངས་སུ་ཁྲུ་ལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་མི་
 སེར་གྱི་ཁུར་པོ་ཡང་དུ་གཏོང་བ་སོགས་གསར་བཅོས་ཀྱི་བྱ་བ་མང་ཅམ་བྱས། ལྷགས་གཞིས་ཀྱི་མཁྱེན་དཔྱད་རབ་རུ་
 ཡངས་ཤིང་། ཞི་དྲག་གི་ཐབས་ཤེས་གང་ལའང་སོགས་པ་མེད་པའི་བྱི་དཔོན་དེ་ཉིད་ལྷག་པར་དུ་སྤྱིད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་
 འཛོན་ཐང་ཏ་ཅང་ལྷན་པས། བྱི་མས་དཔོན་གོང་མ་རྒྱལ་མཚན་སྐབས་ཀྱི་དུས་སུ་གཡའ་བཟང་པས་དྲག་ཤྲགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཕག་གྱུ་འཛུལ་འབངས་བྱིས་དུད་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ས་ཁོངས་བཅས་ཏམ་བཟུང་བྱས་
 པ་དེ་དྲག་ཐམས་ཅད་བྱི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་བྱི་ལ་འཁོད་མ་ཐག་རུ་རང་ཉིད་ཀྱི་མངའ་འབངས་ས་ཁོང་དང་
 བཅས་པ་རྒྱུར་སྤངས་པས་སྤྱི་ཡང་གཡའ་ཕག་བར་ཁ་མཆུ་ལངས། དུས་དེར་ཆལ་པ་བྱི་དཔོན་གྱིས་གཡའ་བཟང་
 པའི་རྒྱལ་རྒྱུར་བྱས་པ་དང་། ས་སྐྱ་དཔོན་ཆེན་གྱིས་དྲང་བདེན་མ་བྱས་པར་མངའ་འབངས་དང་ས་ཁོང་རྒྱ་ལོར་
 རྣམས་གཡའ་བཟང་པ་ལ་ཕྱིར་སྤྱད་དགོས་པའི་བཀའ་ཐག་བཅད། གཡའ་ཕག་བར་གྱི་གྱོད་གཞི་ཐག་མ་ཆོད་པར།
 བར་ཐང་དུ་གཡུལ་བཞུགས་པས་ཕག་གྱུ་པ་ཕམ། རྟོན་པ་གཞོན་ལྷ་འོད་སོགས་འགོ་པ་བཅུ་གསུམ་ཅམ་དམག་འོག་རུ་
 ཤོར། བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་དང་རྟོར་གཞོན་ལྷ་བཟང་པོས་གཙོས་མི་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་ལ་ཆེར་བྱོས།
 དེ་ནས་དཔོན་ཆེན་དབང་ཕྱུག་དཔལ་པའི་དྲང་དུ་གཡའ་བཟང་པ་དང་ཕག་གྱུ་གཏུག་གཤེར་བྱས། ས་སྐྱའི་དཔོན་
 ཆེན་གྱིས་གཡའ་བཟང་གི་ཚོགས་བྱས་ནས་བྱི་མས་ཐག་འཁྱུག་གཙོད་བྱས་པས་གཡའ་བཟང་པ་རྒྱལ། ས་སྐྱའི་དཔོན་
 ཆེན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་བྱི་དཔོན་གྱི་ལས་གནས་ལས་ཕབ་སྟེ་ས་སྐྱའི་སྤྱོལ་ལས་འཛོན་པ་ཞིག་ཕག་གྱུ་འོད་ཀྱི་དཔོན་
 ལ་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབང་ཆ་ཅ་བ་ནས་མ་སྤྱད་པར་དོ་སྐོལ་མཐར་འཁྱུལ་བར་བྱས།
 དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་དཔོན་ཆེན་དབང་ཕྱུག་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་གཡའ་ཐབས་བྱས་ཏེ་དབྱུག་གྱི་དོག་ལུམ་པ་ཞེས་
 པའི་ས་གནས་དེར་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གསོལ་སྟོན་ལ་གདན་དྲངས་ནས་ཞི་དྲག་འཇམ་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་རྣམས་པ་སྒྲ་
 ཆོག་སྤྱད་དེ་བྱི་དཔོན་གྱི་དབང་ཆ་སྤྱད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ་པར་མ་བཟང་། ཞག་བཅུ་དག་ཅམ་ལ་གྲང་ཐང་དུ་
 བཅོན་འཇུག་བྱས། བྱི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ནི་དཔལ་མཛེས་བརྒྱལ་པོ་དང་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་བས་ཆ་འཇམ་གྱི་
 ཐབས་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་། ངའི་སྟོག་བཅད་ཀྱང་ཆོག་ བྱི་དཔོན་གྱི་དབང་ཆ་མི་སྤྱོད། ཅས་གསུངས་པས།
 དཔོན་ཆེན་དབང་ཕྱུག་བཙོན་འགྲུས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་བྱུར་ནས་ཕྱིར་ལོག་ དེ་རྗེས་གཡའ་ཕག་ཁ་མཆུ་འོད་ཀྱི་
 མཚན་སྤྱད་བདེན་བྱས་ནའང་། གཡའ་བཟང་པ་རྒྱལ་འབྱུང་འོད་ཀྱི་ཡོད་པ་གཏུག་གྱི་དམག་རྣམས་བསྐྱལ་ཏེ་རྟོག་
 པོ་རྒྱུད་དུ་གཡུལ་འཁྱུག་བྱས་པས་ཕག་གྱུ་པར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ། གཡའ་བཟང་པའི་འགོ་པ་ཉི་ཤུ་ཅམ་བསད། དམག་མི་
 གཞན་རྣམས་བྱོས། ཕག་གྱུ་འགོ་དམག་གིས་གཡའ་བཟང་དགོན་པ་དང་གཞིས་ཀ་རྣམས་སྤོས་སྤངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཕག་གྱུ་འོད་དབང་ཤྲགས་རྗེ་ཆེར་སོང་ན། མཐར་ས་སྐྱའི་དབང་ཐང་རྒྱུད་དེ་བོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་
 ཕག་གྱུ་འོད་ཀྱི་ཤོར་ཉེན་ཡོད་པ་ས་སྐྱའི་སྤྱམ་དང་དཔོན་ཆེན་ཆོ་ལ་དོགས་པ་སྤྱིས་ནས་དཔོན་ཆེན་དབང་ཕྱུག་བཙོན་
 འགྲུས་ཀྱིས་སྟོག་རུ་གཡའ་བཟང་པ་དང་། ཆལ་པ། ཐང་པོ་ཆེ་བཅས་དང་མནའ་འབྲེལ་བཅུགས་པ་དང་། ས་སྐྱའི་
 སྤྱམ་ཀུན་སྤངས་པ་དང་། དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་བྱི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་བཀོངས་ཏེ་སྤྱི་གདོང་ཅིས་

ལེན་བྱ་བྱུང་བྱས་གཞི་བཀོད། འོན་ཀྱང་ས་སྐྱ་པ་དང་ཕག་གྱུ་འབྲེལ་བ་བཟབ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བྱི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་
 རྒྱལ་མཚན་འདི་ཉིད་སྐྱ་རྒྱུད་བའི་དུས་སུ་ས་སྐྱར་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་སྤྱང་བ་གནང་ཚུངས་བར་མ་བཟང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་ལས་ཞབས་ཡིན་སྟབས་དེ་བཞིན་བྱེད་དཀའ་བར་བྱས།

དེ་ནས་ཁོ་ཆོས་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱམ་མ་མཉམ་མེད་པ་དང་ནང་པ་བསོད་སེང་སོགས་ཆེད་དུ་མངགས་
 བས་གཡའ་ཕག་གཞིས་བསྐྱམས། སྐབས་དེར་བྱི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རང་ཉིད་སྤྱམ་མ་མཉམ་མེད་པ་བར་
 འདུམ་བྱེད་སར་དབྱུས་ཚོགས་སུ་ཕེབས་པར་བསུ་བ་ཞབས་ཏོག་གང་ལེགས་བྱས། སྤྱམ་མ་མཉམ་མེད་པ་ལ་མཛད་
 དཀའ་བ་ཡོང་སྟམ་ནས་གཡའ་བཟང་པར་བདེན་པ་དེ་ཅམ་མེད་ཀྱང་གཡའ་བཟང་པ་རྒྱལ་ཅམ་དང་། ང་ཕག་གྱུ་
 ཕམ་ཅམ་ཞིག་གནང་ན་འགྲིག་ཅེས་བྱས། སྤྱམ་མ་མཉམ་མེད་སོགས་ཐུགས་ཤིན་རུ་མཉེས། དེ་ནས་གཡའ་བཟང་དུ་
 བྱོན་པས། གཡའ་བཟང་བྱི་དཔོན་རྒྱལ་འབྱུང་འོད་ཀྱིས་སྤྱམ་མ་མཉམ་མེད་ཡོང་སྟམ་ནས་གདོང་མ་བསྟན་
 པར་གཡུལ་སྟབས་བར་འདུམ་གནང་མ་སྤྱབ་པར་ཕྱིར་ཕེབས། གོང་དུ་སྟོས་པའི་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུམ་
 མ་འགྲིག་པས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་འགོ་དམག་དང་བཅས་པ་དབྱུས་ཚོགས་སུ་འོངས། བྱི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་
 རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ས་སྐྱ་པའི་དཔོན་ཆེན་འགོ་དམག་དང་བཅས་པ་སྤྱོལ་བསུ་བ་གཟབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ། དཔོན་ཆེན་
 རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ལ་གཡའ་ཕག་གི་ཁ་མཆུ་དེ་བཀའ་གཏན་ཡིག་རིགས་དང་མ་འགལ་བར་བདེན་པ་བདེན་བྱུག་གྱིས་
 ཐག་གཙོད་གནང་དགོས་པའི་རེ་བ་བྱས། དེ་ནས་ཡར་ལངས་ཏེ་ཕྱིན། གོ་མ་པ་དོ་གསུམ་ཕྱིན་མཚན་སུ་ཕྱིར་
 འཁོར་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ལ། གཡའ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་པ་རྒྱན་འཁྱོངས་མ་མཛད་པར་ང་བསད་ན།
 ངའི་རོ་རྟོག་པོ་ཆེ་བས་མདོ་སྟོད་སྤྱད་དང་། བར་མི་ཉག་རིང་མོ་ཡན་ཆད་ནས། སྟོད་མངའ་རིས་སྟོར་གསུམ། རྩ་
 བྱང་ཤར་རུབ་ཀུན་རུ་རོ་བདག་མང་པོ་ཡོང་སྤྱིད་པས་དབྱུས་གཙོད་གི་ཡུལ་ཁམས་རྣམས་ཀྱང་ཡུན་རིང་མི་བདེ་བར་
 ཡོང་སྤྱིད། སྤྱི་གདོང་འདི་ཡང་དམག་གིས་མ་བསྐྱོར་ན་དགལ། གཡའ་སྤྱིད་བསྐྱོར་བ་ཡིན་ན། ངས་དྱིན་གྱིས་
 བསྐྱུངས་པའི་གཡོག་པོ་ཁྱང་ཤས་ལའང་བརྒྱ་ཅམ་ཡོད། བརྒྱ་པོ་དེ་ལ་ལག་རོགས་བཅུ་རེ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བའང་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་ཅམ་ཡོད་པས། ངམས་ཤོད་མཐིལ་འདིར་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོང་བས་དམག་མ་མཛད་ན་
 ལེགས། ཞེས་བྱས་ཀྱང་མགས་ན་པར་ཚོགས་རེ་བའི་ཁལ་གསན།

དེ་ནས་བྱི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ཕྱིར་འཁོར་ནས་ཞབས་འབྲིང་ཞན་གྱས་གཞོན་ལྷ་བཟང་པོ་དང་།
 མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན། ཤུག་འབུམ། བསམ་འགྲུབ། ཀུན་དགའ་གྲགས་པ་སོགས་ལ་སང་ཉིན་དང་གཡའ་བཟང་
 པ་གཞིས་དཔོན་ཆེན་གྱི་མདུན་དུ་གཏུག་བཤེར་བྱེད་རྒྱ་ཡིན། དཔོན་ཆེན་འདི་ཆོག་མི་བརྟན་པ་དང་ཚོགས་མཐའ་ཁ་
 བཞིན་ནས་དམག་གྲུབས་བྱེད་པ། ཆལ་པའི་གོ་ཆ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་ལ་བཏང་འདུག་ཟེར་བས། གཡའ་སྤྱིད་དེད་
 བཟུང་ནས་ཕགས་པ་དམར་བཤུ་བྱེད་བཞིན་འདུག་ཟེར་ཡང་། སྤྱི་གདོང་ཅ་བ་ནས་མ་ཤོར་པ་བྱེད་དགོས་པ་དང་།
 རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་དམག་འཐབ་བྱས་ནས་ཐུབ་ནའང་། བྱི་མས་ལྷགས་ལ་མི་ཆོག་པས་ཕམ་ཁ་ལེན། སྤར་དབྱུས་
 ཀྱི་ས་ཆ་དོག་ལུམ་པར་ང་བཅོན་འཇུག་བྱེད་སྐབས་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཤུག་འབུམ་ལ་ལན་རི་ལྟར་བསྐྱར་པ་
 བཞིན་སེམས་འཇགས་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་ཡང་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བྱ་རོག་ཐང་ལ་ཕེབས། རྣམ་རྒྱལ་ཆོམས་
 ཞེས་པ་འདི་ལ་གཡའ་བཟང་པ་དང་གདོང་གཞི་ར་སྤྱིད་ཀྱིས་བྱ་གཏུག་ཐན་བྱ་བྱས། དཔོན་ཆེན་བྱེལ་འཁྱུབ་ཆེ་ཞིང་

ནམ་འགྲུ་ཤིན་ཏུ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་གྱིས་ད་དུང་དཔང་ཉག་ས་ཡིག་རིགས་འགའ་ཞིག་དགོས་ལུགས་ཁྱུས་ནས། བར་ཐང་པ་དཔལ་རིན་ལེན་པར་བཏང་བས་ཁོ་ཆོས་ལ་མཁས་པ་བཟུང་སྟེ་མ་བཏང་། དེའི་ཐུབ་མོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་དང་། གཡལ་བཟང་པ་གཉིས་ཀ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་གཡལ་བཟང་པ་ཀ་ལྷ་མ་ཕྱོགས་པ་བཞག་དཔོན་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་འཕྱུག་མ་ཕྱོགས་པ་བཟུང་། ཡོལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཐེན། ཀོ་འབོ་མ་ཆེན་པོ་ཉིས་བཅེགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱིད་པོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་སྟོན་དུ་བཅུག་དུས་དེར་མཐའ་བཞི་ནམས་དམག་གིས་བསྐྱར་ཟིན་པ་དང་བྲིམས་རྩ་ཆེན་པོ་བཟུང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་གྱིས་ད་སྐབས་མ་ལེགས་། ངའི་མིང་ཁྱེད་ནས་བཀའ་ཤོག་རྒྱུ་མ་བཏང་ཡོང་སྟེ་མ་ནས་ན་ཚུལ་བྱས་ཏེ། ངའི་གཟུགས་པོ་ཐམས་ཅད་འདར་བཞིན་འདུག་པས། བྱ་གུལ་གཅིག་དང་ཇ་ཉི་གཅིག་བསྟེགས་དགོས་པས་མེ་ཁྱེད་ཤོག་ཅེས་བཞེད། གསལ་རྩ་བཟོ་ཁང་ནས་སྟོགས་སུ་སོ་བའི་མེ་ཁྱེད་ནས་ཕུལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་གྱིས་མགོ་བཏུམས་ནས་སྟོན་འདུག་པའི་ཚུལ་བྱེད་བཞིན་ཐེལ་ཅེ་བསྟེགས། ཅན་དན་གྱི་དྲི་ཞིམ་པོ་བྱང་བས་བཅོན་ཇི་བན་ཅེ། འདི་འདྲའི་དྲི་ཞིམ་པོ་ཅེ་ཡིན་དྲིས་པས། ང་ཡི་ཐེལ་ཅེ་བསྟེགས་པའི་དྲི་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་དཔའ་ཤི་ནམ་མཁའ་དཔལ་དང་། དཔོན་ཆེན་འོད་ཟེར་སེང་གའི་ཡིག་མཁན་སྟོན་པ་རྟོ་རྟེན་དཔལ། དཔལ་ཤི་རྟོ་རྟེན་ཀྱི་མཆོད་གྱི་བྱ་གྲུ་བཞི་རྟོ་རྟེན་དཔལ་བཅས་ཐེལ་ཅེ་ལེན་དུ་འོང་། བྱིད་པོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་གྱིས་ཐེལ་ཅེ་ཐེལ་བསྟེགས་ཆར་ཞེས་གསུངས། སྐབས་དེར་ཕྱི་ལོ་གཞི་དུང་པའི་འཇའ་ས་ཡིག་རིགས་གཡེ་བའགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ནམས་འབྲི་གུང་པའི་སྒྲ་མ་ཀྱུན་ཀྱི་བརྒྱད་ཤོད་དཀར་མདའ་རུ་ཁ་ཆེ་ཞིག་གི་ལག་ཏུ་མངགས་བཅོལ་བྱས།

དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་གཡལ་བཟང་པ་དང་། ཐང་པོ་ཆེ་པ། བྱ་ཡུལ་སྟེང་དཔོན་ཚུལ་བྲིམས་གྲགས་པ་བཅས་ཀྱི་ཀྱབ་ཅ་དཔོན་ཆེན་དང་། ཆལ་པས་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་དང་ཁ་ཅོད་ཐེངས་མང་བྱས། ཁོ་ཆོས་བྱི་སྒྲུང་ལག་སྟོན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་ལ་ཉེས་དུང་དང་། མནར་གཅོད་དྲག་པོ་བཏང་བས་བརྒྱལ་ནས་དབྱགས་ཆད་པ་ཡང་ལན་གསུམ་ཅམ་བྱང་། ལུས་ཀྱི་པགས་པའང་ལན་གསུམ་ཅམ་བཞེས། ཟླ་བ་གཅིག་ལྷག་ཅམ་ཁས་ལ་བྱབ་ནས་གཟིམ་དགོས་པ་བྱང་། འོན་ཀྱང་མནར་གཅོད་ཀྱི་ལྷག་བསྐལ་ལ་འཛིགས་སྐང་མེད་པར་ད་དུང་ཐབས་སྟོ་ཆོགས་ལ་བཞེན་ནས་སྟོན་གཞིན་ཏུ་བཟང་པོ་སོགས་ལ་ལུ་མཐུད་འཐབ་ཅོད་བྱེད་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་ཡང་གནང་། དེ་ནས་དཔོན་ཆེན་ཀྱི་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་གྱི་ཕྱག་གཉིས་ཀྱབ་ཏུ་བཞུམས་ཏེ་ནམ་ཀྱི་ལུ་བསྐྱེད་མཐུན་དུ་བྱིད་ནས་དབྱལ་རྩ་ལྷ་ནག་པོ་ཞིག་གཡོགས་པས་དབྱུགས་སྟུགས་གནང་བས་རྩ་ལྷ་ཡུར་བྱའི་ནང་དུ་ལྷུང་། ཡང་གོང་སྟོང་གཞི་དེར་སྟེབས་སྐབས་དབྱུགས་ནས་བསྐྱར། ཡང་ས་བྱ་གཞི་དུ་འབྱོར་སྐབས་རྩ་ལྷ་གཡོགས་ནས་ཡོག་སྟོག་དམ་པོར་བསྟོགས་པ་དང་། བཅོན་ཆས་གཡོགས་ནས་ཡར་བྱིད། རྒྱུན་གྱི་བར་དུ་ཆལ་པའི་དམག་མིས་བསྐྱལ་པས་ཁང་ན་གཞི་དུ་འདྲེད་དྲག་ཆབས་ཆེན་བཏང་། ཆལ་པས་གསེར་བྱེ་བྱེ་ཅམ་དཔོན་ཆེན་སོགས་ལ་སྟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་གོང་ཅིས་བྱས་དུང་བཀྲོང་མ་བྱུབ། དེ་ནས་ཆལ་པའི་དམག་མི་ཕྱིར་ལོག་ཏུ་གཞོན་ཇིང་དུ་ཟླ་བ་བྱེད་གཉིས་དང་། ཀོ་སྟེལ་དུ་ཟླ་བ་གཅིག་ཅམ་བཞགས། ཕྱིར་ཐེབས་པས་མགོན་པོ་ཀྱི་མཆོད་དང་། དཔལ་རིན་གྱིས་གོས་ཟས་དང་དྲེལ་ཁལ་འབྲིད་ནས་བསྐྱབ་པར་འོངས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་གཞི་དུ་ལོག་སྐབས་མཁར་ཆུང་དྲག་ལ་ཞག་རེ་བཞགས། བསམ་ཡས་ལ་འབྱོར་སྐབས་སྟེ་པོ་པོ་མ་ཀྱུན་གྱིས་

བསྐྱབ་པར་འདྲེན་གང་ཟབ་གནང་། ཆེ་ལུང་གཞི་དུ་འབྱོར་སྐབས་སྟེ་པོ་པོ་མ་ཀྱུན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱས། ཕྱག་འཆོལ་སྟོན་བྱས་པས་བྱིད་པོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་དགའ་དུ་ཤོར། ཉོར་དམག་ལ་མཆོད་སྟེས་ནས། ཉོར་སྐད་དུ་དཔོན་ཆེན་དབང་བཅོན་འདི་མིང་ན་པ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་བདེན་པར་འདུག་མེ་འདི་ཅམ་གྱིས་མིག་ནས་མཆོ་མ་ཤོར་བའི་དཀའ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་རེད་ཟེར། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་གཞི་དུ་གཞི་ཆོས་སུ་ཐེབས་ནས་རྩ་ཆར་དང་གསལ་ཆོགས་ཕུལ། ལྷག་ཆར་རྩོར་ཀྱི་དཔོན་གཡོག་དང་། གཞིན་ཏུ་བཟང་པོ། དེ་བཞིན་པག་གྱའི་དཔོན་གཡོག་ཀན་གྱས་ནམས་དང་ཞལ་འཛོམས་གནང་ནས་ང་ཡི་སྟོག་ཐར་བྱུང་པ་འདིའི་རྒྱ་མཆོད་གཅོ་བོ་ནི་གཞིན་ཏུ་བཟང་པོ་སོགས་ཞབས་འབྲིང་དཔོན་དམག་ནམས་ཀྱིས་དམག་འཐབ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་གཞི་དུ་ཡུལ་གྱི་མ་ཤོར་པ་དེ་ཡིན་གསུངས། དཔོན་དམག་ནམས་ཀྱིས་ད་ལྟ་ས་སྐྱུ་པ་ནང་ཁྱུ་ཡུ་འགལ་བཞེ་ཞིང་ལྷག་པར་དུ་དབང་ཕྱག་བཅོན་འགྲུས་དང་ཀྱི་བཟང་པོའི་བར་འགལ་བ་ཆབས་ཆེ་བས། ང་ཆོས་གོ་སྐབས་དེ་དམ་འཛིན་བྱས་ཏེ་ས་སྐྱུ་པ་ལ་པར་ཆོས་བྱེད་དགོས་ཞེས་ཞུས།

དེ་ལྟར་ས་པག་བར་གྱི་འགལ་བ་དེ་རྩ་ཆེ་བ་དང་། རྩོད་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་མཐར་དྲག་པོའི་དམག་གི་ཡོ་ལང་ལ་བཞེན་ནས་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་དཔོན་ཆེན་དབང་ཕྱག་བཅོན་འགྲུས་འཇའ་ས་དང་བཅས་མཐོང་སྟོན་དུ་འབྱོར། བྱིད་མག་ནམས་དོག་ལུང་བར་སྟེབས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་གྱིས་ཀྱང་དམག་གྲབས་ལེགས་པར་མཛད་དེ། གཞིན་ཏུ་བཟང་པོས་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་པག་གྱའི་སྟོན་གྱི་དམག་ནམས་དྲངས། ལྷམ་སྟེང་དུ་སྟེབས་ཇེས་ཏེ་དམག་ས་གནས་དེར་བཞག་ཀང་ཐང་དུ་བསྐྱོད་ནས་མོན་མཁར་དུ་དཔོན་ཆེན་དབང་ཕྱག་བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་བྱིད་མག་ནམས་དུ་བསྟེགས་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟན་ནས་པར་ཆོས་བྱས་པས་ས་སྐྱུའི་དབྱུག་གཅོང་གི་བྱིད་མག་ནམས་ལ་པམ་ཉེས་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་ཏེ་པག་གྱའི་པ་ལ་ཀྱི་ཁ་ཐོབ། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཀྱང་དམག་ཐོག་ཏུ་ཐེབས། བྱེ་དང་འབྱོངས་ཀྱིས་སོགས་སྟོན་ཀྱི་རྩོད་གཞིས་པལ་ཆེར་སྒྲུངས། རབ་བྱང་དྲུག་པའི་ས་བྱི་སྐྱུ་ལོ་1348ལོར་དམག་དབྱུང་བཏང་སྟེ་ཆལ་པའི་དཔོན་གཞི་དེ་དེའི་ས་ཆ་དང་འབངས་ནམས་པག་གྱས་དབང་དུ་བསྐྱུས། སྐབས་འདིར་པག་གྱའི་དང་འབྲི་གུང་པ་འགལ་ཏེ་དམག་འབྲུག་ལན་མང་བྱང་ཞིང་ལྷག་པར་དུ་འབྲི་གུང་པ་དང་། བམ་གྲགས་པ། གཡལ་བཟང་པ་གསུམ་གྱིས་གྲོས་བཤམས་ནས་པག་གྱའི་དམག་དྲངས་པར་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉོར་གཞིན་ཏུ་བཟང་པོས་འགོ་བྱས། ཡར་སྟོང་གྱི་དམག་རྒྱུས་བྱས་ཏེ་འབྲས་མོ་སྒྲུང་བ་ལ་བཞག་བྱིད་པོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་གཅོས་དབྱང་ཆེན་བྱང་ཁར་བཏོན་ནས་འབྲི་གུང་པ་ལ་པར་ཆོས་བྱས། གཡལ་བཟང་པ་ཕྱིར་སོས། ཆལ་པ་དང་ནམ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁོན་པ་རི་དང་། གཡུ་ཅེ་བྲག་ལ་མཁར་རྩོད་བཅིག་པ་སོགས་བྱས། པག་གྱའི་དམག་ནམས་གསང་མདའ་རུ་ཡོང་། གཡལ་བཟང་བྱིད་པོན་འབྲུམ་ཕྱག་འོད་ཀྱིས་གཉལ་དམག་ནམས་བྱིད་ནས་ལྷན་པོ་ཅེར་འབྱོར་པ་པག་གྱའི་དམག་གིས་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པོ་ཅེར་ཕྱིན་ནས་འཐབ་པས་འབྲུམ་ཕྱག་འོད་སོགས་འགོ་དམག་དགྲ་བརྒྱ་ཅམ་ལྷན་པོ་ཅེའི་ནང་ལ་བཅུར། གཉལ་དམག་མང་དུ་བསང་། གོ་མཆོན་ནམས་སྒྲུངས། རབ་བྱང་དྲུག་པའི་ལྷགས་སྟུག་སྐྱུ་ལོ་1350ལོར། པག་གྱས་འབྲི་གུང་པ་དབང་དུ་སྐྱུས། དུས་དེར་དམག་འབྲུག་ཐེངས་མང་བྱང་ཡང་པག་གྱའི་དམག་དབྱུང་ནམས་དམག་ཤུགས་རབ་ཏུ་ཆེ་བས་དྲག་ལ་མཐའ་དག་ལས་ནམ་པར་ཀྱི་དབྱུགས་ཀྱི་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། ས་སྐྱུའི་ས་ཆ་སྟོན་གཅིག་ཀྱང་དབང་དུ་བསྐྱུས། བྱིད་པོན་

ཞང་ལྷ་མ་མར་སྤྲུལ་མཆོན་བཟང་པོ་དང་། ཆོས་བཞི་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན། གྲགས་པ་བཟང་པོ་
 བཅས་དང་། འབྲུག་སྤྱི་མཐུན་སྤྱི་བྱང་རྒྱལ་མཆོན། བཅུ་གཉིས་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ། བསྟན་
 རྣམས་བཟང་པོ་བཅས་སྤྱི་བྱང་འབྲུག་སྤྱི་མཐུན་ཆོས་བཞི་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ནི་སྤྱི་ལོ་1293ལོ་རབ་བྱུང་
 ལེ་པའི་ཆུ་རྒྱུ་ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། དགྲུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལྷགས་ཁྱིལ་ར་ཐེལ་གྱི་གདན་སར་ཐེབས་ནས་ཆོགས་པ་
 ལོ་སྤྱི་ལོ་མཇུག་ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། དགྲུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་སྤྱི་ལོ་1360རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་ཁྱིལ་བ་བཅུ་གཉིས་
 པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་སྐྱ་གཤེགས་ཀྱང་ཆོས་བཞི་པར་གྲགས་ཞེས་སྟོར་ཆོས་འབྲུང་དྲུག་སྤྱི་ལོ་ གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་
 འདི་དུས་སྤྱི་བོད་ཀྱི་མཆོན་བཟང་པོས་ཉོར་གོང་མའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལྷང་དང་ལག་ཉགས་ཞུས་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱི་
 དཔོན་ལོ་བདུན་དང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་མཆོན་སྐབས་ཟེར་བས་ཁྱི་དཔོན་ལོ་ལྷ་བཅས་རིམ་པར་བྱས་ཀྱང་། ཁོང་ཆོས་
 བཀའ་བྱི་ལྟེ་འཛིན་ཚུགས་ལ་ཕན་པ་ཞིག་བྱུང་མེད།

བཅུ་གཉིས་གསར་མ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་ནི། སྤྱི་ལོ་1310རབ་བྱུང་ལེ་པའི་ལྷགས་ཁྱིལ་ར་ཐེལ་གྱི་འབྲུངས་ཤིང་།
 དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལྷགས་ཁྱིལ་གདན་སར་ཐེབས་པ་ནས་ཆོགས་པ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བསྐྱེད་ཏེ་དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅེ་
 གཅིག་པ་སྤྱི་ལོ་1370རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་ཁྱིལ་བ་དགྲུང་ལོ་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྐྱ་གཤེགས་

གསུམ། བཀ་བྱའི་བྱང་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བོད་ ཡོངས་ལ་དབང་སྐྱོར་བྱས་པ།

རྒྱའི་སི་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་མཆོན་ནི། རབ་བྱུང་ལེ་པའི་ཆུ་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་1302ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། དགྲུང་ལོ་
 གསུམ་པ་ནས་ཡིག་འབྲི་སྒྲིག་སྤྱི་བོད་ཆུགས། དགྲུང་ལོ་བདུན་པར་སྐྱོན་ལྷ་ཆོས་བཞི་པའི་མདུན་དུ་དགོ་བཞུགས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཞུས་ཏེ་མཆོན་བྱང་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་གསོ། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་པར་མཁན་ཆེན་ཚུལ་དར་པའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུ་
 བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སྐྱོན་ལྷ་སྤྱི་བོད་གཉེན་དུ་ཐེབས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་པ་དང་། སྒྲ་
 མ་མཉམ་མེད་པ་སོགས་བཞུགས་ནས་རྒྱུད་བཟླ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་གནང་བས་
 མཁས་པར་གྱུར། ལོ་ལྷ་ཙམ་བཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་དགོ་བཤེས་ཀྱི་མཆོན་སྐྱོན་ཐོབ་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོ་བཟང་པོ་དཔལ་པའི་དམ་གཉེན་གྱི་ལས་ཆོན་ཡང་རེ་ཞིག་གནང་། དེ་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ཁྱི་དཔོན་ཁག་དང་། མི་
 དཔོན་སོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་མང་པོ་སྐྱོར་སྤྱོད་གཉེན་ལ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱང་རྒྱལ་མཆོན་ནི། བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་པ་སོགས་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱགས་ཅིས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་གྱུར། དེས་ན་སྐྱོར་བཞུགས་
 རིང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལ་མཁས་པ་ཁོ་ན་ཙམ་མ་ཟད། སྤྱི་དོན་སྤྱོད་བལ་མཁོ་བའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཡང་སྤྱོད་བཅོན་
 གནང་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ།

རྒྱའི་སི་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་དཔོན་གྱི་ལས་གནས་ལ་འཁོད་སྐབས། དེའི་གོང་གི་ཁྱི་དཔོན་རྒྱལ་མཆོན་
 སྐབས་ཀྱིས་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འབྱུར་གྱིས་སྤྱི་གདོང་མཛོད་ཁང་གི་དངོས་རྣམས་རྒྱལ་མཆོན་སྐབས་ཀྱི་བྱ་ཆས་
 ཁྱི་འོས་པ་རྣམས་ཁྱིར། ཁྱི་མི་འོས་པ་རྣམས་བཅག་སྟེ། ཁྱི་དཔོན་གསར་པ་ལ་དངོས་རིགས་ཅིས་སྤྱོད་བྱས་པ་

རྣམས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཆག་བྱམ་ཅན་གྱི་དངོས་རིགས་འགའ་ཞིག་ལས་མེད་ཁར། ཕག་བྱའི་ཁྱི་དཔོན་
 ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱི་ཆེ་སྤྱོད་འབྲས་མོ་དང་བཅས་པ་གཡའ་བཟང་པས་བཟུང་། བཅོན་ཐང་སྤྱོད་དང་། ཁྱི་འབྲུག་
 བཟང་མོ། ལྷ་རུ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཤར་པས་བཟུང་། རྩོན་མཁར་དང་། བྱི་མ་ལྷ་ཁང་གི་སྐོར་བཅས་དགོ་བཤེས་
 དུ་དབེན་པས་བཟུང་། ཟ་ར་སྟོད་སྟོད། ལུས་ཞིང་། དགོན་ཐང་། ཀྱུན་དགའ་ར། སེ་གསེབ་ལྷ་ཁང་གི་སྐོར་
 བཅས་ཁང་གསར་པ་དང་། དཔོན་ཆེན་ཡོན་བཅུན་པའི་སྐོར་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་། ལྷ། སྤྱི་མ་ཐན་རྣམས་དུ་དབེན་
 ཤོད་རྗེ་མགོན་པོའི་སྐོར་གྱིས་བཟུང་། འཕྱོས་མོན་མགར་རྒྱལ་མཆོན་སྐབས་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ་རྒྱའི་སི་ཏུ་ལ་ཅིས་མ་
 སྤྱོད་པ་བཅས་མདོར་ན་ཕག་བྱའི་ཁྱི་དཔོན་གྱི་མངའ་ཁོངས་དེ་ཕྱི་ནང་གང་གི་ཐད་ནས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་
 ཡོད། རྒྱའི་སི་ཏུ་ཁྱི་དཔོན་གྱི་འགན་བཞེས་གནང་རྗེས་སུ་གཞོན་ནུ་འོད་ཟེར་སྤྱི་གདོང་གི་གཉེན་པར་བསྐོས་ཀྱང་།
 ཕྱི་ནང་གི་ལས་དོན་ཁག་རྒྱའི་སི་ཏུ་དཔོན་པོ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བས་ལོ་བདུན་ཙམ་གྱི་རིང་སྤྱི་གདོང་གི་
 མངའ་ཐང་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་མེད་པའི་ཁར། གསེར་སྤང་སྤོང་ཕག་ལྷག་ཙམ་གྱི་བྱ་ལོན་འཇལ་དགོས་པ་བྱུང་བ་བཅས་
 རྒྱའི་སི་ཏུ་ལོ་བཅུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱའི་སི་ཏུ་ཤོར་གཞོན་ནུ་བཟང་པོ་སྤྱི་གདོང་གི་ནང་གཉེན་ལ་བསྐོས། དེས་སི་ཏུ་དཔོན་པོ་
 པ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་གཅིག་སེམས་གཅིག་གིས་སྤྱི་གདོང་གི་ནང་གཉེན་གྱི་ལས་ཀ་བསྐྱབས་པ་དང་། སི་ཏུ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་བཅོན་གནང་སྟེ་ཕག་བྱའི་མངའ་ཁོངས་གཞན་ལ་ཤོར་པ་རྣམས་རྒྱུར་སྤྱོད་པ། ཕག་བྱའི་
 ཁོངས་ཀྱི་གཞིས་ཀ་རྣམས་ཉམས་གསོ་དང་། ལུས་སྤྱོད་སོ་སོར་སྤོང་བྱས་འཇུགས་པ། གམ་རྒྱལ་ཟམ་ཆེན་འཇུགས་པ།
 སྤྱི་གདོང་པོ་བྱང་རྒྱུ་བཞུགས་ཀྱང་བ་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱབས་པས་མཐར་ཁྱི་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་
 རྣམས་ཕག་བྱའི་མངའ་ཐང་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་འབྲན་ཟེམ་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཡོན་གོང་མས་ཁྱི་དཔོན་གྱི་འཇལ་ས་དང་།
 ལྷག་མགོ་ནོར་བྱ་གསུམ་པའི་ཐམ་ཀ་སོགས་གནང་བའི་སྐོར། སི་ཏུ་འགའ་འབྲུམ་ལས།

རྒྱའི་ལ་དབེན་པ་གྲུང་ཐང་དུ་ཐེབས་དུས། དེར་དུ་དབེན་ཤ་དང་སྐོར་པ་གཉིས་འཇལ། རྒྱལ་མཆོན་རྣམས་
 ཞུས་ནས་སྐོར་པ་བྱང་ལ་རྒྱལ་བྱ་སྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་ཐེགས། དུ་དབེན་ཤས་དབེན་པའི་མགོ་ལུང་(སྤྱི་ཁྱི་དཔོན་)བྱས་
 རྣམས་རྒྱུར་བྱུང་། རང་རེས་ཀྱང་བསམ་ཡས་བྱུང་དཀར་དུ་བསྐྱབས་པ་ཕྱིན། དབེན་པ་རྒྱུར་གདན་དྲངས་ཀྱང་། རྒྱལ་
 བྱས། རྗེ་རྗེ་དཔལ་ཟེམ་དང་། ཞང་པོ་ནམ་མཁའ་དཔལ་མངགས་ནས། དབེན་པ་ལ་ངོ་མ་བཏུ་ཟེར་བའི་སྤྱི་ཁྱི་
 (ཆའ་ཕྱིན་)ཞིག་བྱུར་དུ་བསྐྱོར་བྱུང་ནའང་། འཇལ་ས། ཏུན་དབེན་གྱི་དམ་ཁ་ཁྱིམས་ར་དང་བཅས་པ་འདུག་
 པས། འཇལ་ས་ཉན། དབེན་པ་ལ་ངོ་མ་བྱས་ནས། གོང་དུ། གོང་མ་ལ་མཇལ་བ་ལ། ཁྱི་རང་འགོ་བཟུང་ན་
 རབ། ཁྱི་རང་འགོ་བཟུང་ན། མི་ངོ་མ། གཞན་དྲག་པ་གཅིག་ཐོངས། གང་ཞུས་འབྲུག་ཟེར་ནས། གཞོན་
 རྒྱལ་དུ་དབེན་ཤས་སྤྱོད་བཟུང་(མཆོམས་སྤྱོད་)བྱས་བྱུང་། དེ་ནས་གསོལ་ཇ་ཁང་བར་མའི་སྤྱི་དུ་རི་རྒྱང་པ་ལ།
 དབང་བྱས་བྱས་པ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པར་ཁོ་ན་རེ། དཔོན་རྣམས་མི་འཕྱོན་ན། ཐོ་ཅེ་ཞིབ་མོ་མཛད་ནས་སྐྱོར། རི་
 གཡའ་ཤོར་སྤོང་པ་ཞིག་དགོས། རས་ཕྱིན་པས་ཆོག་ལགས་ཟེར། དེའི་སང་དཔོན་སྐྱོར་རྣམས་འཛོམས་པ་ལ། ཁྱི་
 རྣམས་མི་འགོ་ན། ཁམས་རྒྱང་དབང་བྱས་འགོ་བར་འདུག་ ཡང་ཁོ་ཡར་སྤྱོད་པས་དུས། ཁྱི་ཆོས་གཡའ་འགོར་ཞེ་
 འཛོག་ཟེར་བ་ལ། ཐམས་ཅད་གཡའ་འགོར་འཛོག་པར་བྱ། ཡོན་ཏན་ལྷ་བྱས། དེ་ནས་ཤེས་རབ་རྗེ་ལ། དབང་

དངོས་སྤྱད་བཅུ་གཉིས་པའི་ལོ་དེར་ཞབས་བྱ་དང་གཞུགས་པ་ཞལ་བཞུགས་མིན་མ་དེས་ཀྱང་། སྐབས་དེར་གཏུང་སྤྱས་བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞུགས་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལ། འབྲུལ་མེལ་གྱི་སྐོར།

《བོད་མཛུང་སྤྱི་བཤད་》ལ་སོགས་ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་ཏུ་འཁོད་པའི་གོང་གསལ་པག་ཟུ་ཕྱེ་སྤྱད་རིམ་བྱུང་གི་རེའུ་མིག་འདི་ནི་《དེབ་ཐོན་》ལ་སོགས་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུ་དག་གི་བརྗོད་དོན་དེ་བཞིན་གོ་བ་མ་ལོན་སྐབས་འོ་ལོ་རྒྱུ་གིས་བསྒྲིགས་པར་སྒྲུབ་ཤི། དེ་ལྟ་བུ་ནི་བོད་ཀྱི་ཁྱད་སྤྲེལ་ཡིག་ཆ་གང་དུ་འང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པར་རེའུ་མིག་འདི་ནི་ནང་དུ་ཕྱེ་སྤྱད་བྱུག་པ་སངས་རྒྱུས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཕྱེ་སྤྱད་དགུ་པ་རིན་ཆེན་རྗེ་ཆེ་གཉིས་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དང་འགལ་ཏེ།

དང་པོ། ཕྱེ་སྤྱད་གཞུགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་གཞུགས་པ་འབྲུང་གནས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཆེ་ས་སངས་རྒྱུས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྤྱད་བཟུང་མེད་པ་《དེབ་ཐོན་》དང་། 《དེབ་དམར་གསར་མ་》གཉིས་ཀར་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པར། གཞུགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྟག་(སྤྱི་ལོ་1374)ལོར་འབྲུངས་པ་དང་། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྟང་(སྤྱི་ལོ་1385)ལོར་པག་ཟུ་ཕྱེ་སྤྱད་ཀྱི་ཁྱིམ་འཁོད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྩ་བུ་(སྤྱི་ལོ་1432)ལོར་སྐྱ་གཤེགས། གཞུགས་པ་འབྲུང་གནས་ནི། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྟ་(སྤྱི་ལོ་1414)ལོར་འབྲུངས། སྤྱི་ལོ་1432ལོར་སྤྱད་ཀྱི་ཁྱིམ་འཁོད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྟང་(སྤྱི་ལོ་1445)སྐྱ་གཤེགས། ཞེས་གསལ་བའདི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཁྱི་རབས་བར་སྟོང་མེད་པར་གཅིག་ཆེས་གཉིས་མཐུད་དུ་ཕྱེ་སྤྱད་ཀྱི་ཁྱི་འཛིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་སྐབས་ལ་བེ་ས་སངས་རྒྱུས་རྒྱལ་མཚན་ཕྱེ་སྤྱད་ཀྱི་དབང་འཛིན་པའི་བླགས་འདུན་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་བཞེད་ཅི་བཞིན་མ་འབྲུབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཁག་སལ་《དེབ་ཐོན་》དང་། 《དེབ་དམར་གསར་མ་》གཉིས་ཀར་འཁོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗོད་དེ་ཆོད་མ་ཡིན་ཏེ། 《དེབ་ཐོན་》ཙམ་པ་པོ་འགོ་སའོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་སྐབས་དེར་ཞལ་བཞུགས་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་དང་། སྐྱ་ཆ་རག་གི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་རིན་ཆེན་རྗེ་ཆེ་ཡོང་མི་སྤྱད་དེ། ཕྱེ་སྤྱད་བདུན་པ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་ནི། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྩ་བུ་(སྤྱི་ལོ་1433)ལོར་འབྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་འབྲུག་(སྤྱི་ལོ་1448)ལོར་ཁྱིམ་འཁོད་པ་《དེབ་ཐོན་》དང་། 《དེབ་དམར་གསར་མ་》གཉིས་ཀར་གསལ་པ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་རྩ་བུ་(སྤྱི་ལོ་1481)ལོར་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་སྐྱ་གཤེགས་པ་དང་། སྐྱ་ཆ་རག་གི་དབང་པོ་ཕྱེ་སྤྱད་ཀྱི་ཁྱིམ་འབྲུགས་པ་《དེབ་དམར་གསར་མ་》ན་གསལ། ལོ་དེར་འགོ་སའོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་སྐྱ་གཤེགས། 《དེབ་ཐོན་》བཙམས་ནས་ལོ་རྩ་བུ་ཕྱིན། 《དེབ་དམར་གསར་མ་》ཙམ་པ་པོ་པཌ་ཆེན་བསོད་གཞུགས་སྐྱ་འབྲུངས་ནས་ལོ་རྩ་བུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་རིན་ཆེན་རྗེ་ཆེས་ཕྱེ་སྤྱད་བྱས་མེད་པ་མངོན་སྲུང་ཆོད་མས་སྤྱད་པོ།

གསུམ་པ། སྐྱ་ཆ་རག་གི་དབང་པོའི་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས། སྐྱ་ཆ་རག་གི་དབང་པོ་དགུང་ལོ་དང་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་པག་(སྤྱི་ལོ་1490)ལོར་སྐྱ་གཤེགས། དུས་དེར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ཆུང་སྐབས་རིན་ཐུངས་པས་

དཔོན་ཆོབ་བྱས་པ་དང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ལྷག་(སྤྱི་ལོ་1499)ལོར་རིན་ཐུངས་པས་གཙོས་ཕྱེ་སྤྱད་པོ་རྣམས་སྤྱི་ལོ་དོར་དུ་འཆོགས་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོན་པའི་སྤྱི་ལོ་དང་བཟུ་ཤིས་གཞུགས་པ་པག་ཟུ་ཕྱེ་སྤྱད་ཀྱི་ཁྱིམ་འཁོད་པ་《དེབ་དམར་གསར་མ་》དང་། 《དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱད་བྱུངས་》གཉིས་ཀར་གསལ་པ། རིན་ཐུངས་པས་སྤྱི་དབང་བའི་དུས་དེར་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དཔོན་ཆོབ་མེལ་གཏོང་གི་དུས་ཟེར། ལྷག་པར་དུ་སྐབས་དེའི་སྐོར་《དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱད་བྱུངས་》ལས། སྤྱི་ལོ་དང་བཟུ་ཤིས་གཞུགས་པ་སྐྱ་བཙམས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་སྐྱ་ཆ་རག་གི་དབང་པོ་གཉིས་ཀར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ཆུང་སྐབས་དེ་ལ་བླགས་ཆགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱད་པའི་ཆེན་པོར་གྱུར་སྐབས། སྐྱ་ཆ་རག་གི་གཞུགས་པས་གཏུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སོན་པའི་རིང་ཁོར་དེ་གི་མེལ་གྱི་སྐྱ་ཆ་རག་གི་ཁྱིམ་འཁོད་པའི་ཕྱིར། ཐང་གི་ཆེན་པོའི་གྲོས་ལ་དབང་བ་སྟོན་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པར་གནང་བཞོད་བཀའ་ནན་སོགས་ཀྱིས་ཁྱུ་པའི་ཕྱེ་སྤྱད་ཀྱི་ལ་རྒྱུ་མི་འཆུགས་པའི་ཞལ་ལེན་མཛད། དེ་ཡང་དཔོན་ཆོབ་མེལ་གཏོང་བྱེད་པ་རིན་ཐུངས་མཚོ་སྐྱོས་རྗེ་ཆེས། སྟོན་པོ་གཞན་རྣམས་ལ་གྲོས་མེད་པར་འགའ་ཞིག་གིས་འདོད་པ་ལྟར་མཛད་པས། ཕྱེ་སྤྱད་པོ་གཞན་རྣམས་མ་འདོད་པའི་དབང་གིས་ཕྱེ་གཟར་ལངས། འོན་ཀྱང་འཕྱོངས་རྒྱུ་ནས་ཕྱེ་སྤྱད་ཀྱི་ལ་རྒྱལ་དགོངས་ཏེ་བླགས་ཁྱིམ་ཆེ་བར་མཛད་པས་ལོ་འབྱོར་མཆོད་མ་བྱུང་། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་རྒྱུ་རིན་ཐུངས་པ་དང་འཕྱོངས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཙོས་པའི་སྟོན་པོ་རྣམས་བཀའ་བཞུགས་ཐོག་ནས་གཏུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་བཟུ་ཤིས་གཞུགས་པ་ཕྱོང་ཆེན་པོའི་ཁྱི་ཐོག་ཏུ་སྐྱ་ཆ་རག་གི་ཁྱིམ་འཁོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལོ་1499)གཞོན་ཏུ་འདུས་ཉིད་ནས་ལོ་རྩ་བུ་སོགས་སྤྱི་ལོ་པའི་དག་གི་སྤྱི་དབང་ལས་རྣམས་པར་འདས་པས་འཛིན་ཉིད་ཀྱི་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་པོ་འབྱུང་པར་དགའ་ཞིང་། ཆོས་དང་སྤྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཤོར་བའི་ཟམ་ཏོག་སྟོབ་རབ་ཏུ་ཡངས་པ་ཞེས་སོགས་བསྟན་བཟུགས་མང་པོ་གནང་བ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཀྱི་དུས་སྤྱི་གཞུགས་འབྲུང་མིང་ཅན་ཕྱེ་ཡི་གདོང་པོ་འཛིན། །བདུན་སྐུ་མེད་ཀྱིས་པག་ཆོང་ཡོས་ལྟར་རྒྱུ་། །ཞེས་པའི་ལུང་བསྟན་ལྟར། རིན་ཐུངས་པ་དག་དབང་རྣམས་རྒྱལ་གྱིས་ཞིག་ཉལ་གྱི་སྤྱི་ལོ་སྤྱད་མཁུ་གི་དཔུང་ཁྱིམ་ཕྱེད་པ་སོགས་གོང་མའི་(རབ་བྱུང་བཟུ་ཤིས་གཞུགས་པ་)དགོངས་པར་ཕོག་པ་མཛད་པར་བརྟེན། ལྷ་དམར་བཞི་པས། པག་ཙོ་ཟུ་པའི་ཕྱེ་སྤྱད་འདི། སྤྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་སྟོན་ཕྱེད་པོ་རྣམས། ཡང་སྟོན་པོ་རིན་ཐུངས་པ་ལ་གཅེས་པས་དགོངས་བསམ་མཛད་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ཀྱང་བཞེས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་། དེ་ཡང་ལུང་བསྟན་དུ་གཞུགས་འབྲུང་ཞེས་པ་གོང་མ་གཞུགས་འབྲུང་བའི་སྐབས་དུས་མེ་བདེ་བ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བའི་འགོ་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། དངོས་གཞི་གོང་མ་འདིའི་དུས་སོ། དེ་སྐབས་འཇམ་དབྱངས་གོང་མས་དབང་གི་མཚན་དང་འཇམ་པ་གནང་། ཞབས་བྱ་གོང་མ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལག་གི་དབང་ལྷག་བཟུ་ཤིས་གཞུགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སྤྱི་ལོ་སྤྱད་མཁུ་ཅད་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་ཀྱན་ཏིན་གྱི་ཕྱི་རྩོམ་གི་མཚན་གྱིས་སྟོན་གར་སྤྱད་པ་གསུམ་གྱི་མེ་ལོང་གི་ངོས་སྤྱགས་པ་བར་ཤར་རྩོ། ཞེས་གོང་མ་དག་དབང་བཟུ་ཤིས་གཞུགས་པ་ལ་རྒྱ་ནག་གོང་མས་འཇམ་པ་གནང་བའི་དུས་ནི་སྤྱི་ལོ་1565པའི་ཤིང་སྟང་ལོ་ཡིན་པ་དུང་དགར་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་《ཆོས་སྤྱད་བྱུང་འབྲེལ་》ལས་གསལ། སྤྱི་ལོ་1538ལོར་《དེབ་དམར་གསར་མ་》ཙམ་སྐབས་ཕྱེ་སྤྱད་སྐྱ་ཆ་རག་གི་དབང་པོ་ཞལ་བཞུགས་དུས་ཡིན་ཞིང་། ལོ་དེར་ཕྱེ་གདོང་དང་རིན་ཐུངས་པའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱད་མཁུ་ཅད་ལས་སྤྱི་ལོ་སྤྱད་པོ་བྱུང་བར་རྒྱལ་པམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཆེན་མཐུང་ཞེས་《དེབ་དམར་》ན་གསལ།

སྤྱི་ལོ་1618ལོར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་སྐྱོར་བྱེད་པའི་སྤྱིད་དབང་དངོས་སུ་མ་བཅུག་སྤྱི་བར་དུ་
 མིང་ཙམ་གྱི་ཕག་གྲུའི་སྤྱིད་དབང་དེ་ཞབས་དུང་རག་དབང་གྲགས་པ་ཡབ་སྐུ་སྤྱི་ས་བསྐྱུངས་ཡོད་པར་ངེས། འདི་ལ་
 སྐུ་ས་བཀའ་བརྒྱུད་ནམ་པ་རྒྱལ་བ་དང་ནམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་གཉིས་འབྲུངས་ཤིང་། རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་ལྷ་མོ་ནས་སྐྱ་
 གཤེགས་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་ནམ་པ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ས་མི་ཡམ་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱག་གྲགས་པ་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་
 བཟང་སྤྱི་ལོ་1643པའི་ཚུ་ལྷག་ལོ་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་《དེབ་ཐེར་དཔྱད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་བྱ་དབྱངས་》བཅུ་མས་པའི་ལོ་
 དེར་སྤྱི་ལོ་གོ་དུག་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་བཅས་ལ་ཞིབ་བཟུར་བྱས་ན་འདིར་ཕག་གྲུ་ལྟེ་སྤྱི་དེམ་བྱོན་
 དང་ལོ་ཆོག་ས་འབྲུལ་བྱལ་ཞིག་ཉོག་ས་བྱལ།

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཕག་གྲུ་ལྟེ་སྤྱི་དབང་ས་ ཀྱི་བྲིམས་དང་སྤྱི་ག་གཞི་ལོ་རྒྱུས་།

གཅིག ཚ་བྲིམས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ།

དུས་རབས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཚ་བྲིམས་ནི་དབང་སྐྱོར་གྲུ་ལོ་རིམ་གྱིས་གཞན་ལ་དབང་སྐྱོར་བྱེད་པའི་ལག་
 ཆ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ལ། ཚ་བྲིམས་ཀྱི་ནམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའམ་དབང་སྐྱོར་གྲུ་ལོ་རིམ་དེའི་སྤྱིད་
 དབང་གི་དོ་བོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་ཆོག་ས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ནམ་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་མཛོན་བྱལ། ས་
 སྐྱ་པས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་སྐྱོར་བྱེད་པའི་སྤྱིད་དབང་ཐོར་ཞིག་ཏུ་བྱེན་ནས་ལྟེ་སྤྱི་དཔག་གྲུ་པས་བོད་ལ་དབང་སྐྱོར་
 བྱེད་པའི་སྤྱིད་དབང་དངོས་སུ་འགོ་རྒྱུགས་པ་དང་། ལྷ་ས་ཁྱབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་བོད་
 ཀྱི་བཅའ་བྲིམས་《བྲིམས་ཡིན་ཞལ་ལྟེ་བཅོ་ལྷེ་》ཞེས་པ་ནི། 《དེབ་ཐེར་དཔྱད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་བྱ་དབྱངས་》ལས། དེ་
 ཡང་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་པས་བོད་ཙམ་དུ་མ་བཟང་བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ས་མང་འདབ་བསྐྱར་ན་འདྲ། གདུང་རྒྱུད་
 ཞལ་དོ་རྣམས་བྱུགས་འདོད་ཀྱི་འཐེན་སྤྱི་གས་སོ་སོར་སོང་ཞིང་། དཔོན་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་ཉིག་མི་ཆགས་པར་སྤྱོལ་ན་
 མང་བཤོང་མའི་བྲིམས་ཀྱང་རྟོར་གྱི་ཤན་ཤོར་པའི་ཉང་ཐོམ་སོགས་ལ་བརྟེན། ཐང་སྤྱོད་དང་མཐོ་དམར་ཅི་རིགས་པ་
 དང་། བྱད་པར་རྟོར་བྲིམས་ལ་མི་བསད་ན་སྤྱི་གཙུག་ཆོད་ཀྱིས་གཏོང་བས་མཆོན་པའི་བྲིམས་རྣམས་ལྟེ་སྤྱི་ལས་ཤས་
 ཆེ་བར་བརྟེན། བོད་ཆོས་རྒྱལ་གོང་མའི་ལྷག་སྤྱི་ལ་བཟང་པོ་དགེ་བ་བཅུ་གཞི་བཟུང་བ་འདི་ཉིད། ལྷ་ལོ་སྤྱི་ལ་
 གཙོ་བོར་མཛད་པར་བཞེད་དེ། ཚུལ་དེ་ཉིད་སྐབས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁས་ཞན་རྣམས་ལ་ལ་བར་དོར་ཅིང་། དྲིགས་པོ་
 རེངས་སུ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་པའི་བདེན་རྒྱུན་ཐང་མར་བཅལ་ནས། དཀར་ནག་ཤན་འབྱེད་པའི་བྲིམས་ཀྱིས་རྒྱལ་
 ཁབ་ས་ཆུན་མོ་གསེར་ཁྲར་ལྷ་བྱར་བདེ་བའི་ཆེད་དུ། དཔལ་བོ་སྤྱི་གཞི་ཞལ་ལྟེ། ལྷ་ས་མ་ལའི་ཞལ་ལྟེ། ལྷ་མོ་ལས་
 འཛིན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ལྷ་བཞེས་བདེན་རྒྱུན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། བཟུང་བཀྱིགས་བྲིམས་རའི་ཞལ་ལྟེ། བྱག་ཅན་ཁྲག་བཅོར་
 (སྤྱོད་)གྱི་ཞལ་ལྟེ། དུན་འཛིན་ཆད་ལས་གྱི་ཞལ་ལྟེ། རྟོར་འདྲ་བུ་ཀར་གྱི་ཞལ་ལྟེ། བསད་པ་སྤྱོད་གྱི་ཞལ་ལྟེ།
 རྣམས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྟེ། བསྐྱོན་ཏམ་མན་འ་བསྐྱག་གི་ཞལ་ལྟེ། བརྒྱས་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ཉེ་འབྲེལ་འབྲལ་

བརྒྱམས་གྱི་ཞལ་ལྟེ། བྱི་བྱས་བྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། བམ་པར་རྒྱུ་ཞལ་ལྟེ་སྤྱི་གཙོ་ལྟེ་སྤྱི་གཙོ་ནས་གཏན་ལ་པལ། དེ་
 ཡང་མི་སྤྱན་ལོག་པར་འབྲུ་བའི་དག་ལྟེ་ཆོར་བཅད་ནས། ལྷ་ས་དོན་བཞེད་ཐོག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་ཐབས་སྤྱད་གསོད་པུང་
 གི་སྤྱོད་པ་བཤམས་ཚུལ། རྒྱུར་འགོ་བསལ་བཅན་པོའི་རྫོང་ལ་འབྲུ་འཕུར་བྱེད་ཚུལ། ལྷ་མོར་མངགས་སྤྱོད་པས་རྣམས་
 ཀྱིས་རྣམ་དཀར་གྱི་ལས་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ཉེ་འགྲུངས་སྤངས་པའི་གཞུང་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་ཚུལ་མི་བསད་ལ་ལན་འཇལ་གྱི་
 གཉིས་ཕུང་ལྟེ་ལས་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་སྤྱོད་ཚུལ་ལོན་སོགས་བྱུ་ཞིབ་མཛངས་པའི་སྤྱོད་བྲིམས་ཀྱི་འཇམ་དར་ཡུག་
 གཅིག་ཏུ་བརྒྱངས་པའི་འཇམ་གྱིས་རྫོགས་ལྷན་གསར་པའི་མགོན་པོར་ནས་འགྲུགས་པར་མཛད་དོ། ། ཞེས་བྲིམས་ཀྱི་
 རྣམ་གྲངས་ཙམ་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་གཡུ་འབྲུག་སྤྱི་གཞི་ཞལ་ལྟེ་བཅོ་ལྷེ་ཞེས་པ་འདི་ཡང་རོ་བོ་པལ་
 ཆེར་《བྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྟེ་བཅོ་ལྷེ་》དང་འདྲ་བ། ཕག་གྲུ་ལྟེ་སྤྱི་གང་ཅུང་ཞིག་གི་དུས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚུལ་མཆོན་
 ཀྱི་བྲིམས་ཡིག་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་བཟོ་བཅོས་བྱས་པར་ངེས་པས་འདིར་དབྱེད་གཞིར་བཤོད་པའོ། །

གཡུ་འབྲུག་སྤྱི་གཞི་ཞལ་ལྟེ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། བསད་པ་སྤྱོད་གྱི་ཞལ་ལྟེ། རྣམས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྟེ། རྒྱས་
 པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྟེ། བསྐྱོན་ཆེན་མན་འ་བསྐྱག་གི་ཞལ་ལྟེ། བྱི་བྱས་བྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། བྱི་བྱས་མཐུན་སྤྱོད་པས་ཀྱི་
 ཞལ་ལྟེ། འགོས་འདེད་བུ་ལོན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། དམར་ཕག་ཡུས་གྱི་ཞལ་ལྟེ། རྒྱས་འདོད་ཆོང་གི་ཞལ་ལྟེ། ལྷག་ཆད་
 རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ལྟེ། ལ་ལྷག་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་ལྟེ། བམ་པར་རྒྱུ་ཞལ་ལྟེ། དཔལ་བོ་སྤྱི་གཞི་ཞལ་ལྟེ། ལྷ་ས་མ་ལའི་ཞལ་ལྟེ།
 བྲིམས་འདེགས་བབས་སྤྱགས་གི་ཞལ་ལྟེ་དང་བཅོ་ལྷེ། རྒྱལ་སྤྱོད་གྱི་ཡིག་ལ་ཆད་མ་བྱས་ན་དེ་ཁོན་ལྷ་ས་རོ། །

དང་པོ། བསད་པ་སྤྱོད་གྱི་ཞལ་ལྟེ་ནི། རྟོར་ལྷགས་དང་བོད་ལྷགས་གཉིས་ལས། རྟོར་སྤྱི་གཙུག་ཆོད་ཀྱིས་གཏོང་
 གཏོང་བས་མི་ཤ་ལེན། བོད་དུ་ཆོས་དར་ཞིང་ཆོས་ལ་དཀར་བས་སྤྱི་གཙུག་ཆོད་ཀྱིས་གཏོང་ན་གཉིས་ཕུང་ལྟེ་ལའི་ཚ་
 བར་འགོ་བས་སྤྱོད་འཇལ་ལེན་བྱེད་པ་ལྟེ་གསེར་ནས། དེས་ན་སྤྱི་གཙུག་ཆོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་། དེས་ན་སྤྱོད་
 ཀྱི་དུས་ནི་དུག་པ་ལ། འཇལ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཞོ་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་པས་ན་སྤྱོད་ཞེས་བྱའོ། ཁྲག་ཁྲར་གྱི་དོ་ཆེན་དང་བྱར་པའི་
 རོ་ཆེན་ལ་ཞི་ཆག་གཏོང་དགོས་པ་ཡོང་བས་ན་སྤྱོད་ཞེས་བེར། དེས་ན་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་ན། སྤྱོད་ལེན་
 ལྷག་པོར་སོང་བའང་མེད། སྤྱོད་འཇལ་སྤྱོད་པོར་བྱད་པའང་མེད། བྱ་བ་འདུག་པས། རོ་དོད་མཉམ་གྱི་འཇལ་
 ཡིན་པས་ན་རོ་དོད་ཅེས་ཀྱང་བྱ་སྤྱོད། སྤྱོད་དང་རོ་དོད་དོན་གཅིག་པས། མི་དུག་ཞན་དཔགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷགས་
 ས་སྐྱ་པ་རྟེན་སྤྱི་གཙུག་སྤྱོད་མི་བྱད་འབྲུམ། ། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཟོད་དུ་མེད། ། བྱ་བའང་གསུངས་འདུག་
 ཅིང་། འཇིག་རྟེན་ཆུན་པོའི་ངག་ལས་ཀྱང་། ། སྤྱོད་ལ་ཆེ་རྒྱལ་པོ་རྟོར་གྱིས་བསད། ། རྒྱུར་དང་གསེར་ལ་མཉམ་
 འདེགས་བྱས། ། སྤྱོད་གེས་རྒྱལ་པོ་ལྷན་མས་བསད། ། ད་དུང་སྤྱོད་གཞུག་འཕྱོད་པ་མེད། ། ཅེས་དང་། ལ་ཕོ་
 མགར་བཤན་པ་གསུམ། ། བསད་ཀྱང་སྤྱོད་ལ་དེས་ཐག་གཅིག ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་གདའ་བས། དུས་དེ་ཙམ་ན།
 མི་པལ་པ་རང་ག་བའང་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ལས། རབ་ལའང་རབ་གྱི་རབ། རབ་གྱི་འབྱིང་། རབ་གྱི་ཐ་མ་དང་
 གསུམ། འབྱིང་ལའང་འབྱིང་གི་རབ། འབྱིང་གི་འབྱིང་། འབྱིང་གི་ཐ་མ་དང་གསུམ། ཐ་མ་ལའང་ཐ་མའི་རབ།
 ཐ་མའི་འབྱིང་། ཐ་མའི་ཐ་མ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། རབ་གྱི་རབ་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལ་བཅོ་ལྷེ་སྟོར། དེ་ལོག་
 རབ་གྱི་འབྱིང་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་དག་བཅུ། དག་བཅུ་གོ་ལྷེ་སྟོར། དེ་ལོག་རབ་གྱི་ཐ་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་བརྒྱ་དང་བཅུ་
 ཀྱི་ལྷེ་སྟོར། དེ་ལོག་འབྱིང་གི་རབ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཅུ་ལྷེ་སྟོར། དེ་ལོག་འབྱིང་གི་འབྱིང་ལ་སྤྱོད་

[illegible]

རིམས་ཀྱི་མར་ནས་དེ་སྤྱིང་དུ་སྒྲུབ་ཏུ་གཙོང་པ་ཡིན། གྱི་ཤས་འབྲུག་ས་པ་ལ་གསོད་ཀྱི་རང་དངོས་པོ་སྤྱང་ནས། གྱི་
བཟང་རབ་གང་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིང་གི་བྱུན་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་ནས་སྤང་གང་གཙོང་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཡིན། མི་ཤ་མེན་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡོད་ཟེར། སལ་ཆེར་མི་སྤྱོད་པ་མང་། སྤྱོད་ལེན་སྤྱིང་ས་ནག་གི་སྤྱུས། རི་སྤྱུགས། བྱང་སྤྱུགས།
རྩ་ཐོང་ནག་ཞོན་ཞོར་ཉན། གོ་བྲལ། དར་རས། རྩམ་སྤྱུག རྩོ་ཕོག བྱང་ཕོག ལུ་ལ་ཕོག་སོགས་ལ་བྱུན་གསུམ་
གྱི་རིན་ཀྱག་པའི་སྤྱོད་ལེན་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་རིན་ལ་མི་འཆམས་པས། ལག་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱར་ཞོ་དང་སྤྱར་གྱི་སྤྱང་སྤང་
འཐབ། ལག་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱང་ཞོ་དང་སྤྱང་གྱི་སྤྱང་སྤང་འཐབ། དེར་མ་ཟད་སྤྱང་སྤྱིང་སྤྱར་ཕོང་བརྒྱད་ལྟར་བྱེད་པའི་
ཁྲིམས་ལུགས་ཡིན། དེས་ན་གཤགས་རས་མ་ཡིན་པའི་རས་པོ་ཉི་ལྷ་བྱ་བྱ་བཅུ་དྲུག་མ་ལ་སྤྱར་ཞོ། བཅུ་གཉིས་མ་ལ་
སྤྱང་ཞོ། བརྒྱད་མ་ལ་ཕོང་ཞོ། ར་ཕད་བརྒྱད་མ་ལ་སྤྱར་ཞོ། བཞི་མ་ལ་སྤྱང་ཞོ། གཉིས་མ་ལ་ཕོང་ཞོ་བྱས་པ་ལ་ཆ་
བཞག་ནས་སྤྱོད་ལེན་བྱེད་ཅིང་། གཞན་ཡང་སྤྱུག་མ་སྤྱིང་ཁྲིམས་ལ་སྤྱིང་སྤང་གང་། ཐོང་གྲུག་ལ་ཞོ་བྱེད་རྣམས་སྤྱ་
གཙོང་པ་ཡིན་ནོ། ། དགོ་ཆས་ཀྱི་ནམ་ནས་ས། མར་མར་སར་གང་ཁྱེར་བྱས་པའི་སྤྱུག་མ། གམེར་དུ་ལ། གོས་
དར། ཁོ་ཟངས་རྣམས་ལ་མར་ནས་ཀྱི་རིན་ཀྱག་བྱས་པའི་སྤྱོད་ལུགས་བྱེད་པ་མཁས་པའི་ལུགས་ལ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ། རྣམ་པ་ཤག་གི་ཞལ་སྒྲུབ། སྔོན་གྱི་རྩལ་ན་མི་རབ་ཤག་ལ་ཐེགས་ཞོད་དང་། མི་འཕྲིང་ཤག་ལ་
ཐེགས་སེད་དང་། མི་ཐ་ཤག་ལ་ཐེགས་ཤེ་ཟེར་བ་གཅིག་ཤགས་གདའ་ན་འདྲ་། ད་ཅ་ན་འཐབ་ཅོད་བྱུང་བའི་རྩ་བ་ལ་
བདེན་པ་ཆེ་ཆུང་། རྣམ་ཆབས་ཆེ་ཆུང་མཐའ་ཆོད་བྱས་ཏེ། ཤ་རྒྱུ་ཏུ་ནས་ཁལ་གཉིས་མའི་ཤུལ་ཏུ་དཀར་ཤ་རེ།
མར་ཉག་ལ། རྩ་ཤེ་རེ། མར་ཁྲ་ཤུལ་དོ་ཙམ་ལ་སྒྲུབ་དངས་ནས། རྣམ་ཤོས། ཤག་གདན། རྩལ་དང་བཅས་པ་རི་
ལྟར་འོས་རིགས་པས་གཅོད། རྣམ་ཆབས་ཆེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལྷ་བ་ལ་སྒྲུབ་ཐོང་བྱེད་མར་གཅོད་པའི་ཤུགས་ཡིན་ཡང་།
རྣམ་ཆབས་ཆེ་བ་ལ་མི་གངས་སོགས་དཔོས་པ་བྱུང་ན། རྣམ་ཤོས་ཤག་གི་གདན་རི་ལྟར་འོས་པའི་སྒྲིང་ཏུ་བྱུག་གསུམ་
གྱི་མེ་ཤུལ་ཏུ་ཞོད་དང་། དྲག་ཤུལ་ཏུ་སྤང་། རྩལ་པ་ཐོན་པ་གསེར་དེུལ་གྱི་རྒྱུ་ཤོར་བྱེད་པ་དང་། རྩལ་པ་རེ་ལ་
བྱུག་གསུམ་རེ་བྱེད་པ་ཤུགས་གཉིས་ཡོད་པ་བྲིམས་ཤུགས་ལྟར་བྱེད་ཅིང་། རྩལ་ཤ་ཆང་གི་གངས་གདང་། ཐོང་གི་
རྣམ་གངས་མང་ཁྱུང་གང་དཔོས་རིགས་པས་གཅོད། དེ་ལ་འང་རིན་ལ་མི་འཆམས་པས། ཤ་ནི་གསུམ་ནལ་མ།
ཆང་ཁལ་བྱེད་མ། ཀོ་ལེ་ཞོ་རེ་མ། པང་ཁེབ་གསུམ་ནལ་མ། ལྟན་སྤང་བྱེད་མ། གཟིག་ཞོ་མ། གྲུང་ཞོ་རེ་མ་ཙམ་
གཅོད་དཔོས།

གསུམ་པ། བརྒྱུ་པ་འཇམ་གྱི་ཞལ་སྒྲེ་ནི། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་སྐམ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། བརྒྱུ་པ་བརྒྱད་
 འཇམ་དངོས་དང་དབྱ་འདེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ནས་འདྲ། ད་ཅ་ན་སྤེ་སྤྱི་མི་གཅིག་པའི་སྤ། གཞན་གྱི་ས་
 བས་ཐག་བརྒྱུ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བདུན་འཇམ་དངོས་བརྒྱད་དམ་འདྲ་བཞི་དངོས་སྤ། སྤེ་སྤྱི་མི་གཅིག་པའི་སྤ། གཞན་གྱི་ས་
 བས་བརྒྱུ་པ་པའི་འཇམ་ཆེ་བ་ལ་འདོགས་གསུམ་དངོས་དང་བཞི། རྒྱུ་པ་ལ་སྤམ་འདོགས་བམ། རྒྱེ་འཁྱིད་ཆག་
 གསུམ་མོ། ། རྒྱལ་འདོགས་དངོས་དང་གསུམ་ཞེས་པ་དོན་གཅིག་ལ་མིང་འདོགས་མི་འདྲ་བའི་གཙོད་རྒྱུའི་དང་། རྒྱུ་
 མཆོས་པ་ཐོག་ཚུར་རྒྱ་རིས་བྱས་པ། དངོས་པོ་གང་ཡིན་དེ་འབྱུལ་འདོགས་རྒྱལ་འོས་རིགས་དང་བཅས་པས་བཅད་ནས།
 རྩ་པོ་། རྩ་པོ་། མིང་དོས་གས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་གཉོད་བར་ཁྱིམ་སྐུ་ལྷན་སྤྱི་བཟུང་བཟུང་། དེ་ལྟར་རྒྱུ་འདོགས་ཀྱི་རིམ་པ་
 སྤམ་པོ་བཟུང་བཟུང་བ་བཅས་པའི་སྤྱི་བཟུང་ནས། རྩ་པོ་སྤྱི་བཟུང་འདི་ཕྱིན་བྱ་བའི་ལྷན་སྤྱི་ཆར་ཡང་བྱེད་དགོས།

ཡུག་ལེགས་བཅོས་སྐྱོད་ལ་ཐུང་མ་བྱུང་བའི་ཡར་ཐོན་བྱུང་ཡོད་དེ། 《གཡུ་ཡི་ཕྱེང་བ་》ལས། ཕག་གྲུ་ཕྱེ་ཕྱིད་ཀྱིས་ ཡུལ་ཡུང་དར་རྒྱས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་འཇུགས་ནགས་བཅོའི་བྱ་བ་དེ་གཅིགས་ཆེར་བབྱུང་བས་སྐབས་དེར་བོད་ ཡོངས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཆར་མར་སྡོད་ལྷན་འཇུགས་པའི་བྱ་བ་གོང་འཕེལ་བྱུང་སྐབས་ཡུལ་ཡུང་ཉམས་དགའ་བའི་ནམ་པ་ ཐུང་དང་མི་འདྲ་བའི་འཇུག་ཕྱོག་བྱུང་བར་མ་ཟད། སྤྱོད་འཇུགས་བྱ་གཞག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བྱུ་མི་རབས་རྗེས་ མར་ཤིང་ཆའི་དགེ་བཅད་ཐད་མི་འཇོན་པའི་གཏེར་ལྷ་བྱུར་འཇུག་བ། དེ་བཞིན་དེའི་དུས་མི་རིགས་པོ་མའི་ཆས་གོས་ དང་། རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་སྒྲིམ་པ་ལ་ཡང་དང་ཞེན་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་བཅས་དེ་དག་ལས་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ དུས་སྐབས་ཐྱིད་དང་། ལྷག་པར་ཕག་གྲུ་དུས་སྤྱོད་ནི་བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་ བྱུང་བ་རྒྱས་ལྡན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱེད་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ནོ། །

འགྲིམ་འབྲུལ་གྱི་སྐོར་ལ། 《དེབ་ཐེར་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་》ལས། སྐབས་དེར་ཐང་སྤོང་རྒྱལ་པོས་བོད་ཀྱི་ས་ གནས་ཁག་ལ་ལྷགས་ཟམ་ལྷ་བརྒྱུད་བརྒྱད་དང་། གྲུ་ཤན་བརྒྱུད་དང་བཅོ་བརྒྱད། ཤིང་ཟམ་དུག་ཅུ་ཅམ་བརྒྱུས་ ཤིང་བཅོས། དཀར་མཛེས་ཁུལ་དུ་ཡང་ཡུན་རིང་བཞུགས། ད་ལྟ་ཕྱེད་གེར་ཐང་སྤོང་རྒྱལ་པོའི་མཆོམས་ཁང་དངོས་ སུམ་ཐལ་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། ལྷགས་ཟམ་སྤོང་གི་ལྷགས་ཟམ་ཡང་ཐང་སྤོང་རྒྱལ་པོས་སྒྲན་གནང་མཛད་པ་ཡིན་སྟེ། གོང་དུ་སྤོས་པའི་ལྷགས་ཟམ་དེ་དག་མང་ཆེ་བ་འཛིག་ཆར་ནའང་། ལ་ལ་ད་ལྟ་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་ལ། བོད་ལ་ བྱུང་ཆོས་ལྡན་པའི་གྲུ་ཤན་ཉ་མགོ་ཅན་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་ལྷ་སའི་རྒྱུད་རྒྱུ་ཐོག་དུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། ཐང་སྤོང་རྒྱལ་པོ་ནི་བཅོ་རིག་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། གསོ་བ་རིག་པ་དང་རིག་ཆ་ལ་ཡང་མཁས་པ་ཞིག་ ཡིན།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་གྲུ་ཐོན་འདི་ཡིས་ལྷགས་ཟམ་འཇུགས་པའི་བྱགས་འདུན་འབྲུངས་ རྒྱུ་དང་། ཐབས་ཤེས་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱིས་ལྷགས་རྒྱ་བཅས་ཚུལ། ཀོང་པོའི་ཡུལ་དུ་ལྷགས་ཟམ་རྒྱུད་བའི་བཅོ་གྲུ་བསྒྲན་ པར་གནང་ནས་རྗེ་ཉིད་ལྷགས་ཟམ་གྱི་ལས་གྲུ་ནང་དུ་དངོས་ཀྱིས་ལྷགས་ལས་གནང་ཚུལ་སྟགས་《ཐང་སྤོང་ རྒྱལ་པོའི་ནམ་ཐར་ལོ་རྒྱུད་མེ་ལོང་》ན་གསལ་བ་རྣམས་སྟོགས་བསྟུས་བྱས་ནས་བཀོད་པའོ། །

ལྷ་སར་འཁོར་ཏེ་རྒྱུད་རྒྱུ་ཁར་ཕེབས། གྲུ་ནང་དུ་བཞུགས་པས། མཉན་པ་མིག་ཞན་ལ་ཆོག་པ་ཐོས་ཏེ་ང་ ལ་མ་དྲིས་པར་ཤན་དུ་ཞུགས་པ་ཅི་ཡིན། མི་དྲག་པ་ཆོ་རྒྱལ་རྒྱུད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁག་ཐེག་གམ་ཟེར། ཁོང་གི་དབྱུལ་ ཤན་རྒྱ་ལན་གསུམ་བརྒྱབ། ཤན་ནང་ནས་རྒྱ་ལ་རྒྱུར་བྱུང་བས། གྲུ་ཐོན་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ལ། ཁ་དྲག་ཅིང་ རོར་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་། གཉོམ་རྒྱུད་རྣམས་གྲུ་ལ་མི་འཇུག་རྒྱལ་བཀལ་ཡང་མི་རྒྱས་པ་སྟེང་རྗེ། ད་ བོ། ཡོ་རྒྱུན་གྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་སྟགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཡིད་མ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་ཆེན་ལྷགས་ཀྱི་ཟམ་པ་ གཞུགས་པར་ཡང་ཡང་བསྐུལ་པ་ལྟར་ཐོག་མར་རྒྱུད་རྒྱལ་ལྷགས་ཟམ་གཞུགས་པར་ལྷགས་འཆོལ་བ་དང་། ལྷ་སྟོ་ འདུལ་བ་ལ་འགྲོ་དགོངས་པ་ཤན། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་སའི་ཁྲོམ་དཀྱིལ་དུ་སྐྱེ་སའི་ཁྱུང་བྱ་བྱས་པའི་ བོད་དུ་བརྒྱུག་དབྱུ་བཏོན་ནས་བཞུགས་པས། ལྷ་སའི་གཞིས་བྱེས་ཀྱང་གྲུ་མོས་གྲུས་དང་ཞབས་ཏྲོག་ཆེན་པོ་བྱས། ཐུང་ནི་སྟོག་དུ་ཆོས་ལྷ་བལས་མ་བྱུང་། ད་དངོས་སུ་ཐོག་མར་ཆོས་གང་ཞུ་དང་། འབྲུལ་བ་གང་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ ལས། ཁ་བཅན་འདིར་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་ཡིད་མ་གྱི་ལྷ་གང་ལ་བཞེན་ནས་འགྲོ་དོན་བྱེད་བཞག་དགོས་དགོངས་

པའི་ཆོ། སྤྱོད་དུ་བརྒྱུན་མ་གསུམ་བྱུང་ནས། སྤྱོད་གནས་ཀྱི་སྤོམ་པ་དང་། མ་ཐིའི་ཡུང་ཁྱེར་བལ། ཁོང་ རྣམས་ལ་འབྲུལ་བ་ཆེ་ཡོད་རྒྱུ་ཡོད་དང་པ་དང་འབྱོར་བའི་ཁྱད་པར་ཡིན། རང་རང་གི་སེམས་ལ་ཅི་དུན་གྱི་འབྲུལ་ བརྟེན་ཤོག་གསུངས་པས། གཅིག་གིས་ཤིང་རུམ་གཅིག་རྟེན་བྱུང་བ་ལྟུ། གཅིག་གིས་རྟོ་ལེགས་པོ་ཞིག་རྟེན་ བྱུང་བ་ལྟུ། གཅིག་གིས་འབྲུལ་བ་ཅི་ཡང་མ་བྱེད་བར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འབྲུལ་ཟེར་བ་ལ། ངས་རྒྱ་གར་དང་ བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རིག་འཛིན་རྣམས་ལས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བྱ་ཐོབ་པས། གངས་རིའི་ རྒྱུང་ས་ཀྱི་དབེན་པའི་རི་སུམ་ཐམས་ཅད་དགོན་པས་བཀའ། སྤྱོད་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ས་གསུམ་ན་ འགན་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་གཞུགས་བསམ་པ་ཡིན་ཏེ། ད་ལམ་ཆོས་འབྲེལ་དང་འབྲུལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། ངས་གསུང་ མཆོག་ཡིག་དུག་པ་ལ་བཞེན་ནས། མཐོང་ཐོས་དུན་རིག་གི་སེམས་ཅན་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོའི་དཔལ་ལ་རྒྱུར་ ཞིང་། མཐར་ཐུག་ངེས་པར་ལེགས་པ་སྤྲན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ལམ་ལ་འགྲོད་པའི་བྱིར། སང་ཤིང་གསུམ་ལ་ལས་ ཀུམ་ནས་ཁ་བཅན་པ་ལ་མན་བདེ་འབྲུང་བའི་སའི་མེ་བཅའ། ལམ་འཕྲང་དང་རྒྱ་འཕྲང་ལྟ་འདྲེ་མི་གསུམ་རྒྱུ་བའི་ སར་ཆོམ་རྒྱུ་དང་། རག་པ། ལྟ་འདྲེའི་འཛིགས་པ་ལས་སྒྲོབ་པའི་དགོན་གནས་རྣམས་སུ་གཅུག་ལག་ཁང་དང་སྐྱ་ གསུང་བྱགས་རྟེན་རི་སྟེང་བཞེངས་ཤིང་། རྒྱ་སྤྱང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གྲུ་ཤན་དང་རིན་ཆེན་ལྷགས་ཀྱི་ཟམ་པ་བཞུན་པོ་ ལས་སྟེ་རྒྱ་ཅི་བདེར་རྒྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འབྲུལ་ཟེར་བ་ནི། ངའི་རྗེས་འཇུག་བྱ་སྟོབ་ རྣམས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ལ་བཞེན། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འཕྲིག་གོ། ཞེས་ལྷགས་ཟམ་གཞུགས་པའི་བྱགས་འདུན་འབྲུངས་རྒྱུ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཞག་པའི་རྒྱལ་བཅས་གསལ་བ་དང་། དེ་ནས་ལྷགས་རིགས་བསྟུས་ཏེ་ལྷགས་ཟམ་དངོས་སུ་མགར་བའི་སྐོར་《ནམ་ཐར་ལོ་རྒྱུད་མེ་ལོང་》ལས། ཅ་རི་ལ་ སྟགས་གནས་མང་པོར་ཕེབས་ཏེ་ཀོང་ཡུལ་སྟེང་ཆ་ལ་མི་མང་པོས་ལྷགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་སར་ཕེབས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ བཞག་པ་སྟགས་མཛད། སྐབས་དེར་མི་ཞིག་གིས་ལྷགས་ཐག་ལ་གཅིག་སུམ་ནས་ངའི་བྱི་ལག་མ་རང་ཞིག་ཡོད་པ་ཤི་ སོང་བས་བསྟོ་བ་གནང་རྟོགས་ཞེས་ལུས་པ་བཞིན་བསྟོ་བ་མཛད། ལྷགས་ཐག་བཞེས། ཀོང་པོ་རྒྱ་ཁར་ཕེབས། ལྷགས་ཀྱི་འབྲུལ་བ་མང་པོ་བྱུང་། ཞེས་དང་། ཡང་། དེ་ནས་ཁོང་གཉིས་(རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་། ཟངས་ རི་སྤྲ་བཅན་) ཀྱི་སྤྱོད་ས་དེར་གཟིམ་ཁང་དང་ཆོགས་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱ་གཉིས་མ་མི་ཉིས་སྤོང་ཤིང་བ་རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་གྲུ་བ་ བས་ལྷགས་ཀྱི་གཏེར་སྟོབས་ཆེ་བ་བཏོན། ཀོང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སུམ་པ་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱས། ཆོགས་ཁང་འདིར་ མགར་བ་མང་པོ་བསགས་ནས་ལྷགས་ཟམ་བརྒྱུད་དགོས་དགོངས་པའི་ཆོ། ཀོང་པོ་འབྱོར་བཅན་དོན་གྲུ་བ་རྒྱལ་པོས་ ལྷགས་ཀྱི་ཁྱུར་བརྒྱུགས་སུམ། སྤྲུལ་དེས་ངའི་པ་ཤི་བ་དེང་སོང་དུ་མི་སྟེ་བ་ཞིག་དགོས་ཟེར། དེ་ནས་མི་ཞིག་ བྱུང་བ་ལ། མགར་བ་ཀྱང་དགའ་འབྱོན་པ་ལེགས་གསུངས། ཡང་མི་ཞིག་བྱོན་པ་ལ་མགར་བ་སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་ཡིན་ བམ་གསུངས། བྱོན་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་བྱོན་བྲག་ཤིས་བྱོན་པ་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་གསུངས། ཁོང་གསུམ་གྱི་མིང་སུ་ཡིས་ བཤད་དམ་ཟེར། སུས་ཀྱང་མ་བཤད་བྱས་པས་མངོན་མཁྱེན་ཐོགས་མེད་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་དད་པ་སྟེས། བྱོན་བྲག་ ཤིས་ཀྱིས་ལྷགས་སྐོར་ལྷ་སུམ། གཞན་ཡང་ལྷགས་འབྲུལ་མཁན་སྟོབས་ཆེ་བ་བྱུང་། མགར་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷགས་ བརྒྱུད་བའི་བྱག་གཡོག་ཅེ་གཅིག་དུ་བྱས། གྲུ་ཐོན་ཆེན་པོ་རང་གིས་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ སུམ་བའི་ལྷགས་མཁར་པ་མང་པོས་བརྒྱུད་སུམ། ཞག་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུ་འདོམ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་

ལྷན་ཤེས་སེམས་བྱ་བ་ནི། རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་མཛད་པ་སྟོན་མཁུན་ཅམ་ཞིག་ཉེ་བར་སྤྱོད་བཤོམ་གྱི་ཡོད།

རྗེ་བཙུན་དེའི་བཀའ་དྲིན་ལས་ཞལ་མ་མཐོང་ཞིང་། སྟོན་པ་དང་ན་གནས་པའི་རབ་བྱ་བྱུང་བ་དག་གྱུར་དུས་དྲུག་པ་དང་། གདིང་ལྷང་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱུང་བསྐལ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཡང་སྤྱད་མ་སྤངས་ཏེ་སྒྲུག་མ་གྱིན་པ་དང་། ཞུའི་ཁ་དོག་གྱུར་གསེར་མདོག་དུ་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། ། འདི་དག་ནི་བྱུན་མོང་དུ་སྤྱང་བའི་ཆེ་བ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པ་སྟེ། གསང་བའི་བདག་པོ་བྱུག་ན་རྗེ་ཆེས་མཁན་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྗེ་ཆེ་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་བའི་ཡིག་ལས། ང་ལག་ན་རྗེ་ཆེས་ཀྱང་མ་ཉི་མ་དུ་གྱུ་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་ཏན་གྱི་མཐའ་རྟོགས་པར་མི་རུས་སོགས་སྤངས། ཆད་མ་ལས་ནི་འདིའི་ཕྱི་མ་ལ་དགའ་ལྡན་དུ་བྱུང་བྱུང་བའི་མཐའ་དཔལ་སྤྱིང་པོར་འཁྱུར་རྗེ་ཆེས་བྱ་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེང་གེའི་ང་རོར་འཁྱུར་རྗེ་ཆེས་བྱ་བ་དག་ལ་ཡིད་འཕྱོག་པ་མེད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བའི་སེམས་བཞུགས་པ་ཞིག་འདིར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱོན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། ། དེའི་རྒྱལ་ཆབ་ཀྱང་འཛིན་ཉེན་མཐའ་དག་ལས་ཡིད་ལྷན་ཅིང་སྤྲུགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱི་རྒྱུང་བ་ཅན། ལྷང་བ་ཕྱ་མོའི་ཡང་དྲི་མ་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྤྱི་ཅན། རྒྱུ་ཅིག་ཅམ་ཡང་གཡེལ་བ་མེད་པར་དགེ་བའི་སྟོན་པ་ལ་བརྩོན་པ་ལྷུར་མཛད་པ་ཞིག་སོ། ། འདིས་ལྷགས་མོ་ཕག་(སྤྱི་ལོ་1431ལོ་)གི་བར་གདན་སར་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞུགས། ལོ་དེ་ཉིད་ལ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བ་ལ་གདན་ས་གདན་དེ་དབེན་པ་བསྟེན་ཏེ་དུག་ཅུ་ཙ་དགུ་པ་རྒྱུ་ཕྱི་བའི་ལོ་(སྤྱི་ལོ་1432ལོ་)ལ་པོ་ཏ་ལར་གཤེགས་ལ། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བས་ས་པོ་རྟའི་(སྤྱི་ལོ་1438ལོ་)བར་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ལ་གདན་སར་མཛད་དེ་གཤེགས་སོ། ། ཆོས་རྗེ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན་པ་(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཞེས་པ་སྤྱི་ལོ་1375ལོར་འཁྲུངས་)ཤིང་ཡོས་ལ་འཁྲུངས་ནས། དུག་ཅུ་ཙ་ལ་པ་ས་པོ་ལུག་(སྤྱི་ལོ་1439ལོ་)ལ་གདན་སར་བཞུགས། བཅུན་ཅུ་ཙ་དུག་པ་ལུགས་པོ་རྟ་(སྤྱི་ལོ་1450ལོ་)ལ་གཤེགས། དུང་སྟོ་གྲོས་པ་(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ལ་སྤྱི་ལོ་1389ལོར་འཁྲུངས་)ས་པོ་སྤུལ་ལ་འཁྲུངས་ནས། དུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ་ལུགས་པོ་རྟ་(སྤྱི་ལོ་1450ལོ་)ལ་གདན་སར་ཐེབས། རྒྱ་མོ་ལུག་(སྤྱི་ལོ་1463ལོ་)གི་བར་གདན་ས་མཛད་དེ། ལོ་དེར་བསོ་པ་(བསོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནི་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དུག་པ་སྤྱི་ལོ་1402ལོར་ཆུ་རྟ་ལོར་འཁྲུངས་)དུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ་ཞིག་གདན་སར་བསྐྱོས་ཏེ་ཀུན་སྤངས་མཛད། དེ་རྗེས་ཆོས་རྗེ་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པ་གདན་སར་བཞུགས་(སྤྱི་ལོ་1473ལོར་ཁྲིར་ཐེབས་)ལྷན་སེམས་ཏེ་འཕྱིན་ལས་རྣམ་པར་དཀར་པར་བཞུགས་སོ། །

གོང་གསལ་ལ་ནི་དེ་བསྟེན་དུ་འཁོད་པའི་དགེ་ལྡན་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེའི་ལོ་ཆོགས་དག་ནི་འཁྲུལ་པ་དང་བྲལ་པ་ཞིག་དུ་ངེས་ཏེ། དེ་བསྟེན་རྩོམ་པ་པོ་འགོ་སྟོན་གཞོན་ནུ་དཔལ་ནི་སྐབས་དེའི་མི་ཡིན་པར་མ་ཟད། དེ་བའདི་རྩོམ་པའི་དུས་ཀྱང་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་1476ལོ་ཡིན་ཞིང་། དུས་དེར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅུན་པ་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པ་ཁྲི་ལ་བཞུགས་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན། དེ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་པ་དང་ཁྲི་ཆབ་བསྐྱམས་པས་གོ་བརྒྱུད་ཅམ་བྱོན་པ་རྣམས་འོག་གི་རེ་འཁྲུག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་དང་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་དགོན་སྡེ་གཙོ་བོ་ལ་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དུས་ཕྱིས་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་ཉིད་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་དར་བྱུང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དུག་ཅུ་བྱུང་སྟོ་ལྷུང་བ་ནི། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་དུ་བཟུང་ཤིང་ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་ཕྱི་ལོ་ལོ་དང་། མདོ་སྤྱང་

ཀྱི་སྤྱུང་བཟུང་ཤིས་འབྱེལ། སྤྱི་ལོ་འབྲུམ་བུ་མས་པ་སྤྱིང་གསུམ་བཅུན་པ་ལ་གདན་ས་ཆེན་པོ་དུག་ཅུ་ཞེས་གྲགས།

1. དགའ་ལྡན་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུན་པའི་ས་སྤྱང་སྤྱི་ལོ་1409ལོར་རྗེ་ཅོང་ཁ་པས་བཏབ།
2. འབྲས་སྤྱང་ས་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུན་པའི་མེ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་1416ལོར་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེས་བཏབ།
3. སེར་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུན་པའི་ས་ཕག་སྤྱི་ལོ་1419ལོར་བུམ་ས་ཆེན་ཆོས་རྗེས་བཏབ།
4. བཟུང་ཤིས་ལྷན་པོ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་1447ལོར་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་བཏབ།
5. སྤྱི་ལོ་འབྲུམ་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུན་པའི་ས་ཕག་སྤྱི་ལོ་1578ལོར་འདུལ་བ་ཆོས་རྗེ་འོད་ཟེར་གྱིས་བཏབ།
6. ལྷ་བྱང་བཟུང་ཤིས་འབྱེལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྤྱང་སྤྱི་ལོ་1709ལོར་འཇམ་བཞད་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བཏབ།

གསུམ། གསོ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར།

དུས་རབས་འདིའི་ནང་བོད་ཀྱི་སྤྱན་རྩིས་གཉིས་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྐོར་ལ་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་མ་ཟད། དེང་དུས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བྱང་ལུགས་དང་། ཟུར་ལུགས་ཞེས་པའི་གསོ་རིག་གི་ལུགས་སྟོན་གཉིས་པོ་ཡང་དེའི་དུས་སུ་བྱུང་། དེ་ཡང་བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གིས་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལ་རང་གི་ཉམས་སྦྱང་གིས་ཟུར་བརྒྱན་པའི་ལུགས་ལ་བྱང་ལུགས་དང་། ཟུར་མཁར་པ་མཉམ་ཉིད་རྗེ་རྗེས་ཉམས་སྦྱང་མན་ངག་གིས་ཟུར་བརྒྱན་པ་ལ་ཟུར་ལུགས་ཞེས་བེད། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་བྱང་བརྒྱས་པ་ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྗེ་རྗེས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་《ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཁོག་འབྲུབ་གཏན་པ་མེད་པའི་མཚན་བྱོན་》ཞེས་པ་དང་། རྗེ་སྤྱི་དང་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་《སྤྱན་གྱི་ཁོག་འབྲུབ་》 ཀོང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་《ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ་》སོགས་སྤྲུགས་པ་བཟུང་ཏེ་རྒྱལ་བཤད་ཀྱང་དགོས་གཤམ་མ་མཐོང་། དུས་རབས་དེའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་ཟུར་གཉིས་ཀྱི་བྱང་བ་ས་བཅད་མ་སྤོང་ཅམ་དུ་འགོད་པ་ལ།

1. བྱང་ལུགས་ནི། བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གི་སྟོན་བརྒྱུད་རྣམས་ལ་བེར་ཞིང་། དེའང་བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུན་པའི་ཤང་ཕག་སྤྱི་ལོ་1295ལོར་གཙང་ངམ་རིང་དུ་བྱང་པ་སྤེལ་ཏེ་དཔོན་ཆང་གི་ནང་དུ་འཁྲུངས། རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་སྟོན་གཉིས་གནང་བས་མཁས་པ་ཆགས། གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པས་གསོ་རིག་གི་བརྟན་བཅོས། ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཙ་རྒྱུད་དང་བཤད་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་འགྲེལ། འཆོ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྤྱིང་ནས་བཅེ་བའི་འཕྲུལ་གྱི་ཡིག་རྒྱུང་སོགས་མང་པོ་བཙུགས། རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྟོན་མ་ལ་སྤྲས་མའི་ཉི་མ། ལྷ་བཙུན་བཟུང་ཤིས་དཔལ་བཟང་། བསོད་ནམས་ལེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་། ཁོག་དབྱེད། ལྷན་ཐབས་སོགས་གསོ་རིག་གི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་བཙུགས་ནས་བྱང་ལུགས་ཞེས་པའི་སྟོན་གཏོད། དུག་ཅུ་གྲངས་ཀྱི་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་1475ལོར་སྤྱི་ལོ་ལོ་དང་། དེའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་མང་པོ་

དུས་དེར་རིན་ཐུངས་པ་སྐོས་གཙང་སྒྲིགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱི་དབུ་ཡི་མཆོད་གནས་ཀྱི་ལྷ་དཔར་ནག་གཉིས་དབུས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་ཤེ་ཁག་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། སྤུ་རྫོང་དཔོན་སྐོས་དབུས་སྒྲིགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་པལ་གྱི་མཆོད་གནས་མེར་འབྲས་སྐོས་དགེ་ལུན་པའི་དགོན་ཤེ་རྣམས་ཆགས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་1481པའི་ལྷགས་ཐུང་ལོར་རིན་ཐུངས་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་བྲུ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། རོན་ཡོད་རྩི་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་གཙང་དམག་གི་གཅིག་ལྷག་ཙམ་དངས་ནས་དབུས་སྒྲིགས་ཀྱི་སྤུ་རྫོང་དཔོན་རྒྱ་དབང་བསྟན་རྣམས་རྒྱུན་པོ་དང་། རྒྱ་དབང་བསྟན་རྣམས་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་ལྷུ་ལྷུ་དགོས་པ་བྱས། སྐབས་ཤིང་སྤེལ་ཞེ་མིང་ཙམ་ལས་དོན་དུ་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་བདག་དབང་པལ་ཆེར་རིན་ཐུངས་པའི་ལག་ཏུ་རྒྱུད་བའི་དུས་དེར། ཀྱམ་པའི་ཤུ་ཆང་དང་སེ་རེ་ཤུ་ཆང་བར་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་བྱུང་ཡོད་པ་གསལ་ཏེ། ཀྱམ་པ་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ལོ་རྒྱུས་《རྣམ་ཐར་དཔག་བསམ་འཕྲི་ཤིང་》ལས། རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་ལུང་བསྟན་ལན་གསུམ་དུ་རྩོམ་བྲུ་ནག་གོང་གི་དབུས་སྤྱི་བཞུགས་པ་བསྟན་པ་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ལོ་ཤིང་རྒྱུ་གྱི་རྩེ་འབྲེལ་གྱིས་བོད་བན་བཅུན་མང་བ་ཞེ། སྤྱི་ལོ་རྩེ་དགེ་འདུན་གཙང་ཤེ་བྱུང་ན་བསྟན་པ་རྒྱུས་པར་འགྱུར་ཞེས་གསལ་ཀྱང་གཞིས་ཀྱི་སྤུ་རྫོང་ན་རིམ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བདག་ཡིན་ཏུ་གཞན་དབང་གིས། བཀའ་མ་བསྐྱབས་བཀའ་མ་བཅག་ཙམ་དུ་ཀྱམ་ཤུ་ཆང་ཆོས་ཤེ་བཏབ། དེར་བདུད་ཀྱིས་དཀྱུགས་པའི་སེར་དམག་གལུལ་གཤོམ་པ་ན། དད་ལྷན་དུ་མས་སྐར་པ་རང་ཉིད་ལ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་འདུག་པས་ཐུག་མཛོད་དུ་འབྱུང་བའི་གྲི་བྲུ་གྱི་དོས་བཞིགས་ནས་ལན་བྱ་བའོས་ཞུས་ཀྱང་། འོ་སྤོལ་སྤུ་ལའང་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་ལྷགས་པ་ཡིན་ཕྱིར་མཆོམས་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྟན་ལ་མ་མི་འབྲིན། རའི་འཁོར་ཡིན་ན་ཙོག་གེར་ཐོད་ཅིག་གསུངས། ཕྱིར་ནང་སེར་དམག་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་ཆོག་མེད་པར་རྒྱུད་བཟེད་མགོར་གྱིན་ནས་བྱུང་ཏུ་སྐར་ཆེན་རྣམས་བཀའ་བཞེན་གཡོ་མེད་དུ་བསྟན་པས་གཞོད་མ་རུས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། འོན་ཀྱང་འདིར་ནང་དུ་འབྲུག་ཅོད་ཀྱི་ལོ་ལན་སེར་དམག་ལ་ཁག་འགལ་བའི་གསུང་ཚུལ་དང་། དེང་དུས་གསར་དུ་བཅམས་པའི་དེབ་མེར་འགའ་ཞིག་ལས། སྤྱི་ལོ་1503ལྷག་ལོ་ཀྱམ་ལྷ་ནག་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོད་ཞལ་བཀོད་ལྷར་ལྷ་སའི་ཤར་སྒྲིགས་ས་ནག་མ་ཟེར་བར་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་ཁ་གཞོན་ལྷ་བྱུར་དགོན་གསར་བྱུང་བསྟན་ཆོས་འཁོར་བཏབ་པ་ཕྱིས་སེར་འབྲས་ཀྱིས་གཏོར་པ་བཅས། ཞེས་དང་། རིན་ཐུངས་པས་དབུས་སྤྱི་དམག་དངས་པ་ཡང་ལྷ་དཔར་ཆོས་གྲགས་ལོ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱུལ་མ་བྱས་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་རང་སྒྲིགས་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་ཁ་འཛིན་ཙམ་དུ་ཟད་པས། ཕྱིར་བས་གཞོན་ཏུ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་རིག་པས་ལན་བརྒྱར་དབྱེད་ནས་གོ་བ་ལེན་དགོས་སོ། ། རིན་ཐུངས་པས་དབང་ཆ་འཛིན་པ་ལ་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱིས་མ་རངས་ཏེ་བྱ་བ་བས་འགའ་ཞིག་སྤེལ་བའི་རྒྱུ་གྱིས། སྤྱི་ལོ་1498ལོར་དཔོན་ཆབ་མེལ་གཏོར་གི་སྐབས་དེར་རིན་ཐུངས་པ་མཆོ་སྤྱོད་རྩི་རྩེ་ལྷ་སའི་སྤོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་པ་མེབས་མཆོག་པ་བཅོས་ཏེ། དེའི་ཆབ་ཏུ་ཉེ་སྤྱོད་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་། ས་སྤྱི་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་མེབས་དགོས་པ་སྐོས་དབུས་ལྷུ་ལྷུ་གྱི་དགེ་ལྷགས་པའི་དགོན་ཤེ་ཤུ་ཆང་རྣམས་ལ་མགོ་གཞོན་ཅུང་ཟད་མེབས་འདུག དེ་རྩིས་ཤིང་རྒྱ་དབང་བཀྱ་ཤེས་གྲགས་པས་སྤྱི་དབང་རྒྱུད་སྐབས་སྤྱི་ལོ་1518ལོར་སྤྱི་ལོ་ལོ་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ཆོགས་མེབས་གནང་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་བཞེན་བསྐྱར་གསོ་བྱས། གནས་ཚུལ་འདི་ལ་བཀའ་དགའི་འབྲུག་པ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། རོན་དུ་དབུས་གཙང་གི་དཔོན་རིགས་རྣམས་སྤྱི་དབང་ལ་ཅོད་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་གྱིས་དགོན་ཤིང་ཤུ་ཆང་

བར་ཆགས་སྤང་གི་འབྲུག་ཅོད་ཅུང་ཟད་ཤིང་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་དབུས་གཙང་གི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་དབང་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དགོན་ཤེ་ཁག་ལ་གྲུས་བཀའ་དང་རྒྱུས་རྒྱུར་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་ཁ་གཏད་དུ་ཐུར་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དགོན་ཤེ་ཁག་ལ་ཁ་གཏད་དང་མགོ་གཞོན་བྱེད་གང་བྱུང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐབས་དེའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་འཕྲུག་ཅོད་ཀྱི་བྱ་བ་བས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས། ཆོས་ལྷགས་བྱུང་མཐའ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བྱུང་མ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲིགས་ཀྱི་ཅོད་པ་གཏན་ནས་མིན་པ་ནི་གཟུར་གནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དབྱིངས་ན་བདེན་རྒྱུ་གྱི་གོ་མཆོམས་གསལ་བ་སྤྱོད་ཅི་འཆོམ།

གཉིས། དཔོན་ཆབ་མེལ་གཏོར་བྱས་པས་རིན་ཐུངས་པའི་དབང་ཤུགས་རྩི་ཆེར་བྱིན་པ།

དཔོན་ཆབ་མེལ་གཏོར་ཞེས་པ་ནི། ཤེ་སྤྱི་སྤྱན་ཐུང་ལ་གི་དབང་པོ་སྤྱི་ལོ་1490པའི་ལྷགས་པལ་ཐུག་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་སྤྱི་གཤེགས་ཁར། སྤྱས་རྒྱ་དབང་བཀྱ་ཤེས་གྲགས་པ་ལོ་རྩོ་གསུམ་ལ་སྤྱི་བས་ཙམ་ཡིན་པ་སྤྱི་ན་ཏེ་ཙང་བྱ་བས་དེ་ལ་ཐུགས་ཆགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱི་དབང་ཆེན་པོར་ཐུར་སྐབས། སྤྱན་ཐུ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་ནར་མ་སོན་གྱི་བར་དུ་ཁོང་གིས་མེལ་གྱི་སྤྱན་ཐུ་ལོ་ཁྱར་བཞེས་ཐོག ཅོད་ཐང་གི་ཆེན་པོའི་ཤོས་ལ་དབང་བའི་སྤོན་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པས་ཤེ་སྤྱི་དུ་ལ་རྒྱ་མི་འབྲུགས་པའི་ཞལ་ལེན་མཛོད་པ་ལ། དཔོན་ཆབ་མེལ་གཏོར་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་། སྐབས་དེར་མེལ་གྱི་མཐའ་སྤྱོད་ཆོས་གསུམ། ཅོད་ཐང་གི་ཆེན་ལས། ཆེ་བཞེས་ཤིམས་པ། དག་ཁ་ནས་དགེ་སྤྱོད་བསམ་གྲགས་པ། སྤྱི་དོད་པག་སྤྱོན་པ། འཆོས་པ་བསྟན་བཀྱ། རྫོང་དཔོན་ཉི་མ། གསེར་པ་སངས་རྒྱུས་རྩི་རྩེ་མེགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱོར་ནས་སྤྱི་ལྷར་གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱན་པ་མ་སོན་བར་དུ་ཁོང་རྣམས་ཤེ་སྤྱི་དུ་རྒྱུད་བའི་ལྷགས་བྱས། རོན་དུ་རིན་ཐུངས་པ་མཆོ་སྤྱོད་རྩི་རྩེ་གཙང་ནས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་པག་ཤེ་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དབང་བཟུང་། ཁོང་གིས་དཔོན་ཆབ་མེལ་གཏོར་གིས་དབང་རྒྱུར་བྱེད་སྐབས་པག་ཤེ་སྤྱི་དུ་གཞན་དང་བཀའ་བསྐྱོར་མེད་པར་རང་ཉིད་གང་འདོད་ལྷར་སྤྱི་དབང་བསྐྱར་པས་པག་ཤེ་སྤྱི་དུ་གཞན་རྣམས་མ་དགའ་བས་ཤེ་འབྲུག་ཡང་ཡང་ཡངས་ཀྱང་། རིན་ཐུངས་པའི་དབང་སྤྱོད་པས་ལ་འགུན་བྱུང་པ་ཞིག་མ་བྱུང་། རིན་ཐུངས་པའི་སྤྱོད་པས་ཤེ་ཆེར་སོང་བས་དབུས་གཙང་ཡོངས་ལ་དབང་རྒྱུར་བྱེད་བྱུང་བའི་རྒྱང་གཞི་ཆགས། དེ་ནས་སྤྱན་ཐུ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་། རིན་ཐུངས་མཆོ་སྤྱོད་རྩི་རྩེ་དང་། རོན་ཡོད་རྩི་རྩེ་གཙོ་བོས་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་སྤུ་གཏོར་དུ་འཆོགས་ཏེ་རབ་བྱུང་བརྒྱུད་པའི་ས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་1499ལོའི་ལོ་གསར་སྐབས་རྒྱ་དབང་བཀྱ་ཤེས་གྲགས་པ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞེས་པ་ཤེ་སྤྱི་དུ་པག་ཤེ་སྤྱི་དུ་ཤི་ལ་བཀའ་པས་དཔོན་ཆབ་ཀྱི་མིང་གི་མཁུག་བསྒྲིལ། སྤྱི་ལོ་1504པའི་ཤིང་བྱེ་ལོར་རིན་ཐུངས་ནས་སྤྱི་ཙ་ཞིག་བདག་མོར་སྤུལ་ཏེ་སྤྱི་ལོ་1508པའི་ས་འབྲུག་ལོར་སྤྱི་ལོ་བའི་མགོན་པོ་འབྲུངས། སྤྱི་ལོ་1509པའི་ས་སྤྱི་ལོ་ལོ་ཤེ་སྤྱི་དབང་བསམ་ཤེ་བ་གཉིས་དཔོན་སྤོན་ནང་འབྲུག་བྱུང་སྐབས། རིན་ཐུངས་པས་ཤེ་སྤྱི་དུ་དམག་དབུང་ཕྱིར་བསྐྱོག་དགོས་པའི་ཡིག་འབྲུལ་དུག་པོ་བཏང་བས་ཤེ་སྤྱི་དང་རིན་ཐུངས་པའི་བར་འཁོན་གཞིའི་འགོ་ཚུགས། དེའི་སྤྱི་ལོ་ལྷར་སྤྱངས་སུ་རིན་ཐུངས་པ་མཆོ་སྤྱོད་རྩི་རྩེ་གཤེགས་

ཁྲི་རབས།	མཚན།	འགྲུངས་ཡུལ།	ཁྲིར་བཞགས་ཡུན་ཚད།
41	ལྷོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།	གཡེ་རུ་ཅེ་ཐང་།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་བདུན་བཞགས།
42	ལྷོ་བཟང་དོན་ཡོད།	འཕན་ཡུལ།	
43	བུམས་པ་བཀྲ་ཤིས།	རྒྱལ་རྩོད།	
44	ལྷོ་ལྷོས་རྒྱ་མཚོ།	མི་ཉག་ཀར་ལྗོང་།	
45	འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས།	ཅ་ཅེ་ཞོ་བཟང་།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་བདུན་བཞགས།
46	ཕྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ།	ཆ་རྒྱ་ལུམ་མདོ།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་གཉིས་བཞགས།
47	ལྷོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ།	འདབ་ཡངས་ལྗོང་།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་གསུམ་བཞགས།
48	དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།	ཉེ་རྩར་ནག་ཚང་།	
49	ལྷོ་བཟང་དར་རྒྱས།	ཅ་ཅེ་ཨ་གཟིགས་ཐང་།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་བདུན་བཞགས།
50	དགེ་འདུན་ལུན་ཚོགས།	ཨ་མདོ་བྱ་བུལ།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་བདུན་བཞགས།
51	རག་དབང་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ།	རྩར་ཚང་གོ་བོན།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་གསུམ་བཞགས།
52	རག་དབང་ཆོས་འཕེལ།	དུགས་པོ་ཅ་རི་གཡག་ཞོལ།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་གསུམ་བཞགས།
53	རྒྱལ་མཚན་མེད་གོ།	རྟ་ལོན་བསམ་ས།	
54	རག་དབང་མཚོག་ལྷན།	བྱ་ལྷུང་རྩ་ལྗེ།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་བདུན་བཞགས།
55	རག་དབང་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ།	ཨ་མདོ་རྩོ་ལྷག་ཚོག་རི་ལྷན་ཐང་།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་བཞི་བཞགས།
56	ལྷོ་བཟང་ཁྲི་མེད།	ཁམས་ཤོག་རྒྱག	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་བདུན་བཞགས།
57	བསམ་གཏན་ལུན་ཚོགས།	དབུས་རྩོད་པག་མའི་ཞལ།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་བདུན་བཞགས།
58	རག་དབང་ཆོས་གྲགས།	ཨ་མདོ་བྱ་ལྷུང་།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་བདུན་བཞགས།
59	མེར་སྐད་རག་དབང་ཆོས་གྲགས།	རྩོད་ལྷུང་རྒྱ་བཟང་།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་གཅིག་བཞགས།
60	ལྷོ་བཟང་བལྟན་པ་རབ་རྒྱས།		ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་རྒྱག་བཞགས།
61	རག་དབང་རྒྱལ་ཁྲིམས།	ཅ་ཅེ།	ཁྲི་ཚག་རུ་ལོ་བདུན་བཞགས།

ཁྱི་རབས།	མཚན།	འབྲངས་ལྟལ།	ཁྱི་ར་བཞུགས་ལྟན་ཚད།
62	སྒོ་བཟང་སྒྲོན་ལམ།	རྒྱལ་རྒྱུ་སྒྲོན་དང་།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
63	སྒོ་བཟང་མཁས་མཚོག	འཕན་ལྟལ་སྒྲུ་སྒྲོན་དང་།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
64	སྒོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས།	མི་རྒྱུ་སྒྲུ་སྒྲོན་དང་།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
65	དགེ་འདུན་རྒྱལ་ཁྱིམས།	རྒྱལ་སྒྲུ་སྒྲོན་དང་།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
66	དགེ་འདུན་སྒྲོན་ལྟལ།	ལ་མཚོ་བཞུགས་དང་།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
67	འཇམ་དབྱངས་སྒྲོན་ལམ།	ཁྱིམས་ལྟལ།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
68	སྒོ་བཟང་དགེ་ལྟལ།	འཕན་ལྟལ་རྒྱུ།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
69	བྱང་རྒྱལ་ཁྱིམས་འཕེལ།	མཚོ་ཁྱིམས་སྒྲུ་སྒྲོན་དང་།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
70	དགེ་འདུན་ཁྱིམས་འཕེལ།	བྱང་འཕེལ་ལྟལ།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
71	ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད།	ཀོང་པོ་བྱུ་ལ།	
72	འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་ཁྱིམས།	གཙང་ཐོབ་རྒྱལ།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
73	རྒྱལ་ཁྱིམས་རྒྱུ་མཚོ།		
74	སྒོ་བཟང་སྒྲོན་ལྟལ།	རྒྱལ་རྒྱུ་སྒྲོན་དང་།	
75	ལྟལ་རྒྱལ་སྒྲོན་ལྟལ་རྒྱུ་མཚོ།	སྒྲིང་པ།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
76	སྒོ་བཟང་མཚོ་སྒྲོན་ལྟལ་དབྱངས་སྒྲུག	རྒྱལ་རྒྱུ་སྒྲོན་དང་།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
77	རྒྱལ་ཁྱིམས་དར་རྒྱལ།	སྒོ་འཕྲུ།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
78	འཇམ་དབྱངས་དམ་ཚེས།	རྒྱལ་རྒྱུ་སྒྲོན་དང་།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
79	སྒོ་བཟང་སྒྲོན་པ།	སྒྲིང་བཟང་།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
80	ལྟལ་སྒྲོན་ལྟལ་སྒྲུག	ལ་མཚོ་བཟང་སྒྲོ།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
81	དགེ་འདུན་ལྟལ་སྒྲུག	བྱང་རྒྱུ།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།
82	ཡེ་ཤེས་ཐོས་འཕེལ།	དར་ཐོ་མཚོ།	ཁྱི་སྒོག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་བཞུགས།

ལེའུ་བརྒྱད་པ། གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་དུས་རབས།

1618—1642

ས་བཅད་དང་པོ། གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་ཕྱིད་

དབང་དངོས་སུ་བཅུགས་པ།

ཕྱིར་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཞེན་གྱི་ལྟ་བུ་དང་། གཙམ་བྱ་རོ་དགའི་ཚོག་གིས་མ་
བསྐྱད་པ་དོན་ཕྱིན་ཅི་བཞིན་ཡིག་ཤར་བཞོད་ནས། དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོ་སྒྲིབ་པའི་ལྟ་བུ་དང་བདེན་གྱིས་ཕྱོགས་
སྒྲིབ་བྱེད་དགོས་པའི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ། སྤྱབ་མཐའི་ཕྱོགས་ཞེན་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ངན་ཤོན་ཆེན་
པོར་ཞུགས་ཡོད་པ་དཔེར་ན་བན་བོན་ཕྱོགས་རིས་ཀྱིས། བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དག་ཁྲུང་ས་མེད་ཀྱི་གཤམ་དུ་འཛོག་
ཀྱང་བྱས་སྟབས། སྤྱོད་བཅན་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་པ་ལ་ཁྲུང་ས་གཏུགས་ས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་
དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་བཅུགས་རྗེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ལ། ཕྱི་ནང་གི་རིག་
པའི་གནས་ལ་སྤྱང་ས་པ་དམན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཞན་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་སྟགས་ངན་
སྒྲིབ་སྒྲུ་ཚོགས་བྱས་ཡོད་པ་འདྲི་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་བསྐྱད་པའི་ས་ཕྱོགས་སམ། སྤྱབ་མཐའི་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་གཏམ་
ཅམ་དུ་མཛོང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་རང་རིགས་གཞིན་ཏུ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་རོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་
འདས་པའི་གོང་དུ་བྱང་བའི་ས་ཆའི་ཕྱོགས་རིས་དང་། སྤྱབ་མཐའི་ཕྱང་ཞེན་གྱི་ལྟ་བུ་འཛིན་སྟངས་ལྟ་བུ་ལྟར་བསྐྱེད་པར། སྒྲི་
གཟུང་པོར་གནས་པའི་སྒྲི་ནས་ཕྱོགས་མེ་འདྲ་བའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཉིས་ཀ་ལ་ཞིབ་དུ་བཅུགས་ནས། དུས་རབས་རིམ་བྱུང་
གི་ཕྱིད་འཛིན་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཕྱི་ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར། དམག་དོན། རིག་གནས་སྒྲིབ་གསོ།
འཕྲོད་བསྟེན། ཕྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཕན་པའི་མཛོད་རྗེས་གང་བཞག་ཡོད་པ་དང་། གནོད་པའི་
ནོར་འབྲུལ་གང་བྱུང་ཡོད་པ་བཅས་ཕྱོགས་སྒྲིབ་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱ་བར་འོས་ཏེ། དེར་རབས་ཅན་གྱི་བོད་རྒྱུང་ས་གསར་
པ་འཇུགས་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་ལས་ཀའི་ནང་དུ་ཉམས་སྦྱང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསམ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གསོ་བྱེད་ཆོག་པ་ཞིག་རེད།

གཅིག གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་མདོར་བསྟུས།

དེར་དུས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྐོར་ལ་ཕྱོགས་རེ་བའི་ཡིག་ཆ་དང་ལྟ་བུ་དག་
ལ་བཞིན་ནས་བྲིས་ཡོད་པ་ཤིང་མཛོང་། སྤྱད་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ཡིག་ཆ་ལ་ཞིབ་དུ་དབྱད་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་
པོའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་པོར་མཛོང་བར་བྱེད་ཆེད་འདྲི་རྒྱུ་གཙང་པ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲིས་ལིག་ལཱ་ལྟེ་བཅུ་
དྲུག་གི་དབྱེ་ན་འཁོད་པའི་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་མདོར་བསྟུས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ཅི་བཞིན་དུ་འཁོད་པ་ལ།

གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་ཕན་བདེའི་དཔལ། ། རྒྱལ་བྲིས་ས་གསེར་གྱི་ལམ་ལོ་མེ་ཆེ་བས་སྤྱོད་གི། །
མཐའ་བཞི་རྣམ་གཞོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱེ། ། སྒྲན་པ་འབྲུག་ལྟར་ཆེ་བ་དེ་ལ་འདུད། ། ཞེ་མ་ས་དབང་རྒྱལ་པོའི་
སྤྱེ། ། བུན་ཚོགས་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ཀུན་གྱི་གཞི། ། གང་ས་མེད་བསྐྱལ་པར་ཆོག་ས་གཉིས་བསྐྱུན། ། མགོ་ནག་མི་ལ་
སྐམ་བུམ། ། གཉའ་རེངས་དགའ་ལ་གཤེན་རྗེ་འདྲ། ། ཆོས་སྤྱིད་རྒྱུང་ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། ། མངའ་འབངས་
རྣམས་ལ་ཡིད་བཞིན་ཞོར། ། མཚན་སྒྲིབ་གཙང་སྤྱོད་རྒྱལ་པོ་ཡིན། ། དེ་ཡི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་སྤོང་བའི་
རྒྱན། ། མཛེས་པར་ཐོད་དུ་བཅེངས་པའི་རོ་མཚར་གྱིས། ། འདོད་དགུ་ཡིད་བཞིན་འབྱུང་བའི་བཀའ་རྒྱན་
གཏེར། ། ཁས་དྲག་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་ཐོབ་པར་ཤོག ། ཅེས་མཚན་པར་བཞོད་དེ། སྤེལ་སེར་གཏམ་རྒྱུད་ལས་
གཙང་སྤྱོད་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། དེའི་པོ་བྱང་དང་མངའ་ཁུལ་གྱི་ཆེ་བ། དེའི་བཀའ་བྲིས་ཀྱི་
ལུགས་དང་བཀའ་ཆེམས། དེའི་སྤང་སྤང་དོན་གོ་བའི་ལཱ་ལྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་རྒྱལ་དུ་ཞུར་བྱུང་གི་སྒྲིབ་ཀྱི་བྲིས་
ཡིག་དང་གཏམ་རྒྱུད་ཁྲུང་ས་བཅུན་པ། ཡིག་རྟིང་དང་། རྩ་གཏམ་ཐོས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྒྲིགས་པ་ལས། ཐོག་མར་
གདུང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི། ཕྱིར་ཕྱིས་བྱུང་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་པ་ཞི་རྒྱུས་དབང་དྲག་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་
ཡི་སྤྱོད་ལུལ་ལས་འདས་ཤིང་། ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ། སྒྲི་རྒྱུང་གིས་རྟོགས་པར་དཀའ་མོད། དེ་རྟོགས་ཀྱང་
ཚོངས་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དག་དང་སྤེལ་སྤྱོད་ཆོག་ས་བཅད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ལྷག་པའི་བསྒྲིགས་བཅམས་རྣམས་མེད་པའི་ལྟ་
དགའི་གཏམ་བཞིན་བབ་ཅོལ་དུ་བྲིས་པ་འདྲི་ཉིད་རྣམ་དཔྱད་ཅན་གྱིས་གཟིགས་ན་སང་གའི་གཤམ་པ་ལ་སྤེལ་སྤེལ་ག་
ཅིང་བྲས་པ་ལྟར་བཞད་མོའི་གནས་སུ་འདུག་ཀྱང་རང་རང་གི་མོས་སྒྲོར་ཤར་པ་ལྟར་བྱེད་བྱི་བར་བྱ་གྱེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་
བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདྲི་ཉིད། འཕགས་པ་སྒྲིབ་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་ཞིང་ཁམས་གང་ལ་གང་འདུལ་
གྱི་སྒྲུལ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཀའ་རྒྱན་ལ་བཞིན་ནས།
སངས་རྒྱུས་བཞུན་པའི་དབྱུ་བཞེས་པ་དང་། བསྐྱར་པ་དང་། དར་བར་མཛོད། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་བྲིས་
བཟང་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྤྱོད་ལ་བཞོད། མངའ་འབངས་དར་རྒྱས་སུ་མཛོད་ཅིང་། བོད་ལ་སྤྱད་ར་
བར་དར་སྤྱོད་ར་གསུམ་བྱས་ན་འདྲི་ཡན་སྤྱད་ར་རོ། ། བར་དར་ནི་དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་པས་བོད་ཤིང་སྤྱོད་བཅུགས་པའི་
རྒྱལ་པོ་མཛོད་པ་དང་། སྤེལ་སྤེལ་གདོང་པའི་མཚན་དོན་དོན་རྒྱང་བཞག་ཡན་དུ་འདུག་ཅིང་། དེ་ནས་བར་གྱི་
མཇུག་ཕྱི་མའི་མགོའི་བར་དེར་བོད་དབྱུས་གཙང་ཕྱོགས་འདྲི་རྒྱུ་བྱའི་ཆོད་འགའ་ཞིག་གིས་ལུལ་གྱི་སྤེལ་རྣམས་
སྤྱོད་བཞིགས། ལུལ་སྤེལ་བདག་དུ་བཟུང་སྟེ་རང་རང་འདོད་པའི་འཇུག་གིས་བསམ་སྒྲིབ་མི་བསྐྱུན་པའི་དམག་
མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་དར། ཉོར་སྟག་སྤྱོད་དབྱུང་ར་མདར་སྒྲན་ནས་ལུལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ཞིང་། སེམས་
ཅན་ལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་སྐབས་དེར་སྤོན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱིས་བོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་
ལུགས་བཅེད་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོའི་སྤོང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་གཟིགས་པ་དགོས་འདོད་ཡིད་
བཞིན་ཞོར་བྱའི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱུང་པར་མཛོད་པ་ལས་གཙང་སྤྱོད་རྒྱལ་པོའི་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་ལྷན་གྱིས་བྱུང་གྱེ། ཕྱི་དར་གྱི་དབྱུ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཞིང་རྒྱལ་རབས་འདྲི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་
དུས་ནི་བྲིས་སྤེལ་བཅན་ལ་བསྟུས་ཀྱི་སྤྱོད་རིམ་འདྲི་ཉིད་ཐོག་པ་ལ་སྤྱབ་པ་བཞེས་པའི་སྤྱོད་ཆེན་དམ་པ་མང་དུ་བྱོན་པའི་
ནང་ནས་གཉགས་ཀྱི་མར་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ཡིག་ཆ་ལ་གསལ་ཞིང་། དེའི་གདུང་རབས་སྤྱོད་སྤྱོད་

ནང་ཅོག་གྲོ་མོ་འོ་ཚང་མ་འཁོར་བ་དགོས་ཟེར་བ་ལྟར་དང་། བྱ་མ་འཕུར་སྒྲོ་འོ་ཚང་མ་འོ་དཔེ་ལྟར། (1)མཁའ་པ་
 རྣམས་ནི་གཞི་པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན། རྒྱལ་སྤྱི་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་བས་དང་གཡུལ་པ་ན་ཚུན་སྒྲོ་མས་པའི་དབང་པ་རང་
 རང་ཚོ་དེ་དག་གང་ལ་འང་ཐོག་མ་ནས་དག་འདུལ་མི་ཚོ་མ་པར། ཁེ་ཉེན་བསྐྱུགས། གོ་བ་བསྐྱོན། གསེར་ཡིག་གི་
 འགྲུལ་བཅུགས་ཏེ་ལཔ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འདུལ་ཐབས་དང་། ཞི་རྒྱས་དབང་དུ་གྲགས་འགྲོ་གང་ཟབ་དབྱིབས་བཏང་གོས་པ་
 བཞིན། མི་ལྷ་གསེར་ཡིག་གིས་ཀྱང་རང་གི་དཔོན་ཁྲུང་པ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་གཙོ་བོར་བཟུང་། དྲག་པོ་མཐར་སྐྱེལ་དུ་སོང་
 བ་ལེགས་ཉེས་སྤྱི་མར་ཡོད་པས་ཁེ་ཉེན་ཤེས་པར་བྱ། དྲག་པོ་དཔག་གི་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་སྒྱུར་དངོས་རྒྱུ་མ་གྱི་
 བསམ་སྒྱུར་རྒྱ་པ་ཚང་བའི་དགོ་ཞིག་ལྟར་དོར་མ་ལོག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐོག་མའི་མི་ལྷ་སྐྱ་བཟུང་བ། འགྲུལ་འགྲུལ་གྱི་
 དཀའ་ལས་མ་བསམ་པ། ཐབས་ལ་མཁའ་པར་བྱ་ཞིང་བསམ་པ་ཆེ་བར་བཟུང་། ཐོག་པ་ཆེ་བར་འཁྱུར། གཏིང་
 གྱིང་བར་བྱས། ཁ་འཇམ་པར་བྱས་ནས་སོ་སོའི་སྒྲོ་བྱིད་པའི་ཁོག་ནས་རང་དོན་ལ་འཕྱག་གང་བྱབ་བྱས་ཏེ་འཇིག་
 ཉེན་གྱི་ཁ་དཔེ་འདྲ་བ་མཉམ་པོར་གྱུ་བཞིན་ཟེར་བ་ལྟར། ཁེ་ཉེན་བསམ་ལ་བདེན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བཀོད། ཕ་རོལ་
 གྱི་གོས་རར་འཚངས་ནས་འཚར་བཏུན། དེས་མ་ཉན་ན་མི་གཏི་བྱག་ཅིག་དོན་ལ་འཕྱག་མི་ཤེས། གཡོན་ཅན་དང་
 པོར་སྒྲུ་ཟེར་བའི་དཔེ་འདིར་ཡོད། ཕ་རོལ་པོས་རང་གི་བྱ་བ་མ་ཤེས་ན། སྒྲུ་བ་ལ་མེ་མཆེད་པ་ལྟར་གོས་སྤྱི་དག་ལ་
 དྲིས་བྱ་བ་འདིར་ཡོད། ཞིག་ཟེར་པ་འཕྱག་བྱ་འཕྱག་ཀྱང་མི་ལྷ་གསེར་ཡིག་འགྲུལ་མི་གཙོ། ཁ་དང་དང་ཚིག་དང་
 མི་རྒྱལ་གསེར་ཡིག་སྒྲོ་འགྲུལ་གྱི་བསྐྱས་ཏམ་ཞེས་སྒྲོ་མི་བྱེད། ཕན་ཚུན་གྱི་བདག་ཆེན་བཟུང་བ་བྱེད། མི་
 ལྷ་གསེར་ཡིག་ཕན་ཚུན་སྤྱི་ཡོན་ཀྱང་སྤྱི་མིར་ཆ་འཛིག་ བར་མི་སྒྲུ་མ་ཞེ་དཔོན་གཙོ་བོ་སྤྱི་འདྲ་ཞིག་གི་གསེར་ཡིག་
 ཡོན་ཀྱང་སྤྱི་མ་མ་བྱབ་དགོས་ཤིང་།

(2)རབ་ཏུ་སྤྱིན་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ནི་དག་ལ་འོར་རྒྱས་ཟེར་བའི་དངོས་པོ་སྤྱིན་ཏེ་གཏན་གྱི་དོན་དང་།
 དག་དཔུང་ཚོགས་ཆེ་བ་ཡོད་ན། དག་གཉིས་བྱང་ན་དག་གཅིག་པར་དུ་ཡོངས་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར། དག་འི་དཔུང་
 ཚོགས་ནས་ནང་ཚན་སྤུལ་ཏེ། ས་ཁང་ཡུལ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་དུ། དག་ཉེ་བ་རྒྱས་པ་རྒྱུ་ལ་གཏོང་བའི་ཐབས་དང་།

(3)བསྐྱབ་དང་། ཞེས་པ། མན་འཕྲུལ་དང་། ཉེ་སྤྱེལ་དང་། གོགས་པོ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཐབས་མཁའ་པ་གྱིས་ཁ་དང་ས་ནས་མགོ་སྒྲོར་བའམ། ལཔ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་བྱིད་དེ་བཙོན་དུ་འཕྱག་པ། ཡོད་མེད་གོ་ལོག་
 གིས་དག་ཐབས་ཀྱིས་སྤངས་འཕྱག་པ་དང་། འབེབས་སྤྱོད་པ། དཔུང་རོ་བརྒྱས་ན་བརྒྱས། བྱ་ལོག་གཏམ་ལོག་
 མཚན་མོ་དག་སྤྱོད་ཀྱི་ཐག་ཉེ་མ་རིང་རོ་མ་པག་ཏུ། མི་ཁ་མང་པོ་སྤྱར་ཏེ་རབས་སྤྱད་ནས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་།
 དཔལ་པོ་དྲག་ཐབས་ལ་མཁའ་པ་ཞེས། རང་ཚོར་ཟད་ལ་མ་སོང་བའི་ཐབས་མཁའ་པ་གྱིས་བསྐྱབ་ཞིང་མན་འཕྲུལ་དུ་ག་
 སྒྱུར་གྱིས་བསྐྱས་ན་ཞིལ་མེད་རོ་ཆ་བོར་བའི་གསོན་པོ་ལས། བག་ཡོད་ཚུལ་དང་ལྟན་པའི་ཤི་བོ་མཚོག་ཟེར་བ་ལྟར་མོ་
 རབ་གྱི་དགོས་པ་འདི་ཡིན་ལགས།

(4)ཀྱན་ཏུ་དཔུང་དང་། ཞེས་པ་ནི་བཟླ་ག་དཔུང་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ། གཞན་སྤྱོད་གཉེན་པོ་གང་འགྲོ་
 བཙམས་པ་དང་། ས་རྒྱ་ལྱང་པའི་གནས་དབྱིབས་རྒྱུ་ལྱུང་བཙན་དམིགས་ལ་བཟླ་ག་དཔུང་བྱས་ནས་དམག་
 དཔུང་གི་འཁྱེར་འཁྱིད་དང་། འཚང་ཁའི་གནས་ཡུལ་དང་རང་སྤྱོད་པ་བཙན་དམིགས། གཞན་སྤྱོད་པ་ཕོ་ལ་གང་
 ཡོང་གང་བྱེད་ལ་བཟླ་ག་དཔུང་དང་། རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་དག་དང་འཐབ་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་ཁེ་ཉེན་གྱི་བཟླ་ག་དཔུང་

ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་།

(5)དཔུང་གི་དོན་རྣམས་སྤྱབ་པར་བྱེད། ཅས་པ་ནི་གོང་གི་ཐབས་རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱལ་ན། དཔུང་དང་
 དམག་གི་གཡུལ་བཤམས་ཏེ་དག་པ་རོལ་འདུལ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་རང་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་གཅིག་ཏུ་འཛོམ་
 དགོས་པས། ཁ་དཔེར། གསེར་བཅག་དཔུལ་དཔུལ་ས་གན་ལྟ་བུ་ཟེར་བ་བཞིན། རང་སྤྱོད་པ་འདྲིལ་བའི་
 སྤྱི་པོ་རྣམས་སྤྱི་ཚང་གཅིག་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་ གཞུ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་བདུངས། སྤྱོད་པ་ཉེན་ནས་འཐེན་ན་མགོ་
 ཡོངས་ཆ་ཟེར་བ་ལྟར་འོག་ཞོལ་བྱི་ལྟ་བུ་མི་བྱེད་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལེགས་པར་བྱས། སྤྱོད་པ་ལོ་བ་རྣམས་ཐབས་
 མཁའ་པ་རང་སྤྱི་པ་ལོག་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྤངས། བ་རྒྱས་འཆི་རྒྱས་བཞིན་རྒྱས་པའི་བསམ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱང་བ་
 རྣམས་སྤྱོད་པ་ཀྱིས་སྤྱི་པ་འདེགས་རྒྱས་པ། ར་རྒྱལ་གྱིས་ཕའང་བཞེག་རྒྱས་པ། ཁེ་ཉེན་བལ་འད་བ་རྩོ་གཞོན་ཏུ་
 བཙོ་ཤེས་པ། འགྲོ་འཚམས་ལ་མཁའ་པ། ཡིད་མི་སྤྱོད་ཅིང་སྤྱོད་པ་འགྲོལ་བ་ཆེར་ཕྱང་ལྟར་ཉལ་བ་ལྟར་གཞན་གྱི་སྤྱོད་
 འདྲི་འཕྱུལ་མཁའ་ཤིང་གང་ཟེར་ལ་མི་གཏོང་བ་མཚང་འབྱུང་འཇབ་ཤེས་སྤྱོད་པ་ལྟར་དེ་དག་དང་ལྟན་པའི་དཔལ་
 པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཡུལ་བཤམས་ཏེ་དག་ཤུལ་དང་གདུག་རྒྱབ་བཙན་ཆས་པ་ལྟར་དགོས་ཤིང་བྱ་དམག་ལ་ཆས་གདོང་དུ་
 ཕ་མ་སྤྱོད་བྱ་བ་དེ་འདི་ཡིན། འོན་ཀྱང་མི་བྱེད་སྤྱོད་པོར་སོང་ཡང་གཞོག་བྱེད་བྱིམས་ལ་བཞེན་ཟེར་བའི་དཔེ་འདིར་
 འཕྱག་པ་ཡིན་པས། བྱིམས་ལ་བཞེན་པ་ཞིག་མ་བྱང་ན་ནང་འཐབ་ནང་འཕྱག་ནང་རྒྱན་སྤྱོད་པ་མ་འགྲིག་གི་རྒྱར་
 འགྲོ་བས་ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་དང་དཔོན་པོའི་ལྱང་དང་ཡུལ་མི་གཙོ་དཔོན་གྱི་དཔོན་སྤྱོད་པ་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆུང་བ་ཆེ་
 ཞིང་ཚན་ཆེ་བ། རང་འདོད་ཆུང་བ། སྤྱི་གཅིགས་ཆེ་བ་ཞིག་བསྐྱོས། དེས་ཀྱང་དམག་ལས་དཔལ་ལྷན་མཇེངས་
 གསུམ་ཚང་བ་ལས་ལ་འཕྱག་པ་གཉིས་བསྐྱོས། དམག་དཔུང་རྣམས་ལ་གཡམ་ཏུ་གཡོན་ཏུ་དཔུས་ཏུ་གསུམ་དུ་བྱས།
 དེ་ལ་འང་ཏུ་དཔོན་རེ་དང་བརྒྱ་དཔོན་བཅུ་དཔོན་བསྐྱོས། དཔོན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་དད་ཞེན་ཆེ་ཞིང་
 དང་དོད་ལྟན་པའི་དཔལ་པོ་སྤྱོད་པ་བསྐྱས་པའི་སྤྱོད་པ་འདྲུས་སྤྱོད་པ་འཇར་པའི་གཟིམ་ཆུང་བ། ཡུལ་དམག་ལྟ་བུ་ཡིན་
 བ། དཔལ་ཚན་ཅན་དེ་རྣམས་ལ་འང་སྤྱི་ལོགས་སུ་བཙོན་ནས། སྤྱི་དཔོན་མགོ་བཙུན་པ་ལ་མཁའ་པ་རེ་བསྐྱོས་
 ཏེ་ཐོག་མར་མགོ་མིར་གཏོགས་པ་རྣམས་དམག་དཔོན་གྱིས་བསགས་ནས། ཕ་རོལ་གྱི་དག་ཆེ་གོ་མོས་རྒྱལ་པོའི་གཡུལ་
 ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དོན་ལ་དགས་སྤྱོད་ལུགས་འདི་རིང་ན་མང་འའ་འབངས་མི་བདེ་བས། བདེ་གཟེར་ཞེས་
 པའི་མིང་དང་མཐུན་པའི་དུས་མི་བདེ་ལུགས། ཡུལ་དམག་ཡིན་ན་ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་གཞོན་ཅིང་འཕྱུས་པ་འདི་དང་
 འདི་ཞེས་བྱང་ཟེར་བའི་བདེན་པ་བདར། ཁེ་ཉེན་ལེགས་པར་བཤད། དག་ལ་མཚོན་ཅི། གཉེན་ལ་སྤྱོད་ཁག་ཅིག་
 ཟེར་བའི་ལྱང་དོན་ལྟར་དག་ལ་རྒྱས་འདོན་དང་རང་སྤྱོད་པ་སྤོད་འཇགས་དགོས་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་གན་རྒྱར་
 བཀོད། དོན་འགག་ཐེར་ལྱང་གིས་བསྐྱམས། གན་རྒྱུ་འཇགས་ཐོའི་དོན་ཉན་སྤྱོད་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་དུ་
 འདུན་པ་ལྟར། ཁ་དཔེར་དཔེ་རྒྱ་ཤོག་དཀར་ཆུང་ལ་དོན་ལྷག་ཆེའི་རི་མོ། འགག་ཐེལ་ཅེ་ཁྲ་མོ་ཟེར་བ་ལྟར། དོན་
 ཉན་ལོག་སྤང་སྤང་གི་དོན་ཅེ་བའི་འགག་ལ་སོ་སོས་ནན་ཉན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་མིང་གིས་རྒྱགས་
 བཞག་དེ་དོན་སེམས་ལ་བཟུང་ནས་རང་རང་གི་སྤྱོད་པ་འཆོ་བའི་རྒྱ་མོ། མགོ་ཐེབས་ཀྱི་གྱར། སྤྱོད་པའི་ཀྱི་ཁྲ་བ།
 འཆོར་སྤྱོད་གི་ལུས་ཆས་རྣམས་ལ་ཁྲལ་འཇལ་དུ་མ་སོང་བར་དང་དོད་ཆེ་བར་བྱེད། ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ཁྲོ་
 ཚོགས་སར་འཆོར་སྤྱོད་བྱེད་ཟེར་བ་དང་མི་འདྲ། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཡིན་བསམ་པ་ཀྱན་འདིར་འཆོགས་པ་ཡིན།

རང་ལ་དཔགས་པའི་ཟལ་ཐོན་པར་བྱེད་དགོས་སོ། ། དམག་འདི་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་མི་བཞི་དགོས་ཏེ། ན་བ་གསོ་བའི་སྒྲུབ་པ། ལེགས་ཉེས་སྟོན་པའི་མོ་མ། དག་ཤོགས་བཅི་བའི་གཡུ་ལ་རྒྱལ། དག་ལྟ་གསོལ་བའི་ཐུགས་དཀར་དང་བཞིའོ། ། དང་པོ་གཡུ་ལ་རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་སྐར་དང་སྒྲ་གཅན་གྱི་འགྲོས་དང་སྒྲིགས་ཅིས། གཏོ་བསྐྱར་གཟུང་གསོལ་ཏེ། དཔལ་པོ་སྒྲག་ལྟར་ཆས་པའི་བྲིམས་ཀྱི་ཐོག་མ། དམག་ལས་ཀྱི་སྐར་ཐོ་བརྒྱབ། དེ་ལས་མ་འགལ་བར་སྐར་པལ། དག་སྒྲིགས་སྐར་སྟོ་དང་མཚོན་ཅེ་གཏད། རང་ཡུལ་ལ་དཀོན་མཚོག་གི་རྟེན་དང་ཐུས་བཏུན། ཉགས་དྲུང་ཉགས་རུ་བཏེགས་ནས་བྱུང་སྒྲིག་མ་འཕྱུག་པར་བྱ། ཉགས་དྲུང་གསུམ་པ་ལ་དཀྱིལ་སྐར་དུ་དོ་དམ་པ་ནམས་འཛོམས་ཆར་བཟུང་ནས་དམག་ལས་ཀྱི་འདེགས་བྲིམས་ཆུགས་མལ་ཤོ་རིམ་བཟན་ལེན་ཤོ་རྒྱལ་སྒྲིགས་དག་ཆ་སྒྲིགས་ཆའི་སྐར་སྐད་བསྐྱབ་སྟོན་མཐིལ་ཕྱིན་པ་བྱེད་དགོས། འགྲིམ་དུས་འདེགས་དྲུང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་མེ་ཁག་སོ་བ། གཉིས་པ་ལ་གྲར་བཟུ་བ། གསུམ་པ་ལ་གཡལ་རུ་ནས་རིམ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དག་ཐོན་ལམ་འཕྲང་ལ་དཔགས་པའི་འགྲིམ་ལུགས་ཤོ་རིམ་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་ཁལ་ཆེ་ཁལ་གྱིས་མི་བཞི། བྱང་པ་ལ་སྐད་མི་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་བཅན་དུ་འཛིན། ལམ་ལ་ཆས་པ་བསྐྱར་བཅད་ཆོད་ན་བཅན་པ་མི་དགོས། སྟེང་སྟོ་ཤུགས་སྟོ་བྱས་ན་ལྷ་བ་འཇལ། བོང་གཏོགས་བྱས་པ་ལ་དོ་བོ་བརྒྱད་འཇལ། ཉིན་རྒྱན་ལ་སྒྲིན་འབྲིང་ཆབ་གསུམ་དང་ཆད་པ། མཚན་རྒྱན་ལ་དོ་སྒྲིང་མ་གཏོག་ཆད་པ་མི་དགོས། རྒྱན་མ་ཐེན་ན་ལག་པ་རྒྱབ་བཀྱིག་ཅམ་མ་གཏོགས་བརྒྱུད་ས་བཅོགས་མི་བྱེད། བྲིམས་རར་མི་འཇུག་དེ། སྐར་མཚན་མོ་གསང་བའི་དགོས་པ་ཡིན། དག་དང་ནོར་ནད་བསད་པ། མདའ་འབྲུམས་རྩོ་འབྲུམས་སྒྲིགས་བསད་པ་ལ་དགོས། བྱང་འཐབ་མི་དཔུང་དག་སྟེང་བས་ཤོ་སྟོན་མཚོན་ཐོགས་ཀྱིས་བསད་པ་ལ་ཆད་པ་ལྷ་བ་འཇལ་དང་། སྟེང་གཞོན་ལྷ་བ་འཇལ། མས་འཇལ་ཡང་དེ་འགྲོས་བྱུར་ཆགས་སྐབ་པ་དཔེ་འདྲ། ལོང་ཅན་རུ་ཅན་གྱིས་བསད་པ་རུ་དམར། ཡུལ་བསྐྱར་དང་སྒྲིག་བཅོམ་པ། རང་སྒྲིགས་བཅོམ་པ་སྒྲིགས་ལ། འགྲོ་མིའི་རྟུམ་བུ་དཀྱིལ་སྐར་དུ་བཞེས་པ། བཤེར་རོ་ཡོད་རོ་མ། རོ་མེད་སྒྲིན་ཆབ། སྟོང་ལེན་མི་སྒྲུབ་པ་བཅུ་ཁ། ཇག་པའི་ཁབ་ཤུལ་ཐེར་ཁབ་གང་ཡོད་ལ་རྒྱ་ཐོར་གྱི་བཅུ་བྱུར་ལེན། ཐོབ་ཤོར་ཁ་གངས་ལ་མ་འཆམས་ན། མན་འགཡག་ཏུ་ཁྱལ་ཅེས་ཤོ་བརྒྱབ་པའི་ཐོབ་ཤོས་ཁ་གང་ལ་སྒྲེལ། ཤོར་ཤོས་སྒྲིན་ཆབ་ལ་སྒྲེལ། དག་གཉིན་ཆ་སྟེང་ལ་བཤོད་ཁོངས་གང་བྱུང་ཇག་པ་མན་འཇུལ་དང་སྟོང་གསུམ་སྟོང་ཐེར། སེམས་ཅན་ཆེ་ཆུང་ཅི་ཤོར་ཁྱུང་ཁ་ཆར་གི་ཆ་གཅིག་དབྱར་གཉིས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་བེའུ་ལུག་གི་ཆ་གཅིག་སྟོང་པ། དཔེ་གཡང་མོ་ཐབ་ལ་ཤོར་ན་ལྷ་རྒྱལ་ཐུགས་ཁུང་མི་ཆར་ཐེར་བ་ཡོང་དམག་རོང་རིགས་ལ་འགྲིམ་ན་བྱི་བྱི་རི་དུགས་པ་ཉིན་གཅིག་ཅམ་གྱི་སྟོན་ལ་བཏང་ནས་ས་འབྲུ། བན་མི་ཉམས་ཆེ་བས་རྒྱུ་སྟོས། དང་པོ་དག་འཛོལ་དེ་ནས་ཤོ་སྟོས། རྒྱ་རྒྱ་ཆོམ་སྟོང་། གཞོན་པས་དང་པོ་ས་འབྲུ། དེ་ནས་བྱི་བྱི། དག་འདུག་ན་ཤོ་སྟོས་ལ་ལན་ཐོངས། ས་འཇམ་ན་ཤོ་སྟོས། གཞོན་ལས་ཀྱིས་དབྱགས་ཡོང་། རྒྱ་བྱི་འཇམ་པ་བཅུ་ལ་སྒྲིལ། བྱི་ལ་མགོ་མཇིང་། རྒྱ་ལ་པགས་པ། ཤོ་སྟོངས་པ་ལ་ཤོ་སྟོང་དུ་ཆེ་ཐོབ་ཆུང་ཐོབ་ཏུ་བཤོད་དགོས། བྱང་ཐང་ཡངས་པ་དང་དག་ཁས་སྒྲིག་པར་རྟ་མོ་གཏོང་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ས་རོ་མ་པག་གི་ཅི་བས་བཅད་དེ། མཚན་སྒྲུབ་ལ་ལྷན་པ་པལ། ཉིན་བྱི་རུ་ལ་ནོར་བཏེགས་ཀྱིས་ཐེར་མཚན་ལ་ས་ཉན། ཉིན་ལ་མིག་སྒྱུངས་ཏེ་དག་འི་འགྲིམ་འབྲུལ་བྱེད་པ་དང་། རི་དུགས་རྒྱ་ས་ལ་མ་འབྲུལ་བ་དགོས་ཤིང་། དག་འགྲིམས་པའི་རྟ་མིག་ཤུལ་ནི། གཅིག་ཏུ་འཕྱར་སེག་ནམ་ལ་འཕྱར་འགྲོ་ཞིང་། རི་དུགས་ཀྱིས་རྒྱགས་པའི་རྒྱ་ལ་ནི་འཐོར་ཞིང་སྐབས་དེ་སྐབས་དེར་རྒྱ་འཕྱར་

འཕྱར། སར་ཡལ་རྒྱུར་ཡལ་བྱེད་པར་གཞན་ལས་བྱིངས་བརྒྱུད་བཞིག་ཡོང་། དངོས་སུ་མཐོང་བཞི་རི་དུགས་རྒྱུང་འགྲིམ་པ་ན་རྒྱ་ཞེབ་ཞེབ་པ། འཕྱོང་འགྲིམ་པ་ན་ནག་ཉིལ་ཉིལ་བ་ཡོང་། དག་འི་རྟ་པ་བྱང་རིགས་ནོར་སྒྲིག་ཡིན་ན་སྐམས་སེའ་གྲིམ་པ་དང་། བོད་རྟ་ཡིན་ན་ཤར་སེའ་གྲིམ་པ། ཁལ་མ་ཡིན་ན་ཉོར་འགྲོས་སུ་ཡོང་བ། རྒྱུང་དམག་ཡིན་ན་ཆགས་སེའ་གྲིམ་ཡོང་བ་དེ་རྒྱམས་བཏགས་ཤིང་། དགས་བྱུ་ལྷག་གི་མེ་བརྒྱས་དང་། ཡང་སྐར་པལ་པའི་མེ་ཁག་མཐོར་བ་དགོས་ཏེ། མེ་བརྒྱས་མ་ནི་གཞན་ལས་བཟླ་ཆེ་བ་གཅིག་གཅིག་གཉིས་ནས་འདྲེན་སྐབ་པ། ས་ཡུལ་དེ་གཞན་ལས་ཐང་དཀར་ཞིང་རྒྱ་མཚམས་པ་ཞིག་ཡོང་། སྐར་མེ་རོ་བོ་ནི་ས་ཡུལ་གཞན་ལས་བྱིངས་ཆེ་བ། མེར་བ་རིབ་མང་བ། མེད་མར་ནག་ཅེགས་ཅེགས་ཡོང་བ་ཞིག་འདུག་ན་ཡིན་ཏེ་མ་འབྲུལ་བར་བཏགས་དགོས་སོ། ། རྒྱ་འཛིན་གྱི་དར་འཕྱོར། སོ་བས་སོ་སྒྲིམས་ཤིང་། དེ་ནས་དག་དང་གཡུ་ལ་ཐབས་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་གསུམ་ལ་ཐུགས་གསུམ་རྒྱ་བརྒྱ་གསུམ། ཐམས་ཅད་དྲུང་ཆེན་དང་རྒྱུང་སྒྲིང་གནམ་ས་འབྱེད་བ་ལྟ་བུ། གཡལ་གྱི་གདོང་དུ་མེ་མདའ་བ། གཡོན་གྱི་གདོང་དུ་མདའ་བ། བར་བར་དུ་མདའ་དང་མདའ་བྱང་དང་སྟེ་ཐོགས་པ། ཞོལ་བཏགས་ལྷགས་སྟེལ་བྱིང་བ། དེའི་རྒྱབ་ཏུ་རྒྱ་རྒྱུང་བསྐྱེས་པའི་དམག་ཆོགས་བཅན་ཆས་པ་ལྟ་བུ། དེའི་རྒྱབ་ཏུ་དམག་དཔུང་གི་ཆོགས་བྱ་སྟོ་སྟོ་ལྟ་ཡོད་པ། བྱུར་དམག་གཡལ་གཡོན་རྟ་པ་སྐག་ཐག་པའི་རིགས་རྟ་སྟོ་མས་སུ་བྱུངས་ནས་སྐམ་སྐམ་ཉིལ་སེའ་སྟོ་བ། རྒྱུའི་འབྲིང་བརྒྱ་རོལ་ལ་བཏུས་ནས་འགྲིམ་ན་ཅབ་སེའ་གྲིམ། སྟོང་ན་སྐམས་སེའ་སྟོང་པའི་དཔུང་དེས། བྱང་རྟ་དམག་གི་དག་ལ་སྐྱར་བ་དང་། སྟོ་མོན་གྱི་དག་ལ་འབྲུགས་པ་དང་། བོད་རྟ་རྒྱུང་གི་དག་ལ་བསྒྲིགས་ནས། དམག་དཔོན་གྱི་བྱས་ཁ་ཏ་ལ་རྟ་བ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་ཉན་ཏེ། དག་ལ་འབྲུ་བའི་ས་སྐལ་མ་བཞག་ན་གཡལ་ཆད་གད་ལ་མཚོང་བ་དང་འདྲ། རང་ལ་འབྲུ་བའི་ས་ཆ་མ་བཅོལ་ན་སྒྲིག་པོ་མགོ་སྐམ་དུ་རྒྱུག་པ་འདྲ་ཐེར་བ་ཡིན་པས། འདས་མ་འོངས་ལེགས་པར་ཅིས། ཐུགས་གསུམ་གྱི་འཕྱར་སྐབས་ལ་བཏུས། འཛིངས་པས་གཡུ་ལ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་ཏེ་དཔལ་པོ་སྒྲག་གི་མིང་བཟང་པོ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ཉིན་དམག་གིས་གང་སྟེབས་ཀྱི་ས་ཆ་ཡུལ་མཁར་རྟ་མིག་ཁབ་བཤམ་ཐེར། དམག་བྱས་ཀྱི་བརྒྱ་སོ་འཛོག་ཁའི་སྐབས་ལ་ཡང་བཞོད་མེད་དུ་དཔལ་ཆོན་ལ་ཆོད་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐར་མ་ཐའི་ཞལ་སྟེ་ནི། འདི་ཡང་《གཡུ་འབྲུག་སྒྲིག་པའི་ཞལ་སྟེ་བཅོ་ལྔ》ཞེས་པའི་ནང་དུ་བཀོད་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་པས། མ་དཔེ་རི་བཞིན་བཀོད་དོ། ། སྐར་མ་ཐའི་ཞལ་སྟེ་ནི། ཞལ་པའི་ཐ་སྟོང་དུ་བྱས་ཏེ། དཔལ་པོས་རྫོང་མཐའ་ལ་བསྐྱོར་ན། ཁ་འདོན་དང་འཐོར་ཏུག་མང་པོ་མི་བྱེད། གཞི་མཁྱེག་པར་བཟུང་། མདའ་རྩོའི་ལག་ཆད་གོས་མེད་ལ་མི་རྒྱལ་བཅན་དམིགས་དང་རྒྱ་སྟེལ་ལ་གཟུབ། ཕྱི་ནང་འདྲེས་སུ་མི་བྱེད། རོ་མི་བཟང་། བར་ཆིངས་ལ་རྒྱག་མི་བསྐྱལ། གཡུ་ལ་དུས་འཕམ་ན་སྐྱེ་ཆུང་ལ་མ་སྟོས་པའི་ཁབ་སྒྲིག་དཔལ་པོ་ལ་སྟོང་། དེ་བབས་པ་མཐོང་ན་བསད་པའི་དཔེ་མེད། གལ་སྟེང་བསད་པ་བྱང་ན་སྐར་མ་མཚོན་འོག་ཏུ་དཔལ་ཐེར་བའི་ཁ་གཤགས་མི་སྐབ། དམག་དཔོན་དང་དམག་དཔོན་ཐུག་ནས་སྐར་མས་སྟོག་བབ་བཏང་ན་ལག་པ་དར་མདུད་ཀྱིས་བཀྱིགས། རྟ་རང་རྟ་ལ་བསྟོན་ནས་རང་ཡུལ་གཉན་མིག་ཉན་ལ་དཔགས་པའི་སྟོང་གོས་གཡོགས་ཏེ་རྒྱུར་མ་དོར་བར་འབྲིང་། སལ་པ་དྲན་སྒྲུལ་གཅན་ལ་ལག་པ་རྒྱབ་ཏུ་བཀྱིགས། སྐྱེལ་དོར་འཛོལ་བྱས་ལ་འབྲིང་པ་དང་མགོ་མི་ཡིན་ན་རྟ་རང་ལ་སྐྱེ་ཆག་མཐུག་པལ་དེས་ཡོང་དེས་མཐུར་བྱས་ཏེ་འབྲིང་པའི་སྟོལ་འདུག་རྫོང་མཁར་ནས་པལ་ན་དམའ་འབབས་ལ་གོང་དང་འདྲ་ཞིང་། ལབ་ཁོག་ནས་པལ་ན། དམག་དཔོན་དམག་ཆས་ལ་བབ་ཉེན་རྒྱ་ཐོར་སྟེར་དགོས་

ཤོར་འགངས་ཆེ་ཆུང་དང་། བར་པ་འཁྱར་ཆེ་ཆུང་གི་ཉེང་ལྷགས་ཕྱེད། ལས་ཚན་ནམས་ཀྱིས་སྤོང་ན་ལྷག་རེ་གཉིས་
གསུམ་བཞི་གང་འོས་ཉེར་དགོས། ཤོར་འདོན་པ་དཔོན་ཚང་རང་གི་སྤྱི་ལོ་མཇུག་དུ་འབབ་པ་མ་གཏོགས་ལྷག་དུ་
འབབ་ན་ནམ་རྟོག་ཕྱེད། ཆས་དཔོན་ཚང་རང་གིས་ཀྱང་ཉེར། ཤོར་པས་ཀྱང་འདེགས་དགོས། ཤོར་འདོན་གྱི་མི་
སྤྲུལ་བཅུ་ལ། དཔོན་ཆུང་གི་སྤོན་མོ་ལ་ཤ་མཚང་ར་བྱང་ཡང་ཁྱེད་ཆོག་མི་བཟང་སྟེ་མཉམ་མཉམ་གྱི་སྤོན་མོ་ལ་ཤ་མཚང་
ར་བྱང་ན་ཟོས། ལྷག་ཡོན་བདག་ལ་པན་ཉེར། ཏུ་པ་འདེགས་འགྲིམས་ལ་མཚར་དུ་བཟུང་ན་ནམ་རྟོག་ཕྱེད་པས་
མཉམ་པོས་འགྲིམས། གཞུང་དུ་ཉེས་ཆད་སྤྱོད་པས་གཡལ་གྱིས་པོ་འཁྱར་ས་དང་། སྤྱོད་པས་ཐག་པའི་ཏུ་འབྱུང་
བ་འདི། ཕྱིས་དཔོན་པོའི་མཚན་དོན་གྱི་ཉོར་བྲིམས་ལ་ཆུག་ཉེ་སྤྱོད་དོན་པ་ཡིན་ཁོང་། གཞུང་ནས་དོ་དམ་གནང་
བའི་ཤོར་ལ་གཞན་མ་གོང་དང་འབྲེལ། གཞུང་དུ་ཆད་པ་མི་ཡོང་། གནང་བྱུང་ཆ་ཕྱེད་དུ་སྤྱོད་པ་དང་གསུམ་སྤྱོད་དུ་
སྤྱོད་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་དང་བསྟན། མནའ་མནའ་གི་མཇུག་ཆོམས་ལྟ་ཉེན་གྱི་འོག་དུ་འཇུག་བས་འབྱུང་པ་
སྤྱོད་པ་ཉེ་སྤྱོད་དོ། །

དེས་རིགས་མཚོན་པའི་བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་ཡང་སྤྱོད་པ་ནམས་ལ་བྲིམས་པ་བར་མི་སྤྱོད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་
མི་ཤེས་གོང་ཕྱུང་དཀོན་མཆོག་དཔང་དུ་བཅུགས་ནས་དྲང་པོའི་རྒྱ་བ་སྤྱོད། གཡོ་ཅན་ནམས་ལ་ཐོན་སྤྱོད་པས། སྤྱོད་
འཆལ་གྱི་ཆོད་ཟིན། ཉེས་པའི་མཚང་འབྱ། མ་ཉེས་པ་ཐོས་གྱིས་བསྐྱངས་ནས་བདེན་ཐོག་དུ་འཇུག་བ་ཞིག་བྱས་
ནས་མི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ནམས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་དུ་འབྱུང་ཁོང་། རང་གི་དགོ་བཅེ་བྱས་པ་ལས་ཆོགས་ཆེ་བར་མི་ནམས་
ཀྱི་འདི་བཞིན་སྤང་སྤང་བྱས་ན་རང་མི་གྲལ་དུ་ཆུག་ཅིང་། སྤྱོད་པ་བྱས་པ། མི་ཐལ་མ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་པོན་དུ་དེ་
ཁོའི་དགོ་བ་དང་། བསྟོན་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྷན་གྱུ་བ་དུ་འབྱུང་བ་སྤྱོད་པ་དཔེར་ན་མང་བཀྱར་རྒྱལ་པོའི་ནམ་ཐར་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་སྤྱོད་སྤྱོད་བའི་སྐབས་སྤྱོད་པ་འབབས་བྱས་པའི་བྲིམས་ཡིག་ནང་
དུ་གཏན་འབེབས་མ་བྱས་པ་དང་། གསལ་བཤད་མ་བྱས་པའི་རིགས་ལ་གསར་དུ་གཏན་འབེབས་དང་རྒྱས་བཤད་
བྱས་པའི་སྤོང་ནམས་ཡིན། ཁོང་གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་བྲིམས་ཡིག་གི་ནང་དོན་འདི་དག་ལ་བཅུགས་ན་
སྐབས་དེར་ཁོང་ལ་སྤྱོད་དོན་སྤྱོད་བའི་བྱགས་རིག་དང་། ཉམས་སྤྱོད་ཕུན་སྤྱོད་ཆོགས་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་ཟད།
བྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྟེ་དང་པོ་དཔེར་བོ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ལྟར་འབེབས་བྱས་ཆུ་ལ་བཅུགས་ན་དམག་དོན་ལ་ཏུ་ཅང་དང་
དོད་གནང་ཡོད་དེ་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྤོང་པའི་སྐབས་ཀྱི་དམག་གི་སྤྱོད་པ་ལྟར་ལྟ་བུ་ཞིག་མཛད་རྒྱུའི་བྱགས་
བཞེད་གནང་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ནང་གི་ཁྱེད་སྤོང་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་བྱགས་བཞེད་ཇི་བཞིན་མ་འབྱུང་པར་མཛད།
དེང་དུས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཞི་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ལ་སྤྱངས་པ་དམན་པ་དང་། ཆབ་
སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཞན་པ། དྲག་རྒྱུ་བཞེད་པོས་འཐབ་ཆོད་ཀྱི་མཇུག་ཆེ་དགོ་ལྷགས་པ་ལ་གཏད་པ། དགོ་ལྷགས་
པའི་ཆོས་ལྷགས་རྩ་མེད་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་དགོ་ལྷགས་པའི་གྲུ་པ་དམར་གསོད་བཏང་བ། བཅན་ཤེད་ཀྱིས་གྲུ་བ་
མཐའ་བསྐྱར་བཅུག་པ། ཞེས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་དམར་འབེབས་པའི་འཆལ་གཏན་མང་པོ་ཞིག་བཤད་
འདུག་པ་འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་པོའི་གོང་དུ་བྱང་བའི་སྤྱོད་པ་དང་གྲུ་བ་མཐའི་སྤྱོད་པ་རིས་ཀྱི་འཐབ་ཆོད་བྱང་
བའི་རྩ་མཐའ་འཆང་ཁོང་། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་འདས་པའི་
དོན་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟར་པོར་གནས་པའི་དབྱེད་པ་ལས་སྤྱོད་པ་རིས་གཏན་གྱི་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་དེ། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་

རིག་གནས་དང་ཆབ་སྤྱོད་ལ་སྤྱངས་པ་དམན་པ་ཡིན་མིན་བྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྟེ་བཅུ་དྲུག་གཏན་འབེབས་གནང་རྒྱལ་ལ་
སྤྱོད་པ་པོར་གནས་པས་བཅུགས་ན་ཤེས་སོ། ལྷག་པར་དུ་བྲིམས་ཡིག་དོན་ཚན་གསུམ་པ་རྒྱལ་པ་མེ་ལོང་གཏོང་གི་
ཞལ་ལྟེ་འཕམ་སྤོང་ལས་འདོན་གྱི་ཞལ་ལྟེ་འདོན་དུ།

ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་རིགས་དང་གྲུ་བ་མཐའ་མི་བསྐྱར། དུས་ཆེན་གྱི་རྒྱ་བ་ལ་ལོ་རྒྱུང་རྒྱ་བ་སྤོང་པས། གཉེར་
ཚང་ལ་དཀར་སྤོང་ཕྱེད་པ། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཉེན་ཞིག་གསོ། ལམ་འབྲང་འཆོས་པ། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལྷགས་པའི་
སྤྱོད་པ་པོའི་ཆོས་བཅུ་ལ་ལྷུ་ལ་ཚན་སོ་སོར་སྤྱོད་པ་གསོ་ལ་འདེབས་ཕྱེད་བཅུག་པ། གཉེར་ཚང་དུ་ཆོས་བཅུ་ཆག་མེད་
འདུག་པ། ཞེས་སྤྱོད་པ་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་བྲིམས་སྤོང་ལ་འདི་ཡིས་དགོ་ལྷགས་པ་ལ་མཇུག་ཆེ་གཏད་པ་དང་།
བཅན་ཤེད་ཀྱི་གྲུ་བ་མཐའ་བསྐྱར་པ་སྤྱོད་པ་བྱས་མེད་པ་གསལ་པོར་དེས་ཤིང་། ཡག་གྲུ་སྤོང་པ་དུན་པ་ཀྱུན་
དགའ་ལྷགས་པའི་སྐབས་སྤྱོད་པ་འབྱས་ཀྱི་གྲུ་ཆད་དང་། ལྷ་དམར་པའི་གྲུ་ཆད་བར་ཆོད་གཞི་ཅུང་ཟད་བྱང་བ་དང་།
ཆེན་པོ་ཆེད་ཐང་ཆོགས་པ་ལ་ལྷ་དམར་གྱི་དགོས་པའི་བྲིམས་བསྐྱགས་པ་སྤྱོད་པ་ལྷགས་ཀྱི་ནང་འགལ་གྱི་དོན་ཁྱེད་ཅུང་ཟད་
བྱང་བ་དེ་རིགས་སྤྱོད་པ་ནས་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ། ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་རིགས་དང་གྲུ་བ་མཐའ་མི་བསྐྱར། ཞེས་རྩ་
བྲིམས་ནང་དུ་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད་པར་དེས་སོ། ། འོན་ཀྱང་སྤོང་དཔོན་པད་མའི་དུས་ཆེན་སྤོང་པ་ལྟེ་ཆོས་
བཅུ་ཉེན་ལ་སྤྱོད་པ་ལྷག་བསྐྱོད་པའི་དུས་ཆེད་འདུགས་དགོས་པ་རྩ་བྲིམས་ནང་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་འདི་ཡིས།
དུས་སྤྱོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་འགའ་དང་མེར་འབྱས་ཀྱི་གྲུ་ཆད་ནམས་སྤྱོད་པ་ལ་ཅུང་མ་བདེ་བ་ཞིག་བྱང་ཡོད་དེས་ཏེ།
ཏུ་ལའི་སྤོང་པ་སྤོང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སྤོང་པའི་གཏུང་ལས་འཁྱངས་པ་དང་། སྐབས་དེར་སྤོང་པོའི་དཔོན་
རིགས་ཁག་གིས་དགོ་ལྷགས་པའི་སྤོང་བདག་ཡིན་པའི་ཐོས་གྱིས་བོད་དོན་ལ་ཐེ་གཏོགས་ཕྱེད་པའི་གོ་སྐབས་གང་ཐོབ་
འཆོལ་བཞིན་ཡོད།

ས་བཅད་གཉིས་པ། དབྱས་སྤོང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གཙང་ལ་རྩོམ་ཕྱེད་པ།

གཅིག དབྱས་པས་སྤོང་དམག་དང་འབྲེལ་བ་ཐེངས་འགའ་བྱས་པ།

དེ་ཡང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་མགོ་ཟིན་པ་ནས་ཁོང་ཤག་པ་ཡབ་སྤྱོད་ནམས་ཀྱིས་གཙང་ཁྱལ་གྱིས་
ཆ་ལལ་ཆེར་རིམ་བཞིན་དབང་དུ་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་1612ལོར་ཀམ་ཕུན་ཆོགས་ནམ་རྒྱལ་
གྱིས་གཙང་ཁྱལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་མཐའ་དག་གི་སྤྱོད་དབང་གཅིག་གྱུར་བཟོས། དུས་དེ་ཅམ་ན་བོད་དབྱས་གཙང་དུ་ཡར་སྤྱོད་
གཙང་གསུམ་མང་འཐང་རྒྱས་པའི་སྤོང་ལ་འདིའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཙང་པ་ཞི་སྤྱོད་ཀྱང་འབྱན་ཆུ་མེད་པ་རིམ་བཞིན་
ལྷ་ས་སྤོང་པ་སྤྱོད་པ་ནམས་དང་། ཡར་རྒྱལ་པའི་མངའ་རིས་ནམས་ཀྱང་དབང་སྤྱོད་པ་བཅས་ལ་བཞེན།
དགོ་ལྷགས་པའི་སྤོང་བདག་སྤྱོད་པོད་སྤོང་པ་བསྟོན་ནམས་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་སྤོང་པོ་ཁལ་ཁ་ཆོ་ཁྱར་དཔོན་པོ་སྤོང་པ་མཆོད་
གཉིས་ལ་རྩ་མེད་ལ་ལྷགས་པའི་འཕགས་པ་ལོ་གེ་ཤ་ར་འབྱུང་ཉེན་དུ་བྱས་ནས། གཙང་པ་ལ་དམག་རྒྱག་དགོས་
པའི་རེ་སྤོང་བྱས་པ་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱི་ལོ་1617པའི་མེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་མཇུག་དེར་སྤོང་པོ་ཁལ་ཁ་ཆོ་ཁྱར་དཔོན་པོ་སྤོང་པ་
འབྱུང་ཆོད་དང་། དམག་པོན་ཆོད་འཁྱོར་ཁོང་། དབྱས་སྤོང་གཉིས་ཀྱི་དམག་དབྱང་དང་མེར་འབྱས་ཀྱི་གྲུ་དམག་

བཅས་པ་དབྱུང་ལྷེ་བུ་སྐྱེས་ལྷ་སར་བསྐྱེད་པའི་གཙང་པའི་མི་དྲག་དང་། དམག་དཔོན། དབྱུས་སྤྱོད་སྐྱེས་སྤྱུང་
 དམག་མི་སྐྱེས་ལ་པར་སྐོལ་གྱི་རྩུ་ཉེས་ཆེར་བཏང་བས། གཙང་པས་དམག་གི་དབྱུང་ཆེན་བསྐྱེས་ཏེ་གཡུལ་སྤྱང་
 པས་དེ་དག་གིས་སྐོལ་ལན་སྒྲིག་མ་རུས་པར་དབྱུས་སྤྱོད་སྤྱུང་ལྷེ་བུ་གྱི་ལྷ་དམག་དང་བཅས་པ་བྱང་ལྷག་ལྷུང་དུ་བྱོས་
 སྤྱོད་བྱས་ནས་སྤྱོད་ཤས་བར་དེར་འདུག་དགོས་པར་བྱང་ཡོད་པ་དེ་ནི་དབྱུས་སྤྱོད་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གཙང་པ་ལ་
 པར་སྐོལ་བྱས་པ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་རེད། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་1618པའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལོར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་
 གུར་བྱེད་པའི་སྤྱི་དབང་དངོས་སྤྱོད་བཅུགས། དེའི་ཕྱི་ལོར་རྒྱལ་བ་ལྷ་པོའི་ཕྱག་མཛོད་བསྐྱེད་ནམས་རབ་བཏན་གྱིས་
 རྒྱ་ལོའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་མཛོད་པར་འགྲོ་བ་ལ་ཁག་ཡར་ནས་སྒྲིག་ཏུ་གོང་པོ་དང་། གནས་ཤོད་བརྒྱུད་མཛོད་ཐོན་
 དུ་ཕྱིན་ནས་ཡུལ་དེའི་དཔོན་རིགས་རྩོད་ཐའི་ཇི་དང་། རྩོད་ཐའི་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་བརྒྱུད་ལྷ་བཅུན་སྤྱོད་བཟང་བཏན་
 འཛིན་སྐྱོང་སྐྱོང་ལ་དམག་རྒྱུ་ལོར་ལོ་རྒྱུས་ལྷེ་བུ་ལོར་སྤྱོད་བསྐྱེད་ནམས་རབ་བཏན་གྱིས་
 བཏན་དང་། སྐྱོང་པོ་ལྷ་བཅུན་སྤྱོད་བཟང་བཏན་འཛིན་སྐྱོང་དཔོན་དམག་ཉེས་སྤྱོད་ལྷག་ཙམ་དབྱུས་སྤྱོད་ལོར་། ལྷེ་
 པ་སྤྱོད་ཤོད་པའི་དམག་དབྱུང་དང་སྐྱོང་པོའི་རྩ་དམག་མཉམ་བཞེས་ཀྱིས། དབྱུས་སྤྱོད་སྤྱོད་བཅུང་སྤྱོད་ཕྱི་དཔོན་
 གཙང་པའི་དམག་དབྱུང་དང་འཐབ་འཁྲུག་དྲག་པོ་བྱས། གཙང་དམག་ཆེག་སྤྱོད་ལྷག་ཙམ་བསད་ཆས་ཐེབས་ཏེ་
 པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱང་བ་དང་། ཁོ་ཆོ་ལྷགས་པོ་དེའི་ཆེར་བྱོས་ནས་བཅན་ས་བཟུང་། འོན་ཀྱང་དབྱུས་སྤྱོད་དམག་
 དབྱུང་གིས་ལྷགས་པོ་དེའི་མཐའ་ནས་བསྐྱར་ཏེ་དམག་གི་ཡོ་བྱད་དང་། རྒྱ་ལམ་བཀག་པར་བཏན་གཙང་དམག་
 རྒྱུས་ལ་བཟུང་བ་དང་བཏུང་བ་ཐེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་མགོ་འདོགས་བྱེད་པ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་སུ་པུ་
 ཆེན་སྤྱོད་བཞེ་བཞེ་པ་སྤྱོད་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཛན། དགའ་ལྷན་གྱི་པ་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ། ལྷག་ལྷུང་འབས་
 དབྱུང་དག་དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱིས་གཙང་སྐྱོང་པོར་འདུམ་མཛོད་པས་འཁྲུག་པ་རེ་ཞིག་ཞི། འདི་ནི་དབྱུས་སྤྱོད་
 མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གཙང་པ་སྐོལ་ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་ཡིན། དེ་རྗེས་གཙང་སྤྱི་དབང་རྒྱལ་ཕྱིན་ཏེ་སྐྱོང་པོ་ཆོ་ཆེན་ཞེ་
 དགུའི་ཁོང་ལ་གཏོགས་ཆ་ཏར་གྱི་ལེན་ཏན་རྒྱལ་པོ་དང་། ཁམས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལེ་རི་དོན་ཡོད་རྗེ་རྗེ་སྐྱོང་སྤྱོད་པོར་
 ལྷོ་བས་ཆུ་དང་དམག་ཤུགས་ཅུང་ཟད་ཆེ་བའི་དཔོན་རིགས་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བ་ཟབ་པོ་བྱང་ཞིང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་
 བཅི་བཀྱར་སྐོབ་པར་བཏན། དུས་དེར་དབྱུས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལེ་རི་ལྷུ་པོའི་དམག་དབྱུང་ལྷ་སར་ཡོང་བའི་བཤད་ཡམས་
 ཤིག་ཁྱབ་རྗེས། སྤྱི་ལོ་1634པའི་ཤིང་གྱི་ལོར་ལྷག་མཛོད་བསྐྱེད་ནམས་རབ་བཏན་གྱིས་འབྲས་སྤྱུངས་པའི་གྲུ་པ་
 འགའ་རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྤྱོད་དང་། སེམས་ཉིད་ཁ་ཆེ་བའི་བཀའ་སྤྱོད་ལྷག་ཏུ་བཏང་ནས་སྐྱོང་པོ་གྱི་ཕྱི་ཏན་ལ་དམག་རྒྱུས་
 ཡོང་རྒྱུ་རེ་བ་ལྷག་པ་ནི་དབྱུས་སྤྱོད་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གཙང་པ་ལོ་སྐོལ་བྱས་པའི་སྐོལ་ཐེངས་གསུམ་པ་ཡིན།

**གཉིས། ར་དྲག་ཆེ་བའི་དམག་འཁྲུག་གིས་གཙང་པ་
 རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་དབང་གཏོར་བ།**

སྤྱི་ལོ་1635པའི་ཤིང་པག་ལོར་སྐྱོང་པོ་ཆ་ཏར་ལེན་ཏན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ལོ་ལྷ་ས་ལ་དཔོན་དམག་མང་པོ་དང་
 བཅས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་དང་འཇལ་འཕྲད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བོད་དུ་བསྐྱོད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་སྐྱོང་པོ་གྱི་ཕྱི་ཏན་གྱིས་
 ཐོས་འཕྲུལ། དཔོན་གཡོག་ཏུང་ཤས་དང་བཅས་བོད་དུ་ཡོང་བའི་ལམ་བར་ལྷ་ས་ལ་དང་འཕྲད་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་

དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་ཕྱག་མཛོད་བསྐྱེད་ནམས་རབ་བཏན་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་པོས་ཚུལ་གྱིས་མོལ་བྱས་
 མཐར། ལྷ་ས་ལ་དྲུག་པ་དང་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ལ་མཇལ་ཁ་ལྷས། ཕྱག་མཛོད་བསྐྱེད་ནམས་
 རབ་བཏན་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ་འཕྲད་བྱེད་རྒྱུ་འཆར་གཞི་རྩིས་ཐེད་དུ་བྱས། གནད་
 དོན་དེ་ཡང་ཆ་ཏར་ལེན་ཏན་རྒྱལ་པོས་ཤེས་རྗེས་ཕྱགས་ཁྲོ་ཆེན་པོ་བཞེངས་ཏེ་ཆེད་མངགས་མི་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་
 1636པའི་མེ་བྱི་ལོར་ལྷ་ས་ལ་དང་དབྱུང་རྒྱུས་མི་གསུམ་བཤོངས་སྤྱོད། སྤྱི་ལོ་1637པའི་མེ་སྤྱང་ལོར་གྲུ་ཕྱི་
 ཏན་དང་། ཏུང་ཐའི་ཇི་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དམག་དབྱུང་གི་ཙམ་ཁྲིད་དེ་ཆ་ཏར་གྱི་ཆོག་ཐུ་རྒྱལ་པོར་པར་སྐོལ་བྱས་
 རྒྱུས་མང་འཕྲོག་ཏུ་བཅུག། མཆོད་པོ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆ་ཡོངས་ལ་རིམ་བཞིན་དབྱུང་འཁྲུག་བྱས། ཤར་མཆོད་པོའི་འགམ་
 རྒྱུ་ཕྱི་ཏན་གྱིས་དབྱུས་གཙང་གི་བར་དུ་གྲུ་ཕྱི་ཏན་གྱི་དམག་གིས་ཁྱབ་པར་བྱས། ལོ་དེར་གྲུ་ཕྱི་ཏན་འཁོར་དང་
 བཅས་པ་དབྱུས་སྤྱོད་ལྱུང་། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པ་དང་ལྷེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་གནང་། གྲུ་ཕྱི་བཏན་
 འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་པའི་མཆོད་དང་དམ་ཁ་ལྷས། དེ་རྗེས་གྲུ་ཕྱི་བཏན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་དབྱུས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 གནས་གཙོ་བོ་ལྷག་ལ་སྤྱོད་ཞིབ་བྱས་ཏེ་མཆོད་པོ་དུ་ཕྱིར་ལོག།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་སྤྱི་ལོ་1639ལོར། སྐྱོང་པོ་གྱི་ཕྱི་ཏན་གྱིས་ཁམས་སྤྱོད་སྤྱོད་དབྱུང་འཁྲུག་
 བྱས། དེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་རྗེ་རྗེས་སྐོལ་ལན་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་ཏན་གྱིས་སྐྱོང་པོ་ལྷ་ས་ལ་དཔོན་དམག་མང་པོ་འཁྲུག་ ཁོ་
 རང་ལ་བཤོངས། ལྷེ་དགེ་འདུན་སྤྱི་ཆོང་། དཀར་མཛེས་སྐྱོང་པོ་སྤྱོད་ལྷ་ས་མང་པོ་བཅན་བཟུང་བྱས། ཡུལ་
 རེར་འགོ་གཙོ་རེ་བསྐྱོད་བཞག་བྱས་ཏེ་ལོ་ལྷུང་སྤྱོད་ལེན་བྱས། དེ་ནས་དབྱུས་སྤྱོད་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་སྐྱོང་དམག་མཆོད་པོ་
 སྤྱོད་སྤྱོད་ཕྱིར་ལོག་པའི་ཐོལ་གྱིས་སྤྱོད་པར་དབྱུས་གཙང་ལ་ཡོང་ནས་དབྱུས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་དམག་དབྱུང་གིས་
 གཙང་པ་ལ་པར་སྐོལ་བྱས། གཙང་པས་ཀྱང་ཁྲི་དམག་མང་པོ་དབང་ནས་དྲག་པོའི་གཡུལ་གྱིས་འཐབ་འཁྲུག་ཐེངས་
 མང་བྱས་པས། སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དམག་མི་ཁྲི་ལྷག་ཙམ་ཤི་ཆས་བྱང་བའི་མཐར་དབྱུས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་དམག་དབྱུང་
 གིས་གཞིས་ཀ་བསམ་འབྲུབ་ཅེ་མཐའ་ནས་བསྐྱར། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀམ་བཏན་སྤྱོད་དབང་པོ་དཔོན་གཡོག་ཏུང་
 བསྐྱེད་བཅས་བྱུང་ཕྱི་དུ་ཕྱིན། འཕྲོས་ཀྱི་གཙང་དམག་རྒྱུས་དབང་ཐེད་དུ་མགོ་སྤྱོད་བྱས། དེ་རྗེས་ཀམ་པ་དང་།
 ས་སྤྱོད་པས་དབང་པོ་མཛོད་དེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་མགོ་འབྲུལ་ནས་སྤྱོད་མི་གཙང་ཅིང་འཆོད་པོ་ཕན་བུ་ཞིག་སྤྱོད་
 རྒྱུས་རང་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་ཆོག་རྒྱུ་ལེན་ཐུ་བཞག (གན་རྒྱུ་ལེན་པོ་ལྷ་ས་དང་འཕྲུག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། ཅས་དེ་བཞེར་
 ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་དུ་བཤད་འདུག་པ་དེ་གང་དུ་ཡོད་པ་ཅད་གཙོད་ལོས་པ་ཞིག་རེད།)

འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་མགོ་འདོགས་ལྷག་ཀྱང་སྐྱོང་དམག་གིས་བཤོངས་ཏེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་མཁྲུག་རྒྱུས་པར་
 བྱས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་དབང་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་དེ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་ལོ།

- སྤྱི་ལོ་ལ།
- རབ་གངས་རིས་སྤྱོད་བའི་ཡུལ་སྤྱོད་པའི་ལོར།
- ལ་ལྷུང་སྤྱོད་སྤྱོད་རིས་ཆོད་པའི་མཐའ་མ་རུ།
- ཤར་ཕྱི་ཏན་པའི་མི་རིགས་ནང་འཁྲུག་དེས།
- ས་སྤྱོད་སྐྱོང་པོས་གང་བའི་རྒྱུ་ཞིག་བཟོས།
- ཞེས་བྱ་བའི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱོད་བཅད་པའོ།

ལེའུ་དགུ་པ། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་དུས་རབས།

1642—1959

ས་བཅད་དང་པོ། དབུས་སོག་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དགའ་ལྷན་པོ་ བྲང་གི་སྤྱིང་དབང་དངོས་སུ་བཅུགས་པ།

གཅིག གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་ཆོས་ སྤྱིང་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོའི་བྱིན་འཁོད་པ།

1. དང་པོ་རྒྱ་ལའི་སྐུ་མ་སྤྱིང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་ལ་དབང་སྐྱོར་བྱས་པའི་སྐོར་ལ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
སོག་པོ་གུ་ཕྱི་ཉན་གྱིས་དང་པོ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་མང་པོ་དབང་དུ་བཅུས། དེ་ནས་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་རབ་
བརྟན་གྱི་སྐོག་དུག་དན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་དབུས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། དབུས་སོག་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་དམག་གིས་གཙང་
ཚྭ་གསལ་པར་སྐོལ་བྱས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚུན་མཇུག་ལོ་1642ལོར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱིང་དབང་དངོས་སུ་
འཕྱོག་སྤྱོད་པ་བྱུང་བ་དང་། ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་དང་། སོག་པོ་གུ་ཕྱི་ཉན་ལྷན་རྒྱུ་གྱིས་འབྲས་
སྤྱངས་སྤྱང་ལོག་མའི་སྐུ་མ་རྒྱལ་པ་སྤྱིང་ལྷ་པ་དག་དབང་སྤྱོད་བཟང་རྒྱ་མཚོ་འབྲས་སྤྱངས་ནས་གཞིས་ཀར་ཆེར་
གདན་དྲངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིང་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མངའ་གསོལ་པའི་མཛད་སྤྱོད་གྱུ་བ་པ་
དང་། སྐབས་དེར་ཁོང་གི་སྤྱགས་ཏེ་ཅང་དུས་ཡོད་པའི་སྐོར་ནམ་ཐར་《དུ་ཁྱུ་ལ་》དེ་བ་ཀ་བའི་ནང་། ཆེར་ཕྱིན་
པའི་ཐོག་མར་ཆོས་མཆོད་དུ་བོད་སོག་གངས་མེད་ཆོགས་པའི་དབུས་གཤམ་གྱི་ཆོ། གོང་མ་སེ་ཆེན་གྱིས་འཕགས་པ་རིན་
པོ་ཆེར་འབུལ་ཆེན་གསུམ་དུ་མཛད་པའི་སྤྱི་མ་མ་སྤྱོད་དུ་འཁོར་སྐུ་ལྷ་པ་བཞེ་མའི་གཉེན་གྱི་འཕེལ་གདུང་རྒྱལ་ཁ་
ཆེར་བཅུགས་པའི་གཤམ་པ་ཅན་དེ། ཡོངས་གཤམ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཡེ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་བཅུག་པའི་ཁྱུ་
ཡོང་མ་ཁི་མའམ། ལུགས་གཅིག་ལ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱགས་གསལ་མེ་ཡོང་ཆོས་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་
གཉེར་བྱོན། རིན་སྤྱངས་དག་དབང་འཛིན་ཆེན་དབང་ཕྱག་གིས་ཁལ་བཞོད་མའི་རིགས་ལྷན་ཡོལ་བ་ཁྱད་མཚར་
གྱིས་སྤྱངས། བར་ཆེན། སྤྱུ་ལེ་མ། རྒྱ་ནག་མས་མཆོན་པའི་ཆེན་མཆོད་མང་པོ་དང་། གཞིས་ཀ་བསམ་
འབྱུང་ཆེས་ཐོག་དྲངས་བོད་ཁྱི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་འབུལ་བ་ཡིན་ཞེས་དྲིལ་བུ་བྱས། ཞེས་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱི་བོ་གཞན་དུ་རང་གིས་ཕར་ཕན་བཅུགས་པའི་དྲིན་ལན་གཞལ་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་ན་ཟེར་ཅུང་
ཟད་ཡང་། དེ་མིན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱགས་བཅེ་གཏད་ལུགས་ལ་དཔགས་ན་འདི་སྤང་གི་གཤམ་སེམ་ཉིང་མའི་ཡར་འདྲེན་
ཡོང་བའི་གདེང་གང་ཡང་མེད་པས་དྲིན་ལན་བསྐྱལ་པར་ཡང་གཞལ་དགའ་བའི་ཁྱུ་བར་གདའ། འདི་རིགས་

དམ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་སྤྱགས་སུ་ཉི་ག་ལ་འགྲོ། འོན་ཏེ་བོད་འདིར་མགོ་ཆེངས་ཤིག་ཡོད་ན་དུས་ཀྱང་བདེ་ཞིང་། ས་
བཀའ་རྒྱུ་གསུམ་སོགས་སྤྱོད་མཐའ་གཞན་ནམས་དམིགས་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་རྒྱུ་མི་འདེབས་པར་ཕན་ནམ་
སྐུ་པ་བྱུང་། ཞེས་སོགས་གསལ་བ་དེས་ན་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིང་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོའི་ཁྱི་ལ་
འཁོད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱགས་ཤིན་དུ་དུས་ཆོར་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། སོག་པོ་གུ་ཕྱི་ཉན་ལོ་ཁོང་ལ་བཀའ་དྲིན་
གཞལ་བ་དགའ་བའི་སྤྱགས་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་དགའ་ཞེན་བཅི་བཀྱར་བྱེད་ལུགས་ཡིན་པར་
ངོས་འཛིན་གནང་འདུག སྐབས་དེར་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་ལྷེ་སྤྱིང་གྱི་གོ་གནས་ལ་བསྐྱོ་བཞག་
མཛད། ཕྱི་ནང་གི་སྤྱིང་གྱི་ལས་དོན་མཐའ་དག་གི་འགན་གཙོ་བོ་ཁྱུང་དགོས་པའི་བཀའ་ལུང་གནང་། རྒྱ་ཀྱི་རྒྱ་
ལའི་སྐུ་མའི་གཞི་མ་རྒྱུང་ཡོད་པའི་པོ་བྲང་གི་མིང་སོར་བཞག་གིས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པ་ཞེས་པའི་སྤྱིང་དབང་གསལ་དུ་
བཅུགས་པའི་དྲིལ་བུ་བྱས། ཡོ་འདིའི་རྒྱ་བ་བཞེ་པའི་ཆོས་བཙུ་ལྷེ་ཉན་གཞིས་ཆེ་ནས་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར་ཏེ་ས་གནས་
འགའ་ཞིག་ལ་སྐོར་ཞིབ་གནང་། རྒྱ་ཤས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཕེབས། ཆོས་སྤྱིང་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་བོད་ཁམས་
རྒྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབུ་བཞེས། སྐབས་དེར་འབྲས་སྤྱངས་སྤྱང་ལོག་མའི་སྐུ་མ་གསལ་པ་རྒྱལ་མཆོན་དང་སྤྱི་
བྱང་ལོག་མའི་སྐུ་མ་རྒྱ་ལའི་སྐུ་མ་གཉིས་འགལ་བར་ཆགས་མཐའ་སྤྱི་བྱང་ལོག་མའི་རྒྱ་སྤྱི་ལུགས་སྤྱངས་སྤྱངས་གསལ་
པ་རྒྱལ་མཆོན་བཞོངས། དེའི་སྐོར་ལ་མ་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱིས་དོལ་གྱི་ཆུ་མིག་དུ་འདྲེའི་སྤྱི་བྱངས་པའི་བཤད་སྐོལ་དེ་
བྱུང་། གང་ལྟར་ཡང་སྤྱི་མ་གོང་ལོག་གཉིས་པོ་འགལ་བ་ཡོད་པ་ངས་ཏེ། རྒྱལ་བ་ལྷ་པོའི་ནམ་ཐར་《དུ་ཁྱུ་ལའི་》ནང་
དུ། སྤྱི་མ་གསལ་པ་རྒྱལ་མཆོན་སྤྱང་བབས་སྤྱིང་སྐབས་རྒྱལ་བ་ལྷ་པོ་འཆོམས་འདྲི་བར་ཕེབས་པར་དགོངས་ཀྱང་དམ་
ཀྱི་བ་ལ་དོགས་ནས་མ་ཕྱིན་ཚུལ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དོ།

2. དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྤྱིང་དབང་རྒྱུང་ཞིང་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་དུག་
གནོན་བྱས་པའི་སྐོར། དེ་ཡང་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་དག་དབང་སྤྱོད་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལྷེ་སྤྱིང་བསོད་ནམས་རབ་
བརྟན་བྱང་གིས་ཆབ་སྤྱིང་རྒྱུང་ཞིང་། གཞུ་བརྟན་རྒྱུང་དབང་པོའི་རྒྱུ་ལྷ་པོ་འབྲས་སྤྱངས་དཔོན་རིགས་དང་། ལྷ་ལྷེ་ཁག་གི་
གཞིས་ཀ་དང་འབངས་འཁོར་གཡོག་ནམས་གཞུང་བཞེས་གནང་ལྷེ་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྤྱིང་དབང་འཛུགས་པའི་
སྐབས་སུ་བྱས་རྒྱུ་ཆེས་འཛོག་མཁན་དཔོན་རིགས་དང་། དགོན་ལྷེ་ཁག་ལ་གནང་། དེར་བརྟན་སྤྱི་བྱང་དཔོན་རིགས་
གསལ་རྒྱུང་བར་གྱི་འགལ་བ་རྒྱུ་ལྷེ་ཆེར་གྱུར། གཙང་ཚྭ་གསལ་དང་། རྒྱ་ཁས་ཁྱུ་ལ། གོང་པོ་སོགས་ཀྱི་ལུལ་གྱི་མང་པོ་
ཞིག་ནས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་ལ་དོ་སྐོལ་བྱེད་པའི་བྱིང་འཁྱུག་བསྐྱེད་མར་ལངས། དུས་དེར་ལྷེ་སྤྱིང་བསོད་ནམས་རབ་
བརྟན་དང་། གུ་ཕྱི་ཉན་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་ཕབ་ལྷེ། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་བཟླ་ལའི་ན་ལན་ཉན་སོགས་བོད་
སོག་གི་དམག་མི་སྤྱི་བྱང་འགའ་ཞིག་བཏང་ནས་སྤྱགས་ཐམས་ཅད་ལ་དུག་གནོན་བྱས། རྒྱུ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་དང་
འབྲེལ་བཞེས་པའི་རྒྱུ་ལྷེ་ཆེན་པོ་དང་། གཞུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་ཁག་ནམས་ལའང་དུག་པོའི་དམག་གིས་ཆར་གཙོད་
ཐེབས། རྒྱུ་ལྷེ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཐའི་དགོན་པ་རྒྱག་བརྟན་སྤྱི་བྱང་ཆོགས་སྤྱིང་གི་གྲུ་པ་པལ་ཆེར་བཞོངས། པར་ཤིང་ནམས་མེ་
ལ་བཞེགས། དགོན་པའི་མིང་ལ་དགའ་ལྷན་སྤྱི་བྱང་ཆོགས་སྤྱིང་ཞེས་བཙུགས་ནས་བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱར།
གཞུ་པའི་སྐོར་ཆེན་འཛམ་སྤྱིང་རྒྱུ་ལྷེ་པ་དེ་གཏོར་ནས་གྲུ་པ་སྤྱིང་སྤྱི་བྱང་ལྷེ་ཁག་ཅམ་ཞིག་དམར་གསོད་བྱས། སྤྱི་
ལོ་1643པའི་ཚུ་ལུག་ལོར་གཞུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་ལྷེ་ཁོང་དུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་གོང་པོ་བརྒྱུད་འཛམ་ལུ་
བྱོས་བྱོལ་ལ་ཕྱིན། གནས་ཚུལ་དེ་ཁམས་སྤྱགས་སུ་འབྱོར་པ་དང་ཁམས་ཀྱི་དགོན་གྱི་སྤྱི་བྱང་སྤྱི་བྱང་ཆོས་རྒྱལ་མི་པམ་

ལྷ་1757)ལྷ་མོ་དགུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་པར་སྐྱ་གཤེགས་སོ། །

8. རྒྱལ་བ་སྐྱེས་པ་བཟུང་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ནི། ཡལ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་། ཡུལ་ཕུན་ཚོགས་
དབང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྐལ་སྐྱེད་བུ་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ལྷག་(ལྷོ་ལོ་1758)ལོར་གཙང་སོང་རྒྱལ་ལྟ་རིམ་དུ་སྐྱ་
འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཞི་པའི་ལྷགས་སྐུ་ལ་(ལྷོ་ལོ་1761ལོར་)རྒྱལ་ཚབ་དེ་ལོ་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་དབུས་
གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྐལ་ཕུན་མོང་གིས་རྒྱ་ལའི་སྐལ་སྐྱེས་བུ་བཅུ་པའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅད། པཌ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེས་གཙུག་ཡུལ་བཞེས་ནས་མཚན་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཐུག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ།
དགྲུང་ལོ་ལྔ་པའི་རྒྱ་ན་(ལྷོ་ལོ་1762)ལོར་གསེར་གྲིང་མངའ་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཟུང་པའི་ཤིང་བྱ་ལོར་པཌ་ཆེན་
དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདུན་ནས་དགེ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་གཙོས་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་མདུན་ནས་གསན་བསམ་མཐར་ཐུན་པར་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པའི་མེ་བྱ་ལྷོ་ལོ་
1777ལོར་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་བསྟན་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་ཁྱེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྐུང་
(ལྷོ་ལོ་1781)ལོ་ལྟེ་དགྲུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ལ་ཐེབས་པ་དང་བོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་བཟུང་། མན་རྒྱ་གོང་མས་གསེར་གྱི་
བྱང་བྲལ་གཙོང་བརྒྱུད་ཀྱི་འཇམ་ས་མན་རྒྱ་དང་། རྒྱ་སྤྱོད་བོད་བཅས་ཡིག་རིགས་ཤུར་བྱས་པའི་བཀའ་
ཡིག་དང་། ལས་ཐམ་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉེར་བུ་པའི་ཤིང་འབྲུག་(ལྷོ་ལོ་1784)ལོར་ནོར་བུ་སྤྱིང་ཁའི་བསྐལ་
བཟང་ལོ་བྱང་གསར་དུ་བཞེངས། དགྲུང་ལོ་སོ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་(ལྷོ་ལོ་1789)ལོར་གོང་ཁས་བོད་དུ་བཅོན་འཇུག་
བྱུང་བ་ལ་ཞི་གྲོས་ཆིངས་མོལ་བྱས། དགྲུང་ལོ་ཞི་གཉིས་པའི་ས་ན་(ལྷོ་ལོ་1798)ལོར་མན་རྒྱ་གོང་མ་ལྟ་སྤྱིང་(乾
隆)རབ་དུ་བྱུང་ཆེས་ཀྱི་འདྲ་ཐང་ཞིག་བོད་དུ་གནང་འཁྱོར་བ་དེ་བཞུགས་ཡུལ་གྱི་མཚོན་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས། སྐྱ་
སྤྱང་འདི་ནི་མན་རྒྱ་གོང་མ་ལ་ཐུན་མེད་ཀྱི་གུས་ཞབས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་ཤིང་བྱ་(ལྷོ་ལོ་1804)ལྟེ་དགྲུང་ལོ་ཞི་བུ་པར་སྐྱ་གཤེགས། །

9. རྒྱལ་བསྐྱེད་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཆོ་ནི། ཡབ་བཟུང་འཛིན་ཆོས་རྒྱུང་དང་། ཡུལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མ་གཞིས་ཀྱི་སྐུ་སྲུང་བ་བྱུང་བ་རུ་གསུམ་པའི་ཤིང་གྲང་ (ལྷ་ལོ་1805) ལོར་མདོ་ཁམས་ལྗེ་དགའི་མངའ་སྐོང་ས་འདན་ཁོག་རྒྱ་ལ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུ་ལོ་དུས་ནས་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་མཆན་མ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གང་སར་བྱལ་བ་སྟེ། དགུང་ལོ་གསུམ་པའི་མེ་ལོས་ (ལྷ་ལོ་1807) ལོར་རྒྱལ་ཆབ་རྟ་ཆག་ནོ་མེན་ཏན་མཆོག་དང་། བཀའ་སློན་བཞི་མོགས་ཆེ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་བཀའ་བཀྲོས་ནས་རྒྱ་ལོ་སྤྱི་མཐའ་འོས་རྒྱལ་དུ་དབུས་སྟུག་དན་འབྲེན་བྱས། དགུང་ལོ་བཞི་པའི་ས་འབྲུག་ (ལྷ་ལོ་1808) ལོར་ཡང་སྤྱི་དངོས་སྤྱོད་ས་འཛིན་བྱས་ཤིང་པའ་ཆེན་བཟུང་པའི་ནི་མ་མཆོག་གིས་གཙུག་ལུང་བཞེས་ཏེ་མཆན་སྤྱོད་བཟང་བཟུང་པའི་འབྲུང་གནས་ངག་དབང་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་གསོ་ལ། དགུང་ལོ་དགུ་པའི་རྒྱ་བྱ་ (ལྷ་ལོ་1813) ལོར་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩོམ་ཤུག་ལུ་མཐུན་པའི་མཐུན་དུ་པའ་ཆེན་བཟུང་པའི་ནི་མས་མཐན་པོ་དང་། ཁྱིའོ་ལྷན་གསུམ་པས་སྤོང་དཔོན། ཤར་པ་ཆོས་རྒྱལ་དུས་གསན་པ་བཅས་མཛད་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞེས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་པའི་ཤིང་པག་ (ལྷ་ལོ་1815) ལོ་ལྷེ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་ཟིན་པ་དང་ཆམ་པའི་བཟུང་གཞི་ལྷ་ལུ་ཞིག་གིས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་སྤྱི་གཤེགས།

10. རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཕྱིད་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོད་ཀྱི། ཡལ་སྤྱོད་བཟང་སྟོན་གསལ་དང་། དུམ་ཅན་ལྟུང་བྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱད་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱི་(སྤྱི་ལོ་1816)ལོར་མདོ་ཁམས་ལི་ཐང་ཤོག་དྲུག་རྩ་སྤྱི་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་བདུན་པའི་ཚུ་རྟ་(སྤྱི་ལོ་1822)ལོར་ཀྲུག་གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དབུས་བཀའ་སློན་ཅན་མས་དང་ཡམ་བན་ཅན་གཉིས་བཅས་འཆོགས་པའི་དབུས་མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་པའི་འདྲ་ཐང་གི་མདུན་དུ་འོས་སྤྱུལ་ལ་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་པའི་བྱིས་པ་གསུམ་པོའི་མིང་བྱང་ངོས་གཉིས་སུ་མན་རུ་ཡིག་གི་དང་པོ་ད་ཡིག་སོ་སོར་བྱིས་པ་བུམ་པར་བཅུག་མཆོག་གསུམ་པ་གསེལ་འདེབས་དང་ཆོས་སྦྱོང་ལ་འབྲིན་བཅོལ་བ་སྒྲུགས་མཐར་གཏེར་བུམ་དགྲུག་སྟེ་བྱང་བྱ་འཐེན་པར་ལི་ཐང་པ་དེ་ལ་བབ། དེ་རྗེས་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གཙུག་ཡུད་བཞིས། དགེ་བསྟེན་གྱི་ཕྱོམ་པ་ལུལ། མཚན་རག་དབང་སྤྱོད་བཟང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོད་ཤེས་གསེལ། འབྲི་སྟོག་ནས་བཅུ་མས་བསྐབ་གཉིར་གནང་། བོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་རྒྱལ་ཚབ་ཆེ་སྟོན་སྤྱིང་ནས་བསྐྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་1834ལོར་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་བྲུས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་1837ལོ་ཉེ་དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་སོན་པ་དང་སྤྱོད་བྱུང་དུ་སྤྱུག་ཤིགས་སོ། །

11. རྒྱལ་པ་རྒྱ་མེད་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོན། ཡལ་ཆོད་བད་དོན་གྲུབ་དང་། རྒྱལ་གཤུང་བྱུང་གཤིང་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྤྱད་བ་ཡུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་གྲི་(ལྷོ་ལོ་1838) ལོར་མདོ་ཁམས་མགར་ཐར་དགོན་པའི་ཉི་འདབས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་བཞི་པའི་ལྷགས་སྤང་(ལྷོ་ལོ་1841) ལོར་རྩ་ལའི་སྤྲ་མའི་ཡང་སྤྱིང་གདམས་པར་དབུས་སུ་གདན་འདྲེན་བྱས། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་ལ་པ་ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་པར་ཆོན་རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་སེར་རྒྱ་དཔོན་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་དབུས་སུ་གདམ་པར་རྒྱ་ག་མཁན་གསུམ་པོར་གསེར་བུམ་དགྲུགས་པས་མདོ་ཁམས་མགར་ཐར་གྱི་སྐུ་སྤྱད་པོ་དེ་ལ་བབ། པར་ཆོན་བཅུན་པའི་ཉི་མས་གཙུག་ཡུང་བཞེས་ཤིང་མཆོན་དག་དབང་བསྐལ་བཟང་བཅུན་པའི་རྒྱོན་ཐེ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོད་པ་ལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྩུལ་(ལྷོ་ལོ་1845) ལོར་རྩ་རྒྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ལོས་བོད་ཀྱི་སྤྱིང་དབང་བསྐྱུངས། དགྲུང་ལོ་དགུ་པའི་མེ་ཏྲ་(ལྷོ་ལོ་1846) ལོར་པར་ཆོན་བཅུན་པའི་ཉི་མས་མཁན་པོ་གནང་ཏེ་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རོ་བོ་ཤུག་ལུ་མེའི་མདུན་ནས་སོར་ཐར་གྱི་རྣོ་པ་བཞེས། དགྲུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཡོས་(ལྷོ་ལོ་1855) ལོར་མན་རྩ་གོང་མའི་བཀའ་ལླང་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིང་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་བཞེས། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་སྟོ་བྱུར་སྐྱ་གཤེགས། དེའི་ལྷ་ཉིན་ནས་རྩ་རྒྱུང་དག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་ཤིམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་སྤར་ཡང་བོད་ཀྱི་སྤྱིང་དབང་བཟུང་།

[illegible]

བའི་མིང་ཡོད་ཅིང་ཆེ་ལྟུང་པོ།	གོང་དང་མཚུངས།	གོང་དང་མཚུངས།
ཐུར་ར་བ་ལྟོ་གྲོས་ལྟུང་པོ།	གོང་དང་མཚུངས།	ར་ལུམ་ཐུར་གསུམ་གྲིམས་ལ་ཐུར་ཅེས་འཁོད་ ཀྱང་། དེ་བ་ཐེར་ཡིག་རིགས་ཁག་ནང་ཐུར་ ར་བ་བརྒྱུད་ས་ཚུལ་ཞིབ་པ་འཁོད་མི་འདུག
མོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་ལྟོ་བས་ལྟུང་།	ལྷགས་སྒང་(1721)ལོ་ ནས་མེ་ཡོས་(1747)ལོ་ བར།	ཨོན་ཏུ་བཀའ་ལློན་དང་། ས་སྤྱིལ་(1728) ལོ་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་གི་ཕྱིད་པོ་གཙུག་ པོར་གྱུར།
རྩོམ་པའི་པར་ཉེ་མོ་ལོ་པོ་ དོན་གྲུབ་རབ་བརྟན།	ལྷགས་ལུག་(1751)	ལྷགས་ལུག་(1751)ལོར། བཀའ་ཤག་ དངོས་སུ་བཅུགས་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་ལློན་གཙུག་ པོའི་གྲས།
རྩོམ་པའི་པར་ཉེ་མོ་ལོ་པོ་ དོན་གྲུབ་རབ་བརྟན།	ལྷགས་ལུག་(1751)ལོར།	བཀའ་ཤག་དངོས་སུ་བཅུགས་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་ ལློན་བཞིའི་གྲས།
རྩོམ་པའི་པར་ཉེ་མོ་ལོ་པོ་ དོན་གྲུབ་རབ་བརྟན།	ལྷགས་ལུག་(1751)ལོར།	བཀའ་ཤག་དངོས་སུ་བཅུགས་སྐབས་ཀྱི་ བཀའ་ལློན་གྲས། རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་ པར་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན།
ཅེ་མོན་དར་ཏན་ཉི་མ་ལྟུང་མཚན།	གོང་དང་མཚུངས།	བཀའ་ཤག་དངོས་སུ་བཅུགས་སྐབས་ཀྱི་ བཀའ་ལློན་གྲས། བཀའ་ལློན་སྐུ་མ་ཚོགས་ དེ་ནས་བཅུགས།
སྐལ་བཟང་ཡོན་ཏན།	མེ་མག་(1767)ལོར།	འདི་ནི་བཀའ་ལློན་སྐུ་མ་ཚོགས་ཀྱི་མེ་མག་ ཡིན།
རྩོམ་པའི་པར་ཉེ་མོ་ལོ་པོ་ དོན་གྲུབ་རབ་བརྟན།	ལྷགས་(1783)ལོར།	རྩོམ་པའི་པར་ཉེ་མོ་ལོ་པོ་དང་། གོང་ པོད་དམག་འཁྲུག་ཐེངས་གཉིས་པའི་སྐབས།
གཞུང་གི་བཀའ་ཤིས་དོན་གྲུབ།	ལྷགས་(1783)ལོར།	ས་སྤྱིལ་(1788)ལོར། གོང་པོད་དམག་ འཁྲུག་སྐབས་སྤྱི་ཁྱབ་དུ་བསྐྱོད།
རྩོམ་པའི་པར་ཉེ་མོ་ལོ་པོ་ དོན་གྲུབ་རབ་བརྟན།	ས་སྤྱིལ་(1778)ལོ་ནས་མེ་ ལུག་(1787)ལོ་བར།	

གུང་བཟ་ཤིས་ནམ་ལྷལ།	མེ་ལྷག་(1787)ལོ།	
རྟོ་ཁང་བསོད་ནམས་བཟ་ཤིས།	ཚུ་བྱི་(1792)ལོ།	
བཤད་སྒྲ་ཀྱན་དགའ་དཔལ་འབྱོར།	ཚུ་ཁྲང་(1693)ལོ་ནས་ ས་ལྷག་(1799)ལོ་བར།	
མདོ་མཁར་རྟ་མགིན་ཆོ་བརྟན།	མེ་བྱི་(1826)ལོ།	
ཕྱར་ཁང་ཆོ་བརྟན་རྩི་རྩེ།	མེ་པག་(1827)ལོ།	མེ་པག་(1827)ལོར་མཁོ་ཞིབ་ཏུ་བསྐྱོད། ཤིང་རྟ་(1834)ལོར་སྒྲ་ཞིབ་ཏུ་བསྐྱོད། ལྷགས་ཁྲང་(1841)ལོར་མིང་དམག་མཐར་ བསྐྱོད་ཕྱི་ཁྱབ་ཏུ་བསྐྱོད།
བཤད་སྒྲ་དོན་བྱུང་རྩི་རྩེ།		ཚུ་ལྷག་(1823)ལོར་ས་ངན་ཞིབ་དཔྱད་ཏུ་ བསྐྱོད། ས་བྱི་(1828)ལོར་སྐྱོད་ཁྱལ་དོན་ གཙོད་ཏུ་བསྐྱོད། དེ་རྗེས་བསམ་ཡས་ཉམས་ གསལ་དོན་མ་པ་བྱས།
མདོ་མཁར་བསོད་ནམས་དབང་ལྷལ།		ལྷགས་ཁྲང་(1814)ལོར་ཕྱར་ཁང་ཆོ་བརྟན་ རྩི་རྩེ་དང་མཉམ་ཏུ་མིང་དམག་མཐར་བསྐྱོད་ ཕྱི་ཁྱབ་ཏུ་བསྐྱོད།
བཤད་སྒྲ་དབང་ལྷག་ལྷལ་ པོ་འཕྲུལ་བཞེ་པ།		ཤིང་འབྲུག་(1844)ལོར་བསམ་ཡས་དཀར་ ཆག་བཞོད། ཤིང་ཡས་(1855)ལོར་ཞོར་ པོད་དམག་འབྲུག་གི་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་བསྐྱོད།
ཐམ་རི་བཟ་ཤིས་ཁང་པ།		ཤིང་ཡས་(1855)ལོར། བཤད་སྒྲ་དང་ མཉམ་ཏུ་ཞོར་པོད་དམག་འབྲུག་གི་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་ བསྐྱོད།
བསོད་ནམས་དཔལ་འབར།		ཤིང་བྱི་(1864)ལོ་ནས་ཉག་རོང་སྤྱི་ཁྱབ་ བྱས།
བྱིད་ཤོད་པ།	ས་ལྷག་(1859)ལོ།	

ཕུ་ཕུང་ཕུན་ཚོགས་ཆེ་དབང་།		ཚུ་ཕག་ (1863) ལོར་ཉག་རྩང་ཟིང་འབྲུག་ ཞོད་འཇགས་འགོ་འདྲེན་ཕུ་བསྐྱེད། དེའི་ རྩིས་གནས་དབྱུང་བཅུང་།
ཆེ་དབང་དཔལ་འབྱོར།		ཤིང་ཕྱི་ (1864) ལོར་ཉག་རྩང་ཟིང་འབྲུག་ ཞོད་འཇགས་སྐབས་ཀྱི་ས་དབང་གས།
བཤད་ལྗེ་ཆེ་རིང་དབང་ལྷག		ལྷགས་ལྷག་ (1871) ལོར། དགའ་ལྡན་པའི་ ཁོངས་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ ཀྱི་ཟིང་ཆ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་བས་གནད་དོན་ ལྷགས།
རམ་པ་བཟླ་ཤིས་དར་རྒྱས།	མེ་སྤང་ (1877) ལོ་ནས་ ཤིང་ལྷག་ (1895) ལོ་བར།	
གཡུ་ཚོག་ལྟ་དབང་རྟོ་རྩེ།		ཚུ་བྱ་ (1873) ལོ་ནས་ཚུ་ལྷག་ (1883) ལོ་ བར་ས་མཆའས་དོན་གཅོད་ཏུ་སྦྱིད་རྩང་ཏུ་ བསྐྱེད།
ཆེ་དབང་ནོར་བུ།		ས་སྤྱག་ (1878) ལོར་བོད་འབྲས་ས་མཆའས་ དོན་གཅོད་ཏུ་བསྐྱེད།
ལྷ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ནོར་བུ།		ཚུ་ལྷག་ (1883) ལོར་ས་མཆའས་དོན་གཅོད་ ཏུ་བསྐྱེད། ས་ཕྱི་ (1888) ལོར། དབྱིན་ བོད་དམག་འབྲུག་སྐབས་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་བསྐྱེད།
པོ་ལྟ་པད་མ་རྒྱལ་པོ།		ཤིང་ཕྱི་ (1864) ལོའི་ཉག་རྩང་ཟིང་འབྲུག་ ཞོད་འཇགས་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་བློན་གས།
རྟོ་རྩེ་དོན་གྲུབ།		ཤིང་ཕྱི་ (1864) ལོའི་ཉག་རྩང་ཟིང་འབྲུག་ ཞོད་འཇགས་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་བློན་གས།
བློ་བཟང་ཡོན་ཏན།	ལྷགས་ལྷུལ་ (1881) ལོ།	
ཁེ་སྤང་གནོད་སྦྱིན་ཕུན་ཚོགས།		ས་ཕྱི་ (1888) ལོ་སྟོད་ཁྲལ་ཏུ་དོན་གཅོད་ཏུ་ བསྐྱེད། ལྷགས་ཡོས་ (1891) ལོར་རྟོ་རྩེ་ ཟིང་ཏུ་དབྱིན་ཇི་དང་ཕྱོས་མལ་བུས། ཚུ་ ལྷུལ་ (1893) ལོར་གནས་དབྱུང་བཅུང་།

གཡུ་ཐོག་ཕུན་ཚོགས་དབང་ཕྱན།	ཤིང་འབྲུག་(1904)ལོ་ནས་ མེ་ལུག་(1907)ལོ་བར།	
བཤད་སྒྲིག་དཔལ་འབྱོར་རྟོ་རྩེ།		ས་སྐང་(1889)ལོར་གནས་དབྱུང་བཏང་། དེའི་རྩེ་ཤིང་སྐུལ་(1905)ལོར་སྐར་ཡང་ བཀའ་སློན་བྱས།
བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ།	ས་ཁྱི་(1898)ལོ་ནས་ཤིང་ སྐུལ་(1905)ལོ་བར།	
བཀའ་སློན་སྒྲ་མ་ཆང་བྱིམ།	ཤིང་སྐུལ་(1905)ལོ།	
ཞོལ་ཁང་པ།	ཤིང་སྐུལ་(1905)ལོ།	
གསར་བྱུང་ཆོ་བཟན་དབང་ཕྱག		ཤིང་འབྲུག་(1904)ལོར། དབྱིན་རིང་ ཆིངས་དབྱུང་སློན་པར་ཀ་ལི་ཀ་ཏར་བསྐྱོད།
ཆ་རོང་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོ།		མེ་ལུག་(1907)ལོར། སྤུ་མ་ས་མཆམས་ ཞིབ་གཙོད་བྱ་བསྐྱོད། རྩ་བྱི་(1912)ལོར་ བཀོངས། ཁ་དབང་གཞུང་བཞེས་བཏང་།
བསམ་པོ།	མེ་ལུག་(1907)ལོ།	ཐོན་བྱ་བཀའ་ཆབ་དང་། ལྷགས་བྱི་ (1910)ལོ་ནས་བཀའ་སློན་བྱི་འགན་འཁུར།
བཀའ་སློན་སྒྲ་མ་ སློབ་ཐང་འཁྲིན་ལས།	ཤིང་འབྲུག་(1904)ལོ་ནས་ ས་བྱ་(1909)ལོ་བར།	
དུང་ཐང་པ།	ས་བྱ་(1909)ལོ།	འདི་ནི་བཀའ་ཆབ་ཡིན་ཟེར།
ཤེལ་དཀར་སྒྲིང་པ།	རྩ་བྱི་(1912)ལོ།	རྩ་གར་རྟོ་རྩེ་སྒྲིང་དུ་བཀའ་སློན་བསྐྱོར་བཞག་ ལྷལ། སྤན་ངག་ལ་སྤྱང་བཙོན་ཆེ་ཞིང་ལྷ་ས་ དན་སྐྱོ་སྐོག་ས་བཅམས།
བདེ་སྦྱིད་སྒྲིང་པ།		ཤིང་སྐུལ་(1914)ལོར་འདས།
བཀའ་སློན་སྒྲ་མ་བུམས་པ་ བཟན་དར།		རྩ་སྐང་(1913)ལོར་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཞི་ དག་སྦྱི་འདོམས་སྤྱ་བསྐྱོད།

ཁྱིམ་མེད་པོ་དབང་ཆེན།	ལྷགས་པག་(1911)ལོ་ནས་ མེ་བྱ་(1933)ལོ་བར།	
ང་མོད་ཉ་མཁུན་ཕུན་ཚོགས།	ལྷགས་བྱ་(1921)ལོ་ནས་ རྒྱ་བྱ་(1933)ལོ་བར།	
བཀྲས་མཐོང་འབྱུར་མེད་ཀྱ་མཚོ།	རྒྱ་བྱ་(1933)ལོ།	ཞེ་དགེ་འདོན་གཙོ།
གནང་བྱང་པ་པད་མ་དོན་གྲུབ།	ལྷགས་ལྷག་(1931)ལོ་ནས་ རྒྱ་ཉ་(1942)ལོ་བར།	མདོ་མྱད་མྱི་བྱུང་།
བཀའ་སློན་སྒྲ་མ་ སྒྲ་བཟང་བཟུན་རྒྱུང་།	ལྷགས་ལྷག་(1931)ལོ།	
བཀའ་སློན་སྒྲ་མ་ཆང་བྱིམ་ བྱུང་བཟུན་བྱུང་།	ཤིང་པག་(1935)ལོ།	
མྱད་ཉྩ་པ་ རྩ་རྩ་དོན་གྲུབ།	རྒྱ་སྤེལ་(1932)ལོ་ནས་ས་ ཡོས་(1939)ལོ་བར།	བཀའ་སློན་ལས་འཕར་ཐོག་མདོ་མྱི་བྱུང་།
བཀའ་སློན་སྒྲ་མ་ བཟུན་འཛིན་འཇམ་དབྱངས།	ས་ཡོས་(1939)ལོ་ནས་ ཤིང་སྤེལ་(1944)ལོ་བར།	བཀའ་སློན་སྒྲ་མ་དང་དམག་མྱི་གན་པ་གཅིག་ ཚོགས་བྱས།
བོན་ཤོད་ཆེ་བཟན་རྩ་རྩ།	ཤིང་པག་(1935)ལོ་ནས་ ཤིང་བྱ་(1945)ལོ་བར།	
ཕུན་ཁང་གྲང་བཀྲ་ཤིས་རྩ་རྩ།	ས་ཡོས་(1939)ལོ་ནས་མེ་ བྱ་(1946)ལོ་བར།	
བཀའ་ཤོད་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མ།	ཤིང་བྱ་(1945)ལོ་ནས་ ལྷགས་ལྷག་(1950)ལོ་བར།	
བཀའ་སྒྲ་རབ་པ་ བྱུང་བཟུན་ཀྱན་མཆོན།	ཤིང་སྤེལ་(1944)ལོ་ནས་ རྒྱ་སྤེལ་(1953)ལོ་བར།	

བྱུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས།	རྒྱ་ལྷག་(1943)ལོ་ནས་ས་ པག་(1959)ལོ་བར།	ཟིང་འབྲུག་ནང་ལྷགས་ཉེ་མྱི་རྒྱལ་དུ་བྱོས།
ལྷ་ལྷ་ཆེ་དབང་རྩ་རྩ།	མེ་བྱ་(1946)ལོ་ནས་ས་ པག་(1959)ལོ་བར།	མེ་བྱ་(1946)ལོར་མདོ་མྱད་མྱི་བྱུང་བ་བྱས།
ང་མོད་རག་དབང་འཇིགས་མེད།	ལྷགས་ལྷག་(1950)ལོ་ནས་ ས་པག་(1959)ལོ་བར།	མདོ་མྱད་མྱི་བྱུང་དང་། བོད་རྩྱུད་མི་ དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་གི་དམག་མྱི་ གཞོན་པ་ཡང་དང་པོ་སོགས་མཛད།
མདོ་མཁར་ཕུན་ཚོགས་རབ་རྒྱས།	ལྷགས་ལྷག་(1950)ལོ།	བཀའ་སློན་དང་བོད་དམག་གི་དམག་མྱི་གན་ པ་གཅིག་ཚོགས་དང་བོད་རྩྱུད་མི་དམངས་ བཅིངས་འགྲོལ་དམག་གི་དམག་མྱི་གཞོན་པ་ མཛད།
བསམ་པོ་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན།	མེ་སྤེལ་(1956)ལོ་ནས་ས་ པག་(1959)ལོ་བར།	
ཤན་ཁ་འབྱུར་མེད་རྩ་རྩ།	མེ་སྤེལ་(1956)ལོ་ནས་ས་ པག་(1959)ལོ་བར།	
ལྷ་ཤར་བྱུང་བཟུན་ཐར་པ།	མེ་བྱ་(1957)ལོ་ནས་ས་ པག་(1959)ལོ་བར།	
བཀའ་སྒྲ་ལས་ཆབ་དགའ་བྱང་ སྒྲ་བཟང་རིག་འཛིན།	ས་པག་(1959)ལོ།	

འོས་འགན་དང་འོས་ཐོབ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་མིག

1. རྩེ་ཚན་སོ་སོའི་འོས་འགན་གྱི་རེད་མིག་

ཕྱི་ཆོན་གྱི་མིང་།	འོས་འགན།
བཀའ་ཤག།	གཞུང་གི་ལས་དོན་ཆེ་མཐོང་ཅན་ལ་རྟོག་ཞིབ་དང་དབྱེ་འབྱེད་ཐོག་ཐག་གཅོད་ ལྟེན་རྒྱ་དང་། དེ་ནས་ཐག་མ་ཆོད་པའི་རིགས་གོང་ས་མཆོག་ལ་སྟན་མེང་ དགོངས་སྒྲུབ་ལྟེན་རྒྱ།
ཡིག་ཆང་།	དགོན་པ་ཁག་གི་ཆོས་སྤྱིམས་འཛིན་རྒྱ་དང་། དགོན་པའི་འགོ་པ་བསྐོས་འཐེན། ཆེ་བླུང་གི་གནས་སྤྱོད་གཅོག་སྟེགས་ཡིན།
ཆིས་ཁང་།	ས་མིནོར་རྒྱལ་ས་འབྲུ་དབུལ་བྲལ་བོགས་སྟེགས་གང་ཅིའི་འགྲོ་འོང་བསྐྱོམས་ཆིས་ ལྟེན་རྒྱ་དང་། འཆར་གཞི་འགོད་རྒྱ།
ཆེ་འགག	པོ་རྒྱ་ལའི་གཟིམ་རྒྱུང་འགག་ནས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མའི་བཀའ་ནམས་བརྒྱུད་བསྐྱགས་ དང་། འོག་གི་སྟན་མེང་ཞུ་འབུལ་ལྟེན་རྒྱ།
མོད་འགག	རྒྱལ་ཆབ་ནམས་གྱི་ལས་ཁུངས་འགག་པ་ཉེ་གཙོ་བོ་མཐོན་གཉེར་གྱི་འོས་འགན་ རྒྱབ་རྒྱ།
དམག་རྒྱི་ཁང་།	དྲག་ཆས་ལག་ཆ་དོད་མ་དང་། དམག་རྒྱུང་ལྟ་རྟོག དམག་མི་བརྗེ་འཐེན་སྟེགས་ དམག་དོན་སྒྲུབ་གྱི་ལས་དོན་ཆེ་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་ཐག་གཅོད་ལྟེན་རྒྱ།
ལྷ་བཞེ་ལས་ཁུངས།	དབུལ་དཔར་ཉེ་འབྲེམས་སྤེལ་བྱ་རྒྱ་དང་། དབུལ་གསར་ཉིད་བརྗེ་རྒྱ། དུན་ལོན་ གཏོར་རྒྱ། རྒྱག་འཕུལ་སྒྲོར་ལ་དོད་མ་ལྟེན་རྒྱ་བཅས་ཡིན།
ཆེ་ཕྱག་ལས་ཁུངས།	རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མའི་ཉེར་མཁོ་འཕུལ་རྒྱབ་ལྟེན་རྒྱ་དང་དུན་ལོན་གཏོར་བ་བཅས་གྱི་ལས་ འགན།
སྒྲ་ཕྱག་ལས་ཁུངས།	ལྟ་ལྟན་སྟན་ལམ་ཆེན་མའི་གཏོར་སྟོན་དང་ཡོང་སྟོན་དམ་ལྟེན་རྒྱ།
བདེ་ཞིབ་ལས་ཁུངས།	མི་མེར་གྱི་འཆོ་བ་ལྟ་རྟོག་ལྟེན་རྒྱ།

ཞིབ་ཁང་ལས་ཁུངས།	ལས་ཁུངས་ཁག་གི་མི་དེའི་ཡོང་ཚད་ལྡན་དང་འགྲོ་སྐབས་ཚུས་ཁྲིམ་པ་ན་མས་འབྲིག་མིན་ ཞིབ་གཙན་བྱེད་ཏུ།
ཅེ་ནམ་གན་ལས་ཁུངས།	གཞུང་ཞབས་མེར་སྤྱོད་དང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ། རྒྱ་བང་ཁག་ཚོར་དེགས་ ཆེ་ཁག་བཅས་ལ་དདུལ་བྱན་གཏོང་ལེན་བྱེད་ཏུ།
ཐེབས་ཅ་ལས་ཁུངས།	མཚན་རྒྱན་གྱི་མ་ཐེབས་དོ་དམ་བྱེད་ཏུ།
ཕྱགས་གྱི་ལས་ཁུངས།	དམག་ཕྱགས་འབྲུ་དེགས་སྤྱོད་ཏུ་དང་། ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པའི་ཕྱགས་ འབྲུ་སྤྱོད་ཏུ་སྐོགས་སོ། །
ཡར་པོའི་ལས་ཁུངས།	གཞུང་ཁང་ཡོངས་རྫོགས་ཉམས་གསོ་དང་། གསར་རྒྱག དེའི་རྒྱ་ཆ་གྲ་ཐོག་ ལས་མི་བརྩུ་འགྲུག རྒྱན་དདུལ་འཆར་གཞི་འགོད་ཏུ་བཅས་སོ། །
སོ་ནམ་ལས་ཁུངས།	ས་རྟོང་གསར་སྐྱེལ་དང་། མི་ཕོགས་བརྩུ་ལེན་བཅས་སོ། །
ར་ཚུ་ལས་ཁུངས།	ར་དང་ར་ཚུ་བགས་དེགས་སྐོག་གི་ཁྲལ་བརྩུ་ལེན་བྱེད་ཏུ།
འབབ་ཞིབ་ལས་ཁུངས།	ས་རྟོང་གསར་སྐྱེལ་ཁག་གི་ཕོགས་མ་ཕོགས་ཁྲལ་འབབ་གསར་བ་བརྩུ་དམ་བྱེད་ཏུ།
ཐུན་ཅིས་ཁང་།	ཐུན་པ་གསར་བ་གསོ་སྤྱོད་དང་། རྒྱར་འབྲུང་ཅིས་གྱི་དེག་པ་ན་མས་སྤྱོད་ཅིང་མ་ ཕོ་གསར་པ་འདོན་པ་བཅས་སོ། །
རྒྱང་ཅེ་གས་ལས་ཁུངས།	རྒྱ་སའི་ཐོན་སྐྱེད་ཁང་ཁོངས་སུ་ཐོན་པ་ཁྲིམས་གཞི་གཙན་བྱེད་ཏུ།
ཞོལ་ལས་ཁུངས།	ཅེ་ཕོ་བྲང་གི་གཏོང་ཡོང་དོ་དམ་དང་། རྒྱ་སའི་ཉེ་འདབས་གྱི་ཁྲིམས་གཙན་ སྐོགས་བྱེད་ཏུ།

དབུལ་ཚོར་

དབུལ་ཚོར་གྱི་མིང་།	རིན་ཆད།	འབྲེམ་ས་སྤེལ་གྱི་ལོ།
བཅུ་གསུམ་ཞེ་ལ།	ཞོ་གང་སྐར་ལ།	ལྷོ་ལོ་1791ལོ།
བཅུ་གསུམ་ཞེ་བྱུག	ཞོ་གང་སྐར་ལ།	ལྷོ་ལོ་1792ལོ།
ཆན་ལུང་བྱང་པའོ།	ཞོ་གང་སྐར་ལ།	ལྷོ་ལོ་1792ལོ།
ཆན་ལུང་བྱང་པའོ།	ཞོ་གང་།	ལྷོ་ལོ་1792ལོ།
བཅུ་གསུམ་ཞེ་བདུན།	ཞོ་གང་སྐར་ལ།	ལྷོ་ལོ་1793ལོ།
ཆན་ལུང་པའོ་གཅང་།	ཞོ་གང་སྐར་ལ།	ལྷོ་ལོ་1793ལོ།
ཆན་ལུང་པའོ་གཅང་།	ཞོ་གང་།	ལྷོ་ལོ་1793ལོ།
ཆན་ལུང་པའོ་གཅང་།	སྐར་ལ།	ལྷོ་ལོ་1793ལོ།
རྩ་ཆེན་པུ་གཅང་།	ཞོ་གང་།	ལྷོ་ལོ་1796ལོ།
རྩ་ཆེན་པུ་གཅང་།	སྐར་ལ།	ལྷོ་ལོ་1798ལོ།
རྩོ་ཀོང་པུ་གཅང་།	ཞོ་གང་།	ལྷོ་ལོ་1821ལོ།
དགའ་ལྷན་མོ་བྱང་།	ཞོ་གང་སྐར་ལ།	ལྷོ་ལོ་1840ལོ།
བཙ་ལུ་ཉེར་བཞི།	ཞོ་གང་སྐར་ལ།	ལྷོ་ལོ་1890ལོ།
བོད་ཀྱི་ཚོར་མོ།	ཞོ་གསུམ་སྐར་དོ།	ལྷོ་ལོ་1905ལོ།
བོད་ཀྱི་ཚོར་མོ།	ཞོ་གང་སྐར་བྱུག།	ལྷོ་ལོ་1905ལོ།

བོད་ཀྱི་ཚོར་མོ།	སྐར་བཅུད།	ལྷོ་ལོ་1905ལོ།
མོན་ཐོང་པུ་གཅང་།	ཞོ་དོ།	ལྷོ་ལོ་1910ལོ།
མོན་ཐོང་པུ་གཅང་།	ཞོ་གང་།	ལྷོ་ལོ་1910ལོ།
ཡུང་གང་ཚོར་མོ།	ཡུང་གང་།	ལྷོ་ལོ་11908ལོ།
ཞོ་ལ།	ཞོ་ལ།	ལྷོ་ལོ་1909ལོ།
སྐལ་བཟང་ལམ་ཀ།	ཞོ་གང་སྐར་ལ།	ལྷོ་ལོ་1909ལོ།
ཞོ་གང་།	ཞོ་གང་།	ལྷོ་ལོ་1918ལོ།
སྐར་ཅུང་།	སྐར་ལ།	ལྷོ་ལོ་1918ལོ།
ཡུང་གསུམ་ཚོར་མོ།	ཡུང་གསུམ།	ལྷོ་ལོ་1933ལོ།
ཡུང་གང་ཞོ་ལ།	ཡུང་གང་ཞོ་ལ།	ལྷོ་ལོ་1935ལོ།
ལམ་ཀ་གསར་པ།	ཡུང་ལ།	ལྷོ་ལོ་1947ལོ།
ཞོ་གསུམ།	ཞོ་གསུམ།	ལྷོ་ལོ་1947ལོ།
ཞོ་ལ།	ཞོ་ལ།	ལྷོ་ལོ་1947ལོ།
བཅུ་ཚོར་གསར་པ།	ཡུང་བཅུ།	ལྷོ་ལོ་1947ལོ།
དབུལ་ཡུང་ལུ་ བཅུ་ཚོར་མོ།	ཡུང་ལུ་བཅུ།	ལྷོ་ལོ་1952ལོ།
དབུལ་ཡུང་ལུ་ཚོར་མོ།	ཡུང་ལ།	ལྷོ་ལོ་1953ལོ།

སྤྱིང་བཞིན་པའི་དུས་དེར། སྤང་སྤང་པ་སངས་རྒྱུ་མཆོའི་ས་པ་རིག་པ་གསལ་ཁེངས་སྒོ་གྲོས་རྒྱུ་ཡེ། གཞུང་དང་
 རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ། རྒྱལ་དབང་ལ་ཕེན་པོས་སྤྱོད་མིན་གྱི་ཐུགས་འདིང་ཆེ་བཞིག་ལྟར། དེ་ཉིད་
 ལྷུ་ལོ་1679པའི་ས་ལྷག་ལོར་ཕྱེ་སྤྲིད་ཀྱི་ཁྲིར་བཀོད། ལྷགས་གཉིས་བྱ་བ་པལ་ཆེར་ལ་ཐུགས་འགན་བཞེས་པས་ལྷ་སྤྱོད་
 མེད་པོན་གྱིས་གཟེངས་སུ་བཟྩོད། 《ཁྲིམས་ཡིག་དྲངས་ཤེལ་མེའོང་》གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བཞུགས་ཡོད་པའི་
 དུས་དེར་སོག་པོ་དར་ཡན་རྒྱལ་པོའི་རྟ་དམག་ཁག་ཅིག་པོད་དུ་བཅའ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད་པ་དེས། དྲག་ཐུགས་ངོམས་ནས་
 པོད་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་དོན་ཚུན་ཁག་ལ་ཐེར་གཏོགས་བྱས་པར་ཕྱེ་སྤྲིད་སངས་རྒྱུ་མཆོའི་དམ་རངས་པར་བཞུགས་པའི་
 སྐབས་སུ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་བྱི་ལྷུ་ལོ་1682ལོའི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་ལཱ་ཞིན་རྒྱལ་དབང་ལ་ཕེན་པོ་སྤྱོད་
 ག་ཤེགས། པོད་ཀྱི་ཆབ་སྤྲིད་ལ་ཞེན་ཁཆེ་བའི་འཇུར་ཕྱོག་ཡོང་བའི་དོན་ཚུན་ལ་ཐུག་པའི་སྐབས་དེ། ལ་ཕེན་པོ་
 འདའ་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་བཞིན་སྤྱོད་ག་ཤེགས་པ་གསང་རྒྱ་དམ་པོ་བྱས་ཏེ། སྤང་བཞིན་ཕྱེ་སྤྲིད་སངས་རྒྱུ་མཆོས་
 ལྷགས་གཉིས་བྱ་བ་རྒྱམས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པས་སྤྱིགས་མཐའ་དག་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་བྱབ་པ་ཞིག་ལྟར། དེ་ནས་
 མན་རྩ་གོང་མ་བདེ་སྤྱིང་གིས་ལ་ཕེན་པོ་སྤྱོད་ག་ཤེགས་ཟིན་པ་ཤེས་ནས། བཀའ་ཡིག་བཏང་སྟེ་འདྲི་བཅད་ནན་ཏན་
 གནང་བ་ལ། གསང་རྒྱ་དགོས་དོན་གྱི་སྒྲིང་དང་། ཡང་སྤྲིད་ངོས་འཛིན་བྱས་ཚུལ་གྱི་སྒྲིང་རྒྱམས་ཞིབ་བྱས་བས་
 མན་རྩ་གོང་མས་དེ་བཞིན་མོས་མཐུན་གནང་། ལྷུ་ལོ་1696པའི་མེ་བྱི་ལོར་ལ་ཕེན་པོ་སྤྱོད་མོན་ནས་སྤྱོད་ག་ཤེགས་པ་
 དང་། དེའི་ཡང་སྤྲིད་འབྲུལ་བྲལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཚུལ་སྒྲིང་པོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་དྲིལ་བསྐྱགས་བྱས། དེའི་ལྷུ་ལོ་སྤྱོད་
 ཐེང་དྲག་པ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་ཁོག་དུ་བཀོད་པ་དང་། ལོ་དེར་སོག་པོ་དཔའི་ཏན་གྲོངས། དེའི་སྤྱི་ལྷ་
 བཟང་ཏན་གྱིས་ཕའི་གོ་གནས་འཛིན་པ་དང་། པོད་ཁམས་དབང་དུ་སྤྲད་རྒྱུའི་ཏན་མེམས་སྤྱིས་ཏེ་གོང་མ་བདེ་སྤྱིང་
 ལ་ཕྱེ་སྤྲིད་ཀྱིས་གོང་མ་ལ་བཙུ་བཀུར་མེད་ཚུལ་དང་། ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོས་ཚུལ་མིན་གྱི་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་བྱས་
 ལྷགས་སོགས་དབྱེན་སྤྱིང་དང་། དཀྱུག་ཤིང་གི་སྤྱོད་ལྷ་མང་པོ་ཞིག་སྤྱུལ། ཕྱེ་སྤྲིད་དང་ལྷ་བཟང་བར་གྱི་སྤྲིད་དབང་
 འཕྲོག་ལེན་གྱི་འཐབ་ཆོད་དེ་ཉིན་ལྷ་ར་ཇ་དྲག་རེ་ཆེར་སོང་། ལྷུ་ལོ་1703པའི་ཆུ་ལྷག་ལོར་སྤྱོད་ལ་ཕེན་པོའི་སྐབས་
 སུ་སོག་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་བཀོད་མངགས་ལྷ་ར་སོག་པོའི་རྗེས་འབྲངས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱུ་མཆོའི་ཞབས་
 འཕྲིང་འགའ་ཞིག་བཟུང་ནས་དམར་གསོད་བྱས། ཕྱེ་སྤྲིད་ཀྱིས་དམག་དབྱང་བསྐྱས་ཏེ་གཡུལ་བཀྱིས་པས་ལྷ་བཟང་
 ཏན་དབྱང་དང་བཅས་པ་འདམག་ཞུང་བར་དུ་ཕྱིར་འཐེན་དགོས་པ་བྱུང་། འདམ་བརྒྱ་ཤོག་བརྒྱད་ཀྱི་དམག་དབྱང་
 བསྐྱར་བཞུགས་བྱས་ཏེ་ལྷ་སར་ཚུལ་སྐོལ་བྱས་པས་པོད་སོག་བར་དམག་འབྲུག་ཆབས་ཆེན་ལངས། སྐབས་དེར་སེར་
 འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་། ལྷ་བཟང་ཏན་གྱི་རྩ་བའི་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་བར་འདུམ་མཛད། སངས་རྒྱུ་
 རྒྱ་མཆོའི་ཕྱེ་སྤྲིད་ཀྱི་ཁྲི་ལས་བབས་ཏེ་གོང་དཀར་དུ་བཞུགས་རྒྱ་དང་། དེའི་སྤྱི་ལྷ་བཟང་དབང་རིན་ཆེན་ཕྱེ་སྤྲིད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་
 བཞུགས་རྒྱ་གཏན་འབེབས་བྱས་སྤྱི་ལྷ་རེ་ཞིག་རྗེས་འཇགས་སུ་ཕྱིན་པ་ལྷ་བྱ་ཞིག་བྱུང་། ལྷུ་ལོ་1705པའི་ཤིང་བྱ་
 ལོར་སྤྱི་ལྷ་ཡང་དམག་འབྲུག་ལངས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། ལ་
 མོ་ཆོས་རྗེ། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་མི་སོགས་ཀྱིས་བར་འདུམ་མཛད་དེ་སངས་རྒྱུ་མཆོའི་ལྷ་སར་བཞུགས་མི་
 ཆོག་པར་ཕྱིར་གོང་དཀར་གཞིས་ཐོག་དུ་ཕེབས་དགོས་པ་དང་། ལྷ་བཟང་ཏན་གྱིར་སོག་

མདུན་ནས་མནའ་བསྐྱལ། འོན་ཀྱང་སྐོལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཉན་གྱིས་མནའ་པོས་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་ཁྱལ་གྱིས་ནག་ཆུར་སྒྲིབས་
 རྗེས་སྐོལ་དམག་རྣམས་བསྐྱར་བསྒྲིགས་བྱས་ནས་འཕན་པོ་དང་། སྟོང་ལུང་གི་དམག་ལམ་ཁག་གཉིས་ནས་དམག་
 དྲངས་ཏེ་སྟོ་བྱར་དུ་བརྒྱབ་པས་བོད་དམག་ལ་ཕམ་ཉེས་ཆབས་ཆེན་ཐེབས། རྗེ་སྟོང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཅི་བྱ་གཏོལ་
 མེད་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་དེར། སྟོང་ལུང་རྩ་ཙེ་རུ་ལྷ་བཟང་གི་རྒྱལ་མོ་ཆེ་རིང་བཟླ་ཤེས་བསྟན་ཡོད་པ་དེར་སངས་རྒྱལ་
 རང་བརྒྱན་ནས་ལྷ་བཟང་ལ་འབྲེལ་བ་ཞིག་བྱ་བའི་ཐབས་ལམ་བཅས་དགོངས་ཏེ་ཕྱིན་ཡང་། དེ་ལས་ཕྱག་སྒྲེལ་མ་
 སང་བཟུང་བཀྲིགས་བྱས་པ་དང་སྟེ་བཅད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ། ཤིང་བྱ་ལོའི་རྩ་བདུན་པའི་ཆོས་ཉེར་དགུ་ཉེན་རྗེ་
 སྟོང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་མགུལ་བཅད་དེ་སྟོང་ལུང་གི་ཆུར་བསྐྱར་པ་དང་། ཡུལ་དེར་བོད་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་
 དྲན་དུ་མཚོན་ཉེན་དཀར་པོ་ཆུང་དུ་ཞིག་བཞེངས་ཡོད་པ་དེར་དུས་ཀྱང་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་པར་གྲགས། དེ་མ་ཐག་ལྷ་
 བཟང་གི་དམག་དཔུང་རྗེ་སྟོང་རག་དབང་རིན་ཆེན་འཛིན་བཟུང་བྱེད་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་། ཁོང་ནི་ལྷ་ས་ནས་གོང་མ་བདེ་
 སྟོང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རོགས་རམ་ཞུ་བར་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་ཟིན་ལྟེན་པས་མ་རྟེན། དེའི་ཕྱི་ལོར་རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་
 རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་ལོའི་སྤྲེལ་འོ་བྲི་ལས་ཕབ་སྟེ། བར་ཁམས་ཆ་རོང་ཁབ་དཀར་པོར་འབྲངས་པའི་རག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་
 འབྲས་ཐུངས་སུ་སྟོབ་གཉེར་གནང་བཞིན་བཞུགས་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་ལོའི་སྤྲེལ་སྤྱི་ཕྱིར་དུག་པ་ཡིན་ཚུལ་བསྒྲགས་ནས་ཁྲིར་
 བཀོད། བོད་ཡུལ་གྱི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ལྷ་བཟང་ཉན་གྱི་ལག་དུ་ཤོར། དུས་དེར་སངས་རྒྱས་
 རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་འབྲིང་བ་འགའ་ཞིག་གིས་སྐོལ་པོའི་དམག་གི་དཔུང་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐོལ་དམག་མཐའ་རུ་སྟོང་
 པའི་ཐབས་ཤེས་བཅས་ཏེ། བོད་ཡུལ་བྱང་སྟོགས་ལི་ཡུལ་གྱི་སྐོལ་པོ་རྒྱན་གར་བའི་དམག་དཔུང་ལ་རོགས་བཅོལ་ཞུས་
 པས་རྒྱན་གར་བའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་ཡོང་ནས་ལྷ་བཟང་ཉན་གྱི་དམག་དང་དམག་འཐབ་དྲག་པོ་བྱས་མཐར་རབ་
 ཐུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ་སྒྱུ་ལོ་1717ལོར་བོད་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉེན། ལྷ་བཟང་ཉན་གྱི་དམག་
 དཔུང་ལ་ཕམ་ཉེས་ཆབས་ཆེན་ཐེབས། ལྷ་བཟང་ཉན་འཁོར་དང་བཅས་པ་གཡུལ་དུ་བསད། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་གསེར་
 ཁྲི་ལས་ཕབ་ཏེ་ལྷགས་པོ་རིར་བཞག དེ་རྗེས་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་བོད་ནས་རེ་རྟོར་(熱河)སྐྱོན་དངས། དེ་ལ་དེར་སངས་
 ཁྲིང་ཏེ་(承德)ཟེར། དེ་ལ་ལྷ་ཁང་ལྷང་ཁྲུ་ཞེས་པ་བསམ་ཡས་ལ་དབེ་སྤངས་ནས་བཞེངས་པ་དང་། པོ་ཏ་ལོའི་ཕོ་
 བང་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས་ནས། དེར་བཞུགས་སུ་བཅུག སྐོལ་ཡུལ་ནས་ཟླ་པ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་བསྐྱས་ནས་མཚན་ཉིད་
 ཀྱང་བཅུགས། ཞེས་དཔྱད་གཞི་བསམ་གཏུན་གྱི་གསུང་རྩོམ་ལས་གསལ། དེ་ནས་གུ་བྱི་ཉན་གྱི་རིགས་བརྒྱད་ཀྱིས་བོད་
 ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་དུས་མཇུག་བསྒྲིལ། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཁང་ཆེན་པ་དང་། སོ་ལྷ་བཅོ་སྐོལ་པོ་ལྷ་བཟང་
 སྐབས་ཀྱི་དམག་དཔོན་བྱས་རྗེས་ཅན་ཡིན་པས་དུས་དེར་དམིགས་བསམ་དཔོན་རིགས་ཀྱི་གལ་དུ་བསྐོ་བཞག་མ་བྱས་
 པ་འདྲ། དུས་དེར་དགའ་ལྷན་ཐེ་མི་པའམ་མཚན་དངོས་སྟག་ཙེ་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་བོད་ཀྱི་སྟོང་སྟོང་གི་ཁྲི་ལ་བཀོད་
 ཀྱང་། དོན་ལ་དབང་ཆ་སྐོལ་པོ་རྒྱན་གར་པས་བཟུང་། རྟིང་མའི་དགོན་རྗེ་གཙོ་བོ་རྩོམ་བྲག་དང་། སྐོན་ཕྱོལ་སྤྱིང་
 སྐོགས་ཙམ་མེད་བཟོས། རྩོམ་གཤིག་འཛིན་ཆེན་པོ་པཎ་འཕྲིན་ལས་དང་། སྐོན་ཕྱོལ་སྤྱིང་གི་གདུང་སྤྲས་པཎ་འཕྲུར་
 མེད་རྒྱ་མཚོ། སྐོན་སྤྱིང་ལོ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་སྐོགས་རྟིང་མའི་སྤྲེལ་མང་པོ་བཀོངས། དགོན་རྗེ་རྟིང་པ་མང་པོའི་ནང་ནས་
 གན་འཇུས་རིན་ཐང་ཅན་མང་པོ་སྐོག་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ། གསེར་གདུང་འཇམ་སྤྱིང་རྒྱན་གཅིག་ཀྱང་གཏོར་ཅིས་བྱས་
 སྐབས་རྗ

སྤྱི་ལོ་དེ་རྒྱ་ལྷོ་ཁྱེད་ཐང་པ་དང་། སྤྱི་ཁབ་པ་སྐོས་ཀྱི་དམག་དཔུང་གིས་ཕོ་ལྷ་པོའི་སྐོས་གཞིས་ལ་ཕར་སྐོལ་གྱི་
 དམག་འབྲུག་ཉིན་ལྷ་ཙམ་བྱས་ཁོ་ཆོ་ཕམ་ནས་ཀྱལ་མཁར་ཅེར་བོས། དུས་དེར་དབུས་དམག་དང་། ཀོང་དམག་
 སྐོས་དམག་བཅས་གཙང་དུ་འཕྱོར་ཏེ་གཙང་ཚུགས་ཀྱི་ཕོ་ལྷ་པོའི་དམག་དཔུང་དང་ཡུན་རིང་འཐབ་འབྲུག་བྱས།
 པད་ཆལ་པ་དང་། སྤེལ་བཞི་པ། བོན་རིགས་བསོད་ལྷན། འབས་འབྲིང་ཀྱན་བཟང་སྐོས་ཀྱིས་དཔུང་རྒྱས་
 བཏང་ནས་ད་ལུ་མཐུར་གསུམ་གྱི་དམག་ལ་བཞུགས་པས་དེ་དག་ཕྱིར་བོས། སྐབས་དེར་ཁུ་མ་པས་དབུས་སུ་ཕོ་ལྷ་པོ་
 མངགས་ཏེ་ཀྱལ་ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་ཕོ་ལྷ་པོ་ལ་དོ་སྐོལ་བྱེད་རྒྱུའི་གཡོ་རྒྱུའི་གསང་ཐབས་དེ་
 ཕོ་ལྷ་པོའི་ཚུགས་ཀྱིས་ཤེས་སོང་བ་དང་། ཁུ་མ་བ་བསམ་འབྲུག་ཅེར་ཆོགས་འདྲུར་ཡོང་དགོས་པའི་བརྟེན་ལྷན་བསྐྱར་
 བྱས་དེར་སྤོབས་པ་དང་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཤིང་ཕོ་བྲང་གི་ཡང་ཅེ་ནས་བསྐྱར་ཏེ་བཀོངས་སྐྱད། དེ་ནས་གཙང་དམག་
 རྣམས་སྒྲོ་ཆེ་གཅིག་སྤེལ་གྱིས་ཕོ་ལྷ་པོའི་རྒྱུ་འབྲངས་ནས་དམག་ལ་ཞུགས། ལྷང་ལོ་ཙན་དང་། པད་ཆལ་བ།
 སྤེལ་བཞི་པ་སྐོས་ཀྱིས་དམག་རྒྱུ་དང་ས་ཏེ་རིམ་བཞིན་དག་ཐོག་ཏུ་ཆས། འབྲས་བུ་ཅེས་པའི་ས་ཆ་དེར་གཡུལ་
 འབྱེད་ཡུན་རིང་བྱས། སྤྱི་ལོ་སྤེལ་མམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཐག་མ་ཆོད་པར་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར། ཀྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
 པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། ས་སྤྱི་པ་སྐོས་ཀྱིས་བར་འདུམ་གནང་བས་དམག་དཔུང་ཁག་རང་རང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་ལོག་
 དེ་ནས་མི་རིང་བར་ཕོ་ལྷ་པོ་དབུས་སུ་དཔུང་འབྲུག་བྱེད་རྒྱུའི་དམག་བཀོད་བྱས་ཏེ། དམག་དཔོན་ལྷང་ལོ་ཙན་གྱི་
 དམག་ཉིས་སྟོང་ཙམ་ཤིང་དེ་ཡར་འབྲོག་བརྒྱུད་ལྷ་སར་དཔུང་འབྲུག་བྱས། ཕོ་ལྷ་པོས་འདམ་གཞུང་ནས་སྐོས་དམག་
 དང་ཡུལ་དམག་སུམ་སྟོང་ཙམ་བསྐྱར་ཏེ་ཕོ་ལྷ་པོ་བརྒྱུད་ལྷ་སར་དཔུང་འབྲུག་བྱས། གར་པ་ཤོང་ཆོའི་ཉེ་འགམ་ཏུ་
 སྐར་བཏབ་ནས་བཞུད་པ་དང་ད་ལུ་མཐུར་གསུམ་གྱི་དཔུང་དམག་གི་རྒྱུར་སྐོལ་པ་དེ་དག་ཆར་བཅད། སྤྱི་ལོ་
 1728པའི་སྤེལ་མམ་ལོ་རྒྱུ་ལ་པར། ཕོ་ལྷ་པོ་དཔུང་དང་བཅས་པ་ལྷ་སར་འཕྱོར། ད་ལུ་མཐུར་གསུམ་དང་ས་
 སྐོས་སྤེལ་ཏེ་ཅེ་ཕོ་བྲང་ཏུ་བོས། དུས་དེར་མདོ་མཁར་འབས་དུང་སྐོས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་གཟིགས་རྟོག་ཐོབ།
 དེ་ནས་ཕོ་ལྷ་པོའི་དམག་གིས་ཅེ་ཕོ་བྲང་དང་ལྷ་སའི་ཉེ་སྐོར་གྱི་ཚུགས་ཐམས་ཅད་དམག་གིས་བསྐོར་པའི་སྐབས་སུ།
 ཀྱལ་སྐྱུས་ཡེ་ཤེས་གཤམ་པ་དང་། ཀྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ། གདན་ས་གསུམ་གྱིས་འབྲས་མི་སྐོས་ཕོ་ལྷ་པོའི་མདུན་དུ་
 སོང་ནས་ཁོ་རང་ལ་བཞུགས་བརྒྱུད་གང་མང་བྱས་པ་དང་། ཁང་ཆེན་པ་བཀོངས་པ་དང་། དབུས་གཙང་འབྲུག་པ་
 སྤྱིང་བའི་སྐོར་ལ་ཀྱལ་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དང་། ཀྱལ་ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་གཉིས་ལ་ཐེ་རུས་ཕུ་ཕོ་ཙམ་
 ཡང་མེད་པའི་སྐོར་གྱི་སྒྲན་མེད་དང་དགོངས་མེལ་ཞུས། ཏུ་ལོའི་སྤེལ་མམ་ལ་བསྐྱུས་གཉིས་ཅེ་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་ཆོག་རྒྱ་
 དང་། ད་ལུ་མཐུར་གསུམ་ཅེ་ཕོ་བྲང་ནས་ཕྱིར་རང་བྱིམ་ཏུ་ལོག་ནས་བཞུད་ཆོག་པ་དང་། ཆོ་སྐྱོག་ལ་ཉེན་ཁའི་ཡོང་
 བའི་རེ་བ་ཞུས། ཁང་ཆེན་པ་དང་ཕོ་ལྷ་པོའི་ཚུགས་ཀྱིས་སྐོས་ཏུ་མན་རྩ་གོང་མའི་མདུན་ཏུ་ཡིག་པ་བཏང་ནས་ད་ལུ་མཐུར་
 གསུམ་ཆར་གཙང་པའི་རྒྱ་བསྐྱར་དང་རྒྱས་རམ་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་ཞུས་ལྟར། མན་རྩ་གོང་མའི་དམག་གི་དཔུང་ཆེན་
 བོད་དུ་སྤོབས་ལ་ཁད་ཡོད་ལྟམས། ཕོ་ལྷ་པོས་ཁོ་ཆོ་རང་བྱིམ་དུ་བཞུད་ཆོག་པ་དང་། རྒྱ་ལོ་ལ་བསྐྱུས་རྒྱུ་ཡོང་མི་
 ཆོག་པ། རྒྱ་ནག་ནས་མན་རྩ་གོང་མའི་ཕོ་ལྷ་པོ་འཕྱོར་རྒྱུ་ལ་བཞུགས་གཙང་རྒྱ་ལ་བཞུགས་གནང་། ད་ལུ་མཐུར་གསུམ་
 རང་བྱིམ་དུ་དམག་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་རེས་བསྐོར་ནས་བཟང་བཅོན་ལྷ་བྱར་བཞག

ལོ་དེར་མན་རྩ་གོང་མས་བཏང་བའི་དམག་ཆེན་བོད་དུ་བསྐྱོད། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཁྲ་ལང་ཡང་དང་། མན་

ལུ་ལྷ་སྐོས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཤིང་པའི་དམག་བརྒྱུད་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཐེ་མིང་བརྒྱུད་དེ་དབུས་སུ་དང་། སྤོན་ཆེན་ཡུ་དབྱིང་
 གིས་རྒྱུ་དང་ས་པའི་སི་ཤོན་གྱི་དམག་བཞི་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཁམས་ཚུགས་བརྒྱུད་ནས་དབུས་ཚུགས་སུ་དང་། དམག་
 དཔོན་ནན་ཐན་ཞང་གིས་རྒྱུ་ཤིང་པའི་དམག་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཡུན་ནན་བརྒྱུད་དེ་དབུས་ཚུགས་སུ་བསྐྱོད་པ་བཅས།
 དམག་ལམ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དམག་དང་། ཁང་དམག་བསྐྱམས་པས་ཆོག་ཤིང་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་དབུས་སུ་འཕྱོར་རྒྱུ་ལྷ་
 སར་ཡོད་པའི་གོང་མའི་ཕོ་ལྷ་པོ་སྐོས་དང་ལྷན་དུ་བྱོས་ཀྱིས་ཏེ་ད་ལུ་མཐུར་གསུམ་རྒྱུ་འབྲངས་དང་བཅས་པ་
 མི་ཉེར་གཅིག་ཙམ་ཞུ་བཤགས་རི་ལྷ་པོ་བྱས་ཏུ་མ་ཉན་པར་སྐེ་བཅད་དེ་བཀོངས། ཀྱལ་ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་
 ཐང་ས་འདིའི་ནང་ད་ལུ་མཐུར་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ལྷ་བས་ཀྱལ་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ཡབ་སྐྱུས་གཉིས་
 ཁམས་མགར་ཐར་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ནས་བཞུགས་སུ་བཅུག། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྒྱུགས་ཕོ་ལྷ་
 བས་འགན་བཞེས། མན་རྩ་གོང་མས་ཕོ་ལྷ་པོ་ལ་ཕེ་སིའི་ཆོ་ལོ་དང་། རྒྱ་མང་ཞེས་པའི་འཇའ་ས། གམེར་ཐམ་
 ཆེན་མོ་ཡིག་སུམ་སྐྱར་དུ། དབུས་གཙང་གི་བཀའ་སྐོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་རྗེ་རོས་པས་སིའི་ཐམ་གཞིས་པ་བཅས་
 གནང་། བོད་སྤྱི་དགའ་ལྷོ་སྐྱོབ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་ས་ཕྱགས་རྒྱུད་དུ་འཕྱོ་བ་དང་། ཟིང་འབྲུག་གི་ཉེན་ཁ་རྒྱུད་དུ་བཏང་བའི་ཆེད་དུ་
 གོང་མ་གནམ་སྐྱོང་གིས་འབལ། ཡི་ཐང་། དར་མདོ་སྐོས་ཁམས་ཚུགས་ཀྱི་ས་ཆ་འགའ་ཞིག་སི་ཤོན་གྱི་ཁོངས་སུ་
 བཅད། ཁམས་སྟོང་སྤྱི་བདེ་ཆེན་དང་། ཀྱལ་ཐང་། འབའ་ལུང་སྐོས་ཡུན་ནན་གྱི་ཁོངས་སུ་བཅད། གཞིས་ཅེ་
 ཏུ་བོངས་དང་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་པཌ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕུལ། བོད་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་ལ་ལས་རྒྱས་ཡམ་བན་
 མངགས་དགོས་པའི་ལམ་ལུགས་བཅུགས། བོད་སྤྱི་ཡམ་བན་དང་ཕོ་ལྷ་པོ་དང་། དེའི་ལས་རྒྱས་ལ་སང་གི་
 བསྐྱོས། སི་ཤོན་དང་། ཏུན་ཤིའི། ཡུན་ནན་བཅས་ཀྱི་དམག་མི་སུམ་སྟོང་ཙམ་དབུས་དང་ཁམས་ཚུགས་སུ་བཞག།
 སྤྱི་ལོ་1730པའི་ལྷག་སྤྱི་ལོ་ལོ་བོད་འབྲུག་བར་དམག་འབྲུག་ལངས། སྤྱི་ལོ་1735པའི་ཤིང་ཡོས་ལོར་ཀྱལ་བ་
 བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ཁམས་མགར་ཐར་དུ་ལོ་བདུན་ཙམ་བཞུགས་ནས་སྐོར་དབུས་སུ་གདན་དྲངས་ཆོག་པ་བྱུང་ཡང་།
 ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྒྱུགས་སུ་བཞེན་ཕོ་ལྷ་པོས་བཟུང་། སྤྱི་ལོ་1747པ་མེ་ཡོས་ལོའི་རྒྱ་བ་གཉིས་པར།
 ཕོ་ལྷ་པོ་སྤྱི་ཤེས་ཤིང་། རྒྱ་བ་བཞི་པར་དེའི་སྐྱུས་གཞིན་པ་འབྱུར་མེད་རྣམ་ཀྱལ་ལ་རྒྱ་མང་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་། ས་
 དུས་ལྷར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གྱི་བྱེད་པོ་གཙོ་བོར་བསྐྱོས།

སྐྱུས་འབྱུར་མེད་རྣམ་ཀྱལ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཤིང་ཁོང་མ་ཐག་ཏུ་སྤོན་གྱི་སྤྱི་དབུས་དང་ཡོངས་སུ་འགལ་བར་བྱས་
 ཏེ། བོད་སྤྱི་ཡམ་བན་མཐར་སྤྱི་བྱེད་རྒྱ་དང་། སྐོས་པོ་ལོ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་གཟུགས་རྒྱ། བོད་དམག་གསར་
 སྐྱལ་གྱི་རྒྱ་བོད་མཆོམས་སུ་མཐའ་སྤྱང་བྱེད་རྒྱ་སྐོས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཀོད་པ་དེ། བོད་སྤྱི་ཡམ་བན་གྱིས་ཤེས་ནས་
 སྤྱི་ལོ་1750པ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་ལོ་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན། ཁྲིམ་གཟིགས་ཁང་དུ་མང་འབྱུར་མེད་རྣམ་ཀྱལ་
 བསད། མང་འབྱུར་མེད་རྣམ་ཀྱལ་གྱི་རྒྱུ་འབྲངས་པ་མཐོན་གཉེར་སྒྲོ་བཟང་བཟུ་ཤིས་སྐོས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་དེ་
 མཐོང་འཕལ་ཡམ་བན་གྱི་སྤྱི་དགའ་སྐོས་གཟིགས་ཁང་གི་མཐའ་བསྐྱོར། དམག་འཐབ་རྒྱ་ཆོད་ཁམས་བྱས་མཐར་
 ཡམ་པན་རྒྱ་ཆེན་དང་། ལས་རྒྱས་པ་ལྷ་ལི་ཏུང་དམར་གསོད་བྱས། སྤྱི་སྤྱི་བ་དང་འབས་འབྲིང་པ་མི་གངས་བརྒྱ་
 ལྷག་ཙམ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཁྲིམ་གཟིགས་ཁང་གི་ཉེ་འགམ་དུ་བཀོངས་པས་ས་ཆ་དེར་ཕྱིས་རྒྱ་འབྲུག་སྐང་ཞེས་མིང་ཆགས།
 དུས་དེར་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་དགཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྒྱུགས་ཏུ་ལོའི་སྤེལ་མམ་ལོ་རྒྱུ་ཏུ་བབ། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་

ཐུ་བྱང་ཏུང་བན་དེ་ལྟ་སར་འབྱོར། མགོན་གཉེན་སྐྱོ་བཟང་བཟླ་ཤེས་སྐུ་ལམ་ལུ་བན་གསོད་མཁན་གྱི་གཏེ་པོ་བྱུག་
ལུས་ལ་ཁྲ་མ་བརྒྱབ་སྟེ་བསད། མི་བྱུག་གི་སྟེ་བཅད། དེ་མིན་རྣམས་བཅོན་ལ་བཅུག དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྷགས་ལྷག་ལོར་
བཀའ་ཤག་དངོས་སུ་བཅུགས། སྤྱི་གཞི་དང་སྤྱི་གཞི་ཤིམས་གསར་པ་འགའ་ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱས། སྤྱི་ལོ་
1757པའི་མེ་ཁྲུང་ལོར་ཁྲུལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྤྱག་ཤེགས། དེ་མོ་རྟོར་ཐོག་ཐུང་ག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་
ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ཁྲུལ་ཆབ་ཏུ་བསྐྱོས། སྤྱི་ལོ་1747ལོར་ཁྲུལ་རོང་རྒྱ་ཆེན་ཆེ་ཁོ་རབ་བཏན་ཁྲུལ་པོ་དང་རྒྱ་ནག་མན་རྒྱ་
གོང་མའི་བར་དམག་འབྲུག་ལངས། རྒྱ་ནག་ཞིང་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱི་དམག་མི་བྱི་བརྒྱུད་ལྷག་བཏང་ཞིང་འགྲོ་སྤང་དཔལ་
དཀར་པོ་སྤང་བྱེ་བ་གཉིས་ལྷག་(20,000,000)བཏང་། དམག་འབྲུག་ལོ་གཉིས་ལྷག་ཅམ་བྱས། རྒྱ་དམག་
ཆེག་བྱི་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་ཤི། བོད་དམག་བྱི་གསུམ་ལྷག་ཅམ་ཤི།

སྤྱི་ལོ་1771ལོར་སྤང་ཡང་ཁྲུལ་རོང་དང་རྒྱ་ནག་བར་དམག་འབྲུག་ཐེངས་གཉིས་པ་ལངས། རྒྱ་ནག་གོང་
མས་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཁྲུལ་ཡོངས་ཀྱི་དམག་ཕྱེད་བསྐྱེས་ཏེ་དམག་མི་འབྲུམ་སྤྱག་གཅིག་དང་བྱི་གཉིས་སྟོང་
སྤྱག་ལྷག་ཅམ་(125,000)ཁྲུལ་རོང་ས་ཁུལ་ཏུ་བཏང་། འགྲོ་སྤང་རྒྱ་དཔལ་དཀར་པོ་སྤང་བྱེ་བ་བདུན་
(70,000,000)ལྷག་ཅམ་བཏང་། 1776ལོའི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་བར་ལོ་ལྷག་རིང་དམག་འཐབ་བྱས། རྒྱ་
དམག་ཆེག་བྱི་བཞི་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཅམ་ཤི། དེའི་ནང་རྒྱ་དཔོན་ཆེ་ཆུང་དག་བརྒྱ་ཅམ་ཤི། བོད་དམག་བྱི་གཉིས་ཤི།
བོད་ཤིང་ཁང་ཅན་གྱི་གོང་ཆོ་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་མེར་བསྟེགས། ཞེས་ཆེད་ཁྲུལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུལ་ཡིག་པར་མའི་ནང་ཏུ་
གསལ།

སྐབས་དེར་ཏ་ཅང་འདུལ་དཀར་བའི་སྤྱ་མཁེགས་ཅན་གྱི་བོད་མི་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཕེ་
ཅིན་དུ་བྱིད་ནས་ཤང་ཏུ་བཞག་པ་དེང་སངས་ཡང་བོད་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་གྲོང་ཆོ་ཞིག་འདུག སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་ཐོག་ཁམས་སྤྱོད་ཀྱི་འདིར་ས་བཅན་བྱ་གོང་ཡིན་ལྟར་ལམ་ལུ་བཟུང་དཀར་བཞིག་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ལས་
ཀྱང་ཡང་བཅན་ཁམས་སྤྱོད་ཀྱི་སའི་མཐུད་གསུམ་ཞེས་གྲགས་པར། མགོ་ལོག་རྒྱུད་གིས་མཐུད། ཉག་རོང་ལྷགས་ཀྱི་
མཐུད། ཁྱོ་སྐབས་ཁྲུལ་མཐུད་ཅེས་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་དག་འཐབ་དཀར་བར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་1773ལོར་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་དམག་དཔོན་གྱིས་པོ་ཉ་བ་བཏང་ནས་ཕྱེ་དགེ་ཁྲུལ་པོ་ལ་རྒྱ་དང་ཁྲུལ་རོང་
བར་འདུམ་བྱེད་མཁན་དཔལ་སྤངས་སེ་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་བཏང་དགོས་པའི་ཡིག་འབྲིང་། སེ་རུ་ཆོས་འབྲུང་སྤྱ་
ན་བཞེས་ཤིང་སྤྱ་ཁམས་ཡང་ཅུང་མི་བདེ་བའི་སྐབས་དང་འཁོལ་ཀྱང་ཕྱེ་དགེའི་ཁྲུལ་ཏུས་ལ་གཞོད་དོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་
1774ལོའི་དབྱིད་དུས་ཞལ་སྤྱོད་འཛོལ་ཆོད་བང་ཀྱན་ཁྱབ་དང་། དག་སྤྱའི་གུ་རུ་གཉིས་བཅས་སྤྱ་འཁོར་རྒྱང་
བསྐྱེས་ཤིག་རྒྱ་ནག་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་གྱི་རྟོར་བྲག་མགོའི་ཁས་མཚོ་ཁར་སྤོབས་པ་དང་སྤྱ་གཤེགས། ཆོད་བང་ཀྱན་
ཁྱབ་ཀྱིས་སྤྱ་གཏུང་ཡར་དཔལ་སྤངས་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། དག་སྤྱའི་གུ་རུ་སྤྱ་འཁོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྤྱེད་ཕེབས་པར་
གོས་ཆེན་ཁག་གི་ཐོག་ཏུ་བྱིས་པའི་དཀར་ཡིག་དང་། ཕྱག་ཐམ་བཅས་ཀྱི་གོ་ཐོབ་གནང་བ་དེ་དག་དཔལ་སྤངས་
དགོན་ནང་ཏུ་བདག་ཉར་བྱས། དེ་ག་གནས་གསར་བཟེད་སྐབས་དཔལ་སྤངས་ཤང་སྤྱིད་གཞུང་གི་རྒྱུད་ཡིག་ཁང་ཏུ་
ཉར་ཆགས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་1983ལོར་རྒྱ་ནག་མས་ཁྱེར་ཐིན་སྤྱབས། ལས་ཐམ་དང་། བཀའ་ཡིག་གི་ནང་དོན་
གང་ཡིན་མགས་ལ། སེ་རུ་ཆོས་འབྲུང་ནི་ཁྲུལ་རོང་རྒྱ་ཆེན་རབ་བཏན་ཁྲུལ་པོའི་དབྱུ་བྲམ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་1777པའི་མེ་ཁྲུང་ལོར་ཁྲུལ་ཆབ་གོངས། ལོ་དེར་ཆོ་སྤྱོན་སྤྱིང་ག་དབང་ཁྲུལ་ཤིམས་ཁྲུལ་ཆབ་ཀྱི་བྱི་
ལ་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་1781པའི་ལྷགས་སྤང་ལོར་མན་རྒྱ་གོང་མ་ལྷ་སྤྱོད་གི་བཀའ་བཞིན་ཏུ་ལོ་སྤྱི་མ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་
མཚོ་སྤྱིད་ཀྱི་བྱེད་པར་དབང་བསྐྱར། གོང་མས་འཇམ་དཔལ་དང་། སྤར་སྤྱོད་ལྷར། ཏུབ་སྤྱོད་མཚོག་ཏུ་དགེ་བའི་
ཞིང་གི་ཁྲུལ་དབང་སྤྱོད་ཁྲུལ་བསྐྱར་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ། ཞེས་སྤང་གསུམ་གྱི་གསེར་ཐམ་ཆེན་མོ་གནང་། སྤྱི་ཕྱིང་
བརྒྱུད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ནི་མན་རྒྱ་གོང་མ་ཆེན་པོ་ལ་ཏ་ཅང་བཅི་བཀའ་ཁྱུ་མཁན་ཞིག་ལགས་ཤིང་། དུས་དེར་
བོད་སྤྱིད་ལམ་བན་གྱི་དབང་ཆ་ལྷག་པར་ཆེ་བས། བོད་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལམ་བན་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷག་ཏེ་ཐག་གཅོད་
དགོས། ལམ་བན་རྣམ་གཉིས་ཆེ་ལ་ཕེབས་ཆོད་ལོ་སྤྱི་མ་སྤྱོད་ཏེ་ལྷག་སྤྱོད་ཀྱི་ཕེབས་ཏེ་བསྐྱབས་བྱེད། གོང་མའི་
བཀའ་ཤོག་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་སྐབས་ཏུ་ལོ་སྤྱི་མ་སྤྱོད་ཏེ་ཕྱིང་དམར་ཞིག་གི་ཐོག་ཅོག་ཕུར་བཞུགས་ཏེ་གསན་པའི་ལྷགས་
སྤྱོད་སྐུ་ཤར། དེ་འདྲ་ཡིན་པས་གོང་མ་ལྷ་སྤྱོད་གིས་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་1788ལོ་ལ་གོར་བོད་དམག་འབྲུག་ལངས་སྐབས་
དམག་དཔུང་མངགས་ནས་རྒྱ་བསྐྱོར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས། སྤྱི་ལོ་1791པ་ལྷགས་ཕག་ལོའི་དབྱར་དུས་གོར་དམག་
གིས་སྤང་ཡང་བོད་ལ་བཅན་འཇུག་བྱས་ནས་གཏེར་ནང་བཟུང་། བཀའ་སྤྱོད་བསྐྱར་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་བལ་ཡུལ་
ཏུ་བཅན་བྱིད་བྱས། དེའི་ཕྱི་ལོར་གོང་མའི་དམག་དཔོན་ཐུ་ཁང་ཡན་གྱིས་དམག་མི་ཆེག་བྱི་བདུན་སྟོང་ཅམ་བྱིད་ནས་
བོད་དུ་འོངས། གོར་དམག་དང་གཡུལ་བཞུས་པས་གོར་དམག་ལ་ཕམ་ཉེས་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་ཏེ། སྤར་བཅན་
བཟུང་བྱས་པའི་སུང་དང་། རྒྱ་ཁོར་ཕྱིར་སྤངས། བཀའ་སྤྱོད་བསྐྱར་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་ཡང་ཐར་པ་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་
1804པ་ཤིང་བྱེད་ལོའི་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱུད་ཉིན་ཏུ་ལོ་སྤྱི་མ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་སྤྱག་ཤེགས།

གསུམ། བོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་ལམ་ཆེན་ཁྲུལ་ཆབ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་བས་ནང་འབྲུགས་པ།

སྤྱི་ལོ་1804ལོར་ཏུ་ལོ་སྤྱི་མ་སྤྱོད་ཤེགས་པ་དང་། སྤང་ཡང་ཏ་ཆོག་ཇེ་རྒྱུད་གིས་བོད་ཀྱི་ཁྲུལ་ཆབ་བྱས་ནས་
སྤྱིད་དབང་བཟུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་1808ལོར་མགོ་ལོག་ཁང་གསར་དང་ཁང་ཆན་གཉིས་
ཀྱིས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་བཀའ་མ་བཅིས་པར། ཞིབ་དབྱེད་དུ་ཞབས་པད་བཤད་སྤྱོད་ཐུབ་རྒྱུ་ཆེ་ཆེ་དང་། ལས་བྱ་
ཐོགས་དཔོན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོད་ཀྱིས་དམག་བྱིད་དེ་དབྱུས་དམག་ཐོག་ཕྱེ་དགེའི་འབྲི་ཆུ་ཤར་ཏུབ་ནས་ཡུལ་དམག་
མི་ཏུང་བ་བཅས་ཀྱིས་མགོ་ལོག་ཏུ་དབྱུང་འཇུག་བྱས། དམག་འབྲུག་ཆེན་པོ་བྱེད་མི་དགོས་པར། གཞུང་ས་དགའ་
ལྷན་པོ་བྲང་གི་བཀའ་སྤྱོད་བཅི་བཀའ་ཁྱུ་ཆུའི་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་འཛིན་བྱེད་གཏེ་འགའ་ཞིག་ཡུལ་ཏུ་བཏང་།
མཚོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀར་བདེ་འཇགས་ཀྱི་དོན་དུ་སྤར་
དཔོན་རེ་བཞག སྤྱི་ལོ་1811པ་ལྷགས་ལྷག་ལོར་ཏ་ཆོག་ཇེ་རྒྱུད་སྤྱོད་ཤེགས། ལོ་དེར་དེ་མོང་ག་དབང་སྤྱོད་བཟང་
ཏུབ་བསྐྱར་ཁྲུལ་ཆབ་ཀྱི་བྱི་ལ་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་1815པ་ཤིང་ཕག་ལོར་ཏུ་ལོ་སྤྱི་མ་སྤྱོད་དགུ་པ་ཏུ་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་
དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་པ་སྤྱོད་ཏུ་སྤྱོད་ཤེགས། སྤྱི་ལོ་1819པ་ས་ལོས་ལོར་ཆོ་སྤྱོད་སྤྱིང་ག་དབང་འཇམ་
དཔལ་ཁྲུལ་ཤིམས་ཁྲུལ་ཆབ་ཀྱི་བྱི་ལ་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་1823པ་ཁྲུལ་ལོ་ནས་1830པ་ལྷགས་ལྷག་ལོའི་བར་དབྱུས་

དུས་དེར་སྲིད་སྤྱོད་རྩ་སྒྲིབ་གིས་བཀའ་སློབ་དང་། བཀའ་ཤག་གིས་བསྐྱར་མེད་པར་རང་སླེབ་གཅོད་ཀྱི་དབང་
 ཅད་དང་། སྲིད་ཐམ་ལེད་སྤྱོད་ལྟེན་ཐམ་ཆེ་བས་བཀའ་སློབ་ཁྲི་པ་བཤད་སྒྲུབ་དབང་ལུག་ཀྱི་ལོ་ལོ་སྤྱོད་པ་འོན་ཏེ་ལྷན་སྲིད་
 ཐམ་བཀའ་ཤག་གིས་བདག་དགོས་པའི་གྲོས་གཞི་བཏོན་ཆེན་གྱིས། སྤྱི་ལོ་1660ལོ་ཙམ་ན་བཀའ་སློབ་ཀྱི་གོ་ས་ལྟར་
 དེ་བཙོན་དུ་བཅུག། དགའ་ལྡན་ཤར་ཆེའི་ལུག་མཛོད་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཤད་སྤྱི་ལོ་ལྟར་ལྟ་སྟེ་རྩ་སྒྲིབ་ལ་
 རོ་ཆོས་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ། སྤྱི་ལོ་1862པ་ཆུ་བྱི་ལོར་རྩ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆ་བཤད་ལ་རོ་ཆོས་ལྟེན་ཆུང་མཐོ་རྒྱལ་གསལ་པ་ཞིག་
 འཕྱར་ཏེ་བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་པལ་ཆེ་བས་བཤད་སྒྲུབ་ལ་ཀྱུ་སྤྱོད་ལྟ་སྟེ་རྩ་སྒྲིབ་ལ་རོ་ཆོས་ལྟས་མཐུན། རྩ་སྒྲིབ་
 དཔོན་འཁོར་དུག་བསྐྱས་ཀྱིས་སྲིད་སྤྱོད་གི་ཐམ་ག་ཁྲིར་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཕྱོས། ལོ་དེའི་ལོ་མཁུག་དུ་བཤད་སྒྲུབ་དབང་
 ལུག་ཀྱི་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲི་པ་བཅུག་པ་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་ཁོངས་རྒྱུ་གསལ་བཞེས། བཀའ་སློབ་བཀའ་ཤིས་ཁབ་
 གསལ་གནས་དབྱུང་བྱས། སྤྱི་ལོ་1863པའི་ཆུ་ཕག་ལོར་ཁམས་ཚུགས་ཀྱིས་ཉག་རོང་མགོན་པོ་རྣམ་ཀུལ་གྱིས་ཁམས་
 ཚུགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་པལ་ཆེར་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱས་པ་མ་ཟད། འབངས་གྲུ་ལོག་གི་ལས་འགུལ་སྤེལ་སྟེ་བོད་གཞུང་
 ལ་དམག་དྲངས་ནས་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གཏོར། ལྷུ་ལྷུ་ལག་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུ་དང་། རོ་བོ་ཤྲུ་ལུ་མེ་ཉག་རོང་
 དུག་དན་དྲངས་ནས་ཁམས་ཚུགས་ཀྱི་དང་ལྷན་རྒྱལ་དབྱུང་སྤྱོད་ལ་ལྟོ་བའི་དཀའ་ངལ་མི་དགོས་པ་བྱ་རྒྱུ་
 དམ་བཅས་ཏེ། ཉག་དམག་དབྱུང་སྤྱོད་ལྟེན་གྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སྤྱི་ལོ་དེའི་གཉེན་པ་བྱ་ཆོད་པ་རྒྱ་ལོགས་
 གྲུབ་ཀྱིས་ཉག་དམག་ལག་ལྷོ་སྤྱི་ལོ་མགོ་བསྐྱར་མང་པོ་བཏང་། དུས་མཚུངས་སྤྱོད་གཞུང་ལ་དེའི་སྐོར་གྱི་སྒྲན་གསན་
 ལྟ་སྟེ་ཉག་དམག་འདུལ་བའི་དམག་དབྱུང་བཏང་རྒྱུ་དེ་ལྟེན་སྤྱོད་ལ་ལྟས་ཐུག། ལོ་དེར་མངའ་དཔོན་ཁྲི་སྒྲོན་བས་དམག་
 དབྱུང་བྱིད་ནས་རྟོག་ཐོབ། 1864ལོར་བོད་དམག་ཕྱི་དམག་འབྱོར། ལོ་དེར་སྲིད་སྤྱོད་བཤད་སྒྲུབ་འདས། ཕྱི་དུག་

11 རྒྱལ་ཕྱོད་སྤེལ་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་རབས།

(५)ལམ་གྱི་ཕོད་སྐྱོན་གྱི་རྒྱུ་རབས་23ནས་གྱི་སྐྱོན་གྱི་རབས་12པའི་བར་ཙམ)

[illegible]

ཀྱུལ་ཕྱན་སེལ་མ་བཞི་བཅུའི་དུས་རབས།

(དུམ་མཁའ་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་དུས་རབས་12ནས་ལྷོ་ཁྱེད་དུས་རབས་4པའི་བར་ཙམ་)

[illegible]

ཐུ་ཁྱལ་གྱི་དུས་རབས།

1 གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་གྱི་དུས་རབས། 360 B.C-84 B.C

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

མཆུག་བྱང་།

སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་ཆགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། །
 ཞིབ་པའི་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་ལྟ་ཆོས་སོགས། །
 སྲིད་འདིར་སྣ་ཆོགས་སྣང་བའི་རང་ཚུལ་ལ། །
 ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་མདང་གི་ཆི་ལམ་བཞིན། །
 ཞོགས་པའི་བྲིམས་དཔོན་དགོང་མོར་བཅོན་ཏུ་ལྷུང་། །
 མལ་གྱི་གྲོགས་མོ་སྟོག་གི་གཤེད་ཏུ་བབས། །
 བཀུར་བྱའི་སྒྲ་མ་གསད་བྱའི་དབྱར་སྣང་བ། །
 སྣ་ཆོགས་འཁྱུར་བ་སྲིད་པའི་ཆོས་ཉིད་དངོས། །
 མི་བཟན་སྲིད་ལ་ཚོད་པའི་མཐའ་མ་རུ། །
 མི་གཏོང་སྟོག་གི་རྩ་བའང་ཤོར་འཁྱུར་བ། །
 མི་ཉག་སྒྱུ་མ་སྟོན་པའི་དཔེར་འདོད་ན། །
 མི་ཡི་འགྲོ་བ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གཟིགས། །
 བོད་མིའི་འགྲོ་བ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། །
 མངའ་མཛད་དཔོན་པོས་དབང་སྐྱུར་བྱས་ཚུལ་དང་། །
 ཆོས་དང་རིག་གནས་ཇི་ལྟར་དར་ཚུལ་སོགས། །
 ཅུང་ཟད་སྒྲས་འདི་ར་ཅམ་རིན་ཏུ་ལུ། །
 རང་འདོད་ཆོག་གི་མདུད་པས་མ་བཅིངས་ལ། །
 གཅམ་བུའི་གཏམ་གྱི་ཁྱུ་མཆན་མ་བཅུགས་པར། །
 རང་བཞིན་དྲང་པོར་བརྗོད་པའི་དེབ་ཐེར་འདི། །
 གཟུར་གནས་ན་མས་ལ་སྒྱུན་གྱི་བདུད་རྩི་ལགས། །
 དཔོན་པོའི་བཀའ་དང་གྲོགས་གྱི་རེ་བ་སོགས། །
 གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རོ་སོར་མ་ཡིན་པའི། །
 ལས་ཀའི་ཞོར་ལ་བྲིས་པའི་དེབ་ཐེར་འདི། །
 ཕྱི་རབས་གཞོན་ནུའི་ཆོགས་གྱི་དཔྱད་ཞེགས་ཡིན། །

གདོད་མའི་དུས་སུ་བོད་པའི་བྱང་ཚུལ་དང་། །
 མངའ་མཛད་ན་མས་གྱི་བྲིམས་དང་ལམ་སྟོན་སོགས། །
 སོ་སོའི་མིང་དོན་བཟགས་ནས་དཔྱད་པའི་སྒྲ། །
 འབྲེད་བྲེད་པར་རྒྱ་གཞི་ལྟེ་མིག་ཡིན། །
 ལུགས་རྟིང་ག་ཅེས་པའི་ཆན་པོའི་ལ་རྒྱ་ལ། །
 རེ་ཞིག་གཟན་ཡང་སྲིད་ནས་དཔྱད་མཛོད་དང་། །
 རང་རིགས་མེས་པོ་བྱོན་པའི་ཤུལ་ལམ་དངོས། །
 རིང་ནས་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱང་ཤེལ་ཡིན། །
 འདི་ལ་ནོངས་དང་འགལ་བ་གང་མཆིས་པ། །
 གཟུར་གནས་མཁས་པ་ན་མས་གྱི་སྒྱུན་སྒྲར་འཆགས། །
 ལེགས་བྱས་ཟེགས་མའི་ཆ་ཅམ་གནས་པ་གང་། །
 མེས་རྒྱལ་གཅིག་གྱུར་འོང་བའི་གསོས་སུ་འབྱུལ། །

ཞེས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་པར་རྒྱ་གཞི་ལྟེ་མིག་ཅེས་པ་འདི་ནི་ཡུལ་མདོ་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ། རྒྱལ་ཁམས་པ་ཐུབ་
 བསྟན་སྟུན་ཆོགས་སུ་འབོད་པ་དེས་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་རྩ་བུ་སྤྱི་ལོ་1993ལོའི་ཟླ་བ་10པའི་ཆོས་10འེས་
 གཟུང་ཉི་མ་འཆར་བའི་ཉིན་ལ་རྒྱ་ནག་པོ་ཅིན་ཤོང་གི་ཀྱང་དཔྱད་མི་རིགས་སྒོ་བ་གྲུ་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་
 པར་གྲུབ་པས་དགོ་བས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་མཐའ་དག་ཟླ་བ་ཡར་གྱི་རྩེ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ཁྱུར་ཅིག །

ཚུལ་ལྟན་འགན་འཁུར་པ།
责任编辑:
ཁྱེད་ཀྱི་འགན་འཁུར་པ།
责任校对:
དེབ་གཞིའི་བཅོ་འགྲེལ།
装帧设计:

འབྲིན་ལས་ཀྱི་ལ་མཚན།
次勒降泽
སྒྲུབ་མ་ཚུལ་མཚན།
卓玛青措
ཀླུ་རྩི་རྩི་ཚེ་རིང་།
吾 要

༡༡། བོད་ཀྱི་ལྷ་ཁྱེད་ཀྱི་དོན་པར་རྒྱ་གཞི་ལྟོ་མིག།

ཚུལ་ལྟན་འགན་འཁུར་པ།	ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཚོགས།
དེབ་ཐུན་ལེན།	མི་རིགས་དེབ་ཐུན་ཁང་།
འབྲིན་ལས་ཀྱི་ལ་མཚན།	མི་རིགས་དེབ་ཐུན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་འབྲིན་ལས་ཀྱི་ལ་མཚན།
གནས་ཁུལ།	པེ་ཅིན་རྫོང་མིང་ལེ་ཁྱེད་ལམ་ཨང་14པ།
ཐུག་ཀྱི་ཡང་གྲངས།	100013
ཁ་བར་ཨང་གྲངས།	010 - 64227665
པར་འདེབས་ལེན།	དབྱི་རྒྱའི་པར་འདེབས་ཚད་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་པར་བཏབ།
བསྟན་འཛིན་ལེན།	ཀྱི་ལ་ཡིང་ས་སྤྱི་ལོ་པར་འདེབས་ཚད་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་པར་བཏབ།
དེབ་ཚད།	787mm×1092mm 1 / 16
པར་ཕྱོག་	30.75
པར་གཞིའི་ཐོག་ཐོག་ཐོག་	2006ལོའི་ཟླ9པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྟན།
པར་ཐོག་	2006ལོའི་ཟླ9པར་པར་ཐོག་དེབ་ཐོག་ཐོག་
པར་གྲངས།	0001 - 3000
ཕྱི་ལོ།	སྤྱི་ལོ་46.00

图书在版编目(CIP)数据

藏史纲要 / 土登彭措著. — 北京: 民族出版社, 2006. 9
ISBN 7-105-07973-8

I. 藏… II. 土… III. 藏医—民族历史—中国—藏语 IV. K281.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第 110636 号

藏 史 纲 要

作 者	土登彭措
出版发行	民族出版社
地 址	北京市和平里北街 14 号
邮 编	100013
网 址	www.e56.com.cn
印 刷	北京艺辉印刷有限公司
经 销	全国各地新华书店
开 本	787mm×1092mm 1/16
印 张	30.75
印 数	0001—3000 册
版 次	2006 年 9 月第 1 版
印 次	2006 年 9 月北京第 1 次印刷
定 价	46.00 元

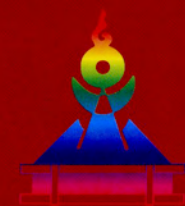
该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(藏文发行科电话:010-64227665 58130509)

责任编辑 次勒降泽
责任校对 卓玛青措
封面设计 吾 要

ISBN 7-105-07973-8

9 787105 079735 >

ISBN 7-105-07973-8/K · 833

民文(藏 107) 定价: 46.00 元